

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

LATGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS PLĀNS 2017.-2020. GADAM

Projekta “Deinstitucionalizācijas pasākumu
īstenošana Latgales reģionā” (vienošanās Nr.
9.2.2.1/15/I/005) ietvaros

SATURA RĀDĪTĀJS

SATURA RĀDĪTĀJS	2
TABULU SATURA RĀDĪTĀJS	3
GRAFIKU SATURA RĀDĪTĀJS	6
ATTĒLU SATURA RĀDĪTĀJS	6
SAISTĪBU ATRUNA	7
TERMINI UN SAĪSINĀJUMI	8
1. PLĀNA KOPSAVILKUMS	12
2. IZSTRĀDES METODOLOĢIJA	13
2.1. Mērķis un uzdevumi	13
2.2. Mērķa grupas	13
2.3. Teritoriālais tvērums	13
2.4. Normatīvais konteksts	14
2.5. Izstrādes process	15
2.6. Sākotnējās ietekmes novērtējums	15
3. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE	17
3.1. Latgales plānošanas reģiona vispārīgs raksturojums	17
3.2. Deinstitutionalizācijas mērķgrupas: bērni ārpusģimenes aprūpē	20
3.3. Deinstitutionalizācijas mērķgrupas: bērni ar funkcionāliem traucējumiem	27
3.4. Deinstitutionalizācijas mērķgrupas: pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem	30
3.5. Reģionā esošās ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas	33
3.5.1. Bērnu aprūpes iestādes	34
3.5.2. Pilngadīgo personu ar garīga rakstura traucējumiem aprūpes iestādes	42
3.6. Mērķgrupu vajadzību analīze: bērni ārpusģimenes aprūpē	47
3.7. Mērķgrupu vajadzību analīze: bērni ar funkcionāliem traucējumiem	53
3.8. Mērķgrupu vajadzību analīze: pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem	58
3.9. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamība projekta mērķgrupām	60
3.9.1. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamība bērniem ārpusģimenes aprūpē	63
3.9.2. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamība bērniem ar funkcionāliem traucējumiem	63
3.9.3. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamība pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem	64
3.10. Vispārējo pakalpojumu pieejamība projekta mērķgrupām	78
3.10.1. Izglītība	81
3.10.2. Veselības aprūpe	82
3.10.3. Nodarbinātība	84
3.10.4. Kultūra un brīvais laiks	85
3.10.5. Transports	85
3.11. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanai pieejamo cilvēkresursu analīze	87
3.11.1. Cilvēkresursi pašvaldību sociālajos dienestos	87
3.11.2. Cilvēkresursi pašvaldību un valsts sociālās aprūpes institūcijās	88
3.11.3. Cilvēkresursi valsts apmaksātajā veselības aprūpē un rehabilitācijā	89
3.11.4. Cilvēkresursi nevalstiskajā un komercsektorā	89
3.12. Identificētās problēmas vispārējo un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pilnvērtīgai nodrošināšanai un izmantošanai	94
3.12.1. Šķēršļi bērniem ārpusģimenes aprūpē izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus	95
3.12.2. Šķēršļi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus	96
3.12.3. Šķēršļi pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus	97
3.13. Esošās situācijas kopsavilkums un ieteikumi deinstitutionalizācijas īstenošanai	102
4. DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS RĪCĪBAS PLĀNS	110
4.1. Rīcības plāna izstrādes principi un pieņēmumi	110
4.2. Mērķis un rīcības virzieni	110
4.3. Sasniedzamie rezultātīvie rādītāji	111
4.4. Atbilstošākais sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu izvietojuma plāns	112
4.4.1. Atbilstošākais sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu izvietojuma plāns bērniem ārpusģimenes aprūpē	113
4.4.2. Atbilstošākais sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu izvietojuma plāns bērniem ar funkcionāliem traucējumiem	117
4.4.3. Atbilstošākais sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu izvietojuma plāns pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem	127
4.5. Nepieciešamais finansējums	143
4.6. SBSP sniegšanai nepieciešamie cilvēkresursi un to apmācību vajadzības	144
4.7. Īstenojamie pasākumi un to rezultāti	149
4.8. Plāna ieviešanas laika grafiks	156
4.9. Plāna ieviešanas uzraudzības un rezultātu novērtēšanas kārtība	157
4.10. Pārskats par sabiedrības līdzdalību	157
5. PIELIKUMI	158
5.1. Esošās situācijas analīze pašvaldībās	158
5.1.1. Daugavpils pilsēta	158
5.1.2. Rēzeknes pilsēta	175
5.1.3. Aglonas novads	190
5.1.4. Baltinavas novads	200
5.1.5. Balvu novads	208
5.1.6. Ciblas novads	223
5.1.7. Dagdas novads	228
5.1.8. Daugavpils novads	240
5.1.9. Ilūkstes novads	257
5.1.10. Kārsavas novads	270
5.1.11. Krāslavas novads	282
5.1.12. Līvānu novads	297
5.1.13. Ludzas novads	306
5.1.14. Preiļu novads	320
5.1.15. Rēzeknes novads	332
5.1.16. Riebiņu novads	347
5.1.17. Rugāju novads	358
5.1.18. Vārkavas novads	367
5.1.19. Viļakas novads	375
5.1.20. Viļānu novads	386
5.1.21. Zilupes novads	396

PIELIKUMI ELEKTRONISKOS FAILOS:

- 5.2. LPR DI plāna datu matrica (MS Excel datu failā)
- 5.3. BSAC reorganizācijas plāni (PDF dokumentu failos)
  - 5.3.1. Balvu novada Tilžas internātpamatskolas struktūrvienības "Ābeļzieds" reorganizācijas plāns
  - 5.3.2. Daugavpils novada Naujenes bērnu nama reorganizācijas plāns
  - 5.3.3. Daugavpils pilsētas domes bērnu nama – patversmes "Priedīte" reorganizācijas plāns
  - 5.3.4. Krāslavas novada bērnu sociālās rehabilitācijas centra "Mūsmājas" reorganizācijas plāns
  - 5.3.5. Rēzeknes novada Tiskādu bērnu nama reorganizācijas plāns
  - 5.3.6. Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes sociālā dienesta bērnu pakalpojumu centra reorganizācijas plāns
  - 5.3.7. VSAC "Latgale" filiāles "Kalkūni" reorganizācijas plāns
  - 5.3.8. SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienības "Mākonkalns" reorganizācijas plāns
- 5.4. Pašvaldību saskaņojumi LPR DI plānā iekļautajiem infrastruktūras risinājumiem (PDF dokumenta failā)
- 5.5. Publiskās apspriešanas ietvaros saņemtie priekšlikumi (MS Word dokumenta failā)
- 5.6. Nepieciešamie resursi (pakalpojumi) attiecībā uz bērna attīstību: Labklājības ministrijas ieteiktā pakalpojumu grupēšana un terminoloģija (MS Word dokumenta failā)

TABULU SATURA RĀDĪTĀJS

Tabula 1. LPR DI plāna izstrādes normatīvais konteksts	14
Tabula 2. LPR vispārīgs raksturojums	19
Tabula 3. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums	24
Tabula 4. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums	28
Tabula 5. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums	32
Tabula 6. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas vietas ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem	34
Tabula 7. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas vietas ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem izvietojuma raksturojums	35
Tabula 8. Ilgstošas sociālās aprūpes iestāžu ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem klientu un darbinieku raksturojums	40
Tabula 9. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas vietas pilngadīgām personām ar GRT	42
Tabula 10. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas vietas pilngadīgām personām ar GRT izvietojuma raksturojums	44
Tabula 11. Ilgstošas sociālās aprūpes iestāžu pilngadīgām personām ar GRT klientu un darbinieku (t.sk. aprūpes personāla) raksturojums	46
Tabula 12. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	51
Tabula 13. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	56
Tabula 14. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	60
Tabula 15. SBSP pieejamība DI mērķgrupām atbilstoši apdzīvoto vietu grupām	61
Tabula 16. SBSP kapacitātes palielināšanas iespējas esošo resursu ietvaros	62
Tabula 17. Bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejamie SBSP	69
Tabula 18. Bērniem ar FT pieejamie SBSP	70
Tabula 19. Pilngadīgām personām ar GRT pieejamie SBSP	73
Tabula 20. Vispārējo pakalpojumu pieejamība (pakalpojumu sniedzēju skaits) DI mērķgrupām atbilstoši apdzīvoto vietu grupām	79
Tabula 21. LPR pašvaldību sociālo dienestu darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību (2016)	90
Tabula 22. LPR pašvaldībās izvietotajās sociālās aprūpes institūcijās nodarbinātie speciālisti summāri pašvaldībās (2016)	90
Tabula 23. LPR pašvaldībās izvietotajās sociālās aprūpes institūcijās nodarbinātie speciālisti detalizēti pa institūcijām (2016)	91
Tabula 24. Valsts apmaksāto veselības aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu sniedzēju-speciālistu skaits	93
Tabula 25. Šķēršļi bērniem ārpusģimenes aprūpē izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus	98
Tabula 26. Šķēršļi bērniem ar FT izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus	99
Tabula 27. Šķēršļi pilngadīgām personām ar GRT izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus	100
Tabula 28. Esošās situācijas kopsavilkums un ieteikumi DI īstenošanai	102
Tabula 29. LPR DI plāna rīcības virzieni un to pamatojums	111
Tabula 30. LPR DI plāna rezultatīvie rādītāji	111
Tabula 31. Kopsavilkums par plānotajiem SBSP DI mērķa grupām un to vietu skaitu pašvaldībās	112
Tabula 32. Plānotais SBSP bērniem ārpusģimenes aprūpē izvietojums un tā pamatojums	115
Tabula 33. Plānotais SBSP bērniem ar FT izvietojums un tā pamatojums	118
Tabula 34. Plānotais SBSP pilngadīgām personām ar GRT izvietojums un tā pamatojums	128
Tabula 35. LPR DI infrastruktūras kopējais attiecināmais finansējums dalījumā pa pašvaldībām	143
Tabula 36. LPR DI infrastruktūras attīstīšanai nepieciešamais finansējums dalījumā pa DI mērķa grupām un pašvaldībām	144
Tabula 37. LPR DI plāna ieviešanai nepieciešamo cilvēkresursu indikatīvs aprēķins	146
Tabula 38. Istenojamie pasākumi un to rezultāti LPR DI plāna ieviešanai	149
Tabula 39. LPR DI plāna ieviešanas laika grafiks	156
Tabula 40. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	158
Tabula 41. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums	160
Tabula 42. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums	162
Tabula 43. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums	163
Tabula 44. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā – raksturojums	164
Tabula 45. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	167
Tabula 46. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	169
Tabula 47. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	170
Tabula 48. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	172
Tabula 49. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	173
Tabula 50. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	175
Tabula 51. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums	176
Tabula 52. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums	178
Tabula 53. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums	179
Tabula 54. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā – raksturojums	180
Tabula 55. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	183
Tabula 56. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	185
Tabula 57. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	186
Tabula 58. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	188
Tabula 59. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	189
Tabula 60. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	190
Tabula 61. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums	191
Tabula 62. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums	193
Tabula 63. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums	194

Tabula 64. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā – raksturojums	195
Tabula 65. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	197
Tabula 66. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits).....	198
Tabula 67. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	199
Tabula 68. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	199
Tabula 69. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	201
Tabula 70. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums	202
Tabula 71. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums	203
Tabula 72. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums	204
Tabula 73. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	205
Tabula 74. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits).....	206
Tabula 75. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	207
Tabula 76. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	208
Tabula 77. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums	210
Tabula 78. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums	211
Tabula 79. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums	212
Tabula 80. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā – raksturojums	213
Tabula 81. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	216
Tabula 82. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	218
Tabula 83. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits).....	219
Tabula 84. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	221
Tabula 85. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	222
Tabula 86. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	223
Tabula 87. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums	225
Tabula 88. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums	226
Tabula 89. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums	226
Tabula 90. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	228
Tabula 91. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	228
Tabula 92. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	229
Tabula 93. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	230
Tabula 94. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums	232
Tabula 95. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	233
Tabula 96. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums	233
Tabula 97. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits).....	235
Tabula 98. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits).....	236
Tabula 99. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	238
Tabula 100. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	239
Tabula 101. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	239
Tabula 102. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	241
Tabula 103. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	242
Tabula 104. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums.....	244
Tabula 105. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	245
Tabula 106. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums.....	246
Tabula 107. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits).....	249
Tabula 108. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	252
Tabula 109. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	253
Tabula 110. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	255
Tabula 111. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	256
Tabula 112. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	257
Tabula 113. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	258
Tabula 114. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums.....	260
Tabula 115. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	261
Tabula 116. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums	262
Tabula 117. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits).....	264
Tabula 118. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits).....	265
Tabula 119. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	267
Tabula 120. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	268
Tabula 121. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	269
Tabula 122. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	270
Tabula 123. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	272
Tabula 124. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums.....	273
Tabula 125. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	274
Tabula 126. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums.....	275
Tabula 127. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits).....	277
Tabula 128. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	278
Tabula 129. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	280
Tabula 130. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	281
Tabula 131. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	281
Tabula 132. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	283
Tabula 133. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	284
Tabula 134. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums.....	286
Tabula 135. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	287
Tabula 136. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums.....	288
Tabula 137. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits).....	291
Tabula 138. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	293
Tabula 139. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	294
Tabula 140. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	295
Tabula 141. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	296
Tabula 142. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	297
Tabula 143. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	299
Tabula 144. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums.....	300
Tabula 145. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	301
Tabula 146. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums.....	302
Tabula 147. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits).....	303
Tabula 148. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	305
Tabula 149. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	305

Tabula 150. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	306
Tabula 151. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	307
Tabula 152. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums	309
Tabula 153. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	310
Tabula 154. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums	312
Tabula 155. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	314
Tabula 156. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	316
Tabula 157. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	318
Tabula 158. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	319
Tabula 159. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	319
Tabula 160. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	321
Tabula 161. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	322
Tabula 162. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums	324
Tabula 163. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	325
Tabula 164. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums	325
Tabula 165. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	327
Tabula 166. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	328
Tabula 167. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	329
Tabula 168. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	331
Tabula 169. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	332
Tabula 170. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	333
Tabula 171. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	334
Tabula 172. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums	336
Tabula 173. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	337
Tabula 174. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums	338
Tabula 175. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	341
Tabula 176. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	343
Tabula 177. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	344
Tabula 178. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	346
Tabula 179. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	346
Tabula 180. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	347
Tabula 181. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	349
Tabula 182. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums	350
Tabula 183. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	351
Tabula 184. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums	352
Tabula 185. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	354
Tabula 186. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	355
Tabula 187. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	356
Tabula 188. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	357
Tabula 189. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	358
Tabula 190. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	359
Tabula 191. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums	361
Tabula 192. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	361
Tabula 193. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums	362
Tabula 194. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	364
Tabula 195. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	365
Tabula 196. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	366
Tabula 197. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	367
Tabula 198. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	368
Tabula 199. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	369
Tabula 200. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums	371
Tabula 201. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	371
Tabula 202. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	372
Tabula 203. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	374
Tabula 204. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	375
Tabula 205. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	376
Tabula 206. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums	378
Tabula 207. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	379
Tabula 208. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums	380
Tabula 209. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	381
Tabula 210. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	383
Tabula 211. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	384
Tabula 212. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	385
Tabula 213. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	386
Tabula 214. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	387
Tabula 215. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums	389
Tabula 216. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	390
Tabula 217. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	391
Tabula 218. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	392
Tabula 219. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	394
Tabula 220. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	395
Tabula 221. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	395
Tabula 222. Pašvaldības vispārīgs raksturojums	397
Tabula 223. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums	398
Tabula 224. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums	399
Tabula 225. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums	400
Tabula 226. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	401
Tabula 227. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	403
Tabula 228. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām	404
Tabula 229. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	404

GRAFIKU SATURA RĀDĪTĀJS

Grafiks 1. Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē pa aprūpes veidiem (2016)	21
Grafiks 2. Bērnu skaits ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana (2016)	22
Grafiks 3. Audžuģimeņu, aizbildņu un adoptētāju statusu ieguvušo skaits LPR pašvaldībās (2016)	23
Grafiks 4. Bērnu ārpusģimenes aprūpē institūcijās, kuriem veikti individuālo vajadzību izvērtējumi, skaits LPR pašvaldībās	24
Grafiks 5. Bērnu ar FT skaits pašvaldībās (2016)	27
Grafiks 6. Bērnu ar FT skaits, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās ^A	28
Grafiks 7. Bērnu ar FT, kuriem veikti individuālo vajadzību izvērtējumi, skaits LPR pašvaldībās	28
Grafiks 8. Pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībās (2016)	30
Grafiks 9. Pilngadīgu personu ar GRT skaits, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās ^A	31
Grafiks 10. Pilngadīgu personu ar GRT, kuriem veikti individuālo vajadzību izvērtējumi, skaits LPR pašvaldībās	32
Grafiks 11. Bērnu skaits un vecums ārpusģimenes aprūpē institūcijās (2016)	38
Grafiks 12. Ārpusģimenes aprūpes institūcijās uzņemto un izstājušos bērnu skaits (2016)	39
Grafiks 13. Aprūpes personāla īpatsvars uz 1 bērnu ārpusģimenes aprūpes institūcijās (2016)	39
Grafiks 14. Pilngadīgu personu ar GRT skaits un vecums ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās (2016)	42
Grafiks 15. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās uzņemto un izstājušos pilngadīgu personu ar GRT skaits (2016)	43
Grafiks 16. Aprūpes personāla īpatsvars uz 1 pilngadīgu personu ar GRT ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās (2016)	43
Grafiks 17. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamākie 5 aprūpes pakalpojumi (personu skaits)	48
Grafiks 18. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamākie 5 sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi (personu skaits)	49
Grafiks 19. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamākie 7 sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (personu skaits)	49
Grafiks 20. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamākie 7 terapijas pakalpojumi (personu skaits)	50
Grafiks 21. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamākās 7 citas vajadzības (personu skaits)	50
Grafiks 22. Bērni ar FT – nepieciešamākie 5 sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi (personu skaits)	54
Grafiks 23. Bērni ar FT – nepieciešamākie 7 sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (personu skaits)	55
Grafiks 24. Bērni ar FT – nepieciešamākie 7 terapijas pakalpojumi (personu skaits)	55
Grafiks 25. Bērni ar FT – nepieciešamākās 7 citas vajadzības (personu skaits)	56
Grafiks 26. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)	59
Grafiks 27. Sociālā darba speciālistu skaits uz 1 000 iedzīvotājiem (2016)	88

ATTĒLU SATURA RĀDĪTĀJS

Attēls 1. LPR izvietojums un transporta infrastruktūra	18
Attēls 2. LPR reģistrētie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē un to pārstāvjiem, ģimenēm	66
Attēls 3. LPR reģistrētie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT	67
Attēls 4. LPR reģistrētie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT	68
Attēls 5. Plānotais SBSP bērniem ārpusģimenes aprūpē izvietojums	114
Attēls 6. Plānotais SBSP bērniem ar FT izvietojums	117
Attēls 7. Plānotais SBSP pilngadīgām personām ar GRT izvietojums	127

SAISTĪBU ATRUNA

Šis dokuments – “Latgales plānošanas reģiona deinstitutionalizācijas plāns. Galīgā redakcija” – ir sagatavots saskaņā ar iepirkuma “Deinstitutionalizācijas plāna izstrāde, tai skaitā LPR esošo bērnu aprūpes iestāžu reorganizācijas plānu izstrāde, projekta “Deinstitutionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā”, vienošanās Nr. 9.2.2.1/15/I/005 ietvaros” (id. Nr LPR/2017/1) rezultātā 2017. gada 8. jūnijā noslēgto pakalpojuma līgumu Nr. 2.10/8.

Informācijas un datu apkopojumi, situācijas izvērtējums un secinājumi, kas minēti šajā dokumentā, ir balstīti uz dokumentāciju un sekundāro datu izpēti, kā arī aptaujās, diskusijās un intervijās iegūto informāciju. Par minēto dokumentu, datu, informācijas un paziņojumu precizitāti, pilnību un atbilstību dokumentu oriģināliem, ir atbildīgi attiecīgās informācijas sniedzēji, un SIA “Dynamic University” nesniedz garantijas vai saistības šajā sakarā. SIA “Dynamic University” neatbild par sekām, kas izriet no šī dokumenta vai kādas tā daļas izmantošanas.

Pasūtītājs: Latgales plānošanas reģions

Izpildītājs: Dynamic University, SIA

Pamatojums: 2017. gada 8. jūnijā noslēgtais pakalpojuma līgums Nr. 2.10/8

TERMINI UN SAĪSINĀJUMI

Termini	Terminu skaidrojums ¹
"Atelpas brīža" pakalpojums	Atelpas brīža pakalpojuma sniedzējs nodrošina personām ar funkcionāliem traucējumiem īslaicīgu sociālo aprūpi līdz 30 diennaktīm gadā, aizstājot aprūpes procesā māsaiņniecības locekļus. ² Atbilstoši MK 16.06.2015. noteikumos Nr.313 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt kvalitatīvu institucionāli aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem" 9.2.2.1.pasākuma "Deinstitucionalizācija" īstenošanas noteikumi" noteiktajam "atelpas brīža" pakalpojumu nodrošina bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, kam izsniegts VDEAVK atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību.
Aizbildnis	Persona, kas iecelta vai apstiprināta Civillikumā noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu bērna tiesību un interešu aizsardzību. Aizbildnis aizvieto saviem aizbilstamajiem vecākus, kā arī pārstāv bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās. ³
Aprūpe mājās	Pakalpojumi mājās pamatvajadzību apmierināšanai personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ nevar sevi aprūpēt.
Asistents	Fiziskā persona, kas sniedz atbalstu personai ar ļoti smagas vai smagas pakāpes funkcionēšanas ierobežojumu tādu darbību veikšanai ārpus mājokļa, kuras tā invaliditātes dēļ nevar veikt patstāvīgi, — nokļūst vietā, kur tā mācās, strādā, saņem pakalpojumus, pārvietoties un aprūpēt sevi izglītības iestādē, algota darba vietā, būt saskarsmē ar citām fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī palīdz personai ar redzes invaliditāti apgūt profesionālās pamatzglītības, profesionālās vidējās izglītības vai augstākās izglītības programmu. ⁴
Atbalsta grupa	Pakalpojums ar mērķi mazināt personas sociālo izolētību, saskatīt problēmu cēloni un attīstīt personas resursus, saņemot grupas atbalstu un problēmrisināšanas pieredzi. Atbalsta grupās var saņemt sociālā darbinieka, psihoterapeita u.c. speciālistu atbalstu un palīdzību.
Atbalsta persona	Atbalsta personas pakalpojums ir personai ar garīga rakstura traucējumiem sniegts atbalsts lēmumu pieņemšanā, lai palīdzētu tai vienlīdzīgi ar citiem īstenot savu tiesībspēju un rīcībspēju. Atbalsts lēmumu pieņemšanā ļauj atbalstāmajai personai pašai pieņemt sev nozīmīgus lēmumus, palīdz paplašināt savu dabisko atbalsta loku, palīdz pilnveidot spējas pārstāvēt sevi un aizsargāt savas intereses, kā arī paplašina atbalstāmās personas zināšanas un izpratni par savām tiesībām. ⁵
Audzūģimene	Ģimene vai persona, kas nodrošina aprūpi bērnam, kuram uz laiku vai pastāvīgi atņemta viņa ģimeniskā vide vai kura interesēs nav pieļaujama palikšana savā ģimenē, līdz brīdim, kad bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, tiek adoptēts, viņam nodibināta aizbildnība vai bērns ievietots bērnu aprūpes iestādē. ⁶
Ārpusģimenes aprūpe	Aprūpe, kas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem tiek nodrošināta pie aizbildņa, audzūģimenes, bērnu aprūpes iestādē. ⁷
Bārenis	Bērns, kura vecāki ir miruši vai likumā noteiktajā kārtībā atzīti par mirušiem. ⁸
Bez vecāku gādības palicis bērns	Bērns, kura vecāki nav zināmi, ir pazuduši vai ilgstošas slimības dēļ nespēj realizēt aizgādību vai kura vecākiem pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības. ⁹
Bērnu aprūpes iestāde	Iestāde, kurā tiek nodrošināta sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija bāreņiem vai bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kā arī bērniem, kuriem nepieciešama sociālā rehabilitācija vai īpaša aprūpe veselības stāvokļa dēļ. ¹⁰
Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs	Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs nodrošina vairāku veidu sociālos pakalpojumus dažādām klientu grupām, ja attiecīgajā teritorijā nav iespēju vai nav efektīvi veidot atsevišķus sociālo pakalpojumu sniedzējus. ¹¹
Deinstitucionalizācija	Pakalpojumu sistēmas izveide, kas sniedz personai, kurai ir ierobežotas spējas sevi aprūpēt, nepieciešamo atbalstu, lai tā spētu dzīvot mājās vai ģimeniskā vidē. ¹²

¹ Ja nav norādīts citādi, terminu skaidrojumi doti atbilstoši: Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums. Pieņemts: 31.10.2002. Stājas spēkā: 01.01.2003. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=68488>

² MK noteikumi Nr. 338. Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem. Pieņemts: 13.06.2017. Stājas spēkā: 01.07.2017. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzējiem>

³ LM. Pieejams: <http://www.lm.gov.lv/text/1140>

⁴ Invaliditātes likums. Pieņemts: 20.05.2010. Stājas spēkā: 01.01.2011. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=211494>

⁵ LM. Informācija par atbalsta personas pakalpojuma izmēģinājumu projektu. Pieejams: http://zelda.org.lv/wp-content/uploads/file/Inform%C4%81cija_AP_pakalpojums.pdf

⁶ Bērnu tiesību aizsardzības likums. Pieņemts: 19.06.1998. Stājas spēkā: 22.07.1998. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

⁷ Turpat.

⁸ Turpat.

⁹ Turpat.

¹⁰ Turpat.

¹¹ MK noteikumi Nr. 338. Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem. Pieņemts: 13.06.2017. Stājas spēkā: 01.07.2017. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzējiem>

¹² Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

Termini	Terminu skaidrojums ¹
Dienas aprūpes centrs	Institūcija, kas dienas laikā nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas personām ar garīga rakstura traucējumiem, personām ar invaliditāti, bērniem no trūcīgām ģimenēm un ģimenēm, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi, kā arī personām, kuras sasniegušas vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju.
Dienas centrs	Dienas centra pakalpojuma sniedzējs klientiem nodrošina sociālo prasmju attīstīšanas iespējas, izglītošanas, brīvā laika pavadīšanas, mākslas vai mākslinieciskās pašdarbības nodarbības. ¹³
Funkcionālais traucējums	Slimības, traumas vai iedzimta defekta izraisīts fiziska vai garīga rakstura traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt, aprūpēt sevi un apgrūtina personas iekļaušanos sabiedrībā.
Garīga rakstura traucējums	Psihiska saslimšana vai garīgās attīstības traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt un aprūpēt sevi, kā arī apgrūtina tās iekļaušanos sabiedrībā un kas noteikts atbilstoši spēkā esošajai starptautiskās statistiskās slimību un veselības problēmu klasifikācijas (SSK) redakcijai.
Grupu māja (dzīvoklis)	Māja vai atsevišķs dzīvoklis, kurā personai ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina mājokli, individuālu atbalstu sociālo problēmu risināšanā un, ja nepieciešams, sociālo aprūpi.
Iekļaujošā izglītība	Process, kurā tiek nodrošinātas atbilstošas visu izglītojamo daudzveidīgās vajadzības, palielinot ikviena izglītojamā līdzdalības iespējas mācību procesā, kultūrā un dažādās kopienās un samazinot izslēgšanas iespējas no izglītības un izglītības ieguves procesa. ¹⁴
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	Sociālā institūcija, kas nodrošina personai, kura vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nespēj sevi aprūpēt, kā arī bērniem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem mājokli, pilnu aprūpi un sociālo rehabilitāciju.
Interesu izglītība	Personas individuālo izglītības vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības ir nefomālās izglītības veids. Interesu izglītības programmu izplatītākās jomas ir dejas, mūzika, māksla, teātra māksla, folklorā, tehniskā jaunrade, vides izglītība, sports utt. Interesu izglītības programmas palīdz attīstīt spējas un talantus, pilnveidot dažādas prasmes un saturiski pavadīt bērniem un jauniešiem brīvo laiku. ¹⁵
Karitatīvais sociālais darbs	Sociālajam darbam analogs darbs, kura mērķis ir palīdzēt personām, ģimenēm, grupām vai sabiedrībai kopumā atgūt spēju sociāli un garīgi funkcionēt.
Klienta aprūpes līmenis	Personas pašaprūpes spēju iztrūkuma pakāpi raksturojoša, skaitliski izteikta vērtība, kuru nosaka sociālā darba speciālista piesaistīta multidisciplināra speciālistu komanda, pamatojoties uz personas funkcionālo traucējumu smaguma pakāpes un vajadzību, kā arī sociālās aprūpes pakalpojuma nodrošināšanai veicamo darbību un piesaistāmo resursu apjoma novērtējumu.
Klients	Persona, kas saņem sociālos pakalpojumus vai sociālo palīdzību.
Krīzes centrs	Sociālā institūcija, kurā tiek sniegta īslaicīga psiholoģiska un cita veida palīdzība krīzes situācijā nonākušām personām.
Krīzes situācija	Situācija, kurā ģimene (persona) katastrofas vai citu no ģimenes (personas) gribas neatkarīgu apstākļu dēļ pati saviem spēkiem nespēj nodrošināt savas pamatvajadzības un tai ir nepieciešama psihosociāla vai materiāla palīdzība.
Mājokļa pielāgošana	Personas ar invaliditāti vai kopā ar šo personu dzīvojošo tās ģimenes locekļu īpašumā, kopīpašumā vai lietošanā esošās dzīvojamās telpas un palīgtelpas aprīkošana ar nepieciešamajām palīgierīcēm (tehniskajiem palīgīdzekļiem) un pielāgošana personas ar invaliditāti vajadzībām. ¹⁶
Profesionālā rehabilitācija	Pasākumu kopums, kas pēc individualizētas funkcionālo traucējumu izvērtēšanas un profesionālās piemērotības noteikšanas personām darbospējīgā vecumā nodrošina jaunas profesijas, profesionālo zināšanu vai prasmju apguvi vai atjaunošanu, tai skaitā profesionālās izglītības programmu apgūšanu pamata un vidējās izglītības pakāpē un multidisciplinārus pakalpojumus integrācijai darba tirgū.
Psihosociālā palīdzība	Sociālā darba virziens, kura nolūks ir palīdzēt indivīdam un ģimenei risināt starppersonu un sociālās vides problēmas, sniedzot psiholoģisku un sociālu atbalstu.
Pusceļa māja	Sociālās rehabilitācijas institūcija vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas struktūrvienība, kurā personām ar funkcionāliem traucējumiem nodrošina sociālo rehabilitāciju, patstāvīgai dzīvei nepieciešamo pašaprūpes iemaņu un dzīves prasmju apgūšanu vai nostiprināšanu.
Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi	Sociālie pakalpojumi "Eiropas kopējo vadlīniju pārejai no institucionālās uz sabiedrībā balstītu aprūpi" izpratnē, kas tiek sniegti vai plānoti ārpus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām (VSAC un BSAC). Šie sociālie pakalpojumi personai sniedz atbalstu FT radīto ierobežojumu pārvarēšanai, dodot iespēju dzīvot mājās, un bērnu gadījumā – augt ģimenes vai tai pietuvinātā vidē, ietverot preventīvos pasākumus, lai novērstu institūciju pakalpojumu nepieciešamību. Sabiedrībā balstīti pakalpojumi ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ietver sevī arī aprūpi pie aizbildņa vai audžģimenes, uzturēšanos ģimeniskai videi pietuvinātā pakalpojumā vai "jauniešu mājā". ¹⁷

¹³ MK noteikumi Nr. 338. Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem. Pieņemts: 13.06.2017. Stājas spēkā: 01.07.2017.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzējiem>

¹⁴ Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam. Pieņemts: 22.05.2014. Stājas spēkā: 22.05.2014. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=266406>

¹⁵ Turpat.

¹⁶ Invaliditātes likums. Pieņemts: 20.05.2010. Stājas spēkā: 01.01.2011. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=211494>

¹⁷ Ricības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

Termini	Terminu skaidrojums ¹
Sociālais darbs	Profesionāla darbība, lai palīdzētu personām, ģimenēm, personu grupām un sabiedrībai kopumā veicināt vai atjaunot savu spēju sociāli funkcionēt, kā arī radīt šai funkcionēšanai labvēlīgus apstākļus.
Sociālais dienests	Pašvaldības izveidota iestāde, kas sniedz sociālo palīdzību, organizē un sniedz sociālos pakalpojumus pašvaldības iedzīvotājiem. Veic sociālo darbu, organizē un sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, piesaista sociālo resursu sistēmas, lai risinātu sociālās problēmas, kas aktuālas konkrētiem indivīdiem, ģimenēm un sociālām grupām ar kopīgām interesēm vai dzīvojošām vienā teritoriālajā vienībā. ¹⁸
Sociālais mentors	Persona, kura pilngadīgai personai ar GRT, kura saņem valsts ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā pakalpojumu, sniedz atbalstu sagatavošanas pārejai uz dzīvi sabiedrībā procesā.
Sociālā darba speciālists	Persona, kurai ir Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktā izglītība un kura veic sociālā darbinieka, karitatīvā sociālā darbinieka, sociālā aprūpētāja, sociālā rehabilitētāja vai sociālās palīdzības organizatora profesionālos pienākumus.
Sociālās aprūpes pakalpojums	Pasākumu kopums, kas vērsti uz to personu pamatvajadzību apmierināšanu, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ, un ietver sevī pakalpojumus personas dzīvesvietā un ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Atbilstoši MK 313 noteiktajam, sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošina bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, kam izsniegts VDEĀVK atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību.
Sociālais aprūpētājs	Persona, kas plāno sociālos pakalpojumus, lai nodrošinātu tādas personas pamatvajadzību apmierināšanu, kura vecuma vai veselības stāvokļa dēļ to nevar izdarīt saviem spēkiem.
Sociālās rehabilitācijas centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija, kurā personām ar funkcionāliem traucējumiem, no psihoaktīvām vielām atkarīgām personām, personām pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas un citām personām ar sociālās funkcionēšanas problēmām nodrošina sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanai nepieciešamo sociālo rehabilitāciju.
Sociālās rehabilitācijas pakalpojums	Pasākumu kopums, kas vērsti uz sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu vai uzlabošanu, lai nodrošinātu sociālā statusa atgūšanu un iekļaušanos sabiedrībā, un ietver sevī pakalpojumus personas dzīvesvietā un sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai dzīvesvietā vai sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu centrs	Šī DI plāna izpratnē – sociālo rehabilitācijas pakalpojumu centrs, kas koordinē un nodrošina pieejamību dažādām speciālistu konsultācijām, rehabilitācijas un terapeitiskajiem pakalpojumiem, organizē un īsteno atbalsta grupas un grupu nodarbības, veic citas aktivitātes.
Sociālie pakalpojumi	Pasākumu kopums, kas vērsti uz personu sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu vai uzlabošanu, lai nodrošinātu viņu iekļaušanos sabiedrībā. Sociālie pakalpojumi ietver: sociālās aprūpes pakalpojumus personas dzīvesvietā, aprūpi ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personas dzīvesvietā un institūcijā, profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus, nodrošināšanu ar tehniskajiem palīgīdzekļiem. ¹⁹
Sociālo pakalpojumu sniedzējs	Persona, kas sniedz sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas, profesionālās rehabilitācijas un sociālā darba pakalpojumus.
Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs	Valsts informācijas sistēma "Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs".
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	Nodrošina ģimenes modeļa ilgtermiņa aprūpi pie SOS vecākiem (mamma vai tēvs), kas ietver ģimenisku vidi un dzīvošanu vienā mājā kopā ar vienu aprūpes personu, nešķirot brāļus un māsas, vienā mājā līdz 6 bērniem, nodrošinājumu ar nepieciešamajiem atbalsta pakalpojumiem gan bērnam, gan SOS vecākiem, sadarbību ar attiecīgās pašvaldības bāriņtiesu un sociālo dienestu, kā arī ar bērna bioloģiskiem vecākiem, ja tas ir bērna interesēs.
Specializētās darbnīcas	Sociālās rehabilitācijas pakalpojums, kas nodrošina prasmes veicinošas aktivitātes un speciālistu atbalstu personām ar funkcionāliem traucējumiem.
Supervīzija	Mērķtiecīgi organizēts konsultatīvs un izglītojošs atbalsts sociālā darba speciālistiem viņu profesionālās kompetences un profesionālās darbības kvalitātes pilnveidošanai.
Tehniskie palīgīdzekļi	Aprīkojums vai tehniskās sistēmas, kas novērš, kompensē, atvieglo vai neitralizē funkcijas pazeminājumu vai invaliditāti.
Vardarbība	Visu veidu fiziska vai emocionāla cietsirdība, seksuāla vardarbība, nolaidība vai cita veida izturēšanās, kas apdraud vai var apdraudēt bērna veselību, dzīvību, attīstību vai pašcienu. ²⁰
Vispārējie pakalpojumi	Pakalpojumi, izņemot sociālos pakalpojumus, kas pieejami visām personām ārpus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām. Piemēram, izglītība, nodarbinātība, veselības aprūpe, transports, brīvā laika pavadīšana, mājoklis, u.c.

Saīsinājumi	Saīsinājumu skaidrojums
BSAC	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija bērniem
DI	Deinstitutionalizācija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība

¹⁸ MK noteikumi Nr. 338. Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem. Pieņemts: 13.06.2017. Stājas spēkā: 01.07.2017.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzēju>

¹⁹ Labklājības ministrija. Pieejams: <https://www.lm.gov.lv/text/3505>

²⁰ Bērnu tiesību aizsardzības likums. Pieņemts: 19.06.1998. Stājas spēkā: 22.07.1998. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

Saīsinājumi	Saīsinājumu skaidrojums
ESF	Eiropas Sociālais fonds
EUR	Eiro
FT	Funkcionālie traucējumi
GRT	Garīga rakstura traucējumi
ĢVPP	Ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KPR	Kurzemes plānošanas reģions
LM	Labklājības ministrija
LPR	Latgales plānošanas reģions
MK	Ministru kabinets
MK 313	Ministru kabineta noteikumi Nr. 313. Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.2.specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem" 9.2.2.1.pasākuma "Deinstitutionalizācija" īstenošanas noteikumi. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/274957
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
RPR	Rīgas plānošanas reģions
SBSP	Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SRPC	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu centrs
VDEĀVK	Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija
VPR	Vidzemes plānošanas reģions
VSAC	Valsts sociālās aprūpes centrs
VSIA	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
ZPR	Zemgales plānošanas reģions

1. PLĀNA KOPSAVILKUMS²¹

Latgales plānošanas reģiona deinstitutionalizācijas plāns 2017.-2020. gadam ir īstermiņa politikas plānošanas dokuments, kas izstrādāts projekta "Deinstitutionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā" (vienošanās Nr. 9.2.2.1/15/1/005) ietvaros. LPR DI plāna ietvaros veikta detalizēta esošās situācijas analīze par sociālo pakalpojumu, SBSP un vispārējo pakalpojumu pieejamību, DI mērķgrupu vajadzībām, kā arī esošajiem un nepieciešamajiem cilvēkresursiem SBSP attīstīšanai LPR. LPR DI plāna stratēģiskajā daļā definēti rīcības virzieni un tiem pakārtoti pasākumi, kurus īstenojot plānots sasniegt konkrētus rezultātīvos rādītājus ar mērķi palielināt ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu un SBSP pieejamību dzīvesvietā DI mērķgrupu personām. LPR DI plāna stratēģiskajā daļā iekļauti arī aprēķini par nepieciešamo finansējumu LPR DI plāna ieviešanai, kā arī indikatīvs aprēķins par nepieciešamo speciālistu skaitu pakalpojumu pilnvērtīgai nodrošināšanai.

LPR DI plāns detalizē un precizē LPR un pašvaldību līmenī Rīcības plānā deinstitutionalizācijas īstenošanai 2015.–2020. gadam iekļautos pasākumus un aktivitātes, tai skaitā nodrošinot LPR un pašvaldību līmenī īstenojamo pasākumu sinerģiju ar citiem politikas plānošanas dokumentiem pašvaldību, reģionālā un nacionālā līmenī veselības aprūpes, izglītības, sociālo pakalpojumu u.c. jomās. LPR DI plāns detalizēti plāno SBSP infrastruktūras izveidi un attīstīšanu, pieņemot, ka vispārējo pakalpojumu pilnveide notiek atbilstoši citos politikas plānošanas dokumentos noteiktajam.

LPR DI plāns ir vērst uz iekļaujošas sabiedrības veidošanu, un paredz 5 rīcības virzienus: (1) SBSP infrastruktūras attīstīšana, (2) SBSP sniegšana, (3) SBSP pieejamības un kvalitātes pilnveidošana, (4) vispārējo pakalpojumu pieejamības sekmēšana, (5) monitorings un novērtēšana. Lai īstenotu LPR DI plānā paredzētos risinājumus SBSP attīstīšanai LPR, kopējais indikatīvi nepieciešamais ERAF finansējums ir 8 767 553 EUR. SBSP pakalpojumu sniegšana paredzēta ESF finansējuma ietvaros.

Sasniedzamie rezultātīvie rādītāji paredz SBSP nodrošināšanu 44 bērniem ārpusģimenes aprūpē, 390 bērniem ar FT un 389 pilngadīgām personām ar GRT. LPR DI plāna aktivitāšu ietvaros 65 personas ar GRT uzsāks patstāvīgu dzīvi ārpus ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, bet institucionālā aprūpē esošo bērnu skaits samazināsies par ne mazāk kā 60%.

LPR DI plāna ietvaros tika izstrādāti arī 8 LPR izvietoto ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju bērniem reorganizācijas plāni.

Laika periodā no 2018. gada 20. aprīļa līdz 21. maijam notika LPR DI plāna 1. redakcijas publiskā apspriešana, kuras ietvaros tika saņemti 38 priekšlikumi, 30 no kuriem tika iestrādāti LPR DI plāna galīgajā redakcijā.

²¹ Šī nodaļa veidota kā LPR DI plāna kopsavilkums atbilstoši MK noteikumu nr.737 Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi 25.1. punkta noteikumiem.

2. IZSTRĀDES METODOLOĢIJA

Šajā nodaļā sniegts pārskats par LPR DI plāna izstrādes metodoloģiju – izmantotajām pētnieciskajām metodēm, normatīvo kontekstu, datu un informācijas avotiem, kā arī sniegts sākotnējās ietekmes novērtējums.

2.1. Mērķis un uzdevumi

LPR DI plāna izstrādes mērķis ir apzināt DI mērķgrupu esošo situāciju (mērķgrupu personu skaits, sociāli demogrāfiskais profils, izvietojums, vajadzības, sociālo un vispārējo pakalpojumu pieejamība) un izstrādāt rīcības plānu mērķgrupu personu individuālo vajadzību SBSP pieejamības nodrošināšanai.

LPR DI plāna izstrādes uzdevumi ir:

- 1) Apzināt un analizēt sociālo pakalpojumu sniegšanas un DI mērķgrupu esošo situāciju, tai skaitā sniegt vispārīgu pārskata informāciju par audžuģimenēm, aizbildņiem un adopciju.
- 2) Analizēt DI mērķgrupām nepieciešamo pakalpojumu klāstu un to nodrošināšanas iespējas.
- 3) Definēt rīcības virzienus SBSP nodrošināšanai DI mērķgrupām.
- 4) Definēt sasniedzamos rezultātus, lai palielinātu kvalitatīvu un institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ĢVPP pieejamību projekta mērķa grupām.
- 5) Izstrādāt SBSP izvietojuma teritoriālo plānu LPR atbilstoši DI mērķgrupu vajadzībām.
- 6) Definēt LPR DI plāna īstenošanai nepieciešamo finansējumu un tā avotus.
- 7) Izstrādāt LPR DI plāna ieviešanas un īstenošanas laika plānu periodam līdz 2020. gadam.

2.2. Mērķa grupas

Atbilstoši MK 313 noteikumiem DI projekta un plāna mērķa grupas ir:

- 1) Pilngadīgas personas ar GRT, kuras saņem valsts finansētus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumus un pasākuma īstenošanas laikā pāriet uz dzīvi sabiedrībā, kā arī pilngadīgas personas ar GRT, kuras potenciāli var nonākt valsts ilgstošas aprūpes institūcijā un kurām ir noteikta smaga vai ļoti smaga invaliditāte (I vai II invaliditātes grupa).
- 2) Ārpusģimenes aprūpē esoši bērni un jaunieši līdz 17 gadu vecumam (ieskaitot), kuri saņem valsts vai pašvaldības finansētus bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumus.
- 3) Bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte un kuri dzīvo ģimenēs, un viņu likumiskie pārstāvji vai audžuģimenes.
- 4) Potenciālie aizbildņi, adoptētāji, audžuģimenes.

Rīcības plānā deinstitutionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam definēts: "Periodā līdz 2020. gadam Latvijā DI mērķa grupas ir: ārpusģimenes aprūpē esošie bērni, bērni ar funkcionāliem traucējumiem, pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem."

Atbilstoši šiem definējumiem LPR DI plānā sniegta izvērsta datu un informācijas analīze par trim tiešajām DI projekta mērķa grupām, un vispārīga pārskata informācija par audžuģimenēm, aizbildņiem un adopciju.

2.3. Teritoriālais tvērums

LPR DI plāns izstrādāts LPR DI partnerpašvaldību tvērumā: Daugavpils pilsēta, Rēzeknes pilsēta, Aglonas novads, Baltinavas novads, Balvu novads, Dagdas novads, Daugavpils novads, Ilūkstes novads, Kārsavas novads, Krāslavas novads, Ludzas novads, Preiļu novads, Rēzeknes novads, Riebiņu novads, Rugāju novads, Vārkavas novads, Viļakas novads, Viļānu novads, Zilupes novads. DI projektā nepiedalās divas LPR pašvaldības – Ciblas novads un Līvānu novads –, tomēr esošās situācijas pārskatā iekļautas arī tās, lai sniegtu pēc iespējas pilnīgu un visaptverošu LPR situācijas raksturojumu.

2.4. Normatīvais konteksts

LPR DI plāna izstrāde tika veikta saskaņā ar starptautiskiem, nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas dokumentiem, kā arī pašvaldību attīstības plānošanas dokumentiem (skatīt tabulu nr. 1).

Tabula 1. LPR DI plāna izstrādes normatīvais konteksts

Starptautiskie dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ANO Bērnu tiesību konvencija. Pieņemts: 20.11.1989. Stājas spēkā: 02.09.1990. Pieejams: https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-likumi/id/1150 ▪ ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām. Pieņemts: 13.12.2006. Stājas spēkā: 31.03.2010. Pieejams: https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-likumi/id/1630 ▪ ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācija. Pieņemta un pasludināta ar Ģenerālās Asamblejas 1948. gada 10. decembra 217. A (III) rezolūciju. Pieejams: http://www.tiesibsargs.lv/lv/pages/tiesibu-akti/ano-dokumenti/ano-vispareja-cilvektiesibu-deklaracija ▪ The Common European Guidelines on the Transition from Institutional to Community-based Care. 2012. Pieejams: https://deinstitutionalisation.com/eeq-publications/ ▪ The Toolkit on the Use of European Union Funds for the Transition from Institutional to Community-based Care. 2014. Pieejams: https://deinstitutionalisation.com/eeq-publications/
LR likumi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ārstniecības likums. Pieņemts: 12.06.1997. Stājas spēkā: 01.10.1997. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=44108 ▪ Attīstības plānošanas sistēmas likums. Pieņemts: 08.05.2008. Stājas spēkā: 01.01.2009. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=175748 ▪ Bērnu tiesību aizsardzības likums. Pieņemts: 19.06.1998. Stājas spēkā: 22.07.1998. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=49096 ▪ Invaliditātes likums. Pieņemts: 20.05.2010. Stājas spēkā: 01.01.2011. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=211494 ▪ Likums Par pašvaldībām. Pieņemts: 19.05.1994. Stājas spēkā: 09.06.1994. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=57255 ▪ Reģionālās attīstības likums. Pieņemts: 21.03.2002. Stājas spēkā: 23.04.2002. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=61002 ▪ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums. Pieņemts: 31.10.2002. Stājas spēkā: 01.01.2003. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=68488
LR MK noteikumi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MK noteikumi nr.279 Noteikumi par kārtību, kādā personas saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus sociālās rehabilitācijas institūcijās, un prasībām sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem. Pieņemts: 31.03.2009. Stājas spēkā: 04.04.2009. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=190188 ▪ MK noteikumi nr.288 Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtība. Pieņemts: 21.04.2008. Stājas spēkā: 24.04.2008. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=174327 ▪ MK noteikumi nr.313. Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.2.specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem" 9.2.2.1.pasākuma "Deinstitucionalizācija" īstenošanas noteikumi. Pieņemts: 16.06.2015. Stājas spēkā: 01.07.2015. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/274957-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-9-2-2-specifiska-atbalsta-merka-palielinat-kvalitativu-institucionalai-aprupei ▪ MK noteikumi nr.338 Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem. Pieņemts: 13.06.2017. Stājas spēkā: 01.07.2017. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=291788 ▪ MK noteikumi nr.737 Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi. Pieņemts: 02.12.2014. Stājas spēkā: 13.12.2014. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=270934 ▪ MK noteikumi nr.871 Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.3.1. specifiskā atbalsta mērķa "Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā" 9.3.1.1. pasākuma "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai" pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi. Pieņemts: 20.12.2016. Stājas spēkā: 29.12.2016. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/287725-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-9-3-1-specifiska-atbalsta-merka-attistit-pakalpojumu-infrastrukturu-bernu ▪ MK noteikumi nr.970 Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā. Pieņemts: 25.08.2009. Stājas spēkā: 05.09.2009. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=197033
Nacionāla līmeņa plānošanas dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: http://www.vnmvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi ▪ Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Pieņemts: 29.10.2013. Pieejams: http://polsis.mk.gov.lv/documents/4525 ▪ Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.–2020. gadam. Pieejams: www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sabiedriskā transporta attīstības koncepcija 2021.-2030. gadam. Valsts SIA Autotransporta Direkcija. Pieejams: http://www.atd.lv/sites/default/files/Prezentacija_ATD_29052017_0.pdf ▪ Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādnes 2014.– 2020.gadam. Pieņemts: 04.12.2013. Stājas spēkā: 04.12.2013. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=262647
Reģionāla līmeņa plānošanas dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Latgales programma 2010-2019. Pieejams: https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2017/Latgales-programma-10-19_01.12.2010_apstipr.LPR_.pdf ▪ Latgales stratēģija 2030. Pieejams: https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2011/lpr-planosanas-dokumenti/Latgales_strategija_2030_apstiprinata_01.12.2010.pdf ▪ Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010. – 2017. gadam. Pieejams: http://esf.latgale.lv/latgales-attistibas-programma-2010-2017-gadam/
Pašvaldību līmeņa plānošanas dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas. Pieejams: https://lpr.gov.lv/lv/about-n9q7/dokumenti/#.WsvAUlhuZPY

2.5. Izstrādes process

LPR DI plāna izstrāde tika īstenota, pielietojot kvantitatīvās un kvalitatīvās pētnieciskās metodes šādos loģiski secīgos soļos:

- 1) Normatīvā konteksta analīze, iepazīstoties ar DI procesu regulējošajiem un politikas plānošanas dokumentiem, kas tieši vai netieši attiecas uz DI procesu nacionālā, reģionālā un pašvaldību līmenī.
- 2) Statistikas datu apkopošana, iegūstot DI mērķgrupu raksturojošus datus, kā arī esošo situāciju sociālo pakalpojumu, SBSP un vispārējo pakalpojumu pieejamībā raksturojošus datus.
- 3) Papildus iegūstamo datu (kuri nav pieejami statistikas pārskatos vai citos pētījumos) definēšana, instrumentārija izstrāde datu ieguvei.
- 4) Papildu datu ieguve, izmantojot aptaujas metodi, lai iegūtu datus no SBSP sniedzējiem un pašvaldību sociālajiem dienestiem, kā arī BSAC reorganizācijas plānu izstrādes ietvaros no BSAC un to darbiniekiem.
- 5) Papildu datu ieguve, sagatavojot pieprasījumus valsts un pašvaldību institūcijām (to datu ieguvei, kuri nav publiski pieejami).
- 6) No LPR saņemto datu – individuālo vajadzību izvērtējumu rezultāti – apkopošana.
- 7) Visu iegūto datu apkopošana datu matricā. Datu matrica pievienota LPR DI plāna 2. pielikumā elektroniska faila veidā.
- 8) DI mērķgrupu personu un to likumisko vai interešu pārstāvju viedokļu ieguvei – 3 fokusa grupu diskusiju organizēšana un īstenošana.
- 9) Klātienēs vizīšu katrā no DI projektā iesaistītajām LPR pašvaldībām un BSAC, kurām izstrādājami reorganizācijas plāni, organizēšana.
- 10) Visu iegūto datu un informācijas analīze, izstrādājot LPR DI plāna nodaļu, kurā iekļauts esošās situācijas raksturojums, kā arī katras LPR pašvaldības esošās situācijas raksturojums (pievienots LPR DI plāna 1. pielikumā šajā dokumentā).
- 11) BSAC reorganizācijas plānu izstrāde.
- 12) Kartogrāfiskā materiāla izstrāde, sagatavojot vizuālas kartes esošo un plānoto SBSP izvietojumam LPR.
- 13) LPR DI plānā iekļaujamo SBSP attīstīšanas pasākumu un tiem nepieciešamā finansējuma saskaņošana ar katru pašvaldību. Pašvaldību domju lēmumi pievienoti LPR DI plāna 4. pielikumā elektroniska faila veidā.
- 14) Balstoties esošās situācijas raksturojumā un ar pašvaldībām saskaņotajos infrastruktūras attīstīšanas plānos, izstrādāta LPR DI plāna stratēģiskā daļa, kas iekļauj LPR DI plāna rīcības plānu pasākumu un aktivitāšu detalizācijā.
- 15) LPR DI plāna 1. redakcijas publiskās apspriešanas īstenošana.
- 16) Saņemto priekšlikumu iestrāde LPR DI plāna saturā un LPR DI plāna gala versijas izstrāde.

2.6. Sākotnējās ietekmes novērtējums

LPR DI plāna izstrādes nepieciešamību definē Rīcības plāns deinstitutionalizācijas īstenošanai 2015.–2020. gadam. LPR DI plāna izstrādi koordinē LPR, bet uz sadarbības līgumu pamata iesaistītas ir 19 LPR pašvaldības un 13 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas. DI plāna izstrādes procesā netieši, bet īstenošanas procesā tieši, iesaistīti būs visi reģionā aktīvie SBSP sniedzēji, tai skaitā nevalstiskā un komercsektora pārstāvji.

LPR DI plānam būs tieša ietekme uz DI procesā iesaistītajām mērķgrupām un netieša ietekme uz visiem reģiona iedzīvotājiem. Tiešās ietekmes kopējo mērķgrupu veido 228 bērni ārpusģimenes aprūpē institūcijās (1 338 bērni

ārpusģimenes aprūpē kopumā), 1 322 bērni ar FT, kuriem ir atzinums par ģimenes kopšanas nepieciešamību (tai skaitā 59 bērni līdz 4 gadu vecumam), 3 696 pilngadīgās personas ar GRT. Savukārt LPR DI plāna īstenošanā iesaistīto mērķgrupu veido personas, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi – 213 bērni ārpusģimenes aprūpē institūcijās LPR un citu reģionu teritorijās, 392 izvērtētie bērni ar FT, 471 pilngadīga persona ar GRT LPR un citu reģionu teritorijās, kuras vēlas pārcelties uz neatkarīgu un patstāvīgu dzīvi sabiedrībā LPR.

Sabiedrības līdzdalība LPR DI plāna izstrādē īstenoja, atbilstoši MK noteikumiem nr. 970 Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā organizējot publisko apspriešanu.

Sociālo pakalpojumu esošās situācijas raksturojums DI procesa kontekstā sniegts, kā arī DI procesa plānošanas sasaiste ar augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem detalizēti analizēta Pamatnostādnēs sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.– 2020.gadam²². DI mērķgrupu esošās situācijas pārskats papildus detalizēts Rīcības plānā deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.–2020.gadam²³. LPR esošās situācijas detalizēta analīze tiek sniegta turpmākajās šī dokumenta nodaļās.

---

²² Pamatnostādnēs sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.– 2020.gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/aktualitates2/Impam_290713_sp.pdf

²³ Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.–2020.gadam. Pieejams: www.lm.gov.lv/upload/aktualitates/null/2015_15_07_ricplans_final.pdf

3. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE

Šajā nodaļā tiek sniegts pašreizējās situācijas raksturojums un analīze par DI procesa mērķgrupu pārstāvju skaitu, izvērtēto personu vajadzībām un to īstenošanas iespējām sociālo un vispārējo pakalpojumu pieejamības kontekstā. Informācija sniegta kā plānošanas reģiona, tā pašvaldību griezumā – šajā nodaļā analizēta plānošanas reģiona kopējā situācija, pielikumā 5.1. nodaļā detalizējot analīzi līdz pašvaldību līmenim.

Analīze veikta atbilstoši MK 313, Rīcības plāna deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.–2020. gadam, kā arī iepirkuma tehniskās specifikācijas prasībām. Papildus iekļauti dati un informācija, ko LPR DI plāna izstrādātāji uzskata par nepieciešamiem kopējā pašreizējās situācijas konteksta raksturošanai (iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas, dzimstības rādītāji, apdzīvotās vietas attālums no nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centriem, bezdarba rādītāji u.tml.).

Lai gan DI projekta ietvaros informāciju prasīts analizēt tikai attiecībā uz DI procesa mērķgrupām, pašvaldību esošās situācijas raksturojumos pielikumā 5.1. nodaļā iekļauts plašāks informācijas un datu tvērums, lai sniegtu pilnīgāku kopējās situācijas raksturojumu attiecībā uz sociālo pakalpojumu sniegšanu (piemēram, iekļauta informācija arī par tām ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, kas sniedz pakalpojumus pensijas vecuma personām, pilngadīgām personām ar fiziska rakstura traucējumiem u.tml.). Šī informācija var būt noderīga pašvaldībām, plānojot sociālo pakalpojumu attīstību ilgtermiņā, katras konkrētās mērķgrupas vajadzības vērtējot un plānojot kontekstā ar kopējām iedzīvotāju vajadzībām pēc sociālajiem un vispārējiem pakalpojumiem.

3.1. Latgales plānošanas reģiona vispārīgs raksturojums

169 / 301	14 512,3 km²	304 931	13,5%
Attālums no Rīgas tuvākajai / tālākajai LPR pašvaldībai (Līvāni, Zīlupe)	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

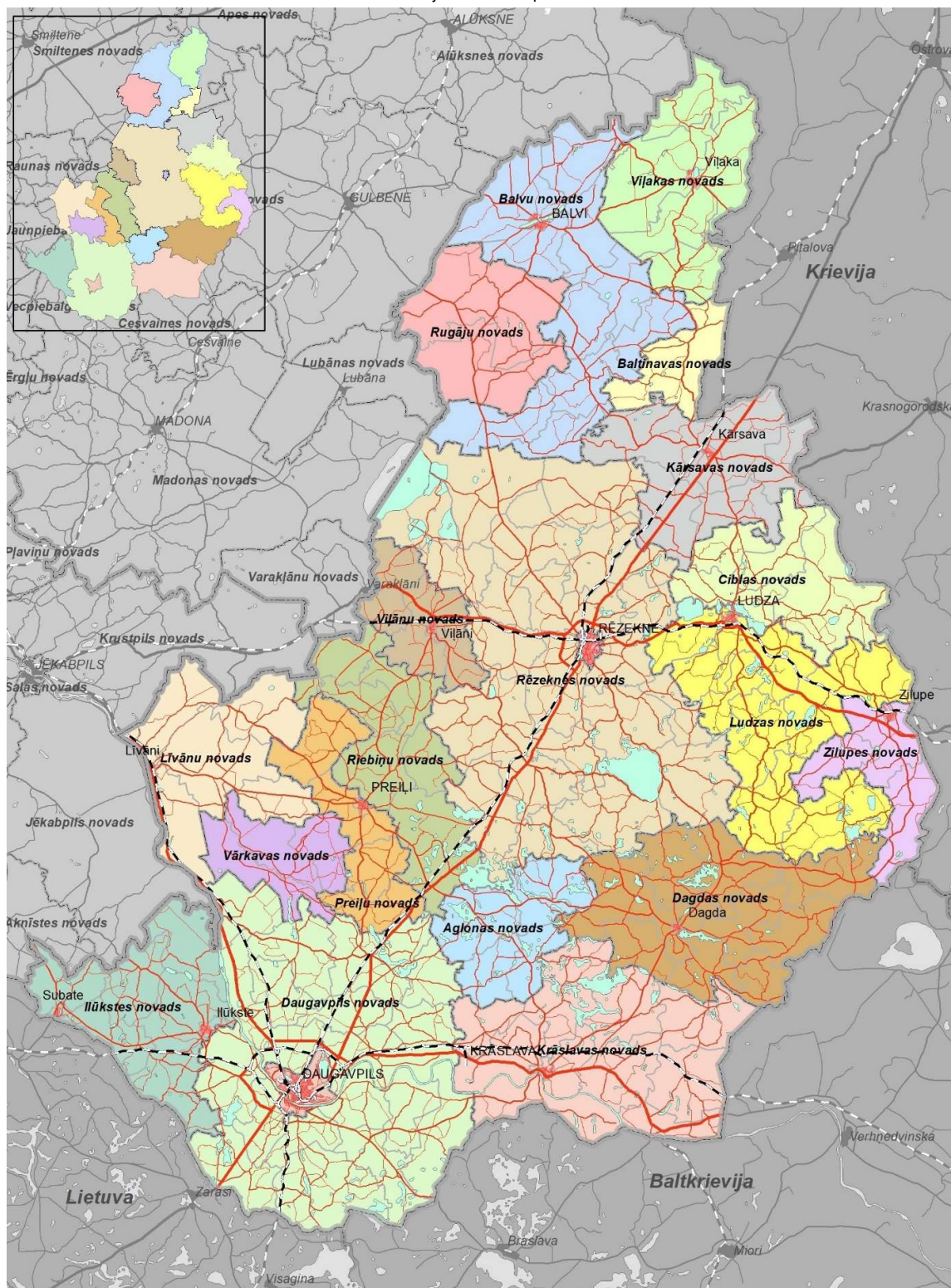
LPR teritorija ir 14 512,3 km² plaša (23% no visas Latvijas teritorijas) un tā iekļauj 21 pašvaldību – 19 novadus un 2 republikas nozīmes pilsētas (Daugavpils, Rēzekne).

LPR austrumos robežojas ar Krievijas Federāciju, dienvidaustrumos ar Baltkrievijas Republiku (sekojoši – ir ES ārējās robežas reģions), un dienvidos ar Lietuvas Republiku (skatīt attēlu nr. 1). Latvijas teritorijā LPR ziemeļrietumos robežojas ar VPR (Alūksnes novads, Gulbenes novads, Lubānas novads, Madonas novads, Varakļānu novads) un rietumos ZPR (Krustpils novads, Jēkabpils novads, Aknīstes novads).

LPR šķērso trīs nacionālas un arī starptautiskas nozīmes autoceļi: A6 Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža (Pāternieki); A12 Jēkabpils–Rēzekne–Ludza–Krievijas robeža (Terehova); A13 Krievijas robeža (Grebņeva)–Rēzekne–Daugavpils–Lietuvas robeža (Medumi). Pasažieru pārvadājumi pa dzelceļu notiek maršrutos Rīga–Daugavpils (3–4 reizes dienā), Rīga–Rēzekne (2–3 reizes dienā), Rīga–Zīlupe (2 reizes dienā).

Latgales reģiona lielākās pilsētas Daugavpili un Rēzekni valsts galvenie autoceļi nesavieno ar Vidzemes lielākajām pilsētām Valmieru un Cēsīm, kā arī ar Zemgales reģiona centriem Jelgavu un Bausku. Ar Vidzemes reģiona pilsētām Madonu, Cēsīm, Gulbeni, Alūksni un Valmieru Latgali saista attīstīts ceļu tīkls.

Attēls 1. LPR izvietojums un transporta infrastruktūra

2016. gadā LPR saskaņā ar PMLP datiem dzīvoja 304 931 iedzīvotājs (skatīt tabulu nr. 2). Mazākās plānošanas reģiona pašvaldības ir Baltinavas novads (1 176 iedzīvotāji), Vārkavas novads (2 124) un Rugāju novads (2 395), bet lielākās – Daugavpils pilsēta (95 467), Rēzeknes pilsēta (31 216), Rēzeknes novads (29 257) un Daugavpils novads (24 838). 12 no 21 pašvaldības iedzīvotāju skaits ir mazāks par 10 000, un tikai 4 pārsniedz 20 000.

Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits plānošanas reģionā samazinājies par 4% jeb 12 269 personām.

Iedzīvotāju skaita kritums novērojams visās reģiona pašvaldībās – viziteiktāk Viļakas novadā (-6,5%), Baltinavas novadā (-6,1%) un Daugavpils novadā (-5,4%), bet salīdzinoši mazāk Daugavpils pilsētā (-2,7%), Rēzeknes novadā (-3,2%) un Ludzas novadā (-3,6%).

Iedzīvotāju skaita samazinājums izteiktāks bijis migrācijas nekā dabiskās kustības rezultātā. Kārsavas un Riebiņu novadi ir vienīgie, kuros iedzīvotāju skaits vairāk samazinājies dabiskās kustības nekā migrācijas dēļ. Migrācija īpaši ietekmē iedzīvotāju skaita izmaiņas Baltinavas, Viļakas, Dagdas un Ilūkstes novados, kā arī Rēzeknes pilsētā. Savukārt dabiskās kustības rezultātā iedzīvotāju skaita samazinājums viziteiktākais bijis Viļakas, Kārsavas un Baltinavas novados.

Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016–2025²⁴ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka laika periodā līdz 2025. gadam Latgales reģionā iedzīvotāju skaits samazināsies vairāk nekā citos reģionos. Šajās prognozēs aprēķināts, ka 2020. gadā kopējais Latgales iedzīvotāju skaits būs 258 597, bet 2025. gadā – 238 234.

Bezdarba līmenis reģionā pēdējo trīs gadu laikā bijis konstants 13,5% līmenī. Viszemākais bezdarba līmenis 2016. gadā ir Ilūkstes novadā (9,0%), Daugavpils pilsētā (9,1%) un Vārkavas novadā (9,3%), bet visaugstākais Ciblas novadā (24,0%), Viļānu novadā (23,5%) un Zilupes novadā (23,1%).

Pašvaldību budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem 2016. gadā reģionā vidēji bijuši 34,85 EUR līmenī, un pēdējo trīs gadu laikā tie samazinājušies par 5%. Viszemākie tie ir Riebiņu novadā (10,70 EUR), Preiļu novadā (17,50 EUR) un Viļakas novadā (17,68 EUR), bet visaugstākie Zilupes novadā (62,04 EUR), Viļānu novadā (57,09 EUR) un Baltinavas novadā (54,15 EUR).

Būtiskākie LPR attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Latgales programma 2010-2017, Latgales stratēģija 2030, Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010-2017. gadam.

LPR publiskajā pārskatā par 2016. gadu norādīts: "Iedzīvotāju skaita izmaiņas no 2010.g. sākuma līdz 2017.g. sākumam rāda, ka Latgalē iedzīvotāju skaits samazinājies par 10,4% (vidēji Latvijā iedzīvotāju skaita samazinājums šajā periodā ir 6,3%). Latgalē joprojām ir visaugstākais bezdarba līmenis, kā arī viens no zemākajiem aktīvo tirgus sektora vienību skaits uz 1 000 iedzīvotājiem. Nefinanšu investīcijas Latgales reģionā pēc CSP datiem 2015. gadā bija 205 miljoni eiro, kas salīdzinājumā ar 2014. gadu ir samazinājušās vairāk kā par 70 miljoniem eiro, tāpēc nepieciešams turpināt sniegt papildu atbalstu reģiona atveseļošanā." Šie reģiona vispārējās attīstības faktori jāņem vērā arī plānojot SBSP attīstību un izstrādājot aktivitātes un atbalstu DI mērķgrupu neatkarīgai dzīvei un pilnvērtīgai integrācijai sabiedrībā (tai skaitā īpaši akcentējot nodarbinātības un sociālā atbalsta vajadzības). Tāpat tie norāda, no vienas puses, uz pašvaldību ierobežotām finanšu iespējām attīstīt un uzturēt plašu pakalpojumu loku, un, no otras puses, uz vidējā un ilgtermiņā arvien pieaugošu pieprasījumu pēc sociālajiem pakalpojumiem (gados vecāku cilvēku pieauguma dēļ, bezdarba problēmas dēļ).

Analīzi pašvaldību detalizācijā skatīt pielikumā 5.1. nodaļā.

Tabula 2. LPR vispārīgs raksturojums

Rādītājs	Vērtība
Teritorija (kv.km)	
	2017
	14 512,3
Iedzīvotāju skaits*	
	2016
	304 931
	2015
	311 058
	2014
	317 200
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)
	-12 269
	Izmaiņas 2016/2014 (%)
	-4
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)	
	2016
	20,6
Dzimušo skaits (cilv.)*	

²⁴ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

Rādītājs	Vērtība
2016	2 394
2015	2 578
2014	2 493
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-99
Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%; vidēji LPR)	
2016	-1,0
2015	-0,9
2014	-0,9
Vidējais 2014–2016 (%)	-0,9
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%; vidēji LPR)	
2016	-1,3
2015	-1,4
2014	-1,7
Vidējais 2014–2016 (%)	-1,4
Bezdarba līmenis (%)^	
2016	13,5
2015	13,5
2014	13,4
Izmaiņas 2016/2014	0,1
Pašvaldību budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem vidēji LPR uz 1 iedzīvotāju (EUR)	
2016	34,85
2015	35,02
2014	40,21
Izmaiņas 2016/2014 (%)	-5

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

3.2. Deinstitutionalizācijas mērķgrupas: bērni ārpusģimenes aprūpē

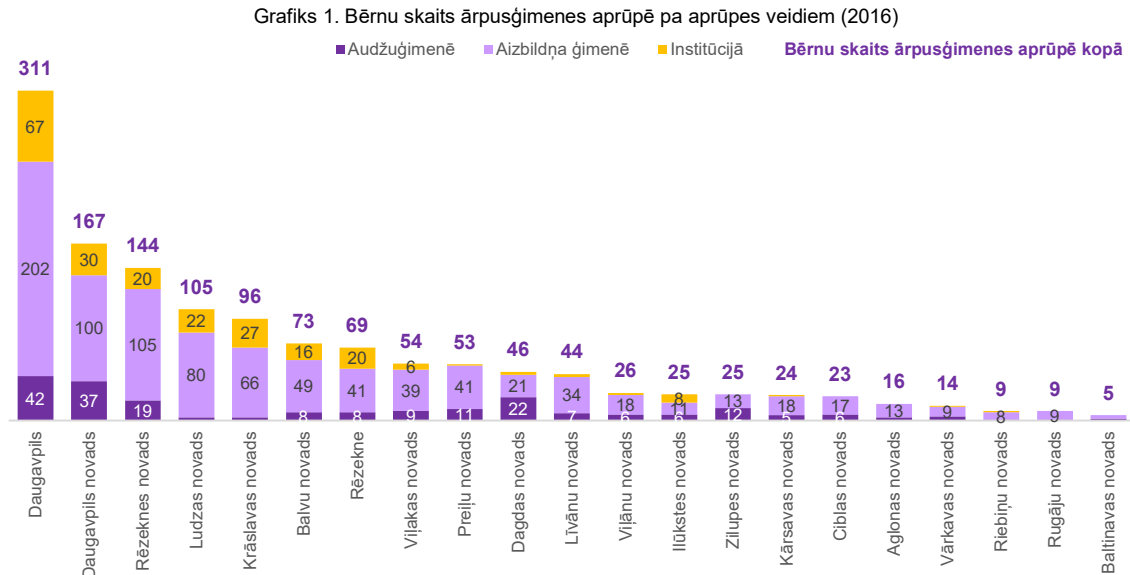
1 338	228	195	18
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto LPR bērnu skaits reģionā	Izvērtēto LPR bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar pašvaldību bāriņtiesu ikgadējo pārskatu datiem, 1 338 LPR pašvaldību bērni 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Kopējais bērnu skaits reģionā ir 47 194, attiecīgi ārpusģimenes aprūpē atrodas 3% no kopējā bērnu skaita (skatīt tabulu nr. 3). Skaitliski visvairāk bērnu ārpusģimenes aprūpē atrodas Daugavpils pilsētā (311), Daugavpils novadā (167), Rēzeknes novadā (144) un Ludzas novadā (144), bet vismazāk Baltinavas novadā (5), Rugāju novadā (9) un Riebiņu novadā (9). Rēķinot relatīvos rādītājos uz 1 000 iedzīvotāju, LPR uz katriem 1 000 iedzīvotājiem 4 bērni atrodas ārpusģimenes aprūpē. Izteikti augstāki kā šis vidējais relatīvais rādītājs reģionā ir relatīvie rādītāji Viļakas (10 bērni uz 1 000 iedzīvotāju), Ciblas (8), Zilupes (8) un Ludzas (8) novados. Zemāks nekā reģiona vidējais rādītājs novērojams Riebiņu novadā (2 bērni uz 1 000 iedzīvotāju) un Rēzeknes pilsētā (2). Vērtējot bērnu skaita ārpusģimenes aprūpē īpatsvaru attiecībā pret kopējo bērnu skaitu pašvaldībā, novērojams, ka īpatsvars svārstās starp 1% (Riebiņu novads, Rēzeknes pilsēta) līdz 6%–7% (Ciblas novads, Viļakas novads).

Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pakāpeniski samazinājies, trīs gadu laikā sarūkot par 145 personām jeb aptuveni 10% (šajā pašā laika periodā kopējais bērnu skaits reģionā ir samazinājies tikai par 2%). 14 no 21 plānošanas reģiona pašvaldības bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē ir samazinājies, 3 pašvaldībās palicis nemainīgs, bet 4 pašvaldībās nedaudz pieaudzis. Vērtējot bērnu ārpusģimenes aprūpē skaita procentuālās izmaiņas, visvairāk šādu bērnu skaits samazinājies Riebiņu un Aglonas novados (attiecīgi 47% un 45%

samazinājums). Daugavpils pilsētā un Daugavpils novadā, kur ir lielākais bērnu ārpusģimenē skaits, skaita samazinājums bijis attiecīgi 11% un 17%.

Visvairāk – 897 – bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 228 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās bērniem²⁵, bet 213 bērni – audžuģimenēs (skatīt grafiku nr. 1). Ir novērojama sakarība – pašvaldībās, kur ir lielāks relatīvais rādītājs par bērnu skaitu audžuģimenēs uz 1 000 iedzīvotāju, vienlaikus ir zemāks relatīvais rādītājs bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās skaitam uz 1 000 iedzīvotāju. Augstākie relatīvie rādītāji par bērnu, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, skaitu uz 1 000 iedzīvotāju novērojams Ludzas (2 bērni uz 1 000 iedzīvotājiem), Krāslavas (2) un Daugavpils (1) novados. Augstākie ievietošanas audžuģimenēs relatīvie rādītāji ir Zilupes (4 bērni audžuģimenēs uz 1 000 iedzīvotājiem), Dagdas (3) un Ciblas (2) novados. Ievietošanas aizbildņa ģimenē relatīvie rādītāji augstāki ir Viļakas (7 bērns uz 1 000 iedzīvotāju), Ciblas (5) un Ludzas (5) novados.

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati. Piebilde: Pārskatāmībai grafikā nav attēlotas vērtības, kas mazākas par 5.

Aptuveni puse – 643 no 1 338 – ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu ir 13–17 gadu veci, 581 – 4–12 gadīgi, bet 114 – 0–3 gadīgi. 0–3 gadīgo bērnu ārpusģimenes aprūpē īpatsvars attiecībā pret kopējo bērnu skaitu ārpusģimenes aprūpē lielāks ir Balvu (20% no visiem bērniem ārpusģimenes aprūpē), Viļānu (12%) un Zilupes (12%) novados.²⁶ 4–12 gadīgo bērnu īpatsvars lielāks ir Preiļu (57%) un Ludzas (51%) novados. Savukārt 13–17 gadīgo īpatsvars kopējā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaitā lielāks ir Ciblas (65%), Kārsavas (63%) un Dagdas (63%) novados.

Saskaņā ar bāriņtiesu ikgadējo pārskatu datiem, LPR pašvaldībās 2016. gadā ir 594 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesas pārskata gadā informējusi pašvaldību sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs nedaudz ir samazinājies. Skaitliski visvairāk šādu bērnu ir Daugavpils (122), Krāslavas (121) un Balvu (87) novados, vismazāk – Viļakas (1), Ciblas (3) un Baltinavas (3) novados, bet Zilupes un Riebiņu novadā šādu bērnu nav vispār. Rēķinot relatīvos rādītājos, plānošanas reģionā vidēji tie ir 16 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana, uz katrēm 1 000 reģiona bērniem. Izteikti augstāks šādu bērnu relatīvais rādītājs novērojams Krāslavas (52 uz 1 000 bērniem), Rugāju (39), Balvu (39) un Daugavpils (38) novados.

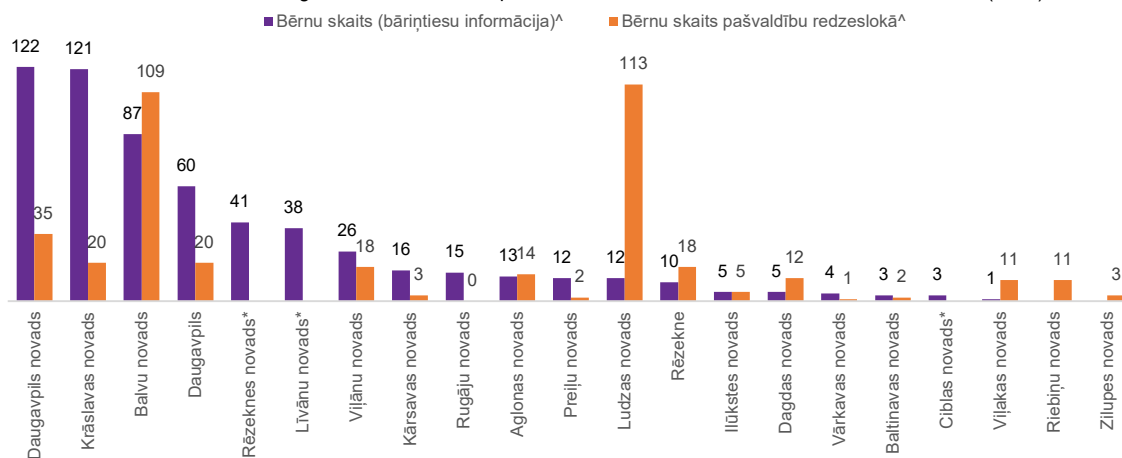
DI plāna izstrādes ietvaros pašvaldību sociālie dienesti tika lūgti norādīt to bērnu skaitu, kuriem ir risks nonākt institucionālā aprūpē. Balstoties uz sociālā darba kompetenci un profesionālā darba pieredzi, LPR pašvaldību sociālo dienestu pārstāvji norādījuši, ka to redzeslokā ir 397 bērni, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē

²⁵ Šajā nodaļā tiek norādīts un analizēts LPR deklarēto bērnu, kuri atrodas ārpusģimenes aprūpē, skaits. LPR pašvaldībās deklarētie bērni atrodas ārpusģimenes aprūpē gan LPR, gan citos reģionos. Savukārt 3.5.1. nodaļā analizēts bērnu skaits LPR teritorijā esošās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Institūcijās atrodas bērni gan no LPR, gan citiem reģioniem. Norādītā iemesla dēļ abās nodaļās iekļautie rādītāji nesakrīt, jo analizē konkrēto mērķa grupu atšķirīgos aspektos (pēc deklarētās dzīvesvietas un pēc reālās dzīvesvietas).

²⁶ Netiek rēķināti vecuma grupu īpatsvari pašvaldībām, kur kopējais bērnu ārpusģimenes aprūpē skaits ir mazāks nekā 20.

(skatīt grafiku nr. 2)²⁷. Visvairāk šādu bērnu ir Ludzas (113) un Balvu (109) novados. Salīdzinoši daudz arī Daugavpils novadā (35), Daugavpils pilsētā (20) un Krāslavas novadā (20). Jāuzsver, ka šis pašvaldību uzrādītais skaits ir būtiski mazāks, nekā bāriņtiesu datos minētie 594 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesas pārskata gadā informējusi pašvaldību sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Tāpat vērojamas būtiskas atšķirības abu datu avotos uzrādītajā situācijā pašvaldībās – piemēram, Ludzas novada bāriņtiesa uzrāda tikai 12 bērnus ģimenēs bez pienācīgas aprūpes, kamēr pašvaldības redzeslokā ir 113 bērni, kuriem ir risks nonākt institūcijās, bet Daugavpils novadā bāriņtiesa uzrāda 122 bērnus, savukārt pašvaldības redzeslokā tiek uzrādīti tikai 35 bērni.

Grafiks 2. Bērnu skaits ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana (2016)

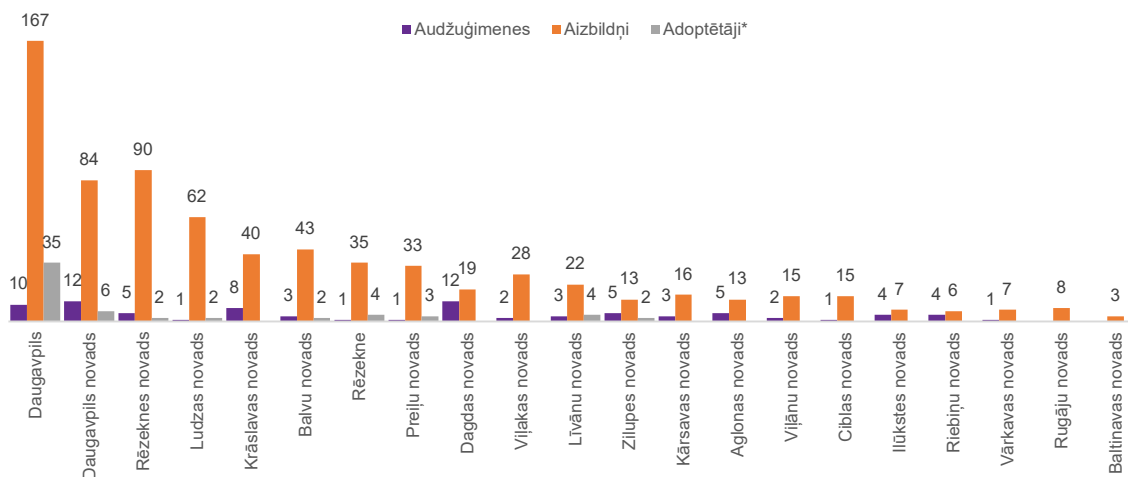
Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; pašvaldību aptauja. *Līvānu un Ciblas novadi nepiedalās DI projektā, Rēzeknes novads nav sniedzis informāciju. [^]Bērnu skaits (bāriņtiesu informācija) – bērnu skaits ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju; Bērnu skaits pašvaldību redzeslokā – pašvaldības redzeslokā esoši bērni, kuri ir pakļauti riskam nonākt ārpusģimenes aprūpē (atbilstoši pašvaldību aptaujas datiem).

LPR pašvaldībās 2016. gadā kopā ir 726 aizbildņi un 83 audžuģimenes, bet 60 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir nedaudz samazinājies, audžuģimeņu – saglabājies gandrīz nemainīgs, adoptētāju – nedaudz palielinājies. Relatīvie rādītāji liecina, ka audžuģimeņu kustība reģionā ir ļoti minimāli attīstīta – uz katrēm 10 000 reģiona iedzīvotāju ir 44 bērni ārpusģimenes aprūpē un tikai 3 audžuģimenes (uz 1 338 bērniem ārpusģimenes aprūpē reģionā ir 83 audžuģimenes). Tikai trīs pašvaldībās audžuģimeņu skaits ir 10 vai lielāks – Dagdas novadā (12), Daugavpils novadā (12) un Daugavpils pilsētā (10). 10 pašvaldībās ir 1–3 audžuģimenes, un divās pašvaldībās (Rugāju un Baltinavas novados) nav nevienas audžuģimenes (skatīt grafiku nr. 3). Vērtējot pēdējo trīs gadu periodā, lielākajā daļā pašvaldību nav notikušas būtiskas izmaiņas audžuģimeņu skaitā. Arī adoptētāju skaitā nav vērojamas būtiskas izmaiņas. 8 no 21 LPR pašvaldībām pēdējo 3 gadu laikā nav bijis neviens adoptētāja statusa piešķiršanas gadījums, 6 pašvaldībās par tādiem ar bāriņtiesas lēmumu atzītas 1-2 personas, 2 pašvaldībās - 5 personas, un tikai 5 pašvaldībās vairāk nekā 10 personas. Pēdējo 3 gadu laikā LPR kopumā 160 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem. 55% no visiem adoptētāja statusa piešķiršanas gadījumiem LPR pēdējo 3 gadu laikā bijuši Daugavpilī, pa 9% - Rēzeknē un Daugavpils novadā, 8% - Līvānu novadā, bet 6% - Balvu novadā. Tikai aptuveni katrs desmitais adoptētāja statusa piešķiršanas gadījums bijis piekritīgs kādai citai LPR pašvaldībai. Jāuzsver, ka ar bāriņtiesas lēmumu piešķirtais adoptētāja statuss ir tikai adopcijas procesa uzsākšanas pirmais posms. Šo rādītāju nevar uzskatīt par rādītāju tam, cik bērnu tikuši adoptēti (tai pat laikā to var uzskatīt par rādītāju adopcijas procesa aktivitātei kopumā un iedzīvotāju interesei par adopcijas iespējām). Tāpat jāņem vērā, ka daļu no adopcijas gadījumiem veido situācijas, kad tiek adoptēts sava laulātā bērns, nevis bērni, kuri atrodas ārpusģimenes aprūpē. Dati par kopējo adoptēto bērnu skaitu LPR nav pieejami, bet LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu iekļauj datus par no institucionālās aprūpes adoptētājiem bērniem (sekojoši – šāds rādītājs

²⁷ Jāuzsver, ka šobrīd Latvijā nepastāv vienota metodoloģija, kas noteiktu, kā pašvaldībām jāapzina un jāuzskaita bērni, kuriem ir risks nonākt institūcijās. Sekojoši – šeit iekļautie rādītāji par pašvaldību sniegto skaita novērtējumu, ir ilustratīvi, nav plašāk interpretējami. Uz to norāda arī pašvaldību sniegto novērtējumu atšķirība no bāriņtiesu datiem. Mērķa grupas pilnvērtīgai analīzei turpmākajā DI procesā būtu iesakāms izstrādāt vienotas vadlīnijas un/vai metodoloģiju riska grupas personu apzināšanai.

raksturo tikai daļu no visiem adopcijas gadījumiem, jo adopcija iespējama arī no aizbildnības un audžuģimenēm²⁸). Dati par izstāšanās iemesliem no ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām bērniem liecina, ka 2016. gadā LPR tikuši adoptēti 22 bērni (14 no tiem no institūcijām Daugavpilī un Daugavpils novadā) un tas veido 13% no visiem izstāšanās gadījumiem (plašāk par izstāšanās no institūcijām iemesliem skatīt 3.5.1. nodaļā).

Grāfiks 3. Audžuģimeņu, aizbildņu un adoptētāju statusu ieguvušo skaits LPR pašvaldībās (2016)

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati.

*Personas, kurām bāriņtiesas piešķirušas adoptētāju statusu (adopcijas procesa uzsākšana).

DI procesā LPR iesaistītas 8 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas bērniem un individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 209 bērniem šajās institūcijās. Skaitliski lielākās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas bērniem LPR ir Daugavpils pilsētas domes Bērnamams-patversme "Priedīte", kur izvērtējumi veikti 58 bērniem, un VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" Daugavpils novadā, kur izvērtēti 49 bērni. Savukārt skaitliski mazākās institūcijas ir SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākoņkalns" un Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābelzieds" Balvu novadā, kur izvērtēti attiecīgi 7 un 10 bērni. (Detalizētu informāciju par bērniem institūcijās skatīt 3.5. nodaļā.)

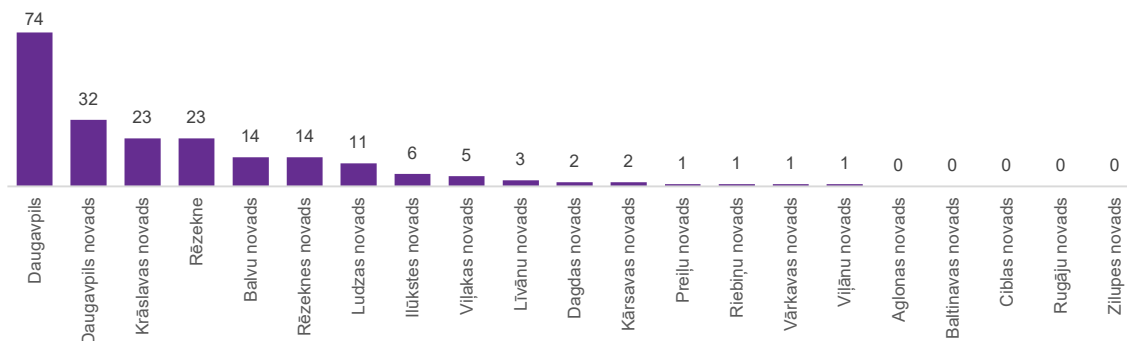
Tā kā atbildība par aprūpes un citu pakalpojumu nodrošināšanu bērniem jāuzņemas tai pašvaldībai, kurā bērns deklarēts un kura to ievieto jusi institūcijā, turpmākā analīze par bērnu skaitu un pakalpojumu vajadzībām tiek veikta sadalījumā pēc pašvaldību piekritis, neatkarīgi no tā, kurā institūcijā bērns šobrīd atrodas un ticis izvērtēts. Sekojoši – daļai bērnu (21), kuri šobrīd atrodas un tikuši izvērtēti LPR izvietotajos BSAC, pakalpojumu vajadzības jānodrošina pašvaldībām citos reģionos, bet 18 bērniem, kuri ievietoti un izvērtēti BSAC citos reģionos, pakalpojumus jānodrošina LPR pašvaldībām. Attiecīgi kopējais LPR piekritīgo izvērtēto bērnu skaits ir 213 – tas ir nedaudz zemāks rādītājs kā kopējais LPR pašvaldību bērnu skaits institūcijās (228), ko var skaidrot ar faktu, ka bērnu ārpusģimenes aprūpē kopskaits norādīts par situāciju uz 2016. gada 31. decembri (statistikas pārskatu atskaites brīdis), savukārt izvērtēto bērnu skaits ataino reālo situāciju izvērtēšanas laika periodā (daļa bērnu vairs neatrodas institūcijās (sasnieguši pilngadību, atgriezušies ģimenē u.c.)).

18 LPR deklarēto bērnu ievietoti institūcijās citos reģionos – 4 bērni Rīgas, 7 bērni Zemgales un 5 bērni VPR. Attiecīgajām LPR pašvaldībām, kurās deklarēti šie 18 bērni, individuālo vajadzību izvērtējumu informācija ir tikusi nodota un tām nepieciešams pašām vai sadarbībā ar pašvaldībām, kurās šobrīd atrodas izvērtētie bērni, nodrošināt pakalpojumus bērnu atgriešanai ģimenē vai aprūpei ģimeniskā vidē.

Visvairāk izvērtēto bērnu ārpusģimenes aprūpē institūcijās ir Daugavpils pilsētas pašvaldībai (74), Daugavpils novadam (32), Krāslavas novadam (23), Rēzeknes pilsētai (23) (skatīt grafiku nr. 4). Līvānu novada pašvaldība nepedalās DI procesā, tomēr 3 tās institūcijās ievietotie bērni izvērtēti citu pašvaldību teritorijā izvietotās bērnu aprūpes iestādēs, attiecīgi šajā gadījumā pašvaldībām būs jāsadarbības, lai nodrošinātu bērniem aprūpes pakalpojumus.

²⁸ Adopcijas reģistra informācija liecina, ka no visiem adopcijas gadījumiem valstī kopumā (Latvijā un uz ārvalstīm) 46% ir adopcija no BSAC, 42% ir adopcija no audžuģimenes, 12% - no aizbildnības. Jāpiebilst, ka adopcija Latvijā 43% gadījumu ir no BSAC, kamēr uz ārvalstīm - 59% gadījumu no BSAC. Pārskats "Adopcijas tendences 2016.gadā". Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/adopcija_a/adopcija_2016.pdf

Grafiks 4. Bēnu ārpusģimenes aprūpē institūcijās, kuriem veikti individuālo vajadzību izvērtējumi, skaits LPR pašvaldībās

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Līvānu novads nepiedalās DI projektā, bet 3 pašvaldības bērni izvērtēti BSAC citās pašvaldībās. Ciblas novads nepiedalās DI projektā. Aglonas, Baltinavas, Rugāju un Zilupes pašvaldībās deklarētie bērni nav tikuši izvērtēti DI procesa ietvaros.

134 no izvērtētajiem 213 LPR pašvaldību bērniem ir zēni, 79 – meitenes (attiecīgi – 63% un 37%). Vairāk nekā puse jeb 55% bērnu institūcijās ir vecumā no 12 līdz 18 gadiem, aptuveni katrs trešais jeb 32% – vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 12% – jaunāki par 3 gadiem (tai skaitā 1% vecumā līdz 1 gadam).

61% bērnu institūcijās ievietoti vardarbības pret bērnu vai bērna pamešanas novārtā dēļ. 45% bērnu atrašanās institūcijās iemesls ir alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē. Tikai dažiem bērniem iemesls ir vecāku nāve vai bērnu veselības stāvoklis. Tas norāda uz izteiktu nepieciešamību pēc profilaktiskiem pasākumiem problēmsituāciju novēršanai riska ģimenēs, kā arī nepieciešamību pēc pasākumiem ģimeņu atkalapvienošanai.

Analīzi pašvaldību un tajās izvietoto institūciju detalizācijā skatīt pielikumā 5.1. nodaļā.

Tabula 3. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums

Rādītājs	Vērtība
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā	
2016	1 338
2015	1 395
2014	1 483
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-145
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē	
2016	213
2015	226
2014	229
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-16
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē	
2016	897
2015	903
2014	959
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-62
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā	
2016	228
2015	266
2014	295
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-67
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)	
2016	
0-3 (ieskaitot)	114
4-12 (ieskaitot)	581
13-17 (ieskaitot)	643

Rādītājs	Vērtība
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam	
2016	726
2015	752
2014	768
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-42
Audzūgimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audzūgimenes statuss	
2016	83
2015	87
2014	82
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	1
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem	
2016	60
2015	49
2014	51
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	9
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju	
Bērnu skaits ģimenēs kopā	
2016	594
2015	612
2014	608
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-14
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*	
Bērnu skaits	397
Individuālo vajadzību izvērtējumi[^]	
Izvērtēto LPR bērnu skaits	213
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas – institūcijas	
LPR	195
Daugavpils pilsētas domes Bērnamams–patversme "Priedīte"	58
VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni", Daugavpils nov.	38
Naujenes bērnu nams, Daugavpils nov.	29
Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs	21
Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	18
Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams	14
Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļzieds", Balvu nov.	10
SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākoņkalns", Ludzas nov.	7
Citos reģionos	18
RPR: VSAC "Rīga" filiāle "Rīga"	2
RPR: VSAC "Rīga" filiāle "Pļavnieki"	2
RPR: VSAC "Rīga" filiāle "Baldone"	1
RPR: VSAC "Rīga" filiāle "Teika"	1
ZPR: Īslīces SOS bērnu ciemats, Bauskas nov.	3
ZPR: Ģimenes atbalsta centrs "Saulstari", Salas nov.	3
ZPR: Jelgavas SOS jauniešu māja	1
VPR: Gaujienas internātpamatskola	4
VPR: "Fonds Grašu bērnu ciemats", Cēsaines pilsēta	1
Tai skaitā pa pašvaldībām (pēc ievietotājas pašvaldības)	
Daugavpils	74
Daugavpils novads	32

Rādītājs	Vērtība
Krāslavas novads	23
Rēzekne	23
Balvu novads	14
Rēzeknes novads	14
Ludzas novads	11
Ilūkstes novads	6
Viļakas novads	5
Līvānu novads	3
Dagdas novads	2
Kārsavas novads	2
Preiļu novads	1
Riebiņu novads	1
Vārkavas novads	1
Vijānu novads	1
Aglonas novads	0
Baltinavas novads	0
Ciblas novads	0
Rugāju novads	0
Zilupes novads	0
Tai skaitā pēc dzimuma	
Zēni	134
Meitenes	79
Tai skaitā pēc vecuma**	
0-11 mēn.	3
1-3 g.	24
4-6 g.	26
7-11 g.	43
12-17 g.	100
18 g.	17
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla	
Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā	131
Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē	99
Vecāka veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)	18
Bērna veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)	8
Vardarbība pret bērna tuvinieku	7
Vecāks devis piekrišanu bērna adopcijai	6
Vecāka atrašanās ieslodzījuma vietā	6
Atradenis	1
Cits	35
Nav informācija	4

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri. Piezīme: Līvānu novads nepiedalās DI projektā, bet 3 pašvaldības bērni izvērtēti iestādēs citās pašvaldībās. Ciblas novads nepiedalās DI projektā. Aglonas, Baltinavas, Rugāju un Zilupes pašvaldībās deklarētie bērni nav tikuši izvērtēti DI procesa ietvaros.

3.3. Deinstitutionalizācijas mērķgrupas: bērni ar funkcionāliem traucējumiem

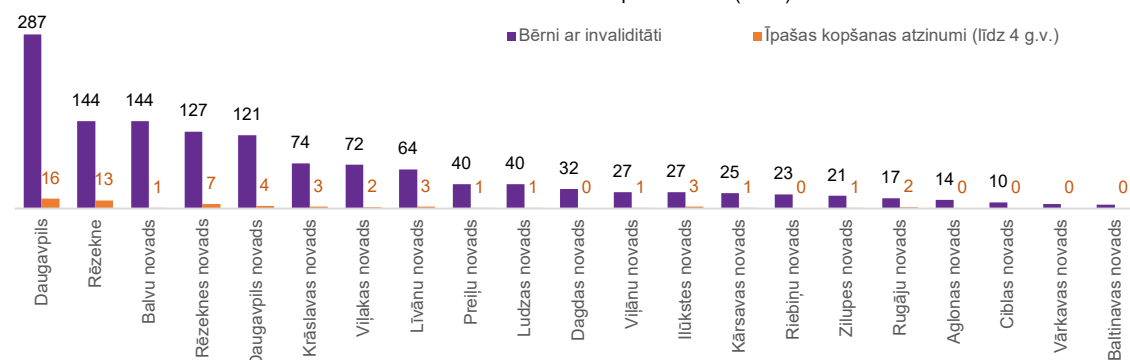
1 322	318 / 59	253	392
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā LPR ir 1 322 bērni ar invaliditāti – tas ir 0,3% no kopējā LPR iedzīvotāju skaita un 3% no kopējā LPR bērnu skaita (skatīt tabulu nr. 4).

Skaitliski visvairāk bērnu ar invaliditāti ir Daugavpils pilsētā (287), Balvu novadā (144), Rēzeknes pilsētā (144), Rēzeknes novadā (127) un Daugavpils novadā (121) (skatīt grafiku nr. 5). Rēķinot relatīvos rādītājos, lielākais bērnu ar invaliditāti relatīvais skaits uz 1 000 iedzīvotājiem ir Viļakas novadā (13), Balvu novadā (10) un Rugāju novadā (7), savukārt mazākais relatīvais rādītājs novērojams Ludzas novadā (3), Daugavpils pilsētā (3) un Vārkavas novadā (3).

318 bērniem ar invaliditāti ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT. Visvairāk bērnu ar invaliditāti ar īpašas kopšanas atzinumiem ir Daugavpils un Rēzeknes pilsētās (attiecīgi 92 un 46 bērni), kā arī Daugavpils un Rēzeknes novadā (38 un 29). Bērni ar FT, kuriem izsniegts VDEĀVK atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT, līdz četrus gadu vecumam (ieskaitot) LPR ir 59. Šāda vecuma bērnu skaits pašvaldībās ir neliels – Daugavpils pilsētā 13, Rēzeknes pilsētā 13, bet pārējās pašvaldībās mazāk nekā 10.

Grafiks 5. Bērnu ar FT skaits pašvaldībās (2016)

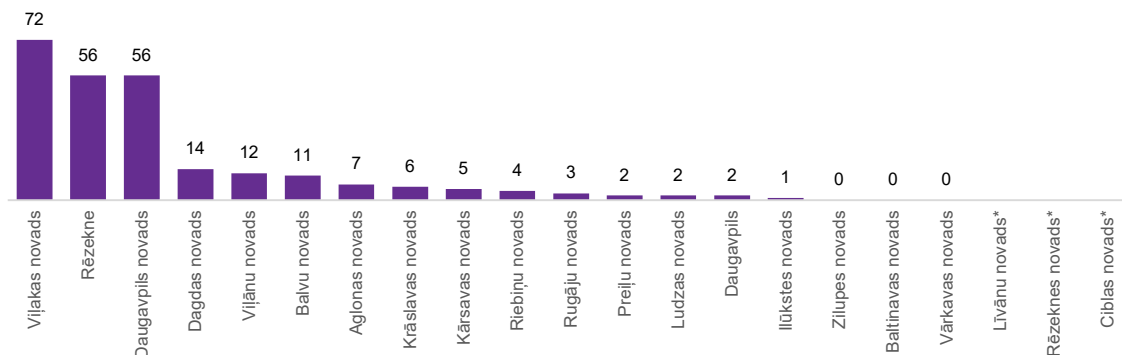

Datu avots: VDEĀVK.

DI plāna izstrādes ietvaros pašvaldību sociālie dienesti tika lūgti norādīt to bērnu skaitu, kuriem ir risks nonākt institucionālā aprūpē. Balstoties uz sociālā darba kompetenci un profesionālā darba pieredzi, LPR pašvaldību sociālo dienestu pārstāvji norādījuši, ka to redzeslokā ir 253 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās (skatīt grafiku nr. 6)²⁹ – tas veido 19% no visiem bērniem ar invaliditāti reģionā. Visvairāk šādu bērnu ir Viļakas novadā (72 bērni jeb 13 bērni uz 1 000 iedzīvotājiem), Rēzeknes pilsētā (56 bērni jeb 2 uz 1 000 iedzīvotājiem) un Daugavpils novadā (56 bērni jeb 2 uz 1 000 iedzīvotājiem). Trīs pašvaldības – Zilupes novads, Vārkavas novads, Baltinavas novads – norādījušas, ka viņu redzeslokā nav šādu bērnu.

²⁹ Jāuzsver, ka šobrīd Latvijā nepastāv vienota metodoloģija, kas noteiktu, kā pašvaldībām jāapzina un jāuzskaita bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās. Sekojoši – šeit iekļautie rādītāji par pašvaldību sniegto skaita novērtējumu, ir ilustratīvi, nav plašāk interpretējami. Mērķa grupas pilnvērtīgai analīzei turpmākajā DI procesā būtu iesakāms izstrādāt vienotas vadlīnijas un/vai metodoloģiju riska grupas personu apzināšanai.

Grafiks 6. Bērnu ar FT skaits, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās[^]

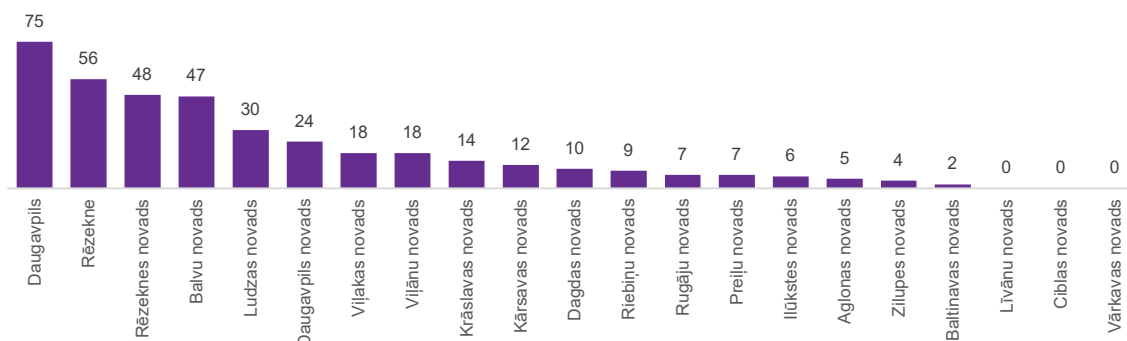

Datu avots: Pašvaldību aptauja. *Līvānu un Ciblas novadi nepiedalās DI projektā, Rēzeknes novads nav sniedzis informāciju. ^Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās (atbilstoši pašvaldību aptaujas datiem).

Papildus jānorāda – lai gan MK 313 noteikumi nosaka, ka DI mērķgrupai atbilst tikai tie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, atbalsts un SBSP ir nepieciešami arī tiem bērniem, kuriem invaliditāte nav piešķirta, bet kuru veselības stāvoklis atbilst invaliditātes statusam. Sekojoši – pašvaldībām būtu jāapzina situācija arī šajā mērķgrupā un jāsniedz atbalsts ģimenēm gan invaliditātes statusa ieguves procesā, gan pakalpojumu pieejamībā.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 392 bērniem ar FT, kas veido 30% no kopējā bērnu ar invaliditāti skaita plānošanas reģionā. Lielākais izvērtēto bērnu ar FT skaits ir Daugavpils pilsētā (75), Rēzeknes pilsētā (56), Rēzeknes novadā (48) un Balvu novadā (47) (skatīt grafiku nr. 7). Analizējot izvērtēto bērnu skaitu attiecībā pret kopējo bērnu ar invaliditāti skaitu pašvaldībā, divās pašvaldībās izvērtējumi veikti vairāk nekā pusei no ģenerālkopas – Ludzas novadā 75%, Viļānu novadā 67%. Krāslavas novadā izvērtēti 48% no kopskaita, Rugāju novadā 41%, bet Riebiņu novadā un Rēzeknes pilsētā – 39%. Savukārt zemākie izvērtēto bērnu īpatsvara rādītāji ir Preiļu novadā (18%), Krāslavas novadā (19%), Zilupes novadā (19%) un Daugavpils novadā (20%).

Grafiks 7. Bērnu ar FT, kuriem veikti individuālo vajadzību izvērtējumi, skaits LPR pašvaldībās

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, Vārkavas novadā nav tikusi izvērtēta neviena persona DI procesa ietvaros.

Analīzi pašvaldību detalizācijā skatīt pielikumā 5.1. nodaļā.

Tabula 4. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums

Rādītājs	Vērtība
Bērni ar invaliditāti kopā	
	2016
	1 322
	2015
	1 336
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem	
	2016
	570
Tai skaitā:	
redzes traucējumi	58
dzirdes traucējumi	52
kustību traucējumi	63
psihiskie traucējumi	397

Rādītājs	Vērtība
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT	
Bērnu skaits	318
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT	
Bērnu skaits	59
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās*	
Bērnu skaits	291
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^	
Bērnu skaits kopā	392
Tai skaitā pēc dzimuma	
	Zēni 227
	Meitenes 165
Tai skaitā pēc vecuma**	
	0-11 mēn. 0
	1-3 g. 26
	4-6 g. 59
	7-11 g. 137
	12-17 g. 161
	18 g. 9
Tai skaitā dalījumā pa pašvaldībām	
	Daugavpils 75
	Rēzekne 56
	Rēzeknes novads 48
	Balvu novads 47
	Ludzas novads 30
	Daugavpils novads 24
	Vīļakas novads 18
	Vijānu novads 18
	Krāslavas novads 14
	Kārsavas novads 12
	Dagdas novads 10
	Riebiņu novads 9
	Preiļu novads 7
	Rugāju novads 7
	Ilūkstes novads 6
	Aglonas novads 5
	Zilupes novads 4
	Baltinavas novads 2
	Vārkavas novads 0
	Ciblas novads 0
	Līvānu novads 0

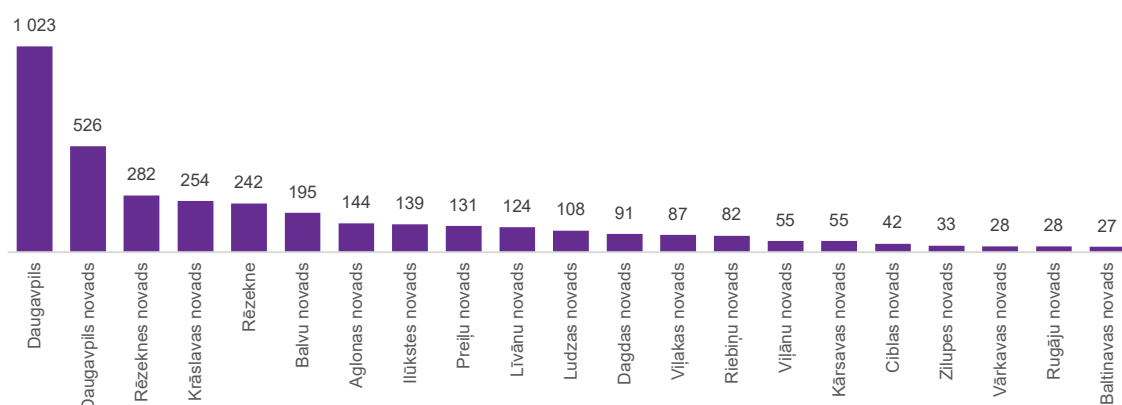
Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.
Piezīme: Ciblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, Vārkavas novadā nav tikusi izvērtēta neviena persona DI procesa ietvaros.

3.4. Deinstitutionalizācijas mērķgrupas: pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem

3 696	699	462	10 / 19	471
DI mērķgrupa – pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldību redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgo personu ar GRT skaits LPR	Pilngadīgas personas ar GRT, kuras vēlas pārcelties uz / no citiem reģioniem	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot LPR

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā LPR kopā ir 29 345 pilngadīgas personas ar invaliditāti (skatīt tabulu nr. 5). No tiem DI mērķa grupu atbilstoši MK 313 noteikumiem veido 13% jeb 3 696 personas (pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir noteikta smaga vai ļoti smaga invaliditāte (I vai II invaliditātes grupa)) – tas ir 1% no kopējā LPR iedzīvotāju skaita. Skaitliski lielāks personu ar GRT skaits novērojams Daugavpils pilsētā (1 023 personas), Daugavpils novadā (526), Rēzeknes novadā (282), Krāslavas novadā (254) un Rēzeknes pilsētā (242) (skatīt grafiku nr. 8). Analizējot relatīvo rādītāju uz 1 000 iedzīvotājiem, novērojama atšķirīga aina – lielākais relatīvais personu ar GRT skaits ir Aglonas novadā (37 personas ar GRT uz 1 000 iedzīvotājiem), Baltinavas novadā (27), Daugavpils novadā (21), kā arī Ilūkstes novadā (17). Tas skaidrojams ar faktu, ka šajās pašvaldībās izvietotas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas. Izņēmums ir Baltinavas novads, kur neatrodas neviena šāda institūcija.

Grafiks 8. Pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībās (2016)

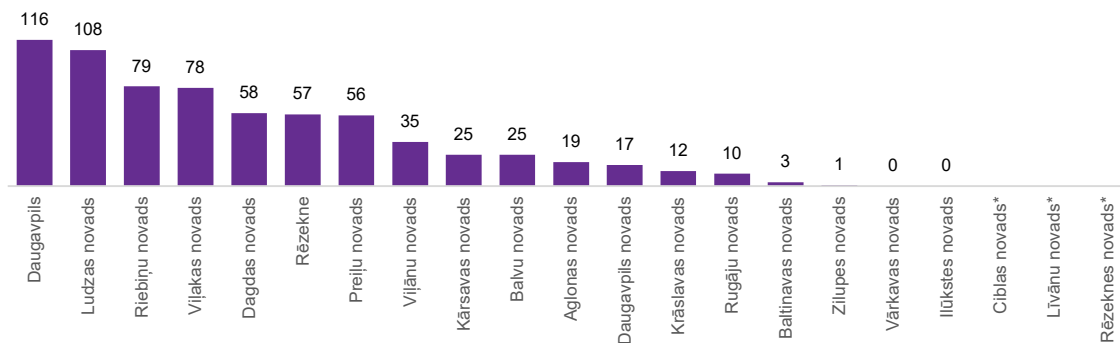

Datu avots: VDEĀVK.

DI plāna izstrādes ietvaros pašvaldību sociālie dienesti tika lūgti norādīt to personu ar GRT skaitu, kuriem ir risks nonākt institucionālā aprūpē. Balstoties uz sociālā darba kompetenci un profesionālā darba pieredzi, LPR pašvaldību sociālo dienestu pārstāvji norādījuši, ka to redzeslokā ir 699 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (skatīt grafiku nr. 9) – tas veido 19% no kopējā personu ar GRT skaita reģionā³⁰. 51 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un tās ir uzņemtas rindā pakalpojuma saņemšanai. Visvairāk šādu personu ir Daugavpils pilsētā (116), Ludzas novadā (108), Riebiņu novadā (79) un Vijakas novadā (78). Nevienas šādas personas pašvaldības redzeslokā nav Vārkavas un Ilūkstes novados, bet Zilupes novadā tāda ir 1 persona, Baltinavas novadā – 3 personas. Lai pēc iespējas mazinātu šo personu nonākšanas institucionālā aprūpē risku, pašvaldībās nepieciešams nodrošināt kompleksu pieeju sabiedrībā balstītu un vispārējo pakalpojumu nodrošināšanā (sociālā rehabilitācija, nodarbinātība, dzīvesvieta, apūpe mājās, veselības aprūpe u.c.).

³⁰ Jāuzsver, ka šobrīd Latvijā nepastāv vienota metodoloģija, kas noteiktu, kā pašvaldībām jāapzina un jāuzskaita pilngadīgas personas ar GRT, kuriem ir risks nonākt institūcijās. Sekojoši – šeit iekļautie rādītāji par pašvaldību sniegto skaita novērtējumu, ir ilustratīvi, nav plašāk interpretējami. Mērķa grupas pilnvērtīgai analīzei turpmākajā DI procesā būtu iesākams izstrādāt vienotas vadlīnijas un/vai metodoloģiju riska grupas personu apzināšanai.

Grāfiks 9. Pilngadīgu personu ar GRT skaits, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās[^]

Datu avots: Pašvaldību aptauja. *Līvānu un Cīblas novadi nepiedalās DI projektā, Rēzeknes novads nav sniedzis informāciju. [^]Pašvaldību redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (atbilstoši pašvaldību aptaujas datiem).

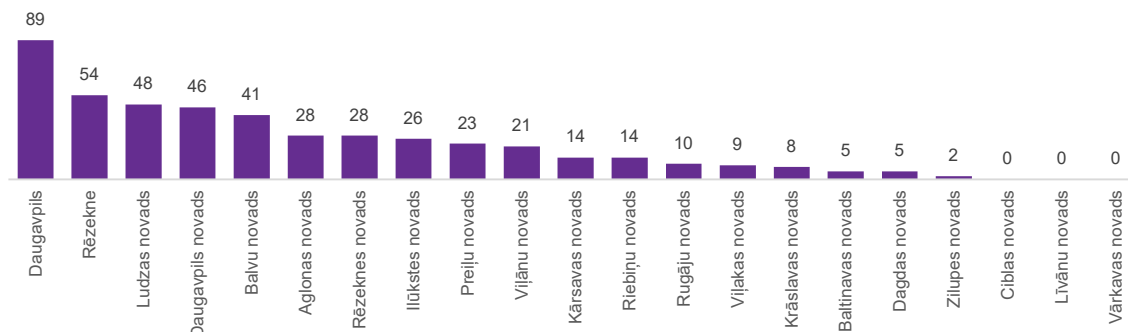
Par pamatu klienta ievietošanai VSAC ir Sociālās integrācijas valsts aģentūras (iepriekš – Sociālo pakalpojumu pārvalde, Sociālās palīdzības fonds) pieņemts lēmums par pakalpojuma sniegšanu un pakalpojuma sniedzēju. Lēmums balstās sociālā dienesta sagatavotajos un Sociālās integrācijas valsts aģentūrā iesniegtajos dokumentos atbilstoši 21.04.2008. MK noteikumiem Nr. 288 "Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtība". Šajos dokumentos netiek definēts konkrēts iemesls ievietošanai VSAC, bet iekļauta izziņa par personas veselības stāvokli ar norādītu funkcionālo spēju traucējumu smaguma pakāpi, kā arī personas vajadzībām un aprūpes līmeni. Līdz ar to nav pieejami drošicami un detalizēti kvantitatīvi analizējami dati par iemesliem, kādēļ personas ar GRT nonāk ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Tā kā lēmumu par personas ievietošanu institūcijā pieņem, balstoties personas veselības stāvokļa novērtējumā, iespējams vispārīgi definēt, ka būtiskākais iemesls personu ar GRT nonākšanai institucionālā aprūpē ir veselības stāvoklis un invaliditātes smaguma pakāpe. Papildus Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādnes 2014.-2020. gadam³¹ tiek norādīts uz vairākiem tiešiem un netiešiem iemesliem pilngadīgām personām ar GRT nonākt institucionālā aprūpē: SBSP trūkums pašvaldībās, nepietiekams atbalsts personām ar GRT pilnvērtīgai dzīvei sabiedrībā (finanšu līdzekļu trūkums, mājokļa pieejamības problēmas, nodarbinātības iespēju ierobežotība), sabiedrības noraidošā attieksme. Savukārt fokusa grupu diskusijās ar DI mērķgrupu pārstāvjiem un interešu aizstāvjiem, intervijās ar ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pārstāvjiem ticis norādīts arī uz šādiem iemesliem un riska faktoriem personām ar GRT nonākt institucionālā aprūpē: nepietiekams ģimenes un radnieku atbalsts (laika trūkums, finanšu trūkums), nepietiekams atbalsts ģimenei un radniekiem personu ar GRT aprūpē, veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības problēmas (transporta, nokļūšana, finansiālās iespējas), saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespēju trūkums. Norādītie riska faktori kā tieši, tā arī netieši (pakalpojumu ierobežotā pieejamība uzliek papildu slogu ģimenei aprūpes un atbalsta nodrošināšanā) liecina par SBSP trūkumu kā vienu no bieži vien izšķirošiem iemesliem pilngadīgu personu ar GRT nonākšanai institucionālā aprūpē.

Individuālo vajadzību izvērtējumi LPR veikti 462 personām ar GRT. Lai noteiktu kopējo personu ar GRT skaitu, kas izteikušas vēlmi dzīvot LPR, no šī skaita tika atņemtas 10 personas, kuras izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi citos reģionos, bet pieskaitītas 19 personas, kuras izvērtētas citos reģionos, bet vēlas dzīvot LPR pašvaldībās. Sekojoši kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot LPR, ir 471. No tām 362 personas jau šobrīd dzīvo sabiedrībā, bet 109 personas atrodas institucionālā aprūpē (90 personas LPR, 4 – KPR, 4 – RPR, 7 – VPR un 4 – ZPR izvietotajās institūcijās).

Lielākais izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits ir Daugavpils pilsētā (89), Rēzeknes pilsētā (54), Ludzas novadā (48), Daugavpils novadā (46) un Balvu novadā (41) (skatīt grafiku nr. 10). Izvērtēto personu skaits veido tikai 13% no kopējā personu ar GRT skaita reģionā, bet izvērtēto īpatsvara rādītāji kopējā personu ar GRT skaitā ir ļoti atšķirīgi dažādās pašvaldībās, svārstoties no 44% Ludzas novadā un 38% Viljānu novadā līdz 3% Krāslavas novadā un 5% Dagdas novadā.

³¹ Sociālo pakalpojumu attīstības pamatnostādnes 2014.– 2020.gadam. Pieņemts: 04.12.2013. Stājas spēkā: 04.12.2013. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=262647>

Grafiks 10. Pilngadīgu personu ar GRT, kuriem veikti individuālo vajadzību izvērtējumi, skaits LPR pašvaldībās

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, Vārkavas novadā nav tikusi izvērtēta neviena persona DI procesa ietvaros.

54% no izvērtētajām personām ir vīrieši, 46% – sievietes. Puse no izvērtētajiem ir vecumā no 31 līdz 50 gadiem, 25% – 18-30 gadu vecumā, 24% – 51-69 gadu vecumā, un 1% – vecāki par 70 gadiem.

Analīzi pašvaldību un tajās izvietoto institūciju detalizācijā skatīt pielikumā 5.1. nodaļā.

Tabula 5. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums

Rādītājs	Vērtība	
Pilngadīgas personas ar invaliditāti un personas ar GRT kopā		
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	29 345	
Tai skaitā DI mērķgrupa (personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	3 696	
	tai skaitā:	
	1.grupa	859
	2.grupa	2 837
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*		
Personu ar GRT skaits kopā	699	
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	51	
Izvērtēto personu ar GRT skaits^		
Izvērtēto personu skaits kopā	471	
t.sk. dzīvo sabiedrībā	362	
t.sk. dzīvo VSAC	109	
LPR: VSAC "Latgale" filiāle "Kalupe", Daugavpils nov.	55	
LPR: VSAC "Latgale" filiāle "Krašņiņi", Aglonas nov.	20	
LPR: SIA "Veselības centrs Ilūkste", Ilūkstes nodaļa, Ilūkstes nov.	13	
LPR: SPC "Pīlādzis", Daugavpils nov.	2	
KPR: VSAC "Kurzeme" fil. "Iļģi", Grobiņas nov.	3	
KPR: VSAC "Kurzeme" fil. "Gudenieki", Kuldīgas nov.	1	
RPR: VSAC "Rīga" fil. "Ezerkrasti", Rīga	2	
RPR: VSAC "Vidzeme" fil. "Ropaži", Ropažu nov.	1	
RPR: VSAC "Rīga" fil. "Baldone", Baldones nov.	1	
VPR: VSAC "Latgale" fil. "Litene", Gulbenes nov.	6	
VPR: VSAC "Latgale" fil. "Valka", Valkas nov.	1	
ZPR: VSAC "Zemgale" fil. "Jelgava", Jelgava	2	
ZPR: VSAC "Zemgale" fil. "Lielbērze", Dobeles nov.	1	
ZPR: VSIA "Aknīstes psihoneiroloģiskā slimnīca", Aknīstes nov.	1	
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Vīrieši	255
	Sievietes	216

Rādītājs	Vērtība
Tai skaitā pēc vecuma	
18–30	117
31–50	237
51–69	111
70+	6
Kopējais izvērtēto personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot LPR	471
Daugavpils	90
Rēzekne	54
Ludzas novads	48
Daugavpils novads	45
Balvu novads	41
Aglonas novads	28
Rēzeknes novads	28
Ilūkstes novads	26
Preiļu novads	23
Vijānu novads	21
Kārsavas novads	14
Riebiņu novads	14
Rugāju novads	10
Vījakas novads	9
Krāslavas novads	8
Baltinavas novads	5
Dagdas novads	5
Zilupes novads	2
Cīblas novads	0
Līvānu novads	0
Vārkavas novads	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Cīblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, Vārkavas novadā nav tikusi izvērtēta neviena persona DI procesa ietvaros.

3.5. Reģionā esošās ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas

Šajā nodaļā tiek atspoguļota informācija par reģionā esošajām ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām atbilstoši LM noteiktajām prasībām informācijas apzināšanai un apkopošanai par valsts ilgstošas aprūpes institūcijām un bērnu aprūpes iestādēm 9.2.2.1.pasākuma „Deinstitucionalizācija” projektos izstrādājamajiem plānošanas reģionu deinstitucionalizācijas plāniem³². Vispārīga informācija par visām reģionā esošajām institūcijām sniegta šajā nodaļā, detalizēta informācija par institūcijām, kurām tika izstrādāti reorganizācijas plāni, sniegta katras institūcijas reorganizācijas plānā pielikumā, detalizēta informācija par institūciju klientiem atbilstoši individuālo vajadzību izvērtējumu datiem sniegta 3.2., 3.3., 3.4., 3.6, 3.7. un 3.8. nodaļās.

LPR izvietota 31 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija. 13 no tām sniedz pakalpojumus DI mērķgrupām – 7 pakalpojumu sniegšanas vietas ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem, 5 pakalpojumu sniegšanas vietas pilngadīgām personām ar GRT, 1 institūcija (VSAC “Latgale” filiāle “Kalkūni”) sniedz pakalpojumus gan bērniem, gan pilngadīgām personām).

³² Prasības informācijas apzināšanai un apkopošanai par valsts ilgstošas aprūpes institūcijām un bērnu aprūpes iestādēm 9.2.2.1.pasākuma „Deinstitucionalizācija” projektos izstrādājamajiem plānošanas reģionu deinstitucionalizācijas plāniem. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/deinstitucionalizacija/prasibas_inst_nov_2017_01.pdf

3.5.1. Bērnu aprūpes iestādes

Bērniem ārpusģimenes aprūpē ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā pakalpojumus sniedz 1 valsts institūcija (VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni"), 6 pašvaldības institūcijas (Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļzieds" (Balvu nov.), Daugavpils pilsētas domes Bēmunams–patversme "Priedīte", Naujenes bērnu nams (Daugavpils nov.), Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs, Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams) un 1 komercsabiedrība (SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākoņkalns" (Ludzas nov.)) (skatīt tabulu nr. 6, 7).

Tabula 6. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas vietas ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem

Institūcija	Pašvaldība	Adrese (faktiskā)	Dibināšanas gads	LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrācijas datums un numurs
Balvu novada Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļzieds"	Balvu novads	Pārupes ielā 4, Tilža, Balvu novads, LV–4572	2009. gads	13.09.2012. Nr. 936
Daugavpils novada Naujenes bērnu nams	Daugavpils novads	Daugavas iela 2, Krauja, Naujenes pag., Daugavpils nov., LV–5451	1948. gads	02.03.2006. Nr. 100
Daugavpils pilsētas domes bērnu nams – patversme "Priedīte"	Daugavpils pilsēta	Turaidas iela 36, Daugavpils, LV–5417	1998. gads	14.05.2007. Nr. 263
SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākoņkalns"	Ludzas novads	Ābelīte, Istalsna, Isnaudas pag., Ludzas nov., LV–5716	SIA "Bērnu Oāze" 2000. gads	18.12.2013. Nr. 1011
Krāslavas novada bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	Krāslavas novads	Pils iela 5, Krāslava, LV–5601	1997. gads	20.01.2006. Nr. 66
Rēzeknes novada Tiskādu bērnu nams	Rēzeknes novads	Ezera iela 23, Vecružina, Silmalas pagasts, Rēzeknes novads, LV–4636	1996. gads	16.04.2009. Nr. 385
Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes Sociālā dienesta Bērnu pakalpojumu centrs	Rēzeknes pilsēta	Vijānu iela 10, Rēzekne, LV–4601	1996. gads	12.02.2006. Nr. 80
VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni"	Daugavpils novads	Komunālā iela 104, Kalkūni, Daugavpils novads, LV–5449	1927. gads	24.10.2005. Nr. 7

Datu avots: Bērnu ilgstošas sociālās aprūpes institūciju reorganizācijas plāni.

Tabula 7. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas vietu ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem izvietojuma raksturojums

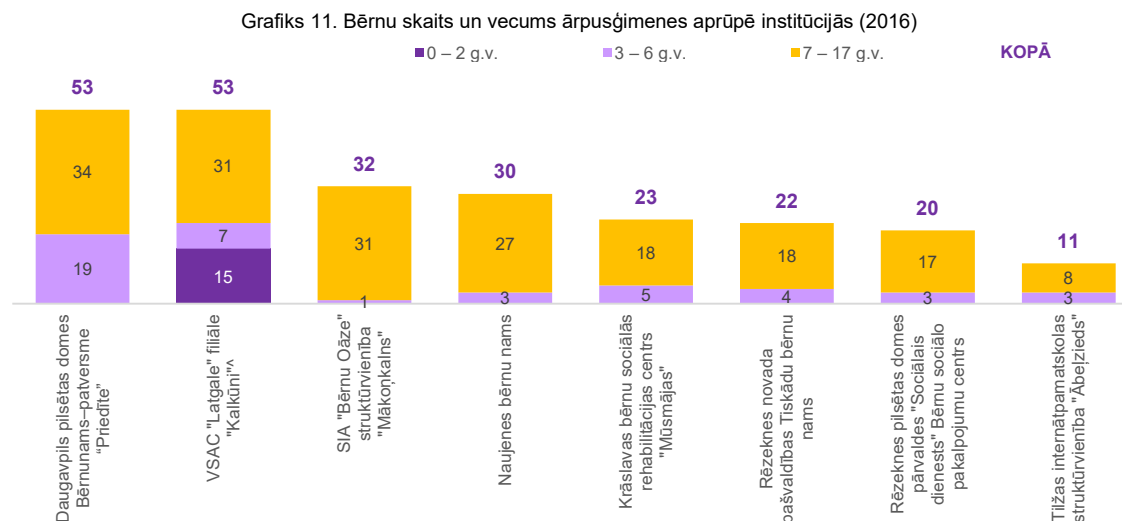
	Tilzas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļzieds"	Daugavpils pilsētas domes bērnu nams – patversme "Priedīte"	Rēzeknes novada Tiskādu bērnu nams	Daugavpils novada Naujenes bērnu nams	Krāslavas novada bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākoņkalns"	VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni"	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes Sociālā dienesta Bērnu pakalpojumu centrs
Atrašanās vieta	Balvu novads	Daugavpils pilsēta	Rēzeknes novads	Daugavpils novads	Krāslavas novads	Ludzas novads	Daugavpils novads	Rēzeknes pilsēta
Iedzīvotāju skaits	13 894	95 467	29 257	24 838	17 437	13 959	24 838	31 216
Attālums līdz tuvākajai vietai, kur pieejami...								
Veselības aprūpes pakalpojumi	32,7 km (SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības" Balvu ambulatorās nodaļa) 60,3 km (SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība")	2,1 km (Daugavpils reģionālā slimnīca) 7,5 km (SIA "Daugavpils bērnu veselības centrs") 8,2 km (Daugavpils zobārstniecības poliklīnika)	240 m (SIA "Ružinas doktorāts") 25,3 km (SIA "Rēzeknes slimnīca")	4,9 km (Daugavpils reģionālā slimnīca) 10,8 km (Grīvas poliklīnika)	2,4 km (Krāslavas slimnīca)	11,7 km (SIA "Ludzas medicīnas centrs")	2,5 km (SIA "Grīvas poliklīnika") 10,2 km (Daugavpils reģionālā slimnīca)	2,4 km (SIA "Rēzeknes slimnīca") 2,0 km (Rēzeknes Veselības aprūpes centrs)
Sociālie pakalpojumi un SBSP	30,8 km (Balvu novada pašvaldības Sociālais dienests) 31,7 km (SIA "Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs" Balvu filiāle (redzes personām ar invaliditāti)) 32,7 km (Biedrība "Latvijas Samariešu apvienība" dienesta "Samariešu atbalsts mājās" Vidzemes nodaļa) 35,7 km (Grupu dzīvoklis Balvu novada pašvaldības Pansionātā "Balvi")	0 km (Alternatīvās sociālās rehabilitācijas centrs Latgalē) 3,0 km (Dienas aprūpes centrs personām ar GRT) 3,3 km ("Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs") 3,6 km (Grupu dzīvokļi personām ar GRT) 4,8 km (Dienas centrs "Saskarsme") 8,3 km (Daugavpils pilsētas Sociālais dienests)	0 km (Sociālie darbinieki, Vecružinas ciems, izbraukuma formāts) 23,4 km (Rēzeknes novada pašvaldības Sociālais dienests) 21,2 km (Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests") Bērnu sociālo pakalpojumu centrs, dienas aprūpes centrs)	0 km (Naujenes bērnu nama Mātes un bērna atbalsta centrs "Avotiņi") 650 m (Naujenes sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības centra apkalpošanas punkts) 2,6 km (Naujenes sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības centrs; Dienas centrs) 4,3 km (Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centra Daugavpils filiāle) 6,7 km	550 m (Krāslavas novada sociālais dienests) 0 km (Krīzes centrs) 32 km (Robežnieku pamatskolas krīzes centrs)	11,4 km (Ludzas novada sociālais dienests) 15,1 km (Ludzas novada sociālās aprūpes centrs "Ludza", ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija)	350 m (Sociālais darbinieks pagasta pārvaldē) 3,9 km (Daugavpils novada Sociālais dienests)	0 km (Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs, dienas aprūpes centrs, krīzes centrs) 1,5 km (Rēzeknes pilsētas domes pārvalde "Sociālais dienests") 1,7 km (Rēzeknes novada pašvaldības Sociālais dienests) u.c.

	Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļziēds"	Daugavpils pilsētas domes bērnu nams – patversme "Priedīte"	Rēzeknes novada Tiskādu bērnu nams	Daugavpils novada Naujenes bērnu nams	Krāslavas novada bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākoņkalns"	VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni"	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes Sociālā dienesta Bērnu pakalpojumu centrs
		u.c.		(Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Dienas centrs "Saskarsme") 6,7 km (Alternatīvās sociālās rehabilitācijas centrs Latgalē) 7,2 km (Valsts SIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca" struktūrvienība Specializētās darbnīcas)				
Sadzīves pakalpojumi: banka, bankomāts	31,5 (banka, bankomāts Balvu pilsētā)	500 m (bankomāts) 3,4 km (banka)	26,6 km (banka, bankomāts Rēzeknes pilsētā)	9,8 km (banka, bankomāts Daugavpils pilsētā)	2 km (banka, bankomāts)	11,4 km (banka, bankomāts Ludzas pilsētā)	4,5 km (bankomāts, banka Daugavpils pilsētā)	1,3 km (banka, bankomāts)
Sadzīves pakalpojumi: pasts	900 m (Pasta nodaļa, Tilža)	3,2 km (Daugavpils 10. pasta nodaļa)	650 m (Pasts, Ružina)	650 m (Vēstulju kastīte) 6,4 km (Pasts)	1,2 km (Krāslavas 1. pasta nodaļa)	40 m (Pasts, Istalsna)	2,5 km (Randene, Kalkūnes pag.)	950 m (Rēzeknes 1. pasta nodaļa)
Sadzīves pakalpojumi: veikals	1 km	300 m	700 m	650 m	1 km	500 m	500 m	350 m
Sadzīves pakalpojumi: frizieris	Uz vietas vai 31,5 km (Balvu pilsēta)	600 m	Uz vietas	Uz vietas vai 9,8 km (Daugavpils pilsētā)	2 km	Nav informācijas	Uz vietas vai 5 km (Daugavpils pilsētā)	1-3 km
Izglītības iespējas	0 km (Tilžas internātpamatskola) 600 m (Tilžas vidusskola) 1,2 km (Tilžas pirmsskolas izglītības iestāde) 33,2 km	3-4 km (PII) 1 km (Daugavpils logopēdiskā internātpamatskola-attīstības centrs) 3,2 km (Daugavpils 11.pamatskola)	0 km (Tiskādu speciālā internātpamatskola) 350 m (Tiskādu vidusskola) 10,4 km (Kruķu pamatskola - Tiskādu)	1,2 km (Naujenes PII "Rūķītis") 6,6 km (Lāču pamatskola) 8,8 km (Naujenes pamatskola) 9,8 km	2 km rādiusā divas PII 1,5 km (Krāslavas Gr. Plāteru v. n. Poļu pamatskola) 2 km (Krāslavas Varavīksnes vidusskola)	10,1 km (Ludzas PII "Pasaciņa") 10,7 km (Ludzas PII "Rūķītis") 11,4 km (Ludzas PII "Namiņš") 10,5 km	2,9 km (Randenes pamatskola) 550 m (Špoģu Mūzikas un mākslas skolas mācību punkts Kalkūnos)	1-3 km rādiusā vairākas PII 270 m (Rēzeknes 4. vidusskola) 1,5 km (Rēzeknes internātpamatskola-attīstības centrs) 2 km rādiusā

	Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļziēds"	Daugavpils pilsētas domes bērnu nams – patversme "Priedīte"	Rēzeknes novada Tiskādu bērnu nams	Daugavpils novada Naujenes bērnu nams	Krāslavas novada bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākoņkalns"	VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni"	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes Sociālā dienesta Bērnu pakalpojumu centrs
	(Profesionālās izglītības kompetences centrs "Rīgas Valsts tehnikums" Balvu teritoriālā struktūrvienība) 33,2 km (Balvu profesionālā un vispārīgā izglītības vidusskola)	4,3 km (Daugavpils 1. speciālā pamatskola) 4 km rādiusā Divas vidusskolas 5,2 km (Daugavpils Krievu vidusskola – licejs)	vidusskolas struktūrvienība) 9,9 km (Silmālas pirmsskolas izglītības iestāde)	(Daugavpils pilsētā dažādas izglītības iespējas)	0 km (Krāslavas pamatskola) 900 m (Krāslavas Valsts ģimnāzija)	(Ludzas novada vakara vidusskola) 10,7 km (Ludzas 2. vidusskola)		piecas VII 4,2 km (Rēzeknes tehnikums)
Brīvā laika pavadīšanas iespējas	1,4 km (Tilžas bibliotēka) 1,4 km (Tilžas pagasta Kultūras nams)	4,1 km (Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle Ceriņu bibliotēka) 5,5 km (Daugavpils pilsētas domes Jaunatnes departamenta Jauniešu neformālās izglītības centrs) 6,1 km (Daugavpils pilsētas Bērnu un jauniešu centrs "Jaunība") 5 km (Daugavpils novada Kultūras centrs "Vārpa")	650 m (Ružinas bibliotēka) 1,1 km (Ružinas klubs) 350 m (Sporta aktivitātes (volejbols, florbols)) 0 km (Biedrība „Rūžeņa”)	750 m (Naujenes jauniešu iniciatīvas un sporta centrs) 750 m (Naujenes tautas bibliotēka) 5,6 km (Naujenes novadpētniecības muzejs) 6,4 km (Naujenes Kultūras centrs)	800 m Krāslavas Bērnu un jauniešu centrs 1,1 km Krāslavas Kultūras nams 1,3 km Krāslavas Centrālā bibliotēka	- (Istalsnas klubs) 10,4 km (Ludzas novada Bērnu un jauniešu centrs)	350 m (Kalkūnes bibliotēka) 550 m (Jauniešu centrs "Kaleidoskops", sporta aktivitātes)	1,1 km (Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centrs „Zeiņi”) 2 km (Rēzeknes pilsētas Bērnu bibliotēka) 950 m (Rēzeknes pilsētas Centrālā bibliotēka) 1 km (Rēzeknes pilsētas Kultūras nams) 1,3 km (Rēzeknes pilsētas Nacionālo biedrību kultūras nams)
Sabiedriskā transporta pieturvietas	1,1 km (Sabiedriskā transporta pietura "Tilžas")	~ 1 km (sabiedriskais transports) 6,7 km (Daugavpils autoosta)	210 m (Sabiedriskā transporta pietura "Ružina")	350 m (Sabiedriskā transporta pietura "Bērnu nams")	1,5 km (Krāslavas autoosta)	40 m (Sabiedriskā transporta pietura "Istalsna")	450 m (Kalkūnes iela 9, Kalkūni, Kalkūnes pagasts)	900 m (Rēzeknes autoosta)

Datu avots: Bērnu ilgstošas sociālās aprūpes institūciju reorganizācijas plāni.

Saskaņā ar LM Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu iekļautajiem datiem, 2016. gadā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās LPR teritorijā atradās 244 bērni³³. Lielākais bērnu skaits atrodas Daugavpils pilsētas domes Bērnumamā-patversmē "Priedīte" (53) un VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" Daugavpils novadā (53) (skatīt grafiku nr. 11). Pārējās institūcijās izvietoto bērnu skaits ir 20–30, izņemot Tilžas internātpamatskolas struktūrvienību "Ābeļzieds", kur dzīvo mazāks skaits – 11 bērni. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits institūcijās samazinājies par aptuveni 20%. Lielāks nekā vidēji reģionā bērnu skaita samazinājums novērojams Naujenes bērnu namā Daugavpils novadā (-46%), Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu namā (-37%) un Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrā (-31%).³⁴

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu. [^]Tā kā LM Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu dati norādīti par VSAC "Latgale", neizdalot konkrētas filiāles, dati filiāles griezumā atspoguļoti atbilstoši iestādes sniegtajai informācijai.

Vērtējot vecuma grupās, novērojams, ka jaunāki par 2 gadiem bērni ir tikai VSAC "Latgale" struktūrvienībā "Kalkūni", pārējās institūcijās ir bērni vecumā no 2 līdz 17 gadu vecumam (skatīt tabulu nr. 8). Gados jaunāku bērnu (3–6 g.v.) īpatsvars kopējā bērnu skaitā lielāks ir Tilžas internātpamatskolas struktūrvienībā "Ābeļzieds" Balvu novadā, Daugavpils pilsētas domes Bērnumamā-patversmē "Priedīte" un Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrā "Mūsmājas". Savukārt datu detalizēta analīze liecina, 15–17 gadīgo bērnu īpatsvars kopējā bērnu skaitā lielāks ir Naujenes bērnu namā Daugavpils novadā (50%), SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienībā "Mākoņkalns" Ludzas novadā (75%), Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrā (45%), Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu namā (45%).

Pēdējo trīs gadu laikā samazinājies institūcijās uzņemto bērnu skaits – ja 2014. gadā institūcijās tika uzņemti 157 bērni, tad 2016. gadā 124 (samazinājums par 48 personām) (skatīt grafiku nr. 12). Lai gan samazinās arī izstājušos bērnu skaits, tomēr tas ir lielāks, nekā uzņemto bērnu skaits. 2016. gadā institūcijās uzņemti 124 bērni, bet izstājušies 164. Vērtējot konkrētu institūciju griezumā, novērojams, ka izstājušos bērnu skaits lielāks nekā uzņemto ir 6 institūcijās (VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" Daugavpils novadā, Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams, Naujenes bērnu nams Daugavpils novadā, Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas", Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļzieds" Balvu novadā, Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs), savukārt 2 institūcijās uzņemto bērnu skaits pārsniedz izstājušos (SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākoņkalns" Ludzas novadā, Daugavpils pilsētas domes Bērnumamā-patversme "Priedīte").

³³ Šajā nodaļā tiek norādīts un analizēts bērnu skaits LPR teritorijā esošās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Institūcijās atrodas bērni gan no LPR, gan citiem reģioniem. Savukārt 3.2. nodaļā analizēts tieši LPR deklarēto bērnu, kuri atrodas ārpusģimenes aprūpē, skaits. LPR pašvaldībās deklarētie bērni atrodas ārpusģimenes aprūpē gan LPR, gan citos reģionos. Norādītā iemesla dēļ abās nodaļās iekļautie rādītāji nesakrīt, jo analizē konkrēto mērķa grupu atšķirīgos aspektos (pēc deklarētās dzīvesvietas un pēc reālās dzīvesvietas).

³⁴ DI plānā norādītā statistika par bērnu skaitu institūcijās atsevišķos gadījumos atšķiras no iestāžu reorganizācijas plānos iekļautajiem datiem. Reorganizācijas plānos norādīti dati par situāciju uz 2017. gada 1. jūniju, savukārt DI plānā iekļauti dati par situāciju uz 2016. gada 31. decembri atbilstoši statistikas pārskatos pieejamajam. 2016. gada dati izmantoti, lai tie būtu salīdzināmi ar pārējiem DI plānā iekļautajiem datiem, kuri apkopoti par situāciju uz 2016. gada 31. decembri atbilstoši statistikas pārskatu metodoloģijām.

Grafiks 12. Ārpusģimenes aprūpes institūcijās uzņemto un izstājušos bērnu skaits (2016)

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu. ^Tā kā LM Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu dati norādīti par VSAC "Latgale", neizdalot konkrētas filiāles, dati filiāles griezumā atspoguļoti atbilstoši iestādes sniegtajai informācijai.

Tikai 2 no 8 institūcijām vairāk nekā puse bērnu ir garīgi veseli (Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams (91%), Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļzieds" Balvu novadā (64%)), kamēr pārējās 6 institūcijās garīgi veselo bērnu īpatsvars ir mazāk nekā 50% (zemākie rādītāji – Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs (20%), VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" Daugavpils novadā (26%), Daugavpils pilsētas domes Bērnu nams – patversme "Priedīte" (28%).

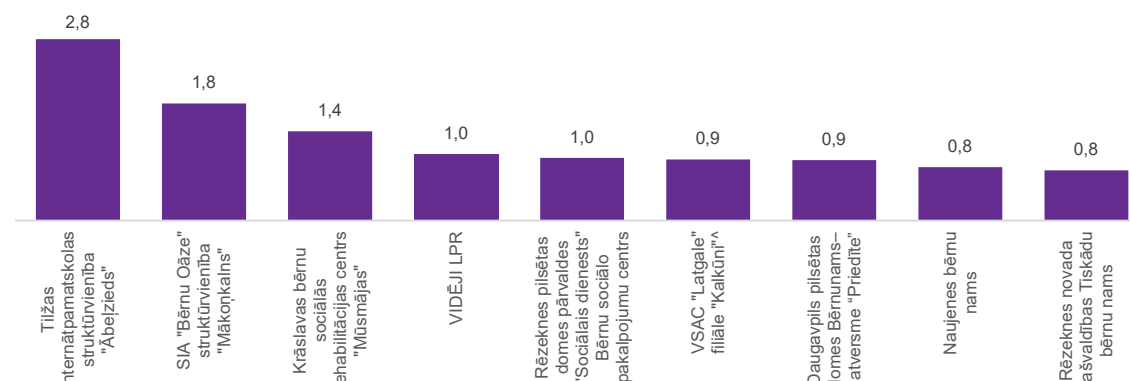
52% bērnu institūcijās ievietoti no ģimenēm, 20% no citiem BSAC, bet 13% – no audžuģimenēm un aizbildņiem. Visās reģionā esošajās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās bērniem situācija šādā aspektā ir līdzīga, izņemot SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienību "Mākoņkalns", kur absolūtais vairākums bērnu nonākuši no citām bērnu aprūpes institūcijām.

Tikai 2 no 244 institūcijās esošajiem bērniem ir bāreņi un 3 institūcijās ievietoti slimības vai sociālo apstākļu dēļ. 212 no 244 bērniem iemesls nonākšanai institucionālā aprūpē ir palikšana bez vecāku gādības, tai skaitā 89 bērnu gadījumā ir atņemtas bērnu aprūpes, bet 122 – bērnu aizgādības tiesības.

33% bērnu, kas izstājušies no institūcijām, ir atgriezušies pie vecākiem, bet 24% nodoti aizbildnībā vai audzināšanā audžuģimenēs. Adoptēti tikuši 13% bērnu, bet patstāvīgu dzīvi uzsākuši 21%. Savukārt 7% tikuši pārvietoti uz citām institūcijām.

Kopējais apstiprināto amata vienību skaits institūcijās 2016. gadā bija 182,75, bet faktiski strādājošo personu skaits – 318 (neatkarīgi no slodzes apjoma). Tieši bērnu aprūpē iesaistītā personāla apjoms ir 241 persona. Vidēji uz katru institūcijā esošo bērnu ir 1 aprūpes speciālists. Augstāks šis rādītājs ir Tilžas internātpamatskolas struktūrvienībā "Ābeļzieds" Balvu novadā (2,8) un SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienībā "Mākoņkalns" Ludzas novadā (1,8), bet salīdzinoši zemāks – Naujenes bērnu namā Daugavpils novadā (0,8) un Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu namā (0,8) (skatīt grafiku nr. 13).

Grafiks 13. Aprūpes personāla īpatsvars uz 1 bērnu ārpusģimenes aprūpes institūcijās (2016)

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu. ^Tā kā LM Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu dati norādīti par VSAC "Latgale", neizdalot konkrētas filiāles, dati filiāles griezumā atspoguļoti atbilstoši iestādes sniegtajai informācijai.

Tabula 8. Ilgstošas sociālās aprūpes iestāžu ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem klientu un darbinieku (t.sk. aprūpes personāla) raksturojums

Rādītāji / Dati	Tiņas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļziēds" (Baivu nov.)	Daugavpils pilsētas domes Bērnamams –patversme "Priedīte"	Naujenes bērnu nams (Daugavpils nov.)	VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" (Daugavpils nov.) ¹⁶	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākoņkalns" (Ludzas nov.)	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs	Rēzeknes novada pašvaldības Tīskādu bērnu nams
Klientu vietu skaits un aizpildījums								
Plānotas vietas 2017. gadā	10	66	40	53	30	36	42	40
Klientu skaits 2016. gada 31. decembrī	11	53	30	53	23	32	20	22
Vietu aizpildījums	110%	80%	75%	100%	77%	89%	48%	55%
Amata vietu skaits un darbinieki (2016)								
Apstiprināto amata vienību skaits	2	59	38,95	nd	16,85	22	22,5	21,45
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	4	61	40	137	19	nd	23	34
Aprūpes personāla skaits	4	58	37	57	17	18	21	29
Bērnu skaits institūcijā								
2016	11	53	30	53	23	32	20	22
2015	12	54	36	70	33	18	22	38
2014	nd	63	56	67	23	15	29	35
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	nd	-10	-26	-14	0	+17	-9	-13
Pārskata gadā uzņemto bērnu skaits institūcijā kopā								
2016	15	24	20	23	8	20	3	11
2015	6	24	32	33	36	10	6	17
2014	nd	26	34	33	32	8	8	16
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	nd	-2	-14	-10	-24	+12	-5	-5
Pārskata gadā izstājušies bērni no institūcijas kopā								
2016	16	21	26	40	22	6	4	29
2015	1	26	52	22	28	7	11	13
2014	nd	39	31	42	31	3	15	18
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	nd	-18	-5	-2	-9	+3	-11	+11
Bērnu raksturojums (2016)*								
Bērnu skaits kopā	11	53	30	53	23	32	20	22
t.sk. pēc dzimuma								
Vīrieši/ Zēni	5	37	17	35	11	23	15	15
Sievietes/ Meitenes	6	19	13	18	12	9	8	9
t.sk. vecuma grupās								
0 – 1g.v. (1g. 11 mēn. 30d. ieskaitot)	0	0	0	15	0	0	0	0
2 – 3 g.v.	1	11	2	4	1	1	1	1
4 g. v.	1	4	0	0	0	0	1	1
5 – 6 g. v.	1	4	1	3	4	0	1	2
7 – 12 g. v.	3	14	6	11	10	3	6	3
13 – 14 g.v.	2	4	6	5	3	4	2	5
15 – 17 g.v.	3	16	15	15	5	24	9	10
t.sk. bērni ar invaliditāti	1	3	2	39	3	1	4	0
t.sk. garīgi veseli bērni	7	15	11	14	11	14	4	20
t.sk. bērni ar mācīšanās iemaņu traucējumiem (aizturi)	1	18	9	0	1	1	5	1

Rādītāji / Dati	Tiņas internātpamatskolas strukturvienība "Ābeļziēds" (Balvu nov.)	Daugavpils pilsētas domes Bērnu nams – patversme "Priedīte"	Naujenes bērnu nams (Daugavpils nov.)	VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" (Daugavpils nov.) ^{1,2}	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	SIA "Bērnu Oāze" strukturvienība "Makonkalns" (Ludzas nov.)	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs	Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams
t.sk. bērni ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	3	0	1	34	11	8	3	1
t.sk. bērni ar psihiskām slimībām	0	14	1	5	0	9	8	0
t.sk. bērni ar somatiska rakstura traucējumiem	2	13	10	31	19	9	28	8
t.sk. ar kustību traucējumiem	0	2	0	17	0	0	1	0
t.sk. ar redzes traucējumiem	1	6	9	2	10	8	12	8
t.sk. ar dzirdes traucējumiem	0	1	0	0	0	0	0	0
t.sk. ar valodas attīstības traucējumiem	1	6	1	0	8	1	5	0
t.sk. ar citiem somatiska rakstura traucējumiem	0	0	0	3	0	0	10	0
Bērnu dzīvesvieta pirms uzņemšanas institūcijā								
No citām bērnu aprūpes iestādēm	1	7	2	3	1	29	2	3
No ārstniecības iestādēm	0	0	0	3	0	0	0	0
No ģimenēm	7	33	18	13	21	3	17	14
No aizbildņiem	3	8	1	0	0	0	0	1
No audžuģimenēm	0	5	9	0	0	0	1	4
Citi varianti	0	0	0	4	1	0	0	0
Iemesli bērnu ievietošanai institūcijā								
Bāreņi	0	2	0	0	0	0	0	0
Bez vecāku gādības palikušie bērni	11	51	30	23	23	32	20	22
t.sk. atņemtas bērnu aprūpes tiesības	6	22	6	21	9	9	5	11
t.sk. atņemtas bērnu aizgādības tiesības	5	29	24	2	14	23	14	11
Ievietoti slimības dēļ	0	2	0	0	0	0	0	0
Ievietoti sociālo apstākļu dēļ	0	0	0	0	0	0	1	0
2016. gadā no institūcijas izstājušies bērni								
Izstājušies bērni – kopā	16	21	26	40	22	6	4	29
Izstāšanās iemesli								
atgriezušies pie vecākiem	10	8	14	6	5	1	2	8
adoptēti	0	5	4	5	2	1	1	4
nodoti aizbildnībā	3	3	2	3	3	1	0	4
nodoti audzināšanā audžuģimenēs	2	4	3	6	2	0	0	3
aizgājuši patstāvīgā dzīvē	1	9	3	0	8	3	1	9
pārvietoti	0	1	0	7	2	0	0	1
uz pašvaldību BSAC	0	1	0	7	0	0	0	0
uz VSAC (specializētajiem)	0	0	0	0	2	0	0	1
miruši	0	0	0	1	0	0	0	0
cits iemesls	0	0	0	12	0	0	0	0

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu. ¹Tā kā LM Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu dati norādīti par VSAC "Latgale", neizdalot konkrētas filiāles, dati filiāles griezumā atspoguļoti atbilstoši iestādes sniegtajai informācijai. ²Dati norādīti atbilstoši datu avotā pieejamajai informācijai, bet atsevišķos gadījumos autoriem nezināmu iemeslu dēļ skaita daļījums grupās neatbilst norādītajiem bērnu kopskaitiem.

3.5.2. Pilngadīgo personu ar garīga rakstura traucējumiem aprūpes iestādes

Personām ar GRT ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumus sniedz 6 institūcijas – 2 valsts institūcijas, tai skaitā viena ar trim filiālēm (VSAC “Latgale” filiāle “Krašiņi” (Aglonas novads), VSAC “Latgale” filiāle “Kalkūni” (Daugavpils novads), VSAC “Latgale” filiāle “Kalupe” (Daugavpils novads), VSIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” (Daugavpils pilsēta), 1 pašvaldības institūcija (Sociālo pakalpojumu centrs “Pīlādzis”), 1 komercsabiedrība (SIA “Veselības centrs “Ilūkste””) (skatīt tabulu nr. 9, 10).

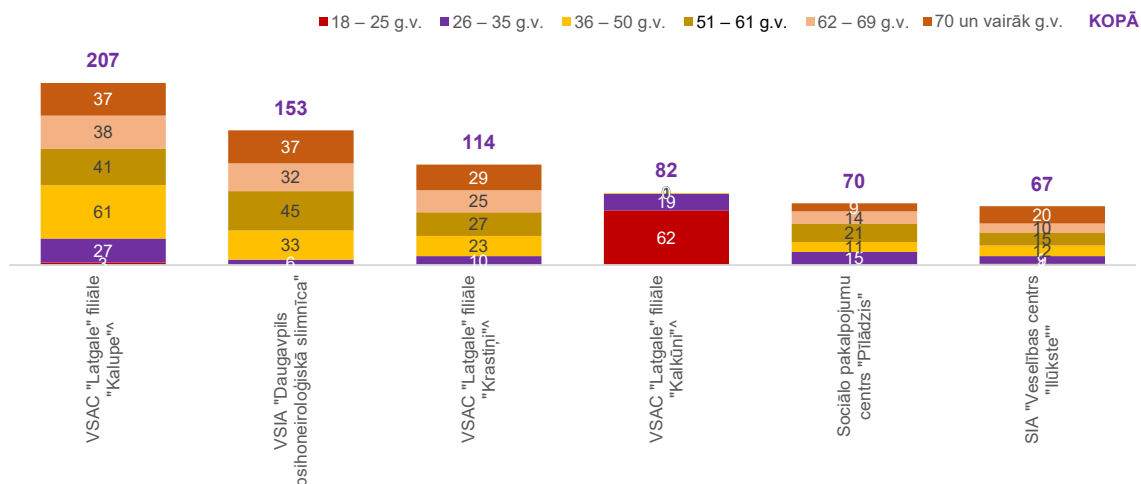
Tabula 9. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas vietas pilngadīgām personām ar GRT

Institūcija	Pašvaldība	Adrese (faktiskā)	Dibināšanas gads	LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrācijas datums un numurs
VSAC “Latgale” filiāle “Krašiņi”	Aglonas novads	Gerāņimova, Kastuļinas pagasts, Aglonas novads, LV–5685	1997. gads	16.06.2006, Nr. 152
VSAC “Latgale” filiāle “Kalkūni”	Daugavpils novads	Komunālā iela 104, Kalkūni, Daugavpils novads, LV–5449	1927. gads	24.10.2005, Nr. 7
VSAC “Latgale” filiāle “Kalupe”	Daugavpils novads	Lielā 1, Kalupe, Kalupes pagasts, Daugavpils novads, LV–5450	1997. gads	24.02.2006., Nr. 99
VSIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca”	Daugavpils pilsēta	Lielā Dārza iela 60/62, Daugavpils, LV–5417	1924. gads	05.12.2006., Nr. 191
Sociālo pakalpojumu centrs “Pīlādzis”	Daugavpils novads	Lielā iela 43, Kalupe, Kalupes pagasts, Daugavpils novads, LV–5450	2003. gads	31.01.2006., Nr. 72
SIA “Veselības centrs “Ilūkste””	Ilūkstes novads	Raiņa iela 35, Ilūkste, Ilūkstes novads, LV–5447	1995. gads	10.10.2007, Nr. 290

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs.

2016. gadā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās LPR atradās 693 pilngadīgas personas ar GRT. Lielākais personu ar GRT skaits atrodas VSAC “Latgale” filiālē “Kalupe” (207), VSIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” (153) un VSAC “Latgale” filiālē “Krašiņi” (114) (skatīt grafiku nr. 14). Pēdējo trīs gadu laikā personu ar GRT skaits institūcijās ir nedaudz palielinājies (+2%). Tikai divās institūcijās novērojams personu skaita samazinājums – VSAC “Latgale” filiālē “Krašiņi” (-14%) un VSIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” (-1%) –, kamēr pārējās institūcijās vērojams personu skaita pieaugums (vizuizteiktāk – VSAC “Latgale” filiālē “Kalkūni” (+26%) un SIA “Veselības centrs “Ilūkste”” (+14%).

Grafiks 14. Pilngadīgo personu ar GRT skaits un vecums ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās (2016)

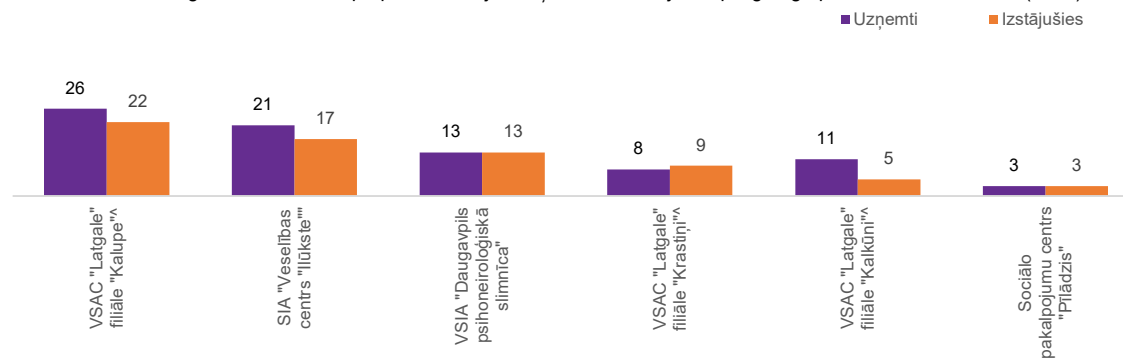
Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu. ^Tā kā LM Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu dati norādīti par VSAC “Latgale”, neizdalot konkrētas filiāles, dati filiāļu griezumā atspoguļoti atbilstoši iestādes sniegtajai informācijai.

Vērtējot vecuma grupās, novērojams, ka 22% institūcijās esošo personu ar GRT ir vecumā no 18 līdz 35 gadiem, 20% - vecumā no 36 līdz 50 gadiem, bet lielākā daļa (58%) - vecumā virs 50 gadiem (skatīt tabulu nr. 11). VSAC “Latgale” filiālē “Kalkūni” lielākā daļa ievietoto personu ir līdz 25 gadu vecumam un tikai viena persona ir vecumā virs 35 gadu vecuma – tas saistīts ar faktu, ka institūcija sniedz pakalpojumus pilngadīgām personām ar smagiem

garīgās attīstības traucējumiem (pirmās un otrās invaliditātes grupa), kuras turpina izglītības programmas apguvi, un jauniešiem ar smagiem GRT – personām ar invaliditāti, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību. Pārējo institūciju vidū lielāks gados jauno klientu īpatsvars ir sociālo pakalpojumu centrā “Pīlādzis” Daugavpils novadā (21% klientu ir vecumā līdz 35 g.v.). Savukārt vecāku par 70 gadiem klientu īpatsvars lielāks ir VSAC “Latgale” filiālē “Krašņi” (25%) un SIA “Veselības centrs “Ilūkste”” (30%).

Pēdējo trīs gadu laikā institūcijās uzņemto personu ar GRT skaits bijis svārstīgs, līdz ar to nav nosakāma skaita izmaiņu pieauguma vai samazinājuma tendence (2014. gadā uzņemtas 59 personas, 2015. gadā 39 personas, 2016. gadā 82 personas) (skatīt grafiku nr. 15). Arī institūcijās uzņemto un no institūcijām izstājušos personu ar GRT skaita attiecība bijusi svārstīga – 2014. un 2016. gados uzņemto personu skaits bijis par 11–13 personām mazāks nekā izstājušos, bet 2015. gadā – par 8 personām lielāks. Visā trīs gadu periodā uzņemto personu ar GRT skaits bijis par 16 lielāks nekā izstājušos.

Grafiks 15. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās uzņemto un izstājušos pilngadīgo personu ar GRT skaits (2016)

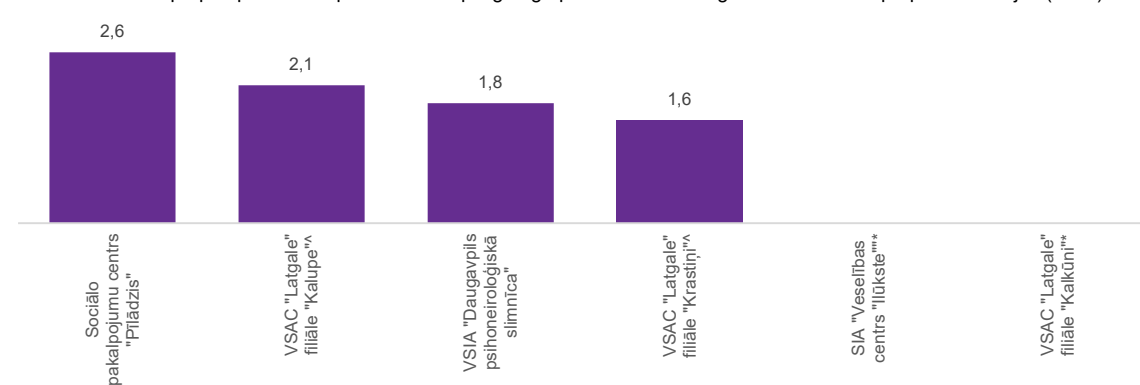
Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu. ^Tā kā LM Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu dati norādīti par VSAC “Latgale”, neizdalot konkrētas filiāles, dati filiāļu griezumā atspoguļoti atbilstoši iestādes sniegtajai informācijai.

Lielākā daļa no institūcijās ievietotajām (75% no visiem) ir personas ar 2. grupas invaliditāti, un 34% – personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju. VSAC “Latgale” filiālē “Kalkūni” par personām ar daļēji ierobežotu rīcībspēju atzītas 75 no 82 personām, pārējās institūcijās šo personu īpatsvars svārstās no 25% līdz 36%, savukārt sociālo pakalpojumu centrā “Pīlādzis” Daugavpils novadā visas ievietotās personas atzītas par personām ar daļēji ierobežotu rīcībspēju.

58% gadījumu izstāšanās no institūcijām iemesls ir personas nāve, 29% – pārceļšanās uz citu institūciju. Tikai 9% personu atgriežas ģimenē un 1% pārceļas uz pusceļa mājām.

Kopējais apstiprināto amata vienību skaits institūcijās 2016. gadā bija 317,05, bet faktiski strādājošo personu skaits – 297 (neatkarīgi no slodzes apjoma). Aprūpē iesaistītā personāla apjoms ir 283 personas. Vidēji uz katru institūcijā esošo personu ar GRT ir 2 aprūpes speciālisti. Augstāks šis rādītājs ir Sociālo pakalpojumu centrā “Pīlādzis” (2,6), bet salīdzinoši zemāks – VSAC “Latgale” filiālē “Krašņi” (1,6) (skatīt grafiku nr. 16).

Grafiks 16. Aprūpes personāla īpatsvars uz 1 pilngadīgu personu ar GRT ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās (2016)

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu. ^Tā kā LM Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu dati norādīti par VSAC “Latgale”, neizdalot konkrētas filiāles, dati filiāļu griezumā atspoguļoti atbilstoši iestādes sniegtajai informācijai. *SIA “Veselības centrs Ilūkste” statistikas pārskatā nav norādīts iestādē faktiski strādājošo skaits, savukārt VSAC “Latgale” filiāles “Kalkūni” datus nav iespējams identificēt to personālu, kurš iesaistīts tieši pilngadīgo personu aprūpē, jo iestādē atrodas arī bērni.

Tabula 10. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas vietu pilnradīgām personām ar GRT izvietojuma raksturojums

	VSAC "Latgale" filiale "Krašiņi"	VSIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca"	Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis"	VSAC "Latgale" filiale "Kalupe"	SIA "Veselības centrs "Ilūkste"	VSAC "Latgale" filiale "Kalkūni"
Atrašanās vieta	Aglonas novads	Daugavpils pilsēta	Daugavpils novads	Daugavpils novads	Ilūkstes novads	Daugavpils novads
Iedzīvotāju skaits	3 879	95 467	24 838	24 838	8 027	24 838
Attālums līdz tuvākajai vietai, kur pieejami...						
Veselības aprūpes pakalpojumi	11,4 km (aptieka, Aglona) 39 km (Preiļu slimnīca) 45 km (Krāslavas slimnīca) 59 km (Daugavpils Reģionālā slimnīca)	750 m (aptieka) 4 km (Daugavpils reģionālā slimnīca) 4 km (Daugavpils zobārstniecības poliklīnika)	400 m (aptieka, Kalupes pag.) 36 km (Grīvas poliklīnika, Daugavpils pilsēta) 36 km (Daugavpils pilsētas poliklīnika)	1,8 km (aptieka, Kalupes pag.) 36 km (Grīvas poliklīnika, Daugavpils pilsēta) 36 km (Daugavpils pilsētas poliklīnika)	0 m (aptieka) 0 m (Veselības centrs "Ilūkste" – ambulatorie pakalpojumi) 34 km (Daugavpils reģionālā slimnīca)	4,3 km (aptieka) 2,5 km (SIA "Grīvas poliklīnika") 10,2 km (Daugavpils reģionālā slimnīca)
Sociālie pakalpojumi un SBSP	13 km (Aglonas novada Sociālais dienests)	5 km (Alternatīvās sociālās rehabilitācijas centrs Latgalē) 3 km (Dienas aprūpes centrs personām ar GRT) 3,5 km (“Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs”) 2,4 km (Grupu dzīvokļi personām ar GRT) 250 m (Dienas centrs "Saskarsme") 3,5 km (Daugavpils novada Sociālais dienests)	750 m (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības centrs)	1,1 km (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības centrs)	850 m (Ilūkstes Sociālais dienests, t.sk. psihologs)	350 m (Sociālais darbinieks pagasta pārvaldē) 3,9 km (Daugavpils novada Sociālais dienests)
Sadzīves pakalpojumi: banka, bankomāts	11,6 km (bankomāts Aglonā)	500 m (bankomāts) 3,4 km (banka)	34 km (banka, bankomāti Daugavpils pilsētā)	35 km (banka, bankomāti Daugavpils pilsētā)	750 m (bankomāts)	4,5 km (bankomāts, banka Daugavpils pilsētā)
Sadzīves pakalpojumi: pasta	6,5 km (Priežmale, Kastuļinas pag.)	3,2 km (Daugavpils 10. pasta nodaļa)	850 m (Kalupes pasta nodaļa)	1,2 km (Kalupes pasta nodaļa)	700 m Ilūkstes Pasta nodaļa	2,5 km (Randene, Kalkūnes pag.)
Sadzīves pakalpojumi: veikals	6,4 km (Priežmale, Kastuļinas pag.) 0 autoveikals	300 m	300 m – 750 m	1 km	500 m – 700 m	500 m

	VSAC "Latgale" filiale "Krustiņi"	VSIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca"	Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis"	VSAC "Latgale" filiale "Kalupe"	SIA "Veselības centrs "Ilūkste"	VSAC "Latgale" filiale "Kalkūni"
Sadzīves pakalpojumi: frizieris	Uz vietas	600 m	9,6 km (Vaboles pag., Daugavpils nov.)	Uz vietas	850 m	Uz vietas Vai 5 km (Daugavpils pilsētā)
Izglītības iespējas	6,8 km (Priežmalas pamatskola) 16 km (Aglonas internātvīdusskola)	5 km (Daugavpils logopēdiskā internātpamatskola- attīstības centrs) 3 km (Daugavpils 11.pamatskola) 800 m (Daugavpils. 1. speciālā pamatskola) 1 km (Daugavpils 15.vīdusskola) 1 km (Daugavpils 13.vīdusskola) 1 km (Daugavpils Krievu vīdusskola – licejs)	300 m (Kalupes pamatskola)	1,2 km (Kalupes pamatskola)	300 m Ilūkstes (1. vīdusskola) 16 km (Bebrenes vispārīzglītojošā un profesionālā vīdusskola) 20 km (Raudas internātpamatskola)	2,9 km (Randenes pamatskola) 550 m (Špoģu Mūzikas un mākslas skolas mācību punkts Kalkūnos)
Brīvā laika pavadīšanas iespējas	6,5 km (Kastuļinas bibliotēka) 6,5 km (Kastuļinas pagasta tautas nams)	2,1 km (Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle Ceriņu bibliotēka) 2,1 km (Daugavpils pilsētas domes Jaunatnes departamenta Jauniešu neformālās īzglītības centrs) 1,7 km (Daugavpils pilsētas Bērnu un jauniešu centrs "Jaunība") 1,4 km (Daugavpils novada Kultūras centrs "Vārpa")	750 m (Multifunkcionālais centrs „Varavīksne”, Kalupes pag.) 750 m (Kalupes pagasta bibliotēka) 13 km (Vīšķu pagasta sabiedriskais centrs)	1,1 km (Multifunkcionālais centrs „Varavīksne”, Kalupes pag.) 1,1 km (Kalupes pagasta bibliotēka) 14 km (Vīšķu pagasta sabiedriskais centrs)	85 m Bērnu un jauniešu centrs 1,1 km (Ilūkstes Kultūras centrs) 1,1 km (Ilūkstes novada centrālā bibliotēka) 600 m (Ilūkstes novada Sporta skolas Sporta centrs)	350 m (Kalkūnes bibliotēka) 550 m (Jauniešu centrs "Kaleidoskops", sporta aktivitātes)
Sabiedriskā transporta pieturvieta	~2 km (uz ceļa Aglona – Dagda)	650 m (sabiedriskais transports) 3 km (Daugavpils autoosta)	200 - 500 m (sabiedriskais transportis)	200 - 500 m (sabiedriskais transportis)	700 m (Ilūkstes autoosta)	450 m (Kalkūnes iela 9, Kalkūni, Kalkūnes pagasts)

Datu avots: Iestāžu sniegtā informācija, pašvaldību mājas lapās pieejamā informācija.

Tabula 11. Ilgstošas sociālās aprūpes iestāžu pilngadīgām personām ar GRT klientu un darbinieku (t.sk. aprūpes personāla) raksturojums

Rādītāji / Dati	VSAC "Latgale" filiale "Krasliņi" (Aglonas nov.) ¹	VSIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca"	Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis" (Daugavpils nov.)	VSAC "Latgale" filiale "Kalupe" (Daugavpils nov.) ²	SIA "Veselības centrs "Ilukste" "	VSAC "Latgale" filiale "Kalkūni" (Daugavpils nov.) ³
Klientu vietu skaits un aizpildījums						
Plānotas vietas 2017. gadā	110	172	70	203	67	82
Klientu skaits 2016. gada 31. decembrī	114	153	70	207	67	82
Vietu aizpildījums	104%	89%	100%	102%	100%	100%
Amata vietu skaits un darbinieki (2016)						
Apstiprināto amata vienību skaits	74,5	76,95	30,6	96	39	nd
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	77	85	31	104	0	nd
Aprūpes personāla skaits	73	84	27	99	nd	nd
Pilngadīgo personu ar GRT skaits institūcijā						
2016	114	153	70	207	67	82
2015	123	153	69	203	59	76
2014	133	154	69	202	59	65
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-19	-1	+1	+5	+8	+17
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu ar GRT skaits institūcijā kopā						
2016	8	13	3	26	21	11
2015	2	12	3	17	1	4
2014	nd	29	3	15	5	7
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	nd	-16	+0	+11	+16	+4
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas ar GRT no institūcijas kopā						
2016	9	13	3	22	17	5
2015	13	13	3	16	1	1
2014	11	13	3	14	5	2
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2	+0	+0	+8	+12	+3
Pilngadīgo personu ar GRT institūcijā raksturojums (2016)						
Personu ar GRT skaits kopā	114	153	70	207	67	82
t.sk. pēc dzimuma						
Vīrieši/ Zēni	64	103	49	107	34	nd
Sievietes/ Meitenes	50	50	21	100	33	nd
t.sk. vecuma grupās						
18 – 25 g.v.	0	0	0	3	1	62
26 – 35 g.v.	10	6	15	27	9	19
36 – 50 g.v.	23	33	11	61	12	1
51 – 61 g.v.	27	45	21	41	15	0
62 – 69 g.v.	25	32	14	38	10	0
70 – 79 g.v.	23	25	7	27	11	0
80 – 89 g.v.	6	11	2	8	9	0
90 un vairāk g.v.	0	1	0	2	0	0
t.sk. personas ar invaliditāti	114	153	70	204	61	82
I grupa	11	24	13	34	8	74
II grupa	103	129	57	170	53	8
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	29	43	0	65	24	75
t.sk. personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	36	7	19	85	15	80

Rādītāji / Dati	VSAC "Latgale" filiāle "Krasīņi" (Aglonas nov.) ^{1,2}	VSJA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca"	Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis" (Daugavpils nov.)	VSAC "Latgale" filiāle "Kalupe" (Daugavpils nov.) ^{1,2}	SJA "Veselības centrs "Ilukste" "	VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" (Daugavpils nov.) ^{1,2}
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu ar GRT dzīves vieta pirms uzņemšanas institūcijā						
No mājām	0	0	3	4	16	0
No citām sociālās aprūpes institūcijām	0	0	0	22	2	0
No psihiatriskās ārstniecības iestādēm	0	12	0	0	3	0
No citām institūcijām	0	1	0	0	0	0
Citi varianti	0	0	0	0	0	11
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas ar GRT no institūcijas						
Izstājušās personas ar GRT – kopā	9	13	3	22	17	5
Izstāšanās iemesli						
atgriezušās mājās (ģimenē)	1	1	0	2	2	0
pārcēlušās	2	1	1	10	2	4
uz citām sociālās aprūpes institūcijām	2	1	1	7	1	1
uz psihiatriskās ārstniecības iestādēm	0	0	0	2	1	3
uz pusceļa mājām	0	0	0	1	0	0
mirušas	5	10	1	10	13	1
cits iemesls	1	1	1	0	0	0

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu. ¹Tā kā LM Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu dati norādīti par VSAC "Latgale", neizdalot konkrētas filiāles, dati filiāļu griezumā atspoguļoti atbilstoši iestādes sniegtajai informācijai.

3.6. Mērķgrupu vajadzību analīze: bērni ārpusģimenes aprūpē

87	72	45	40	31		
ĢVPP, mazā institūcija	SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	Audzūģimene vienas ģimenes bērniem	Jauniešu māja	Audzūģimene (nekonkrēzēts veids)		
Vēlamā aprūpe						
135	130	85	79	53		
Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	Psihiatra konsultācijas		
Sociālā un veselības aprūpe						
184	174	147	145	130	129	112
Psihologs	Fizioterapeits	Izglītojošās atbalsta grupas	Nodarbības prasmju apmācībai	Ergoterapeits	Radošās darbnīcas	Psihoterapeits
Sociālā rehabilitācija						
122	109	109	98	60	50	45
Mūzikas terapija	Mākslas terapija	Kustību/deju terapija	Kanisterapija	Reitterapija	Delfīnu terapija	Smilšu terapija
Terapija						

LPR DI projekta ietvaros individuālie vajadzību izvērtējumi veikti 213 bērniem ārpusģimenes aprūpē. 195 no tiem atrodas institūcijās LPR, bet 18 – citos reģionos. Tā kā DI procesa ietvaros individuālo vajadzību izvērtējumi tika veikti visiem bērniem, kuri atradās institucionālā aprūpē, vajadzību datus var uzskatīt par pilnībā reprezentatīviem

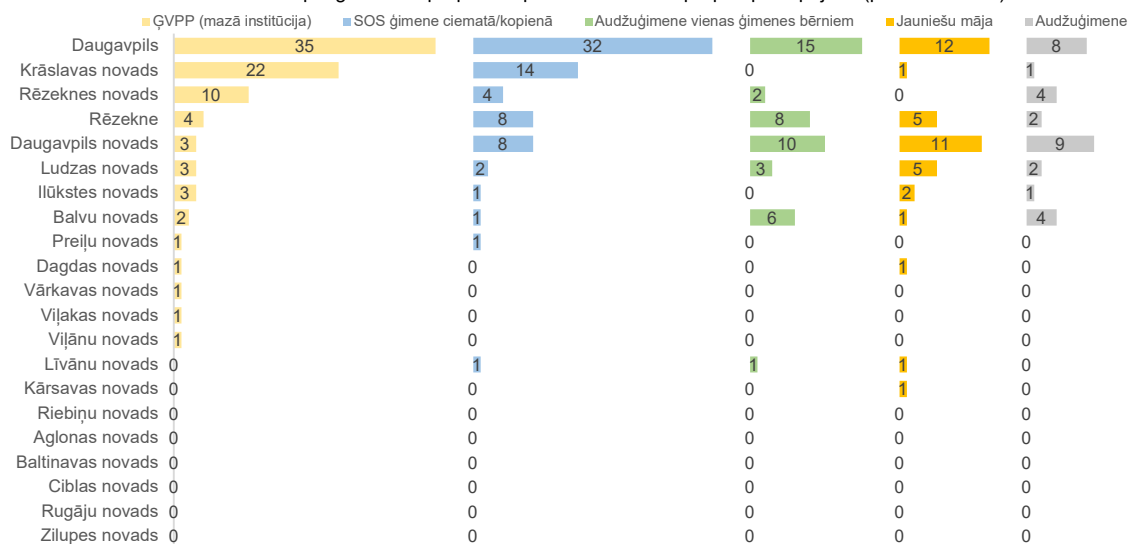
mērķgrupai kopumā. Tomēr, plānojot pakalpojumus, jāņem vērā, ka to ieviešanas procesa laikā bērnu vajadzības var mainīties (tādēļ regulāri veicama vajadzību aktualizācija), kā arī bērnu statuss un atbilstība mērķgrupai var mainīties (pilngadības sasniegšana, atgriešanās ģimenē u.tml.). Piemēram, 2018. gada beigās 24% izvērtēto bērnu būs sasnieguši pilngadību, 2019. gada beigās – 33%, bet 2020. gada beigās – jau 40%.

Individuālo vajadzību izvērtējumi pakalpojumu nepieciešamību analizē vairākos tematiskos blokos: aprūpes pakalpojumi, sociālā un veselības aprūpe, sociālā rehabilitācija, terapija, izglītība, transports, tehniskie palīgīdzekļi, brīvais laiks.³⁵ Tematiskajos blokos kopumā apzinātas vajadzības pēc vairāk nekā 100 dažādiem pakalpojumiem. Jāņem vērā, ka pakalpojumu vajadzības ir kontekstuālas – katram bērnam noteikts konkrēts nepieciešamo pakalpojumu komplekts, kas iekļauj kā sociālos pakalpojumus, tā arī veselības aprūpes, rehabilitācijas, izglītības u.c. vajadzības. Sekojoši – pašvaldībām jātiecas tos kompleksi un kontekstuāli arī nodrošināt. Pie tam – jāņem vērā, ka papildus bērnu vajadzībām šajā mērķgrupā ļoti būtiskas ir arī ģimenes un radnieku vajadzības. Gan profilaktiski (lai novērstu bērnu izņemšanu no ģimenes), gan atbalstā ģimenes atkalapvienošanai. Tādēļ pašvaldībām iesakāms plānot pakalpojumus ne tikai bērniem, kas jau nonākuši ārpusģimenes aprūpē, bet īpašu uzmanību pievērst profilaksei, lai novērstu šādas situācijas. Īpaši tādēļ, ka 61% bērnu institūcijās ievietoti vardarbības pret bērnu vai bērna pamešanas novārtā dēļ un 45% - alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē dēļ. Tas norāda uz izteiktu nepieciešamību pēc profilaktiskiem pasākumiem problēmsituāciju novēršanai riska ģimenēs.

Tā kā pakalpojumu vajadzības mērķgrupas bērniem ir līdzīgas, to pieprasījuma skaitliskais apjoms (personu skaits, kurām nepieciešami konkrēti pakalpojumi) ir tiešā veidā atkarīgs no kopējā konkrētajās pašvaldībās izvērtēto bērnu skaita – jo lielāks izvērtēto bērnu skaits, jo lielāks pieprasījums pēc konkrētiem pakalpojumiem. Līdz ar to novērojams, ka lielākais pieprasījums pēc dažādiem aprūpes, sociālajiem un vispārējiem pakalpojumiem ir pašvaldībās ar lielāko izvērtēto bērnu skaitu – Daugavpils pilsēta, Daugavpils novads, Krāslavas novads un Rēzeknes pilsēta.

Aprūpes pakalpojumu tematiskajā blokā 87 no 213 bērniem kā vēlamākā aprūpes forma norādīts ĢVPP jeb mazā institūcija, 72 bērniem - SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā, 45 bērniem - audžuģimene vienas ģimenes bērniem, 40 - jauniešu māja, 31 - audžuģimene (nekonkretizējot veidu) (skatīt grafiku nr. 17, tabulu nr. 12). Tomēr jāņem vērā, ka individuālo vajadzību izvērtējumi lielā daļā gadījumu iekļauj nevis konkrētajam bērnam visatbilstošāko aprūpes pakalpojumu definējumu, bet gan iespējamās alternatīvas. Piemēram, kā nepieciešami vienlaikus tiek norādīti tādi pakalpojumi kā audžuģimene un ĢVPP vai jauniešu māja un audžuģimene u.tml. Tādēļ LPR DI plānā šie dati var tikt izmantoti drīzāk kā indikatīvs rādītājs maksimālā konkrēto pakalpojumu iespējamā pieprasījuma identificēšanai. Jāuzsver, ka pakalpojumu plānošanā prioritātei jābūt aprūpes nodrošināšanai ģimenē (bioloģiskā ģimene, audžuģimene, aizbildnis) un tikai galējas nepieciešamības gadījumā – institūcijā. Tas vēlreiz akcentē nepieciešamību pēc profilaktiskiem pasākumiem riska ģimenēs, kā arī audžuģimeņu kustības stiprināšanu.

Grafiks 17. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamākie 5 aprūpes pakalpojumi (personu skaits)

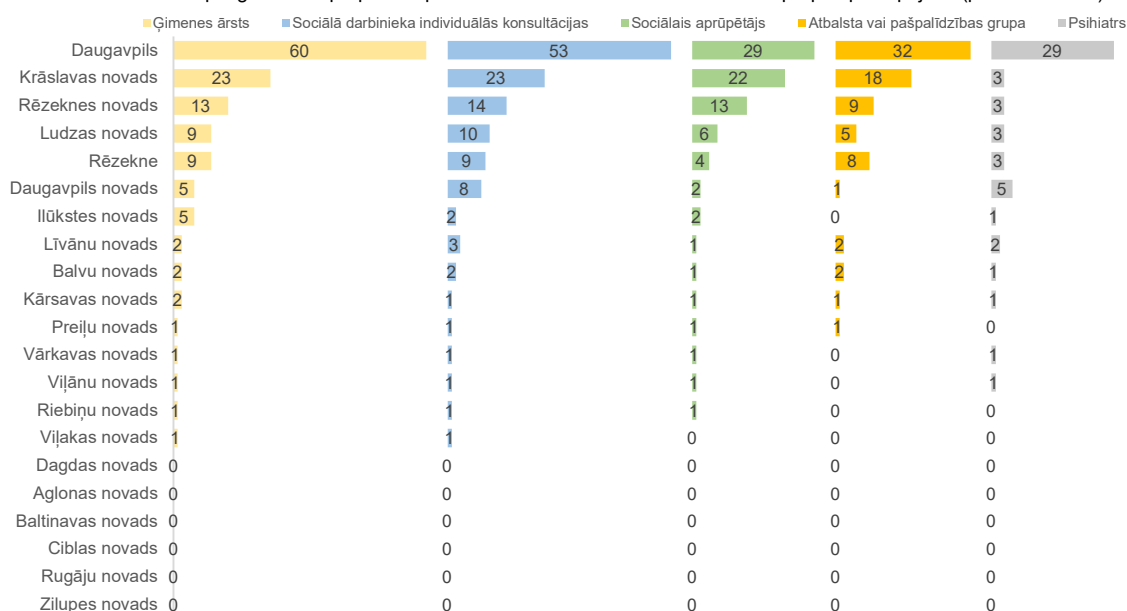
Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, bet 3 Līvānu novadā deklarēti bērni tikuši izvērtēti institūcijās citās pašvaldībās; Aglonas, Baltinavas, Rugāju un Zilupes novados nav tikusi izvērtēta neviena mērķgrupas persona DI procesa ietvaros.

³⁵ Individuālo vajadzību ietvaros identificēto pakalpojumu pilnu sarakstu, pakalpojumu terminoloģiju, kā arī pakalpojumu tematisko grupējumu skatīt LPR DI plāna 5.6. pielikumā.

Sociālās un veselības aprūpes tematiskajā blokā vairākumam bērnu ārpusģimenes aprūpē nepieciešami tādi pakalpojumi kā ģimenes ārsta konsultācijas (135 no 213), sociālā darbinieka individuālās konsultācijas (130). Lielai daļai bērnu kā nepieciešami identificēti arī sociālā aprūpētāja pakalpojumi (85), atbalsta vai pašpalīdzības grupas pakalpojumi (79) un psihiatra konsultācijas (53) (skatīt grafiku nr. 18, tabulu nr. 12).

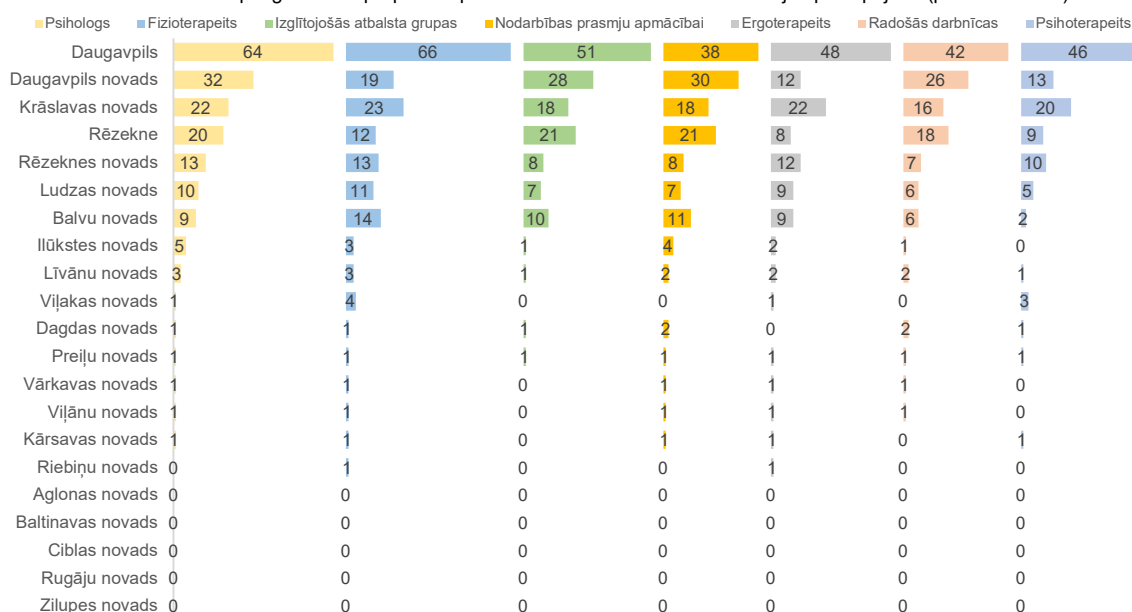
Grafiks 18. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamākie 5 sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi (personu skaits)

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, bet 3 Līvānu novadā deklarēti bērni tikusi izvērtēti institūcijās citās pašvaldībās; Aglonas, Baltinavas, Rugāju un Zilupes novados nav tikusi izvērtēta neviens mērķgrupas persona DI procesa ietvaros.

Nepieciešamākie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi ir: psihologs (184 no 213), fizioterapeits (174), izglītojošās atbalsta grupas (147), nodarbības prasmju apmācībai (145), ergoterapeits (130), radošās darbnīcas (129), psihoterapeits (112). Katram trešajam bērnam nepieciešami arī sociālā rehabilitētāja pakalpojumi (79) un logopēds (78) (skatīt grafiku nr. 19, tabulu nr. 12).

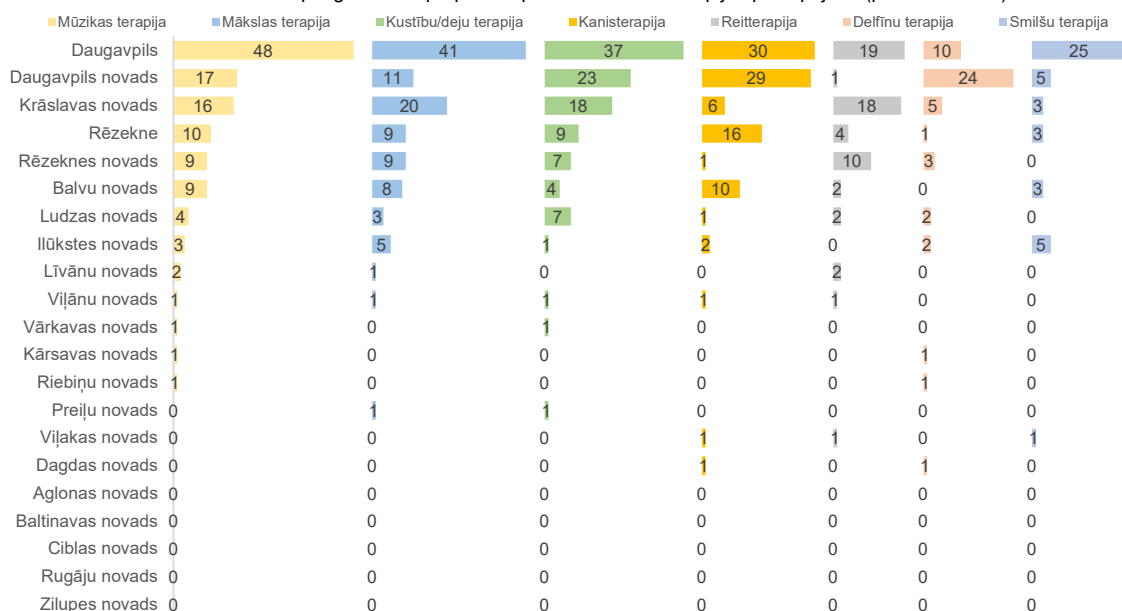
Grafiks 19. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamākie 7 sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (personu skaits)

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, bet 3 Līvānu novadā deklarēti bērni tikusi izvērtēti institūcijās citās pašvaldībās; Aglonas, Baltinavas, Rugāju un Zilupes novados nav tikusi izvērtēta neviens mērķgrupas persona DI procesa ietvaros.

Individuālo vajadzību izvērtējumu dati liecina, ka nepieciešami ir arī terapijas pakalpojumi – vairāk nekā pusei izvērtēto bērnu būtu vajadzība pēc mūzikas terapijas (122 no 213), mākslas terapijas (109), kustību/dejas terapijas (109). Nedaudz mazāk kā pusei bērnu nepieciešama kanisterapija (98). Salīdzinoši liels ir pieprasījums arī pēc reitertapijas (60), delfīnu terapijas (50) un smilšu terapijas (45) (skatīt grafiku nr. 20, tabulu nr. 12).

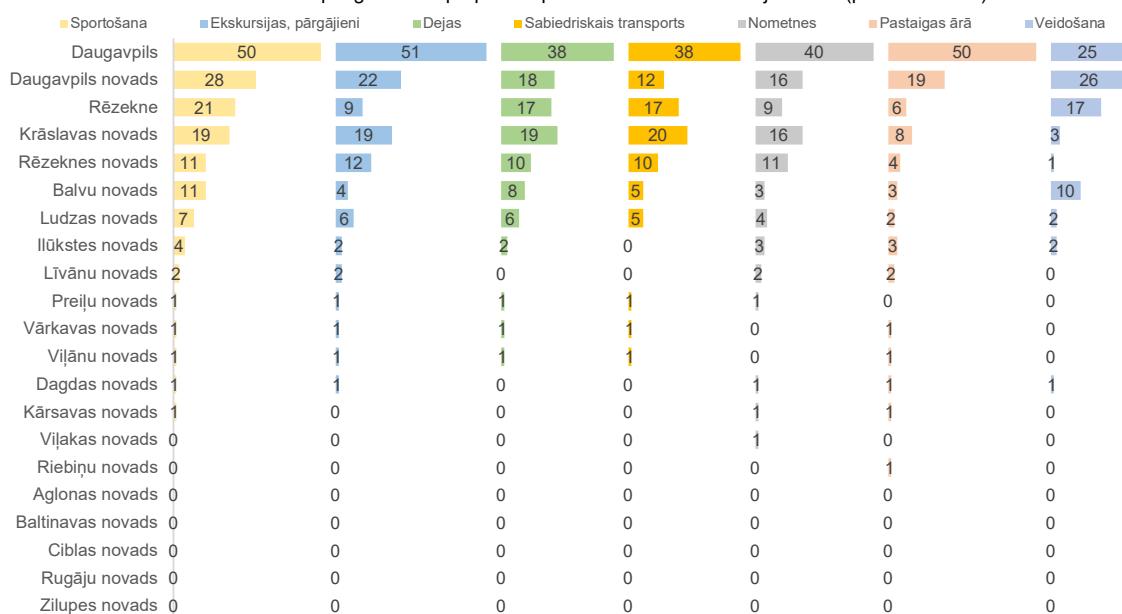
Grafiks 20. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamākie 7 terapijas pakalpojumi (personu skaits)

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, bet 3 Līvānu novadā deklarēti bērni tikusi izvērtēti institūcijās citās pašvaldībās; Aglonas, Baltinavas, Rugāju un Zilupes novados nav tikusi izvērtēta neviena mērķgrupas persona DI procesa ietvaros.

Bez aprūpes un sociālajiem pakalpojumiem jāņem vērā arī mērķgrupas citas vajadzības – brīvā laika pavadīšanas iespējas (sportošana (158 no 213), ekskursijas un pārgājieni (131), dejas (121), nometnes (108), pastaigas (102)), sabiedriskais transports (110), iekļaujošās izglītības programmas (46), atbalsts mācību procesā (28) (skatīt grafiku nr. 21, tabulu nr. 12).

Grafiks 21. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamākās 7 citas vajadzības (personu skaits)

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, bet 3 Līvānu novadā deklarēti bērni tikusi izvērtēti institūcijās citās pašvaldībās; Aglonas, Baltinavas, Rugāju un Zilupes novados nav tikusi izvērtēta neviena mērķgrupas persona DI procesa ietvaros.

Plānojot pakalpojumus, jāņem vērā to kontekstuālā vajadzība – vairāk nekā 2/3 izvērtēto bērnu vienlaikus nepieciešami tādi pakalpojumi kā psihologs, fizioterapeits, sportošanas iespējas, izglītojošās atbalsta grupas, nodarbības prasmju apmācībai, ekskursijas, pārgājieni, ģimenes ārsta konsultācijas, sociālā darbinieka individuālās konsultācijas, ergoterapeits, radošās darbnīcas, mūzikas terapija. Sekojoši – dažādie pakalpojumi ir savstarpēji papildinoši, un tie jānodrošina kompleksi.

Analīzi pašvaldību detalizācijā skatīt pielikumā 5.1. nodaļā.

Tabula 12. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	213
tai skaitā atrodas savā pašvaldībā	153
tai skaitā atrodas citā LPR pašvaldībā	42
tai skaitā atrodas citā reģionā	18
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ	
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	72
Audzūģimene vienas ģimenes bērniem	45
Audzūģimene	31
Terapeitiskā audzūģimene	30
Specializētā audzūģimene	27
Audzūģimene pusaudžiem	16
Audzūģimene zīdaiņiem	10
Aizbildnība	3
Audzūģimene bērniem ar specifiskām veselības problēmām	2
Krīzes audzūģimene	1
Audzūģimene nepilngadīgajām mātēm vai mātēm ar funkcionālajiem traucējumiem	1
ĢVPP	
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	87
Jauniešu māja	40
Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	26
Grupu māja (dzīvoklis)	20
Grupu māja (dzīvoklis) bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem	5
SOCIĀLĀ APRŪPE	
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	85
Mobilās aprūpes pakalpojums	6
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	135
Psihiatra konsultācijas	53
Neirologs	34
Ķirurgs	9
Ārstnieciskais rehabilitācijas centrs	1
Endokrinologa konsultācija	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	130
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	79
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Psihologs	184
Fizioterapeits	174
Izglītojošās atbalsta grupas	147
Nodarbības prasmju apmācībai	145
Ergoterapeits	130
Radošās darbnīcas	129
Psihoterapeits	112

Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	79
Logopēds	78
Speciālais/ attīstošais pedagogs	64
Pēc traumatisma programmas	49
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	33
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	28
Defektologs	14
Saskarsmes treniņgrupas BF	13
Ģimenes asistenta pakalpojums	9
Dienas aprūpes centrs	7
Preventīvas un agrīna riska novēršanas programma jauniešiem ar deviantu un vardarbīgu uzvedību un/vai pašdestrukciju	4
Krīzes centrs mātēm ar bērniem	1
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	122
Mākslas terapija	109
Kustību/deju terapija	109
Kanisterapija	98
Reiterapija	60
Delfinu terapija	50
Smilšu terapija	45
Tera spēle	38
MarteMeo	36
Kognitīvi biheiviorālā terapija	19
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija	17
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	9
ABA terapija	1
TEACCH pieeja	1
IZGLĪTĪBA	
Iekļaujošā izglītības programma	46
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	28
“Peerbuddies”: vienaudžu atbalsta programma	13
Profesionālās izglītības programmas apguve	3
Vispārējās izglītības programmas apguve	2
Specializētās mācību programmas apguve	1
TRANSPORTS	
Sabiedriskais transports	110
Specializētais transports	45
BRĪVAIS LAIKS (10 biežāk norādītās)	
Sportošana	158
Ekskursijas, pārgājieni	131
Dejas	121
Nometnes	108
Pastaigas ārā	102
Veidošana	87
Zīmēšana	73
Grāmatu lasīšana	67
Slidošana	67
Galdniecības darbi	47

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Individuālo vajadzību ietvaros identificēto pakalpojumu pilnu sarakstu, pakalpojumu terminoloģiju, kā arī pakalpojumu tematisko grupējumu skatīt LPR DI plāna 5.6. pielikuma.

3.7. Mērķgrupu vajadzību analīze: bērni ar funkcionāliem traucējumiem

385	316	261	186	33		
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa		
Sociālā un veselības aprūpe						
388	380	378	328	295	247	244
Fizioterapeits	Psihologs	Ergoterapeits	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma)	Nodarbības prasmju apmācībai	Radošās darbības
Sociālā rehabilitācija						
316	302	283	260	248	127	67
Mūzikas terapija	Reiterapija	Smilšu terapija	Mākslas terapija	Kanisterapija	Kustību/deju terapija	Delfīnu terapija
Terapija						

LPR DI plāna ietvaros individuālie vajadzību izvērtējumi veikti 392 bērniem ar FT. Atbilstoši MK 313 noteikumiem (42.1. un 42.2. punkti) sociālās aprūpes un "atelpas brīža" pakalpojumi var tikt nodrošināti visiem bērniem ar FT, kuriem izsniegts VDEĀVK atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (arī tiem, kuriem nav veikts individuālais vajadzību izvērtējums), un tādu LPR ir 318, tai skaitā 59 bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam. Bērnu ar FT, kuriem veikti individuālo vajadzību izvērtējumi, īpatsvars veido 30% no kopējā bērnu ar invaliditāti skaita reģionā, tai pat laikā pašvaldībām iesakāms pakalpojumu infrastruktūru un pieejamību plānot ilgtermiņā, ņemot vērā arī kopējo bērnu ar invaliditāti skaitu un potenciālās vajadzības. Bez tam pašvaldības aptaujā norādījušas, ka to redzeslokā šobrīd ir 253 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās – viens no SBSP attīstīšanas mērķiem būtu nokļūšanas institūcijās riska novēršana šīs mērķa grupas bērniem. Kā norādīts Rīcības plānā deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam³⁶, absolūtais vairākums bērnu ar FT dzīvo ģimenēs, sekojoši nepieciešams maksimāli palielināt pieejamo atbalsta un rehabilitācijas pakalpojumu klāstu, lai nodrošinātu vecāku vai bērnu likumisko pārstāvju izvēli un iespējas audzināt bērnus ģimenē, nevis uzticēt bērnu aprūpi institūcijām.

Individuālo vajadzību izvērtējumi pakalpojumu nepieciešamību analizē vairākos tematiskos blokos: sociālā aprūpe, veselības aprūpe, sociālā rehabilitācija, terapija, izglītība, transports, tehniskie palīgīdzekļi, brīvais laiks.³⁷ Tematiskajos blokos kopumā apzinātas vajadzības pēc vairāk nekā 100 dažādiem pakalpojumiem. Jāņem vērā, ka pakalpojumu vajadzības ir kontekstuālas – katram bērnam ar FT noteikts konkrēts nepieciešamo pakalpojumu komplekss, kas iekļauj kā sociālos pakalpojumus, tā arī veselības aprūpes, rehabilitācijas, izglītības u.c. vajadzības. Sekojoši – pašvaldībām jātiecas tos kompleksi un kontekstuāli arī nodrošināt. Lai gan LPR DI plāna ietvaros tiek nodrošināta tikai daļa no vajadzībām, pašvaldībām iesakāms sociālo un vispārējo pakalpojumu attīstību plānot plašākā tvērumā, nodrošinot ne tikai sociālās aprūpes un rehabilitācijas vajadzības, bet domājot arī par pakalpojumu sniegšanas vietu vides pieejamību, iekļaujošā un universālā dizaina principu piemērošanu pilsētvidē, sabiedrības attieksmes maiņu u.c. saistītiem jautājumiem.

Tā kā pakalpojumu vajadzības visiem bērniem ar invaliditāti ir līdzīgas, to pieprasījuma skaitliskais apjoms (personu skaits, kurām nepieciešami konkrētie pakalpojumi) ir tiešā veidā atkarīgs no kopējā konkrētajās pašvaldībās izvērtēto bērnu skaita – jo lielāks izvērtēto bērnu skaits, jo lielāks pieprasījums pēc konkrētiem pakalpojumiem. Sekojoši – lielāks pieprasījums pēc konkrētiem pakalpojumiem konkrētās pašvaldībās ataino nevis specifiskas mērķgrupas vajadzības šajās pašvaldībās, bet gan veikto individuālo vajadzību izvērtējumu skaitu. Līdz ar to novērojams, ka lielākais pieprasījums pēc dažādiem sociālajiem un vispārējiem pakalpojumiem ir pašvaldībās ar lielāko izvērtēto bērnu ar FT skaitu – Daugavpils pilsēta, Rēzeknes pilsēta un Rēzeknes novads, Balvu novads. Mazāks, bet arī salīdzinoši liels, izvērtēto bērnu skaits ir vairākās pašvaldībās, kas robežojas ar iepriekš minētajām

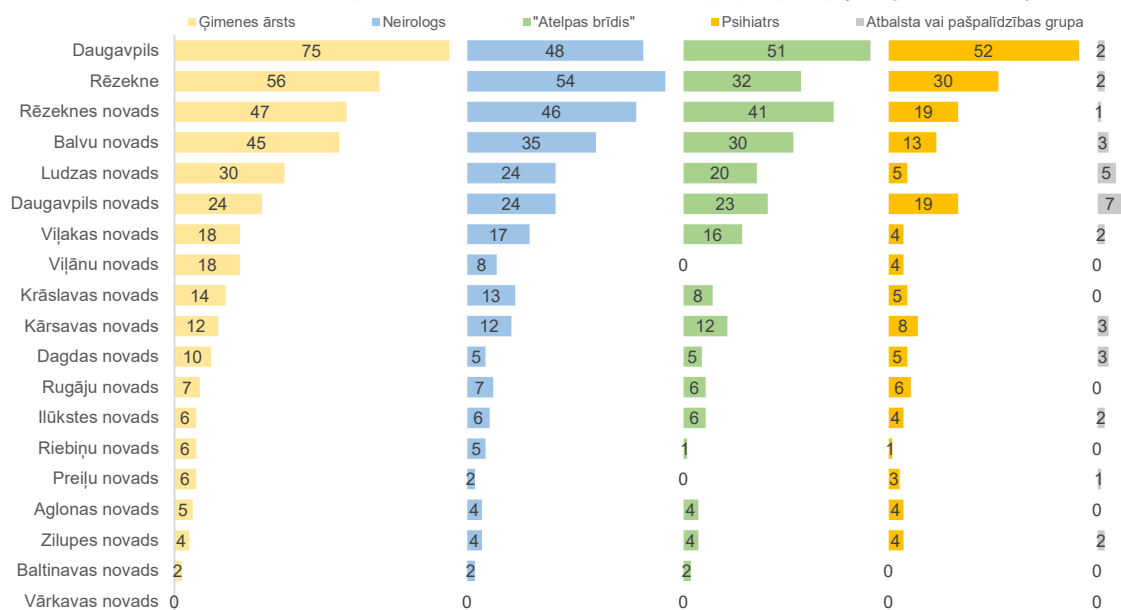
³⁶ Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/ricplans_groz_20171017.pdf

³⁷ Individuālo vajadzību ietvaros identificēto pakalpojumu pilnu sarakstu, pakalpojumu terminoloģiju, kā arī pakalpojumu tematisko grupējumu skatīt LPR DI plāna 5.6. pielikumā.

– Daugavpils novads, Viļakas novads, Ludzas novads, Viļānu novads. Pie tam – 10 no 19 pašvaldībām izvērtēto bērnu ar FT īpatsvars kopējā šādu bērnu skaitā ir lielāks nekā 1/3, un nevienā (izņemot Vārkavas novadu, kur nav izvērtēts neviens mērķgrupas bērns) nav mazāks nekā 1/5. Līdz ar to izvērtēto bērnu vajadzību rādītāji lielā mērā norāda uz visas mērķgrupas vajadzībām. Tas, savukārt, ļauj secināt un apgalvot, ka augstāk norādītajās pašvaldībās (4+4) ir pamats attīstīt pakalpojumus, kurus izmantotu arī pārējo apkārt esošo pašvaldību mērķgrupu pārstāvji, ja tiek pilnvērtīgi nodrošināta sasniedzamība (transports, ceļu infrastruktūra).

Sociālās un veselības aprūpes tematiskajā blokā vairākumam bērnu ar FT nepieciešami tādi pakalpojumi kā ģimenes ārsta konsultācijas (385 no 392), neirologs (316), "atelpas brīdis" (261), psihiatrs (186) (skatīt grafiku nr. 22, tabulu nr. 13). Lai gan vajadzība pēc sociālā darbinieka konsultācijām norādīta tikai 24 no 392 bērniem, sociālajam dienestam pašvaldībās būtu jāveic koordinējošs darbs pakalpojumu vajadzību apzināšanā un nodrošināšanā visiem mērķa grupas bērniem. Sekojoši – sociālā dienesta kapacitātes stiprināšana un kompetenču attīstīšana uzskatāma par būtisku priekšnosacījumu SBSP attīstībā un mērķgrupas personu pilnvērtīgā integrācijā sabiedrībā.

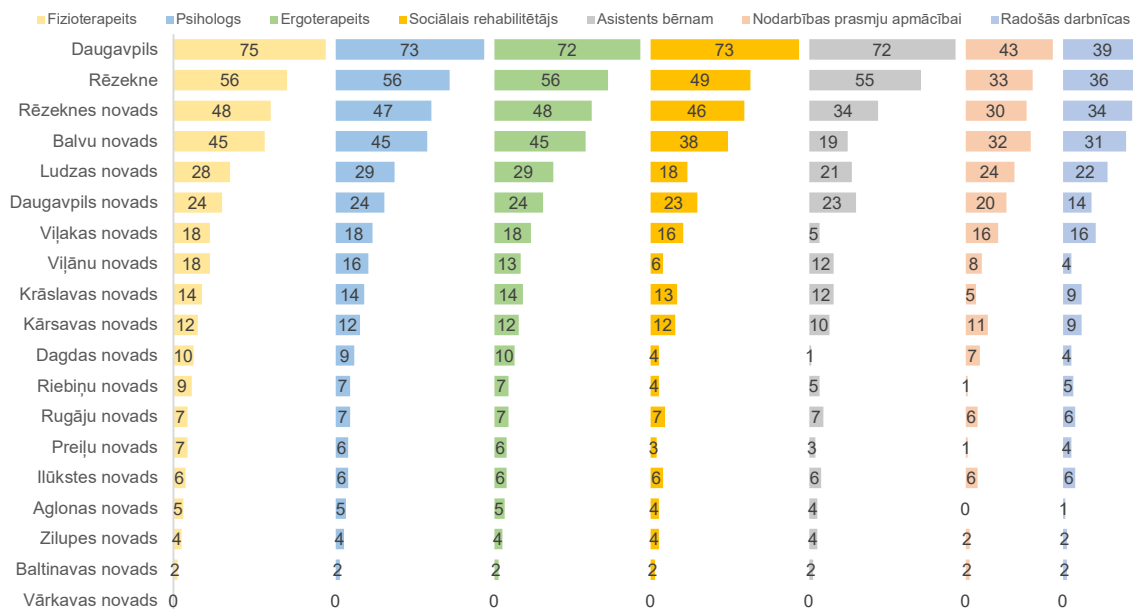
Grafiks 22. Bērni ar FT – nepieciešamākie 5 sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi (personu skaits)

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, Vārkavas novadā nav tikusi izvērtēta neviena persona DI procesa ietvaros.

Nepieciešamākie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi ir: fizioterapeits (388 no 392), psihologs (380), ergoterapeits (378), sociālā rehabilitētāja pakalpojums (328), asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) (295) (skatīt grafiku nr. 23, tabulu nr. 13). Vairāk nekā pusei izvērtēto bērnu ar FT nepieciešami arī tādi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi kā: nodarbības prasmju apmācībai (247), radošās darbnīcas (244), ģimenes asistenta pakalpojums (215), logopēds (204), speciālais/ attīstošais pedagogs (194), izglītojošās atbalsta grupas (193).

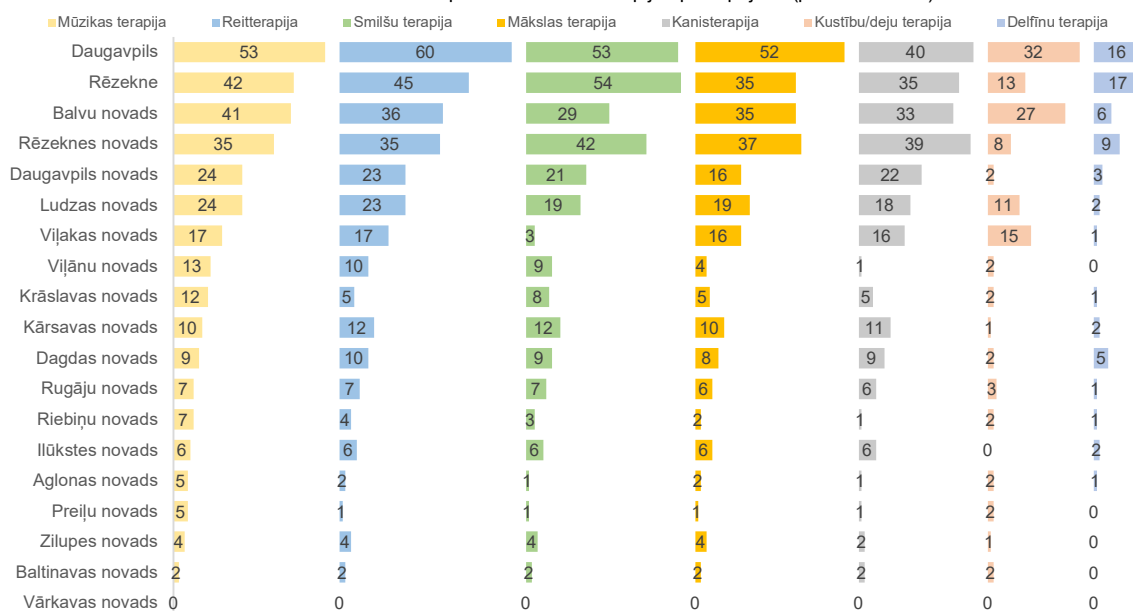
Grafiks 23. Bērni ar FT – nepieciešamākie 7 sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (personu skaits)

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, Vārkavas novadā nav tikusi izvērtēta neviena persona DI procesa ietvaros.

Individuālo vajadzību izvērtējumu dati liecina, ka izteikti liels ir pieprasījums pēc terapijas pakalpojumiem: mūzikas terapija (316 no 392), reitertapija (302), smilšu terapija (283), mākslas terapija (260), kanisterapija (248) (skatīt grafiku nr. 24, tabulu nr. 13). Liels ir arī potenciālais pieprasījums pēc kustību/deju terapijas (127), delfīnu terapijas (67), kā arī PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodēm (63), TEACCH pieejas (62), tera spēles (42), MarteMeo metodes (40). Jāpiebilst, ka vidēji katram bērnam individuālajos novērtējumos kā nepieciešami atzīmēti 5 dažādi terapijas pakalpojumi.

Grafiks 24. Bērni ar FT – nepieciešamākie 7 terapijas pakalpojumi (personu skaits)

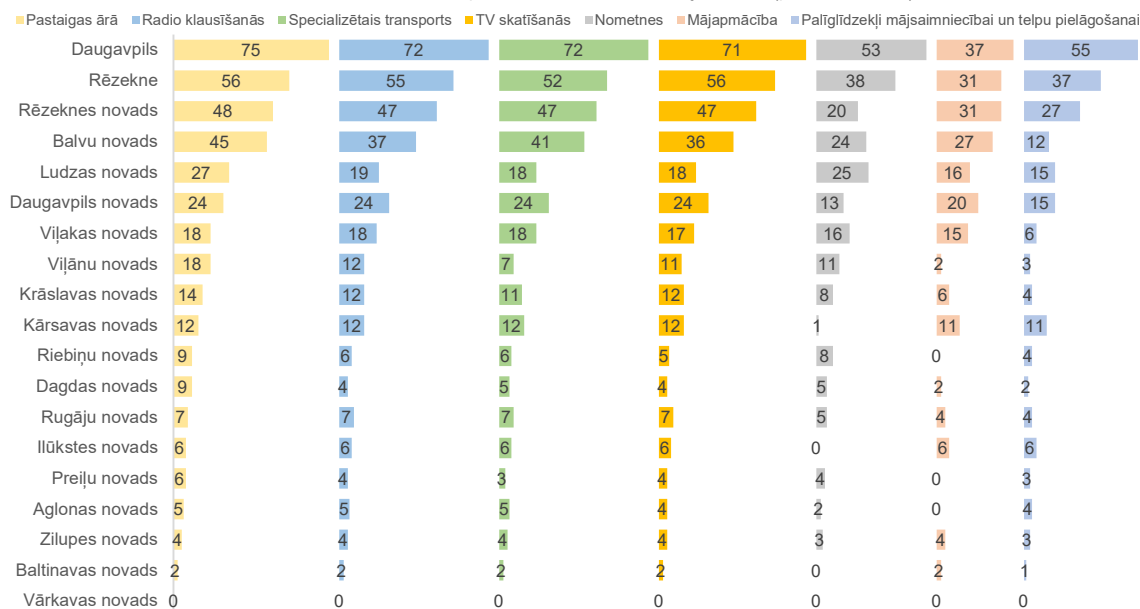
Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Līvānu novadi nepiedalās DI projektā, Vārkavas novadā nav tikusi izvērtēta neviena persona DI procesa ietvaros.

Bez sociālajiem pakalpojumiem individuālo vajadzību izvērtējumu dati norāda arī uz izteiktu citu vajadzību nepieciešamību (skatīt grafiku nr.25, tabulu nr.13). 214 bērniem ar FT norādīta nepieciešamība pēc mājapmācības, 179 – pēc iekļaujošas izglītības programmas, 169 – specializētās mācību programmas, 133 – asistenta pakalpojumiem mācību procesā, 116 – tālmācības. 340 bērniem nepieciešams specializētais transports,

kamēr tikai 24 – sabiedriskais transports. Vairāk nekā pusei izvērtēto bērnu nepieciešami palīgīdzekļi mājāsapmācībai un telpu pielāgošanai, 188 bērniem – pašaprūpes palīgierīces, 81 – pārvietošanās palīgierīces.

Daudzveidīgas un plašas vajadzības bērniem ar FT ir brīvā laika pavadīšanā – lielākajai daļai bērnu nepieciešamas pastaigas ārā (385 no 392), radio klausīšanās (346), televīzijas skatīšanās (340), nometnes (236). Sportošanas iespējas nepieciešamas 85 bērniem, ekskursijas, pārgājieni – 46 bērniem.

Grafiks 25. Bērni ar FT – nepieciešamākās 7 citas vajadzības (personu skaits)

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Livānu novadi nepiedalās DI projektā, Vārkavas novadā nav tikusi izvērtēta neviena persona DI procesa ietvaros.

Šie dati rāda, ka pašvaldībām DI process jāskata un jāplāno plašāk nekā tikai sociālo pakalpojumu nodrošināšanas kontekstā, pielāgojot arī izglītības, transporta un brīvā laika iespējas bērnu ar FT vajadzībām. Saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem, absolūtajam vairākumam (75%-100%) bērnu ar FT ir nepieciešami tādi pakalpojumi kā fizioterapeits, ģimenes ārsta konsultācijas, psihologs, ergoterapeits, specializētais transports, sociālā rehabilitētāja pakalpojumi, mūzikas terapija, neirologs, reitterapija, asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam, smilšu terapija. Kopumā 26 no izvērtētajiem pakalpojumiem ir nepieciešami vismaz pusei bērnu. Sekojoši – plānojot pakalpojumus, jāņem vērā to kontekstuālā vajadzība – dažādie pakalpojumi ir savstarpēji papildinoši, līdz ar to pilnvērtīga mērķgrupas integrācija sabiedrībā var notikt tos nodrošinot kompleksi.

Analīzi pašvaldību detalizācijā skatīt pielikumā 5.1. nodaļā.

Tabula 13. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	392
ATZINUMI PAR ĪPAŠAS KOPŠANAS NEPIECIEŠAMĪBU 0-17 G.V.*	318
T.SK. VECUMĀ LĪDZ 4 G. (IESKAITOT)*	59
SOCIĀLĀ APRŪPE	
“Atelpas brīža” pakalpojums	261
Aprūpe mājās (regulārā)	10
Mobilās aprūpes pakalpojums	6
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	385
Neirologs	316
Psihiatra konsultācijas	186
Ķirurgs	16

SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	33
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	24
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Fizioterapeits	388
Psihologs	380
Ergoterapeits	378
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	328
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	295
Nodarbības prasmju apmācībai	247
Radošās darbnīcas	244
Ģimenes asistenta pakalpojums	215
Logopēds	204
Speciālais/ attīstošais pedagogs	194
Izglītojošās atbalsta grupas	193
Dienas aprūpes centrs	73
Saskarsmes treniņgrupas BF	55
Pēc traumatisma programmas	39
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	29
Psihoterapeits	27
Defektologs	17
Preventīvas un agrīna riska novēršanas programma jauniešiem ar deviantu un vardarbīgu uzvedību un/vai pašdestrukciju	5
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	316
Reitterapija	302
Smilšu terapija	283
Mākslas terapija	260
Kanisterapija	248
Kustību/deju terapija	127
Delfinu terapija	67
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	63
TEACCH pieeja	62
Tera spēle	42
MarteMeo	40
Ģimenes terapija	36
Kognitīvi biheiviorālā terapija	30
ABA terapija	21
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija:	17
IZGLĪTĪBA	
Mājamācība	214
Iekļaujošā izglītības programma	179
Specializētās mācību programmas apguve	169
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	133
Tālmācība	116
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	92
Profesionālās izglītības programmas apguve	36
Vispārējās izglītības programmas apguve	1
TRANSPORTS	
Specializētais transports	340

Sabiedriskais transports	24
PALĪGLĪDZEKĻI	
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	212
Pašaprūpes palīgierīces	188
Pārvietošanās palīgierīces	81
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	73
Protezēšanas – ortozēšanas palīgierīces	25
BRĪVAIS LAIKS (10 biežāk norādītās)	
Pastaigas ārā	385
Radio klausīšanās	346
TV skatīšanās	340
Nometnes	236
Zīmēšana	95
Sportošana	85
Puzles likšana	68
Veidošana	59
Ekskursijas, pārgājieni	46
Dejas	27

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. *Datu avots: VDEĀVK. Piezīme: Individuālo vajadzību ietvaros identificēto pakalpojumu pilnu sarakstu, pakalpojumu terminoloģiju, kā arī pakalpojumu tematisko grupējumu skatīt LPR DI plāna 5.6. pielikumā.

3.8. Mērķgrupu vajadzību analīze: pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem

427	409	387	358	319	137
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Grupu dzīvokļa pakalpojumi	Sociālais mentors

LPR pašvaldībās un tajās esošajos VSAC individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 462 personām ar GRT. 10 no tām izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi sabiedrībā citā pašvaldībā ārpus LPR, savukārt 19 personas ar GRT citos reģionos izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi sabiedrībā LPR pašvaldībās. Sekojoši – kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot LPR, ir 471. Kopējais personu ar GRT skaits LPR ir 3 696, un izvērtēto personu ar GRT īpatsvars kopējā šādu personu skaitā veido tikai 13%, tai pat laikā pašvaldībām iesakāms pakalpojumu infrastruktūru un pieejamību plānot ilgtermiņā, ņemot vērā arī kopējo personu ar GRT skaitu un potenciālās vajadzības. Bez tam pašvaldības aptaujā norādījušas, ka to redzeslokā šobrīd ir 699 personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (tai skaitā 51 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un tās ir uzņemtas rindā) – viens no SBSP attīstīšanas mērķiem būtu nokļūšanas institūcijās riska novēršana šīs mērķa grupas personām un sekmēt pāriešanu uz dzīvi sabiedrībā tām personām ar GRT, kuras jau atrodas institucionālā aprūpē, bet varētu dzīvot sabiedrībā, ja saņemtu tam nepieciešamos pakalpojumus. Kā norādīts Rīcības plānā deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam³⁸, 2013. gadā VSAC filiālēs īstenotajā izmēģinājumu projektā “Priekšlikumi klientu grupēšanai un nepieciešamā pakalpojuma apjoma noteikšanai” tika secināts, ka kopumā 39% klientu ir 1. un 2. aprūpes līmenī, kas nozīmē, ka ar nelielu atbalstu viņi varētu dzīvot patstāvīgi ārpus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas.

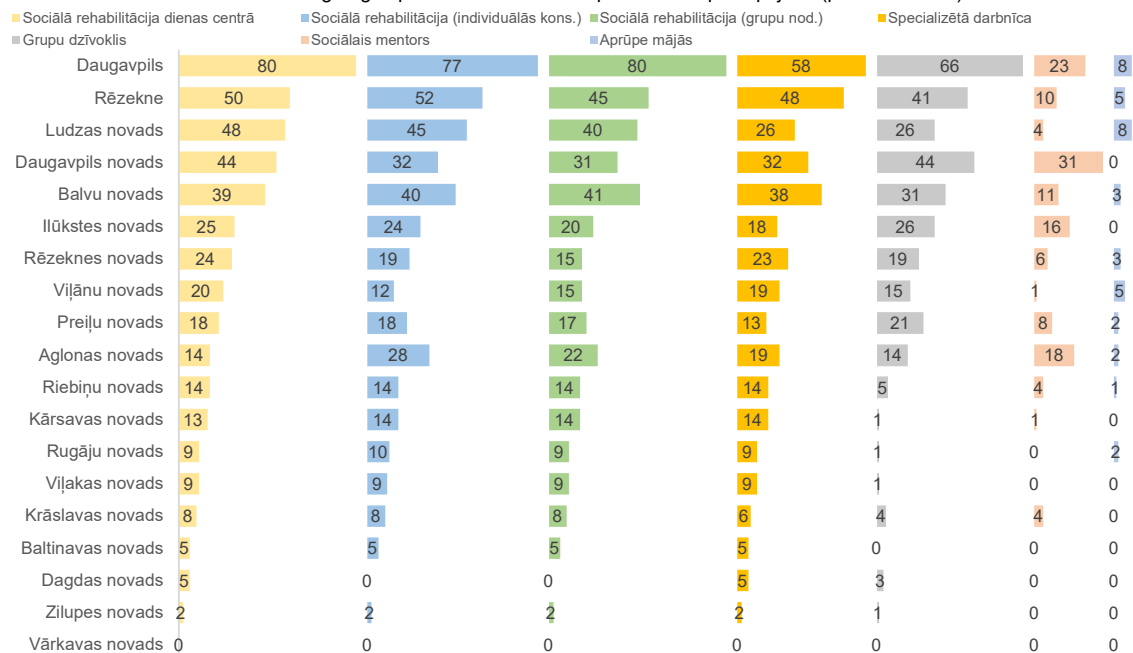
Izvērtētajām personām nepieciešamākie sociālie pakalpojumi ir: sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (427 no 471), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas) (409), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības) (387), specializēto darbnīcu pakalpojumi (358), grupu dzīvokļa pakalpojumi (319), sociālais mentors (137) (skatīt grafiku nr. 26, tabulu nr. 14). 39 personām būtu nepieciešama

³⁸ Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/ricplans_groz_20171017.pdf

arī aprūpe mājās u.c. mobilā uzraudzība, 27 personām – īslaicīgās aprūpes pakalpojumi jeb “atelpas brīža” pakalpojumi, bet 10 personām – sociālā māja.

Plānojot pakalpojumus personām ar GRT, jāņem vērā, ka šo mērķgrupu veido divas atšķirīgas grupas – tās ir gan personas ar GRT, kuras jau šobrīd dzīvo sabiedrībā (362 no 471), gan tādas, kuras šobrīd atrodas institucionālā aprūpē (109 no 471). Abu šo grupu vajadzības dažādos aspektos var pat ievērojami atšķirties. Individuālo vajadzību izvērtējumu dati liecina, ka personām ar GRT, kuras plāno pārcelties uz dzīvo sabiedrībā, biežāk nekā personām ar GRT, kuras jau tagad dzīvo sabiedrībā, nepieciešami tādi pakalpojumi kā sociālais mentors (nepieciešams 100% to, kuri atrodas institūcijās, bet tikai 8% to, kuri dzīvo sabiedrībā), grupu dzīvokļi (attiecīgi 86% un 63%), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi individuālo konsultāciju veidā (97% un 84%), specializētās darbnīcas (87% un 75%). Savukārt tiem, kuri jau dzīvo sabiedrībā, biežāk nepieciešami tādi pakalpojumi kā aprūpe mājās un “atelpas brīdis”.

Grāfiks 26. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi. Piezīme: Ciblas un Livānu novadi nepiedalās DI projektā, Vārkavas novadā nav tikusi izvērtēta neviena persona DI procesa ietvaros.

Tāpat jāņem vērā, ka 5 no izvērtējumos iekļautajiem 9 pakalpojumiem ir nepieciešami lielākajai daļai no izvērtētajām personām ar GRT (pieprasījuma īpatsvars ir 70% vai vairāk no mērķgrupas). Tas nozīmē, ka pakalpojumu vajadzības ir kontekstuālas – personām ar GRT vienlaikus nepieciešami 5 vai pat 6 dažādi pakalpojumi. Sekojoši – pašvaldībām jātiecas tos kompleksi un kontekstuāli arī nodrošināt. Lai gan LPR DI plāna ietvaros tiek nodrošināta tikai daļa no mērķgrupas vajadzībām, pašvaldībām iesakāms sociālo un vispārējo pakalpojumu attīstību plānot plašākā tvērumā, lai pēc iespējas mazinātu personu ar GRT risku nonākt institucionālā aprūpē. Īpaši tāpēc, ka viens no būtiskākajiem riska faktoriem nonākšanai institucionālā aprūpē ir SBSP trūkums. Kā norādīts Rīcības plānā deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam³⁹, tikai 8% no visām rindā gaidošajām un pirmreizēji pakalpojumu pieprasījušām personām ar GRT Latvijā kopumā saņem SBSP. Šāda situācija veicina pakalpojuma institūcijā pieprasījumu, kuru būtu nepieciešams mazināt, attīstot SBSP pašvaldībās un to savstarpējā sadarbībā.

Tā kā pakalpojumu vajadzības mērķgrupas personām ir līdzīgas, to pieprasījuma skaitliskais apjoms (personu skaits, kurām nepieciešami konkrētie pakalpojumi) ir tiešā veidā atkarīgs no kopējā konkrētajās pašvaldībās izvērtēto personu ar GRT skaita – jo lielāks izvērtēto skaits, jo lielāks pieprasījums pēc konkrētiem pakalpojumiem. Sekojoši – lielāks pieprasījums pēc konkrētiem pakalpojumiem konkrētās pašvaldībās ataino nevis specifiskas mērķgrupas vajadzības šajās pašvaldībās, bet gan veikto individuālo vajadzību izvērtējumu skaitu. Līdz ar to novērojams, ka lielākais pieprasījums pēc dažādiem sociālajiem un vispārējiem pakalpojumiem ir pašvaldībās ar lielāko izvērtēto personu ar GRT skaitu – Daugavpils pilsēta, Rēzeknes pilsēta, Ludzas novads, Daugavpils novads un Balvu novads. Mazāks, bet arī salīdzinoši liels, izvērtēto personu ar GRT skaits ir vairākās pašvaldībās, kas

³⁹ Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/ricplans_groz_20171017.pdf

robežojas ar iepriekš minētajām – Ilūkstes novads, Aglonas novads, Preiļu novads, Rēzeknes novads, Viļānu novads. Tai pat laikā jāuzsver, ka izvērtēto personu ar GRT skaits ne vienmēr ir korelācijā ar kopējo mērķgrupas personu skaitu pašvaldībās – ir pašvaldības, kurās izvērtēto skaits ir neliels, kamēr kopējais šādu personu skaits – ievērojams (piemēram, Krāslavas novadā kopējais personu ar GRT skaits ir 254, bet izvērtētas tikai 8 personas (3% no kopējā skaita), Rēzeknes novadā kopējais personu ar GRT skaits ir 282, bet izvērtētas tikai 28 personas (10%), u.c.). Šis fakts jāņem vērā, plānojot pakalpojumu attīstību ilgtermiņā – lielāks izvērtēto personu ar GRT skaits ne vienmēr norāda uz ilgtermiņā potenciāli lielāku pakalpojumu pieprasījumu. Tādēļ iesakāms ņemt vērā ne tikai izvērtēto personu skaitu un vajadzības, bet arī kopējo mērķgrupas personu skaitu pašvaldībās.

Lai gan individuālo vajadzību izvērtējumu ietvaros nav tikusi vērtēta vispārējo pakalpojumu nepieciešamība, jāņem vērā, ka arī tie ir ļoti būtiski, lai personas ar GRT spētu pilnvērtīgi dzīvot sabiedrībā. Īpaši jāuzsver nodarbinātības un saturīgas laika pavadīšanas nozīme. Daļēji šo pakalpojumu vajadzību risina specializētās darbnīcas un dienas aprūpes centri, bet to nevar uzskatīt par pietiekamu personu ar GRT integrācijai sabiedrībā. Sekojoši – plānojot pakalpojumus, jāņem vērā to kontekstuālā vajadzība – dažādie pakalpojumi ir savstarpēji papildinoši, līdz ar to pilnvērtīga mērķgrupas integrācija sabiedrībā var notikt tos nodrošinot kompleksi.

Analīzi pašvaldību un tajās izvietoto institūciju detalizācijā skatīt pielikumā 5.1. nodaļā.

Tabula 14. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT LPR	471
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	425
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	407
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	386
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	356
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	317
Sociālais mentors	135
Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	39
Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumi jeb "Atelpas brīža" pakalpojumi	26
Sociālā māja	10

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

3.9. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamība projekta mērķgrupām

Lai gan pastāv izteikts DI mērķgrupu pieprasījums pēc SBSP, esošais pakalpojumu nodrošinājums ir ierobežots, un šādi pakalpojumi tiek sniegti tikai atsevišķās pašvaldībās un nelielam mērķgrupu personu skaitam. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma⁴⁰ 17. panta pirmo daļu sociālos pakalpojumus drīkst sniegt tikai tāds sociālo pakalpojumu sniedzējs, kurš attiecīgā pakalpojuma sniegšanai ir reģistrēts Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā (un sekojoši ir atbilstošs MK prasībām sociālo pakalpojumu sniedzējiem⁴¹)⁴². Lai gan izpētes gaitā tika identificēti arī tādi pakalpojumu sniedzēji, kas nav reģistrēti Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā, šajā nodaļā tiek apskatīti tikai tie pakalpojumi un to sniedzēji, kuri atbilst Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma noteikumiem⁴³. Arī pakalpojumu nodrošināšana konkrētām DI mērķgrupām tiek analizēta atbilstoši Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informācijai. Papildu informācija tika iegūta, lūdzot pašvaldības un pakalpojumu sniedzējus nevalstiskajā un komercsektorā sniegt informāciju par 2016. gadā sniegtajiem sociālajiem pakalpojumiem DI mērķgrupām – šie dati un informācija tiek izmantota papildinošai analīzei par SBSP

⁴⁰ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums. Pieņemts: 31.10.2002. Stājies spēkā: 01.01.2003. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=68488>

⁴¹ Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem. MK noteikumi Nr. 338. Pieņemts: 13.06.2017. Stājās spēkā: 01.07.2017. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=291788>

⁴² 2018. gada 17. aprīlī tika pieņemti un 20. aprīlī stājās spēkā MK 313 grozījumi, kas nosaka, ka speciālistu konsultācijas, individuālo atbalstu, atbalsta grupu un grupu nodarbību pakalpojumus personām ar GRT, kā arī sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem ar FT, var sniegt arī sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā neregistrēti pakalpojumu sniedzēji, kas ir reģistrēti ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrā vai ārstniecības iestāžu reģistrā vai psihologs, kurš nesniedz sociālo pakalpojumu reģistrā reģistrētu pakalpojumu un atbilst Psihologu likumā noteiktajām psihologa profesionālās darbības prasībām.

⁴³ Šajā nodaļā tiek analizēti tikai SBSP. Informāciju par ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumiem institūcijās skatīt 3.5. nodaļā.

nodrošinājumu un pieejamību⁴⁴. Tāpat tika izmantota arī LM Pārskatā par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībās 2016. gadā sniegtā informācija⁴⁵.

Visās LPR pašvaldībās tiek nodrošināti sociālā dienesta pakalpojumi (skatīt tabulu nr. 15). Nodrošināto pakalpojumu klāsts gan ir ļoti atšķirīgs – lielākās pašvaldībās tas ir plašāks, bet mazākās – minimāls. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 10. panta pirmajā daļā noteikts: "lai nodrošinātu iedzīvotāju vajadzību profesionālu izvērtēšanu un kvalitatīvu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu, katrā pašvaldībā jābūt vismaz vienam sociālā darba speciālistam uz katriem tūkstoš iedzīvotājiem". 18 no 21 LPR pašvaldības šis rādītājs ir augstāks par minimālo noteikto (visaugstākais - Dagdas, Baltinavas un Ciblas novados, kur rādītājs ir 1,7), bet 3 pašvaldībās – zemāks (Ludzas un Līvānu novados rādītājs ir 0,9, bet Rugāju novadā - 0,8).⁴⁶ Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju, novērojams, ka 2016. gadā sociālie pakalpojumi vairāk sniegti senioriem, ģimenēm ar bērniem un pilngadīgām personām ar FT, mazāk – DI mērķgrupu pārstāvjiem. Kā rāda pētījuma "Pašvaldību sociālo dienestu un sociālā darba speciālistu darbības efektivitātes novērtēšanas rezultāti un to analīze"⁴⁷ dati, 72% no LPR pašvaldību sociālo dienestu klientiem izmanto sociālo palīdzību un tikai 28% - sociālos pakalpojumus un sociālo darbinieku atbalstu. Tas ir zemākais rādītājs pārējo reģionu vidū. Minētā pētījuma ietvaros veiktais sociālo dienestu vadītāju viedokļu apkopojums liecina, ka tieši sociālo pakalpojumu sniegšana ir tā joma, kurā darbs ir nepilnīgs. Piemēram, tikai 5 pašvaldību sociālo dienestu vadītāji uzskata, ka labi tiek veikts darbs pakalpojumu nodrošināšanā personām ar GRT, tikai 6 pašvaldību pārstāvji – ka labi tiek nodrošināta dienas aprūpes centru darbība. Jāpiemin gan, ka 19 pašvaldību sociālo dienestu vadītāji novērtē, ka labi tiek veikts darbs atbalsta sniegšanā aizbildņiem un audžuģimenēm, kā arī ģimenēm ar bērniem, kurās ir nelabvēlīgi apstākļi. Šie dati liecina, ka LPR sociālo pakalpojumu pieejamība DI mērķa grupām ir ļoti ierobežota (un pašvaldībās, kur atsevišķi pakalpojumi tiek sniegti, to klientu skaits ir neliels).

Pakalpojumu ierobežoto pieejamību apliecina arī to pārskata analīze atbilstoši apdzīvoto vietu grupām. Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam⁴⁸ definē nodrošināmo sociālo pakalpojumu klāstu atbilstoši apdzīvoto vietu grupām iedzīvotājiem kopumā. Minētajā dokumentā pakalpojumu pieejamība tieši DI mērķgrupām netiek specificēta, tādēļ LPR DI plāna izstrādes eksperti pakalpojumu klāstu ("grozu") adaptēja atbilstoši trim mērķa grupām. Kā liecina pārskata analīze, sociālā dienesta un sociālā darba pakalpojumi ir vienīgi, kuri pašvaldībās tiek nodrošināti atbilstoši pakalpojuma klāsta definējumam apdzīvoto vietu grupās (jāpiebilst, ka atbilstoši prasībām tiek nodrošināta arī profesionālā rehabilitācija, kas pieejama abos nacionālas nozīmes atbilstības centros reģionā). Visi pārējie sociālie pakalpojumi tiek nodrošināti mazāk nekā pusē no reģiona pašvaldībām.

Tabula 15. SBSP pieejamība DI mērķgrupām atbilstoši apdzīvoto vietu grupām

	Bērni ārpusģimenes aprūpē	Bērni ar FT	Pilngadīgas personas ar GRT
Visās pašvaldībās			
Aprūpe mājās	Neattiecas	10 no 21	10 no 21
Sociālā darba pakalpojumi	21 no 21	21 no 21	21 no 21
Atbalsta pasākumi un konsultatīvā palīdzība*	3 no 21	3 no 21	4 no 21
Asistenta pakalpojumi	Neattiecas	9 no 21	10 no 21
Sociālais dienests	21 no 21	21 no 21	21 no 21
Daudzfunkcionāli pakalpojumu centri	Nav informācijas	Nav informācijas	Nav informācijas
Sociālā rehabilitācija	4 no 21	8 no 21	8 no 21
Grupu mājas/dzīvokļi	Neattiecas	Neattiecas	3 no 21
Dienas aprūpes centri	Neattiecas	4 no 21	4 no 21

⁴⁴ Esošās situācijas apraksts un analīze veikta, balstoties datos, ko sniegušas pašvaldības un pakalpojumu sniedzēji. Jāņem vērā, ka informāciju sniedza lielākā daļa, bet ne visi pakalpojumu sniedzēji, sekojoši – turpmākajās nodaļās sniegtais pārskats operē tikai ar pētniekiem pieejamajiem datiem.

⁴⁵ Jāuzsver, ka dati minētajā pārskatā un pašvaldību sniegtajā informācija sakrīt tikai atsevišķos gadījumos. To daļēji iespējams skaidrot ar faktu, ka statistikas pārskatos tikai daļa sociālo pakalpojumu tiek detalizēti deinstitucionalizācijas mērķgrupu griezumā. Sekojoši šajā nodaļā datu analīzē tiek izmantoti statistikas pārskatu dati tajos gadījumos, kad tie ir detalizēti deinstitucionalizācijas mērķgrupu griezumā, datus pārējos gadījumos izmantojot atbilstoši pašvaldību sociālo dienestu sniegtajai papildu informācijai.

⁴⁶ Par sociālā darba speciālistu pieejamību papildus skatīt arī 3.11. nodaļu.

⁴⁷ Pašvaldību sociālo dienestu un sociālā darba speciālistu darbības efektivitātes novērtēšanas rezultāti un to analīze. LM. Baltic Institute of Social Sciences. 2017. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/projekts/faili/5_gala_zinojums_saskanots.pdf

⁴⁸ Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam. Vides aizsardzības un reģionālās atbilstības ministrija. Pieņemts: 29.10.2013. Pieejams: <http://polsis.mk.gov.lv/documents/4525>

	Bērni ārpusģimenes aprūpē	Bērni ar FT	Pilngadīgas personas ar GRT
Reģionālas nozīmes attīstības centros (Balvi, Krāslava, Līvāni, Ludza, Preiļi, Daugavpils, Rēzekne)			
“Atelpas brīdis”	Neattiecas	0 no 7 / 2 no 21 [^]	0 no 7 / 0 no 21 [^]
Pusceļa mājas (reģionā vismaz 3)	Neattiecas	Neattiecas	0 no 7 / 1 no 21 [^]
Krīzes centrs	5 no 7 / 7 no 21 [^]	4 no 7 / 6 no 21 [^]	4 no 7 / 6 no 21 [^]
Specializētās darbnīcas	Neattiecas	Neattiecas	1 no 7 / 1 no 21 [^]
Nacionālas nozīmes attīstības centros (Daugavpils, Rēzekne)			
Profesionālā rehabilitācija	Neattiecas	2 no 2 / 2 no 21 [^]	2 no 2 / 2 no 21 ^v

Datu avots: Nacionālais veselības dienests (dati par sociālās rehabilitācijas speciālistiem, kuriem ir līgumattiecības ar NVD (neskaitot izglītības iestādēs strādājošos logopēdus)); LM Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībās 2016. gadā (dati par sociālā darba pakalpojumiem un sociālajiem dienestiem); LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs (dati par sociālo pakalpojumu sniedzējiem; dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī).

*Lai gan atbalsta pasākumi un konsultatīvā palīdzība ir pašvaldību sociālo dienestu viens no pamatpienākumiem, šajā gadījumā tiek uzskaitīti tie gadījumi, kad pašvaldībā tiek nodrošināti mērķēti atbalsta un konsultāciju pasākumi tieši DI mērķgrupām.

[^]Norādīts, cik apdzīvotajās vietās konkrētie pakalpojumi pieejami: 21 – visas LPR pašvaldības (to centri), 7 – reģionālas nozīmes attīstības centri, 2 – nacionālas nozīmes attīstības centri.

Lai novērtētu SBSP sniegšanas esošo un potenciālo kapacitāti, pašvaldības un pakalpojumu sniedzēji nevalstiskajā un komercsektorā tika lūgti novērtēt, vai iespējams palielināt apkalpoto klientu skaitu pie esošā resursu nodrošinājuma. Lai gan pašvaldības vērtējumus varēja sniegt tikai par pakalpojumiem kopumā, neizdalot konkrētas DI mērķa grupas, dati ļauj secināt, ka tikai nelielā daļā pašvaldību pakalpojumu kapacitāti ir iespējams palielināt esošo resursu ietvaros (skatīt tabulu nr. 16). 5 pašvaldības norāda, ka iespējams palielināt aprūpes mājās pakalpojuma kapacitāti (Dagdas novads, Daugavpils pilsēta, Ilūkstes novads, Kārsavas novads, Zilupes novads). 3 pašvaldībās iespējams palielināt krīzes centru klientu skaitu (Krāslavas novads, Preiļu novads, Rēzeknes pilsēta). Vēl 3 pašvaldības norāda, ka būtu iespējams palielināt asistentu pakalpojumus izmantojošo personu skaitu (Ilūkstes novads, Kārsavas novads, Rēzeknes pilsēta). 2 pašvaldībās (Ilūkstes novads, Viļānu novads) būtu iespējams sniegt grupu nodarbības, atbalsta grupas lielākam klientu skaitam. Dienas centru, grupu dzīvokļu, audžuģimeņu atbalstu un speciālistu individuālas konsultācijas būtu iespējams nodrošināt lielākam klientu skaitam tikai 1 pašvaldībā. Pārējo SBSP sniegšanas kapacitāte jau šobrīd ir maksimālā apjomā un to palielināt bez papildu resursiem nav iespējams.

Tabula 16. SBSP kapacitātes palielināšanas iespējas esošo resursu ietvaros

	Daugavpils	Rēzekne	Aglonas novads	Baltinavas novads	Balvu novads	Cīblas novads	Dagdas novads	Daugavpils novads	Ilūkstes novads	Kārsavas novads	Krāslavas novads	Līvānu novads	Ludzas novads	Preiļu novads	Rēzeknes novads	Riebiņu novads	Rugāju novads	Vārkavas novads	Viljakas novads	Viļānu novads	Zilupes novads		
Aprūpe mājās	⊗						⊗	⊗	⊗													⊗	
Krīzes centrs		⊗									⊗			⊗									
Asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti		⊗							⊗	⊗													
Atbalsta grupas, grupu nodarbības, pašpalīdzības grupas									⊗													⊗	
Dienas centrs																						⊗	
Grupu dzīvokļi	⊗																						
Audžuģimeņu atbalsts un apmācības									⊗														
Speciālistu individuālas konsultācijas				⊗																			
Dienas aprūpes centrs		⊗																					

Datu avots: Pašvaldību sniegtie novērtējumi. Piezīme: Norādīts tās pašvaldības, kuras novērtējušas, ka konkrētā pakalpojuma sniegšanas kapacitāti ir iespējams palielināt esošo resursu ietvaros.

Arī nevalstiskā un komercsektora pakalpojumu sniedzēji norādījuši, ka esošo resursu ietvaros pakalpojumu sniegšanas kapacitāti nav iespējams palielināt. Izņēmums ir 3 pakalpojumu sniedzēji, kuri saskata iespējas ar jau esošajiem resursiem apkalpoto klientu loku palielināt: Viļānu slimnīcas pārstāvji novērtējuši, ka varētu paplašināt

Islaicīgās sociālās aprūpes klientu skaitu, biedrība "Baltā māja" Līvānu novadā novērtē, ka varētu palielināt dienas aprūpes centra un aprūpes mājās pakalpojumu klientu skaitu, biedrība Ģimenes atbalsta centrs „Atvērtība” varētu palielināt krīzes centra un atbalsta grupu klientu skaitu. Visi pakalpojumu sniedzēji vienlaikus norāda, ka kapacitātes palielināšanai būtu nepieciešami finanšu resursi un personāls, atsevišķos gadījumos arī telpas un tehniskais aprīkojums. Daži pakalpojumu sniedzēji norāda arī uz apmācību nepieciešamību, nekonkretizējot gan apmācību tematiku.

Turpmākajās nodaļās sniegta detalizētāka analīze par SBSP pieejamību DI mērķgrupām, savukārt analīzi pašvaldību detalizācijā skatīt pielikumā 5.1. nodaļā.

3.9.1. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamība bērniem ārpusģimenes aprūpē

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra datiem, 7 pašvaldībās (no 21) bērniem ārpusģimenes aprūpē un viņu pārstāvjiem pieejami krīzes centra pakalpojumi, 4 pašvaldībās – sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, 1 pašvaldībā – dienas centra pakalpojumi (skatīt attēlu nr. 2, tabulu nr. 17). ĢVPP un jauniešu mājas vai tiem pielīdzināmi pakalpojumi šobrīd LPR netiek piedāvāti un sniegti.

Krīzes centri ir visplašāk pieejamais sociālais pakalpojums šai mērķa grupai – pašvaldības tos nodrošina Daugavpils pilsētā, Rēzeknes pilsētā, Ilūkstes novadā, Līvānu novadā un Preiļu novadā. Nevalstiskā sektora pārstāvji krīzes centra pakalpojumus sniedz Rugāju novadā (nodibinājums "Latgales Reģionālais atbalsta centrs "Rasas pērles"). Savukārt Krāslavas novadā krīzes centra pakalpojumus nodrošina gan pašvaldība, gan biedrības "Ģimenes atbalsta centrs "Atvērtība"" krīzes centrs. Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju, krīzes centru pakalpojumus 2016. gadā ir izmantojuši 20 bērni un 7 viņu pārstāvji (aizbildņi, audžuģimenes, adoptētāji).

4 pašvaldībās ir pakalpojumu nodrošinātāji, kuri ir reģistrēti kā sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bērniem ārpusģimenes aprūpē sniedzēji. Bet tikai 2 no tiem arī sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus: biedrības Kristīgai paaudžu kopībai "Tilts" struktūrvienībā "Daugava" Daugavpils pilsētā tiek nodrošinātas atbalsta grupas un grupu nodarbības aizbildņiem, audžuģimenēm un adoptētājiem, kā arī pieejamas psihologa individuālās konsultācijas bērniem, ģimenēm, aizbildņiem, audžuģimenēm un adoptētājiem; savukārt VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" Daugavpils novadā darbojas sociālās rehabilitācijas nodaļa. Tikmēr biedrības "Ģimeņu atbalsta centrs "Puķuzirnis"" Preiļu novadā darbība vairāk vērsta uz motivējošu, izglītošu atbalsta pasākumu organizēšanu Preiļu un Riebiņu novadu ģimenēm. Savukārt Rēzeknes Augstskolas Personības Socializācijas pētījumu institūts arī reģistrēties kā sociālo pakalpojumu sniedzējs mērķgrupai, tomēr nav pieejama informācija par tā sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī pakalpojuma sniedzējs izpētes ietvaros nesniedza informāciju par savu darbību.

Vienā pašvaldībā tiek nodrošināti dienas centra pakalpojumi mērķgrupai – Viļānu novada pašvaldības Sociālā dienesta Sociālā atbalsta centrā "Cerība" pieejami psihologa pakalpojumi, atbalsta un izglītojošās grupas, psihosociālais atbalsts problēmsituācijās. Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju, dienas centra pakalpojumus 2016. gadā ir izmantojuši 2 bērni un 1 viņu pārstāvis (aizbildņi, audžuģimenes, adoptētāji).

3.9.2. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamība bērniem ar funkcionāliem traucējumiem

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra datiem, 10 pašvaldībās (no 21) tiek nodrošināts aprūpes mājās pakalpojums, 6 pašvaldībās – krīzes centra pakalpojumi, 4 pašvaldībās – dienas aprūpes centrs un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, 3 pašvaldībās – dienas centrs, bet 2 pašvaldībās "atelpas brīdis" (skatīt attēlu nr. 3, tabulu nr. 18).

6 pašvaldībās netiek nodrošināts neviens pakalpojums bērniem ar FT (Baltinavas novads, Kārsavas novads, Riebiņu novads, Vārkavas novads, Viļakas novads, Zilupes novads). Lielākā pakalpojumu dažādība ir Daugavpils pilsētā, kur bērniem ar FT pieejami 5 dažādi SBSP. Pārējās pašvaldībās tiek nodrošināti ne vairāk kā 2-3 dažādi pakalpojumi.

Aprūpes mājās pakalpojumus Daugavpils pilsētā, Ciblas novadā, Krāslavas novadā, Preiļu novadā un Viļānu novadā nodrošina pašvaldību institūcijas. Rēzeknes pilsētā, Balvu novadā, Ilūkstes novadā un Līvānu novadā to nodrošina nevalstiskā sektora pārstāvji (Latvijas Sarkanais Krusts, biedrība "Baltā māja", Latvijas Samariešu apvienība). Savukārt Ludzas novadā aprūpi mājās veic gan pašvaldības sociālais dienests, gan biedrība "Latvijas Sarkanais Krusts". Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju un arī atbilstoši valsts statistikas datiem par sociālo pakalpojumu sniegšanu pašvaldībās, 2016. gadā šo pakalpojumu nebija izmantojis neviens bērns ar FT. Atbilstoši pašvaldību sniegtajam skaidrojumam, tas saistīts ar pieprasījuma trūkumu pēc šāda pakalpojuma. To netieši

apliecina arī individuālo vajadzību izvērtējumi, kur aprūpes mājās pakalpojums kā nepieciešams noteikts tikai 10 no 392 bērniem ar FT.

Krīzes centru pakalpojumus pašvaldības nodrošina Daugavpils pilsētā, Ilūkstes novadā, Līvānu novadā un Preiļu novadā. Nevalstiskā sektora pārstāvji krīzes centra pakalpojumus nodrošina Rugāju novadā (nodibinājums "Latgales Reģionālais atbalsta centrs "Rasas pērles"). Savukārt Krāslavas novadā šo pakalpojumu sniedz gan pašvaldība, gan biedrība Ģimenes atbalsta centrs "Atvērtība". Krīzes centru pakalpojumus 2016. gadā bija izmantojuši tikai 2 bērni ar FT Daugavpils pilsētā.

Dienas aprūpes centra pakalpojumus pašvaldības nodrošina Daugavpils pilsētā, Rēzeknes pilsētā un Aglonas novadā, bet biedrība "Baltā māja" – Līvānu novadā. Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju, 2016. gadā dienas aprūpes centra pakalpojumus izmantojuši 10 bērni Daugavpils pilsētā un 3 bērni Rēzeknes pilsētā.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem ar FT sniedz Latvijas Neredzīgo biedrība Rēzeknes pilsētā un Balvu novadā (bērniem no 15 gadiem), kā arī VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" Daugavpils novadā.

Dienas centri izveidoti trīs pašvaldībās – Daugavpils pilsētā, Preiļu novadā un Viļānu novadā – un tos nodrošina pašvaldības. Pašvaldību sniegtie dati liecina, ka dienas centru pakalpojumus 2016. gadā izmantojuši 12 bērni ar FT Krāslavas novadā, 4 bērni Viļānu novadā un 1 bērns Preiļu novadā.

"Atelpas brīža" pakalpojums tiek nodrošināts Aleksandrovas internātpamatskolā Dagdas novadā un Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu namā. Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju, 2016. gadā šo pakalpojumu vēl nebija izmantojis neviens bērns ar FT.

Papildus 3 pašvaldības norādījušas, ka bērniem ar FT nodrošinājušas speciālistu individuālās konsultācijas - Baltinavas novadā tādas saņēmuši 11 bērni ar FT, Balvu novadā – 31, Rēzeknes pilsētā – 2.

Savukārt asistenta pakalpojumus personām ar invaliditāti nodrošinājušas 9 pašvaldības: Balvu novads (11 bērniem), Daugavpils pilsēta (45), Daugavpils novads (6), Ilūkstes novads (2), Kārsavas novads (5), Ludzas novads (5), Preiļu novads (3), Rēzeknes pilsēta (19), Riebiņu novads (2).

3.9.3. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamība pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra datiem, 10 pašvaldībās (no 21) tiek nodrošināts aprūpes mājās pakalpojums, 6 pašvaldībās – krīzes centra pakalpojums, 3 pašvaldībās – grupu dzīvokļi un dienas aprūpes centrs, 2 pašvaldībās ir sociālās rehabilitācijas institūcijas, bet specializētās darbnīcas, dienas centrs un pusceļa māja ir 1 pašvaldībā (skatīt attēlu nr. 4, tabulu nr. 19).

7 pašvaldībās netiek nodrošināts neviens pakalpojums pilngadīgām personām ar GRT (Aglonas novads, Baltinavas novads, Dagdas novads, Rēzeknes novads, Riebiņu novads, Vārkavas novads, Viļakas novads). Salīdzinoši lielākā pakalpojumu dažādība ir Daugavpils pilsētā un Daugavpils novadā, kur pieejami 4 dažādi SBSP pilngadīgām personām ar GRT. Pārējās pašvaldībās tiek nodrošināti ne vairāk kā 2-3 dažādi pakalpojumi.

Aprūpes mājās pakalpojumus Ciblas novadā, Daugavpils novadā, Kārsavas novadā, Preiļu novadā un Viļānu novadā nodrošina pašvaldības institūcijas. Balvu novadā, Ilūkstes novadā un Līvānu novadā aprūpi mājās veic nevalstiskā sektora pārstāvji (Latvijas Sarkanais Krusts, biedrība "Baltā māja", Latvijas Samariešu apvienība). Savukārt Rēzeknes pilsētā un Ludzas novadā aprūpi mājās nodrošina gan pašvaldība, gan biedrības. Saskaņā ar LM Pārskatu par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībās 2016. gadā, aprūpes mājās pakalpojumu izmantojušas tikai 32 personas ar GRT. Savukārt pašvaldību sociālo dienestu sniegtā informācija liecina, ka tikai 3 pašvaldībās šo pakalpojumu izmantojušo personu skaits pārsniedz 5, kamēr pārējās, kur šāds pakalpojums tiek nodrošināts, to klientu skaits ir 1-5 personas ar GRT.

Krīzes centra pakalpojumus Daugavpils pilsētā, Ilūkstes novadā, Līvānu novadā un Preiļu novadā nodrošina pašvaldības institūcijas. Krāslavas novadā šo pakalpojumu nodrošina bērnu sociālās rehabilitācijas centrs un biedrība "Ģimenes atbalsta centrs "Atvērtība", savukārt Rugāju novadā – nodibinājums "Latgales Reģionālais atbalsta centrs "Rasas pērles". Saskaņā ar pašvaldību sniegtajiem datiem, krīzes centru pakalpojumus 2016. gadā bija izmantojušas tikai 6 personas ar GRT.

Grupu dzīvokļi šobrīd pieejami tikai Daugavpils pilsētā (nodrošina pašvaldības sociālais dienests), Balvu novadā (nodrošina pansionāts "Balvi") un Zilupes novadā (nodrošina SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Lauderi"). Saskaņā ar LM Pārskatu par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībās 2016. gadā, grupu dzīvokļu pakalpojumus izmantojušas kopumā 19 personas ar GRT.

Arī dienas aprūpes centrs pieejams tikai trīs pašvaldībās – Daugavpils pilsētā, Daugavpils novadā un Ilūkstes novadā. Pakalpojumu nodrošina pašvaldību institūcijas. Saskaņā ar LM Pārskatu par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībās 2016. gadā, dienas aprūpes centru pakalpojumus izmantojušas 111 personas ar GRT.

Kā sociālās rehabilitācijas institūcijas personām ar GRT reģistrējušās: Rēzeknes Augstskolas Personības Socializācijas pētījumu institūts, VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" Daugavpils novadā.

Specializēto darbnīcu pakalpojums šobrīd pieejams tikai Daugavpils pilsētā, kur to nodrošina pašvaldības sociālais dienests un valsts SIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca". Pašvaldību sniegtie dati liecina, ka specializēto darbnīcu pakalpojumus 2016. gadā nav izmantojusi neviena persona, lai gan SIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca" šādu pakalpojumu ir reģistrējusi jau 2013. gadā (pašvaldības pakalpojums reģistrēts tikai 2017. gada oktobrī).

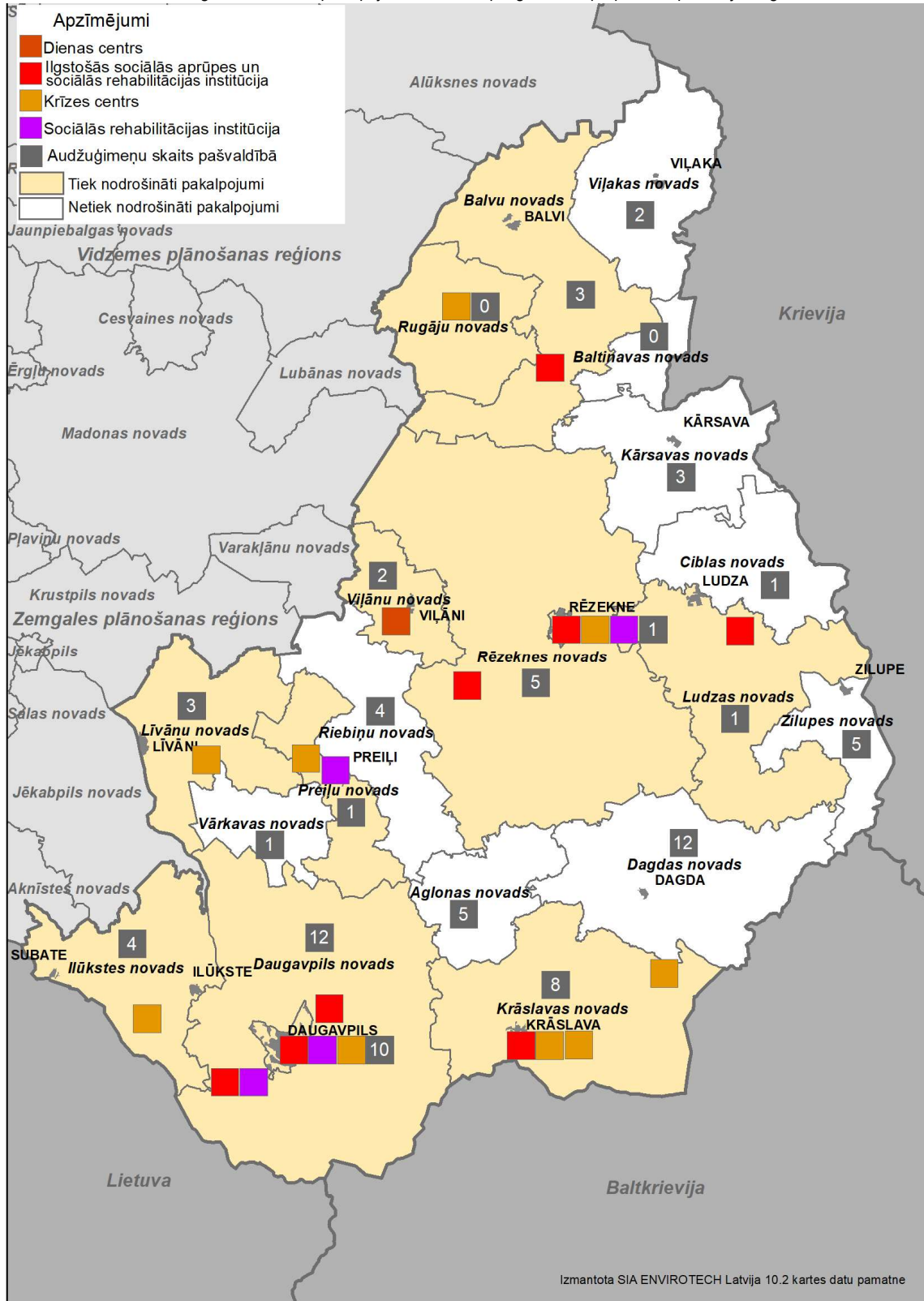
Tikai vienā pašvaldībā pieejams pašvaldības nodrošināts dienas centrs (Preiļu novads), kā arī pusceļa māja (VSAC "Latgale" filiāle "Kalupe" Daugavpils novadā). Dienas centra pakalpojumus 2016. gadā bija izmantojušas 8 personas ar GRT.

Papildus 3 pašvaldības norādījušas, ka personām ar GRT nodrošinātas atbalsta grupas, grupu nodarbības – 12 personām Balvu novadā, 3 personām Kārsavas novadā un 5 personām Viļānu novadā.

Speciālistu individuālās konsultācijas sniegtas 1 personai ar GRT Baltinavas novadā un 12 personām ar GRT Balvu novadā.

9 pašvaldības nodrošinājušas asistenta pakalpojumu personām ar invaliditāti (Balvu novads, Daugavpils pilsēta, Ilūkstes novads, Kārsavas novads, Krāslavas novads, Ludzas novads, Preiļu novads, Rēzeknes novads, Riebiņu novads).

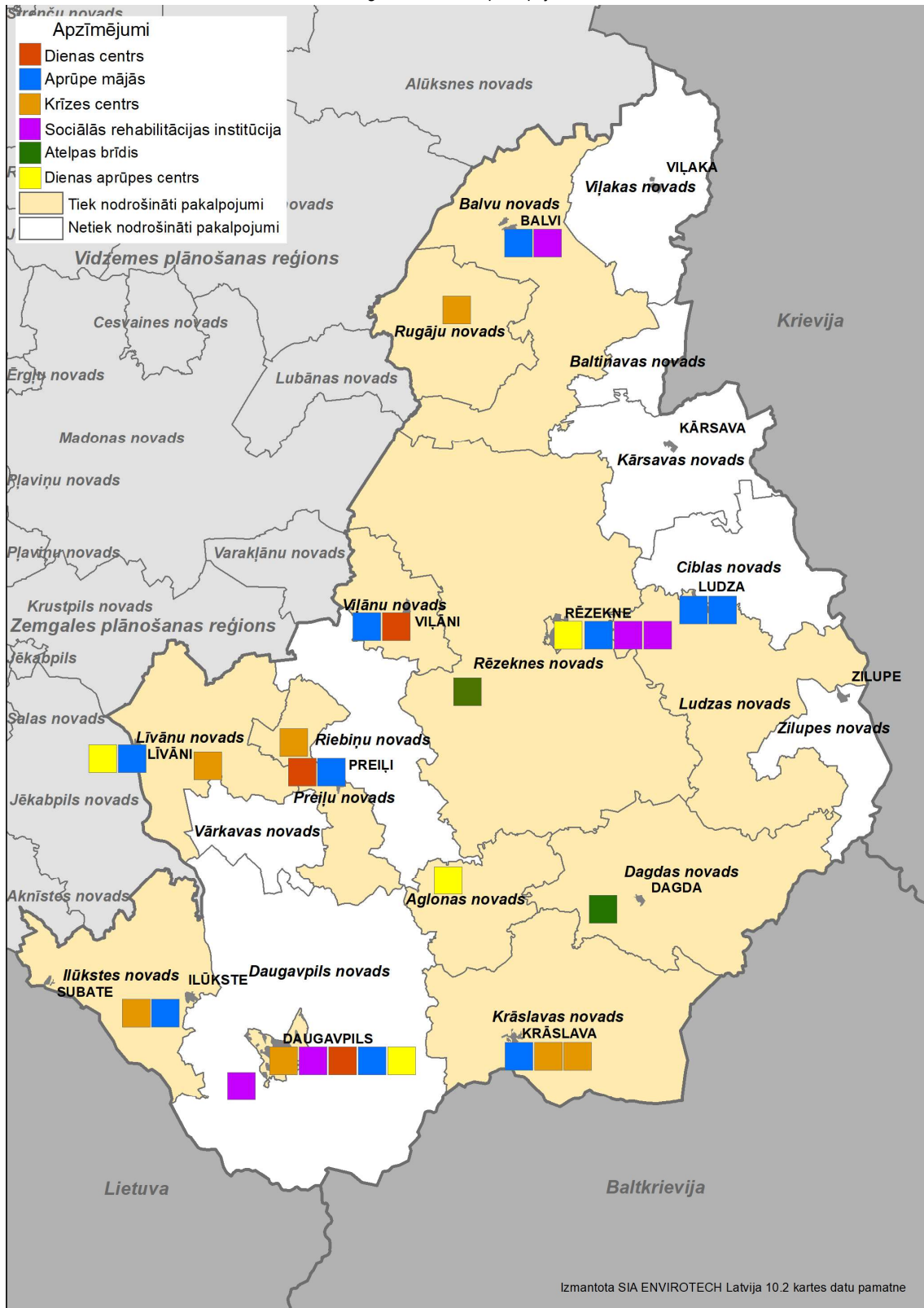
Attēls 2. LPR reģistrētie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē un to pārstāvjiem, ģimenēm

Piezīme 1: Attēlā norādītas arī ilgstošās sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijas, kā arī audzģimeņu skaits, lai sniegtu pilnvērtīgu vizuālu attēlojumu visiem mērķgrupai pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem reģionā.

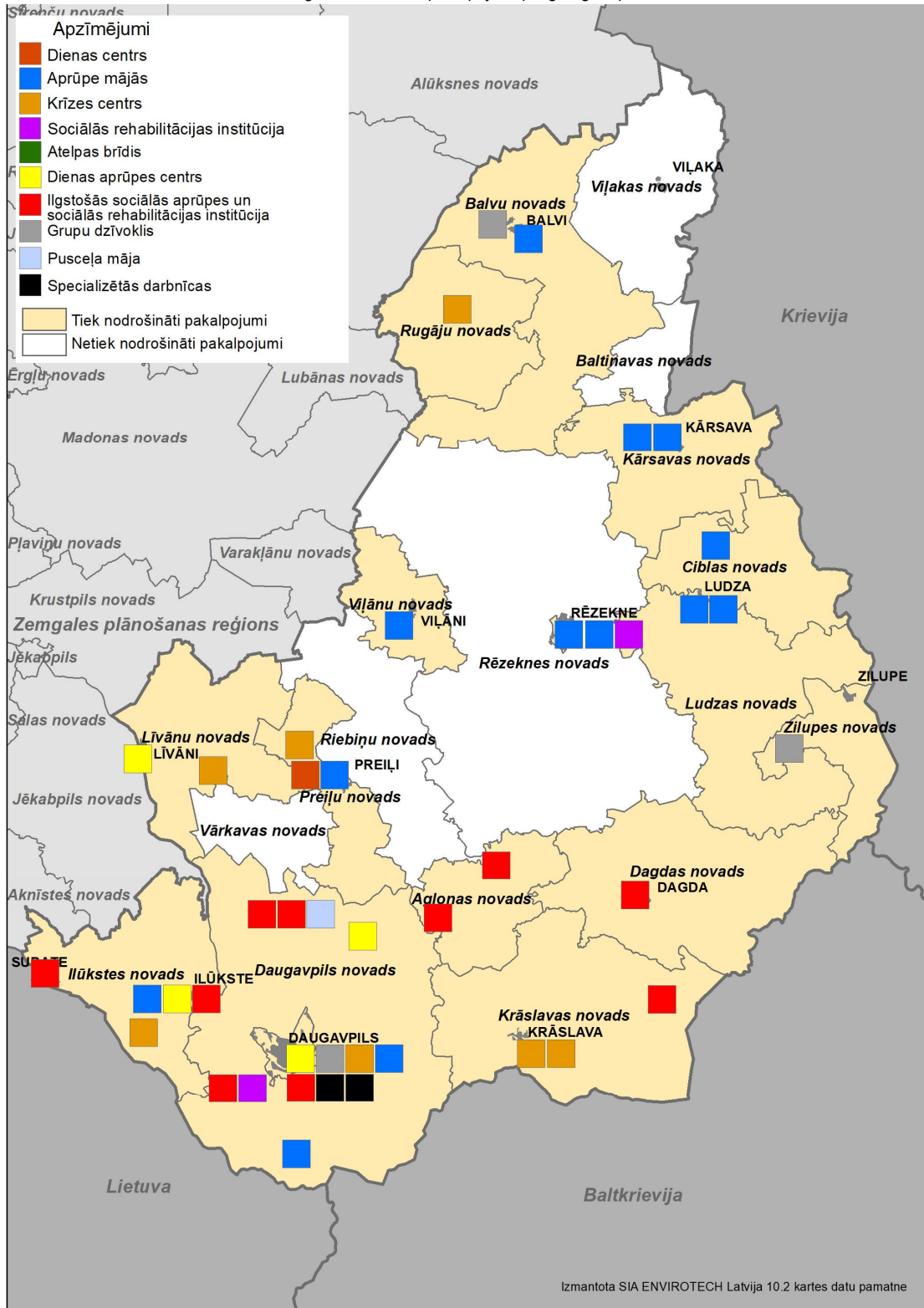
Piezīme 2: Tiek/netiek nodrošināti pakalpojumi – dzeltenī iekrāsotas tās pašvaldības, kurās ir pieejams vismaz viens no analizētajiem pakalpojumiem, baltī iekrāsotas tās pašvaldības, kurās nav pieejams neviens no analizētajiem pakalpojumiem (izņēmums – audzģimenes, kas ir papildu informācija kartē, bet nav sociālais pakalpojums).

Attēls 3. LPR reģistrētie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT

Piezīme: Tiek/netiek nodrošināti pakalpojumi – dzeltenī iekrāsotas tās pašvaldības, kurās ir pieejams vismaz viens no analizētajiem pakalpojumiem, baltī iekrāsotas tās pašvaldības, kurās nav pieejams neviens no analizējamajiem pakalpojumiem.

Attēls 4. LPR reģistrētie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT

Piezīme 1: Attēlā norādītas arī ilgstošās sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijas, lai sniegtu pilnvērtīgu vizuālu attēlojumu visiem mērķgrupai pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem reģionā.

Piezīme 2: Tiek/netiek nodrošināti pakalpojumi – dzeltenī iekrāsotas tās pašvaldības, kurās ir pieejams vismaz viens no analizētajiem pakalpojumiem, baltī iekrāsotas tās pašvaldības, kurās nav pieejams neviens no analizējamajiem pakalpojumiem.

Tabula 17. Bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejamie SBSBP

Pašvaldības	Audzūģimenes (skaits)*	Krīzes centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Dienas centrs
LPR kopā	19 no 21	7 no 21	4 no 21	1 no 21
Daugavpils pilsēta	10	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Ģimenes atbalsta centrs/patversme Šaurā iela 26, Daugavpils, LV-5410	Biedrības Kristīgai paaudžu kopībai "Tilts" struktūrvienība "Daugava" Mazā Dārza iela 1 - 3, Daugavpils, LV-5404	---
Rēzeknes pilsēta	1	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs Viļānu iela 10, Rēzekne, LV-4601	Rēzeknes Augstskolas Personības Socializācijas pētījumu institūts Atbrīvošanas aleja 115, Rēzekne, LV-4601	---
Aglonas novads	5	---	---	---
Baltinavas novads	---	---	---	---
Balvu novads	3	---	---	---
Cīblas novads	1	---	---	---
Dagdas novads	12	---	---	---
Daugavpils novads	12	---	VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" sociālās rehabilitācijas nodaļa Komunālā iela 104, Kalkūni, Kalkūnes pag., Daugavpils nov., LV-5449	---
Ilūkstes novads	4	Ilūkstes novada Sociālā dienesta Ģimenes atbalsta un krīzes centrs Skolas iela 11 - 2, Šēdere, Šēderes pag., Ilūkstes nov., LV-5474	---	---
Kārsavas novads	3	---	---	---
Krāslavas novads	8	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas" Pils iela 5, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601	---	---
		Biedrības Ģimenes atbalsta centrs "Atvērtība" krīzes centrs Pils iela 5, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601		
		Robežnieku pamatskola Skolas iela 1, Robežnieki, Robežnieku pag., Krāslavas nov., LV-5666		
Līvānu novads	3	Alternatīvās aprūpes pakalpojumu centrs "Rožlejas" Draudzības laukums 1, Rožupe, Rožupes pag., Līvānu nov., LV-5327	---	---
Ludzas novads	1	---	---	---
Preiļu novads	1	Preiļu novada Labklājības pārvaldes Krīzes centrs	Biedrība "Ģimeņu atbalsta centrs "Puķuzirnis""	---

Pašvaldības	Audzūgimenes (skaits)*	Krīzes centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Dienas centrs
		Jaunatnes iela 1, Līči, Preiļu pag., Preiļu nov., LV-5301	Daugavpils iela 34, Preiļi, Preiļu nov., LV-5301	
Rēzeknes novads	5	---	---	---
Riebiņu novads	4	---	---	---
Rugāju novads	---	Nodibinājums "Latgales Reģionālais atbalsta centrs "Rasas pērles" Varavīksne, Rugāju pag., Rugāju nov., LV-4570	---	---
Vārkavas novads	1	---	---	---
Viļakas novads	2	---	---	---
Viļānu novads	2	---	---	Viļānu novada pašvaldības Sociālā dienesta Sociālā atbalsta centrs "Cerība" Celtņieku iela 7, Viļāni, Viļānu nov., LV-4650
Zilupes novads	5	---	---	---

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

*Datu avots: Bāriņtiesu 2016. gada pārskati.

Tabula 18. Bērniem ar FT pieejamie SBSP

Pašvaldības	Aprūpe mājās	Krīzes centrs	Dienas aprūpes centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Dienas centrs	Atelpas brīdis
LPR kopā	10 no 21	6 no 21	4 no 21	4 no 21	3 no 21	2 no 21
Daugavpils pilsēta	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Aprūpes mājās birojs Vienības iela 8, Daugavpils, LV-5401	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Ģimenes atbalsta centrs/patversme Šaurā iela 26, Daugavpils, LV-5410	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Dienas aprūpes centrs personām ar GRT Arhitektu iela 21, Daugavpils, LV-5410	SIA "Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs" Daugavpils filiāle Čiekuru iela 5 - 2C, Daugavpils, LV-5413	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Dienas centrs "Saskarsme" Liepājas iela 4, Daugavpils, LV-5417	---
Rēzeknes pilsēta	Biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" struktūrvienība "LSK Rēzeknes komiteja" Raina iela 29, Rēzekne, LV-4601	---	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs Viļānu iela 10, Rēzekne, LV-4601	Rēzeknes Augstskolas Personības Socializācijas pētījumu institūts Atbrīvošanas aleja 115, Rēzekne, LV- 4601 SIA "Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs"	---	---

Pašvaldības	Aprūpe mājās	Krīzes centrs	Dienas aprūpes centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Dienas centrs	Atelpas brīdis
				Rēzeknes filiāle Bukmuižas iela 20, Rēzekne, LV-4601		
Aglonas novads	---	---	Aglonas bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanas centrs "Strops" Daugavpils iela 8, Aglona, Aglonas pag., Aglonas nov., LV-5304	---	---	---
Baltinavas novads	---	---	---	---	---	---
Balvu novads	Biedrība "Latvijas Samariešu apvienība" dienesta "Samariešu atbalsts mājās" Vidzemes nodaļa Krasta iela 1, Balvi, Balvu nov., LV-4501	---	---	SIA "Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs" Balvu filiāle Brīvības iela 47, Balvi, Balvu nov., LV-4501	---	---
Ciblas novads	Ciblas novada Sociālais dienests Aprūpe mājās 49, Blonti, Blontu pag., Ciblas nov., LV-5706	---	---	---	---	---
Dagdas novads	---	---	---	---	---	Aleksandrovas internātpamatskola Aleksandrovas skola, Aleksandrova, Konstantinovas pag., Dagdas nov., LV-5680
Daugavpils novads	---	---	---	VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" sociālās rehabilitācijas nodaļa Komunālā iela 104, Kalkūni, Kalkūnes pag., Daugavpils nov., LV-5449	---	---
Ilūkstes novads	Biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" strukturvienība "LSK Daugavpils - Ilūkstes novadu komiteja" Kastaņu iela 38, Ilūkste, Ilūkstes nov., LV-5447	Ilūkstes novada Sociālā dienesta Ģimenes atbalsta un krīzes centrs Skolas iela 11 - 2, Šēdere, Šēderes pag., Ilūkstes nov., LV-5474	---	---	---	---

Pašvaldības	Aprūpe mājās	Krīzes centrs	Dienas aprūpes centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Dienas centrs	Atelpas brīdis
Kārsavas novads	---	---	---	---	---	---
Krāslavas novads	Krāslavas novada pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Grāfu Plāteru iela 6, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas" Pils iela 5, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601 Biedrības Ģimenes atbalsta centrs "Atvērtība" krīzes centrs Pils iela 5, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601	---	---	---	---
Līvānu novads	Biedrība "Baltā māja" Zaļā iela 10 - 16, Līvāni, Līvānu nov., LV-5316	Alternatīvās aprūpes pakalpojumu centrs "Rožlejas" Draudzības laukums 1, Rožupe, Rožupes pag., Līvānu nov., LV-5327	Biedrība "Baltā māja" Zaļā iela 10 - 16, Līvāni, Līvānu nov., LV-5316	---	---	---
Ludzas novads	Biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" struktūrvienība LSK "Ludzas rajona komiteja" Latgales iela 129, Ludza, Ludzas nov., LV-5701 Ludzas novada sociālais dienests Raiņa iela 16A, Ludza, Ludzas nov., LV-5701	---	---	---	---	---
Preiļu novads	Preiļu novada Labklājības pārvaldes Aprūpes mājās birojs Aglonas iela 1A, Preiļi, Preiļu nov., LV-5301	Preiļu novada Labklājības pārvaldes Krīzes centrs Jaunatnes iela 1, Līči, Preiļu pag., Preiļu nov., LV-5301	---	---	Preiļu novada Labklājības pārvaldes Dienas centrs Aglonas iela 1A, Preiļi, Preiļu nov., LV-5301	---
Rēzeknes novads	---	---	---	---	---	Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nama "Atelpas brīdis" Ezera iela 24, Vecružina, Sīmalas pag., Rēzeknes nov., LV-4636
Riebiņu novads	---	---	---	---	---	---
Rugāju novads	---	Nodibinājums "Latgales Reģionālais atbalsta centrs "Rasas pērles""	---	---	---	---

Pašvaldības	Aprūpe mājās	Krīzes centrs	Dienas aprūpes centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Dienas centrs	Atelpas brīdis
		Varavīksne, Rugāju pag., Rugāju nov., LV-4570				
Vārkavas novads	---	---	---	---	---	---
Viļakas novads	---	---	---	---	---	---
Viļānu novads	Viļānu novada pašvaldības Sociālā dienesta Sociālo pakalpojumu nodaļa Kultūras laukums 1A, Viļāni, Viļānu nov., LV-4650	---	---	---	Viļānu novada pašvaldības Sociālā dienesta Sociālā atbalsta centrs "Cerība" Celtnieku iela 7, Viļāni, Viļānu nov., LV-4650	---
Zilupes novads	---	---	---	---	---	---

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

Tabula 19. Pilngadīgām personām ar GRT pieejamie SBSP

Pašvaldības	Aprūpe mājās	Grupu dzīvokļi	Specializētās darbnīcas	Dienas aprūpes centrs	Dienas centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Pusceļa māja	Krīzes centrs
LPR kopā	10 no 21	3 no 21	1 no 21	3 no 21	1 no 21	2 no 21	1 no 21	6 no 21
Daugavpils pilsēta	---	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Grupu dzīvokļi personām ar GRT Šaurā iela 26, Daugavpils, LV-5410	Valsts SIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca" struktūrvienība Specializētās darbnīcas Liela Dārza iela 60/62, Daugavpils, LV-5417 Daugavpils pilsētas pašvaldības iestādes "Sociālais dienests" Dienas aprūpes centrs personām ar GRT specializētā darbnīca Arhitektu iela 21, Daugavpils, LV-5410	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Dienas aprūpes centrs personām ar GRT Arhitektu iela 21, Daugavpils, LV-5410	---	---	---	Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Ģimenes atbalsta centrs/patversme Šaurā iela 26, Daugavpils, LV-5410

Pašvaldības	Aprūpe mājās	Grupu dzīvokļi	Specializētās darbnīcas	Dienas aprūpes centrs	Dienas centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Pusceļa māja	Krīzes centrs
Rēzeknes pilsēta	Biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" struktūrvienība "LSK Rēzeknes komiteja" Raiņa iela 29, Rēzekne, LV-4601	---	---	---	---	Rēzeknes Augstskolas Personības Socializācijas pētījumu institūts Atbrīvošanas aleja 115, Rēzekne, LV-4601	---	---
	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Aprūpes mājās birojs Viļānu iela 10, Rēzekne, LV-4601							
Aglonas novads	---	---	---	---	---	---	---	---
Baltinavas novads	---	---	---	---	---	---	---	---
Balvu novads	Biedrība "Latvijas Samariešu apvienība" dienesta "Samariešu atbalsts mājās" Vidzemes nodaļa Krasta iela 1, Balvi, Balvu nov., LV-4501	Balvu novada pašvaldības Pansionāts "Balvi" Pansionāta apbraucamā iela 1, Celmene, Kubulu pag., Balvu nov., LV-4566	---	---	---	---	---	---
Ciblas novads	Ciblas novada Sociālais dienests Aprūpe mājās 49, Blonti, Blontu pag., Ciblas nov., LV-5706	---	---	---	---	---	---	---
Dagdas novads	---	---	---	---	---	---	---	---

Pašvaldības	Aprūpe mājās	Grupu dzīvokļi	Specializētās darbnīcas	Dienas aprūpes centrs	Dienas centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Pusceļa māja	Krīzes centrs
Daugavpils novads	Demenes pagasta padomes Sociālais dienests Brīgenes iela 2, Demene, Demenes pag., Daugavpils nov., LV-5442	---	---	Višķu sociālās aprūpes centra Dienas aprūpes centrs personām ar invaliditāti un pensijas vecuma personām Rūpes, Višķu tehnikums, Višķu pag., Daugavpils nov., LV-5481	---	VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" sociālās rehabilitācijas nodaļa Komunālā iela 104, Kalkūni, Kalkūnes pag., Daugavpils nov., LV-5449	VSAC "Latgale" filiāles "Kalupe" Pusceļa mājas nodaļa Lielā iela 1, Kalupe, Kalupes pag., Daugavpils nov., LV-5450	---
	Daugavpils novada Sociālais dienests Rīgas iela 2, Daugavpils, LV-5401							
Ilūkstes novads	Biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" struktūrvienība "LSK Daugavpils - Ilūkstes novadu komiteja" Kastaņu iela 38, Ilūkste, Ilūkstes nov., LV-5447	---	---	Dienas aprūpes centrs Fēnikss Zemgales iela 6A, Ilūkste, Ilūkstes nov., LV-5447	---	---	---	Ilūkstes novada Sociālā dienesta Ģimenes atbalsta un krīzes centrs Skolas iela 11 - 2, Šēdere, Šēderes pag., Ilūkstes nov., LV-5474
Kārsavas novads	Kārsavas novada pašvaldības sociālais dienests Vienības iela 53, Kārsava, Kārsavas nov., LV-5717	---	---	---	---	---	---	---
	Kārsavas novada sociālās rehabilitācijas un alternatīvās sociālās aprūpes mobilā brigāde Vienības iela 52, Kārsava, Kārsavas nov., LV-5717							

Pašvaldības	Aprūpe mājās	Grupu dzīvokļi	Specializētās darbnīcas	Dienas aprūpes centrs	Dienas centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Pusceļa māja	Krīzes centrs
Krāslavas novads	---	---	---	---	---	---	---	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas" Pils iela 5, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601
								Biedrības Ģimenes atbalsta centrs "Atvērtība" krīzes centrs Pils iela 5, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601
Līvānu novads	Biedrība "Baltā māja" Zaļā iela 10 - 16, Līvāni, Līvānu nov., LV-5316	---	---	---	---	---	---	Alternatīvās aprūpes pakalpojumu centrs "Rožlejas" Draudzības laukums 1, Rožupe, Rožupes pag., Līvānu nov., LV-5327
Ludzas novads	Biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" struktūrvienība LSK "Ludzas rajona komiteja" Latgales iela 129, Ludza, Ludzas nov., LV-5701	---	---	---	---	---	---	---
	Ludzas novada sociālais dienests Raiņa iela 16A, Ludza, Ludzas nov., LV-5701							

Pašvaldības	Aprūpe mājās	Grupu dzīvokļi	Specializētās darbnīcas	Dienas aprūpes centrs	Dienas centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Pusceļa māja	Krīzes centrs
Preiļu novads	Preiļu novada Labklājības pārvaldes Aprūpes mājās birojs Aglonas iela 1A, Preiļi, Preiļu nov., LV-5301	---	---	---	Preiļu novada Labklājības pārvaldes Dienas centrs Aglonas iela 1A, Preiļi, Preiļu nov., LV-5301	---	---	Preiļu novada Labklājības pārvaldes Krīzes centrs Jaunatnes iela 1, Līči, Preiļu pag., Preiļu nov., LV-5301
Rēzeknes novads	---	---	---	---	---	---	---	---
Riebiņu novads	---	---	---	---	---	---	---	---
Rugāju novads	---	---	---	---	---	---	---	Nodibinājums "Latgales Reģionālais atbalsta centrs "Rasas pērles" Varavīksne, Rugāju pag., Rugāju nov., LV-4570
Vārkavas novads	---	---	---	---	---	---	---	---
Vijākas novads	---	---	---	---	---	---	---	---
Vijāņu novads	Vijāņu novada pašvaldības Sociālā dienesta Sociālo pakalpojumu nodaļa Kultūras laukums 1A, Vijāni, Vijāņu nov., LV-4650	---	---	---	---	---	---	---
Zilupes novads	---	Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Bērnu Oāze" Struktūrvienība "Lauderi" Ezera iela 1, Lauderi, Lauderu pag., Zilupes nov., LV-5722	---	---	---	---	---	---

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

3.10. Vispārējo pakalpojumu pieejamība projekta mērķgrupām

Lai pilnvērtīgi iekļautos sabiedrībā, DI mērķa grupām ir būtiski ne tikai saņemt SBSP, bet nodrošināt arī vispārējo pakalpojumu pieejamību – veselības aprūpe, izglītība, nodarbinātība, saturīga brīvā laika pavadīšana, transporta pakalpojumi. Šajā nodaļā sniegta pārskata analīze par minēto vispārējo pakalpojumu pieejamību LPR atbilstoši (kur attiecināms) Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam⁴⁹ definētajām apdzīvoto vietu grupām. Reģionālās politikas pamatnostādnes nosaka nodrošināmo vispārējo pakalpojumu klāstu atbilstoši apdzīvoto vietu grupām iedzīvotājiem kopumā, nespecificējot tieši DI mērķgrupām nodrošināmos pakalpojumus. Atbilstoši šādai pieejai šajā nodaļā arī tiek analizēta vispārējo pakalpojumu pieejamība iedzīvotājiem kopumā, bet sniedzot papildu analīzi un skaidrojumus par DI mērķgrupu iespējām un ierobežojumiem konkrētos pakalpojumus izmantot (vides pieejamības, finansiālu iemeslu, teritoriālās sasniedzamības u.c. faktoru aspektā).

Vērtējot vispārējo pakalpojumu pieejamību kopumā, vispilnvērtīgākais to nodrošinājums pieejams nacionālas nozīmes attīstības centros Daugavpilī un Rēzeknē (skatīt tabulu nr. 20). Salīdzinoši plašs pakalpojumu nodrošinājums ir arī reģionālās nozīmes attīstības centros – Krāslavā, Līvānos, Preiļos, Ludzā un Balvos. Savukārt pārējās apdzīvotajās vietās vispārējo pakalpojumu pieejamība vērtējama drīzāk kā ierobežota. Gadījumos, kad konkrētajā apdzīvotajā vietā pakalpojumu pieejamība ir nepietiekama, ļoti būtisks ir jautājums par pakalpojumu sasniedzamību blakus esošās apdzīvotās vietās vai attīstības centros (sabiedriskā transporta infrastruktūra).

Veselības aprūpes speciālisti pieejami tikai lielākajās reģiona pilsētās. Sociālās rehabilitācijas speciālisti – tikai atsevišķās pašvaldībās. Lai gan izglītības iestāžu tīkls ir samērā plašs, speciālās izglītības programmas apgūstamas tikai aptuveni pusē no tām, savukārt pilnīga vides pieejamība ir nodrošināta tikai aptuveni katrā piektajā izglītības iestādē (daļēja vides pieejamība – aptuveni katrā trešajā). Kultūras un brīvā laika pavadīšanas piedāvājums ir samērā plašs, tomēr nav pieejami detalizēti dati par to pieejamību DI mērķgrupām. Pašvaldību pašnovērtējumi liecina, ka gan kultūras, gan sporta infrastruktūra ir tikai daļēji pieejama personām ar FT (bieži vien pieejamība aprobežojas ar iekļuvi ēkas pirmajā stāvā). Dažādu pakalpojumu izmantošanu ierobežo arī neatbilstoša infrastruktūra sabiedriskajā transportā (kā pieturvietās, tā pašos transporta līdzekļos) un universālā dizaina principu minimāla vai pat neesoša piemērošana publiskajā telpā un pakalpojumu sniegšanas infrastruktūrā kopumā.

Lai gan formāli vispārējo pakalpojumu pieejamība vērtējama kā viduvēja vai pat laba, jāvērtē arī šo pakalpojumu pieejamība pēc būtības. Piemēram, vides pieejamība ne vienmēr nodrošina, ka konkrētais pakalpojums DI mērķa grupām ir patiešām pieejams. Latvijas Republikas tiesībsarga sagatavotajā alternatīvajā ziņojumā par ziņojumu "Latvijas Republikas sākotnējais ziņojums par Apvienoto Nāciju Organizācijas 2006.gada 13.decembra Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanu Latvijā laikposmā no 2010.gada 31.marta līdz 2013.gada 31.decembrim"⁵⁰ tiek norādīts uz vairākām šādām nepilnībām pakalpojumu saņemšanā pēc būtības. Tie attiecas uz visiem reģioniem, tāpat arī LPR. Ziņojumā tiesībsargs norāda, ka pašvaldību ēkas ir tikai daļēji pieejamas personām ar invaliditāti, un biežāk pieejamība nodrošināta personām ar kustību traucējumiem, bet retāk – personām ar citiem invaliditātes veidiem (redze, dzirde). Tāpat tiesībsargs norāda, ka "ir vērojamas lielas atšķirības starp normatīvajos aktos un politikas plānošanas dokumentos noteikto un to īstenošanu dzīvē (faktisko situāciju). Bērni ar invaliditāti nevar vienlīdzīgi ar citiem bērniem pilnībā izmantot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības. Īpaši tas attiecas uz tiesībām uz izglītību un tiesībām uzaugt ģimenē, vai, ja tas nav iespējams, saņemt aprūpi ģimeniskā vidē." Tiesībsargs runā arī par sabiedrības attieksmes un aizspriedumu nozīmi: "veicot sabiedrības aptauju par personām ar invaliditāti, konstatēja, ka, vērtējot sabiedrības attieksmi pret personām ar dažāda veida invaliditāti, vairāk aizspriedumu un lielāka distancēšanās vērojama pret cilvēkiem ar psihiskām saslimšanām un intelektuālās attīstības traucējumiem. Vidēja distancēšanās ir vērojama pret personām ar redzes, dzirdes un citiem ilgstošiem veselības traucējumiem. Savukārt sabiedrības attieksme pret personām ar kustību traucējumiem ir pozitīvāka, salīdzinot ar iepriekšminētajiem personu ar invaliditāti veidiem." Sekojoši - vispārējo pakalpojumu pieejamības aspektā būtiska ir ne tikai formālā pakalpojumu pieejamība, bet DI mērķgrupu personu iespējas pilnvērtīgi iekļauties dzīvē sabiedrībā, esot vienlīdzīgiem ar pārējiem sabiedrības pārstāvjiem.

Analīzi par vispārējo pakalpojumu pieejamību pašvaldību detalizācijā skatīt pielikumā 5.1. nodaļā.

⁴⁹ Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam. Pieņemts: 29.10.2013. Stājas spēkā: 29.10.2013. Pieejams: <http://polsis.mk.gov.lv/documents/4525>

⁵⁰ Latvijas Republikas sākotnējais ziņojums par ANO 2006.gada 13.decembra Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanu Latvijā laikposmā no 2010.gada 31.marta līdz 2013.gada 31.decembrim. Latvijas Republikas tiesībsargs. Pieejams: http://www.tiesibsargs.lv/uploads/content/jaunumi/ziņojums_ano_konvencija_1489500353.pdf

Tabula 20. Vispārējo pakalpojumu pieejamība (pakalpojumu sniedzēju skaits) DI mērķgrupām atbilstoši apdzīvoto vietu grupām

	LPR KOPĀ	Daugavpils	Rēzekne	Aglonas novads	Baltinavas novads	Balvu novads	Cīblas novads	Dagdas novads	Daugavpils novads	Ilūkstes novads	Kārsavas novads	Krāslavas novads	Līvānu novads	Ludzas novads	Preiļu novads	Rēzeknes novads	Riebiņu novads	Rugāju novads	Vārkavas novads	Vījakas novads	Vījānu novads	Zilupes novads
IZGLĪTĪBA																						
Pirmsskolas izglītība ¹	92	28	12	1	1	5	2	3	2	1	2	2	1	6	2	17	1		1	2	2	1
Vispārējā pamatizglītība ²	144	18	10	6	2	8	3	8	15	5	4	8	9	7	8	16	4	3	1	6	2	1
Vispārējā vidējā izglītība ²	69	14	9	3	1	4	1	2	5	3	1	2	4	4	3	6	1	1	1	2	1	1
Vispārējās izglītības iestādes ar speciālās pamatizglītības programmām ²	86	8	7	3	2	5	3	5	8	4	2	3	4	2	4	15	3	2	1	2	2	1
Vispārējās izglītības iestādes ar speciālās vispārējās vidējās izglītības programmām ²	1	1																				
Vispārējās izglītības iestādes ar pilnīgu vides pieejamību ²	32	5	4		1	3		3	4		1	1	2			5		1				
Vispārējās izglītības iestādes ar daļēju vides pieejamību ²	49	10	4			2	1	2	7	1		1	4		4	8	2			1	1	1
Profesionālā izglītība ^{1,3}	41	1	4	4	1	3		2	1	2	1	4	2	3	3	3		1		2	3	1
Augstākā izglītība ³	5	2	2								1											
VESELĪBAS APRŪPE*																						
Ģimenes ārsts ⁴	184	62	27	3	1	11		6	9	6	4	9	7	9	10	9	1	1		4	4	1
Aptiekas ⁴	111	39	17	1	1	6		2	3	6	2	5	4	5	5	6		1		4	3	1
Ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi (poliklīnikas, veselības centri, slimnīcu ambulatorās daļas) ⁴	77	26	22			3		3		5	2	1	2	4	5	1				2	1	
Stacionārie pakalpojumi ⁴	8	2	1			1						1	1	1	1							
Specializētā slimnīca (medicīniskā rehabilitācija, psihiatrija, dzemdniecība) ⁴	1	1																				
Ārsti-speciālisti ⁴																						
Zobārsts	69	29	10			2	1	2	2	2	1	6	2	3	3	1		1		3		1
Neirologs	41	21	6					2		1	1	3	3	2	2							
Alergologs	3	2	1																			
Psihiatrs	38	29	3					1				2	1	1	1							

	LPR KOPĀ	Daugavpils	Rēzekne	Aglonas novads	Baltinavas novads	Balvu novads	Cīblas novads	Dagdas novads	Daugavpils novads	Iļūkstes novads	Kārsavas novads	Krāslavas novads	Līvānu novads	Ludzas novads	Preiļu novads	Rēzeknes novads	Riebiņu novads	Rugāju novads	Vārkavas novads	Vīlakas novads	Vīlānu novads	Zilupes novads	
Rehabilitācijas speciālisti ⁴																							
Logopēds (neskaitot skolās)	2	1														1							
Ergoterapeits	3	2														1							
Fizioterapeits	54	31	6					2		4		1		3	5	2							
KULTŪRA UN BRĪVAIS LAIKS																							
Bibliotēkas (neskaitot skolu bibliotēkas) ⁵	189	8	4	4	1	12	6	12	20	9	7	13	9	11	7	32	10	4	5	7	4	4	4
Kultūras centrs / tautas nams ⁵	153	6	3	4	1	9	4	10	18	6	5	12	6	11	4	30	7	2	3	6	3	3	3
Mākslinieciskie kolektīvi ⁵	828	39	36	19	8	78	12	46	85	28	41	44	30	35	24	144	38	14	15	60	24	8	8
Muzeji (akreditēti) ⁵	18	1	1		1	1		1	2			1		1	2	3	1		1	1	1		
Mūzikas un mākslas skolas ⁵	25	2	3	1	1	2		1	2	1	1	3	1	2	1	1				1	1	1	1
Interesešu izglītība ¹		lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr	lr
Jauniešu centrs ^{2,6}	41	2	3	1		1	1	4	2	1	1	1	2	1	1	14	1	1		3		1	1
Sports** (sporta zāles, sporta laukumi utt.) ^{1,7}		A	A	V	V	A	V	V	A	A	A	A	A	A	A	V	Z	Z	V	V	A	V	V
Teātris, koncertzāle ⁵	2	1	1																				

Datu avots: ¹Pašvaldību 2016.gada pārskati un informācija pašvaldību mājas lapās; ²IZM sniegtā informācija; ³Valsts izglītības informācijas sistēma www.viis.lv; ⁴Nacionālā veselības dienesta sniegtā informācija; ⁵Latvijas digitālā kultūras karte www.kulturaskarte.lv; ⁶IZM Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta mājas lapa http://jaunatneslietas.lv/; ⁷IZM vietne https://izm.kartes.lv/

Piezīme (pakalpojumu pieejamība atbilstoši Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2013.-2019. gadam definētajām apdzīvoto vietu grupām):

Pakalpojumi, kurus jānodrošina visās pašvaldībās
Pakalpojumi, kurus jānodrošina reģionālas nozīmes attīstības centros
Pakalpojumi, kurus jānodrošina nacionālas nozīmes attīstības centros
Papildu pakalpojumi, kas būtiski DI mērķgrupām

*Norādīta informācija par tiem veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem, kam ar Nacionālo veselības dienestu ir noslēgts līgums par valsts apmaksātajiem veselības aprūpes pakalpojumiem.

**LPR DI plāna izstrādes autoru novērtējums, balstoties IZM un pašvaldību informācijā par pieejamo sporta infrastruktūru.

3.10.1. Izglītība

Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam nosaka, ka katrā pašvaldībā jābūt pieejamiem pirmsskolas, sākumskolas un pamatskolas izglītības pakalpojumiem, kā arī vispārējai vidējai izglītībai, profesionālajai izglītībai un speciālajai izglītībai, savukārt nacionālas nozīmes attīstības centros – profesionālās izglītības kompetences centriem un augstākās izglītības pakalpojumiem. DI mērķa grupu personu individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka vairāk nekā pusei bērnu ar FT kā atbilstošākais izglītības pakalpojums noteikts mājapmācība, nedaudz retāk – iekļaujoša izglītība un specializētās mācību programmas, kā arī aptuveni trešajai daļai izvērtēto bērnu ar FT noteikta nepieciešamība pēc asistenta mācību procesā.

Saskaņā ar IZM datiem par situāciju 2017. gada sākumā, pirmsskolas un vispārējā pamata un vidējā izglītība LPR pieejama atbilstoši Reģionālās politikas pamatnostādnes noteiktajam. Tai skaitā visās pašvaldībās ir pieejamas speciālās pamatizglītības programmas. Tai pat laikā vispārējās izglītības iestādes ar speciālās vispārējās vidējās izglītības programmām ir tikai Daugavpils pilsētā. Tāpat tikai daļa izglītības iestāžu ir ar pilnīgu vides pieejamību – tāda ir nodrošināta 32 iestādēs 12 pašvaldībās. Vēl 7 pašvaldībās ir izglītības iestādes ar daļēju vides pieejamību. 2 pašvaldībās (Aglonas novads, Vārkavas novads) nevienā izglītības iestādē nav nodrošināta vides pieejamība. Kā liecina IZM statistika⁵¹, LPR ir 9 speciālās izglītības iestādes. Jāuzsver – lai gan lielākajā daļā pašvaldību ir vismaz 1 izglītības iestāde ar vides pieejamību, tas ne vienmēr liecina par izglītības pieejamību bērniem ar FT, jo pieejamību ierobežo citi faktori, piemēram, attālums starp dzīvesvietu un izglītības iestādi, bērnu ar FT iespējas ērti izkļūt un iekļūt savā dzīvesvietā, sabiedriskā transporta infrastruktūras atbilstība u.c.. Saskaņā ar CSP datiem, 2016./2017. mācību gadā speciālajās skolās un klasēs LPR mācās 993 vispārizglītojošo skolu skolēni.

Bērnu ar FT iekļaušanai sabiedrībā izglītības pieejamība ir izšķiroša, tādēļ DI procesa ietvaros īpaša uzmanība pievēršama ne tikai izglītības iestāžu vides pieejamībai, bet arī izglītības procesa un satura atbilstībai mērķgrupas vajadzībām (individualizēti mācību plāni, atbilstoši mācību materiāli, pedagogu kompetence darbā ar mērķgrupām, atbalsta personāla pieejamība u.c.). Šobrīd lielākā daļa bērnu ar invaliditāti apmeklē speciālās skolas, un tikai neliela daļa ir integrēti vispārizglītojošās skolās. Latvijas Republikas tiesībsargs sagatavotajā alternatīvajā ziņojumā par ziņojumu "Latvijas Republikas sākotnējais ziņojums par Apvienoto Nāciju Organizācijas 2006.gada 13.decembra Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanu Latvijā Republikā laikposmā no 2010.gada 31.marta līdz 2013.gada 31.decembrim"⁵² uzsver, ka "iekļaujošā izglītība jāveicina attiecībā uz visiem bērniem ar invaliditāti visās izglītības pakāpēs. Valstī ir izveidota sistēma, ka Valsts un pašvaldību pedagogiski medicīniskās komisijas iesaka bērnam ar invaliditāti atbilstošāko izglītības programmu vai atbalsta pasākumus. Tiesībsargs ilgstošā laika periodā ir konstatējis, ka vispārizglītojošās izglītības iestādes finansiālu apsvērumu dēļ nav ieinteresētas licencēt komisijas ieteikto bērnam nepieciešamo speciālo izglītības programmu vai nodrošināt atbalsta pasākumus. Izglītības iestādes, konstatējot, ka bērnam ir nepieciešams atbalsts, iesaka vecākiem izvēlēties speciālās izglītības iestādi. Ja bērna dzīvesvietai tuvumā speciālās izglītības iestādes nav, bērni visbiežāk tiek vesti uz internātskolām citā administratīvajā teritorijā, kur paliek visu nedēļu vai pat līdz brīvlaikam.". Tādēļ tiesībsargs iesaka "izstrādāt un ieviest pasākumus, lai attīstītu iekļaujošu izglītību un panāktu, ka prioritāte tiek piešķirta iekļaujošai izglītībai, nevis bērnu ievietošanai specializētās institūcijās un klasēs, kā arī izglītot un pieņemt darbā integrētajās klasēs specializētus skolotājus un profesionāļus, lai sniegtu pienācīgu individuālu atbalstu bērniem ar speciālām vajadzībām".

Kā norāda Vaivaru Tehnisko palīgīdzekļu centrs⁵³, "viena no galvenajām problēmām, ar kurām saskaras bērni un jaunieši ar funkcionēšanas traucējumiem izglītības sistēmā, ir nespēja nodrošināt izglītojamos ar atbilstoši un piemērotiem mācību līdzekļiem un tehniskiem palīgīdzekļiem (turpmāk – AST). Šobrīd nav informācijas par izglītojamo ar funkcionēšanas traucējumiem, kas mācās izglītības iestādēs, skaitu valstī, to funkcionēšanas traucējumu veidu un smaguma pakāpi, jo par izglītojamiem šāda informācija netiek fiksēta un dati šādos griezumos netiek apkopoti. Tāpat iztrūkst informācijas par izglītojamo individuālajām vajadzībām nepieciešamajiem AST, tādējādi neļaujot plānot viņu izglītošanai nepieciešamo AST klāstu un apjomu valstī kopumā.". Vaivaru Tehnisko palīgīdzekļu centrs 2018. gadā plāno īstenot padziļinātu pētījumu, lai analizētu tehnisko palīgīdzekļu pieprasījumu un piedāvājumu, un izstrādātu efektīvāko šo līdzekļu nodrošināšanas kārtību.

⁵¹ Statistika par izglītību. IZM. Pieejams: <http://www.izm.gov.lv/lv/publikacijas-un-statistika/statistika-par-izglitiba/statistika-par-visparejo-izglitiba/2016-2017-m-g>

⁵² Latvijas Republikas sākotnējais ziņojums par Apvienoto Nāciju Organizācijas 2006.gada 13.decembra Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanu Latvijā Republikā laikposmā no 2010.gada 31.marta līdz 2013.gada 31.decembrim. Latvijas Republikas tiesībsargs. Pieejams: http://www.tiesibsargs.lv/uploads/content/jaunumi/zinojums_ano_konvencija_1489500353.pdf

⁵³ Iepirkuma "Situācijas izpēte (pētījums) par esošo situāciju ar tehnisko palīgīdzekļu pieejamību un pielietojumu Latvijas izglītības iestādēs " (73000000-2)" materiāli. Vaivaru Tehnisko palīgīdzekļu centrs. Pieejams: <http://www.nrcvaivari.lv/lv/content/iepirkumi>

Saskaņā ar Invaliditātes likuma 12. panta piekto un septīto daļu, no 2012. gada 1. septembra 5-18 gadus veciem bērniem un pilngadīgiem cilvēkiem ar I vai II invaliditātes grupu ir iespēja saņemt no valsts budžeta apmaksātu asistenta pakalpojumu pārvietošanās atbalstam un pašaprūpes veikšanai pirmsskolas izglītības, vispārējās pamatizglītības, profesionālās pamatizglītības, arodizglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās vidējās izglītības iestādēs. Tomēr šis pakalpojums pieejams tikai tiem bērniem, kuriem ir sniegts VDEĀVK atzinums par īpašās kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT, kā rezultātā tikai aptuveni 3% no bērniem ar FT var pretendēt uz tā saņemšanu. Jau iepriekš minētajā ziņojumā tiesībsargs ir ieteicis nodrošināt asistenta pakalpojumu izglītības iestādēs pārvietošanās atbalstam un pašaprūpes veikšanai visiem bērniem ar invaliditāti, kuriem tas nepieciešams.

Plānojot DI mērķgrupu iespējas pilnvērtīgi dzīvot sabiedrībā, jāņem vērā arī izglītības pakalpojumu pieejamības izmaiņas vidējā un ilgtermiņā. Pētījumā "Optimālā vispārējās izglītības iestāžu tīkla modeļa izveide Latvijā"⁵⁴, analizējot demogrāfiskās attīstības tendences un skolēnu skaita izmaiņas to ietekmē, LPR tiek ieteikts lielu daļu no esošajām vidusskolām reorganizēt par sākumskolām (Ludzā attīstīt vienu vidusskolu vai ģimnāziju, Cibļā vidusskolu reorganizēt par sākumskolu, Zilupē vidējā termiņā reorganizēt vidusskolu par pamatskolu, Rēzeknes pilsētā un novadā attīstīt valsts ģimnāziju un 4 vidusskolas esošo 6 vietā, Preiļos attīstīt 1 ģimnāziju vai vidusskolu, u.c.). IZM saskaņotie lēmumi⁵⁵ par izglītības iestāžu reorganizāciju un likvidāciju 2017.-2018. gados rāda, ka Dagdas novadā 2 pamatskolām mainīts statuss uz sākumskolas izglītības pakāpi, Ilūkstes novadā 2 vidusskolas un 2 pamatskolas reorganizētas, tās apvienojot vienā vidusskolā. Savukārt par kopumā 11 izglītības iestādēm pieņemti lēmumi par to likvidāciju vai pievienošanu citai izglītības iestādei. Apdzīvotās vietās ar strauju depopulāciju vidējā un ilgtermiņā visdrīzāk būs pieejama tikai pamatizglītība, vidējās un profesionālās izglītības ieguves iespējām koncentrējoties reģionālas nozīmes attīstības centros.

3.10.2. Veselības aprūpe

Veselības aprūpes pakalpojumi DI mērķa grupām pieejami vispārējā kārtībā atbilstoši Ārstniecības likuma⁵⁶ regulējumam. Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam nosaka, ka katrā pašvaldībā jābūt pieejamiem ģimenes ārsta pakalpojumiem, aptiekām, kā arī ambulatorajiem veselības aprūpes pakalpojumiem, reģionālās nozīmes attīstības centros jānodrošina stacionārie pakalpojumi, savukārt nacionālas nozīmes attīstības centros – specializētās slimnīcas.

DI mērķgrupu personu individuālo vajadzību izvērtējumu dati liecina, ka ģimenes ārstu pakalpojumi nepieciešami lielākajai daļai izvērtēto. Nacionālā veselības dienesta sniegtā informācija par tā noslēgtajiem līgumiem par veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu liecina, ka LPR kopumā praktizē 184 ģimenes ārsti un to pakalpojumi pieejami 19 pašvaldībās (neviens ģimenes ārsts nav Ciblas un Vārkavas novados). Vidēji reģionā uz vienu ģimenes ārstu ir 1 657 iedzīvotāji. 14 pašvaldībās šis rādītājs ir mazāks, 8 pašvaldībās – augstāks (Riebiņu novadā ir 5 563 iedzīvotāju uz vienu ģimenes ārstu, Zilupes novadā – 3 271, Rēzeknes novadā – 3 251).

Aptiekas pieejamas 18 pašvaldībās (neviens aptieka nav reģistrēta Ciblas novadā, Riebiņu novadā, Vārkavas novadā), un kopā reģionā ir 111 aptiekas. Lielākais aptieku skaits reģistrēts lielākajās reģiona pilsētās, savukārt pat lielākajos novados aptieku skaits ir neliels (Daugavpils novadā – 3 aptiekas, Rēzeknes novadā – 6 aptiekas, Krāslavas novadā – 5 aptiekas), kas var apgrūtināt DI mērķgrupu iespējas izmantot šos pakalpojumus. Uz to norādījis arī tiesībsargs jau iepriekš minētajā ziņojumā: "pilsētās, novadu centros un pagastos, kuri atrodas valsts nozīmes ceļu tuvumā, farmaceitiskie pakalpojumi ir pieejami. Toties pārējā mazapdzīvotā Latvijas lauku teritorijā šie pakalpojumi ir daļēji pieejami vai vispār nav pieejami. Atsevišķos gadījumos tika konstatēts, ka no iedzīvotāja mājām līdz tuvākajai aptiekai mērojams pat 50 km liels attālums, kas nav samērīgi, ņemot vērā sabiedriskā transporta satiksmes intensitāti lauku reģionos un ceļu kvalitāti." Sekojoši tiek rekomendēts uzlabot kritērijus, lai nodrošinātu farmācijas pakalpojumu pieejamību visiem iedzīvotājiem.

Ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 77 pakalpojumu sniegšanas vietās 13 pašvaldībās (8 pašvaldībās nav pieejami ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi (Aglonas novads, Baltinavas novads, Ciblas novads, Daugavpils novads, Riebiņu novads, Rugāju novads, Vārkavas novads, Zilupes novads)). Sekojoši – šo pakalpojumu pieejamība neatbilst Reģionālās politikas pamatnostādnes definētajam. Stacionārie veselības

⁵⁴ Optimālā vispārējās izglītības iestāžu tīkla modeļa izveide Latvijā. IZM. SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta". 2017. Pieejams: http://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skolu_t%C4%ABkla_p%C4%93t%C4%ABjuma_pirmo_reult%C4%81tu_prezent%C4%81cija.pdf

⁵⁵ Reorganizētās, slēgtās un dibinātās izglītības iestādes. IZM. Pieejams: <http://www.izm.gov.lv/lv/publikacijas-un-statistika/reorganizetas-slegtas-un-dibinatas-izglitibas-iestades/2018-gads>

⁵⁶ Ārstniecības likums. Pieņemts: 12.06.1997. Stājas spēkā: 01.10.1997. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=44108>

aprūpes pakalpojumi pieejami 8 pakalpojumu sniegšanas vietās 7 pašvaldībās. Daugavpils pilsētā atrodas 1 specializētā slimnīca – Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca.

DI mērķgrupām būtiska ir arī konkrētu ārstu-speciālistu pieejamība (psihiatra pakalpojumi nepieciešami 53 bērniem ārpusģimenes aprūpē un 186 bērniem ar FT, neirologa pakalpojumi attiecīgi 34 un 316 bērniem, psihologa – 380 bērniem ar FT). Valsts apmaksātus zobārstniecības pakalpojumus LPR sniedz 69 ārsti 16 pašvaldībās. 5 pašvaldībās zobārstniecības pakalpojumi nav pieejami vai arī ir pieejami tikai par maksu (Aglonas novads, Baltinavas novads, Riebiņu novads, Vārkavas novads, Viļānu novads). Neirologa konsultācijas nodrošina 41 ārsts 9 pašvaldībās, alergologa 3 ārsti 2 pašvaldībās, bet psihiatra - 38 ārsti 7 pašvaldībās.

Būtiski ir arī rehabilitācijas pakalpojumi (kāds no rehabilitācijas pakalpojumiem nepieciešams visiem izvērtētajiem mērķgrupu pārstāvjiem, visbiežāk – fizioterapeits, ergoterapeits, psihologs, sociālais rehabilitētājs, kā arī dažāda veida terapijas), bet tos nodrošinošo speciālistu skaits reģionā ir ļoti neliels. Valsts apmaksātus ergoterapeita pakalpojumus sniedz tikai 3 speciālisti 2 pašvaldībās, logopēda – 2 speciālisti 1 pašvaldībā, bet fizioterapeita – 54 speciālisti 8 pašvaldībās. Rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību būtiski ierobežo arī gaidīšanas rindas uz tiem. Nacionālā veselības dienesta informācija par paredzamajām gaidīšanas rindām liecina, ka rehabilitologa pakalpojumu gaidīšanas rinda 7 no 14 šo pakalpojumu pieejamības vietām pārsniedz 30 dienas (4 vietās – vairāk nekā 90 dienas), fizioterapeita pakalpojumu pieejamība ir ne ātrāk kā 60 dienu laikā. Tas liecina, ka valsts apmaksātie rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība ir ļoti ierobežota. Tiesībsargs jau iepriekš minētajā ziņojumā norāda uz vēl kādu aspektu rehabilitācijas pakalpojumu pieejamībā: “vecākiem trūkst pastāvīgas sadarbības ar vienu speciālistu, kas plānotu un pārraudzītu bērna rehabilitācijas procesu kopumā – gan medicīniskos, gan sociālos, gan ar izglītību saistītos aspektus, kā arī varētu konsultēt par normatīvajiem aktiem, kas to regulē. Rehabilitācijas sistēmas sadrumstalotība un nepārskatāmība vecākiem liek meklēt alternatīvus veidus informācijas iegūšanai – no citiem vecākiem, interneta vietnēs, un šāda informācijas iegūšana negarantē iespējami efektīvāko rezultātu. Ieteicamā rekomendācija: Nodrošināt, ka bērnam ar invaliditāti ir dzīvesvietā pieejams rehabilitācijas speciālists, kurš plāno, pārrauga un koordinē visu rehabilitācijas procesu.”.

Vērtējot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību pašvaldībās kopumā, var secināt, ka tā salīdzinoši pilnvērtīga ir Daugavpils un Rēzekenes pilsētās, arī Krāslavas novadā, Ludzas novadā un Preiļu novadā. Pārējās pašvaldībās veselības aprūpes pakalpojumi pieejami minimālā apmērā. Jāuzsver, ka veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība šajā izvērtējumā tiek analizēta valsts apmaksāto pakalpojumu kontekstā. Maksas pakalpojumu pieejamība, tai skaitā arī DI mērķgrupām, ir plašāka, tomēr mērķgrupu pārstāvju iespējas izmantot maksas pakalpojumus visbiežāk ir ierobežotas finansiālo iespēju dēļ.

Uz faktu, ka LPR pieeja veselības aprūpes pakalpojumiem ir būtiski ierobežota norādīts arī Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016–2025⁵⁷, to saistot ar faktu, ka Latgales reģionā iedzīvotājiem ir zemākie ienākumi Latvijā, sekojoši – ierobežota piekļuve pakalpojumiem (gan nokļūšanai līdz pakalpojumu sniegšanas vietām, gan pakalpojumu izmantošanā, ja tie pieejami par maksu vai daļēju maksu).

DI projekta aspektā būtiski uzsvērt ārstu-speciālistu un rehabilitācijas speciālistu pieejamību, kura šobrīd reģionā ir ļoti ierobežota. Risinot ārstu-speciālistu un atbalsta personāla problemātiku, Veselības ministrija 2017. gada decembrī uzsāka īstenot ESF projektu “Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla pieejamības uzlabošana ārpus Rīgas” 9.2.5.0/17/II/001. Projekta mērķis ir uzlabot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu, kas sniedz pakalpojumus prioritārajās veselības jomās, tai skaitā garīgās veselības jomā pieejamību ārpus Rīgas. Projekta ietvaros līdz 2023. gada 30. septembrim plānots īstenot cilvēkresursu piesaisti atbilstoši izstrādātajam Cilvēkresursu piesaistes plānam un kārtībai, kādā tiek piesaistīti cilvēkresursi reģioniem.⁵⁸

Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016–2025 paredzēts, ka, ņemot vērā demogrāfiskās tendences iedzīvotāju skaita izmaiņas līdz 2025. gadam, reģionā būs nepieciešamas 122 primārās aprūpes ģimenes ārstu komandas (pamatojoties mērķa standartā 2 000 cilvēku uz vienu ģimenes ārstu), poliklīnikas ar speciālistiem paredzētas nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centros: 2 Daugavpilī, 1 Rēzeknē, pa 1 Balvos, Ludzā, Preiļos, Krāslavā un Līvānos. Pašreizējās rajona slimnīcas tiek ieteikts pārveidot par dienas aprūpes un labjūtes centriem, sniedzot neakūto aprūpi un paliatīvās aprūpes pakalpojumus Līvānos, Ludzā, Krāslavā un Preiļos.

⁵⁷ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

⁵⁸ ESF projekts “Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu pieejamības uzlabošana ārpus Rīgas”. Veselības ministrija. 19.12.2017. Pieejams: http://www.vm.gov.lv/lv/aktualitates/preses_relizes/5614_esf_projekts_arstniecibas_un_arstniecibas_atbalsta_personu_p

3.10.3. Nodarbinātība

Nodarbinātības iespējas ir viens no būtiskiem priekšnoteikumiem pilnvērtīgai dzīvei sabiedrībā. To apliecina arī DI mērķgrupu personu individuālo vajadzību izvērtējumu dati – specializēto darbnīcu pakalpojumi nepieciešami 356 no 471 izvērtētajām personām ar GRT. Šobrīd lielākā daļa pašvaldību nesniedz atbalstu subsidēto darbavietu un specializēto darbnīcu izveidei, kā arī lielākā daļa pašvaldību nesniedz atbalstu speciālas programmas personām ar invaliditāti komercdarbības uzsākšanai un veikšanai. Jau iepriekš minētajā ziņojumā tiesībsargs norādījis, ka pieejamība nodarbinātībai ir viena no trim jomām (līdz ar medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību un veselības aprūpi kopumā), kurās kopš 2010. gada nav notikuši būtiski uzlabojumi. Nodarbinātības valsts aģentūras dati⁵⁹ liecina, ka LPR ir augstākais bezdarbnieku ar invaliditāti īpatsvars kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaitā – 17% (Latvijā kopumā – 13%). 12% no bezdarbniekiem ar invaliditāti ir personas ar GRT. Aptuveni puse no bezdarbniekiem ar invaliditāti ir ilgstošie bezdarbnieki. Iepriekšējā darba pieredze šīm personām visbiežāk saistīta ar mazkvalificēta darba veikšanu, kā arī novērojams – šīm personām ir zems izglītības līmenis vai profesionālā izglītība. Jāuzsver, ka bezdarbnieku statistikā tiek uzrādīti tikai tie bezdarbnieki ar invaliditāti, kuri ir reģistrējušies kā bezdarbnieki. Sekojoši – bezdarbnieku statistika neataino reālo šīs mērķgrupas nodarbinātības situāciju, un kopējais bezdarbnieku ar invaliditāti, tai skaitā personu ar GRT, īpatsvars ir daudz lielāks. Ņemot vērā, ka nodarbinātības pieejamība nodrošina DI mērķgrupām gan socializācijas iespējas, gan dzīvei sabiedrībā nepieciešamos ienākumus, pašvaldībām būtu jāpievērš īpaša uzmanība personu ar invaliditāti integrācijai darba tirgū.

LPR gadījumā nodarbinātības iespēju pieejamība ir īpaši aktuāls jautājums – vidējais bezdarba līmenis valstī 2018. gada sākumā ir 4,1%, bet LPR – 16,0%⁶⁰, bet specializētās darbnīcas kā sociāls pakalpojums nodarbinātības prasmju attīstīšanai pieejams tikai vienā reģiona pašvaldībā (Daugavpils pilsēta).

Valsts institūcijas īsteno vairākus projektus, kuru tiešais vai netiešais mērķis ir personu ar invaliditāti integrācija darba tirgū. Piemēram, Sociālās integrācijas valsts aģentūra kopš 2016. gada īsteno projektu "Personu ar invaliditāti vai GRT integrācija nodarbinātībā un sabiedrībā" (9.1.4.1/16/I/001), kurā viena no mērķa grupām ir personas ar GRT. Projekta ietvaros īstenots pētījums, kura rezultātā identificētas profesijas, kuras darba devējs būtu gatavs deleģēt personām ar invaliditāti un personām ar GRT, kā arī prasmes, kādas būtu nepieciešamas darba tirgū, un, balstoties iegūtajos datos, tiks izveidota prasmju sertificēšanas sistēma, ieviestas neformālās prasmju apmācību programmas, kā arī ieviestas jaunas profesionālās izglītības programmas. Daudzveidīgu atbalsta aktivitāšu klāstu piedāvā Nodarbinātības valsts aģentūra – informatīvais un konsultāciju atbalsts, karjeras konsultācijas, neformālās izglītības programmas, tālākizglītības programmas, projekts "Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem", apmācības pie darba devēja u.c. Tomēr bezdarbnieku ar invaliditāti aktivitāte dažādos atbalsta pasākumos ir neliela. Piemēram, Nodarbinātības valsts aģentūras Daugavpils filiālē subsidētās darbavietas izmanto 69 bezdarbnieki, no kuriem tikai 18 personas ar invaliditāti⁶¹. 2018. gada 1. aprīlī stājas spēkā Sociālā uzņēmuma likums⁶², kura mērķis ir veicināt sabiedrības dzīves kvalitātes uzlabošanu un sekmēt sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu nodarbinātību, radot sociālajiem uzņēmumiem labvēlīgu saimnieciskās darbības vidi. MK noteikumi Nr. 173 "Noteikumi par sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupām un sociālā uzņēmuma statusa piešķiršanas, reģistrēšanas un uzraudzības kārtību"⁶³ kā sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupas līdz ar citām definē arī personas ar GRT, personas ar invaliditāti un bāreņus un bez vecāku gādības palikušos bērnus vecumā no 15 gadiem, kā arī šai grupai atbilstošas pilngadīgas personas līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai. Sekojoši – arī sociālās uzņēmējdarbības aktivizēšana un atbalsts var sniegt būtisku ieguldījumu DI mērķgrupu nodarbinātībā un integrācijā sabiedrībā.

Personu ar invaliditāti integrācija darba tirgū saistīta ne tikai ar konkrētu atbalsta pasākumu pieejamību un pašas mērķgrupas motivāciju iesaistīties, bet arī ar darba devēju attieksmi un gatavību nodarbināt cilvēkus ar invaliditāti.

⁵⁹ Nodarbinātības valsts aģentūras prezentācija "NVA atbalsts personām ar invaliditāti" tiesībsarga sadarbībā ar invalīdu un viņu draugu apvienību "Apeironis" un Latvijas Nacionālo bibliotēku organizētajā konferencē "Darba tirgus pieejamība personām ar invaliditāti". Pieejams: http://www.tiesibsargs.lv/uploads/content/jaunumi/2_sesija_nva_evita_simsone_1512655269.pdf

⁶⁰ Nodarbinātības valsts aģentūras dati. Pieejams: <http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=6>

⁶¹ Prezentācija "Nodarbinātības valsts aģentūras aktivitātes un nodarbinātības iespējas personām ar invaliditāti" Latgales reģiona darba devējiem organizētajā pasākumā "Darba devēju un personu ar invaliditāti sadarbības perspektīva". Pieejams: https://www.siva.gov.lv/ti_files/foto/Projekts_relizes/NVA_Inna_Bocarova_191020171.pdf

⁶² Sociālā uzņēmuma likums. Pieņemts: 12.10.2017. Stājas spēkā: 01.04.2018. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=294484>

⁶³ MK noteikumi Nr. 173. Noteikumi par sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupām un sociālā uzņēmuma statusa piešķiršanas, reģistrēšanas un uzraudzības kārtību. Pieņemts: 27.03.2018. Stājas spēkā: 01.04.2018. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/298035-noteikumi-par-socialas-atstumtibas-riskam-paklauto-iedzivotaju-grupam-un-sociala-uznemuma-statusa-pieskirsanas-registresanas>

Sabiedrības integrācijas fonda un pētījumu kompānijas "Kantar TNS" 2017. gada oktobrī veiktās aptaujas⁶⁴ dati liecina, ka tikai 49% Latvijas uzņēmumu vadītāju izvēlētos nodarbināt personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām un tikai 29% – personas ar intelektuālās un garīgās attīstības traucējumiem, kā arī tikai 20% būtu gatavi pielāgot darba vietas cilvēkiem ar invaliditāti. Tas norāda uz būtiskiem sabiedrībā pastāvošiem aizspriedumiem pret cilvēkiem ar invaliditāti un īpaši personām ar GRT, kas ne tikai ierobežo šo personu iespējas nodarbinātībā, bet arī integrāciju sabiedrībā kopumā.

3.10.4. Kultūra un brīvais laiks

Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam nosaka, ka katrā pašvaldībā jābūt pieejamiem bibliotēku, kultūrizglītības un māksliniecišķās jaunrades izpaušanās iespēju, kopienas socializēšanās, kā arī sporta un darba ar jaunatni pakalpojumiem. Reģionālās nozīmes attīstības centros papildus jānodrošina arī muzeju un profesionālās mākslas pieejamības pakalpojumi, bet nacionālās nozīmes attīstības centros – profesionālās mākslas pieejamība un sporta bāzes.

Saskaņā ar pieejamo informāciju, visās pašvaldībās tiek nodrošināta interešu izglītība, 25 mūzikas un mākslas skolās 17 pašvaldībās var apgūt mūzikas un mākslas izglītību. LPR kopumā ir 41 jauniešu centrs 18 pašvaldībās. Bibliotēku pakalpojumi pieejami visās pašvaldībās, tai skaitā Daugavpils pilsētā, Rēzeknes pilsētā un Balvu novadā ir pa 1 neredzīgo bibliotēkai. Arī kultūras centri un/vai tautas nami ir visās reģiona pašvaldībās. Ar māksliniecišķo pašdarbību iespējams nodarboties 828 kolektīvos reģionā. Akreditētus muzejus iespējams apmeklēt 14 pašvaldībās, koncertzāli – Rēzeknes pilsētā, teātri – Daugavpils pilsētā. Sporta infrastruktūras nodrošinājuma izvērtējums liecina, ka 11 pašvaldībās sporta aktivitāšu pieejamība būtu vērtējama kā augsta, 8 pašvaldībās – viduvēja, bet 2 pašvaldībās (Riebiņu novads, Rugāju novads) – kā zema. Sekojoši – formālā pieejamība brīvā laika un kultūras aktivitātēm ir plaši nodrošināta, un DI mērķgrupu personām šie pakalpojumi pieejami vispārējā kārtībā vienlīdzīgi ar citām iedzīvotāju grupām. Tai pat laikā jāuzsver, ka bērnu ar FT mērķgrupā svarīgs ir vides pieejamības jautājums. Drošticama un detalizēta informācija par kultūras un brīvā laika infrastruktūras objektu pieejamību līdz šim nav tikusi apkopota. Pašu iestāžu norādīta informācija par to nodrošināto vides pieejamību neļauj detalizēti analizēt pieejamību DI mērķgrupām pēc būtības (piemēram, invalīdu un viņu draugu apvienības Apeirons izveidotās un uzturētās mobilās vides pieejamības aplikācijas MAPEIRONS⁶⁵ dati liecina, ka lielākajai daļai LPR apsekoto kultūras un brīvā laika pavadīšanas objektu vides pieejamība ir nodrošināta tikai personām ar kustību traucējumiem, un visbiežāk pieejamība nodrošināta formāli – uzbrauktuves pie objektiem ir pārāk stāvas, pārvietošanos traucē sliekšņi, ir iespējams iekļūt un pārvietoties tikai 1. stāva līmenī, ne vienmēr ir pieejamas labierīcības u.tml.).

2017. gadā LM tehniskās palīdzības projekta "Horizontālā principa "Vienlīdzīgas iespējas" politikas koordinēšanas funkciju nodrošināšana LM (2015.-2018. gads)" (Nr.12.1.1.0/15/TP/003) ietvaros izstrādāja "Vadlīnijas Latvijas valsts simtgades pasākumu organizatoram. Vides un informācijas pieejamības nodrošināšana un sabiedrības iekļaušana"⁶⁶, kurās apkopotī praktiski padomi, kā nodrošināt vienlīdzīgas iespējas personām ar funkcionēšanas ierobežojumiem sabiedriskos pasākumos. DI mērķgrupu personu pilnvērtīgai integrācijai sabiedrībā pašvaldībām būtu iesakāms izvērtēt to teritorijā esošo brīvā laika un kultūras aktivitāšu infrastruktūras atbilstību šīm vadlīnijām un jau pastāvošajiem normatīviem, lai veiktu vides pielāgojumus pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai pēc būtības, ne tikai formāli. Uz nepieciešamību pastiprinātu uzmanību pievērst pilsētvides un publiskās telpas pieejamībai DI mērķgrupām norāda arī individuālo vajadzību izvērtējumu ietvaros noteiktās vajadzības pēc brīvā laika aktivitātēm – pastaigas ārā nepieciešamas 108 bērniem ārpusģimenes aprūpē un 385 bērniem ar FT, sportošanas iespējas attiecīgi 158 un 85 bērniem, nometnes – 108 un 236 bērniem, u.c..

3.10.5. Transports

Nemot vērā DI mērķa grupu nepieciešamību izmantot SBSP un pilnvērtīgi integrēties sabiedrībā, izmantojot arī jebkurus vispārējos pakalpojumus, kuri ne vienmēr atrodas tiešā šo personu dzīvesvietas tuvumā, šo pakalpojumu sasniedzamībai izšķiroša ir transporta infrastruktūra. DI mērķa grupu personu pieejamību transporta pakalpojumiem ietekmē dažādi faktori – sabiedriskā transporta un tā pieturvietu pielāgojumi personām ar funkcionēšanas

⁶⁴ Pētījums: Puse darba devēju nav gatavi nodarbināt cilvēkus ar hroniskām slimībām vai invaliditāti un bijušos ieslodzītus. Sabiedrības integrācijas fonds. Pieejams:

http://www.sif.gov.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=10326%3APetijums-Puse-darba-devēju-nav-gatavi-nodarbinat-cilvekus-ar-hroniskam-slimibam-vai-invaliditati-un-bijusos-ieslodzitos&catid=14%3AJaunumi&Itemid=186&lang=lv

⁶⁵ Mobilā vides pieejamības aplikācija MAPEIRONS. Pieejama: <http://mapeirons.lv>

⁶⁶ Vadlīnijas Latvijas valsts simtgades pasākumu organizatoram. Vides un informācijas pieejamības nodrošināšana un sabiedrības iekļaušana. LM. Pieejams: https://www.lv100.lv/Uploads/2017/05/09/Vadl%C4%ABnijas%20LV100%20pas%C4%81kumu%20organizatoriem_21042017.pdf

traucējumiem, sabiedriskā transporta kursēšanas intensitāte un maršrutu tīkla atbilstība mērķgrupu vajadzībām, finansiālās iespējas (gadījumos, kad jāizmanto maksas pakalpojumi), specializētā transporta pieejamība u.c..

Sabiedriskā transporta pakalpojumus DI mērķgrupas izmanto vispārējā kārtībā, atbilstoši normatīvajam regulējumam saņemot braukšanas maksas atvieglojumus. MK noteikumi Nr. 371 Braukšanas maksas atvieglojumu noteikumi⁶⁷ nosaka: personām ar I vai II grupas invaliditāti un personām līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, uzrādot invaliditātes apliecību, kā arī personai, kas pavadā personu ar I grupas invaliditāti vai personu līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, ir tiesības bez maksas izmantot sabiedrisko transportlīdzekli, kas pārvadā pasažierus pilsētas nozīmes un reģionālās nozīmes maršrutā; bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kuri atrodas audžuģimenēs, aizbildnībā, bērnu aprūpes institūcijās vai mācās vispārējās vai profesionālās izglītības iestādēs, uzrādot apliecību sociālo garantiju nodrošināšanai, ir tiesības bez maksas izmantot sabiedrisko transportlīdzekli, kas pārvadā pasažierus reģionālās nozīmes maršrutā.

Savukārt MK noteikumi Nr. 599 Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas un izmantošanas kārtība⁶⁸ nosaka, ka sabiedriskajam transportlīdzeklim jābūt pielāgotam normatīvajos aktos par transportlīdzekļu izgatavošanu noteiktajām tehniskajām prasībām, lai personām ar FT, grūtniecēm un personām ar maziem bērniem (tai skaitā ar bērnu ratiņiem) atvieglotu iekļūšanu sabiedriskajā transportlīdzeklī un nodrošinātu šo personu pārvadāšanu. Līdz 2016. gada 1. janvārim šo noteikumu izpilde bija jānodrošina vismaz 10% apmērā, minēto prasību pilnīgu izpildi reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos jānodrošina līdz 2022. gada 1. janvārim, reģionālajos starppilsētu nozīmes maršrutos pasažieru nokļūšanai no plānošanas reģiona vai republikas pilsētas uz Rīgu un no Rīgas uz plānošanas reģionu vai republikas pilsētu ar autobusu – līdz 2021. gada 1. janvārim, uz pārējām vietām – līdz 2022. gada 1. janvārim. Savukārt minēto prasību izpildi pilsētas nozīmes maršrutos pakalpojumu sniegšanā iesaistītajiem autobusiem bija jānodrošina līdz 2016. gada 1. janvārim, bet elektrificētajam transportam līdz 2024. gada 1. janvārim. Pasažieru pārvadājumos pa dzelzceļu minēto prasību izpildi elektrovilcienos jānodrošina līdz 2022. gada 1. janvārim, bet dīzeļvilcienos līdz 2020. gada 1. janvārim vismaz 50 % apmērā, un līdz 2023. gada 1. janvārim pilnā apmērā. Ja pārvadātājs sabiedrisko transportlīdzekļus nav pielāgojis atbilstoši šiem noteikumiem, pārvadātājam ir pienākums nodrošināt minētās personas ar attiecīgi aprīkotu transportlīdzekli, kuru var pasūtīt 72 stundas pirms brauciena, piezvanot uz pārvadātāja norādīto tālruna numuru (informācijai par tālruna numuru jābūt pieejamai visās pieturvietās un autoostās). Arī vilcienu transports DI mērķgrupām ir pieejams ļoti ierobežoti. Mobilie pacēlāji šobrīd LPR ir pieejami tikai Rēzeknē un Daugavpilī, pie tam pakalpojums jāpiesaka vismaz 48 stundas pirms brauciena sākšanas pa bezmaksas tālruni vai elektroniskā veidā⁶⁹.

Jāuzsver, ka sabiedrisko transportlīdzekļu pielāgojumi ne vienmēr nozīmē, ka konkrētie pakalpojumi ir pieejami, jo lielākā daļa pieturu un arī ietvju un ceļu infrastruktūras šobrīd nav pielāgotas personām ar invaliditāti, sekojoši arī nokļūšana līdz sabiedriskajam transportam ir apgrūtināta. Sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamību vidējā un ilgtermiņā būtiski ietekmēs arī to pārvadājumu rentabilitātes samazināšanās, kādēļ potenciāli var gan sašaurināties maršrutu tīkls, gan samazināties kursēšanas intensitāte. Saskaņā ar Autoceļu direkcijas datiem, reģionālajos vietējos pārvadājumos ar autobusiem kopējo ieņēmumu segums pār faktiskām izmaksām Latgales reģionā ir tikai 30%, kas nozīmē, ka 70% no kopējiem izdevumiem kompensē valsts budžets⁷⁰. Autotransporta direkcijas izstrādātā sabiedriskā transporta attīstības koncepcija 2021.-2030. gadam⁷¹ par mērķi gan izvirza mobilitātes iespējas visām sabiedrības grupām un nodrošinātu transportu arī vietās ar ļoti zemu apdzīvotības blīvumu un pakalpojumu pieprasījumu. Lai to sasniegtu, tiek paredzēts veidot multimodālu sistēmu, saskaņojot autobusu-vilcienu maršrutus, ieviešot vienotas biļetes un izveidojot pārsēšanās punktus, tai skaitā paredzot izveidot arī transportu pēc pieprasījuma C maršrutos (vietējie pārvadājumi), kur autobuss maršrutā vai tā posmā brauc, ja pasažieris ir iepriekš iegādājies biļeti, kā arī atsevišķos maršrutos pasažieru pārvadājumus nodrošinot ar vieglo automobili (līdz 8 sēdvietām). Pakalpojumus saskaņā ar sabiedriskā transporta attīstības koncepcijā 2021.-2030. gadam plānoto paredzēts uzsākt 2021. gadā.

No 213 izvērtētajiem bērniem ārpusģimenes aprūpē 110 noteikta nepieciešamība pēc sabiedriskā transporta, 45 – pēc specializētā transporta, no 392 izvērtētajiem bērniem ar FT 340 noteikta nepieciešamība pēc specializētā

⁶⁷ Braukšanas maksas atvieglojumu noteikumi. MK noteikumi Nr. 371. Pieņemts: 27.06.2017. Stājas spēkā: 01.07.2017. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=291898>

⁶⁸ Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas un izmantošanas kārtība. MK noteikumi Nr.599. Pieņemts: 28.08.2012. Stājas spēkā: 19.09.2012. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=251480>

⁶⁹ Informācija pasažieriem ar īpašām vajadzībām. AS Pasažieru Vilciens. Pieejams: <https://pv.lv/lv/informacija-pasazieriem/pasazieriem-ar-ipasam-vajadzibam/>

⁷⁰ Informācija par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā pārskaitītajām valsts budžeta dotācijām un indikatīvajiem rādītājiem 2016. gadā. Valsts SIA Autotransporta Direkcija. Pieejams: http://www.atd.lv/sites/default/files/Info_2016_12_menesi_17022017.pdf

⁷¹ Sabiedriskā transporta attīstības koncepcija 2021.-2030. gadam. Valsts SIA Autotransporta Direkcija. Pieejams: http://www.atd.lv/sites/default/files/Prezentacija_ATD_29052017_0.pdf

transporta un 24 – pēc sabiedriskā transporta. Šie dati norāda uz esošās sabiedriskā transporta infrastruktūras vājo piemērotību personām ar funkcionāliem un funkcionēšanas traucējumiem – neesošs atbilstoša sabiedriskā transporta piedāvājums rada izteiktu pieprasījumu pēc specializētā transporta. Tai pat laikā, lai gan pastāv izteikts pieprasījums pēc specializētā transporta pakalpojumiem, tikai 2 pašvaldības šādu pakalpojumu nodrošina, un vēl 3 pašvaldībās šo pakalpojumu nodrošina biedrība "Latvijas Samariešu apvienība".

Vērtējot attīstības centru teritoriālo sasniedzamību⁷², no lielākās daļas LPR teritorijas kāds no attīstības centriem sasniedzams 20-40 minūšu laikā, braucot ar automašīnu. Tikai atsevišķas teritorijas starp Kārsavu un Baltinavu, starp Aglonu un Dagdu, kā arī pierobežā atrodas 50-60 minūšu vai ilgāka laika sasniedzamībā. Kopumā tas liecina, ka attīstības centru (un attiecīgi – plašāka klāsta sociālo un vispārējo pakalpojumu) sasniedzamība no gandrīz ikvienas LPR apdzīvotās vietas vērtējama kā laba, tomēr jāņem vērā, ka DI mērķgrupu personām privātais transports pieejams reti, sekojoši – sabiedriskā transporta nodrošinājums un atbilstība mērķgrupu vajadzībām ir izšķirošs pilnvērtīgai integrācijai sabiedrībā.

3.11. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanai pieejamo cilvēkresursu analīze

Cilvēkresursu trūkums ir viens no galvenajiem šķēršļiem pilnvērtīgai SBSP sniegšanai reģionā (skatīt šķēršļu analīzi 3.12. nodaļā). Šobrīd pieejamo cilvēkresursu analīzi gan iespējams veikt tikai aptuvenos aprēķinos, jo nepastāv vienots sociālos pakalpojumus sniedzšo personu reģistrs. Ir pieejami dati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās nodarbinātajiem, par pašvaldību sociālajos dienestos un to struktūrvienībās strādājošajiem, kā arī informācija par tiem veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem, kam ar Nacionālo veselības dienestu ir noslēgts līgums par valsts apmaksātajiem veselības aprūpes pakalpojumiem. Dati par nevalstiskajā un komercsektorā nodarbinātajiem pieejami tikai daļēji – atbilstoši pašu pakalpojumu sniedzēju norādītajai informācijai. Jāņem vērā, ka viena persona var tikt nodarbināta vairākās darba vietās, sekojoši dažādos datu avotos uzrādīto nodarbināto skaita kopsumma var uzrādīt lielāku pieejamo cilvēkresursu skaitu, nekā tas ir faktiski (to netieši apliecina arī statistikas dati – apstiprināto amata vienību skaits parasti ir mazāks, nekā faktiski strādājošo personu skaits).

3.11.1. Cilvēkresursi pašvaldību sociālajos dienestos

LPR pašvaldību sociālajos dienestos kopumā 2016. gadā strādā 1 039 personas, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību (skatīt tabulu nr. 21)⁷³. No šiem darbiniekiem 382 ir sociālā darba speciālisti un 267 sociālie darbinieki. Tomēr tikai neliela daļa strādā specifiski ar DI mērķgrupām – 53 sociālie darbinieki darbam ar ģimenēm ar bērniem un 52 sociālie darbinieki darbam ar pilngadīgām personām. Ja vismaz 1 sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm ar bērniem ir katrā LPR pašvaldībā, tad sociālie darbinieki darbam ar pilngadīgām personām ir 15, bet nav 6 (Rēzeknes pilsēta, Aglonas novads, Ciblas novads, Līvānu novads, Preiļu novads, Rēzeknes novads), pašvaldībās. Sociālie aprūpētāji ir tikai 6 pašvaldībās, bet sociālie rehabilitētāji – 3 pašvaldībās (Daugavpils pilsēta, Rēzeknes pilsēta, Balvu novads).

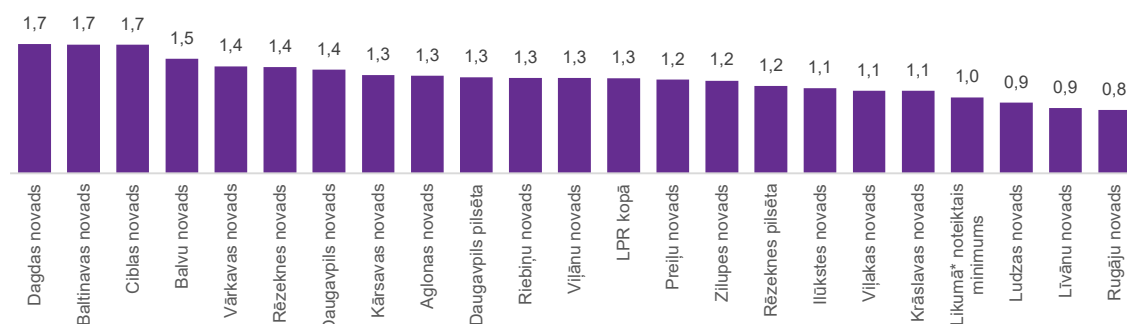
Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma⁷⁴ 10. panta pirmajā daļā noteikts, "lai nodrošinātu iedzīvotāju vajadzību profesionālu izvērtēšanu un kvalitatīvu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu, katrā pašvaldībā jābūt vismaz vienam sociālā darba speciālistam uz katriem tūkstoš iedzīvotājiem". LPR pašvaldībās vidējais rādītājs ir 1,3 sociālā darba speciālistu uz 1 000 iedzīvotājiem. 18 pašvaldībās šis rādītājs ir lielāks, nekā minētajā likumā noteikts, bet 3 pašvaldībās – nedaudz zemāks (Ludzas novadā un Līvānu novadā 0,9, Rugāju novadā 0,8) (skatīt grafiku nr. 27).

⁷² IZM vietne <https://izm.kartes.lv/>. Pilsētas nosacītā centra sasniedzamība, braucot ar automašīnu, aprēķināta ar "Karšu izdevniecība Jāņa sēta" izstrādātu programmatūru, tai izvēloties optimālo maršrutu, ņemot vērā ceļu stāvokli, normālos laika apstākļos un attālumu līdz galamērķim. Programmatūras uzstādījumos izmantoti ilgtermiņa novērojumu balstīti vidējie rādītāji. Tā kā ceļu stāvokļa apsekošana netiek veikta katru gadu, atsevišķos posmos programmatūras aprēķinātais sasniedzamības ilgums var atšķirties no reālā.

⁷³ Netiek iekļauti tie darbinieki, kuri strādā citās pašvaldību institūcijās. Datus par tiem skatīt 3.11.2. nodaļā.

⁷⁴ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums. Pieņemts: 31.10.2002. Stājas spēkā: 01.01.2003. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=68488>

Grafiks 27. Sociālā darba speciālistu skaits uz 1 000 iedzīvotājiem (2016)

Datu avots: LM Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā 2016. gadā.
*Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums.

Savukārt MK noteikumu Nr. 338 Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem⁷⁵ 13. punktā noteikts, "ja pašvaldības teritorijā iedzīvotāju skaits pārsniedz 3 000, sociālajā dienestā ar klientiem strādā ne mazāk kā trīs sociālā darba speciālisti – sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm un bērniem, sociālais darbinieks darbam ar pilngadīgām personām un sociālās palīdzības organizators". 17 LPR pašvaldībās iedzīvotāju skaits pārsniedz 3 000, un 10 no tām atbilst minētajai prasībai (Aglonas novads, Balvu novads, Dagdas novads, Daugavpils pilsēta, Kārsavas novads, Krāslavas novads, Ludzas novads, Riebiņu novads, Viļakas novads, Viļānu novads). Vēl 6 pašvaldībās sociālajā dienestā ar klientiem strādā 2 no prasītajiem 3 speciālistiem (Daugavpils novads, Ilūkstes novads, Līvānu novads, Rēzeknes pilsēta, Rēzeknes novads, Zilupes novads). Savukārt Preiļu novadā ir tikai 1 no prasītajiem 3 speciālistiem.

Kā rāda pētījuma "Pašvaldību sociālo dienestu un sociālā darba speciālistu darbības efektivitātes novērtēšanas rezultāti un to analīze"⁷⁶ dati, 39% Latgales reģiona sociālā darba speciālistu uzskata, ka sociālā darba speciālistu skaits nav pietiekams sociālā dienesta funkciju veikšanai (56% uzskata, ka ir pietiekams), un 41% uzskata, ka sociālā darba speciālistu skaits nav pietiekams faktisko pašvaldības iedzīvotāju vajadzību izpildīšanai. Jāpiebilst gan, ka pārējo reģionu kontekstā LPR sociālā darba speciālistu vērtējumi ir vieni no pozitīvākajiem (piemēram, ZPR speciālistu skaita nepietiekamību atzīst vairāk nekā puse aptaujāto).

3.11.2. Cilvēkresursi pašvaldību un valsts sociālās aprūpes institūcijās

LPR teritorijā 2016. gadā darbojās kopumā 32 valsts un pašvaldību ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas⁷⁷ (skatīt tabulas nr. 22, 23), kurās kopumā bija nodarbinātas 1 012 personas. No tām 112 ir veselības aprūpes speciālisti un 47 – rehabilitācijas speciālisti, bet 198 – sociālā darba speciālisti. Tāpat kā pašvaldību sociālajos dienestos, arī pašvaldību un valsts sociālās aprūpes institūcijās DI mērķgrupām nepieciešamo speciālistu ir maz – 1 ergoterapeits, 13 fizioterapeiti, 11 psihologi, 1 logopēds, 2 speciālie un 5 sociālie pedagogi, 29 sociālie rehabilitētāji. Lielāka speciālistu dažādība ir Daugavpils novadā un Rēzeknes novadā, kas skaidrojams ar lielāku institūciju skaitu šajās pašvaldībās. Pārējās pašvaldībās rehabilitācijas speciālistu ir maz vai nav neviena. Tai pat laikā lielākajā daļā institūciju ir pieejami veselības aprūpes un sociālā darba speciālisti.

Tomēr jāuzsver, ka šo speciālistu esamība ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās pašvaldībās nenozīmē to pieejamību DI mērķgrupām SBSP sniegšanai – tas prasa gan pašu speciālistu vēlmi un gatavību iesaistīties pakalpojumu sniegšanā ārpus institūcijām, gan speciālistu pārkvalificēšanos un/vai kvalifikācijas un kompetenču papildināšanu, gan pašvaldību atbalstu un aktīvu darbību atbilstošas infrastruktūras izveidē.

BSAC reorganizācijas plānu izstrādes ietvaros noskaidrots, ka lielākā daļa no šo institūciju esošajiem darbiniekiem būtu ieinteresēti turpināt darbu ar bērniem, sekojoši attiecīgo institūciju cilvēkresursi būtu pieejami SBSP sniegšanai arī pēc iestāžu reorganizācijas. Kā alternatīvu esošo darbinieku nodarbinātībai reorganizācijas plānu izstrādes

⁷⁵ MK noteikumi Nr. 338 Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem. Pieņemts: 13.06.2017. Stājas spēkā: 01.07.2017.
Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=291788>

⁷⁶ Pašvaldību sociālo dienestu un sociālā darba speciālistu darbības efektivitātes novērtēšanas rezultāti un to analīze. LM. Baltic Institute of Social Sciences. 2017. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/projekts/faili/5_gala_zinojums_saskanots.pdf

⁷⁷ Šeit tiek uzskaitītas visas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas – ne tikai bērnu ārpusģimenes aprūpē un personu ar GRT aprūpē iesaistītās, bet arī pensijas vecuma personu, personu ar fiziska rakstura traucējumiem u.c. mērķgrupu personu aprūpē iesaistītās, jo arī tajās nodarbinātie speciālisti potenciāli var kļūt par SBSP sniedzējiem DI mērķgrupām.

eksperti ieteikuši pārkvalifikāciju ģimenes asistenta pakalpojumu sniegšanai (atbalstot bioloģiskās ģimenes, kurās ir risks pārtraukt bērnu aprūpes tiesības, kā arī atbalstot audžuģimenes un aizbildņus).

3.11.3. Cilvēkresursi valsts apmaksātajā veselības aprūpē un rehabilitācijā

Nacionālā veselības dienesta sniegtā informācija par tā noslēgtajiem līgumiem par veselības aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu liecina, ka neirologa konsultācijas nodrošina 41 ārsts 9 pašvaldībās, alergologa 3 ārsti 2 pašvaldībās, bet psihiatra – 38 ārsti 7 pašvaldībās (skatīt tabulu nr. 24). Valsts apmaksātus ergoterapeita pakalpojumus sniedz tikai 3 speciālisti 2 pašvaldībās, logopēda – 2 speciālisti 1 pašvaldībā, bet fizioterapeita – 54 speciālisti 8 pašvaldībās. Šie dati liecina par ļoti ierobežotu cilvēkresursu pieejamību valsts apmaksātiem veselības aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumiem.

Detalizētāku analīzi par valsts apmaksāto veselības aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību skatīt 3.10.2. nodaļā.

3.11.4. Cilvēkresursi nevalstiskajā un komercsektorā

Lai gan absolūtais vairākums cilvēkresursu, kas ir vai būtu pieejami SBSP sniegšanai, šobrīd ir nodarbināti pašvaldību sociālajos dienestos un valsts un pašvaldību ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, SBSP LPR sniedz arī atsevišķi nevalstiskā un komercsektora pārstāvji. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra dati liecina, ka DI mērķgrupām LPR pakalpojumus sniedz 7 biedrības vai to struktūrvienības, kā arī 4 komercsabiedrības. LPR DI plāna izstrādes ietvaros visas no tām tika lūgtas sniegt informāciju par sniegtajiem pakalpojumiem un pieejamajiem cilvēkresursiem. Informāciju sniedza 6 no reģistrā iekļautajiem 11 pakalpojumu sniedzējiem, vēl 3 atteicās sniegt konkrētus datus par cilvēkresursiem. Iegūtie dati liecina, ka kopējais nevalstiskajā un komercsektorā nodarbināto skaits sociālo pakalpojumu sniegšanā ir ne mazāks kā 30 personas. Tai skaitā tiek nodarbināti vismaz 6 psihologi, 1 psihoterapeits, 2 sociālie pedagogi, 6 sociālie darbinieki, 2 sociālie aprūpētāji, 2 sociālie rehabilitētāji, kā arī 14 aprūpētāji, aukles un sociālie audzinātāji. Lai gan dati neraksturo nevalstiskā un komercsektora cilvēkresursu kapacitāti pilnībā, netieši tie rāda, ka ārpus valsts un pašvaldību sektora cilvēkresursu kapacitāte nodrošināt SBSP lielam DI mērķgrupu skaitam šobrīd ir ļoti ierobežota.

Tabula 21. LPR pašvaldību sociālo dienestu darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību (2016)

	LPR kopā	Daugavpils	Rēzekne	Aglonas novads	Baltinavas novads	Balvu novads	Cīblas novads	Dagdas novads	Daugavpils novads	Iļekstes novads	Kārsavas novads	Krāslavas novads	Līvānu novads	Ludzas novads	Preiļu novads	Rēzeknes novads	Riebiņu novads	Rugāju novads	Vārkavas novads	Vilakas novads	Viljānu novads	Zilupes novads
Pašvaldību sociālo dienestu darbinieku skaits	1039	326	195	7	4	44	6	15	56	45	43	27	12	65	33	77	8	4	4	7	55	6
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	382	121	36	5	2	21	5	14	34	9	8	19	11	13	13	41	7	2	3	6	8	4
t.sk. sociālie darbinieki kopā	267	59	14	5	2	18	1	12	34	9	5	15	10	11	13	39	3	2	2	4	6	3
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	53	12	3	1	1	6	1	1	2	1	1	1	3	2	2	9	1	1	1	1	2	1
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	52	6			1	12		1	1	8	4	7		3			1	1	1	3	1	2
t.sk. pārējie	162	41	11	4				10	31			7	7	6	11	30	1				3	
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	36	5	5			2	4	1			3	3	1	2		1	4		1	2	2	
t.sk. sociālie aprūpētāji kopā	61	47	10					1				1				1						1
t.sk. sociālie rehabilitētāji kopā	18	10	7			1																

Datu avots: LM Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā 2016. gadā.

Tabula 22. LPR pašvaldībās izvietotajās sociālās aprūpes institūcijās nodarbinātie speciālisti summāri pašvaldībās (2016)

	LPR kopā	Daugavpils	Rēzekne	Aglonas novads	Baltinavas novads	Balvu novads	Cīblas novads	Dagdas novads	Daugavpils novads	Iļekstes novads	Kārsavas novads	Krāslavas novads	Līvānu novads	Ludzas novads	Preiļu novads	Rēzeknes novads	Riebiņu novads	Rugāju novads	Vārkavas novads	Vilakas novads	Viljānu novads	Zilupes novads
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	1012	238	122	51		76		37	199	50	13	36	15	26	11	74	21	15		28		
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	112	47	11	11		1		2	21	3	1	2	1			7	2	1		2		
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	47	18	2	3		1		1	14			3	1			4						
ergoterapeiti	1	1																				
fizioterapeiti	13	1	2	2		1		1	5				1									
masieri	3								2							1						
psihologi	11	2		1					3			2		2		1						
sociālie pedagogi	5	1				1			1							2						
logopēdi	1								1													
speciālie pedagogi	2								2													
citi	16	13										1		2								
t.sk. sociālā darba speciālisti	198	47	15	9		2		2	93	5	1	8	2		1	10				3		

	LPR kopā	Daugavpils	Rēzekne	Aglonas novads	Baltinavas novads	Balvu novads	Cīblas novads	Dagdas novads	Daugavpils novads	Ilūkstes novads	Kārsavas novads	Krāslavas novads	Līvānu novads	Ludzas novads	Preiļu novads	Rēzeknes novads	Riebiņu novads	Rugāju novads	Vārkavas novads	Vījakas novads	Viljānu novads	Zīlupes novads	
sociālie darbinieki	45	9	3	2		3		1	10	3	1	2	2	2	1	3	1				2		
sociālie aprūpētāji	119	32	8	5		3		1	51	5		2		2	1	6	1	1			1		
sociālie rehabilitētāji	29	6	4	2		1			8	1		4		1		2							

Datu avots: LM Pārskats par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu 2016. gadā. Piezīme 1: Norādīts speciālistu kopskaits konkrētajā pašvaldībā, summējot visās konkrētajā pašvaldībā izvietotajās institūcijās nodarbinātos speciālistus. Piezīme 2: Tā kā LM Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu dati norādīti par VSAC "Latgale", neizdalot konkrētas filiāles, dati filiāļu griezumā aprēķināti atbilstoši iestādes sniegtajai informācijai. Piezīme 3: Dati aprēķināti un attēloti atbilstoši LM Pārskatā par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu 2016. gadā norādītajam, lai arī atsevišķos gadījumos datu summas apakškategoriās nesakrīt ar kategoriju datu kopskaitu, kā arī atsevišķas institūcijas nav norādījušas datus visās kategorijās.

Tabula 23. LPR pašvaldībās izvietotajās sociālās aprūpes institūcijās nodarbinātie speciālisti detalizēti pa institūcijām (2016)

	Daugavpils			Rēzekne		Aglonas novads		Balvu novads		Dagdas novads	Daugavpils novads				
	VSIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca"	Bērnu nams-patversme "Priedīte"	Daugavpils pensionāru sociālās apkaļpošanas teritoriālais centrs	"Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs	"Sociālais dienests" Pensionāru sociālo pakalpojumu centrs	Sociālās aprūpes centrs "Aglona"	VSAC "Latgale" filiāle "Krašņiņi"	Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābelzieds"	Pansionāts "Balvi"	Veco ļaužu pensionāts "Ābelzieds"	Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis"	Naujenes bērnu nams	Vīšķu sociālās aprūpes centrs	VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni"	VSAC "Latgale" filiāle "Kalupe"
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	85	61	92	23	99	31	20	4	72	37	31	40	36	62	30
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	35	1	11	1	10	5	6	1		2	2	1	3	8	7
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	6	2	10		2	1	2	1		1		2		8	4
ergoterapeiti	1														
fizioterapeiti	1				2	1	1		1	1				3	2
masieri														1	1
psihologi	1	1					1					1		1	1
sociālie pedagogi		1						1				1			
logopēdi														1	
speciālie pedagogi														2	
citi	3		10												
t.sk. sociālā darba speciālisti	8	35	4	7	8	1	8	2		2		34	4	41	14
sociālie darbinieki	4	4	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	4	3

	Daugavpils			Rēzekne		Aglonas novads		Balvu novads		Dagdas novads	Daugavpils novads				
	VSIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca"	Bērnu nams- patversme "Priedīte"	Daugavpils pensionāru sociālās apkalpošanas teritoriālais centrs	"Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs	"Sociālais dienests" Pensionāru sociālo pakalpojumu centrs	Sociālās aprūpes centrs "Aglona"	VSAC "Latgale" filiāle "Krašņiņi"	Tiļžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļdārzs"	Pansionāts "Balvi"	Veco ļaužu pansionāts "Ābeļdārzs"	Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis"	Naujenes bērnu nams	Višķu sociālās aprūpes centrs	VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni"	VSAC "Latgale" filiāle "Kalupe"
sociālie aprūpētāji	3	27	2	5	3		5	1	2	1	3	5	2	33	8
sociālie rehabilitētāji	1	4	1	1	3		2		1				1	4	3

Tabulas turpinājums	Ilūkste novads			Kārsavas novads	Krāslavas novads		Līvānu novads	Ludzas novads		Preiļu novads	Rēzeknes novads			Riebiņu novads	Rugāju novads	Vīlakas novads	
	SIA "Veselības centrs "Ilūkste""	SIA "Veselības centrs Ilūkste" sociālās aprūpes nodaļa Subate	Subates Romas Katoļu draudzes sociālās aprūpes iestāde "Miera"	Pansionāts "Mūsmājas"	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	Krāslavas veco ļaužu pansionāts "Priedīte"	Līvānu novada domes SIA "Līvānu slimnīca" ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās Ludzas novada sociālās aprūpes centrs "Ludza"	SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākonkalns"	Preiļu novada Labklājības pārvaldes pansionāts "Preiļi"	Tiskādu bērnu nams	Veco ļaužu pansionāta filiāle "Pīlcene"	Rēzeknes novada Veco ļaužu pansionāts	Riebiņu novada sociālās aprūpes centrs "Rušona"	Rugāju novada domes Sociālās aprūpes centrs "Rugāji"	Šķilbēnu sociālās aprūpes māja	Vīlakas sociālās aprūpes centrs	
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)		32	18	13	19	17	15	26		11	34	13	27	21	15	13	15
t.sk. veselības aprūpes speciālisti		2	1	1	1	1	1				4	1	2	2	1	1	1
t.sk. rehabilitācijas speciālisti					3		1				4						
ergoterapeiti																	
fizioterapeiti							1										
masieri											1						
psihologi					2			2			1						
sociālie pedagogi											2						
logopēdi																	
speciālie pedagogi																	
citi					1			2									
t.sk. sociālā darba speciālisti		4	1	1	5	3	2		1	6	1	3				1	2

Tabulas turpinājums	Ilūkstes novads			Kārsavas novads	Krāslavas novads		Līvānu novads	Ludzas novads		Preiļu novads	Rēzeknes novads			Riebiņu novads	Rugāju novads	Vīlakas novads	
	SIA "Veselības centrs "Ilūkste""	SIA "Veselības centrs Ilūkste" sociālās aprūpes nodaļa Subate	Subates Romas Katolu draudzes sociālās aprūpes iestāde "Miera"	Pansionāts "Mūsmājas"	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	Krāslavas veco ļaužu pansionāts "Priedes"	Līvānu novada domes SIA "Līvānu slimnīca" ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās	Ludzas novada sociālās aprūpes centrs "Ludza"	SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Makšķalkans"	Preiļu novada Labklājības pārvaldes pansionāts "Preiļi"	Tīskādu bērnu nams	Veco ļaužu pansionāta filiāle "Pīlciene"	Rēzeknes novada Veco ļaužu pansionāts	Riebiņu novada sociālās aprūpes centrs "Rušona"	Rugāju novada domes Sociālās aprūpes centrs "Rugāji"	Šķilbēnu sociālās aprūpes māja	Vīlakas sociālās aprūpes centrs
sociālie darbinieki	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1		1	1	
sociālie aprūpētāji	2	2	1			2		1	1	1	5	1	1	1		1	
sociālie rehabilitētāji		1			4			1				1	1				

Datu avots: LM Pārskats par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu 2016. gadā. Piezīme 1: Tā kā LM Pārskatos par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu dati norādīti par VSAC "Latgale", neizdalot konkrētas filiāles, dati filiāļu griezumā aprēķināti atbilstoši iestādes sniegtajai informācijai. Piezīme 2: Dati aprēķināti un attēloti atbilstoši LM Pārskata par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu 2016. gadā norādītajam, lai arī atsevišķos gadījumos datu summas apakšskatītajās nesakrīt ar kategoriju datu kopskaitu, kā arī atsevišķas institūcijas nav norādījušas datus visās kategorijās.

Tabula 24. Valsts apmaksāto veselības aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu sniedzēju-speciālistu skaits

	LPR KOPĀ	Daugavpils	Rēzekne	Aglonas novads	Baltinavas novads	Balvu novads	Cīblas novads	Dagdas novads	Daugavpils novads	Ilūkstes novads	Kārsavas novads	Krāslavas novads	Līvānu novads	Ludzas novads	Preiļu novads	Rēzeknes novads	Riebiņu novads	Rugāju novads	Vārkavas novads	Vīlakas novads	Vīlānu novads	Zilupes novads		
Ārsti-speciālisti																								
Neirologs	41	21	6					2		1	1	3	3	2	2									
Alergologs	3	2	1																					
Psihiatrs	38	29	3					1				2	1	1	1									
Sociālās rehabilitācijas speciālisti																								
Logopēds (neskaitot skolās)	2	1														1								
Ergoterapeits	3	2														1								
Fizioterapeits	54	31	6					2		4		1		3	5	2								

Datu avots: Nacionālā veselības dienesta sniegtā informācija.

3.12. Identificētās problēmas vispārējo un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pilnvērtīgai nodrošināšanai un izmantošanai

Šajā nodaļā sniegts pārskats par identificētajām problēmām vispārējo pakalpojumu un SBSP pieejamībā un izmantošanā attiecībā uz katru no DI mērķgrupām, izmantojot informāciju, kas tika iegūta fokusa grupu diskusijās, agrāk veikto pētījumu un pārskatu satura analizē, SBSP sniedzēju aptaujā, kā arī plānošanas dokumentu satura analizē. Kopumā jāsecina, ka nozīmīgākais šķērslis, kas raksturo pakalpojumu pieejamību visām mērķgrupām, ir SBSP trūkums, kas saistīts ar līdzšinējo praksi sociālajā aprūpē dominēt institucionālai pieejai. Sekojoši – šobrīd atbalsta pakalpojumi un speciālisti vairāk ir koncentrēti institūcijās un pieejami institūciju klientiem. Iespējas attīstīt SBSP ierobežo gan finansējuma, gan atbilstošu speciālistu trūkums (īpaši mazākās apdzīvotās vietās). Vispārējo pakalpojumu pieejamību, savukārt, ierobežo to neatbilstība DI mērķgrupu vajadzībām, īpaši attiecībā uz personu ar invaliditāti nepieciešamību pēc vides pielāgojumiem (lai gan vides pieejamība nereti tiek novērtēta kā atbilstoša, tā bieži veikta tikai formāli un pēc būtības mērķgrupām nav pieejama). Kā netieša problēma DI mērķgrupu integrācijai sabiedrībā papildus jānorāda arī sabiedrības izpratnes trūkums un negatīvā attieksme.

Visām DI mērķgrupām būtiskākie šķēršļi pakalpojumu izmantošanai ir līdzīgi:

- (1) Mērķgrupu personu vajadzībām atbilstošu pakalpojumu nepietiekamība. Bieži konstatēts, ka nav pieejami pakalpojumi atbilstoši mērķgrupu specifiskām vajadzībām, piemēram, nav pakalpojumu bērniem ar destruktīvu uzvedību, pusaudžiem vai jauniešiem, kam nepieciešama ārpusģimenes aprūpe, atkarībām pakļautiem bērniem, u.c. (piemēram, narkologa pakalpojumi, specifiskas apmācības aprūpētājiem, psihologa atbalsts pusaudžiem u.tml.). Arī izglītības piedāvājums bieži nav piemērots konkrēto mērķgrupu vajadzībām (trūkst profesionālās izglītības iespējas jauniešiem ar GRT un FT, trūkst korekcijas klases vispārīgglītojošās skolās u.tml.). Īpaši svarīgi būtu attīstīt dažādas aktivitātes un pakalpojumus (kursi, izglītības saturs, mentori u.tml.), kas sagatavotu DI mērķgrupas dzīvei sabiedrībā, jo ne tikai finansiālie ierobežojumi, bet arī praktiskās iemaņas un psiholoģiskās barjeras var kavēt DI mērķgrupu spēju piemēroties dzīvei sabiedrībā.
- (2) Finansējuma trūkums. Tā kā publiskā finansējuma trūkuma dēļ pakalpojumi netiek sniegti pietiekamā apmērā, bieži DI mērķgrupu pārstāvjiem vienīgā iespēja saņemt pakalpojumus ir maksas pakalpojumi. Mērķgrupu pārstāvji atzīst, ka materiālais nodrošinājums rada problēmas saņemt pakalpojumus (gan tiešās izmaksas par pakalpojumiem, gan netiešās (transporta, jo speciālisti vai izglītības iestādes atrodas tālu no dzīvesvietas u.tml.)). Jāņem vērā, ka daļa no DI mērķgrupām ir ar zemiem un ļoti zemiem ienākumiem, tādējādi publiskā finansējuma nepieejamība pakalpojumiem šīs grupas nostāda nevienlīdzīgā situācijā ar citām iedzīvotāju grupām (zemas pensijas, atalgojums un pabalsti, kā arī ierobežotas nodarbinātības iespējas).
- (3) Pakalpojumu pieejamība. Pakalpojumu pieejamība skatāma dažādos aspektos. Viena no svarīgākajām, īpaši ģimenēm, kas audzina bērnus ar FT, ir vides pieejamība, kas ierobežo pat esošo pakalpojumu saņemšanu. Tajā pašā laikā jāatzīmē arī nevienmērīgais ģeogrāfiskais pārklājums, atsevišķi pakalpojumi koncentrējas tikai lielajās pilsētās (tas rada papildu izdevumus transportam). Speciālistu ierobežotais skaits ir vēl viens šķērslis pieejamības aspektā (pakalpojumu saņēmēji norāda, ka uz iespēju tikt pie speciālistiem, piemēram, veselības aprūpes jomā, jāgaida mēnešiem ilgi, tādējādi apdraudot bērnu veselību vai pat dzīvību, kā arī tiek kavēta savlaicīga diagnostika, u.tml.). Tāpat pieejamību apgrūrina sabiedriskā transporta grafiku neelastība vai pat sabiedriskā transporta nepieejamība mazākās apdzīvotās vietās. Pieejamību kvalitatīviem pakalpojumiem ierobežo arī personāla resursu nepietiekamība – trūkst sociālās rehabilitācijas speciālistu, skolās nereti trūkst logopēdu un psihologu (īpaši mazākās apdzīvotās vietās), tāpat trūkst veselības aprūpes speciālistu. Personām ar GRT pakalpojumu saņemšanai būtu vajadzīgs individuāls atbalsts no sociālo darbinieku puses un/vai pavadonis, lai viņus motivētu saņemt pieejamos sociālos un vispārējos pakalpojumus – arī šāda pakalpojuma un atbalsta pieejamība šobrīd ir minimāla.

Savukārt pakalpojumu sniedzēju skatījumā galvenie šķēršļi pakalpojumu sniegšanai ir:

- (1) Finansējuma apjoms un stabilitāte. Problēmas rada sociālo pakalpojumu finansēšanas sadrumstalotība un īstermiņa atbalsts (projekta ietvaros) – atbildības sadalījums starp valsti un pašvaldību neveicina institūcijām alternatīvu sociālo pakalpojumu attīstību. Pakalpojumu pieejamība pašvaldību griezumā ir nevienlīdzīga un atkarīga no pašvaldību maksātspējas. Trūkst pašvaldību finansējums pakalpojumu nodrošināšanai pēc sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas pabeigšanas (netiek nodrošināta pakalpojumu pēctecība).
- (2) Mērķgrupu personu vajadzībām atbilstošu pakalpojumu nepietiekamība. Pakalpojumu sniedzēji (pašvaldības, NVO, komercstruktūras) uzskata, ka vairākām mērķgrupām (īpaši bērniem ārpusģimenes aprūpē un

pilngadīgām personām ar GRT) ir nepietiekami attīstīti SBSP, kas veidotu alternatīvu ilgstošas sociālās aprūpes institūcijām. Piemēram, pašvaldību pārstāvji norāda, ka trūkst audžuģimeņu un it īpaši profesionālo audžuģimeņu, savukārt NVO pārstāvji uzskata, ka pašvaldībām trūkst motivācijas un prasmes attīstīt alternatīvas aprūpes formas. Tāpat ir ierobežots skaits NVO, kas gatavas iesaistīties dažādu sociālo pakalpojumu nodrošināšanā, savukārt esošajām trūkst kapacitātes un ir nepietiekams finansējums pakalpojumu ilgtspējas nodrošināšanai.

- (3) Infrastruktūras nepiemērotība pakalpojumu sniegšanas vajadzībām. Infrastruktūras un telpu trūkums vai to nepiemērotība mērķgrupu vajadzībām. Pakalpojumu sniedzēji min tādus faktorus kā šauras un nepiemērotas telpas, nepietiekams telpu skaits, kā arī aprīkojuma trūkums. Šis faktors lielā mērā saistīts ar finansējuma trūkumu pakalpojuma sniedzējam. Pakalpojumu sniedzēji atzinuši, ka bieži pakalpojumi nav pieejami personām ar FT, jo nav iespējama vides pielāgošana esošo telpu ietvaros.
- (4) Cilvēkresursu trūkums. Speciālistu izteikts trūkums reģionā novērojams gan sociālo un rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanā, gan veselības aprūpē. Cilvēkresursu trūkumu ietekmē emocionāli un psiholoģiski smagie darba apstākļi, nepietiekamā atbildība, sociālā darbinieka profesijas zemais prestižs sabiedrībā, speciālistu aizplūšana no mazām apdzīvotām vietām uz lielākām un no reģiona uz Rīgu vai ārvalstīm. Savukārt esošajiem speciālistiem bieži vien trūkst kompetenču un iemaņu darbā ar DI mērķgrupu personām.

Turpmākajās nodaļās sniegts pārskats par to, kādi ir galvenie šķēršļi pakalpojumu pieejamībā un izmantošanā LPR katras DI mērķgrupas aspektā (mērķgrupu pārstāvju un pakalpojumu sniedzēju skatījumā). Pakalpojumi strukturēti saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2013.–2019. gadam noteikto publisko individuālo pakalpojumu klāstu ("grozu") un Rīcības plānu deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam.

3.12.1. Šķēršļi bērniem ārpusģimenes aprūpē izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus

Galvenās problēmas katrā no pakalpojumu grupām mērķgrupas pārstāvju un to interešu pārstāvju skatījumā:

- 1) Aprūpe ģimeniskā vidē: ņemot vērā bērnu skaitu institūcijās un tā izmaiņu dinamiku, secināms, ka institucionālai aprūpei alternatīvas šobrīd LPR ir ierobežotas – audžuģimeņu, aizbildņu kustība, kā arī adopcija nespēj visiem bērniem nodrošināt aprūpi ģimeniskā vidē; diskusijās ar bērnu ārpusģimenes aprūpes speciālistiem un bērnu interešu aizstāvjiem bieži tika norādīts arī uz specifisku audžuģimeņu veidu trūkumu (krīzes audžuģimenes, terapeitiskās audžuģimenes u.tml.); nepietiekamas iespējas izmantot profesionālas supervīzijas un individuālu atbalstu audžuģimenēm; atbalsta trūkums bērniem, lai pārvarētu traumas, šķiršanos u.tml.;
- 2) Izglītības pakalpojumi: vispārīzglītojošās skolās bērni ar dažāda rakstura traucējumiem netiek integrēti (trūkst speciālās izglītības programmas visos vecumu posmos, nav korekcijas klašu, pedagogi nav apmācīti un sagatavoti šādu bērnu uzņemšanai, trūkst logopēdu, psihologu, sabiedrībā ir noraidoša attieksme); LPR nav pietiekoši daudzveidīgas un pieejamas profesionālās izglītības iespējas mērķgrupām; esošo izglītības iespēju kvalitāte tiek vērtēta slikti (piemēram, apvienojot vienā klasē bērnus ar dažāda rakstura traucējumiem, cieš mācību kvalitāte).
- 3) Veselības aprūpes pakalpojumi: speciālistu trūkums tuvu dzīvesvietai un speciālistu pieejamība; finanšu trūkums dažādu veselības aprūpes un medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu apmaksai.
- 4) Brīvā laika pakalpojumi: lai arī tiek norādīts, ka ir pieejami bērnu un jauniešu centri, sporta laukumi, bibliotēkas, tomēr mērķgrupa norāda, ka nepieciešama lielāka pakalpojumu daudzveidība un pieejamība, īpaši pusaudžu un jauniešu auditorijai nav piemērotu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu.
- 5) Transporta pakalpojumi: sabiedriskais transports kursē nepietiekami bieži, lai nodrošinātu brīvu un ērtu pārvietošanos uz/no pakalpojumu saņemšanas vietām.
- 6) Mājoklis: ģimenēm, kuras aprūpē bērnus ārpusģimenes aprūpes laikā, nereti nav pieejami kvalitatīvi mājokļi, dzīves apstākļi (piemēram, gadījumos, kad audžuģimenes ir gatavas uzņemt lielāku bērnu skaitu, bet nevar to darīt nepietiekami plaša mājokļa dēļ); pēc pilngadības sasniegšanas bērniem pēc ārpusģimenes aprūpes pašvaldības nereti piedāvā un nodrošina mājokļus ar sliktiem dzīves apstākļiem, tālu no iespējamām darbavietām.

Pakalpojumu sniedzēji (pašvaldības, NVO, komercstruktūras) uzskata, ka pakalpojumu pieejamības aspektā viena no galvenajām problēmām bērnu ārpusģimenes aprūpes pilnvērtīgai nodrošināšanai ir atbilstošu mērķgrupai piemērotu pakalpojumu trūkums. Piemēram, pašvaldību pārstāvji uzskata, ka trūkst alternatīvu pakalpojumu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām – audžuģimenes un profesionālās audžuģimenes, it īpaši audžuģimenes, kas specializējas uz pusaudžiem un jauniešiem piemērotu ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu; savukārt NVO pārstāvji uzsver, ka pašvaldībām trūkst motivācijas un prasmes attīstīt alternatīvas aprūpes formas. Tāpat ir ierobežots skaits NVO, kas gatavas iesaistīties pakalpojumu nodrošināšanā, savukārt

esošajām trūkst kapacitātes un ir nepietiekams finansējums. Atsevišķiem pakalpojumiem nav pēctecības un neturpinās sociālais atbalsts (piemēram, pēc sociālās rehabilitācijas saņemšanas krīzes centrā).

Kā citus nozīmīgus šķēršļus pakalpojumu sniedzēji min telpu trūkums (gan pašvaldības pakalpojumiem, gan audžuģimenēm), finansējuma un kvalificētu un profesionālu cilvēkresursu trūkumu. Mazākās pašvaldībās trūkst specifiski sociālās un sociālās rehabilitācijas speciālisti, kā arī personālam trūkst atbilstošu zināšanu un prasmju.

Problēmas rada arī sociālo pakalpojumu finansēšanas sadrumstalotība un īstermiņa atbalsts (projekta ietvaros) – atbildības sadalījums starp valsti un pašvaldību neveicina institūcijām alternatīvo sociālo pakalpojumu attīstību. Pakalpojumu pieejamība pašvaldību griezumā ir nevienlīdzīga un atkarīga no pašvaldību maksātspējas; trūkst pašvaldības finansējums pakalpojumu nodrošināšanai pēc sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas pabeigšanas (netiek nodrošināta pakalpojumu pēctecība); pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanai tiek piesaistīts papildu finansējums (privātais, ziedotāju, fondu) – tas ne vienmēr ir pieejams vai ir pieejams īslaicīgi. Trūkst finansējums gan pašvaldības, gan ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu klāsta paplašināšanai, kvalitātes uzlabošanai, kapacitātes stiprināšanai.

Detalizētu informāciju skatīt tabulā nr. 25.

3.12.2. Šķēršļi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus

Galvenās problēmas katrā no pakalpojumu grupām mērķgrupas pārstāvju un to interešu pārstāvju skatījumā:

- 1) Sociālie pakalpojumi: visvairāk tiek norādīts uz pakalpojumu trūkumu (pieejami tikai atsevišķi pakalpojumi, tie ir nevienmērīgi izvietoti LPR); atsevišķi pakalpojumi ir nepietiekamā apjomā (pamatā rehabilitācijas pakalpojumi – veidojas vairāku mēnešu rindas); speciālisti atrodas tālu no dzīvesvietas (piemēram, rehabilitācijas pakalpojumi pieejami Vaivaros); vides pieejamība nav nodrošināta, lai saņemtu šos pakalpojumus; finanšu trūkums, lai apmaksātu nepieciešamos pakalpojumus; pakalpojumu nepieejamība brīvdienās (vecāku nodarbinātības dēļ pakalpojumus nav iespējams izmantot nepieciešamajā apjomā, jo tie pieejami tikai darba dienās)
- 2) Izglītības pakalpojumi: vispārīzglītojošās skolās bērni ar dažāda rakstura traucējumiem netiek integrēti (trūkst speciālās izglītības programmas visos vecumu posmos, nav korekcijas klašu, pedagogi nav apmācīti un sagatavoti bērnu ar FT uzņemšanai, trūkst logopēdu, psihologu, sabiedrībā ir negatīva attieksme pret mērķgrupas bērniem); LPR nav pietiekoši daudzveidīgas un pieejamas profesionālās izglītības iespējas mērķgrupām; esošo izglītības iespēju kvalitāte tiek vērtēta zemu (piemēram, apvienojot vienā klasē bērnus ar dažāda rakstura traucējumiem, cieš mācību kvalitāte), skolās ne vienmēr ir nodrošināta vides pieejamība.
- 3) Veselības aprūpes pakalpojumi: speciālistu trūkums tuvu dzīvesvietai un speciālistu pieejamība (ir pieejami speciālisti Daugavpilī, Rēzeknē; brauc Tetereva fonda nodrošinātais autobuss ar medikāliem un speciālistiem vienreiz divos mēnešos); pakalpojumi tiek nodrošināti kampaņveidīgi, atkarībā no pieejamā finansējuma, tādēļ vecākiem ir grūti plānot veselības aprūpes pakalpojumus ilgtermiņā.
- 4) Brīvā laika pakalpojumi: lai arī tiek norādīts, ka ir pieejami bērnu un jauniešu centri, sporta laukumi, bibliotēkas, tomēr mērķgrupa norāda, ka nepieciešama lielāka pakalpojumu daudzveidība un pieejamība; ierobežota izvēle interešu izglītībā, sporta aktivitātēm, to īpaši ierobežo tas, ka daudzās sabiedriskās ēkās nav nodrošināta vides pieejamība.
- 5) Transporta pakalpojumi: gan sabiedriskā transporta, gan specializētā transporta trūkums pašvaldībās, kā arī atbalsta trūkums, lai kompensētu aprūpētājiem transporta izdevumus, kas rodas, saņemot citus pakalpojumus (piemēram, veselības aprūpi, izglītības pakalpojumus).
- 6) Mājoklis: nepietiekams atbalsts mājokļa jautājumā – nav pietiekami grupu dzīvokļu, dzīvokļu personām ar GRT, bērniem pēc ārpusģimenes aprūpes; nepietiekami nodrošināta vides pieejamība.

Pakalpojumu sniedzēju (pašvaldības, NVO, komercstruktūras) skatījumā galvenā problēma ir finansējuma trūkums pakalpojumu izveidei un ilgtspējas nodrošināšanai. Tā kā mērķgrupa lielākoties nav spējīga maksāt par pakalpojuma saņemšanu, finansējums ir jāmeklē citur, piemēram, no pašvaldības budžeta. Pašvaldību sociālais budžets ir nevienmērīgs dažādos LPR novados. Vēl viens šķērslis ir nestabilitāte finansējuma avotos, piemēram, sociālajiem dienestiem jaunus pakalpojumus ir iespējams attīstīt un nodrošināt tikai no projektu finansējuma, bet pēc tam pakalpojumu nodrošināšana jāsedz no pašvaldības budžeta, kam ne vienmēr ir savlaicīgi ielānoti līdzekļi. Nevalstiskajām organizācijām nav pietiekama finansējuma no pašvaldības, tāpēc darbības nodrošināšanai tiek piesaistīts projektu finansējums un brīvprātīgie, kas, savukārt, pakalpojumus ļauj nodrošināt kampaņveidīgi, periodiski.

Būtiska problēma ir arī infrastruktūras un telpu trūkums vai to nepiemērotība mērķgrupas vajadzībām. Pakalpojumu sniedzēji min tādus faktoros kā šauras un nepiemērotas telpas, nepietiekams telpu skaits, kā arī aprīkojuma trūkums. Šis faktors lielā mērā saistīts ar finansējuma trūkumu pakalpojuma sniedzējiem.

Cilvēkresursu trūkums ir vēl viena būtiska problēma pakalpojumu sniedzēju skatījumā. To ietekmē gan emocionāli un psiholoģiski smagie darba apstākļi, gan nepietiekamā atbildība, gan arī speciālistu aizplūšana no reģiona uz Rīgu vai ārvalstīm, un problēmas ieinteresēt un piesaistīt jaunus speciālistus darbam LPR.

Pašvaldību sociālo dienestu darbinieki uzskata, ka pieejamie pakalpojumi bieži nav piemēroti mērķgrupas vajadzībām, tāpat arī trūkst tehniskā aprīkojuma un personāla – surdotulku, specializētā transporta un citu palīgīdzekļu, lai pakalpojumi būtu piemēroti bērniem ar FT. Pie pakalpojumu nepietiekamības tiek minēta arī veselības aprūpes nepieejamība un nespēja veikt agrīnu diagnostiku, lai savlaicīgi identificētu problēmas.

Arī sabiedrības diskriminējošā attieksme bieži ir šķērslis, lai bērni ar FT pilnvērtīgi iekļautos sabiedrībā un izmantotu vispārējos pakalpojumus, tai skaitā iekļautos vispārīgizglītojošās skolās.

Detalizētu informāciju skatīt tabulā nr. 26.

3.12.3. Šķēršļi pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus

Galvenās problēmas katrā no pakalpojumu grupām mērķgrupas pārstāvju un to interešu pārstāvju skatījumā:

- 1) Sociālie pakalpojumi: rehabilitācijas pakalpojumi nav pieejami vienmērīgi visā reģionā; tiek norādīts uz finansējuma trūkumu pakalpojumu apmaksai; tāpat daļai no mērķgrupas ir nepieciešams psiholoģisks atbalsts un motivācija, lai viņi izmantotu piedāvātos pakalpojumus, piemēram, apmeklētu dienas aprūpes centru; trūkst individuālas pieejas personu ar GRT atbalsta vajadzību risināšanai.
- 2) Izglītības pakalpojumi: nepietiekamas iespējas profesijas iegūšanai.
- 3) Veselības aprūpes pakalpojumi: speciālistu trūkums tuvu dzīvesvietai un speciālistu pieejamība; trūkst pakalpojumu un speciālistu ārpus institūcijām; tuviniekiem trūkst līdzekļu, lai nogādātu personas ar GRT pie nepieciešamajiem speciālistiem.
- 4) Brīvā laika pakalpojumi: nepieciešama lielāka pakalpojumu daudzveidība un pieejamība; ierobežota izvēle interešu izglītībā, sporta aktivitātēm, ierobežo arī sabiedrības diskriminējošā attieksme.
- 5) Transporta pakalpojumi: gan sabiedriskā transporta, gan specializētā transporta trūkums pašvaldībās, gan finansējuma trūkums, lai kompensētu transporta izdevumus, kas rodas, saņemot citus pakalpojumus.
- 6) Mājoklis: nepietiekama grupu dzīvokļu pieejamība.

Pakalpojumu sniedzēji (pašvaldības, NVO, komercstruktūras) kā galveno problēmu minējuši finansējuma trūkumu. Tā kā mērķgrupas maksātspēja ir zema, nepieciešams pašvaldības atbalsts pakalpojumu attīstīšanai, bet tas ir nepietiekams. Nelielās pašvaldībās ekonomiski izdevīgāk ir pirkt pakalpojumus no NVO, tomēr arī šim mērķim ne vienmēr tiek atvēlēti pietiekami finanšu resursi, kā arī NVO trūkst motivācijas sniegt pakalpojumu reģistrēšanai oficiālajos pakalpojumu sniedzēju reģistros.

Mērķgrupai kopumā nav vides pieejamības problēmas, bet ir nepieciešams atbalsts no ģimenes locekļiem, asistentiem lai viņus motivētu apmeklēt pakalpojumu sniedzējus, kā arī pavadītu līdz, piemēram, ārstniecības iestādei. Pakalpojumu sniedzēji uzskata, ka bieži ģimenes locekļiem un atbalsta personām trūkst izpratnes un zināšanu par personu ar GRT aprūpi, kas var rezultēties pāraprūpē, negatīvi ietekmējot personas ar GRT spēju patstāvīgi dzīvei, kā arī personu ar GRT tuvinieki neuzticas pakalpojumu sniedzējiem. Arī pašas mērķa grupas ietvaros ir vērojams motivācijas trūkums: pakalpojumu sniedzēji norāda, ka klientiem ir grūti mainīt savu dzīvesveidu un censties uzlabot savus apstākļus, jo viņi ir pieraduši pie esošās situācijas. Bailes uzsākt dzīvi sabiedrībā varētu mazināt, nodrošinot individuālu pieeju un atbalstu.

NVO pārstāvji vērtē, ka pašvaldību nodrošināto sociālo pakalpojumu klāstā ir tikai nedaudzi pakalpojumi, kas domāti pilngadīgām personām ar GRT; turklāt liela daļa pakalpojumu pieejami tikai institūcijās.

Ierobežojošs faktors ir arī tas, ka sabiedrībā trūkst izpratnes un informācijas par mērķgrupas integrēšanu un neatkarīgas dzīves iespējām, kā arī valda diskriminējoša attieksme.

Detalizētu informāciju skatīt tabulā nr. 27.

Tabula 25. Šķēršļi bērniem ārpusģimenes aprūpē izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus

Jautājumi	Sociālie pakalpojumi	Izglītība	Veselības aprūpe	Kultūra un brīvais laiks	Transports	Mājoklis
Kāda ir pieejamo pakalpojumu kvalitāte?	Pieejamie pakalpojumi ir labā kvalitātē, bet nepietiekoši un nepieejami. Piedāvātie apmācību semināri ir labā kvalitātē. Vairāki pakalpojumi pieejami īslaicīgi – projektu ietvaros.	Speciālās internātskolas nesniedz kvalitatīvu apmācību. Apvienojot vienā klasē bērnus ar dažāda rakstura traucējumiem, cieš mācību kvalitāte. Vispārīzglītojošo skolu personāls nav apmācīts darbam ar bērniem ar dažāda rakstura traucējumiem.	Speciālistu trūkums, jābrauc uz lielajām pilsētām, nepieejami (garas rindas).	Nepietiekams pakalpojumu piedāvājums, īpaši pusaudžu un jauniešu auditorijai.	Ir apdzīvotās vietas, kur nav pieejams sabiedriskais transports, vai kursē dažas reizes nedēļā.	Bērniem pēc 18 gadu vecuma tiek nodrošināta dzīvesvieta ar sliktiem dzīves apstākļiem, arī tālu no pieejamām darbavietām.
Kādi papildu pakalpojumi būtu nepieciešami?	“Atelpas brīdis”, psihoterapijas, apmācības kā darboties ar bērniem ar FT, asistenta pakalpojumi, psihologa pakalpojumi vecākiem, kuri audzina bērnus ar FT, arī atbalsta grupas, specializētās darbnīcas. Programma, lai palīdzētu bērnam tikt galā ar traumām. Atbalsta programmas un speciālisti, kas specializētos darbam ar dažāda vecuma bērniem - pirmsskolas vecuma bērniem, pusaudžiem, jauniešiem. Bērnu pieskatīšana /nodarbības apmācību laikā. Nepieciešama profesionāla supervīzija gan grupā, gan individuāli. Mentori. Vietējais atbalsta centrs ar sociālajiem darbiniekiem un citiem speciālistiem (piemēram, jurists). Katrai audžuģimenei ir nepieciešama	Korekcijas klases vispārīzglītojošās skolās. Profesionālās skolas bērniem ar FT, GRT, lai varētu apgūt profesiju, kuru vēlas. Trūkst pirmsskolas izglītības iespējas, tai skaitā bērniem ar runas traucējumiem. Izglītības iestādēs trūkst logopēdu, psihologu.	Dažādas terapijas. Bez maksas zobārsts pēc 18 gadiem. Narkologs, speciālisti, kas strādā ar atkarībām.	Plašāks pakalpojumu klāsts.	Nepieciešams speciālais transports pašvaldībā. Finansiāls atbalsts aprūpētājiem par transporta izdevumiem, kas rodas, lai saņemtu veselības aprūpes pakalpojumus.	Grupu dzīvokļi. Dzīvokļi bērniem pēc ārpusģimenes aprūpes.

Jautājumi	Sociālie pakalpojumi	Izglītība	Veselības aprūpe	Kultūra un brīvais laiks	Transports	Mājoklis
	kontaktpersona sociālajā dienestā, kas sniedz atbalstu nepieciešamo pakalpojumu saņemšanas koordinēšanā.					
Kas visbūtiskāk ierobežo jūsu iespējas izmantot šos pakalpojumus? (attālums, finanses, kvalitāte, darba laiks, u.tml.)	Pietiekošs materiālais nodrošinājums.	Attālums, piemērotu izglītības iespēju trūkums.	Daudzi speciālisti pieejami tikai Rīgā. Veselības aprūpes pieejamību Rīgā ierobežo iespējas vecākiem uzturēties līdzās bērnam (jādzīvo viesnīcā par maksu).	Nepietiekams pakalpojumu klāsts.	Materiālo iespēju trūkums par speciālistu apmaksu. Braucot uz veselības aprūpes iestādēm lielajās pilsētās, papildus izmaksas, piemēram, maksas stāvvietas.	-
Kādi pilnveidojumi būtu nepieciešami pakalpojumu nodrošinājumā?	Asistents / atbalsta personāls, kas var palīdzēt mājās krīzes situācijās (piem., ja kādam no bērniem jābrauc uz slimnīcu).	Korekcijas klases vispārizglītojošās skolās.	Finansējums briļļu iegādei.	-	Finansiāls atbalsts transporta pakalpojumiem.	Nepieciešamas lielāks mājoklis lielajām ģimenēm. Pašvaldību nodrošināti dzīvokļi ģimenēm.

Informācijas avots: DI mērķgrupu personu un to interešu pārstāvju fokusa grupu diskusijas, SBSP sniedzēju viedokļu aptauja, iepriekš veiktu pētījumu un plānošanas dokumentu saturs analīze.

Tabula 26. Šķēršļi bērniem ar FT izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus

Jautājumi	Sociālie pakalpojumi	Izglītība	Veselības aprūpe	Kultūra un brīvais laiks	Transports	Mājoklis
Kāda ir pieejamo pakalpojumu kvalitāte?	Kvalitāte ir nevienmērīga, konkurences trūkumu ietekmē speciālistu ierobežotais skaits. Ir pieejami atsevišķi rehabilitācijas un sociālās aprūpes pakalpojumi, bet tie ir nevienmērīgi izvietoti LPR.	Speciālās izglītības pakalpojumi netiek vērtēti kā kvalitatīvi – galvenie ierobežojumi ir attālums (nepieciešamība palikt internātskolā), neadekvāta medicīniskā aprūpe, slikti mācību rezultāti skolēniem.	Kopumā esošo veselības aprūpes speciālistu kvalitāte tiek vērtēta kā laba. Pieejami arī ārsti no Rīgas (izbraukumā).	Esošais brīvā laika pavadīšanas piedāvājums tiek vērtēts kā labs, bet nepietiekams. Interesu izglītības piedāvājums un sporta aktivitāšu izvēle ir ierobežota. Ir pieejami jauniešu dienas centri, bibliotēkas. Daudzās sabiedriskās ēkās nav nodrošināta vides pieejamība.	Transporta pakalpojumu kvalitāte nav apmierinoša – to ietekmē gan vispārējais ceļu stāvoklis, gan transporta līdzekļu sliktā kvalitāte, nolietojums.	-
Kādi papildu pakalpojumi būtu nepieciešami?	"Atelpas brīdis", nometnes, kvalitatīvas apmācības, sociālā darbinieka konsultācijas, psihoterapijas, smilšu terapija, Martameo, apmācības, kā darboties ar bērniem ar	Korekcijas klases vispārizglītojošās skolās. Profesionālās izglītības iegūšanas iespējas bērniem ar FT, GRT, lai varētu apgūt profesiju, kuru vēlas.	Ergoterapeiti, psihiatri, masāžu speciālisti.	Rotaļu, sporta laukumi.	Speciālais transports.	-

Jautājumi	Sociālie pakalpojumi	Izglītība	Veselības aprūpe	Kultūra un brīvais laiks	Transports	Mājoklis
	FT, asistenta pakalpojumi, psihologa pakalpojumi vecākiem, kuri audzina bērnus ar FT, arī atbalsta grupas.	Atbalsta personāla nodrošinājums (logopēds, psihologs, skolotāja palīgi, speciālās izglītības skolotāji).				
Kas visbūtiskāk ierobežo jūsu iespējas izmantot šos pakalpojumus? (attālums, finanses, kvalitāte, darba laiks, u.tml.)	Vecāku aizņemtība (pakalpojumi pieejami darba laikā), atsevišķi pakalpojumi ir nepietiekamā apjomā (veidojas vairāku mēnešu rindas), attālums, vides pieejamība.	Nav korekcijas klases vispārizglītojošās skolās. Reģionā ir ierobežota izvēle profesionālās izglītības ieguvei. Finansiāli šķēršļi (ceļa izdevumi). Skolās nav nodrošināta vides pieejamība.	Nav pietiekams skaits speciālistu. Speciālisti nepieejami (garas rindas), kas var ietekmēt arī bērnu veselības stāvokli.		Pašvaldības lielākoties šādus pakalpojumus nepiedāvā, jānodrošina pašiem.	Pašvaldības lielākoties šādus pakalpojumus nepiedāvā.
Kādi pilnveidojumi būtu nepieciešami pakalpojumu nodrošinājumā?	Vides pieejamība	Integrējoša izglītība. Nediskriminējoša attieksme.	Regularitāte pakalpojumu nodrošinājumā, jo daudzi pakalpojumi tiek nodrošināti projektu ietvaros.	Transporta nodrošinājums, lai šie pakalpojumi būtu pieejami.	Nodrošināts pakalpojums.	Vides pieejamība

Informācijas avots: DI mērķgrupu personu un to interešu pārstāvju fokusa grupu diskusijas, SBSPP sniedzēju viedokļu aptauja, iepriekš veiktu pētījumu un plānošanas dokumentu saturs.

Tabula 27. Šķēršļi pilngadīgām personām ar GRT izmantot sociālos un vispārējos pakalpojumus

Jautājumi	Sociālie pakalpojumi	Izglītība	Veselības aprūpe	Kultūra un brīvais laiks	Transports	Mājoklis
Kāda ir pieejamo pakalpojumu kvalitāte?	Esošo pakalpojumu kvalitāte vērtējama kā laba, bet tie netiek nodrošināti pietiekamā apjomā. Rehabilitācijas pakalpojumi nav pieejami vienmērīgi visā reģionā.	-	Nav pietiekoši nodrošināta speciālistu pieejamība, īpaši ārpus lielākajām pilsētām.	Nepietiekoši pieejami pakalpojumi.	Ierobežota sabiedriskā transporta pieejamība, īpaši mazākās apdzīvotās vietās.	Nav pieejami
Kādi papildu pakalpojumi būtu nepieciešami?	"Atelpas brīdis", psihoterapijas, asistenta pakalpojumi, psihologa pakalpojumi, arī atbalsta grupas, specializētās darbnīcas, nodarbinātības iespējas. Trūkst pakalpojumu un speciālistu ārpus institūcijām.	Profesionālās izglītības iespējas.	Ergoterapeiti, masāžas, cita veida nepieciešamās terapijas. Trūkst pakalpojumu un speciālistu ārpus institūcijām.	Plašāks piedāvājuma klāsts sporta un brīvā laika pavadīšanai personām ar GRT.	Nepieciešams speciālais transports pašvaldībā.	Grupu dzīvokļi.

Jautājumi	Sociālie pakalpojumi	Izglītība	Veselības aprūpe	Kultūra un brīvais laiks	Transports	Mājoklis
Kas visbūtiskāk ierobežo jūsu iespējas izmantot šos pakalpojumus? (attālums, finanses, kvalitāte, darba laiks, u.tml.)	Finansiālie ierobežojumi, daudzi pakalpojumi pašiem jāapmaksā (piemēram, psihologs).	Nav pieejamas izglītības iespējas profesijas iegūšanai.	Tuviniekiem trūkst līdzekļu, lai nogādātu personas ar GRT pie nepieciešamajiem speciālistiem. Speciālistiem nereti trūkst izpratnes un kompetences par pakalpojumu sniegšanu personām ar GRT.	Nepietiekama pakalpojuma pieejamība. Sabiedrības diskriminējoša attieksme.	Nav pietiekami nodrošināti transporta pakalpojumi. Finansējuma trūkums, lai segtu transporta izdevumus, saņemot veselības aprūpes pakalpojumus.	Nepietiekama pakalpojuma pieejamība.
Kādi pilnveidojumi būtu nepieciešami pakalpojumu nodrošinājumā?	Tūkst individuālas pieejas personu ar GRT atbalsta vajadzību risināšanai.	-	-	-	-	-

Informācijas avots: DI mērķgrupu personu un to interešu pārstāvju fokusa grupu diskusijas, SBSP sniedzēju viedokļu aptauja, iepriekš veiktu pētījumu un plānošanas dokumentu saturs analīze.

3.13. Esošās situācijas kopsavilkums un ieteikumi deinstitucionalizācijas īstenošanai

Šajā nodaļā sniegts esošās situācijas kopsavilkums, apkopojot iepriekšējās nodaļās analizētos datus un informāciju, kā arī, balstoties tajos, izvirzīti ieteikumi DI īstenošanai, kuri LPR DI plāna stratēģiskās daļas izstrādē ņemti vērā, definējot rīcības virzienus, īstenojamus pasākumus, kā arī izstrādājot SBSP izvietojuma plānus (skatīt tabulu nr. 28).

Tabula 28. Esošās situācijas kopsavilkums un ieteikumi DI īstenošanai

Nr. p. k.	Esošā situācija*	Ieteikumi deinstitucionalizācijas īstenošanai
1.	LPR sociāli ekonomiskā situācija	
1.1.	LPR saskaņā ar PMLP datiem dzīvo 304 931 iedzīvotājs. Mazākās plānošanas reģiona pašvaldības ir Baltinavas novads (1 176 iedzīvotāji), Vārkavas novads (2 124) un Rugāju novads (2 395), bet lielākās – Daugavpils pilsēta (95 467), Rēzeknes pilsēta (31 216), Rēzeknes novads (29 257) un Daugavpils novads (24 838). Iedzīvotāju skaita kritums novērojams visās reģiona pašvaldībās – visizteiktāk Viļakas novadā (-6,5%), Baltinavas novadā (-6,1%) un Daugavpils novadā (-5,4%), bet salīdzinoši mazāk Daugavpils pilsētā (-2,7%), Rēzeknes novadā (-3,2%) un Ludzas novadā (-3,6%). Iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka laika periodā līdz 2025. gadam LPR iedzīvotāju skaits samazināsies vairāk nekā citos reģionos. Prognozēts, ka 2020. gadā kopējais reģiona iedzīvotāju skaits būs 258 597, bet 2025. gadā – 238 234.	SBSP attīstīt apdzīvotās vietās ar lielāku esošo un prognozēto iedzīvotāju skaitu, mazākām apdzīvotām vietām veidojot funkcionālas saiknes SBSP un vispārējo pakalpojumu nodrošināšanā ar lielākiem attīstības centriem. Īpašu uzmanību pievērst pakalpojumu sasniedzamībai, ņemot vērā, ka apdzīvotās vietās, kur iedzīvotāju skaits ir neliels un sarūkošs, sabiedriskā transporta pieejamība vidējā un ilgtermiņā paredzami samazināsies.
1.2.	Bezdarba līmenis reģionā pēdējo trīs gadu laikā bijis konstants 13,5% līmenī. Viszemākais bezdarba līmenis ir Ilūkstes novadā (9,0%), Daugavpils pilsētā (9,1%) un Vārkavas novadā (9,3%), bet visaugstākais Ciblas novadā (24,0%), Viļānu novadā (23,5%) un Zilupes novadā (23,1%).	Plānojot pilngadīgu personu ar GRT integrāciju sabiedrībā, īpašu uzmanību pievērst nodarbinātības iespējām. Ņemot vērā, ka aktīvo tirgus sektora vienību skaits uz 1 000 iedzīvotājiem LPR ir zemāks kā citos reģionos un bezdarba rādītāji – izteikti augstāki, nodarbinātības iespējas LPR iedzīvotājiem ir būtiski ierobežotas. DI mērķgrupām būtu nepieciešami papildu atbalsta pasākumi nodarbinātības nodrošināšanā (subsīdētās darba vietas, sociālā uzņēmējdarbība, atbalsts prasmju apguvē u.tml.).
1.3.	Pašvaldību budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem vidēji reģionā bijuši 34,85 EUR līmenī, un pēdējo trīs gadu laikā tie samazinājušies par 5%. Viszemākie tie ir Riebiņu novadā (10,70 EUR), Preiļu novadā (17,50 EUR) un Viļakas novadā (17,68 EUR), bet visaugstākie Zilupes novadā (62,04 EUR), Viļānu novadā (57,09 EUR) un Baltinavas novadā (54,15 EUR).	Plānojot SBSP attīstību, jāņem vērā LPR pašvaldību ierobežotās finanšu iespējas uzturēt plašu pakalpojumu klāstu – sarūkošais iedzīvotāju skaits arvien samazina pašvaldību budžetu ieņēmumus, savukārt iedzīvotāju vidējā vecuma palielināšanās rada un jau tuvākā nākotnē radīs arvien lielāku papildu slogu pašvaldību sociālajam budžetam. Tāpat jāņem vērā, ka dažādu pašvaldību finansiālās iespējas būtiski atšķiras arī savstarpēji, pie tam – teritoriāli mazāku pašvaldību izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem jau šobrīd ir ļoti augsti, kas, savukārt, lielā mērā ierobežo iespējas uzņemties ilgtermiņa saistības vēl papildu sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstīšanā un pakalpojumu nodrošināšanā.
2.	DI mērķgrupu personu skaits	
2.1.	1 338 LPR pašvaldību bērni atrodas ārpusģimenes aprūpē – tie ir 3% no kopējā reģiona bērnu skaita (relatīvā rādītājā – uz katriem 1 000 iedzīvotājiem 4 bērni atrodas ārpusģimenes aprūpē). Pēdējo 3 gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pakāpeniski samazinājies, sarūkot par aptuveni 10% (šajā pašā laika periodā kopējais bērnu skaits reģionā ir samazinājies tikai par 2%). Visvairāk (897) bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 228 bērni ievietoti ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, bet 213 bērni – audžuģimenēs. Saskaņā ar bāriņtiesu ikgadējo pārskatu datiem, LPR pašvaldībās ir 594 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām	Bērniem ārpusģimenes aprūpē LPR šobrīd ir ļoti ierobežotas iespējas ģimeniskai aprūpei – audžuģimeņu skaits ir neliels un vairāku gadu laika periodā nav novērojams tā pieaugums. DI projekta ietvaros būtu nepieciešams īpašu uzmanību pievērst audžuģimeņu kustības sekmēšanai, lai nodrošinātu iespējas bērnu aprūpei ģimeniskā vidē, nevis tikai ģimeniskai videi pietuvinātā. Ņemot vērā lielo to bērnu skaitu ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana, kā arī faktu, ka lielāki daļai bērnu iemesli nonākšanai institūcijās ir saistīti ar nelabvēlīgiem apstākļiem ģimenē (vardarbība, alkohola lietošana), īpaša uzmanība būtu

Nr. p. k.	Esošā situācija*	Ieteikumi deinstitucionalizācijas īstenošanai
	<p>bāriņtiesas pārskata gadā informējusi pašvaldību sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju.</p> <p>LPR pašvaldībās ir 726 aizbildņi un 83 audžuģimenes, bet 60 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem. Relatīvie rādītāji liecina, ka audžuģimeņu kustība reģionā ir ļoti minimāli attīstīta – uz katrēm 10 000 reģiona iedzīvotāju ir 44 bērni ārpusģimenes aprūpē un tikai 3 audžuģimenes (uz 1 338 bērniem ārpusģimenes aprūpē reģionā ir 83 audžuģimenes). Tikai trīs pašvaldībās audžuģimeņu skaits ir 10 vai lielāks – Dagdas novadā (12), Daugavpils novadā (12) un Daugavpils pilsētā (10).</p> <p>DI procesā LPR iesaistītas 8 ilgstošas sociālās aprūpes iestādes un individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 209 bērniem šajās iestādēs.</p> <p>Tā kā atbildība par aprūpes un pakalpojumu nodrošināšanu bērniem jāuzņemas tai pašvaldībai, kurā bērns deklarēts un kura to ievietojuši institūcijā, daļai bērnu (21), kuri šobrīd atrodas un tikuši izvērtēti LPR izvietotajos BSAC, pakalpojumu vajadzības jānodrošina pašvaldībām citos reģionos, bet 18 bērniem, kuri ievietoti un izvērtēti BSAC citos reģionos, pakalpojumus jānodrošina LPR pašvaldībām.</p> <p>Attiecīgi kopējais LPR piekritīgo izvērtēto bērnu skaits ir 213. 61% bērnu institūcijās ievietoti vardarbības pret bērnu vai bērna pamešanas novārtā dēļ. 45% bērnu atrašanās institūcijās iemesls ir alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē. Tikai dažiem bērniem iemesls ir vecāku nāve vai bērnu veselības stāvoklis.</p>	<p>pievēršama darbam ar riska ģimenēm, preventīvu pasākumu īstenošanai, lai novērstu nepieciešamību bērņus izņemt no viņu esošajām ģimenēm.</p>
2.2.	<p>LPR kopumā ir 1 322 bērni ar invaliditāti – tas ir 0,3% no kopējā LPR iedzīvotāju skaita un 3% no kopējā LPR bērnu skaita.</p> <p>318 bērniem ar invaliditāti ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT.</p> <p>Saskaņā ar pašvaldību aptaujā sniegto informāciju, to redzeslokā ir 253 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās – tas veido 19% no visiem bērniem ar invaliditāti reģionā.</p> <p>Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 392 bērniem ar FT, kas veido 30% no kopējā bērnu ar invaliditāti skaita plānošanas reģionā. Lielākais izvērtēto bērnu ar FT skaits ir Daugavpils pilsētā (75), Rēzeknes pilsētā (56), Rēzeknes novadā (48) un Balvu novadā (47). Analizējot izvērtēto bērnu skaitu attiecībā pret kopējo bērnu ar invaliditāti skaitu pašvaldībā, divās pašvaldībās izvērtējumi veikti vairāk nekā pusei no ģenerālkopas – Ludzas novadā 75%, Viļānu novadā 67%. Krāslavas novadā izvērtēti 48% no kopskaita, Rugāju novadā 41%, bet Riebiņu novadā un Rēzeknes pilsētā – 39%.</p> <p>Savukārt zemākie izvērtēto bērnu īpatsvara rādītāji ir Preiļu novadā (18%), Krāslavas novadā (19%), Zilupes novadā (19%) un Daugavpils novadā (20%).</p>	<p>Lai gan MK 313 noteikumi nosaka, ka DI mērķgrupai atbilst tikai tie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, atbalsts un SBSP ir nepieciešami arī tiem bērniem, kuriem invaliditāte nav piešķirta, bet kuru veselības stāvoklis atbilst invaliditātes statusam. Sekojoši – pašvaldībām būtu jāapzina situācija arī šajā mērķgrupā un jāsniedz atbalsts ģimenēm gan invaliditātes statusa ieguves procesā, gan pakalpojumu pieejamībā.</p> <p>Pašvaldībās, kur individuālo vajadzību izvērtējumi veikti mazāk nekā pusei no visiem mērķgrupas bērniem, būtu iesakāms veikt papildu mērķgrupas personu iesaisti DI projektā.</p> <p>Plānojot konkrētu SBSP izvietojumu un attīstīšanu, iesakāms ņemt vērā, ka pēc pakalpojumu izveides pieprasījums pēc tiem visdrīzāk būtiski pieaugs, jo pakalpojumus vēlēšies izmantot arī tie mērķgrupas pārstāvji, kuri DI projektā nav iesaistījušies neinformētības vai neesošās pakalpojumu infrastruktūras dēļ. Tādēļ sagaidāms, ka pieprasījums pēc SBSP vidējā un ilgtermiņā pieaugs (īpaši pēc sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem).</p>
2.3.	<p>LPR kopā ir 29 345 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu atbilstoši MK 313 noteikumiem veido 13% jeb 3 696 personas – tas ir 1% no kopējā LPR iedzīvotāju skaita.</p> <p>Skaitliski lielāks personu ar GRT skaits novērojams Daugavpils pilsētā (1 023 personas), Daugavpils novadā (526), Rēzeknes novadā (282), Krāslavas novadā (254) un Rēzeknes pilsētā (242).</p> <p>LPR pašvaldību redzeslokā ir 699 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē – tas veido 19% no kopējā personu ar GRT skaita reģionā. 51 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un tās ir uzņemtas rindā. Visvairāk šādu personu ir Daugavpils pilsētā (116), Ludzas novadā (108), Riebiņu novadā (79) un Viļakas novadā (78).</p> <p>Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 462 personām ar GRT LPR. Lai noteiktu kopējo personu ar GRT skaitu, kas izteikušas vēlmi dzīvot LPR pašvaldībās, no šī skaita tika atņemtas 10 personas, kuras izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi citos reģionos, bet pieskaitītas 19 personas, kuras izvērtētas citos reģionos, bet vēlas dzīvot LPR pašvaldībās. Sekojoši kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot LPR, ir 471. No tām 362 personas jau šobrīd dzīvo sabiedrībā, bet 109 personas atrodas institucionālā aprūpē</p>	<p>Ņemot vērā, ka izvērtēto personu īpatsvars DI mērķgrupas kopskaitā ir ļoti neliels, plānojot SBSP attīstīšanu, jāņem vērā, ka reālais pieprasījums pēc šādiem pakalpojumiem pašvaldībās ir izteikti lielāks, nekā individuālo vajadzību izvērtējumos identificēts.</p> <p>Lai plānotu SBSP attīstību ilgtermiņā, pašvaldībām būtu iesakāms veikt vajadzību apzināšanu arī pilngadīgo personu ar GRT mērķgrupā kopumā.</p> <p>Lai pēc iespējas mazinātu to personu nonākšanas institucionālā aprūpē, kuras jau šobrīd ir pašvaldību redzeslokā, pašvaldībās nepieciešams nodrošināt kompleksu pieeju sabiedrībā balstītu un vispārējo pakalpojumu nodrošināšanā (sociālā rehabilitācija, nodarbinātība, dzīvesvieta, apūpe mājās, veselības aprūpe u.c.).</p>

Nr. p. k.	Esošā situācija*	Ieteikumi deinstitucionalizācijas īstenošanai
	<p>(90 personas LPR, 4 – KPR, 4 – RPR, 7 – VPR un 4 – ZPR izvietotajās institūcijās).</p> <p>Izvērtēto personu skaits veido tikai 13% no kopējā personu ar GRT skaita reģionā, bet izvērtēto īpatsvara rādītāji kopējā personu ar GRT skaitā ir ļoti atšķirīgi dažādās pašvaldībās, svārstoties no 44% Ludzas novadā un 38% Viļānu novadā līdz 3% Krāslavas novadā un 5% Dagdas novadā.</p>	
3.	DI mērķgrupu vajadzības pēc SBSP	
3.1.	<p>LPR DI plāna ietvaros individuālie vajadzību izvērtējumi veikti 213 LPR pašvaldībām piekritīgiem bērniem ārpusģimenes aprūpē. 195 no tiem atrodas iestādēs LPR, bet 18 – citos reģionos.</p> <p>Aprūpes pakalpojumu tematiskajā blokā 87 no 213 bērniem kā vēlamākā aprūpes forma norādīts ĢVPP jeb mazā institūcija, 72 bērniem – SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā, 45 bērniem – audžuģimene vienas ģimenes bērniem, 40 – jauniešu māja, 31 – audžuģimene (nekonkretizējot veidu).</p> <p>Sociālās un veselības aprūpes tematiskajā blokā vairākumam bērnu ārpusģimenes aprūpē nepieciešami tādi pakalpojumi kā ģimenes ārsta konsultācijas (135 no 213), sociālā darbinieka individuālās konsultācijas (130).</p> <p>Lielai daļai bērnu kā nepieciešami identificēti arī sociālā aprūpētāja pakalpojumi (85), atbalsta vai pašpalīdzības grupas pakalpojumi (79) un psihiatra konsultācijas (53). Nepieciešamākie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi ir: psihologs (184 no 213), fizioterapeits (174), izglītojošās atbalsta grupas (147), nodarbības prasmju apmācībai (145), ergoterapeits (130), radošās darbnīcas (129), psihoterapeits (112). Katram trešajam bērnam nepieciešami arī sociālā rehabilitētāja pakalpojumi (79) un logopēds (78).</p> <p>Nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir mūzikas terapija (122 no 213), mākslas terapija (109), kustību/dejas terapija (109). Nedaudz mazāk kā pusei bērnu nepieciešama kanisterapija (98).</p> <p>Bez aprūpes un sociālajiem pakalpojumiem jāņem vērā arī mērķgrupas vajadzības pēc vispārējiem pakalpojumiem – brīvā laika pavadīšanas iespējas (sportošana (158 no 213), ekskursijas un pārgājieni (131), dejas (121), nometnes (108), pastaigas (102)), sabiedriskais transports (110), iekļaujošās izglītības programmas (46), atbalsts mācību procesā (28).</p>	<p>Plānojot SBSP, jāņem vērā, ka jau 2018. gada beigās 24% izvērtēto bērnu būs sasnieguši pilngadību, 2019. gada beigās – 33%, bet 2020. gada beigās – jau 40%. Tas norāda uz nepieciešamību īpašu uzmanību pievērst arī darbam ar jaunatni pašvaldībās.</p> <p>Jāņem vērā, ka papildus bērnu vajadzībām šajā mērķgrupā ļoti būtiskas ir arī ģimenes un radnieku vajadzības. Gan profilaktiski (lai novērstu bērnu izņemšanu no ģimenes), gan atbalstā ģimenes atkalapvienošanai.</p> <p>Pakalpojumu plānošanā prioritātei jābūt aprūpes nodrošināšanai ģimenē (bioloģiskā ģimene, audžuģimene, aizbildnis, adopcija) un tikai galējās nepieciešamības gadījumā – institūcijā. Tas akcentē nepieciešamību gan pēc profilaktiskiem pasākumiem riska ģimenēm, gan izglītojošām, informatīvām un psiholoģiska atbalsta aktivitātēm audžuģimeņu un aizbildņu kustības stiprināšanai, un adopcijas veicināšanai. Sabiedrības informēšana, aizspriedumu mazināšana, individuālas konsultācijas, atbalsta un motivēšanas pasākumi u.c. aktivitātes vidējā un ilgtermiņā nodrošinātu institucionālās aprūpes nepieciešamības mazināšanos un ģimeniskas aprūpes alternatīvu pieejamību.</p> <p>Plānojot pakalpojumus, jāņem vērā to kontekstuālā vajadzība – vairāk nekā 2/3 izvērtēto bērnu vienlaikus nepieciešami tādi pakalpojumi kā psihologs, fizioterapeits, sportošana iespējas, izglītojošās atbalsta grupas, nodarbības prasmju apmācībai, ekskursijas, pārgājieni, ģimenes ārsta konsultācijas, sociālā darbinieka individuālās konsultācijas, ergoterapeits, radošās darbnīcas, mūzikas terapija. Sekojoši – dažādie pakalpojumi ir savstarpēji papildinoši, un tie jānodrošina kompleksī.</p>
3.2.	<p>LPR DI plāna ietvaros individuālie vajadzību izvērtējumi veikti 392 bērniem ar FT. Atbilstoši MK 313 noteikumiem sociālās aprūpes un "atelpas brīža" pakalpojumi var tikt nodrošināti visiem bērniem ar FT, kuriem izsniegts VDEĀVK atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (arī tiem, kuriem nav veikts individuālais vajadzību izvērtējums), un tādu LPR ir 318, tai skaitā 59 līdz 4 gadu vecumam.</p> <p>Sociālās un veselības aprūpes tematiskajā blokā vairākumam bērnu ar FT nepieciešami tādi pakalpojumi kā ģimenes ārsta konsultācijas (385 no 392), neirologs (316), "atelpas brīdis" (261), psihiatrs (186).</p> <p>Nepieciešamākie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi ir: fizioterapeits (388 no 392), psihologs (380), ergoterapeits (378), sociālā rehabilitētāja pakalpojums (328), asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) (295). Vairāk nekā pusei izvērtēto bērnu ar FT nepieciešami arī tādi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi kā: nodarbības prasmju apmācībai (247), radošās darbnīcas (244), ģimenes asistenta pakalpojums (215), logopēds (204), speciālais/ attīstošais pedagogs (194), izglītojošās atbalsta grupas (193).</p> <p>Izteikti liels ir pieprasījums pēc terapijas pakalpojumiem: mūzikas terapija (316 no 392), reitoterapija (302), smilšu terapija (283), mākslas terapija (260), kanisterapija (248). Liels ir arī potenciālais pieprasījums pēc kustību/deju terapijas (127), delfīnu terapijas (67), kā arī PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodēm (63), TEACCH pieejas (62), tera spēles (42), MarteMeo pieejas (40). Vidēji katram bērnam individuālajos novērtējumos kā nepieciešami atzīmēti 5 dažādi terapijas pakalpojumi.</p>	<p>Lai gan LPR DI plāna ietvaros tiek nodrošināta tikai daļa no vajadzībām, pašvaldībām iesakāms sociālo un vispārējo pakalpojumu attīstību plānot plašākā tvērumā, nodrošinot ne tikai sociālās aprūpes un rehabilitācijas vajadzības, bet domājot arī par pakalpojumu sniegšanas vietu vides pieejamību, iekļaujošā un universālā dizaina principu piemērošanu pilsētvidē, sabiedrības attieksmes maiņu u.c. saistītiem jautājumiem.</p> <p>Lai gan vajadzība pēc sociālā darbinieka konsultācijām norādīta tikai 24 no 392 bērniem, sociālajam dienestam pašvaldībās būtu jāveic koordinējošs darbs pakalpojumu vajadzību apzināšanā un nodrošināšanā visiem mērķa grupas bērniem. Sekojoši – sociālā dienesta kapacitātes stiprināšana un kompetenču attīstīšana uzskatāma par būtisku priekšnosacījumu SBSP attīstībā un mērķgrupas personu pilnvērtīgā integrācijā sabiedrībā.</p> <p>Pašvaldībām DI process jāskata un jāplāno plašāk nekā tikai sociālo pakalpojumu nodrošināšanas kontekstā, pielāgojot arī izglītības, transporta un brīvā laika iespējas bērnu ar FT vajadzībām.</p> <p>Saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem, absolūtajam vairākumam (75%–100%) bērnu ar FT ir nepieciešami tādi pakalpojumi kā fizioterapeits, ģimenes ārsta konsultācijas, psihologs, ergoterapeits, specializētais transports, sociālā rehabilitētāja pakalpojumi, mūzikas terapija,</p>

Nr. p. k.	Esošā situācija*	Ieteikumi deinstitucionalizācijas īstenošanai
	<p>Bez sociālajiem pakalpojumiem individuālo vajadzību izvērtējumu dati norāda arī uz izteiktu vispārējo pakalpojumu nepieciešamību. 214 bērniem ar FT norādīta nepieciešamība pēc mājapmācības, 179 – pēc iekļaujošas izglītības programmas, 169 – specializētās mācību programmas, 133 – asistenta pakalpojumiem mācību procesā, 116 – tālmācības. 340 bērniem nepieciešams specializētais transports, kamēr tikai 24 – sabiedriskais transports (tas, visdrīzāk, norāda uz sabiedriskā transporta nepieejamību bērniem ar FT). Vairāk nekā pusei izvērtēto bērnu nepieciešami palīgīdzekļi mājāsapmācībai un telpu pielāgošanai, 188 bērniem – pašaprūpes palīgierīces, 81 – pārvietošanās palīgierīces. Daudzveidīgas un plašas vajadzības bērniem ar FT ir brīvā laika pavadīšanā – lielākajai daļai bērnu nepieciešamas pastaigas ārā (385 no 392), radio klausīšanās (346), televīzijas skatīšanās (340), nometnes (236). Sportošanas iespējas nepieciešamas 85 bērniem, ekskursijas, pārgājieni – 46 bērniem.</p>	<p>neirologs, reitērija, asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam, smilšu terapija. Sekojoši – plānojot pakalpojumus, jāņem vērā to kontekstuālā vajadzība – dažādie pakalpojumi ir savstarpēji papildinoši, līdz ar to pilnvērtīga mērķgrupas integrācija sabiedrībā var notikt tos nodrošinot kompleksi.</p>
3.3.	<p>LPR DI plāna ietvaros 471 persona ar GRT izteikusi vēlmi dzīvot LPR, 362 no tām jau šobrīd dzīvo sabiedrībā, bet 109 – VSAC (tai skaitā 19 – VSAC ārpus LPR). Nepieciešamākie sociālie pakalpojumi ir: Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (427 no 471), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas) (409), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības) (387), specializēto darbnīcu pakalpojumi (358), grupu dzīvokļa pakalpojumi (319), sociālais mentors (137). 39 personām būtu nepieciešama arī aprūpe mājās u.c. mobilā uzraudzība, 27 personām – "atelpas brīža" pakalpojumi, bet 10 personām – sociālā māja. Personām ar GRT, kuras plāno pārcelties uz dzīvo sabiedrībā, biežāk nekā personām ar GRT, kuras jau tagad dzīvo sabiedrībā, nepieciešami tādi pakalpojumi kā sociālais mentors (nepieciešams 100% to, kuri atrodas institūcijās, bet tikai 8% to, kuri dzīvo sabiedrībā), grupu dzīvokļi (attiecīgi 86% un 63%), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi individuālo konsultāciju veidā (97% un 84%), specializētās darbnīcas (87% un 75%). Savukārt tiem, kuri jau dzīvo sabiedrībā, biežāk nepieciešami tādi pakalpojumi kā aprūpe mājās un "atelpas brīdis".</p>	<p>Plānojot pakalpojumus personām ar GRT, jāņem vērā, ka šo mērķgrupu veido divas atšķirīgas grupas – tās ir gan personas ar GRT, kuras jau šobrīd dzīvo sabiedrībā, gan tādas, kuras šobrīd atrodas institucionālā aprūpē. Abu šo grupu vajadzības dažādos aspektos var pat ievērojami atšķirties. 5 no izvērtējumos iekļautajiem 9 pakalpojumiem ir nepieciešami lielākajai daļai no izvērtētajām personām ar GRT (pieprasījuma īpatsvars ir 70% vai vairāk no mērķgrupas). Tas nozīmē, ka pakalpojumu vajadzības ir kontekstuālas – personām ar GRT vienlaikus nepieciešami 5 vai pat 6 dažādi pakalpojumi. Sekojoši – pašvaldībām jātiecas tos kompleksi un kontekstuāli arī nodrošināt.</p> <p>Lai gan LPR DI plāna ietvaros tiek nodrošināta tikai daļa no mērķgrupas vajadzībām, pašvaldībām iesakāms sociālo un vispārējo pakalpojumu attīstību plānot plašākā tvērumā, lai pēc iespējas mazinātu personu ar GRT risku nonākt institucionālā aprūpē. Īpaši tāpēc, ka viens no būtiskākajiem riska faktoriem nonākšanai institucionālā aprūpē ir SBSP trūkums. Tai skaitā pašvaldībām iesakāms attīstīt individuālo konsultāciju un grupu nodarbību pakalpojumus, kas ir viena no trim visbiežāk identificētajām mērķgrupas vajadzībām.</p> <p>Lai gan individuālo vajadzību izvērtējumu ietvaros nav tikusi vērtēta vispārējo pakalpojumu nepieciešamība, jāņem vērā, ka arī tie ir ļoti būtiski, lai personas ar GRT spētu pilnvērtīgi dzīvot sabiedrībā. Īpaši jāuzsver nodarbinātības un saturīgas laika pavadīšanas nozīme. Daļēji šo pakalpojumu vajadzību risina specializētās darbnīcas un dienas aprūpes centri, bet to nevar uzskatīt par pietiekamu personu ar GRT pilnvērtīgai integrācijai sabiedrībā.</p>
4.	SBSP pieejamība DI mērķgrupām	
4.1.	<p>Lai gan pastāv izteikts DI mērķgrupu pieprasījums pēc SBSP, esošais pakalpojumu nodrošinājums ir ierobežots, un šādi pakalpojumi tiek sniegti tikai atsevišķās pašvaldībās un nelielam mērķgrupu personu skaitam. Visās LPR pašvaldībās tiek nodrošināti sociālā dienesta pakalpojumi. 18 pašvaldībās sociālā darba speciālistu skaits uz 1 000 iedzīvotājiem ir augstāks, nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (1/1 000): visaugstākais – Dagdas, Baltinavas un Ciblas novados, kur rādītājs ir 1,7, bet 3 pašvaldībās – zemāks (Ludzas un Līvānu novados rādītājs ir 0,9, bet Rugāju novadā – 0,8). Pētījumā par sociālā darba efektivitāti secināts, ka 72% no LPR pašvaldību sociālo dienestu klientiem izmanto sociālo palīdzību un tikai 28% – sociālos pakalpojumus un sociālo darbinieku atbalstu. Tikai 5 pašvaldību sociālo dienestu vadītāji uzskata, ka labi tiek veikts darbs pakalpojumu nodrošināšanā personām ar GRT, tikai 6 pašvaldību pārstāvji – ka labi tiek nodrošināta dienas aprūpes centru darbība.</p>	<p>Esošās situācijas SBSP pieejamībā analīze liecina, ka LPR pieprasījums pēc SBSP ir izteikti lielāks nekā piedāvājums, un pieprasījuma aspektā SBSP attīstīšana būtu nepieciešama katrā pašvaldībā. Tai pat laikā SBSP attīstīšanas plānošanā iesakāms ņemt vērā arī citus apsvērumus – iedzīvotāju skaita izmaiņas, pašvaldību finansiālās iespējas, vispārējo pakalpojumu pieejamība – un SBSP plānot tajās apdzīvotajās vietās, kur ir drošīcāms pamats pakalpojumu ilgtspējas nodrošināšanai. Katrā pašvaldībā būtu jānodrošina pamata sociālie pakalpojumi (sociālais darbs, aprūpe mājās, sociālā atbalsta pasākumi un konsultatīvā palīdzība, dienas aprūpes centri), bet plašāku pakalpojumu klāstu (sociālā rehabilitācija, speciālistu pieejamība, "atelpas brīdis", u.c.) būtu iesakāms veidot attīstības centros, vienlaikus pašvaldību sadarbībā nodrošinot ērtu šo pakalpojumu sasniedzamību.</p>

Nr. p. k.	Esošā situācija*	Ieteikumi deinstitutionalizācijas īstenošanai
	Gan pašvaldības, gan nevalstiskā un komercsektora pārstāvji, kuri sniedz SBSP novērtē, ka jau šobrīd SBSP tiek sniegti maksimālā kapacitātē esošo resursu ietvaros, un palielināt SBSP sniegšanas kapacitāti nav iespējams. SBSP pieejamības palielināšanai būtu nepieciešami kā cilvēkresursi un finansējums, tā atsevišķos gadījumos arī telpas un tehniskais aprīkojums, kā arī apmācības.	
4.2.	Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra datiem, 7 pašvaldībās bērniem ārpusģimenes aprūpē un viņu pārstāvjiem pieejami krīzes centra pakalpojumi, 4 pašvaldībās – sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, 1 pašvaldībā – dienas centra pakalpojumi, bet 19 pašvaldībās ir vismaz viena audžuģimene. ĢVPP un jauniešu mājas vai tiem pielīdzināmi pakalpojumi šobrīd LPR netiek piedāvāti un sniegti.	
4.3.	19 pašvaldībās ir vismaz viena audžuģimene, tomēr kopējais audžuģimeņu skaits reģionā ir neliels – 83 audžuģimenes. Visvairāk audžuģimeņu ir Dagdas un Daugavpils novados (katrā 12 ģimenes), kā arī Daugavpils pilsētā (10). Pārējās pašvaldībās audžuģimeņu skaits nepārsniedz 8.	
4.4.	Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra datiem, 10 pašvaldībās bērniem ar FT tiek nodrošināts aprūpes mājās pakalpojums, 6 pašvaldībās – krīzes centra pakalpojumi, 4 pašvaldībās – dienas aprūpes centrs un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, 3 pašvaldībās – dienas centrs, bet 2 pašvaldībās "atelpas brīdis".	
4.5.	6 pašvaldībās netiek nodrošināts neviens pakalpojums bērniem ar FT (Baltinavas novads, Kārsavas novads, Riebiņu novads, Vārkavas novads, Viļakas novads, Zilupes novads). Lielākā pakalpojumu dažādība ir Daugavpils pilsētā, kur bērniem ar FT pieejami 5 dažādi SBSP. Pārējās pašvaldībās tiek nodrošināti ne vairāk kā 2-3 dažādi pakalpojumi.	
4.6.	Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra datiem, 10 pašvaldībās pilngadīgām personām ar GRT tiek nodrošināts aprūpes mājās pakalpojums, 6 pašvaldībās – krīzes centra pakalpojums, 3 pašvaldībās – grupu dzīvokļi un dienas aprūpes centrs, 2 pašvaldībās ir sociālās rehabilitācijas institūcijas, bet specializētās darbnīcas, dienas centrs un pusceļa māja ir 1 pašvaldībā.	
4.7.	7 pašvaldībās netiek nodrošināts neviens pakalpojums pilngadīgām personām ar GRT (Aglonas novads, Baltinavas novads, Dagdas novads, Rēzeknes novads, Riebiņu novads, Vārkavas novads, Viļakas novads). Salīdzinoši lielākā pakalpojumu dažādība ir Daugavpils pilsētā un Daugavpils novadā, kur pieejami 4 dažādi SBSP pilngadīgām personām ar GRT. Pārējās pašvaldībās tiek nodrošināti ne vairāk kā 2-3 dažādi pakalpojumi.	
5.	Vispārējo pakalpojumu pieejamība DI mērķgrupām	
5.1.	Visās LPR pašvaldībās ir pieejami pirmsskolas, sākumskolas un pamatskolas izglītības pakalpojumi, kā arī vispārējā vidējā izglītība, profesionālā izglītība un speciālā izglītība, savukārt nacionālas nozīmes attīstības centros – profesionālās izglītības kompetences centri un augstākā izglītība. Visās pašvaldībās ir pieejamas arī speciālās pamatizglītības programmas. Tai pat laikā vispārējās izglītības iestādēs ar speciālās vispārējās vidējās izglītības programmām ir tikai Daugavpils pilsētā. Tikai daļa izglītības iestāžu ir ar pilnīgu vides pieejamību – tāda ir nodrošināta 32 iestādēs 12 pašvaldībās. Vēl 7 pašvaldībās ir izglītības iestādes ar daļēju vides pieejamību. Lai gan lielākajā daļā pašvaldību ir vismaz 1 izglītības iestāde ar vides pieejamību, tas ne vienmēr liecina par izglītības pieejamību bērniem ar FT, jo pieejamību ierobežo citi faktori, piemēram, attālums starp dzīvesvietu un izglītības iestādi, bērnu ar FT iespējas ērti izkļūt un iekļūt savā dzīvesvietā, sabiedriskā transporta infrastruktūras atbilstība u.c.. Papildus viena no galvenajām problēmām, ar kurām saskaras bērni un jaunieši ar FT izglītības sistēmā, ir nespēja nodrošināt izglītojamos ar atbilstošiem piemērotiem mācību līdzekļiem un tehniskiem palīgīdzekļiem.	Bērnu ar FT iekļaušanai sabiedrībā izglītības pieejamība ir izšķiroša, tādēļ DI procesa ietvaros īpaša uzmanība pievēršama ne tikai izglītības iestāžu vides pieejamībai, bet arī izglītības procesa un satura atbilstībai mērķgrupas vajadzībām (individualizēti mācību plāni, atbilstoši mācību materiāli, pedagogu kompetence darbā ar mērķgrupām, atbalsta personāla pieejamība u.c.). Šobrīd lielākā daļa bērnu ar invaliditāti apmeklē speciālās skolas, un tikai neliela daļa ir integrēti vispārīgizglītojošās skolās.
5.2.	LPR kopumā praktizē 184 ģimenes ārsti un to pakalpojumi pieejami 19 pašvaldībās (neviens ģimenes ārsts nav Ciblas un Vārkavas novados).	DI projekta aspektā būtiski uzsvērt ārstu–speciālistu un rehabilitācijas speciālistu pieejamību, kura šobrīd reģionā ir ļoti ierobežota. Risinot ārstu–speciālistu

Nr. p. k.	Esošā situācija*	Ieteikumi deinstitucionalizācijas īstenošanai
	<p>Aptiekas pieejamas 18 pašvaldībās (nevienu aptieka nav reģistrēta Ciblas novadā, Riebiņu novadā, Vārkavas novadā). Ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 77 pakalpojumu sniegšanas vietās 13 pašvaldībās (8 pašvaldībās nav pieejami ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi (Aglonas novads, Baltinavas novads, Ciblas novads, Daugavpils novads, Riebiņu novads, Rugāju novads, Vārkavas novads, Zilupes novads)). Valsts apmaksātus zobārstniecības pakalpojumus LPR sniedz 69 ārsti 16 pašvaldībās. 5 pašvaldībās zobārstniecības pakalpojumi nav pieejami vai arī ir pieejami tikai par maksu (Aglonas novads, Baltinavas novads, Riebiņu novads, Vārkavas novads, Viļānu novads). Neirologa konsultācijas nodrošina 41 ārsts 9 pašvaldībās, alergologa 3 ārsti 2 pašvaldībās, bet psihiatra – 38 ārsti 7 pašvaldībās. Valsts apmaksātus ergoterapeita pakalpojumus sniedz tikai 3 speciālisti 2 pašvaldībās, logopēda – 2 speciālisti 1 pašvaldībā, bet fizioterapeita – 54 speciālisti 8 pašvaldībās. Rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību būtiski ierobežo arī gaidīšanas rindas uz tiem. Nacionālā veselības dienesta informācija par paredzamajām gaidīšanas rindām liecina, ka rehabilitologa pakalpojumu gaidīšanas rinda 7 no 14 šo pakalpojumu pieejamības vietām pārsniedz 30 dienas (4 vietās – vairāk nekā 90 dienas), fizioterapeita pakalpojumu pieejamība ir ne ātrāk kā 60 dienu laikā. Tas liecina, ka valsts apmaksātie rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība ir ļoti ierobežota. Vērtējot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību pašvaldībās kopumā, var secināt, ka tā salīdzinoši pilnvērtīga ir Daugavpils un Rēzeknes pilsētās, arī Krāslavas novadā, Ludzas novadā un Preiļu novadā. Pārējās pašvaldībās veselības aprūpes pakalpojumi pieejami minimālā apmērā.</p>	<p>un atbalsta personāla problemātiku, Veselības ministrija 2017. gada decembrī uzsāka īstenot ESF projektu "Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla pieejamības uzlabošana ārpus Rīgas" 9.2.5.0/17/I/001, kura mērķis ir uzlabot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu, kas sniedz pakalpojumus prioritārajās veselības jomās, tai skaitā garīgās veselības jomā pieejamību ārpus Rīgas. Pašvaldībām būtu iesakāms izmantot šī projekta sniegtās iespējas speciālistu piesaistē.</p>
5.3.	<p>Šobrīd lielākā daļa pašvaldību nesniedz atbalstu subsidēto darbvietu un specializēto darbnīcu izveidei, kā arī lielākā daļa pašvaldību nesniedz atbalstu speciālas programmas personām ar invaliditāti komercdarbības uzsākšanai un veikšanai. Nodarbinātības valsts aģentūras dati liecina, ka LPR ir augstākais bezdarbnieku ar invaliditāti īpatsvars kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaitā – 17% (Latvijā kopumā – 13%). 12% no bezdarbniekiem ar invaliditāti ir personas ar GRT. Personu ar invaliditāti integrācija darba tirgū saistīta ne tikai ar konkrētu atbalsta pasākumu pieejamību un pašas mērķgrupas motivāciju iesaistīties, bet arī ar darba devēju attieksmi un gatavību nodarbināt cilvēkus ar invaliditāti. Pētījumu dati liecina, ka tikai 49% Latvijas uzņēmumu vadītāju izvēlētos nodarbināt personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām un tikai 29% – personas ar intelektuālās un garīgās attīstības traucējumiem, kā arī tikai 20% būtu gatavi pielāgot darba vietas cilvēkiem ar invaliditāti. Tas norāda uz būtiskiem sabiedrībā pastāvošiem aizspriedumiem pret cilvēkiem ar invaliditāti un īpaši personām ar GRT, kas ne tikai ierobežo šo personu iespējas nodarbinātībā, bet arī integrāciju sabiedrībā kopumā.</p>	<p>Ņemot vērā, ka pilngadīgām personām ar GRT ir ļoti ierobežotas iespējas iekļauties darba tirgū, pašvaldībām iesakāms DI projekta ietvaros pēc iespējas plašāk attīstīt specializēto darbnīcu pakalpojumus, kā arī iespēju ietvaros sekmēt subsidētās nodarbinātības un sociālās uzņēmējdarbības aktivitātes. Nacionālā līmenī būtu iesakāms izvērtēt un, ja nepieciešams, pilnveidot Nodarbinātības valsts aģentūras atbalsta pasākumus personām ar invaliditāti nodarbinātības iespēju uzlabošanai.</p>
5.4.	<p>Visās pašvaldībās tiek nodrošināta interešu izglītība, 25 mūzikas un mākslas skolās 17 pašvaldībās var apgūt mūzikas un mākslas izglītību. LPR kopumā ir 41 jauniešu centrs 18 pašvaldībās. Bibliotēku pakalpojumi pieejami visās pašvaldībās, tai skaitā Daugavpils pilsētā, Rēzeknes pilsētā un Balvu novadā ir pa 1 neredzīgo bibliotēkai. Arī kultūras centri un/vai tautas nami ir visās reģiona pašvaldībās. Ar māksliniecisko pašdarbību iespējams nodarboties 828 kolektīvos reģionā. Akreditētus muzejus iespējams apmeklēt 14 pašvaldībās, koncertzāli – Rēzeknes pilsētā, teātri – Daugavpils pilsētā. Sporta infrastruktūras nodrošinājuma izvērtējums liecina, ka 11 pašvaldībās sporta aktivitāšu pieejamība būtu vērtējama kā augsta, 8 pašvaldībās – viduvēja, bet 2 pašvaldībās (Riebiņu novads, Rugāju novads) – kā zema. Sekojoši – formālā pieejamība brīvā laika un kultūras aktivitātēm ir plaši nodrošināta, un DI mērķgrupu personām šie pakalpojumi pieejami vispārējā kārtībā vienlīdzīgi ar citām</p>	<p>2017. gadā LM tehniskās palīdzības projekta "Horizontālā principa "Vienlīdzīgas iespējas" politikas koordinēšanas funkciju nodrošināšana LM (2015.–2018. gads)" (Nr.12.1.1.0/15/TP/003) ietvaros izstrādāja "Vadlīnijas Latvijas valsts simtgades pasākumu organizatoram. Vides un informācijas pieejamības nodrošināšana un sabiedrības iekļaušana", kurās apkopoti praktiski padomi, kā nodrošināt vienlīdzīgas iespējas personām ar funkcionēšanas ierobežojumiem sabiedriskos pasākumos. DI mērķgrupu personu pilnvērtīgai integrācijai sabiedrībā pašvaldībām būtu iesakāms izvērtēt to teritorijā esošo brīvā laika un kultūras aktivitāšu infrastruktūras atbilstību šīm vadlīnijām un jau pastāvošajiem normatīviem, lai veiktu vides pielāgojumus pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai pēc būtības, ne tikai formāli.</p>

Nr. p. k.	Esošā situācija*	Ieteikumi deinstitutionalizācijas īstenošanai
	<p>iedzīvotāju grupām. Tai pat laikā jāuzsver, ka bērnu ar FT mērķgrupā svarīgs ir vides pieejamības jautājums. Drošicama un detalizēta informācija par kultūras un brīvā laika infrastruktūras objektu pieejamību līdz šim nav tikusi apkopota. Pašu iestāžu norādīta informācija par to nodrošināto vides pieejamību neļauj detalizēti analizēt pieejamību DI mērķgrupām pēc būtības (piemēram, invalīdu un viņu draugu apvienības Apeirons izveidotās un uzturētās mobilās vides pieejamības aplikācijas MAPEIRONS dati liecina, ka lielākajai daļai LPR apsekoto kultūras un brīvā laika pavadīšanas objektu vides pieejamība ir nodrošināta tikai personām ar kustību traucējumiem, un visbiežāk pieejamība nodrošināta formāli – uzbrauktuves pie objektiem ir pārāk stāvas, pārvietošanos traucē sliekšņi, ir iespējams iekļūt un pārvietoties tikai 1. stāva līmenī, ne vienmēr ir pieejamas labierīcības u.tml.).</p>	
5.5.	<p>DI mērķa grupu personu pieejamību transporta pakalpojumiem ietekmē dažādi faktori – sabiedriskā transporta un tā pieturvietu pielāgojumi personām ar funkcionēšanas traucējumiem, sabiedriskā transporta kursēšanas intensitāte un maršrutu tīkla atbilstība mērķgrupu vajadzībām, finansiālās iespējas (gadījumos, kad jāizmanto maksas pakalpojumi), specializētā transporta pieejamība u.c.. No 213 izvērtētajiem bērniem ārpusģimenes aprūpē 110 noteikta nepieciešamība pēc sabiedriskā transporta, 45 – pēc specializētā transporta, no 392 izvērtētajiem bērniem ar FT 340 noteikta nepieciešamība pēc specializētā transporta un 24 – pēc sabiedriskā transporta. Šie dati norāda uz esošās sabiedriskā transporta infrastruktūras vājo piemērotību DI mērķgrupu personām – neesošs atbilstošs sabiedriskā transporta piedāvājums rada izteiktu pieprasījumu pēc specializētā transporta. Tai pat laikā, lai gan pastāv izteikts pieprasījums pēc specializētā transporta pakalpojumiem, tikai 5 pašvaldībās šāds pakalpojums tiek nodrošināts.</p>	<p>Īpaša uzmanība jāpievērš DI mērķgrupu mobilitātes iespēju nodrošināšanai, tai skaitā nodrošinot specializētā transporta pieejamību un sekmējot sabiedriskā transporta pielāgošanu DI mērķgrupu personu vajadzībām. Tāpat iesakāms sekot, lai pilnvērtīgi tiek īstenoti sabiedriskā transporta pieejamības nodrošināšanas pasākumi, kas paredzēti MK noteikumos Nr. 599 un Autotransporta direkcijas izstrādātā sabiedriskā transporta attīstības koncepcija 2021.-2030. gadam.</p>
5.6.	<p>Vispārējo pakalpojumu pieejamības analīze liecina – lai gan formāli pakalpojumu pieejamība ir viduvēja vai pat laba, tomēr bieži pakalpojumu pieejamība pēc būtības netiek nodrošināta. Veselības aprūpes speciālisti pieejami tikai lielākajās reģiona pilsētās. Sociālās rehabilitācijas speciālisti – tikai atsevišķās pašvaldībās. Lai gan izglītības iestāžu tīkls ir samērā plašs, speciālās izglītības programmas apgūstamas tikai aptuveni pusē no tām, savukārt pilnīga vides pieejamība ir nodrošināta tikai aptuveni katrā piektajā izglītības iestādē (daļēja vides pieejamība – aptuveni katrā trešajā). Kultūras un brīvā laika pavadīšanas piedāvājums ir samērā plašs, tomēr nav pieejami detalizēti dati par to pieejamību tieši DI mērķgrupām. Pašvaldību pašnovērtējumi liecina, ka gan kultūras, gan sporta infrastruktūra ir tikai daļēji pieejama personām ar FT (bieži vien pieejamība aprobežojas ar iekļuvu ēkas pirmajā stāvā). Dažādu pakalpojumu izmantošanu ierobežo arī neatbilstošā infrastruktūra sabiedriskajā transportā (kā pieturvietās, tā pašos transporta līdzekļos) un universālā dizaina principu minimāla vai pat neesoša piemērošana publiskajā telpā un pakalpojumu sniegšanas infrastruktūrā kopumā. Uz pakalpojumu pieejamības problēmām regulāri norāda arī Latvijas Republikas tiesībsargs: pašvaldību ēkas ir tikai daļēji pieejamas personām ar invaliditāti, un biežāk pieejamība nodrošināta personām ar kustību traucējumiem, bet retāk – personām ar citiem invaliditātes veidiem (redze, dzirde), tāpat ir vērojamas lielas atšķirības starp normatīvajos aktos un politikas plānošanas dokumentos noteikto un to īstenošanu dzīvē (faktisko situāciju), tai skaitā bērni ar invaliditāti nevar vienlīdzīgi ar citiem bērniem pilnībā izmantot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības, īpaši attiecībā uz tiesībām uz izglītību un tiesībām uzaugt ģimenē. Vērtējot vispārējo pakalpojumu pieejamību kopumā, vispilnīgākais to nodrošinājums pieejams nacionālas nozīmes attīstības centros Daugavpilī un Rēzeknē. Salīdzinoši plašs pakalpojumu nodrošinājums ir arī reģionālas nozīmes attīstības centros – Krāslavas novadā, Līvānu novadā, Preiļu novadā, Ludzas novadā un Balvu novadā. Savukārt pārējās pašvaldībās vispārējo pakalpojumu</p>	<p>Lai pilnvērtīgi iekļautos sabiedrībā, DI mērķa grupām ir būtiski ne tikai saņemt SBSP, bet nodrošināt arī vispārējo pakalpojumu pieejamību – veselības aprūpe, izglītība, nodarbinātība, saturīga brīvā laika pavadīšana, transporta pakalpojumi. DI projekta ietvaros netiek paredzēti finanšu līdzekļi vispārējo pakalpojumu pieejamības sekmēšanai, tomēr esošās situācijas analīze liecina, ka vispārējo pakalpojumu pieejamības ierobežojumi var būt būtisks šķērslis DI mērķgrupu integrācijai sabiedrībā. Tādēļ, plānojot SBSP attīstīšanu, īpaša uzmanība būtu pievēršama arī vispārējo pakalpojumu pieejamībai. Vispārējo pakalpojumu pieejamības analīze liecina, ka SBSP izvietojumu būtu iesakāms plānot nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centros (Daugavpils pilsēta, Rēzeknes pilsēta, Krāslavas novadā, Līvānu novadā (nepiedalās DI projektā), Preiļu novadā, Ludzas novadā un Balvu novadā), kur ir visplašākā vispārējo pakalpojumu pieejamība. Pārējām pašvaldībām SBSP attīstīšanā būtu iesakāms veidot funkcionālas saiknes ar tuvākajiem attīstības centriem, savā teritorijā nodrošinot pamata sociālos pakalpojumus un SBSP, bet papildu pakalpojumus veidot kopīgi ar DI mērķgrupām ērtāk sasniedzamām blakus pašvaldībām (tai skaitā iespējams attīstīt sadarbību arī ar ZPR un VPR pašvaldībām).</p>

Nr. p. k.	Esošā situācija*	Ieteikumi deinstitucionalizācijas īstenošanai
	pieejamība vērtējama drīzāk kā ierobežota. Īpaši ierobežota ir pakalpojumu pieejamība Aglonas novadā, Riebiņu novadā, Rugāju novadā un Vārkavas novadā.	
6.	SBSP sniegšanai pieejamie un nepieciešamie cilvēkresursi	
6.1.	<p>LPR pašvaldību sociālajos dienestos kopumā strādā 1 039 personas, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. No šiem darbiniekiem 382 ir sociālā darba speciālisti un 267 sociālie darbinieki.</p> <p>Tomēr tikai neliela daļa strādā specifiski ar DI mērķgrupām – 53 sociālie darbinieki darbam ar ģimenēm ar bērniem un 52 sociālie darbinieki darbam ar pilngadīgām personām.</p> <p>Ja vismaz 1 sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm ar bērniem ir katrā LPR pašvaldībā, tad sociālie darbinieki darbam ar pilngadīgām personām ir 15, bet nav 6 (Rēzeknes pilsēta, Aglonas novads, Ciblas novads, Līvānu novads, Preiļu novads, Rēzeknes novads), pašvaldībās.</p> <p>Sociālie aprūpētāji ir tikai 6 pašvaldībās, bet sociālie rehabilitētāji – 3 pašvaldībās (Daugavpils pilsēta, Rēzeknes pilsēta, Balvu novads).</p> <p>Pētījuma dati liecina – 39% Latgales reģiona sociālā darba speciālistu uzskata, ka sociālā darba speciālistu skaits nav pietiekams sociālā dienesta funkciju veikšanai, un 41% uzskata, ka sociālā darba speciālistu skaits nav pietiekams faktisko pašvaldības iedzīvotāju vajadzību izpildīšanai.</p>	<p>Plānojot SBSP attīstīšanu, pašvaldībām jāņem vērā to pilnvērtīgai nodrošināšanai nepieciešamo cilvēkresursu vajadzības. LPR DI plāna stratēģiskajā daļā 4.6. nodaļā sniegts detalizēts aprēķins par nepieciešamajiem speciālistiem un tas liecina, ka LPR DI plāna sekmīgai ieviešanai LPR kopumā nepieciešami 386 speciālisti, tai skaitā 63 sociālie audzinātāji, 52 sociālie rehabilitētāji, 51 sociālais darbinieks, 48 interešu izglītības pedagogi u.c..</p> <p>Šie aprēķini liecina, ka papildu cilvēkresursu piesaiste ir viens no sekmīga DI procesa determinantiem, tādēļ pašvaldībām iesakāms pēc iespējas izmantot esošās un nākotnē pieejamās dažādu fondu sniegtās iespējas nodrošināt speciālistu piesaisti LPR, kā arī plānot vietēja līmeņa pasākumus nepieciešamo speciālistu nodrošināšanai.</p> <p>Daļu no LPR DI plāna ieviešanai nepieciešamajiem speciālistiem būtu iespējams piesaistīt BSAC reorganizācijas procesā. BSAC reorganizācijas plānu izstrādes ietvaros noskaidrots, ka lielākā daļa no šo institūciju esošajiem darbiniekiem būtu ieinteresēti turpināt darbu ar bērniem, sekojoši attiecīgo institūciju cilvēkresursi būtu pieejami SBSP sniegšanai arī pēc iestāžu reorganizācijas. Kā alternatīvu esošo darbinieku nodarbinātībai reorganizācijas plānu izstrādes eksperti ieteikuši pārkvalifikāciju ģimenes asistenta pakalpojumu sniegšanai (atbalstot bioloģiskās ģimenes, kurās ir risks pārtraukt bērnu aprūpes tiesības, kā arī atbalstot audžuģimenes un aizbildņus).</p> <p>Tāpat pašvaldībām iesakāms apzināt sadarbības iespējas ar nevalstiskā sektora pārstāvjiem SBSP sniegšanā, aicinot potenciālos pakalpojumu sniedzējus reģistrēties LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā un veidojot sadarbību ar šiem pakalpojumu sniedzējiem. Nevalstiskā sektora pārstāvji var sniegt būtisku ieguldījumu arī vispārējo pakalpojumu un DI mērķgrupu personu integrācijas sabiedrībā nodrošināšanā, piemēram, nodrošinot iekļaujošas brīvā laika un kultūras aktivitātes, jauniešu aktivitātes, neformālās izglītības aktivitātes u.tml.</p>
6.2.	<p>LPR teritorijā darbojas kopumā 32 valsts un pašvaldību ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas, kurās kopumā ir nodarbinātas 1 012 personas. No tām 112 ir veselības aprūpes speciālisti un 47 – rehabilitācijas speciālisti, bet 198 – sociālā darba speciālisti.</p> <p>Tāpat kā pašvaldību sociālajos dienestos, arī pašvaldību un valsts sociālās aprūpes institūcijās DI mērķgrupām nepieciešamo speciālistu ir maz – 1 ergoterapeits, 13 fizioterapeiti, 11 psihologi, 1 logopēds, 2 speciālie un 5 sociālie pedagogi, 29 sociālie rehabilitētāji.</p> <p>Lielāka speciālistu dažādība ir Daugavpils novadā un Rēzeknes novadā, kas skaidrojams ar lielāku institūciju skaitu šajās pašvaldībās.</p>	
6.3.	<p>Par valsts apmaksāto veselības aprūpes un rehabilitācijas speciālistu pieejamību skatīt informāciju 5.2. punktā.</p>	
6.4.	<p>LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra dati liecina, ka DI mērķgrupām LPR pakalpojumus sniedz 7 biedrības vai to struktūrvienības, kā arī 4 komercsabiedrības. LPR DI plāna izstrādes ietvaros visas no tām tika lūgtas sniegt informāciju par sniegtajiem pakalpojumiem un pieejamajiem cilvēkresursiem. Informāciju sniedza 6 no reģistrā iekļautajiem 11 pakalpojumu sniedzējiem, vēl 3 atteicās sniegt konkrētus datus par cilvēkresursiem.</p> <p>Iegūtie dati liecina, ka kopējais nevalstiskajā un komercsektorā nodarbināto skaits sociālo pakalpojumu sniegšanā ir ne mazāks kā 30 personas. Tai skaitā tiek nodarbināti vismaz 6 psihologi, 1 psihoterapeits, 2 sociālie pedagogi, 6 sociālie darbinieki, 2 sociālie aprūpētāji, 2 sociālie rehabilitētāji, kā arī 14 aprūpētāji, aukles un sociālie audzinātāji.</p> <p>Lai gan dati neraksturo nevalstiskā un komercsektora cilvēkresursu kapacitāti pilnībā, netieši tie rāda, ka ārpus valsts un pašvaldību sektora cilvēkresursu kapacitāte nodrošināt SBSP lielam DI mērķgrupu skaitam šobrīd ir ļoti ierobežota.</p>	

*Piezīme: Dati norādīti par 2016. gadu. Datu avotus un detalizētus datus skatīt iepriekšējās nodaļās.

4. DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS RĪCĪBAS PLĀNS

Šajā nodaļā izvērst DI rīcības plāns, definējot tā mērķi un uzdevumus, rīcības virzienus un pasākumus, kā arī sasniedzamos rezultātīvos rādītājus un LPR DI plāna ieviešanai nepieciešamo finansējumu. DI rīcības plāna saturs izstrādāts, balstoties detalizētā esošās situācijas analīzē (skatīt 3. nodaļu), un ņemot vērā MK 313, Rīcības plāna deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.–2020. gadam, kā arī iepirkuma tehniskās specifikācijas prasības.

4.1. Rīcības plāna izstrādes principi un pieņēmumi

LPR DI rīcības plāna izstrāde tika veikta, balstoties šādos principos un pieņēmumos:

- 1) Rīcības plāna izstrādes gaitā un satura izstrādē tiek ievēroti Attīstības plānošanas sistēmas likuma⁷⁸ 5. panta otrajā daļā definētie pamatprincipi.
- 2) Rīcības plānā netiek dublēti (tiek nodrošināta nepārklāšanās) tie pasākumi, kas jau ir iepilnoti un tiek vai tiks īstenoti citu plānošanas dokumentu ietvaros (pašvaldību, reģionālā un/vai nacionālā līmenī), izņemot gadījumus, kad rīcības plāna ietvaros tiek ieteikts īstenot jau iepilnoto pasākumu papildinošas aktivitātes pašvaldību un/vai reģionālā līmenī (attiecināms uz vispārējo pakalpojumu pieejamības sekmēšanu). Vienlaikus rīcības plāna izstrādē tiek pieņemts, ka citos, tieši un netieši saistītos, plānošanas dokumentos iepilnītie pasākumi un aktivitātes tiek un/vai tiks īstenotas atbilstoši plānotajam, nodrošinot sinerģiju ar LPR DI plāna pasākumiem.
- 3) Rīcības plānā tiek iekļauti tikai tādi pasākumi, kuru īstenošana ir iespējama pašvaldību kompetenču ietvaros atbilstoši likuma Par pašvaldībām II nodaļā⁷⁹ definētajam, un LPR kompetenču ietvaros atbilstoši Reģionālās attīstības likuma III nodaļas 16.¹ pantā⁸⁰ definētajam. Sekojoši – netiek iekļauti tādi pasākumi, kuri ir ārpus pašvaldību un/vai LPR kompetencēm un attiecīgi iespējams tos ietekmēt. Vienlaikus rīcības plāna izstrādē tiek pieņemts, ka atsevišķu rīcības plānā iekļauto pasākumu īstenošanā netiek pašvaldību, reģionālā un nacionālā līmeņa institūciju sadarbība sekmīgai to ieviešanai (īpaši attiecībā uz vispārējo pakalpojumu pieejamības pilnveidošanu un sabiedrības attieksmes maiņu).
- 4) Rīcības plānā tiek iekļauti tikai tādi pasākumi, kuru īstenošanai ir vai būs pieejams nepieciešamais finansējums. Vienlaikus – ņemot vērā, ka individuālo vajadzību izvērtējumu ietvaros apzinātais pieprasījums pēc SBSP pārsniedz esošo piedāvājumu un arī pēc LPR DI plāna īstenošanas sagaidāmais pieprasījums pēc SBSP paredzami pārsniedz piedāvājumu, rīcības plāna izstrādē tiek pieņemts, ka pašvaldības un LPR arī pēc LPR DI plāna īstenošanas turpinās darbu pie SBSP attīstīšanas un vispārējo pakalpojumu pieejamības pilnveidošanas, nodrošinot LPR DI plāna ietvaros uzsākto aktivitāšu ilgtspēju.
- 5) Attīstāmie SBSP infrastruktūras objekti rīcības plānā iekļauti atbilstoši LM skaidrojumam par ERAF ieguldījumiem SBSP un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu infrastruktūras attīstībai⁸¹.
- 6) Rīcības plānā iekļauti tikai ar katru attiecīgo pašvaldību saskaņoti infrastruktūras attīstības risinājumi.

4.2. Mērķis un rīcības virzieni

LPR DI plāna mērķis ir palielināt ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu un SBSP pieejamību dzīvesvietā DI mērķgrupu personām.

Lai sasniegtu definēto mērķi, tiek izvirzīti 5 rīcības virzieni (skatīt tabulu nr. 29) – to ietvaros paredzēts īstenot konkrētus pasākumus (skatīt 4.7. nodaļā), kuru kompleksa un kontekstuāla īstenošana ļaus sasniegt LPR definētos DI procesa rezultātīvos rādītājus (skatīt 4.3. nodaļā).

⁷⁸ Attīstības plānošanas sistēmas likums. Pieņemts: 08.05.2008. Stājas spēkā: 01.01.2009. Pieejams:

<https://likumi.lv/doc.php?id=175748>

⁷⁹ Likums Par pašvaldībām. Pieņemts: 19.05.1994. Stājas spēkā: 09.06.1994. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=57255>

⁸⁰ Reģionālās attīstības likums. Pieņemts: 21.03.2002. Stājas spēkā: 23.04.2002. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=61002>

⁸¹ LM skaidrojums par ERAF ieguldījumiem sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu infrastruktūras attīstībai darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" specifiskā atbalsta mērķa 9.3.1.1.pasākumā "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai". Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/skaidrojums_ieguldijumi_di.pdf

Tabula 29. LPR DI plāna rīcības virzieni un to pamatojums

Rīcības virzieni	Pamatojums
1. Rīcības virziens: SBSP infrastruktūras attīstīšana.	Kā secināts esošās situācijas analizē attiecībā uz SBSP pieejamību LPR (detalizēti analizēta 3.9. nodaļā), šobrīd šādu pakalpojumu pieprasījums ievērojami pārsniedz piedāvājumu – reģionā ir maz SBSP sniedzēju, kā arī ierobežots šādu pakalpojumu klāsts. Sekojoši – SBSP infrastruktūras attīstīšana ir būtisks priekšnoteikums SBSP pieejamības dzīvesvietā DI mērķa grupu personām nodrošināšanai, kas, savukārt, ir pamats DI mērķgrupu pilnvērtīgai dzīvei sabiedrībā.
2. Rīcības virziens: SBSP sniegšana.	SBSP infrastruktūras attīstīšana pati par sevi nenodrošina šo pakalpojumu pilnvērtīgu pieejamību – ir nepieciešami pasākumi, kas mazina esošos un iespējamos šķēršļus SBSP izmantošanai. Atbilstoši esošās situācijas analizē identificētajiem šķēršļiem SBSP pieejamībā (detalizēti analizēti 3.12. nodaļā), LPR DI plānā tiek paredzēti pasākumi, kas vērsti gan uz DI mērķgrupu informēšanu par pakalpojumu pieejamību un motivēšanu tos izmantot, gan SBSP sniedzēju apmācības un kompetenču pilnveidošana, gan SBSP klāsta paplašināšana atbilstoši DI mērķgrupu aktuālajām vajadzībām.
3. Rīcības virziens: SBSP pieejamības un kvalitātes pilnveidošana.	
4. Rīcības virziens: Vispārējo pakalpojumu pieejamības sekmēšana.	Pilnvērtīga DI mērķgrupu dzīve sabiedrībā nav iespējama bez pieejamiem vispārējiem pakalpojumiem. DI projekta ietvaros netiek paredzēti finanšu līdzekļi vispārējo pakalpojumu pieejamības sekmēšanai, tomēr esošās situācijas analizē (detalizēti analizēta 3.10. nodaļā) liecina, ka vispārējo pakalpojumu pieejamības ierobežojumi var būt būtisks šķērslis DI mērķgrupu integrācijai sabiedrībā. Tādēļ LPR DI plānā iekļauti pasākumi, kas norāda uz nepieciešamību sekmēt tādu vispārējo pakalpojumu kā izglītība, veselības aprūpe, nodarbinātība, transports, brīvā laika un kultūras aktivitātes pieejamību, īpaši uzsverot nepieciešamību veikt arī informējošas, skaidrojošas un integrējošas aktivitātes sabiedrības attieksmes maiņai attiecībā uz DI mērķgrupu personām. Daļa no šiem pasākumiem jau paredzēti atsevišķos nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentos ⁸² , tādēļ pašvaldībām un LPR iesakāms aktīvi iesaistīties to ieviešanas procesā, vienlaikus īstenojot arī lokāla līmeņa aktivitātes.
5. Rīcības virziens: Monitorings un novērtēšana.	Lai nodrošinātu pilnvērtīgu LPR DI plāna ieviešanu, tiek paredzēti pasākumi regulārai ieviešanas procesa uzraudzībai un periodiskai ieviešanas progressa novērtēšanai. Tas iekļauj gan DI mērķgrupu personu vajadzību aktualizāciju, gan SBSP sniedzēju vajadzību pakalpojumu sniegšanā apzināšanu, gan datu un informācijas uzkrāšanu, statistikas pārskatu un progressa izvērtējumu sagatavošanu.

4.3. Sasniedzamie rezultatīvie rādītāji

LPR DI plānā definēto pasākumu kompleksa īstenošana nodrošinās konkrētu rezultatīvo rādītāju sasniegšanu (skatīt tabulu nr. 30). Rezultatīvie rādītāji definēti un strukturēti atbilstoši Rīcības plānā deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam⁸³ noteiktajiem iznākuma un rezultāta rādītājiem.

Tabula 30. LPR DI plāna rezultatīvie rādītāji

Rezultatīvais rādītājs	Mērķa vērtība (bez snieguma rezerves)	Mērķa vērtība (ar snieguma rezervi)
Izveidoto un/ vai labiekārtoto vietu skaits bērnu aprūpei ģimeniskai videi pietuvinātā pakalpojumā, t.sk.	44	44
izveidoto un/ vai labiekārtoto ĢVPP vietu skaits	36	36
izveidoto un/ vai labiekārtoto jauniešu māju vietu skaits	8	8
Bērnu ar FT skaits, kas saņem ESF atbalstītus sociālos pakalpojumus	340	390
Personu ar GRT skaits, kas saņem ESF atbalstītus sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā	363	389

⁸² Piemēram, Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025, MK noteikumi Nr. 599 Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas un izmantošanas kārtība, Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam, Jaunatnes politikas īstenošanas plāns 2016.-2020.gadam, kā arī Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020.gadam, u.c.

⁸³ Rīcības plāns deinstitucionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/ricplans_groz_20171017.pdf

Rezultatīvais rādītājs	Mērķa vērtība (bez snieguma rezerves)	Mērķa vērtība (ar snieguma rezervi)
Personu ar GRT skaits, kas uzsāk patstāvīgu dzīvi ārpus ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas	65	65
Institucionālā aprūpē esošo bērnu skaita samazināšanās	<92	<92

4.4. Atbilstošākais sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu izvietojuma plāns

Definējot atbilstošāko SBSP izvietojuma plānu katrai no DI projekta mērķgrupām, LPR DI plāna izstrādes eksperti ņēma vērā šādus apsvērumus:

- 1) Konkrētu SBSP esošais pieprasījums atbilstoši individuālo vajadzību izvērtējumiem.
- 2) Konkrētu SBSP potenciālais pieprasījums atbilstoši pašvaldību sociāli demogrāfiskām attīstības tendencēm (iedzīvotāju skaita izmaiņas, DI mērķgrupu personu skaita izmaiņas, pašvaldību vidēja un ilgtermiņa attīstības plāni, u.c.).
- 3) Kopējais DI mērķgrupu personu skaits pašvaldībās. Lai gan DI projekta ietvaros finansētos SBSP pakalpojumus varēs saņemt tikai personas, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi (izņemot sociālās aprūpes un "atelpas brīža" pakalpojumu bērniem ar FT, kuri būs pieejami visām mērķgrupas personām), šie pakalpojumi būs pieejami arī citām mērķgrupas personām par saviem līdzekļiem.
- 4) Vispārējo pakalpojumu esošā un plānotā pieejamība (īpaši attiecībā uz izglītības, veselības aprūpes un transporta pakalpojumiem) teritorijās, kur plānots attīstīt SBSP.
- 5) Sociālā darba, sociālās rehabilitācijas, veselības aprūpes speciālistu esošā un plānotā pieejamība.
- 6) Iespējas veidot integrētus pakalpojumus, lai SBSP būtu savstarpēji papildinoši. Piemēram, ja pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā tiek veidoti grupu dzīvokļi, lai būtu pieejami arī dienas aprūpes centra un/vai specializēto darbnīcu pakalpojumi.
- 7) Nepieciešamība veidot vienmērīgu teritoriālo pārklājumu, lai nodrošinātu DI mērķgrupu personu iespējas SBSP izmantot pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai.

Tabulā nr. 31 sniegts kopsavilkums par DI mērķa grupām plānoto SBSP vietu skaitu pašvaldību griezumā.

Tabula 31. Kopsavilkums par plānotajiem SBSP DI mērķa grupām un to vietu skaitu pašvaldībās

	Bērni ārpusģimenes aprūpē		Bērni ar FT			Pilngadīgas personas ar GRT		
	ĢVPP	Jauniešu māja	DAC	SRPC# (personas, indikatīvi)	Atelpas brīdis	Grupu dzīvokļi	DAC	Specializētās darbnīcas
LPR kopā*	36	8	92	231	12	136	186	123
Aglonas novads	-	-	-	-	-	-	-	-
Baltinavas novads	-	-	-	-	-	-	-	-
Balvu novads	-	-	10	20	-	16	20	16
Cīblas novads	Nepiedalās DI							
Dagdas novads	-	-	-	-	-	-	-	-
Daugavpils	20	-	20	20	6	12	-	27
Daugavpils novads	8	8	-	24	-	16	35	20
Ilūkstes novads	-	-	-	-	-	16	14	8
Kārsavas novads	-	-	8	12	-	-	10	6
Krāslavas novads	8	-	8	19	-	8	10	-
Līvānu novads	Nepiedalās DI							
Ludzas novads	-	-	8	30	-	-	30	16
Preiļu novads	-	-	-	8	-	16	8	-
Rēzekne	-	-	20	36	-	18	30	20
Rēzeknes novads	-	-	10	47	6	8	-	-
Riebiņu novads	-	-	-	-	-	-	-	-
Rugāju novads	-	-	8	-	-	-	8	-
Vārkavas novads	-	-	-	-	-	-	-	-
Vīļakas novads	-	-	-	15	-	10	8	-

	Bērni ārpusģimenes aprūpē		Bērni ar FT			Pilngadīgas personas ar GRT		
	ĢVPP	Jauniešu māja	DAC	SRPC# (personas, indikatīvi)	Atelpas brīdis	Grupu dzīvokļi	DAC	Specializētās darbnīcas
Vīļānu novads	-	-	-	-	-	16	13	10-
Zilupes novads	-	-	-	-	-	-	-	-

*Visas norādītās ir jaunizveidotas pakalpojumu vietas.

#SRPC infrastruktūras izpratnē ir viens vai vairāki kabineti ar vienu vai vairākām pakalpojumu vienlaicīgas sniegšanas vietām. Konkrēts kabinetu un vietu tajos skaits tiks definēts finansējuma piesaistes projektos.

Turpmākajās nodaļās sniegts detalizēts pārskats par katru plānoto SBSP katrā no DI mērķgrupām, sniedzot informāciju par SBSP sniegšanas vietu atrašanās adresēm, infrastruktūras objektu raksturojumu, kā arī pamatojumu pieprasījumam un atrašanās vietai. Kur attiecināms, sniegta arī informācija par sinerģiju un demarkāciju ar citiem ES fondu specifiskajiem atbalsta mērķiem, programmām, finanšu instrumentiem gadījumos, kad konkrētajā infrastruktūras objektā tiek veikti vai plānoti attiecīgi ieguldījumi.

Lai gan SBSP attīstības plānošanas ietvaros LPR pašvaldības nevēlas attīstīt savstarpējās funkcionālās saiknes pakalpojumu nodrošināšanā, LPR DI plāna izstrādes eksperti plānoto pakalpojumu aprakstā ir iekļāvuši rekomendācijas par potenciāli attīstāmajām funkcionālajām saiknēm tajos gadījumos, kad individuālo vajadzību izvērtējumu ietvaros identificētais pieprasījums pēc konkrētajiem pakalpojumiem ir neliels un pakalpojuma ilgtspējas nodrošināšanai nepieciešams lielāks potenciālo klientu skaits. Vienlaikus iesakām DI projekta īstenošanas gaitā pašvaldībām izvērtēt savstarpējās sadarbības pakalpojumu sniegšanā attīstīšanas iespējas, kas DI mērķgrupu personām nodrošinātu pēc iespējas plašāku nepieciešamo pakalpojumu klāstu.

4.4.1. Atbilstošākais sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu izvietojuma plāns bērniem ārpusģimenes aprūpē

Bērniem ārpusģimenes aprūpē pakalpojumus plānots attīstīt 3 LPR pašvaldībās, kopumā nodrošinot vietas ĢVPP 44 bērniem un jauniešu mājas pakalpojumu 8 bērniem. 1 pašvaldībā tiks attīstīti gan ĢVPP, gan jauniešu māju pakalpojumi, 2 pašvaldībās – tikai ĢVPP.

Lai gan bērnu ārpusģimenes aprūpē mērķa grupā tiek pieļauti ERAF ieguldījumi 50% no mērķgrupas, LPR DI plāna ietvaros tie paredzēti aptuveni 21% apmērā, pieņemot, ka, pieaugot atbalstam audžuģimeņu kustībai un adopcijai, palielināsies ģimeniskas aprūpes iespējas. Vienlaikus LPR DI plāna izstrādes eksperti aicina pašvaldības pievērst īpašu uzmanību ģimeniskas aprūpes iespēju attīstīšanai, nodrošinot informatīvo, konsultatīvo un materiālo atbalstu audžuģimeņu pieejamības palielināšanai, kā arī veikt preventīvo darbu ar riska ģimenēm.

Plānoto pakalpojumu teritoriālo izvietojumu skatīt attēlā nr. 5 un detalizētu informāciju par katra pakalpojuma atrašanās vietu un tās pamatojumu – tabulā nr. 32.

Attēls 5. Plānotais SBSP bērniem ārpusģimenes aprūpē izvietojums

Piezīme: Veido/neveido pakalpojumus – dzeltēni iekrāsotas tās pašvaldības, kurās tiek plānots veidot vismaz vienu no SBSP pakalpojumiem, balti iekrāsotas tās pašvaldības, kurās netiek plānots veidot SBSP pakalpojumus.

Tabula 32. Plānotais SBSP bērniem ārpusģimenes aprūpē izvietojums un tā pamatojums

Nr. p. k.*	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
1.4.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils pilsētā					
1.4.1.	Bēmi ārpusģimenes aprūpē: ĢVPP izveide	20	Komandanta iela 3, Daugavpils, LV-5401	35	<p>ĢVPP plānots izvietot atsevišķā pašvaldības īpašumā esošā divstāvu mājā (pašlaik neizmantota). Ēka tiks pielāgota atbilstoši spēkā esošajām prasībām pakalpojuma sniedzējam.</p> <p>Ēka atrodas Daugavpils cietokšņa teritorijā, apmēram 3 km no pilsētas centra, sabiedriskā transporta (tramvajs) pieturas ir apm. 1 km attālumā, maršruta taksometra Nr.13A pietura aptuveni 200 m attālumā. Pilsētas centrā ir pieejami izglītības, sociālie, sadzīves un veselības aprūpes pakalpojumi.</p> <p>Daugavpils logopēdiskā internātpamatskola-attīstības centrs, kā arī DI projektā plānotie pakalpojumi bērniem ar FT – dienas aprūpes centrs, "atelpas brīdis" atrodas apdzīvotā rajonā Stropos apmēram 8-10 km attālumā, kas sasniedzams ar 3.tramvaja līniju Cietokšnis-Stropi.</p>	---
1.5.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils novadā					
1.5.1.	Bēmi ārpusģimenes aprūpē: ĢVPP izveide	8	Daugavas iela 2, Krauja, Naujenes pagasts, Daugavpils novads, LV-5451	3 Daugavpils novadā (tiek pieņemts, ka pakalpojums būs nepieciešams arī daļai no pārējiem kopumā 32 izvērtētajiem) Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 3 Ilūkstes novadā 1 Vārkavas novadā	<p>ĢVPP un jauniešu māju plānots izveidot uz Bērnu nama „Naujene” bāzes, pārtraucot ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma sniegšanu tajā un mainot ēkas funkcionalitāti. Ēka ir pašvaldības īpašumā un DI projekta ietvaros tiks pārbūvēta. Pēc DI pakalpojumu ieviešanas ēka būs pilnībā noslogota.</p> <p>Sabiedriskā transporta pietura “Bērnunams” atrodas 350 m attālumā. No šīs pieturas tiek nodrošināta regulāra sabiedriskā transporta kustība uz Daugavpils pilsētu, vairākas reizes dienā abos virzienos. Apdzīvoto vietu – Kraujas ciemu šķērso reģionālais autoceļš P65, kas ir klāts ar asfaltbetona segumu un ir labā tehniskā stāvoklī. 650 m attālumā atrodas Naujenes sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības centra apkalpošanas punkts.</p> <p>Tuvākā pirmsskolas izglītības iestāde ir Naujenes pirmsskolas izglītības iestāde “Rūķītis” (1,2 km). Tuvākās pamatskolas ir Lāču pamatskola (6,6 km) un Naujenes pamatskola (8,8 km), tuvākā vidusskola atrodas Daugavpils pilsētā (8 km). No veselības aprūpes pakalpojumiem pagastā ir 2 ģimenes ārstu prakses, bet daudzveidīgi ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi ir pieejami Daugavpils reģionālajā slimnīcā (4,9 km). Tuvākās brīvā laika pavadīšanas iespējas ir Naujenes jauniešu iniciatīvas un sporta</p>	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Ilūkstes un Vārkavas pašvaldībām.
1.5.2.	Bēmi ārpusģimenes aprūpē: Jauniešu mājas izveide	8	Daugavas iela 2, Krauja, Naujenes pagasts,	11 Daugavpils novadā Funkcionālo		Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas

Nr. p. k.*	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā^	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
			Daugavpils novads, LV-5451	saikņu gadījumā arī: 2 līkstes novadā	centrs un pagasta bibliotēka 750 m attālumā. Blakus DI projekta ietvaros plānots izveidot arī SRPC bērniem ar FT. Konkrētajā objektā tiek plānots realizēt SAM 4.2.2. projektu "Naujenes bērnu nama ēkas energoefektivitātes paaugstināšana" (kopējās izmaksas 725 229.02 euro, t.sk. ERAF 169 714 euro). SAM 4.2.2. projektā paredzēts veikt energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus ēkas ārējām konstrukcijām.	funkcionālās saiknes ar līkstes pašvaldību.
1.8.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Krāslavas novadā					
1.8.1.	Bēni ārpusģimenes aprūpē: ĢVPP izveide	8	Plāteru iela 10, Krāslava, LV-5601	22	Vieta atradīsies integrētā vidē: blakus ir Krāslavas pamatskola, Sporta skola, netālu atrodas Valsts ģimnāzija. Izglītības iestādēs ir pieejams arī plašs ārpusskolas aktivitāšu klāsts - debašu klubi, koris, dejas utt. Krāslavā ir pieejamas divas pirmskolas izglītības iestādes. Brīvā laika pavadīšanai un papildu izglītībai Krāslavā ir pieejams arī Bērnu un jauniešu centrs, Mākslas skola, Mūzikas skola. Blakus zemes gabalam atrodas Krāslavas pils komplekss ar parku. Tuvumā ir plaši pieejami sadzīves pakalpojumi – 0,3-1 km rādiusā pieejami veikali, Latvijas pasta nodaļa, bankomāti. 1,9 km attālumā no ĢVPP slimnīcā tiek sniegti daudzveidīgi veselības aprūpes pakalpojumi. Sociālie pakalpojumi var tikt saņemti 75 m attālumā esošajā Krāslavas novada sociālajā dienestā. Bērni ar funkcionālajiem traucējumiem varēs saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus jaunizveidojamajos dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas centros un multisensorajā istabā, kas atradīsies 500 m attālumā. Autoosta atrodas 700 m attālumā, baseins – 350 m, kultūras nams.	---

Piezīme 1: *Numerācija norādīta atbilstoši LPR DI plāna rīcības plāna (skatīt 4.7. nodaļā) pasākumu numerācijai.

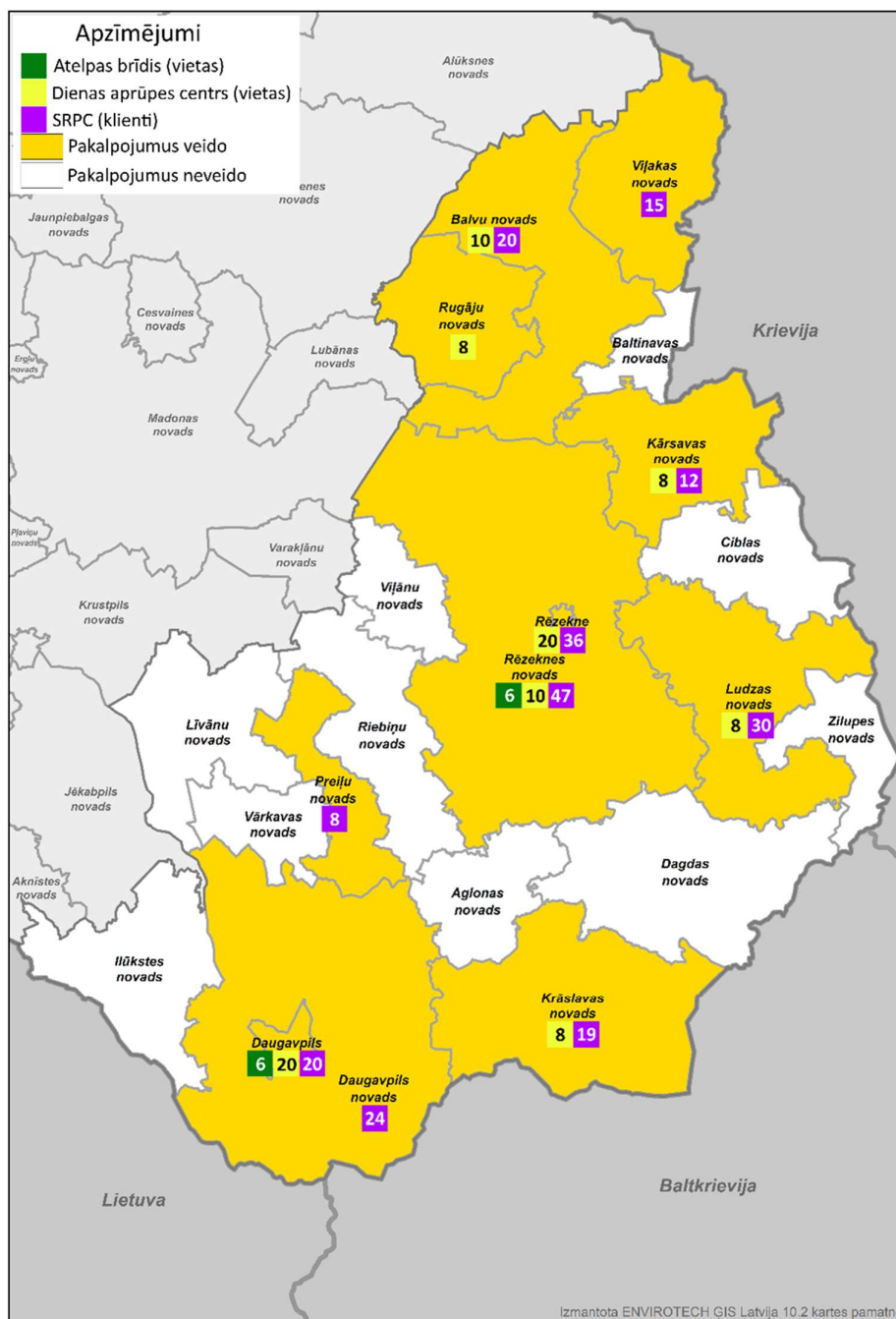
Piezīme 2: ^Visas norādītās ir jaunizveidotas pakalpojumu vietas.

4.4.2. Atbilstošākais sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu izvietojuma plāns bērniem ar funkcionāliem traucējumiem

Bērniem ar FT pakalpojumus plānots attīstīt 11 pašvaldībās, pakalpojumus nodrošinot 390 bērniem. 8 pašvaldībās tiks attīstīti dienas aprūpes centra pakalpojumi, 10 pašvaldībās – sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, bet 2 pašvaldībās – “atelpas brīža” pakalpojums. 2 pašvaldībās attīstīs visus 3 DI projekta ietvaros atbalstāmos pakalpojumus, 5 pašvaldībās – 2 no 3 pakalpojumiem, bet 5 pašvaldībās – 1 no 3 pakalpojumiem.

Plānoto pakalpojumu teritoriālo izvietojumu skatīt attēlā nr. 6 un detalizētu informāciju par katra pakalpojuma atrašanās vietu un tās pamatojumu – tabulā nr. 33.

Attēls 6. Plānotais SBSP bērniem ar FT izvietojums

Piezīme: Veido/neveido pakalpojumus – dzeltenī iekrāsotas tās pašvaldības, kurās tiek plānots veidot vismaz vienu no SBSP pakalpojumiem, baltī iekrāsotas tās pašvaldības, kurās netiek plānots veidot SBSP pakalpojumus

Tabula 33. Plānotais SBSP bērniem ar FT izvietojums un tā pamatojums

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC# gadījumā – klientu (indikatīvi)) skaits pakalpojumā ⁴	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
1.1.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Aglonas novadā					
1.2.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Balvu novadā					
1.2.1.	Bērni ar FT: DAC izveide	10	Vidzemes iela 2B, Balvi, Balvu novads, LV-4501	4, bet tiek pieņemts, ka DAC pakalpojums būs nepieciešams arī daļai no kopumā 47 izvērtētajiem ⁸⁴	DAC un SRPC tiks veidots pašvaldības īpašumā esošā divstāvu ēkā. Šobrīd ēkā atrodas Balvu novada pašvaldības aģentūra "Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs", kā arī Latgales plānošanas reģionam un uzņēmējiem iznomātas telpas. DI projekta ietvaros ēka tiks pārbūvēta, to pielāgojot DAC un SRPC vajadzībām, tai skaitā vides pieejamības nodrošināšanai. Ēkas 1. stāvā atradīsies DAC un SRPC bērniem ar FT, kā arī DAC personām ar GRT (atsevišķas telpas un ieejas katrai DI mērķa grupai), bet pagrabstāvā atradīsies specializētās darbnīcas personām ar GRT. Pēc DI pakalpojumu ieviešanas ēkas 2. stāvā atradīsies Latgales plānošanas reģionam un uzņēmējiem iznomātas telpas.	---
1.2.2.	Bērni ar FT: SRPC izveide	20	Vidzemes iela 2B, Balvi, Balvu novads, LV-4501	47 Balvu novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 7 Rugāju novadā 2 Baltinavas novadā	Līdzās atrodas SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" un Balvu poliklīnika. Poliklīnikā ir aptieka. Netālu ir ezers un parks. Pie ēkas atrodas pilsētas satiksmes autobusa pietura (kursē 2x dienā), apmēram 300 metru attālumā atrodas starppilsētu satiksmes autobusu pietura (satiksme regulāra). Ērta piekļūšana ar personīgajiem transportlīdzekļiem. Netālu pārtikas veikals. Netālu atrodas arī Balvu Profesionālā vispārīgā vidusskola.	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Rugāju un Baltinavas pašvaldībām.
1.4.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils pilsētā					
1.4.3.	Bērni ar FT: DAC izveide	20	Turaidas iela 36, Daugavpils, LV-5417	20 Daugavpils pilsētā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 1 Daugavpils	Pakalpojumus bērniem ar FT paredzēts veidot pašvaldības īpašumā esošā divstāvu ēkā, kurā šobrīd atrodas bērnu nams – patversme "Priedīte". DI ietvaros BSAC "Priedīte" plānots reorganizēt un pārtraukt ilgstošas	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar

⁸⁴ Nosacījums par to, ka arī DAC pakalpojums bērniem ar FT ir apmaksājams no ESF līdzekļiem, stājās spēkā tikai ar 2017. gada 7. decembrī pieņemtajiem MK 313 grozījumiem, līdz ar to pašvaldības prognozē lielāku pieprasījumu pēc šī pakalpojuma nekā iepriekš ir identificēts individuālo vajadzību izvērtējumos. Šī iemesla dēļ DI plānā paredzēts attīstīt lielāku vietu skaitu DAC nekā identificētas vajadzības izvērtējumos. 2018.gada laikā LPR pašvaldības plāno aktualizēt bērnu ar FT vajadzības, tai skaitā pārvērtējot nepieciešamību pēc DAC pakalpojuma.

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC [#] gadījumā – klientu (indikātvī)) skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
				novadā 3 Ilūkstes novadā	sociālās aprūpes pakalpojuma sniegšanu esošajā infrastruktūrā.	Ilūkstes un Daugavpils novada pašvaldībām.
1.4.4.	Bērni ar FT: SRPC izveide	20	Turaidas iela 36, Daugavpils, LV-5417	75	Nepieciešams pielāgot telpas DAC vajadzībām, t.sk. nodrošinot vides pieejamību un ierīkojot liftu uz 2. stāvu. DAC infrastruktūrā plānots iekļaut arī ziemas dārzu, radošo darbnīcu-studiju, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas telpas, telpas "atelpas brīža" pakalpojuma sniegšanai, atsevišķu telpu kokapstrādes nodarbībām, kā arī ierīkot nelielu baseinu fizioterapijas nodarbībām ūdenī. SRPC tiks nodrošināti fizioterapijas, mākslas terapijas u.c. nodarbības, dažādu speciālistu konsultācijas (psihologs, sociālais darbinieks, sociālais rehabilitētājs, ergoterapeits, logopēds u.c.). "Atelpas brīža" pakalpojums tiks izvietots ēkas 2. stāvā.	---
1.4.5.	Bērni ar FT: "Atelpas brīža" pakalpojuma izveide	6	Turaidas iela 36, Daugavpils, LV-5417	51 +92 bērniem ar FT pašvaldībā ir VDEĀVK atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 6 (+8) Ilūkstes novadā 0 (+2) Vārkavas novadā	<p>Ēka atrodas pilsētā, 5,7 km no Daugavpils centra, nelielā attālumā atrodas 3. tramvaja pietura, kas savieno ar pilsētas centru. Tuvākā slimnīca, kurā tiek sniegti daudzveidīgi ambulatorie pakalpojumi, atrodas 2,1 km attālumā. Citi veselības pakalpojumi atrodas pilsētas centrā. Citi sociālie un rehabilitācijas pakalpojumi, kas pašvaldībā tiek sniegti bērniem ar FT, atrodas 3-5 km attālumā.</p> <p>3 km attālumā autoceļš A13, kas savieno gan ar pilsētas centru, gan ar Daugavpils apkārtni, kas, savukārt, nodrošina savienojamību ar apkārtnē novadiem un pagastiem.</p> <p>Ēkā plānots īstenot arī SAM 4.2.2. projektu "Ergoefektivitātes paaugstināšana Daugavpils pilsētas pašvaldības bērnu nama-patversmes "Priedīte" ēkā, Turaidas ielā 36, Daugavpilī" (projekta kopējās izmaksas 1 317 267,70 euro, t.sk. ERAF 973 632,64 euro, projekts ir vērtēšanā). SAM 4.2.2. projekta ietvaros paredzēts veikt ieguldījumus tikai ēkas ārējās konstrukcijās, un nav paredzēts veikt ieguldījumus ēkas iekšējā plānojumā (iekšējā apdarē un tīklos).</p>	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Ilūkstes un Vārkavas pašvaldībām.
1.5.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils novadā					

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC ⁺ gadījumā – klientu (indikatīvi) skaits pakalpojumā [^])	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
1.5.3.	Bēmi ar FT: SRPC izveide	24	Daugavas iela 2, Krauja, Naujenes pagasts, LV-5451	24 Daugavpils novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 6 Ilūkstes novadā	SRPC plānots izveidot atsevišķā ēkas (labā spārna 1.stāvā) uz Bērnu nama „Naujene” bāzes, pārtraucot ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma sniegšanu tajā un mainot ēkas funkcionalitāti. Ēka ir pašvaldības īpašumā un jau šobrīd SAM 4.2.2. ietvaros tiek veikta ēkas energoefektivitātes paaugstināšanas būvdarbu un iekštelpu rekonstrukcija, ar mērķi izmaksas attiecināt DI projekta ietvaros. Pēc DI pakalpojumu ieviešanas ēka būs pilnībā noslogota. Blakus Ēkā, nodrošinot atsevišķu ieeju, atradīsies arī ĢVPP (ēkas labā spārna 2.stāvā) un jauniešu māja (ēkas kreisā spārna 1. un 2.stāvā). Sabiedriskā transporta pietura “Bērnumams” atrodas 350 m attālumā. No šīs pieturas tiek nodrošināta regulāra sabiedriskā transporta kustība uz Daugavpils pilsētu, vairākas reizes dienā abos virzienos. Apdzīvoto vietu – Kraujas ciemu šķērso reģionālais autoceļš P65, kas ir klāts ar asfaltbetona segumu un ir labā tehniskā stāvoklī. 650 m attālumā atrodas Naujenes sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības centra apkalpošanas punkts. Tuvākā pirmsskolas izglītības iestāde ir Naujenes pirmsskolas izglītības iestāde “Rūķītis” (1,2 km). Tuvākās pamatskolas ir Lāču pamatskola (6,6 km) un Naujenes pamatskola (8,8 km), tuvākā vidusskola atrodas Daugavpils pilsētā (8 km). No veselības aprūpes pakalpojumiem pagastā ir 2 ģimenes ārstu prakses un daudzveidīgi ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi.	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Ilūkstes pašvaldību.
1.7.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Kārsavas novadā					
1.7.1.	Bēmi ar FT: DAC izveide	8	Teātra iela 10, Kārsava, Kārsavas novads, LV-5717	6, bet tiek pieņemts, ka DAC pakalpojums būs nepieciešams arī daļai no kopumā 12 izvērtētajiem	Pakalpojumu plānots veidot SIA „Kārsavas slimnīcas” ēkā, kurā šobrīd atrodas un darbojas NVO biedrība “Sapratne” un Kārsavas Sociālā dienesta struktūrvienība – mobilā brigāde (aprūpe mājās). DAC telpās tiks izveidots arī sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kabinets.	---
1.7.2.	Bēmi ar FT: SRPC izveide	12	Teātra iela 10, Kārsava, Kārsavas novads, LV-5717	12 Kārsavas novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 2 Baltinavas novadā	Infrastrukturās objekts ir SIA „Kārsavas slimnīcas” īpašumā un Kārsavas novada pašvaldība ir 100% kapitāldaļu turētāja. DI projekta ietvaros paredzēts veikt ēkas renovāciju. Pēc DI pakalpojuma ieviešanas ēkai būs pilnīga noslodze. Ņemot vērā, ka infrastruktūras objekts atrodas pilsētas	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Baltinavas pašvaldību.

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC [#] gadījumā – klientu (indikatīvi) skaits pakalpojumā [^])	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					centrā, ir ērti pieejami tuvākajā apkārtnē izvietotie vispārējie pakalpojumi (ārstniecības, izglītības iestādes, Sociālais dienests, kā arī sabiedriskais transports). Pēc infrastruktūras izveides telpas tiks izmantotas tikai projektā plānoto pakalpojumu sniegšanai, bet NVO biedrībai "Sapratne" un Kārsavas Sociālā dienesta struktūrvienībai – mobilā brigāde (aprūpe mājās) tiks nodrošinātas citas telpas.	
1.8.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Krāslavas novadā					
1.8.2.	Bēmi ar FT: DAC izveide	8	Pils iela 5, Krāslava, Krāslavas novads, LV-5601	6 Krāslavas novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 20 Daugavpils novadā	DAC un SRPC pakalpojumus plānots izvietot Krāslavas novada bērnu sociālās rehabilitācijas centrā "Mūsmājas", kur šobrīd atrodas Jauniešu mājas telpas. Tā ir pašvaldībai piederoša ēka – vispārējās izglītības iestāde Krāslavas pamatskola. Krāslavas BSRC "Mūsmājas" atrodas bijušā skolas internāta telpā.	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Daugavpils novada pašvaldību.
1.8.3.	Bēmi ar FT: SRPC izveide	19	Pils iela 5, Krāslava, Krāslavas novads, LV-5601	14 Krāslavas novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 10 Dagdas novadā, 5 Aglonas novadā	DI projekta ietvaros ēkā plānots veikt renovāciju, lai telpas pielāgotu bērniem ar FT (kosmētiskais remonts atsevišķās telpās, WC pielāgošana utt.) un nodrošinātu vides pieejamību (nepieciešams mobilais pacēlājs). Internāta telpas sastāv no diviem savstarpēji ar kāpņu telpu savienotiem korpusiem ar sekojošu izvietojumu: 1. korpuss 1. stāvs – saimniecības telpas; 1. korpuss 3. stāvs – DAC bērniem ar FT; 2. korpuss 2. stāvs – SRPC bērniem ar FT; 2. korpuss 4. stāvs – krīzes centrs. Ēka novietota pilsētas centrā, autoosta atrodas 1,2 km attālumā. Kopumā ir laba pieejamība gan ar sabiedrisko, gan ar personīgo autotransportu. Sociālais dienests (400 m), veselības aprūpes pakalpojumi – Krāslavas slimnīca ~3 km, tās telpās izvietotas arī daļa no ārstu prakses vietām. Blakus Krāslavas pamatskola, sporta skola, Gr. Plātera pils, estrāde, stadions. Kultūras nams – 900 m. Baseins un Krāslavas Valsts ģimnāzija – 700 m. Latvijas-Lietuvas-Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020. gadam projekta ietvaros 2019. gadā ēkā plānots izveidot multisensory istabu, ko varēs apmeklēt arī DAC un SRPC klienti.	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Dagdas pašvaldību.

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC# gadījumā – klientu (indikatīvi)) skaits pakalpojumā^	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
1.9.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Ludzas novadā					
1.9.1.	Bēni ar FT: DAC izveide	8	18. novembra iela 17A, Ludza, Ludzas novads, LV-5701	2 Ludzas novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 2 Zilupes novadā	Pakalpojumi tiks veidoti pašvaldībai piederošā ēkā, kura šobrīd netiek izmantota. Tiks pārbūvēta ēkas daļa (viens spārns), to funkcionāli nodalot no pārējās ēkas. Ēkas daļā tiks veikti pārbūves darbi un visu inženierkomunikāciju pārbūve. Pārbūvētā daļa tiks noslogota pilnībā. Ēkas daļā, kura netiks pārbūvēta DI projekta ietvaros, nākotnē arī paredzēts veikt pārbūvi un attīstīt sociālos pakalpojumus.	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Zilupes pašvaldību.
1.9.2.	Bēni ar FT: SRPC izveide	30	18. novembra iela 17A, Ludza, Ludzas novads, LV-5701	30 Ludzas novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 4 Zilupes novadā	DAC un SRPC telpas plānots izvietot ēkas 2. stāvā, savukārt ēkas 1. stāvā tiks veidoti pakalpojumi personām ar GRT. Vides pieejamībai paredzēta lifta izbūve. Dažādām mērķa grupām plānotie pakalpojumi savstarpēji tiks nodalīti, nodrošinot to sniegšanu nodalītās telpās, paredzēta arī atsevišķa ieeja. Ēka atrodas novada centrā Ludzas pilsētā. Autoosta apm. 1,2 km attālumā, kopumā ir nodrošināta iespēja Ludzā nokļūt ar sabiedrisko transportu no novada apdzīvotajām vietām, kā arī ir iespēja nokļūt uz citām pilsētām. 1-2 km attālumā ir autoceļi A12, P49, kas nodrošina savienojumu ar citām apdzīvotām vietām un pilsētām. Ludzas pilsētas teritorijā kursē arī pilsētas maršruta autobusi. Ludzas Sociālais dienests nepilna km attālumā, tieši blakus atrodas SIA Ludzas medicīnas centrs, kas nodrošina daudzveidīgu ambulatoro palīdzību un kur ir ārstu prakses vietas. Tā kā ēka novietota pilsētas centrā, tiešā tuvumā ir pieejami sadzīves, izglītības (t.sk. vakara vidusskola ar profesionālās izglītības iegūšanas iespējām), kultūras un brīvā laika pavadīšanas pakalpojumi.	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Zilupes pašvaldību.
1.10.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Preiļu novadā					
1.10.1.	Bēni ar FT: SRPC izveide	8	Jaunatnes iela 1, Līči, Preiļu pagasts, Preiļu novads, LV-5301	7 Preiļu novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 2 Riebiņu novadā	Pašvaldībai piederošajā ēkā, kurā plānots izveidot SRPC, šobrīd atrodas divas Labklājības pārvaldes struktūrvienības: pakalpojumu centrs "Līči" un krīzes centrs. Tāpat ēkā telpas atvēlētas Preiļu pagasta pārvaldei, bibliotēkai un nevalstiskajai organizācijai, kā arī zāle pasākumu norisei.	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Riebiņu pašvaldību.

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC [#] gadījumā – klientu (indikātivi) skaits pakalpojumā [^])	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					<p>SRPC pakalpojumi tiks nodrošināti, pielāgojot un aprīkojot Preiļu novada Labklājības pārvaldes struktūrvienības "Krīzes centrs" vienu no telpām.</p> <p>Pēc DI pakalpojumu ieviešanas ēkas noslodze saglabāsies šobrīdējā līmenī – pilnīga noslodze.</p> <p>Ēka atrodas Preiļu pagasta centrā – apdzīvotā vietā Līči, apmēram 2,5 km no Preiļu pilsētas centra, 100 m no autoceļa P62 (Krāslava-Preiļi-Madona, ceļš ir ar asfaltbetona segumu). Preiļu autoosta ir apm. 3 km attālumā, nepilna km attālumā ir vairākas autobusa pieturas. 3 km attālumā pilsētas centrā atrodas Preiļu novada Labklājības pārvalde un Dienas centrs (tuvākajā laikā Dienas aprūpes centrs), kas sniedz pakalpojumus bērniem ar FT un pilngadīgām personām ar GRT. Pilsētas centrā atrodas arī veselības aprūpes iestādes (gan slimnīca, gan ambulatorie pakalpojumi), kā arī izglītības, brīvā laika pavadīšana un kultūras iestādes.</p>	
1.11.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rēzeknes pilsētā					
1.11.3.	Bēni ar FT: DAC izveide	20	Zemnieku iela 16A, Rēzekne, LV-4601	19	DAC un SRPC izveide plānota pašvaldības īpašumā esošas ēkas 2.stāvā un 1.stāvā (pagrabstāvā). Būvniecības veids: pārbūve un vienkāršotā atjaunošana	---
1.11.4.	Bēni ar FT: SRPC izveide	36	Zemnieku iela 16A, Rēzekne, LV-4601	56	<p>Ēka atrodas pilsētas centrā, 1,9 km attālumā ir autoosta, ir arī pilsētas iekšējie sabiedriskā transporta maršruti. Tā apkārtnē ir pieejami vairums nepieciešamo sadzīves, veselības aprūpes, sporta, izglītības un brīvā laika pavadīšanas iespēju pakalpojumu. Tuvākā slimnīca, kurā tiek sniegti arī daudzveidīgi ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi, atrodas 0,1 km attālumā.</p> <p>Tiek paredzēta daļēja ēkas noslodze pēc DI pakalpojumu ieviešanas. Pārējā ēkā atrodas un atradīsies Sociālais dienests un Senioru dienas centrs.</p>	---
1.12.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rēzeknes novadā					
1.12.2.	Bēni ar FT: DAC izveide	10	Ezera iela 23A, Vecružina, Sīlmalas pagasts,	6 Rēzeknes novadā Funkcionālo saikņu	Pakalpojumus plānots izveidot bijušā Tiskādu bērnu nama telpās, izveidojot Sociālo pakalpojumu centru ģimenēm un bērniem. Pašvaldībai piederošā ēka atrodas Vecružinas	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC [#] gadījumā – klientu (indikātvī)) skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
1.12.3.	Bērni ar FT: SRPC izveide	47	Rēzeknes novads, LV-4636 Ezera iela 23A, Vecružina, Sīlmalas pagasts, Rēzeknes novads, LV-4636	gadījumā arī: 1 Viļānu novadā 48 Rēzeknes novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 9 Riebiņu novadā	ciemā Sīlmalas pagastā, apm. 24 km attālumā no Rēzeknes pilsētas. DI projekta ietvaros paredzēta telpu pārkārtošana. Pēc DI pakalpojumu ieviešanas ēkas noslodze būs daļēja, pārējās telpas tiks nodotas Maltas speciālās internātpamatskolas vajadzībām. Sīlmalas pagasta teritorijā darbojas trīs veselības aprūpes punkti, ģimenes ārsta prakse ar aptiekas pakalpojumiem. Tuvākā slimnīca atrodas Rēzeknes pilsētā. Sabiedriskā transporta pietura "Ružina" atrodas 210 m attālumā un maršrutā Rēzekne-Ružina-Malta-Rēzekne nodrošina satiksmi ar Rēzeknes pilsētu 4-7 reizes dienā abos virzienos. Latvijas reģionālais autoceļš P59 Viļāni-Ružina-Malta ir blakus, labā stāvoklī un klāts ar asfaltbetona segumu. Sīlmalu pagastā ir vairākas izglītības iestādes, tai skaitā tajā pašā adresē atrodas Tiskādu speciālā internātpamatskola. Tā kā DAC un SRPC atradīsies vienā adresē un ēkā, bērniem ar FT vienuviet būs pieejams gan psihosociālais atbalsts dienas aprūpes centrā, gan sociālās rehabilitācijas pakalpojumi SRPC. Plānots, ka SRPC ir viena pakalpojuma sniegšana vieta, kur pakalpojumu saņems arī 17 bērni ar FT no Viļānu novada, jo telpu kapacitāte ļauj nodrošināt pakalpojumu vēl 17 personām, kas iekļautas Viļānu novada DI projektā	funkcionālās saiknes ar Viļānu pašvaldību. Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Riebiņu pašvaldību.
1.12.4.	Bērni ar FT: "Atelpas brīža" pakalpojuma pilnveide	6	Ezera iela 23A, Vecružina, Sīlmalas pagasts, Rēzeknes novads, LV4636		Pakalpojumus plānots nodrošināt bijušā Tiskādu bērnu nama telpās 3.stāvā, uzlabojot atelpas brīža pakalpojuma pieejamību un kvalitāti bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. Pašvaldībai piederošā ēka atrodas Vecružinas ciemā Sīlmalas pagastā, apm. 24 km attālumā no Rēzeknes pilsētas. DI projekta ietvaros paredzēta telpu pārbūve un vides pieejamības izveide visos trijos stāvos. Pēc DI pakalpojumu ieviešanas Tiskādu bērnu nama ēkas daļa (labais spārns) tiks noslogota pilnībā, pārējās telpas tiks nodotas Maltas speciālās internātpamatskolas vajadzībām. Sīlmalas pagasta teritorijā darbojas trīs veselības aprūpes punkti, ģimenes ārsta prakse ar aptiekas pakalpojumiem. Tuvākā slimnīca atrodas Rēzeknes pilsētā. Sabiedriskā transporta pietura "Ružina" atrodas 210 m attālumā un maršrutā Rēzekne-Ružina-Malta-Rēzekne nodrošina satiksmi ar Rēzeknes pilsētu 4-7 reizes dienā abos virzienos. Latvijas reģionālais autoceļš P59 Viļāni-Ružina Malta ir blakus,	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar visām reģiona pašvaldībām

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC# gadījumā – klientu (indikatīvi) skaits pakalpojumā^	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					labā stāvoklī un klāts ar asfaltbetona segumu. Sīmalu pagastā ir vairākas izglītības iestādes.”	
1.14.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rugāju novadā					
1.14.1.	Bēni ar FT: DAC izveide	8	Skolas iela 1, Benislava, Lazdukalna pagasts, Rugāju novads, LV-4577	2, bet tiek pieņemts, ka DAC pakalpojums būs nepieciešams arī daļai no kopumā 7 izvērtētajiem	<p>DAC plānots izveidot Lazdukalna pagastā, pašlaik atbrīvotā pašvaldībai piederošā ēkā. Ēkā plānots veidot arī DAC personām ar GRT, tādēļ projekta ietvaros plānota ēkas pārbūve, nodrošinot pakalpojumu nodalījumu un atsevišķas ieejas. Pēc DI pakalpojumu ieviešanas plānota pilnīga ēkas noslodze.</p> <p>Lazdukalna pagasts Rugāju novadā ir sasniedzams pa valsts reģionālo autoceļu P36 Rēzekne-Gulbene, kas ir Latgales un Vidzemes reģioniem nozīmīgs maršruts, savienojot apdzīvotas vietas Rēzeknes, Balvu, Rugāju un Gulbenes novados. Sabiedriskā transporta satiksme (autobusu pietura 700 m) intensīvāk tiek nodrošināta ar Balviem, kas ir tuvākais pakalpojumu centrs, bet vairākas reizes dienā tiek nodrošināts sabiedriskais transports arī pa vietējās nozīmes autoceļiem.</p> <p>No veselības aprūpes pakalpojumiem tuvākais ir feldšeru veselības punkts (550 m) vai ģimenes ārsta prakse un zobārsts Rugājos (12 km). Plašāks pakalpojumu klāsts pieejams Balvos (30 km). Lazdukalna pagasta pārvaldē darba dienās pieejams sociālais darbinieks, kā arī sociālais darbinieks pieejams Rugāju novada domē, kas atrodas 12 km attālumā. Netālu atrodas Eglaines pamatskola, bet Rugāju novada vidusskola – 12 km attālumā.</p>	---
1.15.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Viļakas novadā					
1.15.1.	Bēni ar FT: SRPC izveide	15	Tautas iela 6, Viļaka, Viļakas novads, LV-4583	18 Viļaku novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 2 Baltinavas novadā	SRPC plānots attīstīt ēkā, kur šobrīd atrodas SIA "Viļakas Veselības aprūpes centrs", kur pašvaldība ir 100% kapitāldaļu turētāja. DI projekta ietvaros tiks veikts divu kabinetu kosmētiskais remonts un nepieciešamā inventāra iegāde. Pārējā ēkā saglabāsies SIA "Viļakas veselības aprūpes centrs", kurā ir pieejami dažādi medicīniskie pakalpojumi: ģimenes ārsts, zobārsts, fizikālās medicīnas pakalpojumi utt.	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Baltinavas pašvaldību.

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC# gadījumā – klientu (indikatīvi)) skaits pakalpojumā^	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					Autoosta, pasts un veikals atrodas 0,2 km attālumā, Viļakas pamatskola un Valsts ģimnāzija atrodas 1,1 km attālumā, Viļakas jauniešu iniciatīvu centrs 1,1 km, Viļakas pilsētas kultūras nams 1,2 km, Sociālais dienests 1,2 km, pilsētas estrāde un bērnu laukums 1 km; Viļakas ezers 1 km.	
1.16.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Viļānu novadā					
					Šim pakalpojumam netiks veidots jauns infrastruktūras objekts. Sociālās rehabilitācijas centra pakalpojuma bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem tiks nodrošināts jau izveidotā DI objekta – Ezera iela 23A, Vecnušinas ciems, Silmales pagasts, Rēzeknes novads, kur jau ir noslēgušies remontdarbi un centra telpu kapacitāte ļauj nodrošināt pakalpojumu vēl 17 personām, kas iekļautas Viļānu novada DI projektā.	

Piezīme 1: *Numerācija norādīta atbilstoši LPR DI plāna rīcības plāna (skatīt 4.7. nodaļā) pasākumu numerācijai.

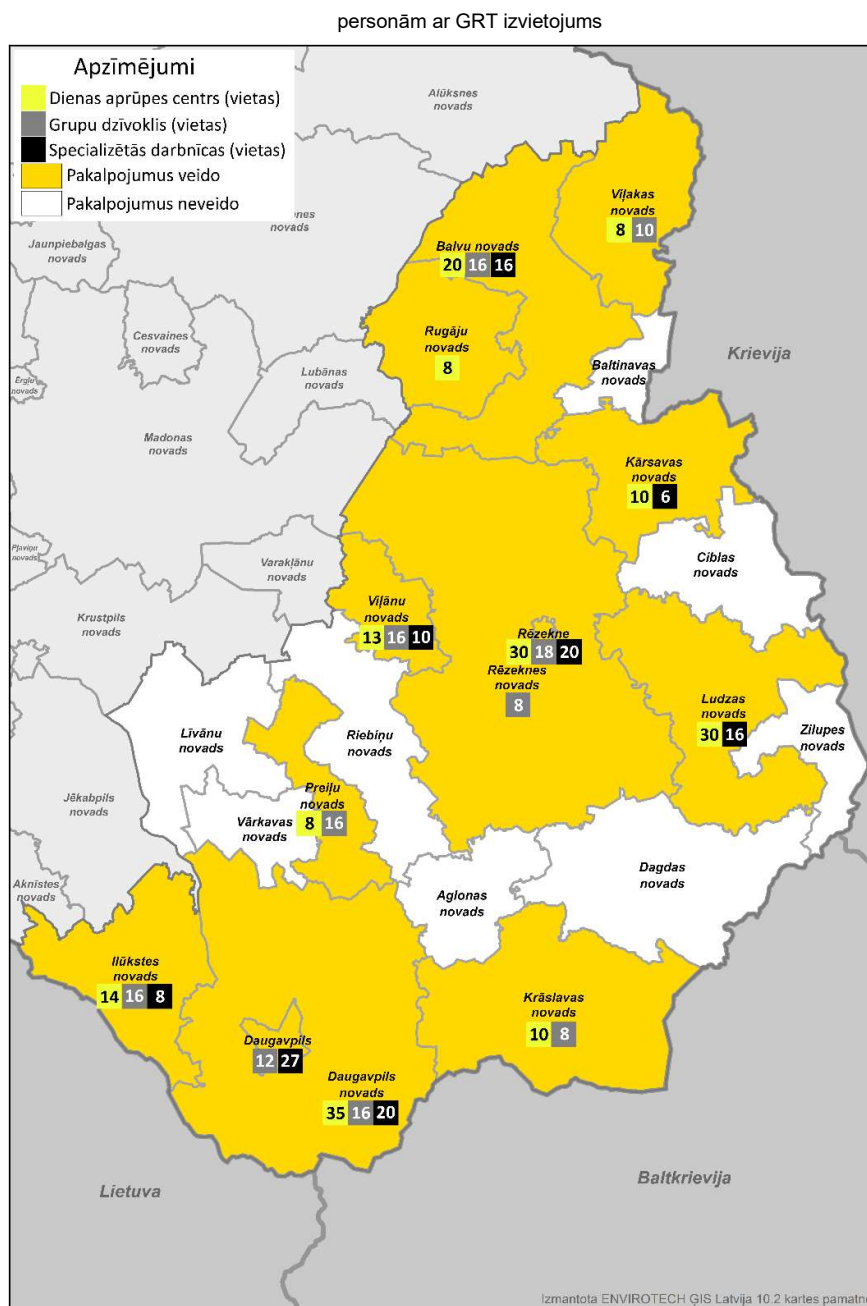
Piezīme 2: ^Visas norādītās ir jaunizveidotas pakalpojumu vietas.

Piezīme 3: *SRPC infrastruktūras izpratnē ir viens vai vairāki kabineti ar vienu vai vairākām pakalpojumu vienlaicīgas sniegšanas vietām. Konkrēts kabinetu un vietu tajos skaits tiks definēts finansējuma piesaistes projektos.

4.4.3. Atbilstošākais sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu izvietojuma plāns pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem

Pilngadīgām personām ar GRT pakalpojumus plānots attīstīt 13 pašvaldībās, pakalpojumus nodrošinot 389 personām. 10 pašvaldībās tiks veidoti grupu dzīvokļu pakalpojumi, 11 pašvaldībās – dienas aprūpes centra pakalpojumi, bet 8pašvaldībās – specializēto darbnīcu pakalpojumi, 5pašvaldības attīstīs visus 3 DI projekta ietvaros atbalstāmos pakalpojumus, 5 pašvaldības – 2 no 3 pakalpojumiem, bet 2 pašvaldības – 1 no 3 pakalpojumiem.

Plānoto pakalpojumu teritoriālo izvietojumu skatīt attēlā nr. 7 un detalizētu informāciju par katra pakalpojuma atrašanās vietu un tās pamatojumu – tabulā nr. 34.

Piezīme: Veido/neveido pakalpojumus – dzeltenī iekrāsotas tās pašvaldības, kurās tiek plānots veidot vismaz vienu no SBSP pakalpojumiem, baltī iekrāsotas tās pašvaldības, kurās netiek plānots veidot SBSP pakalpojumus.

Tabula 34. Plānotais SBSP pilngadīgām personām ar GRT izvietojums un tā pamatojums

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
1.1.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Aglonas novadā					
1.2.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Balvu novadā					
1.2.3.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	16	Liepu iela 2, Balvi, Balvu novads, LV-4501	31	<p>Grupu dzīvokļi tiks veidoti pašvaldībai piederošā ēkā, kur šobrīd atrodas sociālā dzīvojamā māja.</p> <p>Daļa ēkas tiks renovēta un tajā atradīsies grupu dzīvokļi 16 (sešpadsmit) personām ar garīga rakstura traucējumiem (daļēja ēkas noslodze). Nerenovētajā ēkas daļā atradīsies divi atsevišķi dzīvokļi personām ar kustību funkcionāliem traucējumiem, katrā dzīvoklī ir pieejama sava virtuve un sanitārais mezgls.</p> <p>Grupu dzīvokļi atradīsies aptuveni 400 metru attālumā no DAC un specializētajām darbnīcām. Līdzās atrodas SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" un Balvu poliklīnika. Poliklīnikā ir aptieka. Netālu ir ezers un parks.</p>	---
1.2.4.	Personas ar GRT: DAC izveide	20	Vidzemes iela 2B, Balvi, Balvu novads, LV-4501	39	DAC un SRPC tiks veidots pašvaldības īpašumā esošā divstāvu ēkā. Šobrīd ēkā atrodas Balvu novada pašvaldības aģentūra "Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs", kā arī Latgales plānošanas reģionam un uzņēmējiem iznomātas telpas. DI projekta ietvaros ēka tiks pārbūvēta, to pielāgojot DAC un specializēto darbnīcu vajadzībām, tai skaitā vides pieejamības nodrošināšanai. Ēkas 1. stāvā atradīsies DAC un SRPC bērniem ar FT, kā arī DAC personām ar GRT (atsevišķas telpas un ieejas katrai DI mērķa grupai), bet pagrabstāvā atradīsies specializētās darbnīcas personām ar GRT. Pēc DI pakalpojumu ieviešanas ēkas 2. stāvā atradīsies Latgales plānošanas reģionam un uzņēmējiem iznomātas telpas.	---
1.2.5.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	16	Vidzemes iela 2B, Balvi, Balvu novads, LV-4501	38	<p>Līdzās atrodas SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" un Balvu poliklīnika. Poliklīnikā ir aptieka. Grupu dzīvokļi atradīsies aptuveni 400 metru attālumā. Netālu ir ezers un parks. Pie ēkas atrodas pilsētas satiksmes autobusa pietura (kursē 2x dienā), apmēram 300 metru attālumā atrodas starppilsētu satiksmes autobusu pietura (satiksme regulāra). Ērta piekļūšana ar personīgajiem transportlīdzekļiem. Netālu</p>	---

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					pārtikas veikals. Netālu atrodas arī Balvu Profesionālā vispārizglītojošā vidusskola.	
1.3.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Dagdas novadā					
1.4.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils pilsētā					
1.4.6.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	12	18.novembra iela 354V, Daugavpils, LV-5413	66	<p>Pakalpojumu plānots izveidot 2-stāvu ēkā 18.novembra ielā 354V, Daugavpilī, integrētā vidē klusā privātmāju mikrorajonā "Vecie Stropi" blakus ezeram un mežam, kas ir iecienītākās vietas pastaigām un atpūtai vietējiem iedzīvotājiem. Sabiedriskā transporta pieturas atrodas 200 m attālumā, no kurām var aizbraukt līdz citiem pilsētas mikrorajoniem, kā arī nodrošināta starppilsētu satiksme. Pilsētas centrs atrodas 15 min. braucienā ar sabiedrisko transportu. Iedzīvotāju ērtībai/vajadzībām 450 m attālumā no ēkas atrodas veikals, kur var iegādāties ikdienā nepieciešamās pārtikas un nepārtikas preces un aptieka. Objekta tuvumā atrodas Daugavpils Reģionālā slimnīca (2 km), kas sniedz neatliekamo diennakts un ambulatoro medicīnisko palīdzību pilsētas un Latgales reģiona iedzīvotājiem un Daugavpils pensionāru sociālās apkalpošanas teritoriālais centrs (200 m). 10 min. braucienā ar sabiedrisko transportu atrodas 15. un 13. vidusskolas (4,2 km) un 28. pirmsskolas izglītības iestāde. 3 km attālumā atrodas kultūrvēsturisks komplekss – Stropu estrāde, kas izvietota gleznainā vietā ar interesantu reljefu.</p> <p>Lai dzīvojamajā mājā 18.novembra ielā 354V, Daugavpilī tiktu nodrošināts SBSP personām ar garīga rakstura traucējumiem „Grupu māja (dzīvoklis)” atbilstoši MK noteikumiem Nr.338, tiks veikti vides pieejamības pasākumi un teritorijas labiekārtošana, kā arī telpu pārplānošana, iekšējās ūdensapgādes, kanalizācijas, ventilācijas pārbūve un visu telpu remonts.</p> <p>Ēkā plānots īstenot arī SAM 4.2.2. projektu "Ergoefektivitātes paaugstināšana Daugavpils pilsētas pašvaldības ēkā 18. novembra ielā 354V, Daugavpilī", līgums par projekta īstenošanu noslēgts 29.10.2018. SAM 4.2.2. projekta ietvaros paredzēts veikt ieguldījumus tikai ēkas ārējās konstrukcijās, un nav paredzēts veikt ieguldījumus ēkas iekšējā plānojumā (iekšējā aparātē un tīklos).</p>	---

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
1.4.7.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	27	Arhitektu iela 21, Daugavpils, LV-5410	58	<p>Specializētās darbnīcas tiks ierīkotas esošajā DAC personām ar GRT, kas atrodas Daugavpils pilsētas Ķīmiķu mikrorajonā. Plānota pārļošanas, floristikas un galdniecības darbnīcu izveide. Specializētajās darbnīcās plānots izveidot arī sajūtu taku, pastaigu taku, radošo nodarbību/ mākslas paviljona izveidi, veikt teritorijas vides pieejamības nodrošināšanu personām ar īpašām vajadzībām. Izveidot vasaras nojumi, sporta nodarbību laukumu un sakņu dārziņu.</p> <p>Plānotie grupu dzīvokļi personām ar GRT atradīsies apmēram 10 km attālumā. Turp var nokļūt ar sabiedrisko transportu (pilsētas autobusiem), attālums līdz pieturai apm. 1,5 km. Jau esošie grupu dzīvokļi personām ar GRT atrodas apmēram 1,5 km (ar kājām). Citi pakalpojumi, ko pašvaldība nodrošina personām ar GRT, atrodas 3-5 km attālumā. Tieši blakus atrodas Veselības centru apvienība, kas sniedz ambulatoros veselības pakalpojumus, apmēram 3 km attālumā – Daugavpils Reģionālā slimnīca, kas arī nodrošina ambulatoros pakalpojumus, un Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca. Ērta nokļūšana uz pilsētas centru ar sabiedrisko transportu (tramvaja līnija nr.1, autobusa maršruts nr.3).</p>	---
1.5.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils novadā					
1.5.4.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	16	Skolas iela 15, Nīcgale, Nīcgales pagasts, LV-5463	44	<p>Grupu dzīvokļus plānots izveidot pašvaldībai piederošā ēkā, bijušajā Nīcgales pamatskolā. 2. stāvā tiks veidoti grupu dzīvokļi pēc atbalsta plāna, nodrošinot atsevišķu ieeju un vides pieejamības nodrošināšanu. 3.stāva telpas tiks paredzētas vietējo jauniešu iniciatīvām, nodrošinot pulcēšanās vietu dažādām jauniešu aktivitātēm, kā arī 3.stāvā turpinās darboties skolas muzejs. Ēkas 1.stāvā atradīsies specializētās darbnīcas personām ar garīga rakstura traucējumiem. Saskaņā ar grupu dzīvokļiem ar specializētajām darbnīcām nebūs. Apmeklējot darbnīcas, personām nāksies atbilstoši saģērbties un doties ārā no saviem dzīvokļiem, lai nokļūtu darbnīcās. Skolas ēkas otrajā daļā ir sporta zāle, kuru varēs izmantot GRT klienti, kas ir liels ieguvums, lai nodrošinātu šo personu integrēšanos sabiedrībā. 1.stāva telpās atradīsies arī skolas bibliotēka un pilnībā nokomplektēta skolas virtuve ar nepieciešamo aprīkojumu, kuru labprāt izmanto vietējā sabiedrība dažādu pasākumu organizēšanai. Šī arī būs lieliska iespēja</p>	---

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā ⁴	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					<p>personām, kuras izmantos drupu dzīvokļu un specializēto darbnīcu pakalpojumus integrēties kopējā pagasta iedzīvotāju dzīvē</p> <p>DI projekta ietvaros paredzēta būvprojekta izstrāde un ēkas pārbūve, kā arī dzīvokļu aprīkojuma iegāde.</p> <p>Blakus atrodas Nīcgales pagasta pārvalde un sociālais darbinieks, feldšeru punkts, nodrošināti minimālie sadzīves pakalpojumi un brīvā laika pakalpojumi (tautas nams ar amatiermākslas kolektīviem, bibliotēka). Tuvākā vidējās izglītības iestāde ir Vaboles vidusskola (23 km), profesionālo izglītību var iegūt Malnavas koledžas Izglītības programmu īstenošanas vietā Višķi (30 km).</p> <p>Ēka atrodas blakus autoceļam P64 ar asfaltbetona segumu, 1,5 km attālumā ir autoceļš A6. Ir pieejama arī sabiedriskā autobusu transporta kustība (uz Kalupi, uz Daugavpili).</p> <p>Daugavpils atrodas 35 km attālumā, tur nodrošināti daudzveidīgāki sociālie, sociālās rehabilitācijas, veselības aprūpes pakalpojumi.</p>	
1.5.5.	Personas ar GRT: DAC izveide	35	<p>Adrese nr 1: "Rūpes", Višķu tehnikums, Višķu pagasts, Daugavpils novads, LV-5481 (20 vietas)</p> <p>Adrese nr. 2: Daudzfunkcionālais centrs "Skrudaliena", Miera iela 12, Skrudaliena, Skrudalienas pagasts, Daugavpils novads, LV-5470 (15 vietas)</p>	44	<p>DAC pakalpojumi tiks veidoti divās adresēs.</p> <p>1) Višķos, Višķu sociālās aprūpes centra ēkā. DI projekta ietvaros tiks renovētas DAC paredzētās telpas, ierīkojot atsevišķu ieeju DAC pakalpojuma pilnīgai nodalīšanai no pārējām ēkas funkcijām, kā arī aprīkojot telpas un iegādājoties materiāltehnisko nodrošinājumu. Višķu sociālās aprūpes centrā līdz šim atradās dienas aprūpes centrs personām ar invaliditāti un pensijas vecuma personām, bet, plānojot DAC pakalpojuma attīstību, pašvaldība 22.11.2017. Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrējusi kā mērķa grupu personas ar GRT. 2,4 km attālumā atrodas Daugavpils novada Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs, kā arī Višķu pagasta pārvalde, kurā atrodas sociālie darbinieki. No veselības aprūpes pakalpojumiem Višķos ir pieejams ģimenes ārsts, zobārsts, aptieka, kā arī nodrošināti pamata sadzīves pakalpojumi. Daudzveidīgāki veselības aprūpes pakalpojumi pieejami apmēram 25-30 km attālumā (Daugavpils Reģionālā slimnīca, SIA "Grīvas poliklīnika"). Arī citi sociālās rehabilitācijas, izglītības, kultūras pakalpojumi pieejami Daugavpils pilsētā apmēram 30 km attālumā. Netālu ir autoceļš P64 (ar asfaltbetona segumu), kas</p>	---

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā ⁶	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					<p>savienojas ar autoceļu A13 un līdz ar to arī ar citām novada teritorijām.</p> <p>2) Skrudalienas daudzfunkcionālais centrs atrodas bijušā Skrudalienas pamatskolas mūra daudzstāvu ēkā (izremontēts 2017. gadā), kas pieder pašvaldībai. Centrā paredzēts izvietot Mobilās aprūpes brigādi, „Sarkanā Krusta” biedrības filiāli. DI projekta ietvaros paredzēta ēkas renovācija, tajā izveidojot DAC personām ar GRT. Centra teritoriālais izvietojums ļaus nodrošināt DAC pakalpojumus tiem novada iedzīvotājiem, kuriem šo pakalpojumu nav iespējams nodrošināt Višķos.</p> <p>Atsevišķi pakalpojumi (ārsta prakse, sociālais darbinieks) pieejami Šilenes ciemā, apm. 10 km attālumā. Plānotais DAC atrodas 2 autoceļu krustpunktā (P68 un P69, abi ar asfaltbetona segumu), apmēram 15 km attālumā no Daugavpils pilsētas, iespējams izmantot arī sabiedrisko transportu.</p>	
1.5.6.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	20	Skolas iela 15, Nīcgale, Nīcgales pagasts, LV-5463	32	<p>Specializētās darbnīcas paredzētas izvietot pašvaldības īpašumā esošā ēkā, bijušās Nīcgales pamatskolās ēkas 1.stāvā. Šobrīd telpas netiek izmantotas. Telpām ir atsevišķa ieeja un atsevišķi nodalīta āra teritorija. DI projekta ietvaros paredzēta telpu renovācija. Specializētās darbnīcas izmantos grupu dzīvokļu klienti, kā arī teritoriāli pietuvināto pagastu klienti (personas ar GRT).</p> <p>Ēkas 2.stāvā, nodrošinot atsevišķu ieeju, plānots izvietot grupu dzīvokļus personām ar GRT. 1.stāva telpās atradīsies arī skolas bibliotēka un pilnībā nokomplektēta skolas virtuve ar nepieciešamo aprīkojumu un zāli, kuru izmanto vietējā sabiedrība dažādu pasākumu organizēšanai. Šī arī būs lieliska iespēja personām, kuras izmantos grupu dzīvokļu un specializēto darbnīcu pakalpojumus, integrēties kopējā pagasta iedzīvotāju dzīvē.</p> <p>Blakus atrodas Nīcgales pagasta pārvalde un sociālais darbinieks, feldšeru punkts, nodrošināti minimālie sadzīves pakalpojumi un brīvā laika pakalpojumi (tautas nams ar amatiermākslas kolektīviem, bibliotēka). Tuvākā vidējās izglītības iestāde ir Vaboles vidusskola (23 km), profesionālo izglītību var iegūt Malnavas koledžas Izglītības programmu īstenošanas vietā Višķi (30 km).</p>	---

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					Ēka atrodas blakus autoceļam P64 ar asfaltbetona segumu, 1,5 km attālumā ir autoceļš A6. Ir pieejama arī sabiedriskā autobusu transporta kustība (uz Kalupi, uz Daugavpili). Daugavpils atrodas 35 km attālumā, tur nodrošināti daudzveidīgāki sociālie, sociālās rehabilitācijas, veselības aprūpes pakalpojumi.	
1.6.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Ilūkstes novadā					
1.6.1.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	16	"Pašulīene-4", Šēderes pagasts Pašulīenes ciemats, Ilūkstes novads LV-5474	26	<p>Pakalpojumu plānots izvietot daudzdzīvokļu ēkā- 6 (sešos) labiekārtotos dzīvokļos Šēderes pagasta Pašulīenes ciemata centrā. Katrā dzīvoklī būs pieejama sava virtuve un sanitārais mezgls. Adrese: "Pašulīene-4" mājas vienā kāpņu telpā, dzīvokļi Nr. 36., 38., 39., 41., 42., 44.</p> <p>Kopējā platība 376.6 m2, t.sk. dzīvojamā platība 227.0 m2.</p> <p>DI projekta ietvaros paredzēta telpu renovācija un iekārtošana atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Grupu dzīvokļu pakalpojuma klientiem diennakts uzraudzība tiks nodrošināta, izmantojot elektroniskās informēšanas sistēmu. Sociālā darba speciālistu kabinets atradīsies "Pašulīene-4" mājas divstābu dzīvoklī vienā kāpņu telpā ar grupu dzīvokļiem.</p> <p>Pašulīenes ciemats atrodas 5 km attālumā no novada centra un 5 km attālumā no Šēderes pagasta centra. Autoceļam ir asfaltbetona segums. 4 reizes dienā kursē sabiedriskais transports – gan virzienā uz Ilūksti, gan Šēderi. Autobusa pietura atrodas apmēram 0,4 km attālumā no iepriekš minētajām daudzdzīvokļu mājām. Ciematā ir bibliotēka, ir pieejami sadzīves pakalpojumi, sporta laukums, veikals. Dienas aprūpes centrs personām ar GRT atrodas Ilūkstē. Pieejams pašvaldības transports, kurš nepieciešamības gadījumā var nodrošināt personu nokļūšanu no Pašulīenes uz DAC Ilūkstē.</p>	---
1.6.2.	Personas ar GRT: DAC izveide	14	Kastaņu iela 38A, Ilūkste, Ilūkstes novads, LV-5447	25	DAC un specializēto darbnīcu pakalpojumus plānots izvietot pašvaldībai piederošā ēkā, kurā daļu telpu šobrīd izīrē biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" Daugavpils-Ilūkstes novadu komiteja. Pārējā ēkas daļa šobrīd netiek izmantota, un tajā plānota telpu pārbūve DAC vajadzībām 154,6m ²	---
1.6.3.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	8	Kastaņu iela 38A, Ilūkste, Ilūkstes novads, LV-5447	18		---

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā ⁴	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					<p>platībā. Ieeja DAC apmeklētājiem paredzēta no pagalma puses.</p> <p>Specializētās darbnīcas tiks izvietotas vienā ēkā ar DAC, bet ar atsevišķi nodalītu ieeju (no ielas puses). Specializēto darbnīcu pakalpojuma nodrošināšanai plānots izmantot 280,6 m².</p> <p>Ēka atrodas Ilūkstes centrā, netālu (aptuveni 1 km) atrodas esošie sociālie pakalpojumi (Sociālais dienests), veselības aprūpes pakalpojumi (veselības centrs "Ilūkste", dažādu ārstu prakses), veikali u.c. Plānotie grupu dzīvokļi atradīsies 5 km attālumā no DAC un specializētajām darbnīcām.</p> <p>Iespējas nokļūt Ilūkstē no apkārtnējiem pagastiem un Subates pilsētas ir daļēji apmierinošas (no Ilūkstes uz Subati darba dienās kursē 5 reisi, uz Bebreni 4 reisi, uz Dvieti – 3).</p>	
1.7.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Kārsavas novadā					
1.7.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	10	Teātra iela 10, Kārsava, Kārsavas novads, LV-5717	13 Kārsavas novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 5 Baltinavas novadā	Pakalpojumu plānots veidot SIA „Kārsavas slimnīcas” ēkā, kurā šobrīd atrodas, NVO biedrība “Sapratne” un Kārsavas Sociālā dienesta struktūrvienība – mobilā brigāde (aprūpe mājās), un šajā ēkā plānots attīstīt arī DAC un SRPC pakalpojumus bērniem ar FT. DAC personām ar GRT tiks nodalīts no pārējiem pakalpojumiem, veidojot atsevišķas telpas ar atsevišķu ieeju. DAC tiks veidots kopā ar specializētajām darbnīcām personām ar GRT.	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Baltinavas pašvaldību.
1.7.4.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	6	Teātra iela 10, Kārsava, Kārsavas novads, LV-5717	14	<p>Infrastrukturā objekts ir SIA „Kārsavas slimnīcas” īpašumā un Kārsavas novada pašvaldība ir 100% kapitāldaļu turētāja. DI projekta ietvaros tiks veikta ēkas renovācija. Pēc DI pakalpojuma ieviešanas, ēkai būs pilnīga noslodze.</p> <p>Ņemot vērā, ka infrastruktūras objekts atrodas pilsētas centrā, ir ērti pieejami tuvākajā apkārtnē izvietotie vispārējie pakalpojumi (ārstniecības, izglītības iestādes, Sociālais dienests, kā arī sabiedriskais transports).</p> <p>Pēc infrastruktūras izveides telpas tiks izmantotas tikai projektā plānoto pakalpojumu sniegšanai, bet NVO biedrībai “Sapratne” un Kārsavas Sociālā dienesta struktūrvienībai – mobilā brigāde (aprūpe mājās) tiks nodrošinātas citas telpas.</p>	---

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
1.8.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Krāslavas novadā					
1.8.4.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	8	Rīgas iela 159C, Krāslava, LV-5601	8 Funkcionālo saikņu gadījumā: 8 Dagdas novadā	<p>GRT grupu dzīvokļu pakalpojumu sniegšanai tiks pārbūvēta atsevišķi brīvi stāvoša ēka, kas atrodas netālu no Krāslavas poliklīnikas. Ēkā kādreiz darbojās pansionāts, šobrīd ēka netiek izmantota.</p> <p>Tiks veikta ēkas plānojuma maiņa, telpu pārbūve un remonts, kopējā platība 230 m².</p> <p>Ir inženierkomunikācijas - elektroapgāde un ūdensvads.</p> <p>Atrodas pilsētvidē, pie autoceļa A6, netālu no veikala, poliklīnikas, slimnīcas.</p>	
1.8.5.	Personas ar GRT: DAC izveide	10	Grāfu Plāteru 6, Krāslava, LV-5601	8 Funkcionālo saikņu gadījumā: 10 Aglonas novadā	<p>Piedāvātās telpas dienas aprūpes centram ir Sociālā dienesta telpās Grāfu Plāteru 6, Krāslavā, pirmajā stāvā, ēkā ir nodrošināta pieejamība personām ar īpašām vajadzībām. Ēka atrodas pilsētvidē.</p> <p>Nepieciešama telpu atjaunošana.</p>	
1.9.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Ludzas novadā					
1.9.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	30	18. novembra iela 17A, Ludza, Ludzas novads, LV-5701	48	<p>Pakalpojumi tiks veidoti pašvaldībai piederošā ēkā, kura šobrīd netiek izmantota. Tiks pārbūvēta ēkas daļa (viens spāns), to funkcionāli nodalot no pārējās ēkas. Ēkas daļā tiks veikti pārbūves darbi un visu inženierkomunikāciju pārbūve. Pārbūvētā daļa tiks noslogota pilnībā. Ēkas daļā, kura netiks pārbūvēta DI projekta ietvaros, nākotnē arī paredzēts veikt pārbūvi un attīstīt sociālos pakalpojumus.</p> <p>DAC un specializētās darbnīcas personām ar GRT plānots izvietot ēkas 1. stāvā, savukārt ēkas 2. stāvā tiks veidoti DAC un SRPC pakalpojumi bērniem ar FT. Dažādām mērķa grupām plānotie pakalpojumi savstarpēji tiks nodalīti, nodrošinot to sniegšanu nodalītās telpās, paredzēta arī atsevišķa ieeja.</p> <p>Ēka atrodas novada centrā Ludzas pilsētā. Autoosta apm. 1,2 km attālumā, kopumā ir nodrošināta iespēja Ludzā nokļūt ar sabiedrisko transportu no novada apdzīvotajām vietām, kā arī ir iespēja nokļūt uz citām pilsētām. 1-2 km attālumā ir autoceļi A12, P49, kas nodrošina savienojumu ar</p>	---
1.9.4.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	16	18. novembra iela 17A, Ludza, Ludzas novads, LV-5701	26		---

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					citām apdzīvotām vietām un pilsētām. Ludzas pilsētas teritorijā kursē arī pilsētas maršruta autobusi. Ludzas Sociālais dienests nepilna km attālumā, tieši blakus atrodas SIA Ludzas medicīnas centrs, kas nodrošina daudzveidīgu ambulatoro palīdzību un kur ir ārstu prakses vietas. Tā kā ēka novietota pilsētas centrā, tiešā tuvumā ir pieejami sadzīves, izglītības (t.sk. vakara vidusskola ar profesionālās izglītības iegūšanas iespējām), kultūras un brīvā laika pavadīšanas pakalpojumi.	
1.10.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Preiļu novadā					
1.10.2.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	16	Jaunatnes iela 1, Līči, Preiļu pagasts, Preiļu novads, LV-5301	21	<p>Ēkā, kurā plānots izveidot grupu dzīvokļus, šobrīd atrodas 2 Labklājības pārvaldes struktūrvienības: pakalpojumu centrs "Līči" un krīzes centrs. Tāpat ēkā telpas atvēlētas Preiļu pagasta pārvaldei, bibliotēkai un nevalstiskajai organizācijai, kā arī zāle pasākumu norisei.</p> <p>Ēka ir Preiļu novada pašvaldības īpašums.</p> <p>Pakalpojums tiks nodrošināts, pielāgojot un aprīkojot Preiļu novada Labklājības pārvaldes struktūrvienības "Pakalpojumu centrs "Līči" – kas šobrīd nodrošina izmitināšanas pakalpojuma sniegšanu dažādu sociālā riska grupu klientiem, telpas, minētajam pakalpojuma atvēlot ēkas otro stāvu.</p> <p>Pēc DI pakalpojumu ieviešanas ēkas noslodze saglabāsies pašreizējā līmenī – pilnīga noslodze.</p> <p>Ēka atrodas Preiļu pagasta centrā – apdzīvotā vietā Līči, apmēram 2,5 km no Preiļu pilsētas centra, 100 m no autoceļa P62 (Krāslava-Preiļi-Madona, ceļš ir ar asfaltbetona segumu). Preiļu autoosta ir apm. 3 km attālumā, nepilna km attālumā ir vairākas autobusa pieturas. 3 km attālumā pilsētas centrā atrodas Preiļu novada Labklājības pārvalde un Dienas aprūpes centrs, kas sniedz pakalpojumus bērniem ar FT un pieaugušajiem ar GRT. Pilsētas centrā atrodas arī veselības aprūpes iestādes (gan slimnīca, gan ambulatorie pakalpojumi), kā arī izglītības, brīvā laika pavadīšana un kultūras iestādes.</p>	---
1.10.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	8	Aglonas iela 1A, Preiļi, Preiļu novads, LV-5301	18	DAC pakalpojums tiks attīstīts pašvaldībai piederošā ēkā, kur iepriekš tika sniegts Dienas centra pakalpojums. Plānojot DI pakalpojumu attīstību, pašvaldība 14.06.2018. Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrējusi DAC	---

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					<p>pakalpojumu personām ar GRT. Ēkā atrodas arī Labklājības pārvalde, pieejami sociālie darbinieki, psihologs, higiēnas pakalpojumi, kā arī atrodas Bāriņtiesa un nevalstiskās organizācijas.</p> <p>DI projekta ietvaros pakalpojuma nodrošināšanai pārbūve/renovācija nav nepieciešama. Pēc DI pakalpojuma ieviešanas arī turpmāk ēkas noslodze būs pilnīga.</p> <p>Ēka atrodas pašā pilsētas centrā – līdz autoostai ir 200 m, līdz ārstniecības iestādēm/pansionātam 400 m, līdz kultūras iestādēm 500 m, līdz izglītības, brīvā laika pavadīšanas iestādēm 800 m, līdz krīzes centram 2,5 km.</p>	
1.11.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rēzeknes pilsētā					
1.11.5.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	18	<p>Atbrīvošanas aleja 147A/Rūpnīcas 6C, Rēzekne, LV-4604 (16 personas) /</p> <p>Atbrīvošanas aleja 151-3A, Rēzekne, LV-4604 (2 personas)</p>	41	<p>Grupu dzīvokļu pakalpojums tiks veidots vairākās adresēs.</p> <p>(1) Pašvaldības īpašumā esošā ēkā Atbrīvošanas alejā 147A. Ēkas kopējā platība 622,3 m². Šobrīd ēkā atrodas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāde, bet tā slēgs savu darbību un tiks pārvietota citās plašākās telpās 2018. gada 1. septembrī. Būvniecības veids: pārbūve. Tiek paredzēta pilnīga ēkas noslodze pēc DI pakalpojumu ieviešanas.</p> <p>Piebraucamā ceļa/stāvvietu izbūve, teritorijas labiekārtošana (t.sk. teritorijas nožogojums) un ārējo inženierkomunikāciju izbūve tiks veikta arī uz blakus pašvaldības īpašumā esošas zemes vienības pēc adreses Rūpnīcas 6C, Rēzeknē.</p> <p>Ieguldījumi adresē Rūpnīcas 6C, Rēzeknē ir nepieciešami tikai teritorijas labiekārtošanas un piekļuves grupu dzīvokļu pakalpojuma sniegšanas vietai adresē Atbrīvošanas aleja 147A, Rēzeknē nodrošināšanai un adrese Rūpnīcas 6C, Rēzeknē netiks reģistrēta Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā kā grupu dzīvokļu pakalpojuma sniegšanas vieta.</p> <p>Ēka atrodas pilsētas centrā, 1,6 km attālumā ir autoosta, ir arī pilsētas iekšējie sabiedriskā transporta maršruti. Tā apkārtnē ir pieejami vairums nepieciešamo sadzīves, veselības aprūpes, sociālo (Sociālais dienests, Krīzes centrs, Sociālās rehabilitācijas institūcija), izglītības un brīvā laika pavadīšanas iespēju pakalpojumu. Tuvākā slimnīca, kurā tiek</p>	---

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					<p>sniegti arī daudzveidīgi ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi, atrodas 1,5 km attālumā.</p> <p>(2) Pašvaldības īpašumā esošās telpās Atbrīvošanas alejā 151-3A. Telpas kopējā platība 55,7 m². Būvniecības veids: atjaunošana. Tiek paredzēta pilnīga telpas noslodze pēc DI pakalpojumu ieviešanas.</p> <p>Pārvaldības abās sociālo pakalpojumu sniegšanas vietās tiks apvienotas, iesaistot tajos vienus un tos pašus speciālistus un veicot diennakts uzraudzību, izmantojot elektroniskos saziņas līdzekļus.</p>	
1.11.6.	Personas ar GRT: DAC izveide	30	Viļānu iela 10, Rēzekne, LV-4601	50	<p>Pakalpojumus plānots izvietot ēkā, kas līdz šim tika izmantota Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes Sociālā dienesta Bērnu pakalpojumu centra vajadzībām. 1. stāvs (320 m²) – specializētās darbnīcas, 2. stāvs (488 m²) – DAC. Būvniecības veids: pārbūve.</p> <p>Sabiedriskā transporta satiksme Rēzeknē ir pietiekama: ir gan pilsētas iekšējie sabiedriskā transporta maršruti, gan strappilsētu autobusu satiksme, autoosta atrodas 900 m attālumā. Ēkas apkārtnē (0,35-2,4 km rādiusā) ir pieejami vairums nepieciešamo sadzīves, veselības aprūpes, sociālo (Sociālais dienests), izglītības un brīvā laika pavadīšanas iespēju pakalpojumu. Tuvākā slimnīca, kurā tiek sniegti daudzveidīgi ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi, atrodas 2,4 km attālumā.</p> <p>Tiek paredzēta daļēja ēkas noslodze pēc DI pakalpojumu ieviešanas. Ēkas 3. stāvā tiks sniegts pašvaldības krīzes centra sociālais pakalpojums.</p> <p>Objektā tiks īstenots SAM 4.2.2. projekts "Bērnu sociālo pakalpojumu centra ēkas Viļānu ielā 10, Rēzeknē, energoefektivitātes paaugstināšana" (projekta kopējās izmaksas 213 892,06 euro, t.sk. ERAF 178 517,05 euro, 20.10.2017. noslēgts līgums par projekta īstenošanu). SAM 4.2.2. projekta ietvaros paredzēts veikt ieguldījumus tikai ēkas ārējās konstrukcijās, un nav paredzēts veikt ieguldījumus iekšējā plānojumā (apdarē un tīklus).</p>	---
1.11.7.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	20	Viļānu iela 10, Rēzekne, LV-4601	48	<p>Sabiedriskā transporta satiksme Rēzeknē ir pietiekama: ir gan pilsētas iekšējie sabiedriskā transporta maršruti, gan strappilsētu autobusu satiksme, autoosta atrodas 900 m attālumā. Ēkas apkārtnē (0,35-2,4 km rādiusā) ir pieejami vairums nepieciešamo sadzīves, veselības aprūpes, sociālo (Sociālais dienests), izglītības un brīvā laika pavadīšanas iespēju pakalpojumu. Tuvākā slimnīca, kurā tiek sniegti daudzveidīgi ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi, atrodas 2,4 km attālumā.</p> <p>Tiek paredzēta daļēja ēkas noslodze pēc DI pakalpojumu ieviešanas. Ēkas 3. stāvā tiks sniegts pašvaldības krīzes centra sociālais pakalpojums.</p> <p>Objektā tiks īstenots SAM 4.2.2. projekts "Bērnu sociālo pakalpojumu centra ēkas Viļānu ielā 10, Rēzeknē, energoefektivitātes paaugstināšana" (projekta kopējās izmaksas 213 892,06 euro, t.sk. ERAF 178 517,05 euro, 20.10.2017. noslēgts līgums par projekta īstenošanu). SAM 4.2.2. projekta ietvaros paredzēts veikt ieguldījumus tikai ēkas ārējās konstrukcijās, un nav paredzēts veikt ieguldījumus iekšējā plānojumā (apdarē un tīklus).</p>	---
1.12.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rēzeknes novadā					

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā ⁸⁵	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
1.12.5.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	8	Pilcene, Dricānu pagasts, Rēzeknes novads, LV-4615	19	Pakalpojumu plānots attīstīt pašvaldībai piederošā bijušajā skolas ēkā. DI projekta ietvaros tiks veikta ēkas pārbūve un vides pieejamības nodrošināšana. Pēc DI pakalpojumu ieviešanas ēka tiks pilnībā noslogota. Ēka atrodas Dricānu pagasta Pilcenē – 25 km no Rēzeknes un 6 kilometrus no autoceļa "Rēzekne-Gulbene". 100 m attālumā autobusu pietura Pilcene. Tuvākā slimnīca atrodas Rēzeknes pilsētā. Līdz ģimenes ārsta prakses vietām Strūžānos un Dricānos 6 km. Grupu dzīvokļi sasniedzami, izmantojot sabiedrisko transportu (kursē vairākas reizes dienā).	---
1.13.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Riebiņu novadā⁸⁵					
1.14.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rugāju novadā					
1.14.2.	Personas ar GRT: DAC izveide	8	Skolas iela 1, Benislava, Lazdukalna pagasts, Rugāju novads, LV-4577	9	DAC plānots izveidot Lazdukalna pagastā, pašlaik atbrīvotā pašvaldībai piederošā ēkā. Ēkā plānots veidot arī DAC bērniem ar FT, tādēļ projekta ietvaros plānota ēkas pārbūve, nodrošinot pakalpojumu nodalījumu un atsevišķas ieejas. Pēc DI pakalpojumu ieviešanas plānota pilnīga ēkas noslodze. Lazdukalna pagasts Rugāju novadā ir sasniedzams pa valsts reģionālo autoceļu P36 Rēzekne-Gulbene, kas ir Latgales un Vidzemes reģioniem nozīmīgs maršruts, savienojot apdzīvotas vietas Rēzeknes, Balvu, Rugāju un Gulbenes novados. Sabiedriskā transporta satiksme (autobusu pietura 700 m) intensīvāk tiek nodrošināta ar Balviem, kas ir tuvākais pakalpojumu centrs, bet vairākas reizes dienā tiek nodrošināts sabiedriskais transports arī pa vietējās nozīmes autoceļiem. No veselības aprūpes pakalpojumiem tuvākais ir feldšeru veselības punkts (550 m) vai ģimenes ārsta prakse Rugājos (12 km). Plašāks pakalpojumu klāsts pieejams Balvos (30 km). Lazdukalna pagasta pārvaldē darba dienās pieejams	---

⁸⁵

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					sociālais darbinieks, kā arī sociālais darbinieks pieejams Rugāju novada domē, kas atrodas 12 km attālumā.	
1.15.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Viļakas novadā					
1.15.2.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	10	Balvu iela 10, Viļaka, Viļakas novads, LV-4583	1, bet tiek pieņemts, ka grupu dzīvokļa pakalpojums būs nepieciešams daļai no pašvaldības redzeslokā esošajām 78 personām ar GRT, kam ir risks nonākt institucionālā aprūpē	<p>Pakalpojums tiks izvietots pašvaldībai piederošā ēkā, kura šobrīd netiek izmantota (bijusi daudzdzīvokļu māja). DI projekta ietvaros paredzēta ēkas atjaunošana un labiekārtošana. Pēc DI pakalpojumu ieviešanas ēka tiks pilnībā noslogota.</p> <p>Attālums līdz medicīnas pakalpojumu centram SIA "Viļakas veselības aprūpes centrs" 0,4 km, autoosta, pasts un veikals atrodas 0,2 km, Sociālais dienests 1,5 km, pilsētas estrāde 1,2 km, Viļakas pilsētas kultūras nams 1,4 km, Viļakas ezera pludmale 1,2 km, Viļakas novada dome 0,6 km.</p>	---
1.15.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	8	Abrenes iela 9, Viļaka, Viļakas novads, LV-4583	9 Viļakas novadā Funkcionālo saikņu gadījumā arī: 5 Baltinavas novadā	<p>Pakalpojums tiks izvietots pašvaldībai piederošā ēkā, kura šobrīd netiek izmantota. DI projekta ietvaros paredzēta ēkas atjaunošana un labiekārtošana. Pēc DI pakalpojumu ieviešanas ēka tiks pilnībā noslogota.</p> <p>Attālums līdz medicīnas pakalpojumu centram SIA "Viļakas veselības aprūpes centrs" 0,5 km, Viļakas pilsētas autoosta un pasts 0,5 km, Sociālais dienests 0,7 km, pilsētas estrāde 0,5 km, Viļakas pilsētas kultūras nams 0,75 km, Viļakas ezera pludmale 0,8 km, Viļakas novada dome 0,89 km, veikals 0,01 km.</p>	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Baltinavas pašvaldību.
1.16.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Viļānu novadā					
1.16.2.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	16	Liepu iela 2B, Viļāni, Rēzeknes novads, LV-4650	15	<p>Pakalpojumu plānots attīstīt 1. moduļa tipa ēkā. Jaunbūvējamā ēka atradīsies Viļānu pilsētas centrā, apm. 28 km attālumā no Rēzeknes pilsētas. Viļānu pilsētas teritorijā darbojas ģimenes ārsta prakse, ir pieejami USS un RTG izmeklējumi, darbojas dienas stacionārs, ir pieejama medicīniskā aprūpe mājās, ir pieejams ginekologa, fizioterapeita, ķirurga prakses. Veselības aprūpes pakalpojumi ir 500 m attālumā. 200 m attālumā ir aptiekas</p>	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Riebiņu novada pašvaldību

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā ⁴	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					<p>pakalpojumi. Tuvākā slimnīca atrodas Rēzeknes pilsētā. Sabiedriskā transporta pietura – Viļānu pilsētas autoosta - atrodas 210 m attālumā un maršrutā Rēzekne-Viļāni ir nodrošināta satiksme ar Rēzeknes pilsētu 22 reisi virzienā Rēzekne – Viļāni un 16 reisi dienā virzienā Viļāni - Rēzekne. Viļāni atrodas blakus Latvijas autoceļam A12: Jēkabpils—Rēzekne—Ludza—Krievijas robeža (Terehova), kas ir augstākās kategorijas Latvijas autoceļš. Autoceļš ir labā stāvoklī un klāts ar asfaltbetona segumu. Viļānos ir pirmskolas izglītības iestāde, vidusskola, mākslas un mūzikas skola, sporta skola. 100 m attālumā atrodas Viļānu kultūras nams, 150 m attālumā atrodas pašvaldības ēka.</p>	
1.16.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	13	Liepu iela 2B, Viļāni, Rēzeknes novads, LV-4650	20	<p>Pakalpojumu plānots attīstīt 2. moduļa tipa ēkā. Jaunbūvējamā ēka atradīsies Viļānu pilsētas centrā, apm. 28 km attālumā no Rēzeknes pilsētas. Viļānu pilsētas teritorijā darbojas ģimenes ārsta prakse, ir pieejami USS un RTG izmeklējumi, darbojas dienas stacionārs, ir pieejama medicīniskā aprūpe mājās, ir pieejamas ginekologa, fizioterapeita, ķirurga prakses. Veselības aprūpes pakalpojumi ir 500 m attālumā. 200 m attālumā ir aptiekas pakalpojumi. Tuvākā slimnīca atrodas Rēzeknes pilsētā. Sabiedriskā transporta pietura – Viļānu pilsētas autoosta - atrodas 210 m attālumā un maršrutā Rēzekne-Viļāni ir nodrošināta satiksme ar Rēzeknes pilsētu 22 reisi virzienā Rēzekne – Viļāni un 16 reisi dienā virzienā Viļāni - Rēzekne. Viļāni atrodas blakus Latvijas autoceļam A12: Jēkabpils—Rēzekne—Ludza—Krievijas robeža (Terehova), kas ir augstākās kategorijas Latvijas autoceļš. Autoceļš ir labā stāvoklī un klāts ar asfaltbetona segumu. Viļānos ir pirmskolas izglītības iestāde, vidusskola, mākslas un mūzikas skola, sporta skola. 100 m attālumā atrodas Viļānu kultūras nams, 150 m attālumā atrodas pašvaldības ēka.</p>	---
1.16.4.	Personas ar GRT:Specializēto darbnīcu izveide	10	Liepu iela 2B, Viļāni, Rēzeknes novads, LV-4650		<p>Pakalpojumu plānots attīstīt 2. moduļa tipa ēkā. Jaunbūvējamā ēka atradīsies Viļānu pilsētas centrā, apm. 28 km attālumā no Rēzeknes pilsētas. Viļānu pilsētas teritorijā darbojas ģimenes ārsta prakse, ir pieejami USS un RTG izmeklējumi, darbojas dienas stacionārs, ir pieejama medicīniskā aprūpe mājās, ir pieejamas ginekologa, fizioterapeita, ķirurga prakses. Veselības aprūpes pakalpojumi ir 500 m attālumā. 200 m attālumā ir aptiekas pakalpojumi. Tuvākā slimnīca atrodas Rēzeknes pilsētā.</p>	Iesakāms attīstīt pakalpojuma nodrošināšanas funkcionālās saiknes ar Riebiņu novada pašvaldību

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu skaits pakalpojumā [^]	Atrašanās vietas adrese	Pamatojums pieprasījumam (saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem)	Objekta raksturojums	Iesakāmās funkcionālās saiknes (rekomendācija)
					<p>Sabiedriskā transporta pietura – Viļānu pilsētas autoosta atrodas 210 m attālumā un maršrutā Rēzekne-Viļāni ir nodrošināta satiksme ar Rēzeknes pilsētu 22 reisi virzienā Rēzekne – Viļāni un 16 reisi dienā virzienā Viļāni - Rēzekne. Viļāni atrodas blakus Latvijas autoceļam A12: Jēkabpils—Rēzekne—Ludza—Krievijas robeža (Terehova), kas ir augstākās kategorijas Latvijas autoceļš. Autoceļš ir labā stāvoklī un klāts ar asfaltbetona segumu. Viļānos ir pirmskolas izglītības iestāde, vidusskola, mākslas un mūzikas skola, sporta skola. 100 m attālumā atrodas Viļānu kultūras nams, 150 m attālumā atrodas pašvaldības ēka.</p>	

Piezīme 1: *Numerācija norādīta atbilstoši LPR DI plāna rīcības plāna (skatīt 4.7. nodaļā) pasākumu numerācijai.

Piezīme 2: [^]Visas norādītās ir jaunizveidotas pakalpojumu vietas.

4.5. Nepieciešamais finansējums

Lai īstenotu LPR DI plānā paredzētos risinājumus SBSP attīstīšanai LPR, kopējais plānotais finansējums DI infrastruktūras attīstīšanai ir 11 973 309.36 EUR, tai skaitā 9.3.1.1.pasākuma finansējums - 9 909 311.33 EUR. Nepieciešamā finansējuma dalījumu pašvaldību griezumā skatīt tabulā nr. 35.

Tabula 35. LPR DI infrastruktūras kopējais plānotais finansējums dalījumā pa pašvaldībām

Pašvaldība	Kopējās plānotās SBSP infrastruktūras izmaksas (EUR)	SBSP infrastruktūras attiecināmās izmaksas (EUR), t.sk.:						Pašvaldības ieguldītais papildu finansējums	Neattiecināmās izmaksas (EUR)	
		KOPĀ	9.3.1.1.pasākuma finansējums (EUR), t.sk.:				Valsts budžeta dotācija pašvaldībai			Valsts budžets
			KOPĀ	ERAF	Pašvaldības budžets	Valsts budžeta dotācija pašvaldībai				
1	2=3+10	3=4+9	4=5+6+7+8	5	6	7	8	9	10	
Balvu novads	605 792.93	60x5 792.93	605 792.93	514 923.99	63 608.26	27 260.68	0.00	0.00	0.00	
Ciblas novads				Nepiedalās DI						
Daugavpils pilsēta	1 719 410.58	1 719 410.58	1 448 347.18	1 180 809.62	138 867.15	60 836.92	67 833.49	271 063.40	0.00	
Daugavpils novads	1 346 004.38	1 346 004.38	1 179 657.45	971 059.39	116 553.48	49 951.49	42 093.09	166 346.93	0.00	
Ilūkstes novads	462 304.26	462 304.26	453 024.91	383 396.57	47 064.10	20 216.16	2 348.08	9 279.35	0.00	
Kārsavas novads	227 650.47	218 816.02	207 055.43	173 759.52	21 223.97	9 095.99	2 975.95	11 760.59	8 834.45	
Krāslavas novads	816 203.00	816 203.00	666 860.67	538 275.48	63 192.70	27 082.58	38 309.91	149 342.33	0.00	
Līvānu novads				Nepiedalās DI						
Ludzas novads	731 877.04	706 024.39	706 024.39	600 120.73	74 132.56	31 771.10	0.00	0.00	25 852.65	
Preiļu novads	486 676.76	486 676.76	411 203.77	336 775.10	38 624.78	17 358.42	18 445.47	75 472.99	0.00	
Rēzeknes pilsēta	2 485 412.67	2 366 232.30	2 067 483.38	1 700 520.41	203 956.44	87 409.91	75 596.62	298 748.92	119 180.37	
Rēzeknes novads	556 667.79	556 667.79	556 667.79	473 167.62	58 450.12	25 050.05	0.00	0.00	0.00	
Rugāju novads	182 515.00	182 515.00	156 424.24	127 996.53	15 277.92	6 547.68	6 602.11	26 090.76	0.00	
Vīļakas novads	526 864.71	526 864.71	393 353.04	308 947.93	35 434.55	15 186.23	33 784.33	133 511.67	0.00	
Vīļānu novads	1 724 688.24	1 559 458.22	965 016.45	706 599.42	74 149.88	31 778.52	152 488.63	594 441.77	165 230.02	
KOPĀ	11 872 067.83	11 552 970.34	9 816 911.63	8 016 352.31	950 535.91	409 545.73	440 477.68	1 736 058.71	319 097.49	

4.6. SBSP sniegšanai nepieciešamie cilvēkresursi un to apmācību vajadzības

Lai pilnvērtīgi īstenotu LPR DI plānu, SBSP sniegšanai jānodrošina nepieciešamie cilvēkresursi, kā arī sociālā darba īstenošanai pašvaldībā būtu jāatbilst normatīvos noteiktajiem nosacījumiem. Šajā nodaļā sniegti aprēķini par LPR DI plānā iekļauto SBSP nodrošināšanai indikatīvi nepieciešamo speciālistu skaitu, kā arī speciālistiem nepieciešamajām apmācībām zināšanu, kompetenču un prasmju pilnveidei.

Vērtējot pēc Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma⁸⁶ 10. panta pirmajā daļā noteiktās prasības, lai katrā pašvaldībā būtu vismaz 1 sociālā darba speciālists uz katrām 1 000 iedzīvotājiem, 3 pašvaldībām būtu nepieciešams izvērtēt, vai tajās pieejamo speciālistu skaits ir pietiekams – Ludzas novadā un Līvānu novadā attiecīgais rādītājs ir 0,9, bet Rugāju novadā 0,8. Savukārt, vērtējot pēc MK noteikumu Nr. 338 Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem⁸⁷ 13. pantā noteiktā, ka pašvaldībās ar iedzīvotāju skaitu virs 3 000 sociālajā dienestā ar klientiem jāstrādā ne mazāk kā 3 sociālā darba speciālistiem (sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm un bērniem, sociālais darbinieks darbam ar pilingadīgām personām, sociālās palīdzības organizators), esošo speciālistu pietiekamību būtu jāvērtē 7 pašvaldībās – Daugavpils novadā, Ilūkstes novadā, Līvānu novadā, Rēzeknes pilsētā, Rēzeknes novadā un Zilupes novadā ar klientiem strādā 2 no prasītajiem speciālistiem, bet Preiļu novadā ir tikai 1 no prasītajiem 3 speciālistiem.

Lai nodrošinātu SBSP atbilstību MK noteikumos Nr. 338 Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem⁸⁸ definētajām prasībām, kopējais LPR DI plāna ieviešanai nepieciešamo speciālistu indikatīvais skaits ir 386 speciālisti. DI īstenošanā visvairāk nepieciešamie speciālisti būs – sociālais audzinātājs (nepieciešamas 63 personas), sociālais rehabilitētājs (52), sociālais darbinieks (51), interešu izglītības pedagogs (48). Pieprasījums būs arī pēc speciālistiem-pedagogiem (30), aprūpētājiem (24), sociālajiem audzinātājiem vai aprūpētājiem ĢVPP pakalpojumā (18), psihologiem (16) un sociālajiem pedagogiem (15). Bērnu ar FT sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanai būs nepieciešami bērnu psihiatri (12), ergoterapeiti (12), fizioterapeiti (12), logopēdi (12) un speciālie pedagogi (12). Detalizēta informācija par nepieciešamo speciālistu indikatīvo skaitu skatāma tabulā nr. 35. Jāusver, ka norādītais skaits ir tikai indikatīvs. Pirmkārt, ne visās pakalpojumu sniegšanas vietās būs nepieciešams katrs konkrētais speciālists pilnā slodzē, pašvaldībām iesakāms sadarboties ne tikai pakalpojumu sniegšanā, bet arī speciālistu piesaistē, organizējot speciālistu daļēju noslodzi un pakalpojumu sniegšanu vairākās pašvaldībās. Otrkārt, precīzu nepieciešamo speciālistu skaitu un to noslodzi iespējams noteikt tikai detalizēti izvērtējot katra konkrētā pakalpojumu saņēmēja veselības stāvokli un individuālās atbalsta vajadzības.

Tā kā DI process un SBSP ieviešana un nodrošināšana ir Latvijai jauna prakse sociālo pakalpojumu nodrošināšanā, LPR DI plāna izstrādes eksperti uzskata, ka visām tajā iesaistītajām personām būtu nepieciešamas vispārējas apmācības par DI procesa pamatprincipiem, DI mērķgrupu specifiku un vajadzībām, SBSP būtību un sniegšanas principiem, kā arī DI procesa un SBSP ieviešanas normatīviem. Apmācību nepieciešamība būtu īpaši iesakāma speciālistiem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, kā arī tiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kuriem nav vai ir neliela pieredze SBSP sniegšanā. Apmācību nozīmi un vajadzību netieši apliecina arī pētījuma "Pašvaldību sociālo dienestu un sociālā darba speciālistu darbības efektivitātes novērtēšanas rezultāti un to analīze"⁸⁹ dati, kur secināts, ka apmācības ir vissvarīgākais pasākums sociālā darba speciālistu personīgai profesionālajai pilnveidei – apmācības kā svarīgas novērtē 88% sociālā darba speciālistu LPR. 75% kā svarīgus vērtē pieredzes apmaiņas seminārus, 69% – diskusijas par labās prakses piemēriem, 62% – metodiskās sanāksmes, kā arī 73% – kovīzijas un 68% – supervīzijas. Visu minēto iemeslu dēļ LPR DI plāna izstrādes eksperti iesaka paredzēt apmācības visām personām, kuras būs iesaistītas SBSP nodrošināšanā DI mērķa grupām, tai skaitā pašvaldību sociālo dienestu darbiniekiem, kuri būs iesaistīti DI procesā.

⁸⁶ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums. Pieņemts: 31.10.2002. Stājas spēkā: 01.01.2003. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=68488>

⁸⁷ MK noteikumi Nr. 338 Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem. Pieņemts: 13.06.2017. Stājas spēkā: 01.07.2017. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=291788>

⁸⁸ MK noteikumi Nr. 338 Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem. Pieņemts: 13.06.2017. Stājas spēkā: 01.07.2017. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=291788>

⁸⁹ Pašvaldību sociālo dienestu un sociālā darba speciālistu darbības efektivitātes novērtēšanas rezultāti un to analīze. L.M. Baltic Institute of Social Sciences. 2017. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/projekts/faili/5_gala_zinojums_saskanots.pdf

BSAC reorganizācijas plānu izstrādes ietvaros eksperti identificējuši nepieciešamību nodrošināt apmācības speciālistiem, kuri būs iesaistīti pakalpojumu sniegšanā ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem, par šādām specifiskām tēmām:

- Benčmarkings (salīdzinošanā novērtēšana): starptautiski atzīta programma, kas paredzēta organizācijām, kuru mērķa auditorija ir bērni; programma balstīta piecos bērnu pamattiesību ievērošanas principos ANO konvencijā.
- Kompetents emocionāli traumētu bērnu aprūpētājs: starptautiski atzīta programma, kura ietver praktiskus instrumentus, kā strādāt un sniegt atbalstu vardarbībā cietušiem bērniem; apmācības paredzētas ārpusģimenes aprūpē iesaistīto darbinieku grupām (audžuģimenes, aizbildņi, adoptētāji, institūciju darbinieki, sociālo dienestu un bāriņtiesu darbinieki, arī pedagogi) un tajās ietvertas praktiskas metodes, kā atpazīt bērna traumas un strādāt, lai novērstu šo traumu ietekmi uz bērna attīstību.
- Resilientes pieeja bērnu audzināšanā: starptautiski atzīta programma darbā ar vardarbībā cietušiem bērniem, bērniem ar uzvedības problēmām, kura balstīta uz bērna spēka punktiem un resursiem.
- Tera spēles (*terapy*): starptautiski atzīta programma, kur metodes vairāk tiek izmantotas jaunāka vecuma bērniem ar piesaistes problēmām.
- Drošā pamata-Zvaigznes modelis: starptautiski atzīta programma, kurā bērna vajadzības noliktas centrā; programma parāda veiksmīgus sadarbības mehānismus starp bērna aprūpē iesaistītajām institūcijām un aprūpētājiem, iekļaujot bērna bioloģisko ģimeni.
- LM izstrādātā, 5 kompetencēs balstīta apmācību programma audžuģimenēm: papildus kompetencēm apmācība ietver juridisko bloku par bērnu tiesībām, labākajām interesēm, līdzdalību, ANO konvenciju, Bērnu tiesību aizsardzības likuma analīzi, kā arī pirmo palīdzību bērnam, raksturīgākās saskarsmes.
- AIRI vecākiem, profesionāļiem: starptautiski atzīta programma, kura balstās uz kompetencēm (zināšanām un prasmēm), kas nepieciešamas, lai varētu nodrošināt bez vecāku gādības palikušo bērnu vajadzības.

LPR DI plāna izstrādes ekspertu vērtējumā specifiskas apmācības būtu nepieciešams arī speciālistiem un personālam, kas strādās ar pārējām divām DI projekta mērķa grupām – bērniem ar FT un pilngadīgām personām ar GRT:

- Apmācības par ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām.
- Sociālā darba metožu pielietošana darbā ar personām ar GRT un bērniem ar FT.
- DI mērķgrupu personu sociālizēšanas veicināšanas metodikas.
- Sociālpedagoģisko metožu pielietošana komunikācijas un saskarsmes veidošanai ar personām ar GRT un bērniem ar FT.
- DI mērķgrupu personu vajadzību novērtēšanas metodes.
- Vides pielāgošanas vajadzības un noteikumi.
- Personu ar GRT seksualitātes jautājumi.
- Riska nonākt institūcijās identificēšanas metodikas un to ieviešana.
- Konfliktsituāciju un krīzes situāciju risināšana un vadība.
- Darbs ar nemotivētām DI mērķgrupu personām.
- Psihosociālais atbalsts DI mērķgrupu personām un to ģimenes locekļiem.

Produktīvam un efektīvam apmācību procesam būtu iesakāms DI procesā iesaistītajiem speciālistiem sniegt ne tikai teorētiskas apmācības, bet nodrošināt arī praktiskas nodarbības, treniņus, kā arī pieredzes apmaiņas iespējas.

Bez tam - pašvaldībām un LPR iesakāms DI rīcības plāna 5. rīcības virziena (monitorings un novērtēšana) ietvaros apzināt un precizēt, aktualizēt SBSP sniedzēju apmācību vajadzības un 3. rīcības virziena (SBSP pieejamības un kvalitātes pilnveidošana) ietvaros izstrādāt un īstenot apmācības, ja pēc tādām ir pieprasījums. Pašvaldību sociālo dienestu un pašvaldību izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju sociālā darba speciālistiem apmācību un supervīziju iespējas ir pieejamas arī LM īstenotā ESF projekta Nr. 9.2.1.1/15/I/001 Profesionāla sociāla darba attīstība pašvaldībās⁹⁰ ietvaros.

⁹⁰ Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās, Nr. 9.2.1.1/15/I/001. Informācija pieejama: <http://www.lm.gov.lv/text/3137>

Tabula 37. LPR DI plāna ieviešanai nepieciešamo cilvēkresursu indikatīvs aprēķins

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC# gadījumā – klientu (indikatīvi)) skaits pakalpojumā	Aprūpētājs	Bērnu psihiatrs	Ergoterapeits	Fizioterapeits	Interesu izglītības pedagoģis	Logopēds	Medicīnas māsa/māsas palīgs vai sociālais aprūpētājs	Psihologs	Sociālais audzinātājs	Sociālais audzinātājs vai aprūpētājs	Sociālais darbinieks	Sociālais pedagoģis	Sociālais rehabilitētais	Speciālais pedagoģis	Speciālists/pedagoģis
	LPR kopā		23	11	11	11	44	11	10	14	48	14	45	11	44	11	30
1.1.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Aglonas novadā																
1.2.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Balvu novadā		2	1	1	1	4	1	1	1	5		4	2	4	1	5
1.2.1.	Bērni ar FT: DAC izveide	10					3		1		1		1		1		
1.2.2.	Bērni ar FT: SRPC izveide	20		1	1	1		1		1						1	
1.2.3.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	16									4		1		1		
1.2.4.	Personas ar GRT: DAC izveide	20	2				1						1	2	1		
1.2.5.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	16											1		1		5
1.3.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Dagdas novadā																
1.4.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils pilsētā		3	1	1	1	5	1	2	2	7	6	5		6	1	5
1.4.1.	Bērni ārpusģimenes aprūpē: ĢVPP izveide	20								1		6	1		2		
1.4.3.	Bērni ar FT: DAC izveide	20					4		1		2		1		1		
1.4.4.	Bērni ar FT: SRPC izveide	20		1	1	1		1		1						1	
1.4.5.	Bērni ar FT: "Atelpas brīža" pakalpojuma izveide	6	3				1		1		1		1				
1.4.6.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	12									4		1		1		
1.4.7.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	27											1		2		5
1.5.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils novadā		3	1	1	1	2	1		2	8	4	5	1	5	1	5
1.5.1.	Bērni ārpusģimenes aprūpē: ĢVPP izveide	8								1		4	1		1		
1.5.2.	Bērni ārpusģimenes aprūpē: Jauniešu mājas izveide	8									4		1		1		
1.5.3.	Bērni ar FT: SRPC izveide	24		1	1	1		1		1						1	
1.5.4.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	16									4		1		1		
1.5.5.	Personas ar GRT: DAC izveide	35	3				2						1	1	1		
1.5.6.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	20											1		1		5
1.6.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Ilūkstes novadā		1				2				4		3	1	3		2
1.6.1.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	16									4		1		1		
1.6.2.	Personas ar GRT: DAC izveide	14	1				2						1	1	1		

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC# gadījumā – klientu (indikatīvi)) skaits pakalpojumā	Aprūpētājs	Bērnu psihiatrs	Ergoterapeits	Fizioterapeits	Interesu izglītības pedagoģis	Logopēds	Medicīnas māsa/māsas palīgs vai sociālais aprūpētājs	Psihologs	Sociālais audzinātājs	Sociālais audzinātājs vai aprūpētājs	Sociālais darbinieks	Sociālais pedagoģis	Sociālais rehabilitētājs	Speciālais pedagoģis	Speciālists/pedagoģis
1.6.3.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	8											1		1		2
1.7.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Kārsavas novadā		1	1	1	1	4	1	1	1	1		3	1	3	1	1
1.7.1.	Bērni ar FT: DAC izveide	8					3		1		1		1		1		
1.7.2.	Bērni ar FT: SRPC izveide	12		1	1	1		1		1						1	
1.7.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	10	1				1						1	1	1		
1.7.4.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	6											1		1		1
1.8.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Krāslavas novadā		1	1	1	1	4	1	1	2	3	4	4	1	4	1	
1.8.1.	Bērni ārpusģimenes aprūpē: ĢVPP izveide	8								1		4	1		1		
1.8.2.	Bērni ar FT: DAC izveide	8					3		1		1		1		1		
1.8.3.	Bērni ar FT: SRPC izveide	19		1	1	1		1		1						1	
1.8.4.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	8									2		1		1		
1.8.5.	Personas ar GRT: DAC izveide	10	1				1						1	1	1		
1.9.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Ludzas novadā		3	1	1	1	5	1	1	1	1		3	1	3	1	5
1.9.1.	Bērni ar FT: DAC izveide	8					3		1		1		1		1		
1.9.2.	Bērni ar FT: SRPC izveide	30		1	1	1		1		1						1	
1.9.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	30	3				2						1	1	1		
1.9.4.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	16											1		1		5
1.10.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Preiļu novadā		1	1	1	1	1	1		1	4		2	1	2	1	
1.10.1.	Bērni ar FT: SRPC izveide	8		1	1	1		1		1						1	
1.10.2.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	16									4		1		1		
1.10.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	8	1				1						1	1	1		
1.11.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rēzeknes pilsētā		3	1	1	1	6	1	1	1	6		4	1	4	1	5
1.11.3.	Bērni ar FT: DAC izveide	20					4		1		2		1		1		
1.11.4.	Bērni ar FT: SRPC izveide	36		1	1	1		1		1						1	
1.11.5.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	18									4		1		1		
1.11.6.	Personas ar GRT: DAC izveide	30	3				2						1	1	1		
1.11.7.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	20											1		1		5
1.12.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rēzeknes novadā		3	1	1	1	4	1	2	1	3		3		2	1	

Nr. p. k.	Attīstāmie SBSP pakalpojumi	Vietu (SRPC# gadījumā – klientu (indikatīvi)) skaits pakalpojumā	Aprūpētājs	Bērnu psihiatrs	Ergoterapeits	Fizioterapeits	Interesju izglītības pedagogs	Logopēds	Medicīnas māsa/māsas palīgs vai sociālais aprūpētājs	Psihologs	Sociālais audzinātājs	Sociālais audzinātājs vai aprūpētājs	Sociālais darbinieks	Sociālais pedagogs	Sociālais rehabilitētājs	Speciālais pedagogs	Speciālists/pedagogs
1.12.2.	Bērni ar FT: DAC izveide	10					3		1		1		1		1		
1.12.3.	Bērni ar FT: SRPC izveide	47		1	1	1		1		1						1	
1.12.4.	Bērni ar FT: "Atelpas brīža" pakalpojuma pilnveide	6	3				1		1		1		1				
1.12.5.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	8									1		1		1		
1.13.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Riebiņu novadā																
1.14.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rugāju novadā		1				4		1		1		2	1	2		
1.14.1.	Bērni ar FT: DAC izveide	8					3		1		1		1		1		
1.14.2.	Personas ar GRT: DAC izveide	8	1				1						1	1	1		
1.15.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Viļakas novadā		1	1	1	1	1	1		1	2		2	1	2	1	
1.15.1.	Bērni ar FT: SRPC izveide	15		1	1	1		1		1						1	
1.15.2.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	10									2		1		1		
1.15.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	8	1				1						1	1	1		
1.16.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Viļānu novadā		1	1	1	1	2	1		1	3		4	1	3	1	2
1.16.2.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	16									3		2		1		
1.16.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	13	1				2						1	1	1		
1.16.4.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	10											1		1		2

[#]SRPC infrastruktūras izpratnē ir viens vai vairāki kabineti ar vienu vai vairākām pakalpojumu vienlaicīgas sniegšanas vietām. Konkrēts kabinetu un vietu tajos skaits tiks definēts finansējuma piesaistes projektos.

4.7. Īstenojamie pasākumi un to rezultāti

Tabula 38. Īstenojamie pasākumi un to rezultāti LPR DI plāna ieviešanai

Nr. p. k.	Rīcības virzieni un pasākumi	Rezultāts	Termiņš	Atbildīgais	Finansējuma avots
1.	Rīcības virziens: SBSP infrastruktūras attīstīšana				
1.1.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Aglonas novadā				
1.2.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Balvu novadā				
1.2.1.	Bērni ar FT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 10 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.2.2.	Bērni ar FT: SRPC izveide	Izveidots SRPC 20 klientu (indikatīvi) apkalpošanai	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.2.3.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	Izveidoti grupu dzīvokļi 16 personām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.2.4.	Personas ar GRT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 20 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.2.5.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	Izveidotas specializētās darbnīcas ar 16 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.3.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Dagdas novadā				
1.4.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils pilsētā				
1.4.1.	Bērni ārpusģimenes aprūpē: ĢVPP izveide	Izveidots ĢVPP ar 20 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.4.3.	Bērni ar FT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 20 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.4.4.	Bērni ar FT: SRPC izveide	Izveidots SRPC 20 klientu (indikatīvi) apkalpošanai	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.4.5.	Bērni ar FT: "Atelpas brīža" pakalpojuma izveide	Izveidots "atelpas brīža" pakalpojums ar 6 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.4.6.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	Izveidoti grupu dzīvokļi 12 personām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.4.7.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	Izveidotas specializētās darbnīcas ar 27 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.5.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils novadā				
1.5.1.	Bērni ārpusģimenes aprūpē: ĢVPP izveide	Izveidots ĢVPP ar 8 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.5.2.	Bērni ārpusģimenes aprūpē: Jauniešu mājas izveide	Izveidota jauniešu māja ar 8 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.5.3.	Bērni ar FT: SRPC izveide	Izveidots SRPC 24 klientu (indikatīvi) apkalpošanai	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.5.4.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	Izveidoti grupu dzīvokļi 16 personām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums

Nr. p. k.	Rīcības virzieni un pasākumi	Rezultāts	Termiņš	Atbildīgais	Finansējuma avots
1.5.5.	Personas ar GRT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 35 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.5.6.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	Izveidotas specializētās darbnīcas ar 20 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.6.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Ilūkstes novadā				
1.6.1.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	Izveidoti grupu dzīvokļi 16 personām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.6.2.	Personas ar GRT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 14 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.6.3.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	Izveidotas specializētās darbnīcas ar 8 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.7.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Kārsavas novadā				
1.7.1.	Bērni ar FT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 8 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.7.2.	Bērni ar FT: SRPC izveide	Izveidots SRPC 12 klientu (indikatīvi) apkalpošanai	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.7.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 10 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.7.4.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	Izveidotas specializētās darbnīcas ar 6 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.8.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Krāslavas novadā				
1.8.1.	Bērni ārpusģimenes aprūpē: ĢVPP izveide	Izveidots ĢVPP ar 8 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.8.2.	Bērni ar FT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 8 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.8.3.	Bērni ar FT: SRPC izveide	Izveidots SRPC 14 klientu (indikatīvi) apkalpošanai	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.8.4.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	Izveidoti grupu dzīvokļi 8 personām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.8.5.	Personas ar GRT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 10 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.9.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Ludzas novadā				
1.9.1.	Bērni ar FT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 8 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.9.2.	Bērni ar FT: SRPC izveide	Izveidots SRPC 30 klientu (indikatīvi) apkalpošanai	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.9.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 30 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.9.4.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	Izveidotas specializētās darbnīcas ar 16 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.10.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Preiļu novadā				
1.10.1.	Bērni ar FT: SRPC izveide	Izveidots SRPC 8 klientu (indikatīvi) apkalpošanai	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums

Nr. p. k.	Rīcības virzieni un pasākumi	Rezultāts	Termiņš	Atbildīgais	Finansējuma avots
1.10.2.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	Izveidoti grupu dzīvokļi 16 personām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.10.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 8 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.11.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rēzeknes pilsētā				
1.11.3.	Bēmi ar FT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 20 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.11.4.	Bēmi ar FT: SRPC izveide	Izveidots SRPC 36 klientu (indikatīvi) apkalpošanai	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.11.5.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	Izveidoti grupu dzīvokļi 18 personām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.11.6.	Personas ar GRT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 30 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.11.7.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	Izveidotas specializētās darbnīcas ar 20 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.12.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rēzeknes novadā				
1.12.2.	Bēmi ar FT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 10 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.12.3.	Bēmi ar FT: SRPC izveide	Izveidots SRPC 47 klientu (indikatīvi) apkalpošanai [sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņems arī 17 bērni ar FT no Viļānu novada]	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.12.4.	Bēmi ar FT: "Atelpas brīža" pakalpojuma pilnveide	Pilnveidots "atelpas brīža" pakalpojums ar 6 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.12.5.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	Izveidoti grupu dzīvokļi 8 personām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.13.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Riebiņu novadā				
1.14.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rugāju novadā				
1.14.1.	Bēmi ar FT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 8 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.14.2.	Personas ar GRT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 8 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.15.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Viļakas novadā				
1.15.1.	Bēmi ar FT: SRPC izveide	Izveidots SRPC 15 klientu (indikatīvi) apkalpošanai	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.15.2.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	Izveidoti grupu dzīvokļi 10 personām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.15.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 8 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.16.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Viļānu novadā				
1.16.2.	Personas ar GRT: Grupu dzīvokļu izveide	Izveidoti grupu dzīvokļi 16 personām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums

Nr. p. k.	Rīcības virzieni un pasākumi	Rezultāts	Termiņš	Atbildīgais	Finansējuma avots
1.16.3.	Personas ar GRT: DAC izveide	Izveidots DAC ar 13 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
1.16.4.	Personas ar GRT: Specializēto darbnīcu izveide	Izveidotas specializētās darbnīcas ar 10 klientu vietām	2018.-2020.	Pašvaldība	ERAF, nacionālais finansējums
2.	Rīcības virziens: SBSP sniegšana				
2.1.	SBSP sniegšana bērniem ārpusģimenes aprūpē				
2.2.2.	ĢVPP pakalpojuma sniegšana	Sniegts ĢVPP pakalpojums 36 bērniem LPR pašvaldībās	2018.-2020.	Pašvaldības	Pašvaldību budžets
2.2.1.	Jauniešu mājas pakalpojuma sniegšana	Sniegts jauniešu mājas pakalpojums 8 jauniešiem LPR pašvaldībās	2018.-2020.	Pašvaldības	Pašvaldību budžets
2.2.	SBSP sniegšana bērniem ar FT				
2.2.1.	DAC pakalpojuma sniegšana	Sniegti pakalpojumi 92 izveidotajās DAC vietās LPR pašvaldībās	2018.-2020.	Pašvaldības	ESF, pašvaldību budžets
2.2.2.	Pakalpojuma "Atelpas brīdis" sniegšana	Sniegti pakalpojumi 12 izveidotajās "atelpas brīža" vietās LPR pašvaldībās	2018.-2020.	Pašvaldības	ESF, pašvaldību budžets
2.2.3.	SRPC pakalpojumu sniegšana	Sniegti pakalpojumi 231 izveidotajā SRPC vietā LPR pašvaldībās	2018.-2020.	Pašvaldības	ESF, pašvaldību budžets
2.3.	SBSP sniegšana pilngadīgām personām ar GRT⁹¹				
2.3.1.	Grupu dzīvokļu pakalpojuma sniegšana	Sniegti pakalpojumi 136 izveidotajās grupu dzīvokļu vietās LPR pašvaldībās	2018.-2020.	Pašvaldības	ESF, pašvaldību budžets
2.3.2.	DAC pakalpojuma sniegšana	Sniegti pakalpojumi 186 izveidotajās DAC vietās LPR pašvaldībās	2018.-2020.	Pašvaldības	ESF, pašvaldību budžets
2.3.3.	Specializēto darbnīcu pakalpojuma sniegšana	Sniegti pakalpojumi 123 izveidotajās specializēto darbnīcu vietās LPR pašvaldībās	2018.-2020.	Pašvaldības	ESF, pašvaldību budžets
2.3.4.	Sociālā mentora pakalpojuma izveide un nodrošināšana personām ar GRT, kas atstāj VSAC ¹	Sniegts sociālā mentora pakalpojums 65 pilngadīgām personām ar GRT LPR pašvaldībās	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR	ESF, nacionālais finansējums
3.	Rīcības virziens: SBSP pieejamības un kvalitātes pilnveidošana				
3.1.	Sekmēt SBSP pakalpojumu klāsta paplašināšanos	Pieaudzis LM SPS reģistrā LPR reģistrēto SBSP pakalpojumu un to sniedzēju skaits	2018.-2020.	Pašvaldības, SBSP sniedzēji, LPR	Pašvaldību budžets
3.2.	Pilnveidot SBSP atbilstoši DI mērķgrupu un to likumisko pārstāvju aktuālajām vajadzībām	Nodrošināta SBSP atbilstība DI mērķgrupu aktuālajām vajadzībām	2018.-2020.	Pašvaldības, SBSP sniedzēji, LPR	Pašvaldību budžets, ESF
3.3.	Informēt DI mērķgrupu personas un to likumiskos pārstāvjus par SBSP pieejamību	Pieaugusi DI mērķgrupu informētība par SBSP saņemšanas iespējām, pieaudzis SBSP izmantojošo DI mērķgrupu personu skaits	2018.-2020.	Pašvaldības, SBSP sniedzēji, LPR, LM	Pašvaldību budžets, ESF
3.4.	Īstenot izglītojošas, informatīvas un psiholoģiska atbalsta aktivitātes audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem (individuālas konsultācijas, atbalsta grupas, motivēšanas pasākumi u.c.)	Samazinājies institucionālā aprūpē esošo bērnu skaits	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, LM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ESF
3.5.	Īstenot SD personāla informēšanu un apmācības ¹	Pieaugusi SD personāla informētība un kompetence darbā ar DI mērķgrupām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, LM	Pašvaldību budžets, ESF

91

Nr. p. k.	Rīcības virzieni un pasākumi	Rezultāts	Termiņš	Atbildīgais	Finansējuma avots
3.6.	Īstenot SBSP personāla informēšanu un apmācības ¹	Pieaugusi SBSP personāla informētība un kompetence darbā ar DI mērķgrupām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR	Pašvaldību budžets, ESF
3.7.	Sekmēt pieredzes apmaiņas iespējas SBSP sniedzējiem	Pieaugusi SBSP personāla informētība un kompetence darbā ar DI mērķgrupām	2018.-2020.	Pašvaldības, SBSP sniedzēji, LPR	Pašvaldību budžets
3.8.	Sekmēt speciālistu konsultāciju un individuālā atbalsta pieejamību DI mērķgrupu personām un to likumiskajiem pārstāvjiem	Pieaugusi speciālistu konsultāciju un individuālā atbalsta pieejamība DI mērķgrupām un to likumiskajiem pārstāvjiem	2018.-2020.	Pašvaldības, SBSP sniedzēji, LPR	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ESF
3.9.	Sekmēt atbalsta grupu un grupu nodarbību pieejamību DI mērķgrupu personām un to likumiskajiem pārstāvjiem	Pieaugusi atbalsta grupu un grupu nodarbību pieejamība DI mērķgrupām un to likumiskajiem pārstāvjiem	2018.-2020.	Pašvaldības, SBSP sniedzēji, LPR	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ESF
4.	Rīcības virziens: Vispārējo pakalpojumu pieejamības sekmēšana				
4.1.	Sekmēt izglītības pakalpojumu pieejamību				
4.1.1.	Sekmēt bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām integrāciju vispārīgajās skolās	Pieaudzis speciālo mācību programmu skaits, pieaudzis vispārīgajās skolās integrēto bērnu un jauniešu skaits	2018.-2020.	Pašvaldības, IZM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.1.2.	Sekmēt atbalsta personāla (psihologs, logopēds, speciālais pedagogs, sociālais pedagogs) pieejamību izglītības iestādēs	Pieaudzis izglītības iestādēs pieejamā atbalsta personāla skaits	2018.-2020.	Pašvaldības, IZM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.1.3.	Sekmēt mācību un tehnisko palīgīdzekļu pieejamību izglītības iestādēs	Pieaugusi mācību un tehnisko palīgīdzekļu pieejamība izglītības iestādēs	2018.-2020.	Pašvaldības, IZM, LM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.1.4.	Sekmēt asistenta pakalpojumu pieejamību bērniem ar FT izglītības iestādēs	Pieaugusi asistentu pieejamība izglītības iestādēs	2018.-2020.	Pašvaldības, IZM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.1.5.	Sekmēt profesionālās izglītības pieejamību personām ar speciālām vajadzībām	Pieaugusi profesionālās izglītības pieejamība personām ar speciālām vajadzībām	2018.-2020.	Pašvaldības, IZM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.1.6.	Sekmēt augstākās izglītības pieejamību personām ar speciālām vajadzībām	Pieaugusi augstākās izglītības pieejamība personām ar speciālām vajadzībām	2018.-2020.	IZM	Nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.1.7.	Sekmēt pedagogu un atbalsta personāla informēšanu un apmācības	Pieaugusi pedagogu un atbalsta personāla informētība par DI mērķgrupu vajadzībām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, IZM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.2.	Sekmēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību				
4.2.1.	Sekmēt medicīniskās rehabilitācijas speciālistu piesaisti reģionam	Pieaugusi medicīniskās rehabilitācijas speciālistu pieejamība LPR	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, LM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.2.2.	Sekmēt veselības aprūpes speciālistu piesaisti reģionam	Pieaugusi veselības aprūpes speciālistu pieejamība LPR	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, VM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.2.3.	Sekmēt medicīniskās rehabilitācijas un veselības aprūpes speciālistu informēšanu un apmācības	Pieaugusi medicīniskās rehabilitācijas un veselības aprūpes speciālistu informētība par DI mērķgrupu vajadzībām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, VM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.3.	Sekmēt nodarbinātības iespēju pieejamību				

Nr. p. k.	Rīcības virzieni un pasākumi	Rezultāts	Termiņš	Atbildīgais	Finansējuma avots
4.3.1.	Sekmēt personu ar GRT iekļaušanos darba tirgū, tai skaitā subsidētā nodarbinātība, sociālā uzņēmējdarbība	Palielinājušās pilngadīgu personu ar GRT nodarbinātības iespējas	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, NVA	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.3.2.	Veicināt darba devēju izpratni, attieksmes un rīcības maiņu attiecībā uz DI mērķgrupu personām	Pieaugusi darba devēju izpratne par DI mērķgrupu vajadzībām un iespējām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, LM, NVA	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.4.	Sekmēt kultūras un brīvā laika aktivitāšu pieejamību				
4.4.1.	Sekmēt brīvā laika, kultūras, sporta, interešu izglītības aktivitātes atbilstoši DI mērķgrupu vajadzībām un interesēm	Pieaugušas DI mērķgrupu personu iespējas saturīgi pavadīt brīvo laiku	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.4.2.	Sekmēt jauniešu ar speciālām vajadzībām integrāciju pašvaldības darbā ar jaunatni	Pieaudzis darbā ar jaunatni iesaistīto jauniešu ar speciālām vajadzībām skaits	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, IZM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.4.3.	Sekmēt darbā ar jaunatni iesaistītā personāla (jaunatnes darbinieki, jaunatnes lietu speciālisti, karjeras konsultanti, u.c.) informēšanu un apmācības	Pieaugusi darbā ar jaunatni iesaistītā personāla informētība par DI mērķgrupu vajadzībām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, IZM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.5.	Sekmēt transporta pakalpojumu pieejamību				
4.5.1.	Sekmēt sabiedriskā transporta pieejamību DI mērķgrupu personām	Pieaugusi sabiedriskā transporta pieejamība DI mērķgrupu personām, pieaudzis sabiedriskā transporta līdzekļu, kas pielāgoti personām ar FT, īpatsvars	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, ATD	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.5.2.	Sekmēt specializētā transporta pieejamību DI mērķgrupu personām	Pieaugusi specializētā transporta pieejamība DI mērķgrupu personām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.5.3.	Sekmēt sabiedriskā transporta infrastruktūras (pieturvietas, nokļūšana līdz pieturvietām) pieejamību DI mērķgrupu personām	Pieaugusi sabiedriskā transporta infrastruktūras pieejamība DI mērķgrupu personām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, Sabiedriskā transporta padome	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.6.	Sekmēt iekļaujošas sabiedrības veidošanos				
4.6.1.	Veicināt sabiedrības izpratni, attieksmes un rīcības maiņu attiecībā uz DI mērķgrupu personām ¹	Pieaugusi sabiedrības izpratne par DI mērķgrupu personām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, LM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.6.2.	Veicināt vispārējo pakalpojumu sniedzēju izpratni par DI mērķgrupu vajadzībām un vispārējo pakalpojumu nozīmi DI procesā ²	Pieaugusi vispārējo pakalpojumu sniedzēju izpratne par DI mērķgrupu personām un to vajadzībām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, LM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.6.3.	Sekmēt universālā dizaina principu ievērošanu pilsētvides pilnveidošanā	Pieaugusi pašvaldību pilsētvides un publisko infrastruktūras objektu pieejamība DI mērķgrupu personām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
4.6.4.	Sekmēt integrējošas brīvā laika un socializācijas aktivitātes vietējās kopienās	Pieaugusi integrējošu brīvā laika aktivitāšu pieejamība DI mērķgrupu personām	2018.-2020.	Pašvaldības, LPR, LM	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
5.	Rīcības virziens: Monitorings un novērtēšana				
5.1.	SBSP uzskaites sistēmas izveide, lai identificētu DI mērķa grupām sniegtos sociālos pakalpojumus ¹	Izveidota SBSP uzskaites sistēma	2018.-2019.	LM, pašvaldības	ERAF, nacionālais finansējums

Nr. p. k.	Rīcības virzieni un pasākumi	Rezultāts	Termiņš	Atbildīgais	Finansējuma avots
5.2.	DI mērķa grupu dzīves kvalitātes novērtēšana ¹	Veikta DI mērķa grupu dzīves kvalitātes novērtēšana	2019.-2022.	Pašvaldības, SBSP sniedzēji	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
5.3.	Datu par SBSP sniegšanu pašvaldībā apkopošana valsts statistikas pārskatu par sociāliem pakalpojumiem un sociālo palīdzību ietvaros (iesniegšanai LM) ¹	Apkopota statistika iesniegšanai LM	Ikgadēji	Pašvaldības, LPR, SBSP sniedzēji	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
5.4.	Datu un informācijas apkopošana LPR DI plāna ieviešanas progresa novērtēšanai ¹	Apkopoti dati un informācija LPR DI plāna ieviešanas progresa izvērtējumam	Ikgadēji	Pašvaldības, LPR, SBSP sniedzēji	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi
5.5.	LPR DI plāna ieviešanas progresa izvērtējuma sagatavošana ³	Sagatavots izvērtējums par LPR DI plāna ieviešanas progresu	Līdz 01.04.2020. – par periodu līdz 31.12.2019. Līdz 01.04.2022. – par periodu līdz 31.12.2021.	Pašvaldības, LPR, SBSP sniedzēji	Pašvaldību budžets, nacionālais finansējums, ES struktūrfondi

Piezīmes: ¹Saskaņā ar Rīcības plānā deinstitutionalizācijas īstenošanai 2015.-2020.gadam noteikto, ²Saskaņā ar Vienotajā deinstitutionalizācijas komunikācijas stratēģijas pasākumu plānā noteikto, ³Saskaņā ar MK 313 noteikto.

4.8. Plāna ieviešanas laika grafiks

LPR DI plāna ieviešana tiek plānota laika periodā no 2018. līdz 2020. gadam, tai skaitā 2018.-2020. gadu periodā paredzot attīstīt SBSP infrastruktūru (infrastruktūras objektu tehniskās dokumentācijas izstrāde un projektu iesniegšana apstiprināšanai, iepirkumu organizēšana, būvniecība un rekonstrukcija), bet kopš 2019. gada uzsākt SBSP sniegšanu DI mērķgrupām (skatīt tabulu nr. 39).

Tabula 39. LPR DI plāna ieviešanas laika grafiks

Nr. p. k.	Rīcības virzieni un pasākumi	Laika grafiks		
		2018.g.	2019.g.	2020.g.
1.	Rīcības virziens: SBSP infrastruktūras attīstīšana	⊗	⊗	⊗
1.1.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Aglonas novadā			
1.2.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Balvu novadā	⊗	⊗	⊗
1.3.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Dagdas novadā			
1.4.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils pilsētā	⊗	⊗	⊗
1.5.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Daugavpils novadā	⊗	⊗	⊗
1.6.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Ilūkstes novadā	⊗	⊗	⊗
1.7.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Kārsavas novadā	⊗	⊗	⊗
1.8.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Krāslavas novadā	⊗	⊗	⊗
1.9.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Ludzas novadā	⊗	⊗	⊗
1.10.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Preiļu novadā	⊗	⊗	⊗
1.11.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rēzeknes pilsētā	⊗	⊗	⊗
1.12.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rēzeknes novadā	⊗	⊗	⊗
1.13.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Riebiņu novadā			
1.14.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Rugāju novadā	⊗	⊗	⊗
1.15.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Viļakas novadā	⊗	⊗	⊗
1.16.	SBSP infrastruktūras attīstīšana Viļānu novadā	⊗	⊗	⊗
2.	Rīcības virziens: SBSP sniegšana		⊗	⊗
2.1.	SBSP sniegšana bērniem ārpusģimenes aprūpē		⊗	⊗
2.2.	SBSP sniegšana bērniem ar FT		⊗	⊗
2.3.	SBSP sniegšana pilngadīgām personām ar GRT		⊗	⊗
3.	Rīcības virziens: SBSP pieejamības un kvalitātes pilnveidošana	⊗	⊗	⊗
4.	Rīcības virziens: Vispārējo pakalpojumu pieejamības sekmēšana	⊗	⊗	⊗
4.1.	Sekmēt izglītības pakalpojumu pieejamību	⊗	⊗	⊗
4.2.	Sekmēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību	⊗	⊗	⊗
4.3.	Sekmēt nodarbinātības iespēju pieejamību	⊗	⊗	⊗
4.4.	Sekmēt kultūras un brīvā laika aktivitāšu pieejamību	⊗	⊗	⊗
4.5.	Sekmēt transporta pakalpojumu pieejamību	⊗	⊗	⊗
4.6.	Sekmēt iekļaujošas sabiedrības veidošanos	⊗	⊗	⊗
5.	Rīcības virziens: Monitorings un novērtēšana	⊗	⊗	⊗
5.1.	DI mērķgrupu vajadzību monitorings	⊗	⊗	⊗
5.2.	SBSP sniedzēju vajadzību monitorings	⊗	⊗	⊗
5.3.	LPR DI plāna ieviešanas progressa izvērtējums		⊗	⊗

4.9. Plāna ieviešanas uzraudzības un rezultātu novērtēšanas kārtība

---

LPR DI plāna ieviešanas uzraudzības un rezultātu novērtēšanas kārtība tiek paredzēta atbilstoši Rīcības plānā deinstitutionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam⁹² un MK 313 definētajam. LPR DI plāna ieviešanas monitoringa tiek īstenots šādos secīgos aktivitāšu soļos:

- 1) pašvaldības reizi gadā apkopo LPR DI plāna ieviešanas uzraudzības rādītājus atbilstoši Rīcības plāna deinstitutionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam 3. pielikumā iekļautajiem rādītājiem;
- 2) pašvaldības apkopotos rādītājus iesniedz LPR reģionālā pārskata sagatavošanai;
- 3) LPR apkopto pašvaldību iesniegtos rādītājus reģiona līmenī un reizi gadā sagatavo uzraudzības ziņojumu par LPR DI plāna ieviešanas progresu, datus iesniedzot arī LM;
- 4) reizi divos gados LPR izstrādā LPR DI plāna ieviešanas progresa izvērtējumu (līdz 2020. gada 1. aprīlim – par periodu līdz 2019. gada 31. decembrim, līdz 2022. gada 1. aprīlim – par periodu līdz 2021. gada 31. decembrim).

4.10. Pārskats par sabiedrības līdzdalību

Sabiedrības līdzdalība LPR DI plāna izstrādē tika nodrošināta, īstenojot LPR DI plāna 1. redakcijas publisko apspriešanu atbilstoši MK noteikumu nr. 970 Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā⁹³ 10. punkta prasībām. LPR DI plāna 1. redakcija publiskai apspriešanai tika nodota ar LPR DI vadības grupas 20.04.2018. lēmumu. Publiskā apspriešana notika laika periodā no 2018. gada 20. aprīļa līdz 21. maijam, nodrošinot apspriežamā dokumenta – LPR DI plāna 1. redakcija – publisku pieejamību LPR mājaslapā www.lpr.gov.lv.

Publiskās apspriešanas ietvaros kopumā tika saņemti 38 priekšlikumi, kuri tika apkopoti atbilstoši MK noteikumu nr. 970 Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā 2. pielikumā dotajai formai. Papildus tika saņemti arī vairāku desmitu Daugavpils pilsētas iedzīvotāju iebildumi pret DI infrastruktūras attīstīšanu Daugavpils mikrorajonā Križi. 30 no priekšlikumiem tika iestrādāti LPR DI plāna galīgajā redakcijā, par pārējiem sniedzot pamatojumu, kādēļ priekšlikums nav ņemts vērā.

Publiskās apspriešanas laikā saņemtie priekšlikumi pievienoti LPR DI plāna 5. pielikumā (elektroniska faila formātā MS Word dokumenta failā).

---

⁹² Rīcības plāns deinstitutionalizācijas īstenošanai 2015.-2020. gadam. Pieejams: http://www.lm.gov.lv/upload/ricplans_groz_20171017.pdf

⁹³ MK noteikumi nr.970 Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā. Pieņemts: 25.08.2009. Stājas spēkā: 05.09.2009. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=197033>

5. PIELIKUMI

5.1. Esošās situācijas analīze pašvaldībās

5.1.1. Daugavpils pilsēta

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

230	72,3 km²	95 467	9,1%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Daugavpils pilsēta atrodas 230 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir: Rēzekne (91 km), Jēkabpils (92 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Krāslava (47 km), Preiļi (56 km), Līvāni (63 km). Attālums līdz Lietuvas robežai ir 25 km, līdz Baltkrievijas robežai 35 km, bet līdz Krievijas robežai 120 km.

Daugavpils pilsētas teritorija pilnībā robežojas ar Daugavpils novadu. Pilsētas administratīvā teritorija ir sadalīta 25 mikrorajonos.

Daugavpils pilsētas teritorija ir 72,3 km² liela un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 95 467 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir nedaudz samazinājies (-3%). Dzimušo skaits bijis svārstīgs, bet trīs gadu laikā posmā neuzrāda samazinājuma tendenci. Sekojoši iedzīvotāju skaita samazinājumu galvenokārt radījusi migrācija. Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025⁹⁴ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 85 286 iedzīvotāji un 2025. gadā – 73 621.

Iedzīvotāju blīvums ir 1 320 cilv./km² un pēdējo trīs gadu laikā tas nedaudz samazinājies atbilstoši iedzīvotāju kopskaita samazinājumam.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 9,1% un pēdējo trīs gadu laikā tas arvien palielinājies.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir pakāpeniski palielinājušies, 2016. gadā sasniedzot 41,03 EUR.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Daugavpils pilsētas attīstības programma "Mana pils – Daugavpils" 2014.-2020. gadam, Daugavpils pilsētas domes sociālo lietu pārvaldes attīstības stratēģija 2015.-2017.gadam.

Tabula 40. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	72,3
Iedzīvotāju skaits*	2016	95 467
	2015	96 792
	2014	98 089
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2 622
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-3
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)	2016	1 320,4
Dzimušo skaits (cilv.)*	2016	851
	2015	973
	2014	857

⁹⁴ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-6
Izmaiņas 2016/2014 (%)	-1
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)	
2016	-0,5
2015	-0,4
2014	-0,5
Vidējais 2014–2016 (%)	-0,5
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)	
2016	-0,9
2015	-0,9
2014	-1,5
Vidējais 2014–2016 (%)	-1,1
Bezdarba līmenis (%)^	
2016	9,1
2015	8,7
2014	7,8
Izmaiņas 2016/2014	+1,3
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)	
2016	41,03
2015	35,44
2014	34,70
Izmaiņas 2016/2014 (%)	+18

Datu avots: Reģionālās attīstības indikators modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUŠĪMENES APRŪPĒ

311	67	58	12	4
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 311 pašvaldības bērnu 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pakāpeniski samazinājies. Visvairāk – 202 – bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 67 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, bet 42 bērni – audžuģimenēs.

143 no 202 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 135 – 4-12 gadīgi, bet 33 – 0-3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 60 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir bijis svārstīgs. Bet pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir tikai 20 bērnu, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 167 aizbildņi un 10 audžuģimenes, bet 35 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir nedaudz samazinājies, audžuģimeņu – nedaudz palielinājies, adoptētāju – būtiski palielinājies.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 74 pašvaldībā deklarētajiem bērniem, kuri atrodas ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs, 58 no tiem Daugavpils pilsētas domes Bērnamā-patversmē "Priedīte", 12 – VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" (Daugavpils nov.), bet 4 bērni atrodas citos reģionos – 1 VSAC "Rīga" filiālē "Teika", un 3 – Īslīces SOS bērnu ciematā Bauskas novadā.

Lielākā daļa – 50 – no iestādēs esošajiem bērniem ir zēni, 24 – meitenes. Dalījumā pēc vecuma novērojams, ka 8 bērni jau ir sasnieguši pilngadību, 39 ir 7-17 gadu veci, bet 27 – jaunāki par 7 gadiem (neviens nav jaunāks par 1 g.v.).

Lielākajai daļai bērnu (52 no 74) iemesls nonākšanai institucionālā aprūpē ir vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā. Otrs biežākais iemesls – alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē (14 no 74). Veselības stāvokļa (tai skaitā invaliditātes) dēļ institūcijās atrodas tikai 4 no 74 bērniem.

Tabula 41. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	311
	2015	326
	2014	351
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-40
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	42
	2015	43
	2014	48
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-6
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	202
	2015	213
	2014	219
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-17
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	67
	2015	70
	2014	84
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-17
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0–3 (ieskaitot)	33
	4–12 (ieskaitot)	135
	13–17 (ieskaitot)	143
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	60
	2015	93
	2014	78
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-18
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	167
	2015	175
	2014	181
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-14
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	10
	2015	10
	2014	7
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+3
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	35
	2015	31
	2014	22
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+13

Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	20
Individuālo vajadzību izvērtējumi^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		74
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas – institūcijas		
LPR		70
Daugavpils pilsētas domes Bērnu nams-patversme "Priedīte"		58
VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.		12
Citos reģionos		4
RPR: VSAC "Rīga" fil. "Teika", Rīga		1
ZPR: Īslīces SOS bērnu ciemats, Bauskas nov.		3
Tai skaitā pēc dzimuma		
Zēni		50
Meitenes		24
Tai skaitā pēc vecuma**		
0–11 mēn.		0
1–3 g.		12
4–6 g.		15
7–11 g.		10
12–17 g.		29
18 g.		8
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā		52
Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē		14
Vecāka veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)		9
Vardarbība pret bērna tuvinieku		6
Bērna veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)		4
Vecāka atrašanās ieslodzījuma vietā		3
Vecāks devis piekrišanu bērna adopcijai		1
Atradenis		1
Cits		6
Nav datu		1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

287	92/16	2	75
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0–17 g.v. / t.sk. 0–4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 287 bērni ar invaliditāti. 92 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 16 bērni līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir tikai 2 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 75 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 45 no tiem ir zēni, 30 - meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka 2 bērni ir jaunāki par 4 gadu vecumu, 37 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 35 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem. Viens bērns ir sasniedzis jau pilngadības vecumu.

Tabula 42. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	287
	2015	275
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	116
Tai skaitā:		
	redzes traucējumi	18
	dzirdes traucējumi	20
	kustību traucējumi	10
	psihiskie traucējumi	68
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par ģeasas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		92
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par ģeasas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		16
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		2
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		75
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	45
	Meitenes	30
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	2
	4-6 g.	12
	7-11 g.	25
	12-17 g.	35
	18 g.	1

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

1 023	116	67	0	23	90
DI mērķgrupa – pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 7 491 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 1 023 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 116 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, un 10 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un tās ir uzņemtas rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 67. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviens persona no pašvaldībā izvērtētajām nav izteikusi vēlmi mainīt dzīvesvietu uz citu pašvaldību.

23 personas ar GRT, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi citās pašvaldībās, ir izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi Daugavpils pilsētā. 17 personas no LPR (14 personas no Daugavpils novada, 2 personas no Ilūkstes novada, 1 persona – Preiļu novada) un 6 personas no citiem reģioniem (3 personas no VPR, 2 personas no RPR, 1 persona no KPR).

Sekojoši kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kuriem pakalpojumus jāplāno pašvaldībā, ir 90 personas.

Tabula 43. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti un personas ar GRT kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	7 491
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	1 023
tai skaitā:	
1.grupa	253
2.grupa	770
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	116
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	10
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	67
t.sk. dzīvo sabiedrībā	67
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	0
No institūcijas uz to pašu pašvaldību	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	23
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	17
Daugavpils novads	14
Ilūkstes novads	2
Preiļu novads	1
No cita reģiona	6
RPR: VSAC "Vidzeme" fil. "Ropaži", Ropažu nov.	1
RPR: VSAC "Rīga" fil. "Baldone", Baldones nov.	1
KPR: VSAC "Kurzeme" fil. "Ilūji", Grobiņas nov.	1
VPR: VSAC "Latgale" fil. "Litene", Gulbenes nov.	3
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	90

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 3 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas – viena sniedz pakalpojumus bērniem, divas pilngadīgām personām. 2 no 3 sniedz pakalpojumus DI mērķgrupām – VSIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca" pilngadīgām personām ar GRT, bet Daugavpils pilsētas domes Bērnamams-patversme "Priedīte" bērniem ārpusģimenes aprūpē. Trešā institūcija – Daugavpils pensionāru sociālās apkalpošanas teritoriālais centrs – sniedz pakalpojumus pensijas vecuma personām.

Detalizēta informācija un dati par Daugavpils pilsētas domes Bērnamā-patversmē "Priedīte" dzīvojošajiem bērniem skatāma šīs institūcijas reorganizācijas plānā (LPR DI plāna pielikumā).

Tabula 44. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā – raksturojums

	Daugavpils	Daugavpils pensionāru sociālās apkalpošanas teritoriālais centrs	VSA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca"	Daugavpils pilsētas domes Bērnamams-patversme "Priedīte"
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	479	270	153	56
Vīrieši/ Zēni	253	113	103	37
Sievietes/ Meitenes	226	157	50	19
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	513	275	172	66
BĒRNI				
Bērnu skaits institūcijā kopā				
2016	53	0	0	53
2015	54	0	0	54
2014	63	0	0	63
Pārskata gadā uzņemto bērnu skaits institūcijā kopā				
2016	24	0	0	24
2015	24	0	0	24
2014	26	0	0	26
Pārskata gadā izstājušies bērni no institūcijas kopā				
2016	21	0	0	21
2015	26	0	0	26
2014	39	0	0	39
Vecums (2016. g.)				
0 – 1g.v. (1g. 11 mēn. 30d. ieskaitot)	0	0	0	0
2 – 3 g.v.	11	0	0	11
4 g. v.	4	0	0	4
5 – 6 g. v.	4	0	0	4
7 – 12 g. v.	14	0	0	14
13 – 14 g.v.	4	0	0	4
15 – 17 g.v.	16	0	0	16
Iemesli bērnu ievietošanai institūcijā				
bāreņi	2	0	0	2
bez vecāku gādības palikušie bērni, t.sk.	51	0	0	51
atņemtas bērnu aizgādības tiesības	29	0	0	29
atņemtas bērnu aprūpes tiesības	22	0	0	22
ievietoti slimības dēļ	2	0	0	2
2016. gadā izstājušies bērni no institūcijas				
izstājušies bērni – kopā	21	0	0	21
izstāšanās iemesli				
aizgājuši patstāvīgā dzīvē	9	0	0	9
atgriezušies pie vecākiem	8	0	0	8
adoptēti	5	0	0	5
nodoti audzināšanā audžuģimenēs	4	0	0	4
nodoti aizbildnībā	3	0	0	3
pārvietoti	1	0	0	1
uz pašvaldību bērnu sociālās aprūpes centriem	1	0	0	1

	Daugavpils	Daugavpils pensionāru sociālās apkalpošanas teritoriālais centrs	VSA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca"	Daugavpils pilsētas domes Bērnamams-patversme "Priecīte"
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT				
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā				
2016	426	270	153	3
2015	431	270	153	8
2014	421	266	154	1
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā				
2016	133	120	13	0
2015	156	144	12	0
2014	198	169	29	0
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā				
2016	142	120	13	9
2015	153	140	13	0
2014	179	166	13	0
Vecums (2016. g.)				
18 – 25 g.v.	4	1	0	3
26 – 35 g.v.	7	1	6	0
36 – 50 g.v.	44	11	33	0
51 – 61 g.v.	76	31	45	0
62 – 69 g.v.	95	63	32	0
70 – 79 g.v.	97	72	25	0
80 – 89 g.v.	90	79	11	0
90 un vairāk g.v.	13	12	1	0
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	292	137	153	2
I grupa	82	58	24	0
II grupa	197	66	129	2
III grupa	13	13	0	0
t.sk. garīgi veselās personas	135	134	0	1
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	52	9	43	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	18	9	7	2
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas				
izstājušās pilngadīgas personas – kopā	142	120	13	9
izstāšanās iemesli				
mirušas	107	97	10	0
atgriezušās mājās (ģimenē)	18	16	1	1
pārcēlušās	14	6	1	7
uz citām sociālās aprūpes institūcijām	12	4	1	7
uz citām ārstniecības iestādēm	2	2	0	0
izrakstītas par sistemātisku iekšējās kārtības noteikumu neievērošanu	1	1	0	0
cits iemesls	2	0	1	1
PERSONĀLS				
Apstiprināto amata vienību skaits	226,2	90,25	76,95	59
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	238	92	85	61

	Daugavpils	Daugavpils pensionāru sociālās apkalpošanas teritoriālais centrs	VSIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca"	Daugavpils pilsētas domes Bērnumam-patversme "Priedīte"
t.sk. administratīvais personāls	10	6	1	3
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	47	11	35	1
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	18	10	6	2
psihologi	2	0	1	1
ergoterapeiti	1	0	1	0
fizioterapeiti	1	0	1	0
sociālie pedagogi	1	0	0	1
citi	13	10	3	0
t.sk. sociālā darba speciālisti	47	4	8	35
sociālie aprūpētāji	32	2	3	27
sociālie darbinieki	9	1	4	4
sociālie rehabilitētāji	6	1	1	4

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

35	32	21	17	15		
ĢVPP, mazā institūcija	SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	Specializētā audžuģimene	Terapeitiskā audžuģimene	Audžuģimene vienas ģimenes bērniem		
Vēlamā aprūpe						
60	53	32	29	29		
Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Psihiatra konsultācijas		
Sociālā un veselības aprūpe						
66	64	51	48	46	42	38
Fizioterapeits	Psihologs	Izglītojošās atbalsta grupas	Ergoterapeits	Psihoterapeits	Radošās darbnīcas	Nodarbības prasmju apmācībai
Sociālā rehabilitācija						
48	41	37	30	25		
Mūzikas terapija	Mākslas terapija	Kustību/deju terapija	Kanisterapija	Smilšu terapija		
Terapija						

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 74 Daugavpils pilsētā deklarētiem bērniem. 58 no tiem dzīvo Daugavpils pilsētas domes Bērnumam-patversmē "Priedīte", 12 – VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" Daugavpils novadā, bet 4 – BSAC citos reģionos (Rīgā un Zemgalē).

Kā vēlamā aprūpes forma visbiežāk individuālajos izvērtējumos norādīta ĢVPP (35) un SOS ģimene ciematā (32). 21 bērnam nepieciešama specializētā audžuģimene.

Ļoti nepieciešami izvērtētajiem bērniem ir tādu speciālistu pakalpojumi kā fizioterapeits (66), psihologs (64), ergoterapeits (48) un psihoterapeits (46). Bērniem nepieciešami arī tādi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi kā izglītojošās atbalsta grupas (51), radošās darbnīcas (42) un nodarbības prasmju apmācībai (38).

Lielākajai daļai bērnu nepieciešami arī dažādu terapiju pakalpojumi – mūzikas terapija (48), mākslas terapija (41), kustību terapija (37). Tāpat daudziem bērniem norādīta nepieciešamība pēc kanisterapijas (30) un smilšu terapijas (25).

Tabula 45. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Daugavpils	Daugavpils pilsētas domes Bērnuams – patversme " Priedīte"	VSAC " Latgale" fil. " Kalkūni", Daugavpils nov.	ZPR: Islīces SOS bērnu ciemats, Bauskas nov.	RPR: VSAC " Rīga" fil. " Teika", Rīga
INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	74	58	12	3	1
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ					
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	32	28	4	0	0
Specializētā audžuģimene	21	19	2	0	0
Terapeitiskā audžuģimene	17	16	1	0	0
Audžuģimene vienas ģimenes bērniem	15	12	3	0	0
Audžuģimene	8	7	1	0	0
Krīzes audžuģimene	1	1	0	0	0
Audžuģimene zīdaiņiem	1	0	1	0	0
ĢVPP					
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	35	28	6	0	1
Jauniešu māja	12	9	0	3	0
Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	12	12	0	0	0
Grupu māja (dzīvoklis)	5	5	0	0	0
Grupu māja (dzīvoklis) bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem	1	0	0	1	0
SOCIĀLĀ APRŪPE					
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	29	17	12	0	0
Mobilās aprūpes pakalpojums	3	0	3	0	0
VESELĪBAS APRŪPE					
Ģimenes ārsta konsultācija	60	48	12	0	0
Psihiatra konsultācijas	29	18	8	2	1
Neirologs	17	8	9	0	0
Ķirurgs	4	3	1	0	0
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs					
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	53	41	12	0	0
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	32	32	0	0	0
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA					
Fizioterapeits	66	52	12	1	1
Psihologs	64	57	7	0	0
Izglītojošās atbalsta grupas	51	49	2	0	0
Ergoterapeits	48	36	11	0	1
Psihoterapeits	46	43	2	1	0
Radošās darbnīcas	42	40	2	0	0
Nodarbības prasmju apmācībai	38	36	2	0	0
Logopēds	36	28	7	1	0
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	29	22	7	0	0
Pēc traumatisma programmas	24	14	10	0	0

	Daugavpils	Daugavpils pilsētas domes Bērnam – patversme " Priedīte"	VSAC " Latgale" fil. " Kalkūni", Daugavpils nov.	ZPR: Islīces SOS bērnu ciemats, Bauskas nov.	RPR: VSAC " Rīga" fil. " Teika", Rīga
Speciālais/ attīstošais pedagogs	24	20	4	0	0
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	17	17	0	0	0
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	9	1	8	0	0
Defektologs	8	6	2	0	0
Preventīvas un agrīna riska novēršanas programma jauniešiem ar deviantu un vardarbīgu uzvedību un/vai pašdestrukciju	4	4	0	0	0
Saskarsmes treniņgrupas BF	2	0	2	0	0
Krīzes centrs mātēm ar bērniem	1	1	0	0	0
Dienas aprūpes centrs	1	1	0	0	0
Ģimenes asistenta pakalpojums	1	1	0	0	0
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS					
Mūzikas terapija	48	37	11	0	0
Mākslas terapija	41	36	5	0	0
Kustību/deju terapija	37	34	2	0	1
Kanisterapija	30	26	4	0	0
Smilšu terapija	25	22	3	0	0
Tera spēle	23	20	3	0	0
Reitterapija	19	15	2	1	1
MarteMeo	16	13	3	0	0
Kognitīvi biheiviorālā terapija	12	12	0	0	0
Delfīnu terapija	10	2	8	0	0
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija	4	1	3	0	0
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	3	1	2	0	0
IZGLĪTĪBA					
Iekļaujošā izglītības programma	12	10	2	0	0
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	8	0	8	0	0
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	2	0	2	0	0
Specializētās mācību programmas apguve	1	0	0	1	0
TRANSPORTS					
Sabiedriskais transports	38	36	2	0	0
Specializētais transports	25	15	10	0	0

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUČĒJUMIEM

75	52	51	48			
Ģimenes ārsta konsultācija	Psihiatra konsultācija	"Atelpas brīdis"	Neirologs			
Sociālā un veselības aprūpe						
75	73	73	72	72	48	47
Fizioterapeits	Psihologs	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Ergoterapeits	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	Ģimenes asistenta pakalpojums	Logopēds
Sociālā rehabilitācija						

60	53	53	52	40
Reiterapija	Mūzikas terapija	Smilšu terapija	Mākslas terapija	Kanisterapija
Terapija				

Daugavpils pilsētā individuālo vajadzību izvērtējumi tikuši veikti 75 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Nepieciešamākie sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi ir: ģimenes ārsta konsultācijas (75 bērniem), psihiatra konsultācijas (52), "Atelpas brīža" pakalpojums (51), neirologa konsultācija (48).

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: fizioterapeits (75 bērniem), psihologs (73), sociālā rehabilitētāja pakalpojums (73), ergoterapeits (72) un asistenta pakalpojums (72). Tāpat lielam skaitam bērnu nepieciešams ģimenes asistenta pakalpojums (48) un logopēda konsultācijas (47).

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: reiterapija (60), mūzikas terapija (53), smilšu terapija (53), mākslas terapija (52), kanisterapija (40).

33 bērniem nepieciešamas iekļaujošās izglītības programmas un specializētās mācību programmas, 37 – mājapmācība. Savukārt specializētais transports nepieciešams 72 no 75 izvērtētajiem bērniem.

Tabula 46. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	75
SOCIĀLĀ APRŪPE	
"Atelpas brīža" pakalpojums	51
Aprūpe mājās (regulārā)	2
Mobilās aprūpes pakalpojums	1
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	75
Psihiatra konsultācijas	52
Neirologs	48
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	2
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	1
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Fizioterapeits	75
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	73
Psihologs	73
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	72
Ergoterapeits	72
Ģimenes asistenta pakalpojums	48
Logopēds	47
Nodarbības prasmju apmācībai	43
Radošās darbnīcas	39
Izglītojošās atbalsta grupas	33
Speciālais/ attīstošais pedagogs	29
Pēc traumatisma programmas	20
Dienas aprūpes centrs	20
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	7
Saskarsmes treniņgrupas BF	6
Psihoterapeits	4
Defektologs	2
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS	
Reiterapija	60
Mūzikas terapija	53

Smilšu terapija	53
Mākslas terapija	52
Kanisterapija	40
Kustību/deju terapija	32
TEACCH pieeja	21
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	21
Delfinu terapija	16
Tera spēle	13
MarteMeo	13
Ģimenes terapija	12
Kognitīvi biheiviorālā terapija	11
ABA terapija	8
IZGLĪTĪBA	
Mājamācība	37
Specializētās mācību programmas apguve	33
Iekļaujošā izglītības programma	33
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	26
Tālmācība	22
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	16
Profesionālās izglītības programmas apguve	2
TRANSPORTS	
Specializētais transports	72
Sabiedriskais transports	2
PALĪGLĪDZEKĻI	
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	55
Pašaprūpes palīgierīces	47
Pārvietošanās palīgierīces	23
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	14
Protezēšanas – ortozēšanas palīgierīces	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

80	80	77	66	58
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Grupu dzīvokļa pakalpojumi	Specializēto darbnīcu pakalpojumi

Daugavpils pilsētā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 67 personām, visas no kurām šobrīd dzīvo sabiedrībā. 23 personas, kas šobrīd dzīvo citās pašvaldībās, izteikušas vēlmi DI procesa ietvaros pārcelties uz Daugavpils pilsētu. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 90.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības) (nepieciešams 80 personām), Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (80 personām), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas) (77), grupu dzīvokļa pakalpojumi (66), specializēto darbnīcu pakalpojumi (58).

Tabula 47. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	90
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	80
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	80
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	77

Grupu dzīvokļa pakalpojumi	66
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	58
Sociālais mentors	23
Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumi jeb "Atelpas brīža" pakalpojumi	11
Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	8
Sociālā māja	3

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju, 2016./2017. gadā Daugavpils pilsētā ir 28 pirmsskolas, 18 vispārējās pamatizglītības, 14 vidējās izglītības iestādes, 1 profesionālās un 1 interešu izglītības iestāde. Pilsētā ir arī 2 augstākās izglītības iestādes. Pašvaldībā darbojas 2 profesionālas ievirzes kultūrizglītības skolas, Bērnu un jaunatnes sporta skola.

8 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas, 1 iestādē tiek nodrošināta speciālā vidējā izglītība.

5 no 18 vispārējās izglītības iestāžu ēkām telpas ir pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai, 10 iestādēs telpas ir daļēji piemērotas, bet 3 iestādēs telpas nav piemērotas (Daugavpils Saskaņas pamatskola, Daugavpils 13. vidusskola, Daugavpils Centra vidusskola).

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 177 ārstniecības institūcijas Daugavpils pilsētā. Kā norādīts Daugavpils pilsētas pašvaldības 2016. gada publiskajā pārskatā, SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" ir lielākā veselības aprūpes iestāde ārpus Rīgas, kas sniedz neatliekamo diennakts un ambulatoro medicīnisko palīdzību Latgales reģionā. Veselības aprūpe tiek sniegta sekundārajā ambulatorajā un stacionārajā, terciālajā veselības aprūpes līmenī un darbojas 3 struktūrvienībās: Centrālajā slimnīcā, Plaušu slimību un tuberkulozes centrā, Centra poliklīnikā.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, pilsētā pakalpojumus nodrošina 62 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 26 institūcijās, bet stacionārie – 2 institūcijās. Pašvaldībā ir arī labs speciālistu nodrošinājums – praktizē 29 zobārsti, 21 neirologs, 29 psihiatri un 2 alergologi. Daugavpilī atrodas arī SIVA atbalsta punkts, kur tiek sniegti profesionālās rehabilitācijas pakalpojumi.

Kultūra un brīvais laiks

Kultūras pasākumus un aktivitātes pilsētā rīko Latviešu kultūras centrs, Daugavpils pilsētas pašvaldības budžeta iestāde Kultūras pils, Krievu kultūras centrs. Pilsētā ir plašs kultūras pasākumu piedāvājums, pieejami bibliotēku pakalpojumi (tai skaitā neredzīgo bibliotēka), muzeji, kinoteātris, u.c. Bērnu un jauniešu centrs "Jaunība" (BJC "Jaunība") sniedz interešu izglītības iespējas.

Pašvaldībā darbojas 39 mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi, ir plašs sportošanas iespēju nodrošinājums, 2 jauniešu centri, profesionālais teātris.

Transports un ceļu infrastruktūra

Valsts autoceļu tīkls Daugavpils teritorijā ir plaši sazarots ar radiālu struktūru un nodrošina ērtu satiksmi gan pilsētas teritorijā, gan tranzītam. Daugavpils pilsētas teritoriju šķērso divi valsts galvenie autoceļi (A6, A13), divi reģionālas nozīmes valsts autoceļi (P67 un P68), kā arī vietējās nozīmes valsts autoceļi. Ielu tīkls pilsētā ir sarežģīts, jo pilsētu vairākos virzienos sadala dzelzceļa līnijas, kas apgrūtina pilsētas mikrorajonu pieejamību. Atsevišķās apkaimēs satiksmes infrastruktūras tehniskais stāvoklis (ielu un ceļu apjoms un kvalitāte) nav apmierinošs.

Daugavpilī ar Rīgu savieno 218 kilometrus gara dzelzceļa līnija. Maršrutā Rīga – Daugavpils, kā arī pretējā virzienā Daugavpils – Rīga katru darba dienu kursē četri reisi, sestdienās un svētdienās – pieci reisi.

Sabiedriskā transporta pakalpojumus Daugavpils administratīvajā teritorijā nodrošina SIA "Daugavpils autobusu parks", sniedzot sabiedriskā transporta pakalpojumus 29 maršrutos, bet AS "Tramvaju uzņēmums" 3 maršrutos.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Krīzes centrs			
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē					
Aprūpe mājās	Dienas aprūpes centrs	Dienas centrs	Krīzes centrs		Sociālās rehabilitācijas institūcija
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT					
Aprūpe mājās	Dienas aprūpes centrs	Grupu dzīvoklis	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	Krīzes centrs	Specializētās darbnīcas
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT					

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami ilgstošās sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūciju un krīzes centra pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās, dienas aprūpes centra, dienas centra, krīzes centra un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpes mājās, dienas aprūpes centra, grupu dzīvokļu, ilgstošās sociālās aprūpes institūcijas, krīzes centra un specializēto darbnīcu pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojumus – valsts SIA, bet sociālās rehabilitācijas pakalpojumus – arī viena biedrība un komercsabiedrība.

Tabula 48. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Daugavpils novada Sociālais dienests	Pašvaldības iestāde	Aprūpe mājās			⊗	Rīgas iela 2, Daugavpils, LV-5401
Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Aprūpes mājās birojs	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Aprūpe mājās		⊗		Vienības iela 8, Daugavpils, LV-5401
Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Dienas aprūpes centrs personām ar GRT	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Dienas aprūpes centrs		⊗	⊗	Arhitektu iela 21, Daugavpils, LV-5410
Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Dienas centrs "Saskarsme"	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Dienas centrs		⊗		Liepājas iela 4, Daugavpils, LV-5417
Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Grupu dzīvokļi personām ar GRT	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Grupu dzīvoklis			⊗	Šaurā iela 26, Daugavpils, LV-5410

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀĀ	FT	GRT	
Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca" Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	Valsts SIA	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija			⊗	Lielā Dārza iela 60/62, Daugavpils, LV-5417
Daugavpils pilsētas domes Bērnuamspatversme „Priedīte”	Pašvaldības iestāde	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗			Turaidas iela 36, Daugavpils, LV-5417
Daugavpils pilsētas pašvaldības iestāde "Sociālais dienests" Ģimenes atbalsta centrs/patversme	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Krīzes centrs	⊗	⊗	⊗	Šaurā iela 26, Daugavpils, LV-5410
SIA "Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs" Daugavpils filiāle	SIA struktūrvienība	Sociālās rehabilitācijas institūcija		⊗		Čiekuru iela 5 - 2C, Daugavpils, LV-5413
Biedrības Kristīgai paaudžu kopībai "Tilts" struktūrvienība "Daugava"	Biedrības struktūrvienība	Sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗			Mazā Dārza iela 1 - 3, Daugavpils, LV-5404
Daugavpils pilsētas pašvaldības iestādes "Sociālais dienests" Dienas aprūpes centrs personām ar GRT specializētā darbnīca	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Specializētās darbnīcas			⊗	Arhitektu iela 21, Daugavpils, LV-5410
Valsts SIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca" struktūrvienība Specializētās darbnīcas	Valsts SIA struktūrvienība	Specializētās darbnīcas			⊗	Lielā Dārza iela 60/62, Daugavpils, LV-5417

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.
*ĀĀ – bērni ārpusģimenes aprūpē; FT – bērni ar FT; GRT – pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pērk no VSAC "Latgale" filiāles "Kalkūni", pakalpojumus bērniem, kas cietuši no prettiesiskām darbībām ģimenē – no nodibinājuma "Latgales Reģionālais atbalsta centrs Rasas pērles", ārpusģimenes aprūpes pakalpojumus – no nodibinājuma "Fonds Grašu bērnu ciemats", "Drošības pogas" pakalpojumus – no biedrības "Latvijas Samariešu apvienība".

Pašvaldības institūcijās ir 326 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 121 sociālā darba speciālists – 1,3 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus pašvaldībā sniedz 1 logopēds (neskaitot speciālistus skolās), 2 ergoterapeiti un 31 fizioterapeits.

Tabula 49. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	326
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	121
t.sk. sociālie darbinieki kopā	59
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	12
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	6

t.sk. sociālie aprūpētāji kopā	47
t.sk. sociālie rehabilitētāji kopā	10
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	5

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka pie esošā resursu nodrošinājuma būtu iespējams palielināt apkalpoto klientu skaitu grupu dzīvokļos un aprūpes mājās birojā, bet pārējo sociālo pakalpojumu klientu skaita palielināšanai būtu nepieciešams papildu personāls un finansējums (aprūpes mājās plašākai nodrošināšanai būtu nepieciešamas arī papildu telpas).

Pašvaldības vērtējumā dienas aprūpes centra un dienas centra "Saskarsme" pilnvērtīgai darbībai finanšu, tehniskie un cilvēkresursi šobrīd ir nepietiekami. Grupu dzīvokļu pakalpojuma sniegšanas esošie resursi tiek vērtēti kā pietiekami, bet norādot, ka efektīvam darbam nepieciešams sociālais aprūpētājs, psihiatrs, kā arī papildu finansējums brīvā laika nodarbēm (radošām darbnīcām). Aprūpes mājās pakalpojumu sniegšanai ir pietiekami tehniskie un cilvēkresursi, bet nepietiekami finanšu resursi. Krīzes centra (Ģimenes atbalsta centrs/patversme) darbības pilnvērtīgai nodrošināšanai esošie resursi ir pietiekami, bet tiek norādīts, ka nepietiekams ir nodrošinājums ēdināšanai neparedzētās situācijās, zīdaiņu ēdināšanai neparedzētās situācijās, kā arī nepieciešams papildu finansējums brīvā laika nodarbēm, sociālajam audzinātājam, psihoterapeitam. Asistentu pakalpojumu nodrošināšanai personām ar invaliditāti nepieciešami papildu cilvēkresursi.

KOPSAVILKUMS

Daugavpils pilsēta ir pēc iedzīvotāju skaita (95 467) lielākā pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir arī lielākais mērķgrupu pārstāvju kopskaits (239), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā – 90 personas ar GRT, 75 bērni ar FT un 74 bērni ārpusģimenes aprūpē.

Pilsēta atrodas valsts galveno autoceļu un dzelzceļa līniju krustpunktā, līdz ar to ir nodrošināta laba satiksme (ceļu infrastruktūra un sabiedriskais transports) ar Rīgu un apkārtējām pilsētām.

Vispārējo un sociālo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā gandrīz pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam. Vienīgā neatbilstība ir – nav pieejams "atelpas brīža" pakalpojums.

Pašvaldībā ir plaša brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība, sporta aktivitātes, profesionālā kultūra), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība (pieejami ir atsevišķi kultūras infrastruktūras objekti, piemēram, Daugavpils teātris).

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir plašs, tomēr speciālās izglītības programmas pieejamas tikai dažās iestādēs. Pilnīga vides pieejamība nodrošināta tikai 5 iestādēs, vēl 10 iestādēs tā raksturota kā daļēja.

Pašvaldībā tiek nodrošināts plašs sociālo pakalpojumu klāsts (plašākais LPR pašvaldību vidū). Personām ar GRT pieejama aprūpe mājās, krīzes centrs, dienas aprūpes centrs, grupu dzīvokļi un specializētās darbnīcas. Bērniem ar FT pieejama aprūpe mājās, dienas aprūpes centrs, dienas centrs, krīzes centrs, kā arī sociālā rehabilitācija. Savukārt bērniem ārpusģimenes aprūpē vai tās riska grupā – krīzes centrs, sociālā rehabilitācija un ilgstošās sociālās aprūpes institūcijas. Tai pat laikā pašvaldībā ir tikai 10 audžuģimenes un to skaits pēdējo gadu laikā nav būtiski mainījies.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojumus – valsts SIA, bet sociālās rehabilitācijas pakalpojumus – arī viena biedrība un komercsabiedrība.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ārpusģimenes aprūpē nepieciešami ĢVPP, SOS ģimene ciematā, specializētās audžuģimenes, kā arī fizioterapeita, psihologa, ergoterapeita, psihoterapeita un dažādu terapiju pakalpojumi. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (psihiatrs, neirologs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami krīzes centra, aprūpes mājās, dienas aprūpes centra, dienas centra, grupu dzīvokļu, specializēto darbnīcu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Lai gan daļa no šiem pakalpojumiem pašvaldībā jau tiek nodrošināta, nepieciešams palielināt to pieejamības kapacitāti.

5.1.2. Rēzeknes pilsēta

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

243	17,5 km²	31 216	11,8%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Rēzeknes pilsēta atrodas 243 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tā ir republikas nozīmes pilsēta. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir Daugavpils (91 km) un Jēkabpils (103 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir Ludza (28 km) un Preiļi (55 km). Attālums līdz Baltkrievijas robežai 70 km, bet līdz Krievijas robežai 62 km. Rēzeknes pilsētas teritorija pilnībā robežojas ar Rēzeknes novadu.

Rēzeknes pilsētas teritorija ir 17,5 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 31 216 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir nedaudz samazinājies (-4%). Dzimušo skaits trīs gadu laikā posmā uzrāda pieauguma tendenci. Sekojoši iedzīvotāju skaita samazinājumu galvenokārt radījusi migrācija. Iedzīvotāju blīvums ir 1 783,77 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016–2025⁹⁵ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 28 745 iedzīvotāji un 2025. gadā – 24 813.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 11,8%, un pēdējo trīs gadu laikā tas ir mazliet samazinājies.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir bijuši svārstīgi, 2016. gadā sasniedzot 40,41 EUR.

Būtiskākais pašvaldības attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir Rēzeknes pilsētas attīstības programma 2014.–2020. gadam.

Tabula 50. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	17,5
Iedzīvotāju skaits*	2016	31 216
	2015	31 886
	2014	32 630
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1 414
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)	2016	1 783,77
Dzimušo skaits (cilv.)*	2016	304
	2015	265
	2014	273
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	31
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	+11
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)	2016	-0,5
	2015	-0,6
	2014	-0,6
	Vidējais 2014–2016 (%)	-0,6
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)	2016	-1,6
	2015	-1,6
	2014	-1,8

⁹⁵ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

	Vidējais 2014–2016 (%)	-1,7
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	11,8
	2015	12,2
	2014	12,3
	Izmaiņas 2016/2014	-0,5
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	40,41
	2015	33,63
	2014	41,94
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4

Datu avots: Reģionālās attīstības indikators modulis (<http://raim.gov.lv>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

69	20	21	2	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 69 pašvaldības bērni 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir bijis gandrīz nemainīgs. Visvairāk – 41 – bērns ir ievietots aizbildņa ģimenē, 20 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, bet 8 bērni – audžuģimenēs.

32 no 69 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13–17 gadu veci, 34 – 4–12 gadīgi, bet 3 – 0–3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 10 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir bijis svārstīgs. Pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir 18 bērnu, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 35 aizbildņi un 1 audžuģimene, bet 4 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir nedaudz palielinājies.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 23 pašvaldībā deklarētiem bērniem, kuri atrodas ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs. 21 no šiem bērniem dzīvo Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrā. Vēl veikti izvērtējumi 2 bērniem, kuri no Rēzeknes pilsētas ievietoti institūcijā citā pašvaldībā – VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" (Daugavpils nov.).

Lielākā daļa – 16 – no iestādēs esošajiem bērniem ir zēni, 7 – meitenes. Dalījumā pēc vecuma novērojams, ka 2 bērni jau ir sasnieguši pilngadību, 9 ir 12-17 gadus veci, 8 – 7-11 gadus veci, bet 4 – jaunāki par 7 gadiem (neviens nav jaunāks par 1 g.v.).

Lielākajai daļai bērnu (11 no 23) iemesls nonākšanai institucionālā aprūpē ir vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā. Citi iemesli – alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē (3 no 23). Veselības stāvokļa (tai skaitā invaliditātes) dēļ institūcijās atrodas tikai 3 no 23 bērniem.

Tabula 51. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	69
	2015	70
	2014	70
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	8
	2015	8
	2014	6
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+2

no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	41
	2015	38
	2014	35
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+6
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	20
	2015	24
	2014	29
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-9
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	3
	4-12 (ieskaitot)	34
	13-17 (ieskaitot)	32
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	10
	2015	9
	2014	12
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	35
	2015	31
	2014	30
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+5
Audzūģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audzūģimenes statuss		
	2016	1
	2015	1
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	4
	2015	8
	2014	3
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+1
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	18
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		23
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas – institūcijas		
LPR		23
Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs		21
VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.		2
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	16
	Meitenes	7
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	2

	4–6 g.	2
	7–11 g.	8
	12–17 g.	9
	18 g.	2
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
	Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā	11
	Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē	3
	Vecāka veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)	3
	Vecāks devis piekrišanu bērna adopcijai	2
	Vecāka atrašanās ieslodzījuma vietā	1
	Cits	1
	Nav datu	2

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

144	46 / 13	56	56
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0–17 g.v. / t.sk. 0–4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 144 bērni ar invaliditāti. 46 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 13 bērni līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir 56 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 56 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 33 no tiem ir zēni, 23 – meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka 5 bērni ir jaunāki par 4 gadu vecumu, 28 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 20 – vecumā no 12 līdz 17 gadiem, 3 bērni ir sasnieguši pilngadību.

Tabula 52. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	144
	2015	140
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	62
Tai skaitā:		
	redzes traucējumi	9
	dzirdes traucējumi	4
	kustību traucējumi	5
	psihiskie traucējumi	44
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		46
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		13
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		56
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		56
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	33
	Meitenes	23
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0

	1-3 g.	5
	4-6 g.	11
	7-11 g.	17
	12-17 g.	20
	18 g.	3

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bēmu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

242	57	45	0	9	54
DI mērķgrupa – pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 3 651 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 242 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 57 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, un 7 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma, un tās ir uzņemtas rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 45. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviena persona no pašvaldībā izvērtētajām nav izteikusi vēlmi mainīt dzīvesvietu uz citu pašvaldību.

9 personas ar GRT, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi citās pašvaldībās, ir izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi Rēzeknes pilsētā. 6 personas no LPR (5 personas no Daugavpils novada, 1 personas no Ilūkstes novada) un 3 personas no citiem reģioniem (2 no RPR, 1 no ZPR).

Sekojoši kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kuriem pakalpojumus jāplāno pašvaldībā ir 54 personas.

Tabula 53. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti un personas ar GRT kopā		
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	3 651	
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	242	
	tai skaitā:	
	1.grupa	58
	2.grupa	184
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*		
Personu ar GRT skaits kopā	57	
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	7	
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^		
Personu skaits kopā	45	
t.sk. dzīvo sabiedrībā	45	
t.sk. dzīvo VSAC	0	
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^		
Personu skaits kopā	0	
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0	
Uz citu reģionu	0	
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^		
Personu skaits kopā	9	
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	6	
	Daugavpils novads	5
	Ilūkstes novads	1
No cita reģiona	3	

RPR: VSAC "Rīga" fil. "Ezerkrasti", Rīga	2
ZPR: VSAC "Zemgale" fil. "Lielbērze", Dobeles nov.	1
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	54

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 2 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas – 1 sniedz pakalpojumus bērniem, viena – pilngadīgām personām. Tikai viena no tām – Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs – sniedz pakalpojumu DI mērķgrupai, nodrošinot bērniem ārpusģimenes aprūpi. Otra institūcija – Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Pensionāru sociālo pakalpojumu centrs – sniedz pakalpojumus personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem, pensijas vecuma personām un personām darbaspējīgā vecumā un/vai personām, kurām noteikta III invaliditātes grupa, kuras veselības stāvokļa dēļ nav spējīgas sevi aprūpēt.

Detalizēta informācija un dati par Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrā dzīvojošajiem bērniem skatāma šīs institūcijas reorganizācijas plānā (LPR DI plāna pielikumā).

Tabula 54. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā – raksturojums

	Rēzekne	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes " Sociālais dienests" Pensionāru sociālo pakalpojumu centrs	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes " Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	229	206	23
Vīrieši/ Zēni	109	94	15
Sievietes/ Meitenes	120	112	8
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	252	210	42
BĒRNI			
Bērnu skaits institūcijā kopā			
2016	20	0	20
2015	22	0	22
2014	29	0	29
Pārskata gadā uzņemto bērnu skaits institūcijā kopā			
2016	3	0	3
2015	6	0	6
2014	8	0	8
Pārskata gadā izstājušies bērni no institūcijas kopā			
2016	4	0	4
2015	11	0	11
2014	15	0	15
Vecums (2016. g.)			
0 – 1g.v. (1g. 11 mēn. 30d. ieskaitot)	0	0	0
2 – 3 g.v.	1	0	1
4 g. v.	1	0	1
5 – 6 g. v.	1	0	1
7 – 12 g. v.	6	0	6
13 – 14 g.v.	2	0	2
15 – 17 g.v.	9	0	9
Iemesli bērnu ievietošanai institūcijā			
bez vecāku gādības palikušie bērni, t.sk.	20	0	20
atņemtas bērnu aizgādības tiesības	14	0	14

	Rēzekne	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes " Sociālais dienests" Pensionāru sociālo pakalpojumu centrs	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes " Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs
atņemtas bērnu aprūpes tiesības	5	0	5
ievietoti sociālo apstākļu dēļ	1	0	1
2016. gadā izstājušies bērni no institūcijas			
izstājušies bērni – kopā	4	0	4
izstāšanās iemesli			
atgriezušies pie vecākiem	2	0	2
adoptēti	1	0	1
aizgājuši patstāvīgā dzīvē	1	0	1
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT			
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā			
2016	209	206	3
2015	190	188	2
2014	190	190	0
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā			
2016	104	104	0
2015	77	77	0
2014	91	91	0
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā			
2016	86	86	0
2015	79	79	0
2014	83	83	0
Vecums (2016. g.)			
18 – 25 g.v.	4	1	3
26 – 35 g.v.	2	2	0
36 – 50 g.v.	6	6	0
51 – 61 g.v.	27	27	0
62 – 69 g.v.	35	35	0
70 – 79 g.v.	64	64	0
80 – 89 g.v.	57	57	0
90 un vairāk g.v.	14	14	0
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	96	95	1
I grupa	39	39	0
II grupa	54	53	1
III grupa	3	3	0
t.sk. garīgi veselas personas	148	147	1
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	9	7	2
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas			
izstājušās pilngadīgas personas – kopā	86	86	0
izstāšanās iemesli			
mirušas	64	64	0
atgriezušās mājās (ģimenē)	15	15	0
pārcēlušās	7	7	0

	Rēzekne	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes " Sociālais dienests" Pensionāru sociālo pakalpojumu centrs	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes " Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs
uz citām sociālās aprūpes institūcijām	7	7	0
PERSONĀLS			
Apstiprināto amata vienību skaits	117,8	95,25	22,5
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	122	99	23
t.sk. administratīvais personāls	5	3	2
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	11	10	1
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	2	2	0
fizioterapeiti	2	2	0
t.sk. sociālā darba speciālisti	15	8	7
sociālie aprūpētāji	8	3	5
sociālie rehabilitētāji	4	3	1
sociālie darbinieki	3	2	1

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUŠĪMENES APRŪPĒ

8	8	5	5	4		
SOS ģimene ciematā vai integrēta SOS ģimene kopienā	Audzūģimene vienas ģimenes bērniem	Terapeitiskā audzūģimene	Jauniešu māja	ĢVPP, mazā institūcija		
Vēlamā aprūpe						
9	9	8	4	3	3	
Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Psihiatra konsultācijas	Neirologs	
Sociālā un veselības aprūpe						
21	20	18	12	9	8	7
Nodarbības prasmju apmācībai	Psihologs	Radošās darbnīcas	Fizioterapeits	Psihoterapeits	Ergoterapeits	Logopēds
Sociālā rehabilitācija						
16	10	9	9	4		
Kaniterapija	Mūzikas terapija	Mākslas terapija	Kustību/deju terapija	Reitterapija		
Terapija						

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 23 Rēzeknes pilsētā deklarētiem bērniem, 21 no viņiem dzīvo Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrā (visi no tiem ievietoti no Rēzeknes pilsētas). Vēl veikti izvērtējumi 2 bērniem, kuri no Rēzeknes pilsētas ievietoti institūcijā citā pašvaldībā – VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" (Daugavpils nov.).

Kā vēlamā aprūpes forma visbiežāk individuālajos izvērtējumos norādīta SOS ģimene ciematā (8) un audzūģimene vienas ģimenes bērniem (8). 5 bērniem nepieciešama terapeitiskā audzūģimene.

Ļoti nepieciešami izvērtētajiem bērniem ir tādu speciālistu pakalpojumi kā psihologs (20) un fizioterapeits (12). Bērniem nepieciešami arī tādi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi kā nodarbības prasmju apmācībai (21) un radošās darbnīcas (18).

Lielai daļai bērnu nepieciešami arī dažādu terapiju pakalpojumi – kanisterapija (16), mūzikas terapija (10), mākslas terapija (9), kustību terapija (9).

Tabula 55. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Rēzekne	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes " Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs	VSAC " Latgale" fili. " Kalkūni" , Daugavpils nov.
INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	23	21	2
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ			
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	8	7	1
Audzūģimene vienas ģimenes bērniem	8	7	1
Terapeitiskā audzūģimene	5	5	0
Audzūģimene pusaudžiem	3	3	0
Audzūģimene	2	2	0
Specializētā audzūģimene	1	1	0
Audzūģimene zīdaiņiem	1	0	1
Audzūģimene bērniem ar specifiskām veselības problēmām	1	1	0
ĢVPP			
Jauniešu māja	5	5	0
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	4	2	2
Grupu māja (dzīvoklis)	3	3	0
Grupu māja (dzīvoklis) bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem	1	1	0
Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	1	1	0
SOCIĀLĀ APRŪPE			
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	4	2	2
VESELĪBAS APRŪPE			
Ģimenes ārsta konsultācija	9	7	2
Psihiatra konsultācijas	3	2	1
Neirologs	3	2	1
Ķirurgs	2	1	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs			
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	9	7	2
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	8	8	0
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA			
Izglītojošās atbalsta grupas	21	21	0
Nodarbības prasmju apmācībai	21	21	0
Psihologs	20	19	1
Radošās darbnīcas	18	18	0
Fizioterapeits	12	10	2
Psihoterapeits	9	9	0
Ergoterapeits	8	7	1
Logopēds	7	6	1

	Rēzekne	Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes " Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs	VSAC " Latgale" fil. " Kalkūni", Daugavpils nov.
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	5	4	1
Pēc traumatisma programmas	2	0	2
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	2	1	1
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	2	2	0
Dienas aprūpes centrs	1	1	0
Ģimenes asistenta pakalpojums	1	1	0
Speciālais/ attīstošais pedagogs	1	1	0
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS			
Kanisterapija	16	16	0
Mūzikas terapija	10	9	1
Mākslas terapija	9	9	0
Kustību/deju terapija	9	9	0
Reitterapija	4	4	0
Smilšu terapija	3	3	0
Kognitīvi biheiviorālā terapija	2	2	0
ABA terapija	1	1	0
MarteMeo	1	1	0
Delfīnu terapija	1	0	1
IZGLĪTĪBA			
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	1	0	1
Iekļaujošā izglītības programma	1	1	0
TRANSPORTS			
Sabiedriskais transports	17	17	0
Specializētais transports	2	0	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

56	54	32	30	2	2
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Ķirurgs	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa
Sociālā un veselības aprūpe					

56	56	56	55	49	38	37
Fizioterapeits	Psihologs	Ergoterapeits	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Ģimenes asistenta pakalpojums	Logopēds
Sociālā rehabilitācija						

54	45	42	35	35
Smilšu terapija	Reitterapija	Mūzikas terapija	Mākslas terapija	Kanisterapija
Terapija				

Rēzeknes pilsētā individuālo vajadzību izvērtējumi tikuši veikti 56 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datus par bērniem nepieciešamajiem aprūpes pakalpojumiem, secināms, ka visvairāk šiem bērniem nepieciešama sociālā rehabilitācija: fizioterapeits (56 bērniem), psihologs (56), ergoterapeits (56), asistenta pakalpojums (55), sociālā rehabilitētāja pakalpojums (49), ģimenes asistenta pakalpojums (38), logopēds (37).

Nepieciešamākie sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi ir: ģimenes ārsta konsultācijas (56 bērniem), neirologs (54), "Atelpas brīdis" (32), psihiatra konsultācijas (30).

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: smilšu terapija (54 bērniem), reitterapija (45), mūzikas terapija (42), mākslas terapija (35), kanisterapija (35).

30 bērniem nepieciešamas specializētās mācību programmas apguve, 31 – māj mācība, 15 – tālmācība, 28 – atbalsts mācību procesā (asistents), 30 – iekļaujošā izglītības programma. Savukārt specializētais transports nepieciešams 52 no 56 izvērtētajiem bērniem.

Tabula 56. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	56
SOCIĀLĀ APRŪPE	
"Atelpas brīža" pakalpojums	32
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	56
Neirologs	54
Psihiatra konsultācijas	30
Ķirurgs	2
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	2
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Ergoterapeits	56
Psihologs	56
Fizioterapeits	56
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	55
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	49
Ģimenes asistenta pakalpojums	38
Logopēds	37
Radošās darbnīcas	36
Nodarbības prasmju apmācībai	33
Speciālais/ attīstošais pedagogs	31
Izglītojošās atbalsta grupas	24
Dienas aprūpes centrs	19
Saskarsmes treniņgrupas BF	14
Psihoterapeits	2
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	1
Preventīvas un agrīna riska novēršanas programma jauniešiem ar deviantu un vardarbīgu uzvedību un/vai pašdestrukciju	1
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS	
Smilšu terapija	54
Reitterapija	45
Mūzikas terapija	42
Mākslas terapija	35
Kanisterapija	35
Delfinu terapija	17
Kustību/deju terapija	13
Kognitīvi biheiviorālā terapija	3

MarteMeo	3
ABA terapija	2
Tera spēle	2
Ģimenes terapija	2
TEACCH pieeja	2
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	2
IZGLĪTĪBA	
Mājamācība	31
Specializētās mācību programmas apguve	30
Iekļaujošā izglītības programma	30
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	28
Tālmācība	15
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	15
Profesionālās izglītības programmas apguve	4
TRANSPORTS	
Specializētais transports	52
Sabiedriskais transports	4
PALĪGLĪDZEKĻI	
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	37
Pašaprūpes palīgierīces	36
Pārvietošanās palīgierīces	16
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	14
Protezēšanas – ortozēšanas palīgierīces	4

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

52	50	48	45	41
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Grupu dzīvokļa pakalpojumi

Rēzeknes pilsētā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 45 personām, no kurām visas šobrīd dzīvo sabiedrībā. 12 personas ar GRT, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi citās pašvaldībās, ir izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi Rēzeknes pilsētā. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 57.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: sociālās rehabilitācijas pakalpojumi – individuālās konsultācijas (nepieciešamas 52 personai), pakalpojumi dienas centrā (50), grupu nodarbības (45). Lielai daļai (48 personas) nepieciešami arī specializēto darbnīcu pakalpojumi un grupu dzīvokļa pakalpojumi (41).

Tabula 57. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	57
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	52
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	45
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	50
Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumi jeb "Atelpas brīža" pakalpojumi	3
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	41
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	48
Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	5
Sociālais mentors	10
Sociālā māja	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Izglītības pārvaldes pakļautībā bija 10 vispārējās pamatzglītības iestādes, 9 vispārējās vidējās izglītības iestādes un 12 pirmsskolas, kā arī pašvaldībā darbojas 4 profesionālās izglītības iestādes (Rēzeknes tehnikums, Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskola, Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola un Valsts robežsardzes koledža). Pilsētā ir arī 2 augstākās izglītības iestādes. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 3 skolās.

7 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatzglītības programmas. Rēzeknē darbojas arī speciālās izglītības iestāde – Rēzeknes internātpamatskola–attīstības centrs, kurā izglītojamos uzņem ar pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinumu un kas nodrošina speciālās pamatzglītības programmas izglītojamiem ar dažādiem traucējumiem – valodas, smagiem garīgās attīstības un mācīšanās traucējumiem.

4 izglītības iestāžu ēkās telpas ir pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai, 4 iestādēs telpas ir daļēji piemērotas, bet 3 iestādēs telpas nav piemērotas (Rēzeknes 2. vidusskola, Rēzeknes 5. vidusskola, Rēzeknes 4. vidusskola).

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 100 ārstniecības institūcijas Rēzeknes pilsētā. Kā norāda pašvaldības sniegtā informācija, Rēzeknē ir koncentrēti ievērojami medicīniskā personāla un infrastruktūras resursi. Veselības aprūpes iestādēs pilsētā strādā ap 150 ārstu un 300 ārstniecības personu ar vidējo medicīnisko izglītību. Rēzeknes pilsētas teritorijā darbojas vairākas pašvaldības pārziņā esošas veselības aprūpes iestādes un uzņēmumi: SIA "Rēzeknes slimnīca"; SIA "Rēzeknes veselības aprūpes centrs". Medicīniskos pakalpojumus iedzīvotājiem nodrošina arī SIA "Rēzeknes laboratorija".

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju pilsētā pakalpojumus nodrošina 27 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 22 institūcijās, bet stacionārie – 1 institūcijā. Pašvaldībā ir arī labs speciālistu nodrošinājums – praktizē 10 zobārsti, 6 neirologi, 3 psihiatri un 1 alergologs.

Kultūra un brīvais laiks

Kultūras aktivitātes pilsētā koordinē pašvaldības aģentūra "Rēzeknes Kultūras un Tūrisma centrs". Pilsētā ir plašs kultūras pasākumu piedāvājums, pieejami bibliotēku pakalpojumi, muzeji, u.c. Rēzeknē atrodas SIA "Austrumlatvijas koncertzāle" – "Gors", kas nodrošina gan augstvērtīgu koncertprogrammu, gan izrāda kino. Pilsētā darbojas latgaliešu, krievu, poļu, ukraiņu un ebreju biedrības, aktīvi saglabājot pilsētas multietnisko kultūras mantojumu.

Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centrs "Zeimuļs" nodrošina bērnu un jauniešu interešu izglītības piedāvājumu. Centra aktivitātes ir paredzētas bērniem un jauniešiem no 4 līdz 25 gadu vecumam, bet ir nodarbības, kurās piedalās gan bērni, gan viņu vecāki.

Pašvaldībā darbojas 36 mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi, ir plašs sportošanas iespēju nodrošinājums, darbojas 3 jauniešu centri, profesionālais teātris.

Transports un ceļu infrastruktūra

Rēzeknes pilsēta ir multifunkcionāls transporta mezgls, ne tikai Latgalē, bet arī Latvijā un Eiropā, jo atrodas valsts galveno autoceļu un dzelzceļa līniju krustpunktā. Rēzeknes pilsēta atrodas pie starptautiskas nozīmes transporta koridoriem – valsts galvenajiem autoceļiem A12 (Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža (Terehova)), A13 (Krievijas robeža (Grebņeva) – Rēzekne – Daugavpils – Lietuvas robeža (Medumi)), kas ir arī ES Transeiropas transporta (TEN) koridori. Rēzeknes pilsētu šķērso stratēģiskās nozīmes Rīgas – Maskavas un Pēterburgas – Varšavas dzelzceļa līnijas: Krustpils – Rēzekne II, Rēzekne II – Zilupe – Valsts robeža, Valsts robeža – Kārsava – Rēzekne I un Rēzekne – Daugavpils.

Sabiedriskā transporta maršruti nodrošina regulāru savienojumu ar Rīgu un apkārtējām pilsētām.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	Sociālās rehabilitācijas institūcija	Krīzes centrs		
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Aprūpe mājās	Dienas aprūpes centrs	Sociālās rehabilitācijas institūcija		
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Aprūpe mājās	Sociālās rehabilitācijas institūcija			
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju, pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami ilgstošās sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūciju un krīzes centra pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās, dienas aprūpes centra un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpes mājās un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, biedrība nodrošina aprūpi mājās. Sociālo rehabilitāciju nodrošina arī izglītības iestādes struktūrvienība un SIA struktūrvienība.

Tabula 58. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" struktūrvienība "LSK Rēzeknes komiteja"	Biedrības struktūrvienība	Aprūpe mājās		⊗	⊗	Raiņa iela 29, Rēzekne, LV-4601
Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Aprūpes mājās birojs	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Aprūpe mājās			⊗	Viļānu iela 10, Rēzekne, LV-4601
Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Dienas aprūpes centrs		⊗		Viļānu iela 10, Rēzekne, LV-4601
Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗			Viļānu iela 10, Rēzekne, LV-4601
Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Krīzes centrs	⊗			Viļānu iela 10, Rēzekne, LV-4601
Rēzeknes Augstskolas Personības Sociālizācijas pētījumu institūts	Izglītības iestādes struktūrvienība	Sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗	⊗	⊗	Atbrīvošanas aleja 115, Rēzekne, LV-4601

SIA "Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs" Rēzeknes filiāle	SIA struktūrvienība	Sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗	Bukmuižas iela 20, Rēzekne, LV-4601
--	---------------------	--------------------------------------	---	-------------------------------------

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.
*AA – bērni ārpusģimenes aprūpē; FT – bērni ar FT; GRT – pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldības institūcijās ir 195 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 36 sociālā darba speciālisti – 1,2 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus pašvaldībā sniedz 6 fizioterapeiti.

Tabula 59. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	195
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	36
t.sk. sociālie darbinieki kopā	14
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	3
t.sk. sociālie aprūpētāji kopā	10
t.sk. sociālie rehabilitētāji kopā	7
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	5

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka pie esošā resursu nodrošinājuma būtu iespējams palielināt apkalpoto klientu skaitu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā Rēzeknes pilsētas domes pārvaldes "Sociālais dienests" Bērnu sociālo pakalpojumu centrs. Bet pārējo sociālo pakalpojumu klientu skaita palielināšanai būtu nepieciešams papildu personāls, finansējums un tehniskie resursi.

KOPSAVILKUMS

Rēzeknes pilsēta pēc iedzīvotāju skaita (31 216) ir otra lielākā pašvaldība LPR (aiz Daugavpils pilsētas). DI procesa ietvaros tai ir samērā liels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (133), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā – 54 personas ar GRT, 56 bērni ar FT un 23 bērni ārpusģimenes aprūpē.

Pilsēta atrodas valsts galveno autoceļu un dzelzceļa līniju krustpunktā, līdz ar to ir nodrošināta laba satiksme (ceļu infrastruktūra un sabiedriskais transports) ar Rīgu un apkārtējām pilsētām.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā gandrīz pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2013.-2019. gadam. Bet attiecībā uz sociālajiem pakalpojumiem nav nodrošināti vairāki pakalpojumi personām ar GRT (atelpas brīdis, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija, krīzes centrs, specializētās darbnīcas, grupu dzīvoklis, dienas aprūpes centrs), kā arī bērniem ar FT (atelpas brīdis, sociālās rehabilitācijas institūcija).

Pašvaldībā ir plaša brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība, sporta aktivitātes, profesionālā māksla), kuru pieejamību DI mērķgrupām daļēji ierobežo vides pieejamība. Saskaņā ar vides pieejamības karti mapeirons.lv vairākiem kultūras infrastruktūras objektiem pilsētā ir nodrošināta vides pieejamība (Austrumlatvijas koncertzāle) – "Gors", Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centrs "Zeimuļs").

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir plašs, speciālās izglītības programmas ir pieejamas daļā no izglītības iestādēm (7 iestādēs), Rēzeknē darbojas arī speciālās izglītības iestāde – Rēzeknes internātpamatskola–attīstības centrs. Pilnīga vides pieejamība nodrošināta tikai 4 iestādēs, vēl 4 iestādēs tā raksturota kā daļēja, bet 3 ēkās pieejamība nav nodrošināta.

Pašvaldībā nodrošināto sociālo pakalpojumu klāsts nav ļoti plašs. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās, dienas aprūpes centra un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpes mājās un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi. Savukārt bērniem ārpusģimenes aprūpē vai tās riska grupā pieejami ilgstošas sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūciju un krīzes centra pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir tikai 1 audžuģimene.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, biedrība nodrošina aprūpi mājās. Sociālo rehabilitāciju nodrošina arī izglītības iestādes struktūrvienība un SIA struktūrvienība.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ārpusģimenes aprūpē nepieciešama SOS ģimene ciematā, audžuģimene vienas ģimenes bērniem un terapeitiskās audžuģimene, kā arī fizioterapeita, psihologa un dažādu terapiju pakalpojumi. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (psihiatrs, neirologs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami dienas centra, grupu nodarbības, grupu dzīvokļu un specializēto darbnīcu pakalpojumi. Liela daļa no šiem pakalpojumiem pašvaldībā pašlaik netiek nodrošināta, daļai no esošajiem pakalpojumiem nepieciešams palielināt to pieejamības kapacitāti.

5.1.3. Aglonas novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

233	392,0 km²	3 879	16,6%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Aglonas novads atrodas 233 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir Daugavpils (53 km) un Rēzekne (56 km). Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir: Preiļi (27 km), Krāslava (33 km), Līvāni (64 km). Attālums līdz Baltkrievijas robežai ir 60 km.

Aglonas novada teritorija robežojas ar Rēzeknes, Riebiņu, Preiļu, Daugavpils, Krāslavas un Dagdas novadiem. Novada administratīvais centrs ir Aglona, tās administratīvā teritorija ir sadalīta četros pagastos – Aglonas pagasts, kas iedzīvotāju skaita ziņā ir vislielākais pagasts, Grāveru, Kastuļinas un Šķeltovas pagasti.

Novada teritorija ir 392 km² liela un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 3 879 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir samazinājies (–5%). Dzimušo skaits bijis svārstīgs, bet trīs gadu laikā posmā tas uzrāda nelielu pieaugumu (+4%). Iedzīvotāju skaita samazinājums veidojies galvenokārt migrācijas dēļ. Iedzīvotāju blīvums ir 9,9 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016–2025⁹⁶ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 3 572 iedzīvotāji un un 2025. gadā – 3 083.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 16,6% un 2016. gadā tas ir mazliet samazinājies, salīdzinot ar diviem iepriekšējiem gadiem (–1%).

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju 2016. gadā ir 29,58 EUR. Pēdējos trīs gados tie ir būtiski samazinājušies (par 26%).

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir Aglonas novada attīstības programma 2012. – 2018. gadam.

Tabula 60. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	392,0
Iedzīvotāju skaits*	2016	3 879
	2015	3 978
	2014	4 090
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	–211
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	–5
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)	2016	9,9
Dzimušo skaits (cilv.)*	2016	29

⁹⁶ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

	2015	25
	2014	28
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	1
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	+4
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-1,0
	2015	-0,9
	2014	-1,2
	Vidējais 2014–2016 (%)	-1,0
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,5
	2015	-1,9
	2014	-1,3
	Vidējais 2014–2016 (%)	-1,5
Bezdarba līmenis (%)^A		
	2016	16,6
	2015	17,3
	2014	17,7
	Izmaiņas 2016/2014	-1,1
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	29,58
	2015	36,03
	2014	39,99
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-26

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^ANodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

16	0	0	0	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 16 pašvaldības bērnu 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pakāpeniski samazinājies. Visvairāk – 13 – bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē, bet 3 bērni – audžuģimenēs. 2016. gadā neviens bērns neatrodas ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās. 8 no 16 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13–17 gadu veci, 7 – 4–12 gadīgi, bet 1 – 0–3 gadu vecumā.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 13 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir pieaudzis par diviem bērniem. Pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir 14 bērnu, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 13 aizbildņi un 5 audžuģimenes. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir būtiski pieaudzis, audžuģimeņu – nedaudz samazinājies, adoptētāju – novadā nav vispār.

Tā kā neviens bērns neatrodas ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, attiecīgi DI ietvaros nav veikti individuālo vajadzību izvērtējumi.

Tabula 61. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	16
	2015	21
	2014	29
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-13

no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	3
	2015	6
	2014	8
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-5
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	13
	2015	15
	2014	17
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-4
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	0
	2015	0
	2014	4
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-4
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	1
	4-12 (ieskaitot)	7
	13-17 (ieskaitot)	8
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	13
	2015	11
	2014	11
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+2
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	13
	2015	14
	2014	5
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+8
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	5
	2015	6
	2014	7
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	14
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		0

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

14	1 / 0	7	5
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0–17 g.v. / t.sk. 0–4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 14 bērni ar invaliditāti. Vienam no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT.

Pašvaldības redzeslokā ir tikai 7 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 5 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. Visi 5 no tiem ir zēni. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka neviens bērns nav jaunāks par 4 gadu vecumu, 2 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 3 – vecumā no 12 līdz 17 gadiem.

Tabula 62. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	14
	2015	18
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	7
Tai skaitā:		
	redzes	0
	dzirdes	0
	kustību	3
	psihiskie	4
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		1
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		0
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		7
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		5
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	5
	Meitenes	0
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	1
	7-11 g.	1
	12-17 g.	3
	18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

144	19	32	4	0	28
DI mērķgrupa – pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 467 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 144 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 19 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, un 2 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un tās ir uzņemtas rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 32. 11 no šīm personām dzīvo sabiedrībā, bet 21 uzturas VSAC "Latgale" filiālē "Krašiņi".

18 no 21 personas, kas šobrīd dzīvo institūcijā, vēlas pārcelties uz dzīvi savā esošajā pašvaldībā, 3 personas – uz dzīvi citā LPR pašvaldībā (Daugavpils, Ludzas un Preiļu novads), bet 1 persona – uz dzīvi KPR Liepājā. Neviena persona no citām pašvaldībām nav izteikusi vēlmi DI procesa ietvaros pārcelties uz dzīvi Aglonas novadā.

Sekojoši kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kuriem pakalpojumus jāplāno pašvaldībā ir 28 personas.

Tabula 63. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	467
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	1.grupa
	2.grupa
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	19
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	2
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	32
t.sk. dzīvo sabiedrībā	11
t.sk. dzīvo VSAC	21
	VSAC "Latgale" fil. "Krašiņi", Aglonas nov.
	21
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	22
No institūcijas uz to pašu pašvaldību	18
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	3
	Daugavpils novads
	Ludzas novads
	Preiļu novads
Uz citu reģionu	1
	KPR: Liepāja
	1
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	0
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	28

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 2 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas – abas sniedz pakalpojumus pilngadīgām personām, abas klientu lokā iekļauj pakalpojumus DI mērķgrupām – pilngadīgām personām ar GRT. No tām VSAC “Latgale” filiāle “Krašņi” ir specializējies tieši uz personu ar GRT apkalpošanu.

Tabula 64. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā – raksturojums

	Aglonas novads	VSAC “Latgale” fil. “Krašņi”, Aglonas nov.	Aglonas novada pašvaldības iestāde “ Sociālās aprūpes centrs “ Aglona”
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	172	114	58
Vīrieši/ Zēni	98	64	34
Sievietes/ Meitenes	74	50	24
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	167	110	57
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT			
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā			
2016	172	114	58
2015	178	123	55
2014	183	133	50
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā			
2016	20	0	20
2015	19	2	17
2014	11	0	11
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā			
2016	26	9	17
2015	25	13	12
2014	32	11	21
Vecums (2016. g.)			
18 – 25 g.v.	1	0	1
26 – 35 g.v.	11	10	1
36 – 50 g.v.	27	23	4
51 – 61 g.v.	35	27	8
62 – 69 g.v.	35	25	10
70 – 79 g.v.	43	23	20
80 – 89 g.v.	18	6	12
90 un vairāk g.v.	2	0	2
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	114	114	0
I grupa	11	11	0
II grupa	103	103	0
III grupa	0	0	0
t.sk. garīgi veselas personas	48	0	48
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	29	29	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	43	36	7
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas			
izstājušās pilngadīgas personas – kopā	26	9	17
izstāšanās iemesli			
mirušas	17	5	12

	Aglonas novads	VSAC "Latgale" fil. "Krašņi", Aglonas nov.	Aglonas novada pašvaldības iestāde " Sociālās aprūpes centrs " Aglona" "
pārcēlušās	5	2	3
uz citām sociālās aprūpes institūcijām	3	2	1
uz psihiatriskās ārstniecības iestādēm	2	0	2
atgriezušās mājās (ģimenē)	3	1	2
cits iemesls	1	1	0
PERSONĀLS			
Apstiprināto amata vienību skaits	105,35	74,5	30,85
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	108	77	31
t.sk. administratīvais personāls	5	4	1
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	11	6	5
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	3	2	1
fizioterapeiti	2	1	1
psihologi	1	1	0
t.sk. sociālā darba speciālisti	9	8	1
sociālie aprūpētāji	5	5	0
sociālie darbinieki	2	1	1
sociālie rehabilitētāji	2	2	0

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

Aglonas novada ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu individuālo vajadzību izvērtējumi nav tikuši veikti.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

5	4	4	4			
Ģimenes ārsta konsultācija	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Neirologs			
Sociālā un veselības aprūpe						
5	5	5	4	4	2	2
Ergoterapeits	Psihologs	Fizioterapeits	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Ģimenes asistenta pakalpojums	Izglītojošās atbalsta grupas
Sociālā rehabilitācija						
5	2	2	2	1	1	1
Mūzikas terapija	Kustību/deju terapija	Mākslas terapija	Reitērija	Delfīnu terapija	Kanisterapija	Smilšu terapija
Terapija						

Aglonas novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 5 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datos par bērniem nepieciešamajiem aprūpes pakalpojumiem, secināms, ka visiem no izvērtētajiem 5 bērniem būtu nepieciešamas ģimenes ārsta un psihologa konsultācijas, fizioterapeita un ergoterapeita sniegtie pakalpojumi, kā arī mūzikas terapijas nodarbības. 4 no 5 izvērtētajiem bērniem nepieciešama iespēja izmantot "Atelpas brīža" pakalpojumus, psihiatra, neirologa konsultācijas, asistenta pakalpojumu (bērniem no 5 gadu vecuma), sociālā rehabilitētāja pakalpojumu.

Tabula 65. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	5
SOCIĀLĀ APRŪPE	
“Atelpas brīža” pakalpojums	4
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	5
Psihiatra konsultācijas	4
Neirologs	4
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Ergoterapeits	5
Psihologs	5
Fizioterapeits	5
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	4
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	4
Ģimenes asistenta pakalpojums	2
Logopēds	2
Izglītojošās atbalsta grupas	2
Radošās darbnīcas	1
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	1
Preventīvas un agrīna riska novēršanas programma jauniešiem ar deviantu un vardarbīgu uzvedību un/vai pašdestrukciju	1
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	5
Mākslas terapija	2
Kustību/deju terapija	2
Reitterapija	2
Smilšu terapija	1
Kanisterapija	1
Delfīnu terapija	1
TRANSPORTS	
Specializētais transports	5
PALĪGLĪDZEKĻI	
Pašaprūpes palīgierīces	4
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	4
Pārvietošanās palīgierīces	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

28	22	19	18	14	14
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālais mentors	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Grupu dzīvokļa pakalpojumi

Aglonas novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 32 personām, tai skaitā 11 personas šobrīd dzīvo sabiedrībā un 21 persona atrodas VSAC. 4 personas izteikušas vēlmi DI ietvaros pārcelties uz dzīvi citās pašvaldībās. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 28.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (28 personām nepieciešamas individuālās konsultācijas, 22 personām – grupu nodarbības, 14 personām – dienas centra pakalpojumi), 14 – grupu dzīvokļa pakalpojumi, 19 – specializēto darbnīcu pakalpojumi.

Tabula 66. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	28
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	28
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	22
Specializēto darbinīcu pakalpojumi	19
Sociālais mentors	18
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	14
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	14
Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumi jeb "Atelpas brīža" pakalpojumi	3
Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar Aglonas novada izglītības attīstības koncepcijā 2017.–2023. gadam rakstīto un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā pašvaldībā ir 1 pirmsskola, 6 vispārējās pamatizglītības, 3 vidējās izglītības iestādes, 4 profesionālās izglītības iestādes. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālās ievirzes mūzikas izglītības programmu var apgūt Aglonas bazilikas Kora skolā.

Pakāpeniska izglītojamo skaita samazinājuma dēļ, Izglītības attīstības koncepcija paredz reorganizēt vairākas skolas – Aglonas internātvīdusskolu, kā arī visas 3 pamatskolas.

3 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas (Grāveru pamatskolā, Priežmalas pamatskolā un Šķeltovas pamatskolā).

Nevienai vispārējās izglītības iestādei telpas nav piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 7 ārstniecības institūcijas Aglonas novadā, pamatā sniedzot pamatpakalpojumus – ģimenes ārsta prakses, feldšera un vecmāšu punkti.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju novadā pakalpojumus nodrošina 3 ģimenes ārsti, darbojas 1 aptieka.

Kultūra un brīvais laiks

Aglonas novadā ir 6 kultūras pasākumu norises vietas: Aglonas kultūras centrs, Šķeltovas tautas nams, Grāveru tautas nams, Kastuļinas tautas nams, Aglonas un Grāveru brīvdabas estrādes (kultūras pasākumi norisinās vasaras sezonā).

Pašvaldībā darbojas 19 mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi. Ir ierobežots sportošanas iespēju nodrošinājums (Aglonas Sporta centrā tiek piedāvātas nodarbības gan bērniem, gan pilngadīgām personām), 1 jauniešu centrs.

Transports un ceļu infrastruktūra

Aglonas novadu šķērso valsts reģionālie un vietējie ceļi, kas saista novada apdzīvojuma centrus ar ārējiem infrastruktūru centriem un arī novada pagastu centrus savā starpā. Novadu šķērso 2 valsts reģionālas nozīmes ceļi – P60 un P62 – un 15 valsts vietējas nozīmes ceļi, kā arī apmēram 300 km pašvaldības ceļu bez cietā seguma.

Sabiedriskā transporta maršruti aptver visu novada teritoriju. Pašvaldība organizē papildus autobusu reisu bērnu nogādāšanai uz skolu un atpakaļ uz novada pagastiem. Ik dienas ar autobusu satiksmi var nokļūt Jēkabpilī, Preiļos, Krāslavā, Daugavpilī, Rēzeknē, Dagdā, Rīgā.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Dienas aprūpes centrs				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē netiek nodrošināti sociālie pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināti dienas aprūpes centra institūciju pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti ilgstošās sociālās aprūpes institūcijas pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu – valsts pārvaldes iestādes struktūrvienība.

Tabula 67. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Aglonas bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanas centrs "Strops"	Pašvaldības struktūrvienība	Dienas aprūpes centrs		⊗		Daugavpils iela 8, Aglona, Aglonas pag., Aglonas nov., LV-5304
VSAC "Latgale" filiāle "Kraščiņi"	Valsts pārvaldes iestādes struktūrvienība	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija			⊗	Pansionāts "Kraščiņi", Geraņimova, Kastuļinas pag., Aglonas nov., LV-5685
Aglonas novada pašvaldības iestāde "Sociālās aprūpes centrs "Aglona""	Pašvaldības iestāde	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija			⊗	Salenieku pensionāts, Salenieki, Aglonas pag., Aglonas nov., LV-5304

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

*ĀA – bērni ārpusģimenes aprūpē; FT – bērni ar FT; GRT – pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pērk no Veselības un sociālās aprūpes centra "Dagda".

Pašvaldības institūcijās ir 7 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 5 sociālā darba speciālisti – 1,3 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 68. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	7
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	5
t.sk. sociālie darbinieki kopā	5

KOPSAVILKUMS

Aglonas novads ir pēc iedzīvotāju skaita (3 879) ir salīdzinoši neliela pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros novadā ir 33 mērķgrupu pārstāvji, kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā – 28 personas ar GRT un 5 bērni ar FT. 2016. gadā neviens bērns neatradās ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās.

Aglonas novada sasniedzamība ir apmierinoša – novadu šķērso valsts reģionālie un vietējie ceļi, kas saista novada apdzīvotuma centrus ar ārējiem infrastruktūru centriem un arī novada pagastu centrus savā starpā, ik dienas ar sabiedrisko transportu var nokļūt lielākajās pilsētās, arī uz tuvākajiem nacionālas nozīmes centriem – Daugavpili un Rēzekni (50-60 km).

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā gandrīz pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam. Vienīgā neatbilstība – nav pieejami ambulatorie pakalpojumi.

Pašvaldībā ir nodrošinātas tikai pamataktivitātes brīvā laika pavadīšanai (kultūras nami pagastos, bibliotēkas, mākslinieciskā pašdarbība), ir ierobežots sportošanas iespēju nodrošinājums. Turklāt pieejamību DI mērķgrupām lielā mērā ierobežo vides pieejamība.

Arī vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums pakāpeniski samazinās, līdz ar izglītojamo skaita samazinājumu novadā. Speciālās izglītības programmas pieejamas tikai 3 iestādēs, nevienai skolai telpas nav piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai.

Pašvaldībā tiek nodrošināts ierobežots skaits sociālo pakalpojumu. Bērniem ar FT tiek nodrošināti dienas aprūpes centra institūciju pakalpojumi, pilngadīgām personām ar GRT – ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pakalpojumi. Bērniem ārpusģimenes aprūpē vai tās riska grupā netiek nodrošināti sociālie pakalpojumi, bet jāatzīmē, ka 2016. gadā neviens bērns neatradās ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, un pašvaldībā bija 5 audžuģimenes.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu – valsts pārvaldes iestādes struktūrvienība.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Lai arī bērnu ar FT skaits, kam jānodrošina pakalpojumi, nav liels, izvērtējumi liecina, ka viņiem nepieciešami dažādu speciālistu (fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits, psihiatrs, neirologs) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami dienas centra, grupu dzīvokļu, specializēto darbnīcu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, kā arī grupu nodarbības.

5.1.4. Baltinavas novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

256	185,4 km ²	1 176	18,6%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Baltinavas novads atrodas 256 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir: Rēzekne (60 km), Daugavpils (155 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: LPR ir Balvi (36 km), Ludza (50 km), Preiļi (118 km) un Gulbene (70 km), Alūksne (80 km), kas atrodas VPR. Baltinavas novads atrodas Krievijas pierobežā, no novada administratīvā centra līdz Krievijas robežai ir apmēram 6 km, tas robežojas ar Kārsavas, Balvu un Viļakas novadu.

Pēc iedzīvotāju skaita Baltinavas novads ir mazākais Latvijas novads, lielākās apdzīvotās vietas ir Baltinava (novada centrs), Demerova, Obeļova, Žeikari.

Novada teritorija ir 185,4 km², un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 1 176 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir nedaudz samazinājies par 6%. Dzimušo skaits ir 2016. gadā ir tāds pats kā 2014. gadā – 6 bērni, tomēr 2015. gadā bija vērojams arī ievērojams pieaugums – 11 bērni. Iedzīvotāju skaita samazinājumu vairāk ietekmējusi migrācija. Iedzīvotāju blīvums ir 6,3 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un

Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016–2025⁹⁷ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 1 062 iedzīvotāji un 2025. gadā – 917.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 18,6% un pēdējo trīs gadu laikā tas ir nedaudz mazinājies (apmēram par 3%).

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir samazinājušies par 14%, 2016. gadā tie ir 54,15 EUR.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Baltinavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. gadam un Baltinavas novada attīstības programma 2012.–2018. gadam.

Tabula 69. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)		
	2017	185,4
Iedzīvotāju skaits*		
	2016	1 176
	2015	1 209
	2014	1 252
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-76
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-6
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	6,3
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	6
	2015	11
	2014	6
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	0
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	+0
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-0,7
	2015	-1,0
	2014	-1,7
	Vidējais 2014–2016 (%)	-1,2
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-2,0
	2015	-2,4
	2014	-1,1
	Vidējais 2014–2016 (%)	-1,8
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	18,6
	2015	22,0
	2014	21,5
	Izmaiņas 2016/2014	-2,9
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	54,15
	2015	48,18
	2014	63,03
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-14

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

⁹⁷ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

5	0	0	0	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 5 pašvaldības bērni 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir palielinājies – 2 bērni ievietoti audžuģimenēs, 3 aizbildņu ģimenēs. 1 no 5 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 0–3 gadus vecs, 3 bērni 4–12 gadus veci, bet 1 bērns 13–17 gadus vecs.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 3 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir mazinājies no 9 bērniem 2014. gadā uz 3 bērniem 2016. gadā. Pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir 2 bērnu, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 3 aizbildņi, nav nevienas audžuģimenes, un neviena persona ar bāriņtiesas lēmumu nav atzīta par adoptētājiem. Pēdējo 3 gadu laikā par vienu personu palielinājies aizbildņu skaits, bet audžuģimeņu un adoptētāju novadā nav.

Tā kā neviens pašvaldībā deklarētais bērns neatrodas ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, DI ietvaros nevienam novada bērnam nav veikts individuālais izvērtējums.

Tabula 70. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	5
	2015	3
	2014	1
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+4
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	2
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+2
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	3
	2015	1
	2014	1
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+2
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	0
	2015	2
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0–3 (ieskaitot)	1
	4–12 (ieskaitot)	3
	13–17 (ieskaitot)	1
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	3
	2015	2
	2014	9

	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-6
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	3
	2015	1
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+1
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	2
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
	BSAC izvērtēto bērnu skaits	0

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

6	0 / 0	0	2
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par ģipšanas kopšanas nepieciešamību 0–17 g.v. / t.sk. 0–4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 6 bērni ar invaliditāti. Nevienam no viņiem nav izsniegts atzinums par ģipšanas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT.

Pašvaldības redzeslokā ir tikai 2 bērni ar FT, un nevienam no viņiem nav risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 2 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. Viens no viņiem ir zēns, otrs – meitene. Viens bērns ir jaunāks par 4 gadiem, otrs – vecumā no 12-17 gadiem.

Tabula 71. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	6
	2015	5
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	3
Tai skaitā:		
	redzes	0
	dzirdes	1
	kustību	0
	psihiskie	2
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par ģipšanas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		
	T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par ģipšanas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT	0
Bērnu skaits		
	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*	0
Bērnu skaits		
		0

Izvērtēto bērnu ar FT skaits [^]	
Bērnu skaits	2
Tai skaitā pēc dzimuma	
Zēni	1
Meitenes	1
Tai skaitā pēc vecuma ^{**}	
0-11 mēn.	0
1-3 g.	1
4-6 g.	0
7-11 g.	0
12-17 g.	1
18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; ^{*}Pašvaldību aptauja; [^]Individuālo vajadzību izvērtējumi; ^{**}Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

27	3	5	0	0	5
DI mērķgrupa – pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 136 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 27 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 3 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, rindā gaidošo nav. Neviena persona izteikusi vēlmi pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 5. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviena persona ar GRT nav izteikusi vēlēšanos pārcelties uz Baltinavas novadu.

Sekojoši kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kuriem pakalpojumus jāplāno pašvaldībā, ir 5 personas.

Tabula 72. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	136
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
tai skaitā:	27
1.grupa	4
2.grupa	23
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē [*]	
Personu ar GRT skaits kopā	3
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	0
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits [^]	
Personu skaits kopā	5
t.sk. dzīvo sabiedrībā	5
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties [^]	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām [^]	
Personu skaits kopā	0

No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	5

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠAS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Baltinavas novadā nav ilgstošas sociālās aprūpes institūciju.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

Baltinavas novada ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu individuālo vajadzību izvērtējumi nav tikuši veikti.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUČĒJUMIEM

2	2	2		
Ģimenes ārsta konsultācija	“Atelpas brīdis”	Neirologs		
Sociālā un veselības aprūpe				
2				
Fizioterapeits; Psihologs; Ergoterapeits; Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam; Sociālā rehabilitētāja pakalpojums; Ģimenes asistenta pakalpojums; Radošās darbnīcas; Nodarbības prasmju apmācībai; Speciālais/ attīstošais pedagogs				
Sociālā rehabilitācija				
2				
Reiterapija; Mūzikas terapija; Smilšu terapija; Mākslas terapija; Kanisterapija Kustību/deju terapija				
Terapija				

Daugavpils pilsētā individuālo vajadzību izvērtējumi tikuši veikti 2 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. Šiem bērniem nepieciešamo pakalpojumu loks skatāms tabulā zemāk.

Tabula 73. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	2
SOCIĀLĀ APRŪPE	
“Atelpas brīža” pakalpojums	2
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	2
Neirologs	2
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	2
Ģimenes asistenta pakalpojums	2
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	2
Ergoterapeits	2
Psihologs	2
Fizioterapeits	2
Speciālais/ attīstošais pedagogs	2
Nodarbības prasmju apmācībai	2
Radošās darbnīcas	2
Logopēds	1
Izglītojošās atbalsta grupas	1
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	2
Mākslas terapija	2
Kustību/deju terapija	2

Smilšu terapija	2
Reiterterapija	2
Kanisterapija	2
IZGLĪTĪBA	
Specializētās mācību programmas apguve	2
Mājamācība	2
Iekļaujošā izglītības programma	2
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	1
TRANSPORTS	
Specializētais transports	2
PALĪGLĪDZEKĻI	
Pašaprūpes palīgierīces	1
Palīgīdzekļi māsaimniecībai un telpu pielāgošanai	1
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	1

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

5	5	5	5	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	

Baltinavas novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 5 personām, no kurām visas šobrīd dzīvo sabiedrībā. Neviena persona, kas šobrīd dzīvo citās pašvaldībās, izteikusi vēlmi DI procesa ietvaros pārcelties uz Baltinavas novadu. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 5.

Visiem 5 mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu un individuālas nodarbības), Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā un specializēto darbnīcu pakalpojumi.

Tabula 74. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	5
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	5
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	5
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	5
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	5

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Baltinavas novadā darbojas 1 pirmsskola, 2 vispārējās pamatizglītības, 1 vidējās izglītības iestāde, 1 profesionālās izglītības iestāde. Ir pieejama interešu izglītība. Novadā ir 1 profesionālas ievirzes skola.

2 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas. Novadā darbojas Baltinavas Kristīgā internātpamatskola: izglītības iestāde speciālās un profesionālās pamatizglītības programmu īstenošanai izglītojamiem ar speciālām vajadzībām, vienlaicīgi nodrošinot izglītojamo diennakts aprūpi un audzināšanu.

Vienā izglītības iestādē (Baltinavas Kristīgā internātpamatskolā) telpas ir pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai.

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļauta tikai viena ārstniecības institūcija novadā – Pilānes Māras – ģimenes ārsta prakse.

Tuvākā slimnīca ir Balvu – Gulbenes slimnīcu apvienības Balvu slimnīca (36 km, apmēram 30 min. brauciena attālumā).

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju novadā pakalpojumus nodrošina 1 ģimenes ārsts, darbojas 1 aptieka.

Kultūra un brīvais laiks

Kultūras pasākumu galvenais organizators ir Baltinavas kultūras nams, tajā darbojas 8 amatiermākslas kolektīvi. Gan Baltinavas novada muzejs, gan Baltinavas bibliotēka dažādu projektu ietvaros piedāvā iedzīvotājiem apmeklēt meistarklases un pasākumus.

Pašvaldībā ir apmierinošs sportošanas iespēju nodrošinājums, nav jauniešu centra.

Transports un ceļu infrastruktūra

Ceļu tīklu Baltinavas novadā veido gan valsts, gan pašvaldības ceļi. Novada teritoriju no ziemeļiem uz dienvidiem šķērso valsts reģionālais autoceļš P-45 Viļaka–Baltinava–Kārsava ar asfaltbetona segumu, valsts vietējie ceļi Tilža–Baltinava, Tilža–Pazlauka, Žeikari–Punduri, Cērpene–Grūšļeva–Baltinava un Čilipīne–Stabļova–Demerova ar grants segumu, kā arī novada ceļi ar grants segumu. Kā norādīts Baltinavas novada attīstības programmā 2012.–2018. gadam, pašvaldības ceļiem nav pietiekoši kvalitatīvs ceļu segums, jo trūkst līdzekļu to remontam un būvei.

Tiešā sabiedrisko autobusu satiksme ir samērā ierobežota – darbdienās pieejami 5 reisi uz Balviem (ceļā 45–80 min.), 1 reiss uz Rēzekni (ceļā ~ 90 min.) un 1 reiss uz Rīgu, caur Gulbeni (ceļā pavadot gandrīz 5 stundas).

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā DI mērķgrupām netiek nodrošināti sociālie un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pērk no Balvu novada pašvaldības “Pansionāta Balvi” un Viļakas novada Šķilbēnu sociālās aprūpes mājas. Pakalpojums aprūpe mājās pirkts no biedrības “Latvijas Samariešu apvienība”; krīzes centra pakalpojums pirkts no nodibinājuma “Latgales Reģionālais atbalsta centrs Rasas pērlis”.

Pašvaldības institūcijās ir 4 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 2 sociālā darba speciālisti – 1,7 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 75. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	4
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	2
t.sk. sociālie darbinieki kopā	2
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	1
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	1
Pašvaldības sociālos pakalpojumus saņēmušie klienti kopā (personu skaits)	

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, sniedz psihologa pakalpojumu un, ka pie esošajiem resursiem būtu iespējams palielināt psihologa pakalpojumu saņēmēju cilvēku skaitu. Jau tagad to saņem ikviens, kuram nepieciešams atbalsts. Transporta pakalpojumu nodrošināšanai tiek izmantots pašvaldības rīcībā esošais transports, specializētais transports tiek nomāts uz pakalpojuma sniegšanas brīdi pēc pieprasījuma.

KOPSAVILKUMS

Baltinavas novads pēc iedzīvotāju skaita (1 176) ir maza pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir mazs mērķgrupu pārstāvju kopskaits (7), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā – 5 personas ar GRT un 2 bērni ar FT. 2016. gadā neviens pašvaldībā deklarētais bērns neatrodas ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās.

Baltinavas novads atrodas Krievijas pierobežā, salīdzinoši nomaļus, tālu no republikas nozīmes pilsētām, ar ierobežotām sabiedriskā transporta iespējām.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā daļēji atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam. Pašvaldībā nav jauniešu centra un ambulatorie pakalpojumi.

Pašvaldībā ir neliela brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras nami, mākslinieciskā pašdarbība, ierobežotas sporta aktivitātes). Turklāt pieejamību DI mērķgrupām lielā mērā ierobežo vides pieejamība.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir neliels, bet abās vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas. Turklāt viena no tām ir Baltinavas Kristīgā internātpamatskola: izglītības iestāde speciālās un profesionālās pamatizglītības programmu īstenošanai izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām, vienlaicīgi nodrošinot izglītojamo diennakts aprūpi un audzināšanu. Šajā skolā ir nodrošināta pilnīga vides pieejamība.

Pašvaldībā DI mērķgrupām netiek nodrošināti sociālie un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Turklāt pašvaldībā nav arī audžuģimeņu.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālas nodarbības un dienas centrā), kā arī specializēto darbnīcu pakalpojumi.

5.1.5. Balvu novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

220	1 040,0 km²	13 894	13,5%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Balvi, kas ir reģionālās nozīmes attīstības centrs, atrodas 220 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākais nacionālās nozīmes attīstības centrs ir Rēzekne (80 km). Citi tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Gulbene (34 km), Ludza (85 km), Madona (86 km), Preiļi (115 km). Attālums līdz Krievijas robežai ir 35 km.

Balvu novads robežojas ar Viļakas novadu, Baltinavas novadu, Rugāju novadu, Rēzeknes novadu un Kārsavas novadu, kā arī VPR teritorijā esošajiem novadiem: Alūksnes novadu, Gulbenes novadu, Lubānas novadu un Madonas novadu.

Balvu novadā ietilpst Balvu pilsēta un 10 pagasti – Balvu, Kubulu, Vīksnas, Bērzpils, Bērzkalnes, Lazdulejas, Krišjāņu, Briežuciema, Tilžas un Vectilžas.

Balvu novada teritorija ir 1 040 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 13 894 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir nedaudz samazinājies (–5%). Dzimušo skaits bijis svārstīgs, bet trīs gadu laikā posmā uzrāda samazinājuma tendenci. Taču galvenokārt iedzīvotāju skaita samazinājumu radījusi migrācija. Iedzīvotāju blīvums ir 13,4 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016–2025⁹⁸ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 12 687 iedzīvotāji un 2025. gadā – 10 952.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 13,5 %, un pēdējo trīs gadu laikā tas ir nedaudz samazinājies (–2%).

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir bijuši svārstīgi, taču ar tendenci pēdējā gada laikā samazināties, 2016. gadā sasniedzot 32,03 EUR.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, Balvu novada attīstības programma 2018. – 2024.gadam.

Tabula 76. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	1 040,0
Iedzīvotāju skaits*	2016	13 894
	2015	14 257
	2014	14 606
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	–712

⁹⁸ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-5
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	13,4
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	97
	2015	118
	2014	110
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-13
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-12
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-0,9
	2015	-1,0
	2014	-0,8
	Vidējais 2014–2016 (%)	-0,9
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,7
	2015	-1,4
	2014	-1,7
	Vidējais 2014–2016 (%)	-1,6
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	13,5
	2015	14,9
	2014	15,2
	Izmaiņas 2016/2014	-1,7
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	32,03
	2015	33,92
	2014	33,21
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

73	16	10	1	3
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 73 pašvaldības bērnu 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits nav būtiski mainījies. Visvairāk – 49 – bērni ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 16 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, bet 8 bērni – audžuģimenēs.

28 no 73 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13–17 gadu veci, 35 – 4–12 gadīgi, bet 10 – 0–3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 87 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir palielinājies. Pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir 109 bērni, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 43 aizbildņi un 3 audžuģimenes, bet 2 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir bijis svārstīgs, taču ar tendenci mazināties, audžuģimeņu skaits – nav mainījies, adoptētāju – samazinājies.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 14 pašvaldībā deklarētajiem bērniem, kuri atrodas ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs, 10 no tiem – Tilžas internātpamatskolas struktūrvienībā "Ābeļzieds" dzīvojoši bērni, 1

bērns, kas uzturas VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" (Daugavpils nov.), bet 3 bērni atrodas citos reģionos: 1 – VSAC "Rīga" filiāle "Rīga" (Rīga), 2 – VSAC "Rīga" filiāle "Pļavnieki" (Rīga).

Puse (7) no iestādēs esošajiem bērniem ir zēni, puse (7) – meitenes. Dalījumā pēc vecuma novērojams, ka 9 bērni ir 7-17 gadus veci, 2 – jaunāki par 1-7 gadu vecumā, 3 – jaunāki par 1 g.v..

Pusei bērnu (7 no 14) iemesls nonākšanai institucionālā aprūpē ir vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā. Otrs biežākais iemesls – alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē (4 no 14). Vecāka veselības stāvokļa (tai skaitā invaliditātes) dēļ institūcijās atrodas 4 no 14 bērniem.

Tabula 77. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	73
	2015	70
	2014	73
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	8
	2015	6
	2014	8
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	49
	2015	48
	2014	54
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-5
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	16
	2015	16
	2014	11
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+5
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0–3 (ieskaitot)	10
	4–12 (ieskaitot)	35
	13–17 (ieskaitot)	28
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	87
	2015	74
	2014	56
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+31
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	43
	2015	42
	2014	47
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-4
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	3
	2015	3
	2014	3
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		

	2016	2
	2015	1
	2014	7
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-5
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	109
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
	BSAC izvērtēto bērnu skaits	14
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas – institūcijas		
	LPR	11
	Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļziņi", Balvu nov.	10
	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	1
Citos reģionos		
	RPR: VSAC "Rīga" fil. "Pļavnieki", Rīga	2
	RPR: VSAC "Rīga" fil. "Rīga", Rīga	1
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	7
	Meitenes	7
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0–11 mēn.	3
	1–3 g.	1
	4–6 g.	1
	7–11 g.	5
	12–17 g.	4
	18 g.	0
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
	Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā	7
	Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē	4
	Vecāka veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)	4
	Cits	1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

144	13 / 1	11	47
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0–17 g.v. / t.sk. 0–4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 144 bērni ar invaliditāti. 13 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 1 bērns līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir 11 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 47 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 30 no tiem ir zēni, 17 – meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka 3 bērni ir jaunāki par 4 gadu vecumu, 8 bērni ir vecumā no 4 līdz 6 gadiem, 18 – 7-11 gadiem, bet 17 – vecumā no 12 līdz 17 gadiem. Viens bērns jau ir sasniedzis pilngadību.

Tabula 78. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	144
	2015	149
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	42

Tai skaitā:		
	redzes	3
	dzirdes	2
	kustību	17
	psihiskie	20
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		13
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		1
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		11
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		47
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	30
	Meitenes	17
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	3
	4-6 g.	8
	7-11 g.	18
	12-17 g.	17
	18 g.	1

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

195	25	39	0	2	41
DI mērķgrupa – pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 1 612 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 195 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 25 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, un 2 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma, un tās ir uzņemtas rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 39. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviena no šīm personām nevēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā.

2 personas ar GRT, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi citās pašvaldībās, ir izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi Balvu novadā. Abas personas ir no VPR.

Sekojoši pašvaldībā ir 41 persona ar GRT, kurām nepieciešams plānot pakalpojumus DI projekta ietvaros.

Tabula 79. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	1 612
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	1.grupa
	2.grupa

Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	25
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	2
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	39
t.sk. dzīvo sabiedrībā	39
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	2
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	2
VPR: VSAC "Latgale" fil. "Litene", Gulbenes nov.	2
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	41

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠAS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 2 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas – viena sniedz pakalpojumus bērniem, viena pilngadīgām personām. Tikai viena institūcija – Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļzieds" – sniedz pakalpojumus DI mērķgrupai, nodrošinot pakalpojumus bērniem ārpusģimenes aprūpē. Otra institūcija – Balvu novada pašvaldības "Pansionāts "Balvi"" – sniedz pakalpojumus pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem.

Detalizēta informācija un dati par Balvu novada pašvaldības Tilžas internātpamatskolas struktūrvienībā Ābeļzieds dzīvojošajiem bērniem skatāma šīs institūcijas reorganizācijas plānā (LPR DI plāna pielikumā).

Tabula 80. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā – raksturojums

	Balvu novads	Balvu novada pašvaldības "Pansionāts "Balvi""	Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļzieds", Balvu nov.
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	188	177	11
Vīrieši/ Zēni	100	95	5
Sievietes/ Meitenes	88	82	6
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	180	170	10
BĒRNI			
Bērnu skaits institūcijā kopā			
2016	11	0	11
2015	12	0	12
2014	0	0	Nav datu
Pārskata gadā uzņemto bērnu skaits institūcijā kopā			
2016	15	0	15
2015	6	0	6
2014	0	0	Nav datu
Pārskata gadā izstājušies bērni no institūcijas kopā			
2016	16	0	16

	Balvu novads	Balvu novada pašvaldības "Pansionāts "Balvi" "	Tiļžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļziedis" , Balvu nov.
2015	1	0	1
2014	0	0	Nav datu
Vecums (2016. g.)			
0 – 1g.v. (1g. 11 mēn. 30d. ieskaitot)	0	0	0
2 – 3 g.v.	1	0	1
4 g. v.	1	0	1
5 – 6 g. v.	1	0	1
7 – 12 g. v.	3	0	3
13 – 14 g.v.	2	0	2
15 – 17 g.v.	3	0	3
Iemesli bērnu ievietošanai institūcijā			
bez vecāku gādības palikušie bērni, t.sk.	11	0	11
atņemtas bērnu aprūpes tiesības	6	0	6
atņemtas bērnu aizgādības tiesības	5	0	5
2016. gadā izstājušies bērni no institūcijas			
izstājušies bērni – kopā	16	0	16
izstāšanās iemesli			
atgriezušies pie vecākiem	10	0	10
nodoti aizbildnībā	3	0	3
nodoti audzināšanā audžuģimenēs	2	0	2
aizgājuši patstāvīgā dzīvē	1	0	1
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT			
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā			
2016	177	177	0
2015	164	164	0
2014	171	171	Nav datu
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā			
2016	104	104	0
2015	85	85	0
2014	80	80	Nav datu
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā			
2016	91	91	0
2015	92	92	0
2014	76	76	Nav datu
Vecums (2016. g.)			
18 – 25 g.v.	1	1	0
26 – 35 g.v.	0	0	0
36 – 50 g.v.	11	11	0
51 – 61 g.v.	36	36	0
62 – 69 g.v.	26	26	0
70 – 79 g.v.	48	48	0
80 – 89 g.v.	46	46	0

10	9	8	4	3
Kanisterapija	Mūzikas terapija	Mākslas terapija	Kustību/deju terapija	Smilšu terapija
Terapija				

Individuālo vajadzību izvērtējumi tikuši veikti 14 Balvu novadā deklarētiem bērniem. 10 no viņiem dzīvo Balvu novada Tilžas internātpamatskolas struktūrvienībā "Ābeļzieds", 1 – VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni", Daugavpils novadā, 3 – RPR institūcijās Rīgā.

Kā vēlamā aprūpes forma visbiežāk individuālajos izvērtējumos norādīta audžuģimene vienas ģimenes bērniem (6) un audžuģimene (4).

Ļoti nepieciešami izvērtētajiem bērniem ir tādu speciālistu pakalpojumi kā fizioterapeits (14), psihologs (9), ergoterapeits (9) un logopēds (9). Bērniem nepieciešami arī tādi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi kā izglītojošas atbalsta grupas (10) un nodarbības prasmju apmācībai (11).

Lielai daļai bērnu nepieciešami arī dažādu terapiju pakalpojumi – kanisterapija (10), mūzikas terapija (9), mākslas terapija (8).

Tabula 81. Bērni ārpusģimenes aprūpē – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Balvu novads	Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļzieds", Balvu nov.	RPR: VSAC "Rīga" fil. "Pļavnieki", Rīga	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	RPR: VSAC "Rīga" fil. "Rīga", Rīga
INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	14	10	2	1	1
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ					
Audžuģimene vienas ģimenes bērniem	6	6	0	0	0
Audžuģimene	4	1	2	0	1
Aizbildnība	3	2	0	0	1
Terapeitiskā audžuģimene	1	1	0	0	0
Audžuģimene pusaudžiem	1	1	0	0	0
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	1	1	0	0	0
ĢVPP					
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	2	0	2	0	0
Grupu māja (dzīvoklis)	2	2	0	0	0
Jauniešu māja	1	1	0	0	0
Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	1	0	0	1	0
SOCIĀLĀ APRŪPE					
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	1	0	0	1	0
VESELĪBAS APRŪPE					
Ģimenes ārsta konsultācija	2	0	0	1	1
Psihiatra konsultācijas	1	0	0	1	0
Neirologs	1	0	0	0	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs					
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	2	1	0	1	0
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	2	1	0	1	0
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA					
Fizioterapeits	14	10	2	1	1
Nodarbības prasmju apmācībai	11	10	0	1	0
Izglītojošās atbalsta grupas	10	10	0	0	0

	Balvu novads	Triižas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļziēds", Balvu nov.	RPR: VSAC "Rīga" fili. "Pļavnieki", Rīga	VSAC "Latgale" fili. "Kalkūni", Daugavpils nov.	RPR: VSAC "Rīga" fili. "Rīga", Rīga
Logopēds	9	7	2	0	0
Ergoterapeits	9	8	0	1	0
Psihologs	9	8	0	1	0
Radošās darbnīcas	6	5	0	1	0
Speciālais/ attīstošais pedagogs	3	2	0	1	0
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	2	0	0	1	1
Psihoterapeits	2	2	0	0	0
Pēc traumatisma programmas	1	0	0	1	0
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	1	0	0	1	0
Ģimenes asistenta pakalpojums	1	1	0	0	0
Saskarsmes treniņgrupas BF	1	0	0	1	0
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS					
Kanisterapija	10	10	0	0	0
Mūzikas terapija	9	8	0	1	0
Mākslas terapija	8	8	0	0	0
Kustību/deju terapija	4	4	0	0	0
Smišņu terapija	3	3	0	0	0
Reiterapija	2	1	0	1	0
MarteMeo	1	0	0	1	0
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija	1	0	0	1	0
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	1	0	0	1	0
IZGLĪTĪBA					
Iekļaujošā izglītības programma	5	4	0	1	0
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	1	0	0	1	0
TRANSPORTS					
Sabiedriskais transports	5	5	0	0	0
Specializētais transports	1	0	0	1	0

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

45	35	30	13	3	1	
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	Ķirurgs	
Sociālā un veselības aprūpe						
45	45	45	38	32	31	
Fizioterapeits	Psihologs	Ergoterapeits	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Nodarbības prasmju apmācībai	Radošās darbnīcas	Izglītojošās atbalsta grupas
Sociālā rehabilitācija						

41	36	35	33	29
Mūzikas terapija	Reitterapija	Mākslas terapija	Kanisterapija	Smilšu terapija
Terapija				

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 47 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datus, secināms, ka nepieciešamākie sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi ir: ģimenes ārsta konsultācija (45 bērniem), neirologs (35), "Atelpas brīdis" (30).

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: fizioterapeits (45 bērniem), psihologs (45), ergoterapeits (45), sociālā rehabilitētāja pakalpojums (38), nodarbības prasmju apmācībai (32), radošās darbnīcas (31), izglītojošās atbalsta grupas (31).

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: mūzikas terapija (41 bērnam), reitterapija (36), mākslas terapija (35), kanisterapija (33), smilšu terapija (29).

27 no 47 izvērtētajiem bērniem nepieciešama mājapmācība, 10 – specializētās mācību programmas apguve, 10 – atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums), 14 – iekļaujošā izglītības programma, bet 19 bērniem – tālmācība.

Tabula 82. Bērni ar FT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	47
SOCIĀLĀ APRŪPE	
"Atelpas brīža" pakalpojums	30
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	45
Neirologs	35
Psihiatra konsultācijas	13
Ķirurgs	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	3
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Ergoterapeits	45
Psihologs	45
Fizioterapeits	45
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	38
Nodarbības prasmju apmācībai	32
Izglītojošās atbalsta grupas	31
Radošās darbnīcas	31
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	19
Ģimenes asistenta pakalpojums	16
Speciālais/ attīstošais pedagogs	14
Pēc traumatisma programmas	9
Logopēds	9
Saskarsmes treniņgrupas BF	5
Dienas aprūpes centrs	4
Psihoterapeits	4
Defektologs	2
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	41
Reitterapija	36
Mākslas terapija	35
Kanisterapija	33

Smilšu terapija	29
Kustību/deju terapija	27
Delfīnu terapija	6
Tera spēle	4
Kognitīvi biheiviorālā terapija	1
IZGLĪTĪBA	
Mājamācība	27
Tālmācība	19
Iekļaujošā izglītības programma	14
Specializētās mācību programmas apguve	10
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	10
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	6
Profesionālās izglītības programmas apguve	3
TRANSPORTS	
Specializētais transports	41
PALĪGLĪDZEKĻI	
Pašaprūpes palīgierīces	12
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	12
Pārvietošanās palīgierīces	6
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	2
Protezēšanas – ortozēšanas palīgierīces	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

41	40	39	38	31
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Grupu dzīvokļa pakalpojumi

Balvu novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 39 personām, no kurām visas šobrīd dzīvo sabiedrībā. 2 personas, kas šobrīd dzīvo citās pašvaldībās (VPR), izteikušas vēlmi DI procesa ietvaros pārcelties uz dzīvi Balvu novadā. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 41.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības) (nepieciešami 41 personai), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas) (40), Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (39), specializēto darbnīcu pakalpojumi (38), grupu dzīvokļa pakalpojumi (31). Savukārt 11 personām nepieciešami arī sociālā mentora pakalpojumi.

Tabula 83. Pilngadīgas personas ar GRT – nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	41
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	41
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	40
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	39
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	38
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	31
Sociālais mentors	11
Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	3
Sociālā māja	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā, mājas lapā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Balvu novadā ir 5 pirmsskolas, 8 vispārējās pamatizglītības, 4 vidējās izglītības iestādes, 3 profesionālās izglītības iestādes. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 3 skolās.

5 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas.

3 no 7 vispārējās izglītības iestāžu ēkām ir pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai, 2 iestādēs telpas ir daļēji piemērotas, 2 skolās nav piemērotas (Bērzpils vidusskola, Balvu pamatskola).

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 31 ārstniecības institūcija Balvu novadā.

Novadā darbojas SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība", kas, kā minēts iestādes mājaslapā, ir ambulatoro un stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanas iestāde, kuras mērķis ir kvalificētas stacionārās un ambulatorās medicīniskās palīdzības sniegšana, konsultatīva un profilaktiska veselības aprūpe Balvu, Gulbenes, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadu iedzīvotājiem, kā arī citiem iedzīvotājiem. Iestādes filiāle atrodas Balvos un tās mājaslapā atspoguļotā informācija liecina, ka slimnīcā ir šādas nodaļas: Uzņemšanas, Bērnu, Ķirurģijas, Intensīvās terapijas, Operāciju bloks, Terapijas nodaļa, ar neiroloģijas gultām un Ginekoloģijas un dzemdību nodaļa. Darbojas arī poliklīnika.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, novadā pakalpojumus nodrošina 11 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 3 institūcijās. Pašvaldībā praktizē 2 zobārsti.

Kultūra un brīvais laiks

Kultūras pasākumus un aktivitātes novadā rīko un iespēju attīstīt radošo darbību nodrošina Balvu Kultūras un atpūtas centrs un citi kultūras centri pagastos (kopā 9). Aktīvi darbojas arī 12 bibliotēkas un 1 muzejs.

Pašvaldībā darbojas 78 mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi, 1 jauniešu centrs. Novadā ir plašs sportošanas iespēju nodrošinājums: darbojas Balvu Sporta centrs, kā arī pieejams peldbaseins, kas piedāvā arī hidromasāžas baseinu bērniem un pilngadīgām personām. Tāpat baseina telpās pieejama sāls istaba.

Transports un ceļu infrastruktūra

Balvu novadu šķērso autoceļi: Gulbene – Balvi – Viļaka – Krievijas robeža ("Vientuļi") (P35), Balvi – Kapūne (P47) un Rēzekne – Gulbene (P36), kā arī Viļaka – Kārsava (projekts "Austrumu stīga" ceļš) (P45).

Balvu novadā sabiedrisko transporta pakalpojumus nodrošina autobusu pārvadājumi un pagasta pārvalžu autobusi, kas nodrošina skolēnu pārvadājumus. Balvu pilsētā ir atjaunota autoosta, nodrošināta pasažieru satiksme uz Rīgu, Gulbeni, Alūksni, Rēzekni un tuvākajiem lauku centriem. Tomēr apkārtējo teritoriju sasniedzamību nepieciešams uzlabot. Balvu novadā sabiedriskā transporta pakalpojumu reģionālās vietējās nozīmes maršrutu tīkls sastāv no 30 autobusu maršrutiem.

Reģionālās vietējās nozīmes autobusu maršruti pilnībā pārklāj bijušā rajona teritoriju, savienojot apdzīvotās vietas ar galvenajiem attīstības centriem (galvenokārt ar Balvu pilsētu, kā galveno iestāžu, darījumu, rūpniecisko, sabiedrisko un kultūras centru).

Balvu novada sabiedriskā transporta satiksme atsevišķās vietās ir vairāk koncentrēta, nodrošinot biežāku pakalpojuma pieejamību tiem iedzīvotājiem, kuri dzīvo vai strādā tuvāk novada galvenajiem ceļiem, bet uz ceļiem, kas savieno ar mazākajām apdzīvotajām vietām, sabiedriska transporta nodrošinājums ir zemāks.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Aprūpe mājās	Sociālās rehabilitācijas institūcija			
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Aprūpe mājās	Grupu dzīvoklis			
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju, pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami ilgstošās sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpes mājās un grupu dzīvokļu pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Vairākus no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, tai skaitā izglītības iestādes struktūrvienība. Aprūpi mājās nodrošina biedrība "Latvijas Samariešu apvienība" dienesta "Samariešu atbalsts mājās" Vidzemes nodaļa, savukārt sociālo rehabilitāciju nodrošina SIA "Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs" Balvu filiāle.

Tabula 84. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Biedrība "Latvijas Samariešu apvienība" dienesta "Samariešu atbalsts mājās" Vidzemes nodaļa	Biedrības struktūrvienība	Aprūpe mājās		⊗	⊗	Krasta iela 1, Balvi, Balvu nov., LV-4501
Balvu novada pašvaldības Pansionāts "Balvi"	Pašvaldības iestāde	Grupu dzīvoklis			⊗	Pansionāta apbraucamā iela 1, Celmene, Kubulu pag., Balvu nov., LV-4566
Tilžas internātpamatskolas struktūrvienība "Ābeļzieds"	Izglītības iestādes struktūrvienība	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗			Pārupes iela 4, Tilža, Tilžas pag., Balvu nov., LV-4572
SIA "Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centrs" Balvu filiāle	SIA struktūrvienība	Sociālās rehabilitācijas institūcija		⊗		Brīvības iela 47, Balvi, Balvu nov., LV-4501

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

*ĀA – bērni ārpusģimenes aprūpē; FT – bērni ar FT; GRT – pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pērk no VSAC "Latgale" filiāles "Kalkūni", no VSAC "Rīga" filiāle "Pļavnieki", no VSAC "Rīga" filiāle "Rīga", savukārt aprūpe mājās pakalpojums pirktis no biedrības "Latvijas Samariešu apvienība".

Pašvaldības institūcijās ir 44 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 21 sociālā darba speciālists – 1,5 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 85. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	44
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	21
t.sk. sociālie darbinieki kopā	18
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	12
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	6
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	2
t.sk. sociālie rehabilitētāji kopā	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka pie esošā resursu nodrošinājuma nav iespējams palielināt apkalpoto klientu skaitu līdzšinējo sociālo pakalpojumu sniegšanai. Lai nākotnē pašvaldība spētu piedāvāt sociālos pakalpojumus plašākam klientu lokam, nepieciešams risināt gan telpu jautājumu, gan arī rast iespēju piesaistīt papildu finansējumu, t.sk., lai piesaistītu arī papildu personālu.

Pašvaldības vērtējumā dienas centra Sociālajā dienestā, lai nodrošinātu apkalpoto klientu skaita pieaugumu, nepieciešams rast gan finanšu, gan tehniskos, gan cilvēkresursus. Arī vides pieejamības jautājums ir jārisina, jo šobrīd pakalpojums atrodas ēkas 3. stāvā un tikai izņēmuma gadījumos iespējams izmantot pacelēju.

Lai audzētu grupu dzīvokļa klientu skaitu, ar līdzšinējiem resursiem to nav iespējams paveikt – nepieciešami gan finanšu, gan tehniskie, gan cilvēkresursi. Vides pieejamība telpās ir nodrošināta.

Finanšu un tehniskie resursi atbalsta grupu pakalpojuma sniegšanai vērtēti kā pietiekami, tomēr, lai spētu pakalpojumu nodrošināt lielākam skaitam iedzīvotāju, svarīgi palielināt speciālistu skaitu pakalpojuma nodrošināšanai. Arī šajā gadījumā nepieciešams pārdomāt vides pieejamības jautājumu, jo pakalpojums fiziski atrodas ēkas 3. stāvā un izņēmuma gadījumos iespējams izmantot pacelēju. Līdzīga situācija ir arī konsultatīvā atbalsta sniegšanai. Asistenta pakalpojuma sniegšana personām ar invaliditāti kavē pilnveidot cilvēkresursu trūkums, jo, kā vērtē pašvaldība, finanšu un tehniskie resursi ir pietiekami. Vērtējot ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūciju darbības nodrošināšanu, pensionātā "Balvi" ir nepietiekams cilvēkresursu skaits, savukārt Tilžas internātpamatskolas struktūrvienībā "Ābeļzieds" ir nepietiekoši gan finanšu, gan tehniskie, gan cilvēkresursi, lai palielinātu klientu skaitu.

Pašvaldība arī atzīmē, ka šobrīd nav iespējams nodrošināt specializētā autotransporta pakalpojumus.

KOPSAVILKUMS

Balvu novads pēc iedzīvotāju skaita (13 894) ir vidēji liela pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir salīdzinoši liels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (102), kuriem jānodrošina SBSPP pašvaldībā – 41 persona ar GRT, 47 bērni ar FT un 14 bērni ārpusģimenes aprūpē.

Novads atrodas salīdzinoši netālu no citiem reģionālas nozīmes attīstības centriem, kā arī robežojas ar pašvaldībām, kas atrodas VPR. Balvu novada sabiedriskā transporta satiksme atsevišķās vietās ir vairāk koncentrēta, nodrošinot biežāku pakalpojuma pieejamību tiem iedzīvotājiem, kuri dzīvo vai strādā tuvāk novada galvenajiem ceļiem, bet uz ceļiem, kas savieno ar mazākajām apdzīvotajām vietām, sabiedriska transporta nodrošinājums ir zemāks.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā gandrīz pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam. Vienīgā neatbilstība ir – nav pieejams stacionārais veselības aprūpes pakalpojums.

Pašvaldībā ir pietiekama brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība, daudzveidīgas sporta aktivitātes), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir pietiekošs, speciālās izglītības programmas pieejamas 5 iestādēs. Pilnīga vides pieejamība nodrošināta tikai 3 no 7 iestāžu ēkām.

Pašvaldībā tiek nodrošināts neliels sociālo pakalpojumu klāsts. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpes mājās un grupu dzīvokļu pakalpojumi. Bērniem ārpusģimenes aprūpē vai tās riska grupā pieejami ilgstošas sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir tikai 3 audžuģimenes, un to skaits pēdējo gadu laikā nav mainījies.

Vairākus no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, tai skaitā izglītības iestādes struktūrvienība. Aprūpi mājās nodrošina biedrība, savukārt sociālo rehabilitāciju nodrošina SIA filiāle.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ārpusģimenes aprūpē nepieciešamas audžuģimenes (arī vienas ģimenes bērniem), kā arī fizioterapeita, psihologa, ergoterapeita, logopēda un dažādu terapiju pakalpojumi. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums, dažādas terapijas un nodarbības. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami grupu dzīvokļu, specializēto darbnīcu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.

Esošo pakalpojumu kapacitātes palielināšanai nepieciešams rast gan finanšu, gan tehniskos, gan cilvēkresursus.

5.1.6. Cības novads

Cības novads DI projektā nepiedalās, tādēļ šajā sadaļā sniegts tikai vispārīgs pašvaldības raksturojums, bet nav detalizēta DI mērķgrupu, kā arī sociālo un vispārējo pakalpojumu analīze.

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

282	508,9 km²	2 944	24,0%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Cības novads atrodas 282 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir Rēzekne (42 km) un Daugavpils (132 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Ludza (13 km), Preiļi (95 km), Krāslava (105 km). Attālums līdz Krievijas robežai 15 km, Krievijas robeža novada austrumos stiepjas 37 km garumā. Novads robežojas ar Ludzas, Rēzeknes un Kārsavas novadiem. Novada platība 508,9 km²; novada teritoriāli administratīvās vienības: Blontu pagasts, Cības pagasts, Līdumnieku pagasts, Pušmucovas pagasts un Zvirgzdenes pagasts.

Saskaņā ar PMLP datiem Cības novadā 2016. gadā dzīvoja 2 944 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir samazinājies (-4%), ievērojami mazinājies dzimušo skaits salīdzinot ar 2014. gadu (-34%), migrācijas ietekme uz iedzīvotāju skaita samazinājumu bijusi neliela. Iedzīvotāju blīvums ir 5,8 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016–2025⁹⁹ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 2 661 iedzīvotājs un 2025. gadā – 2 297.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 24%, un pēdējo trīs gadu laikā tas ir bijis līdzīgs.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem pēdējos trīs gados ir bijis mainīgs – gan pieaudzis, gan mazinājies, 2016. gadā sastādot 25,59 EUR uz 1 iedzīvotāju

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Cības novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. gadam un Cības novada attīstības programma 2012.–2018. gadam.

Tabula 86. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	508,9
Iedzīvotāju skaits*	2016	2 944
	2015	3 003
	2014	3 082
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-138
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)	2016	5,8

⁹⁹ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

Dzimušo skaits (civl.)*		
	2016	19
	2015	26
	2014	29
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-10
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-34
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-1,5
	2015	-0,7
	2014	-0,7
	Vidējais 2014–2016 (%)	-1,0
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-0,5
	2015	-1,9
	2014	-2,0
	Vidējais 2014–2016 (%)	-1,4
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	24,0
	2015	22,7
	2014	23,0
	Izmaiņas 2016/2014	+1,0
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	25,59
	2015	34,09
	2014	29,62
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-14

Datu avots: Reģionālās attīstības indikators modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

23	0	Nepiedalās DI	0	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 23 pašvaldības bērnu 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē, un pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir nedaudz audzis. 6 bērni ir ievietoti audžuģimenēs, un tas ir par 3 bērniem vairāk nekā 2014. gadā. 17 bērni ievietoti aizbildņa ģimenē, salīdzinot ar 2014. gadu tas ir par 2 bērniem vairāk. 2016. gadā neviens bērns nav ievietots ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (salīdzinājumam – 2 bērni 2014. gadā un 3 bērni 2015. gadā tika ievietoti).

15 no 23 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13–17 gadu veci, 6 bērni ir 4–12 gadīgi, bet 2 bērni 0–3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 3 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir bijis tikpat kā nemainīgs (4 bērni 2015. gadā, 3 bērni 2014. gadā).

Pašvaldībā 2016. gadā ir 15 aizbildņi un 1 audžuģimene, adoptētāju nav. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir nedaudz audzis (+2), audžuģimene ir tikai viena, adoptētāju arī iepriekš nav bijis.

Tā kā pašvaldība nepiedalās DI projektā, kā arī neviens bērns neatrodas ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā, nav veikts individuālais izvērtējums nevienam pašvaldībā deklarētam bērnam.

Tabula 87. Bērni ārpusģimenes aprūpē – mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	23
	2015	23
	2014	20
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+3
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	6
	2015	5
	2014	3
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+3
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	17
	2015	15
	2014	15
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+2
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	0
	2015	3
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0–3 (ieskaitot)	2
	4–12 (ieskaitot)	6
	13–17 (ieskaitot)	15
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	3
	2015	4
	2014	3
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	15
	2015	13
	2014	13
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+2
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	1
	2015	1
	2014	1
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

10	1 / 0	Nepiedalās DI	Nepiedalās DI
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0–17 g.v. / t.sk. 0–4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 10 bērni ar invaliditāti, no kuriem 1 ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT. Nav pieejami dati par bērniem ar FT, kuri ir pašvaldības redzeslokā un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Tabula 88. Bērni ar FT – mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā	
	2016
	10
	2015
	11
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem	
	2016
	5
Tai skaitā:	
	redzes
	0
	dzirdes
	1
	kustību
	0
	psihiskie
	4
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT	
	1
Bērnu skaits	
	1
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT	
	0
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*	
	Nav datu
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^	
	Nav datu

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

42	Nepiedalās DI	Nepiedalās DI	Nepiedalās DI	0	Nepiedalās DI
DI mērķgrupa – pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 309 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 42 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Nav pieejami dati par pašvaldības redzeslokā esošajām personām ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, jo Ciblas novads nepiedalās DI projektā.

Tabula 89. Pilngadīgas personas ar GRT – mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	309
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	42
	1.grupa
	5
	2.grupa
	37

Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	Nav datu
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	Nav datu
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	Nav datu
t.sk. dzīvo sabiedrībā	Nav datu
t.sk. dzīvo VSAC	Nav datu
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	Nav datu
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	Nav datu
Uz citu reģionu	Nav datu
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	0
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Ciblas novadā nav ilgstošas sociālās aprūpes institūciju.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĶIMENES APRŪPĒ

Uz pašvaldību neattiecas, jo Ciblas novads nepiedalās DI projektā.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

Uz pašvaldību neattiecas, jo Ciblas novads nepiedalās DI projektā.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

Uz pašvaldību neattiecas, jo Ciblas novads nepiedalās DI projektā.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Uz pašvaldību neattiecas, jo Ciblas novads nepiedalās DI projektā.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Aprūpe mājās				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Aprūpe mājās				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju, pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē nav pieejami pakalpojumi. Bērniem ar FT un personām ar GRT tiek nodrošināta aprūpe mājās. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

DI mērķgrupām pieejamos pakalpojumus nodrošina pašvaldības iestāde.

Tabula 90. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Ciblas novada Sociālais dienests Aprūpe mājās	Pašvaldības iestāde	Aprūpe mājās		⊗	⊗	49, Blonti, Blontu pag., Ciblas nov., LV-5706

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

*ĀA – bērni ārpusģimenes aprūpē; FT – bērni ar FT; GRT – pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldības institūcijās ir 6 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 5 sociālā darba speciālisti – 1,7 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 91. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Personu skaits kopā 2016.g.	6
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	6
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	5
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	4
t.sk. sociālie darbinieki kopā	1
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

KOPSAVILKUMS

Uz pašvaldību neattiecas, jo Ciblas novads nepiedalās DI projektā.

5.1.7. Dagdas novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

268	947,3 km²	8 194	16,7%
Attālums no Rīgas	Teritorija	iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Dagdas novadā esošais administratīvais centrs Dagda, kas novietots novada centrālajā daļā, atrodas 268 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālas nozīmes attīstības centri ir: Rēzekne (60 km), Daugavpils (80 km). Tuvākie reģionālas nozīmes attīstības centri ir: Krāslava (35 km), Ludza (62 km), Preiļi (63 km), Līvāni (100 km). Attālums līdz Baltkrievijas robežai ir 20 km, līdz Krievijas robežai 45 km.

Dagdas novads robežojas ar Zilupes novadu, Ludzas novadu, Rēzeknes novadu, Aglonas novadu un Krāslavas novadu.

Dagdas novada administratīvajā teritorijā ietilpst Dagdas pilsēta un 10 pagasti. Lielākie Dagdas novada pagasti pēc teritorijas platības ir Andrupenes (136,23 km²), Ezernieku (128,62 km²) un Šķaunes pagasts (123,40 km²), bet vismazākie – Dagdas pagasts (57,32 km²), un Ķepovas pagasts (57,5 km²). Visattālākais novada pagasts ir Šķaunes pagasts – attālums no pagasta centra Šķaunes līdz Dagdas pilsētai ir 38 km.

Dagdas novada teritorija ir 947,3 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 8 194 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir samazinājies (–5%). Dzimušo skaits bijis svārstīgs, bet trīs gadu laika posmā neuzrāda samazinājuma tendenci. Sekojoši iedzīvotāju skaita samazinājumu galvenokārt radījusi migrācija. Iedzīvotāju blīvums ir 8,6 cilv./km², un pēdējo trīs gadu laikā tas nedaudz samazinājies atbilstoši iedzīvotāju kopskaita samazinājumam. Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacionāl izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016–2025¹⁰⁰ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 7 444 iedzīvotāji un 2025. gadā – 6 426.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir salīdzinoši liels – 16,7 %, kaut gan pēdējo trīs gadu laikā tas pavisam nedaudz, tomēr samazinājies.

¹⁰⁰ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacionāl. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir samazinājušies, 2016. gadā sasniedzot 51,68 EUR.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Dagdas novada Attīstības programma 2013.–2019. gadam, Dagdas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.

Tabula 92. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	947,3
Iedzīvotāju skaits*	2016	8 194
	2015	8 427
	2014	8 634
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-440
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-5
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)	2016	8,6
Dzimušo skaits (cilv.)*	2016	63
	2015	70
	2014	57
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	6
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	+11
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)	2016	-1,1
	2015	-0,9
	2014	-1,0
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,0
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)	2016	-1,7
	2015	-1,5
	2014	-1,8
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,7
Bezdarba līmenis (%)^	2016	16,7
	2015	17,0
	2014	17,2
	Izmaiņas 2016/2014	-0,5
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)	2016	51,68
	2015	43,85
	2014	54,63
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-5

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUŠĪMENES APRŪPĒ

46	3	0	1	1
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 46 pašvaldības bērni 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pakāpeniski samazinājies. Visvairāk - 22 - bērni

ir ievietoti audžuģimenēs, 21 bērns ievietots aizbildņa ģimenē, bet ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās atrodas 3 bērni.

29 no 46 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 17 - 4-12 gadīgi, savukārt 0-3 gadīgi bērni ārpusģimenes aprūpē neatrodas.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 5 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir ievērojami samazinājies. Pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir 12 bērni, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 19 aizbildņi un 12 audžuģimenes, taču neviena persona nav ieguvusi adoptētāja statusu. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir samazinājies, audžuģimeņu skaits ir nemainīgs, bet adoptētāju novadā nav vispār.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 2 novada bērniem, kuri dzīvo citu pašvaldību BSAC - 1 bērnam no RPR - VSAC Rīga Baldonē un 1 bērnam Naujenes bērnu namā, Daugavpils novadā.

Abi iestādēs esošajiem bērniem ir zēni, vecumā no 7 līdz 17 gadiem. Iemesls viņu nonākšanai institucionālā aprūpē ir vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā un alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē.

Tabula 93. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	46
	2015	51
	2014	57
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	
		-11
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	22
	2015	23
	2014	27
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	
		-5
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	21
	2015	24
	2014	27
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	
		-6
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	3
	2015	4
	2014	3
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	
		+0
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	0
	4-12 (ieskaitot)	17
	13-17 (ieskaitot)	29
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	5
	2015	9
	2014	26
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	
		-21
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildņi bērnam		
	2016	19

	2015	22
	2014	25
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-6
Audzūgimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audzūgimenes statuss		
	2016	12
	2015	12
	2014	12
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	1
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	12
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		2
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		1
Naujenes bērnu nams, Daugavpils nov.		1
Citos reģionos		1
RPR: VSAC "Rīga" fil. "Baldone", Baldones nov.		1
Tai skaitā pēc dzimuma		
Zēni		2
Meitenes		0
Tai skaitā pēc vecuma**		
0-11 mēn.		0
1-3 g.		0
4-6 g.		0
7-11 g.		1
12-17 g.		1
18 g.		0
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā		2
Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē		1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

32	4 / 0	14	10
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 32 bērni ar invaliditāti. 4 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā nav neviena bērna līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir 14 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 10 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. Puse no tiem ir zēni, puse - meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka neviens bērns nav jaunāks par 4 gadu vecumu, 6 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 4 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem.

Tabula 94. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	32
	2015	28
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	14
Tai skaitā:		
	redzes	0
	dzirdes	2
	kustību	0
	psihiskie	12
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		4
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		0
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		14
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		10
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	5
	Meitenes	5
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	1
	7-11 g.	5
	12-17 g.	4
	18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

91	58	5	0	0	5
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 611 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 91 persona (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 58 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, taču nevienai no personām nav lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma, un tās nav stājušās rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 5. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviena persona nav izteikusi vēlmi pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā. Tāpat arī neviena persona ar GRT, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi citās pašvaldībās, nav izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi Dagdas novadā.

Sekojoši - DI projekta ietvaros pašvaldībā jāplāno pakalpojumi 5 personām ar GRT.

Tabula 95. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	611
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	91
	1.grupa
	24
	2.grupa
	67
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	58
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	0
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	5
t.sk. dzīvo sabiedrībā	5
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	0
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	5

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 1 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija - Veselības un sociālo pakalpojumu centrs "Dagda", kas sniedz pakalpojumus pilngadīgām personām - pensijas vecuma personām un personām ar dažādiem traucējumiem, tai skaitā DI mērķgrupai - pilngadīgām personām ar GRT.

Tabula 96. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Dagdas novads	Dagdas pašvaldības iestāde Veco lauku pensionāts "Ābejdārzs"
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	38	38
Vīrieši/ Zēni	19	19
Sievietes/ Meitenes	19	19
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	42	42
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT		
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā		
2016	38	38
2015	39	39
2014	35	35
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā		
2016	16	16
2015	23	23
2014	13	13

	Dagdas novads	Dagdas pašvaldības iestāde Veco lauku pansionāts "Ābeļārzis"
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā		
2016	17	17
2015	19	19
2014	20	20
Vecums (2016. g.)		
18 - 25 g.v.	0	0
26 - 35 g.v.	0	0
36 - 50 g.v.	1	1
51 - 61 g.v.	6	6
62 - 69 g.v.	5	5
70 - 79 g.v.	12	12
80 - 89 g.v.	10	10
90 un vairāk g.v.	4	4
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti		
I grupa	6	6
II grupa	10	10
III grupa	1	1
t.sk. garīgi veselas personas		
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	0	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	6	6
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas		
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	17	17
izstāšanās iemesli		
mirušas	10	10
atgriezušās mājās (ģimenē)	5	5
pārcēlušās	1	1
uz citām sociālās aprūpes institūcijām	1	1
izrakstītas par sistemātisku iekšējās kārtības noteikumu neievērošanu	1	1
PERSONĀLS		
Apstiprināto amata vienību skaits	25,25	25,25
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	37	37
t.sk. administratīvais personāls	5	5
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	2	2
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	1	1
fizioterapeiti	1	1
t.sk. sociālā darba speciālisti	2	2
sociālie aprūpētāji	1	1
sociālie darbinieki	1	1

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

10	5	5	5	3	1	
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	Ķirurgs	
Sociālā un veselības aprūpe						
10	10	9	7	6	6	5
Fizioterapeits	Ergoterapeits	Psihologs	Nodarbības prasmju apmācībai	Izglītojošās atbalsta grupas	Logopēds	Psihoterapeits
Sociālā rehabilitācija						
10	9	9	9	8		
Reiterācija	Mūzikas terapija	Smilšu terapija	Kanisterācija	Mākslas terapija		
Terapija						

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 10 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datos par bērniem nepieciešamajiem sociālās un veselības aprūpes pakalpojumiem, secināms, ka visiem 10 bērniem nepieciešama ģimenes ārsta konsultācija, 5 bērniem - neirologa, psihiatra un "Atelpas brīža" pakalpojumi.

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: fizioterapeits (10 bērniem), psihologs (9), ergoterapeits (10).

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: reitācija (10 bērniem), mūzikas terapija (9), kanisterācija (9), smilšu terapija (9).

2 no 10 izvērtētajiem bērniem nepieciešama mājapmācība, 2 - specializētās mācību programmas apguve, 2 - iekļaujošā izglītības programma, 2 bērniem - profesionālās izglītības programmas apguve.

5 bērniem nepieciešams specializētais transports.

Tabula 98. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	10
SOCIĀLĀ APRŪPE	
"Atelpas brīža" pakalpojums	5
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	10
Psihiatra konsultācijas	5
Neirologs	5
Ķirurgs	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	3
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Ergoterapeits	10
Fizioterapeits	10
Psihologs	9
Nodarbības prasmju apmācībai	7
Logopēds	6
Izglītojošās atbalsta grupas	6
Psihoterapeits	5
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	4
Radošās darbnīcas	4

Ģimenes asistenta pakalpojums	2
Speciālais/ attīstošais pedagogs	2
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	1
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	1
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS	
Reitterapija	10
Mūzikas terapija	9
Smilšu terapija	9
Kanisterapija	9
Mākslas terapija	8
Delfinu terapija	5
Tera spēle	4
TEACCH pieeja	3
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	3
Kustību/deju terapija	2
Ģimenes terapija	1
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija:	1
IZGLĪTĪBA	
Specializētās mācību programmas apguve	2
Mājas mācība	2
Profesionālās izglītības programmas apguve	2
Iekļaujošā izglītības programma	2
Tālmācība	1
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	1
TRANSPORTS	
Specializētais transports	5
PALĪGLĪDZEKĻI	
Pašaprūpes palīgierīces	3
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	2
Pārvietošanās palīgierīces	1
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

5	5	3
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Grupu dzīvokļa pakalpojumi

Dagdas novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 5 personām, no kurām visas šobrīd dzīvo sabiedrībā. Neviena persona, kas šobrīd dzīvo citās pašvaldībās, nav izteikusi vēlmi DI procesa ietvaros pārcelties uz Dagdas novadu. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 5.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (nepieciešami visām 5 personām), kā arī specializēto darbnīcu pakalpojumi (nepieciešami visām 5 personām). Izvērtējumā noskaidrots, ka 3 personām nepieciešami grupu dzīvokļa pakalpojumi.

Tabula 99. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	5
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	5
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	5
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	3

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Dagdas novadā darbojas 3 pirmsskolas, 8 vispārējās pamatizglītības, 2 vidējās izglītības iestādes, 2 profesionālās izglītības iestādes. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 2 skolās.

5 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas. Novadā atrodas 1 speciālā skola - Aleksandrovas internātpamatskola. Šī skola piedāvā arī "atelpas brīža" pakalpojumu, kas ir reģistrēts sociālo pakalpojumu reģistrā.

3 no 8 vispārējās izglītības iestāžu ēkām telpas ir pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai, 2 iestādēs telpas ir daļēji piemērotas, bet 3 iestādēs telpas nav piemērotas vispār (Kostantinovas sākumskolā, Asūnes pamatskolā, Andrupenes pamatskolā).

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 17 ārstniecības institūcijas, kas atrodas Dagdas novadā.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju novadā pakalpojumus nodrošina 6 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 3 institūcijās. Pašvaldībā praktizē 2 zobārsti, 2 neirologi un 1 psihiatrs.

Dagdas novada Attīstības programmā minēts, ka apmierināti ar veselības aprūpes pieejamību ir 61% novada iedzīvotāju, neapmierināti - 28%, bet 6% uzskata, ka pakalpojumi nav pieejami vispār. Neapmierināti ar kvalitāti ir 30% aptaujāto.

Kultūra un brīvais laiks

Dagdas novadā darbojas 10 kultūras nami un 12 bibliotēkas, tāpat pie kultūras namiem darbojas 46 pašdarbības kolektīvu. Novadā regulāri notiek dažādi kultūras pasākumi. Notiek arī pārrobežu sadarbība ar citiem kolektīviem sadarbības pilsētās ārvalstīs. Pašvaldībā darbojas 1 muzejs.

Dagdas pilsētā darbojas arī Jauniešu iniciatīvu centrs, kopā visā novadā - 4 jauniešu centri. Sporta infrastruktūras nodrošinājums ir apmierinošs.

Transports un ceļu infrastruktūra

Novadā ir pietiekami attīstīts transporta infrastruktūras tīkls, kas nodrošina novada nozīmes centru sasniedzamību. Novada teritoriju šķērso valsts reģionālie autoceļi P57 Malta - Sloboda, P60 Dagda - Aglona, P55 Rēzekne - Dagda, P61 Krāslava - Dagda, P49 Kārsava - Ludza - Ezernieki un P52 Zilupe - Šķaune - Ezernieki, kā arī 32 valsts vietējie autoceļi.

Sabiedriskā transporta pakalpojumus Dagdas novada iedzīvotājiem nodrošina SIA "Daugavpils autobusu parks". No Dagdas autoostas sabiedriskā transporta autobusi kursē vairākos maršrutos.

Maršrutā Dagda-Rīga autobuss kursē vienu reizi dienā, plkst.3:45, ar kopēju braukšanas ilgumu 4 stundas 30 minūtes. Sabiedriskā transporta satiksme, piemēram, uz Rēzekni ir salīdzinoši bieža, darbdiņās vidēji 6 reizes dienā, nedēļas nogalēs - 3 reizes.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
“Atelpas brīdis”				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju, pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē nav pieejami sociālie vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināta “atelpas brīža” pakalpojums. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Pakalpojumus nodrošina pašvaldības iestāde un izglītības iestāde.

Tabula 100. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Aleksandrovas internātpamatskola	Izglītības iestāde	“Atelpas brīdis”		⊗		Aleksandrovas skola, Aleksandrova, Konstantinovas pag., Dagdas nov., LV-5680
Veselības un sociālo pakalpojumu centrs "Dagda"	Pašvaldības iestāde	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija			⊗	Brīvības iela 29, Dagda, Dagdas nov., LV-5674

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

*ĀA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pērk no Naujienes bērnu nama, Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs “Mūsmājas” un bērnu nama-patversmes “Priedīte”.

Pašvaldības institūcijās ir 15 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 14 sociālā darba speciālisti - 1,7 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus pašvaldībā sniedz 2 fizioterapeiti.

Tabula 101. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	15
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	14
t.sk. sociālie darbinieki kopā	12
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	1
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	1
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	1
t.sk. sociālie aprūpētāji kopā	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka līdz šim sniegto aprūpes mājās pakalpojumu pilngadīgām personām ar GRT iespējams nodrošināt arī lielākam skaitam klientu, taču tad nepieciešams palielināt aprūpētāju skaitu, norādot, ka to varētu darīt ar aprūpētājiem slēdzot uzņēmuma līgumu.

Veselības un sociālo pakalpojumu centrā "Dagda", kas t.sk. sniedzis pakalpojumus arī 5 novadā deklarētām pilngadīgām personām ar GRT un 3 personām ar GRT, kas deklarētas citās pašvaldībās, uzskata, ka pie esošā resursu nodrošinājuma iespējams audzēt klientu loku.

KOPSAVILKUMS

Dagdas novads pēc iedzīvotāju skaita (8 194) ir vidēja pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir neliels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (17), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 5 personas ar GRT, 10 bērni ar FT un 2 bērni ārpusģimenes aprūpē.

Dagda kā novada centrs atrodas salīdzinoši sasniedzamā attālumā ne tikai no nacionālās nozīmes attīstības centriem Daugavpils un Rēzeknes, bet netālu ir arī vairāki reģionālas nozīmes attīstības centri, neskatoties uz to, ka novads atrodas pašā pierobežā. Jāņem vērā, ka visattālākais pagasts atrodas apmēram 38 km attālumā no Dagdas pilsētas. Sabiedriskā transporta kustība ir daļēji nodrošināta, piemēram, uz Rīgu autobuss kursē 1 reizi dienā, bet uz Rēzekni - salīdzinoši bieži.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2013.-2019. gadam.

Pašvaldībā ir pietiekama brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība, sporta aktivitātes), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir pietiekošs, speciālās izglītības programmas pieejamas 5 iestādēs, novadā atrodas 1 speciālā skola - Aleksandrovas internātpamatskola. Pilnīga vides pieejamība nodrošināta tikai 3 no 8 iestāžu ēkām, vēl 2 ēkās telpas ir daļēji piemērotas.

Pašvaldībā tiek nodrošināts neliels sociālo pakalpojumu klāsts. Bērniem ar FT tiek nodrošināta "atelpas brīža" pakalpojums. Pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Savukārt bērniem ārpusģimenes aprūpē vai tās riska grupā nav pieejami sociālie vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir salīdzinoši liels audžuģimeņu skaits (12).

DI mērķgrupām pieejamos pakalpojumus nodrošina pašvaldības iestāde un izglītības iestāde.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ārpusģimenes aprūpē nepieciešamas audžuģimene pusaudžiem, jauniešu māja vai ĢVPP. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, psihiatrs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums un dažādas terapijas. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami grupu dzīvokļu, specializēto darbnīcu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.

Atsevišķu esošo pakalpojumu kapacitāti iespējams audzēt, nodrošinot papildu cilvēkresursus.

5.1.8. Daugavpils novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

232	1 872,2 km ²	24 838	12,7%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Daugavpils novads atrodas 230 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tas robežojas ar Daugavpils pilsētas teritoriju, to pilnībā apņemot no visām pusēm. Pilsētas administratīvā teritorija ir sadalīta 19 pagastos. Novada dome atrodas Daugavpils pilsētā, kas neietilpst novada teritorijā. No novada centra tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir: Rēzekne (91 km), Jēkabpils (92 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Krāslava (47 km), Preiļi (56 km), Līvāni (63 km). Attālums līdz Lietuvas robežai ir 25 km, līdz Baltkrievijas robežai 35 km, bet līdz Krievijas robežai 120 km. Tajā pat laikā atsevišķi pagasti Daugavpils novadā tieši robežojas ar Baltkrieviju un Lietuvu.

Daugavpils novada teritorija ir 1 872,2 km² liela un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 24 838 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir nedaudz samazinājies (-5%). Dzimušo skaits trīs gadu laikā posmā uzrāda samazinājuma tendenci (-21%). Iedzīvotāju skaita samazinājumu radījusi gan dabiskā kustība, gan migrācija. Iedzīvotāju blīvums ir 13,3 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā

Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹⁰¹ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 22 194 iedzīvotāji un 2025. gadā - 19 158.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 12,7% un pēdējo trīs gadu laikā tas mazliet palielinājies.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir pakāpeniski samazinājušies, 2016. gadā sasniedzot 19,06 EUR.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Daugavpils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030. gadam, kas nosaka pamatprincipus novada apdzīvotuma struktūras izveidē un atbilstošo pakalpojumu nodrošinājumā; Daugavpils novada attīstības programma 2012.-2018. gadam.

Tabula 102. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)		
	2017	1 872,2
Iedzīvotāju skaits*		
	2016	24 838
	2015	25 499
	2014	26 266
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1 428
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-5
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	13,3
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	133
	2015	178
	2014	168
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-35
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-21
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-1,3
	2015	-1,1
	2014	-1,1
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,1
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,3
	2015	-1,9
	2014	-1,3
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,5
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	12,7
	2015	12,4
	2014	11,8
	Izmaiņas 2016/2014	+0,9
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	19,06
	2015	20,90
	2014	22,14
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-14

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

¹⁰¹ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

167	30	29	3	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 167 pašvaldības bērnu 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pakāpeniski samazinājies. Visvairāk - 100 - bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 30 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, bet 37 bērni - audžuģimenēs.

89 no 167 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 62 - 4-12 gadīgi, bet 16 - 0-3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 122 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir samazinājies. Pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir 35 bērnu, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 84 aizbildņi un 12 audžuģimenes, bet 6 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir nedaudz samazinājies.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 32 pašvaldībā deklarētajiem bērniem, kuri atrodas ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs, 27 no tiem Daugavpils novada Naujenes bērnu namā, 2 - VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" (Daugavpils nov.), bet 3 bērni atrodas Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu namā.

No iestādēs esošajiem bērniem zēni un meitenes ir apmēram līdzīgā skaitā (17 un 15). Dalījumā pēc vecuma novērojams, ka 4 bērni jau ir sasnieguši pilngadību, 20 ir 12-17 gadus veci, 3 - 7-11 gadus veci, bet 5 - jaunāki par 7 gadiem (neviens nav jaunāks par 1 g.v.).

Galvenais iemesls nonākšanai institucionālā aprūpē ir vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā (27 no 32) un alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē (27 no 32).

Tabula 103. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	167
	2015	182
	2014	201
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-34
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	37
	2015	46
	2014	32
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+5
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	100
	2015	101
	2014	113
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-13
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	30
	2015	35
	2014	56
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-26
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	16
	4-12 (ieskaitot)	62

	13-17 (ieskaitot)	89
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	122
	2015	147
	2014	175
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-53
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	84
	2015	89
	2014	94
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-10
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	12
	2015	13
	2014	13
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	6
	2015	2
	2014	6
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	35
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		32
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		32
	Naujenes bērnu nams, Daugavpils nov.	27
	Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams	3
	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	2
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	17
	Meitenes	15
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	2
	4-6 g.	3
	7-11 g.	3
	12-17 g.	20
	18 g.	4
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
	Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē	27
	Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā	27
	Vecāka atrašanās ieslodzījuma vietā	1
	Cits	10
	Nav datu	1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

121	38 / 4	56	24
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016))	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 121 bērns ar invaliditāti. 38 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 4 bērni līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir 56 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 24 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 14 no tiem ir zēni, 10 - meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka neviens bērns nav jaunāks par 4 gadu vecumu, 12 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 12 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem.

Tabula 104. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	121
	2015	139
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	82
Tai skaitā:		
	redzes	8
	dzirdes	2
	kustību	4
	psihiskie	68
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		38
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		4
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		56
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		24
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	14
	Meitenes	10
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	5
	7-11 g.	7
	12-17 g.	12
	18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

526	17	79	36	2	45
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 2 238 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 526 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 17 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, un 7 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un tās ir uzņemtas rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 79. 14 no šīm personām dzīvo sabiedrībā, bet 65 dzīvo Daugavpils novada VSAC, tai skaitā 2 - VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni", 60 - VSAC "Latgale" filiālē "Kalupe" un 3 - SPC "Pīlādzis".

30 personas izteikušas vēlmi pārcelties no VSAC uz to pašu pašvaldību, bet 28 personas vēlas pārcelties uz citu pašvaldību LPR, savukārt 8 personas - uz pašvaldību citā reģionā. 2 personas vēlas pārcelties no citām pašvaldībām uz dzīvi Daugavpils novadā.

Attiecīgi DI projekta ietvaros Daugavpils novadā pakalpojumi jāplāno 45 personām ar GRT.

Tabula 105. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	2 238
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	526
	1.grupa
	159
	2.grupa
	367
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	17
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	7
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	79
t.sk. dzīvo sabiedrībā	14
t.sk. dzīvo VSAC	65
	VSAC "Latgale" fil. "Kalupe", Daugavpils nov.
	60
	SPC "Pīlādzis", Daugavpils nov.
	3
	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
	2
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	66
No institūcijas uz to pašu pašvaldību	30
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	28
	Daugavpils
	14
	Krāslavas novads
	5
	Rēzekne
	5
	Ilūkstes novads
	1
	Preiļu novads
	1
	Riebiņu novads
	1
	Viļānu novads
	1
Uz citu reģionu	8

VPR: Madonas novads	2
RPR: Rīga	1
VPR: Cesvaines novads	1
VPR: Valmiera	1
KPR: Skrundas novads	1
ZPR: Aknīstes novads	1
ZPR: Jēkabpils	1
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām[^]	
Personu skaits kopā	2
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	1
Aglonas novads	1
No cita reģiona	1
ZPR: VSIA "Aknīstes psihoneiroloģiskā slimnīca", Aknīstes nov.	1
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	45

Datu avots: VDEĀVK; ^{*}Pašvaldību aptauja; [^]Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠAS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 5 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas vai to filiāles - 2 sniedz pakalpojumus bērniem, 4 - pilngadīgām personām. 4 no 5 institūcijām sniedz pakalpojumus DI mērķgrupām - Naujenes bērnu nams nodrošina bērniem ārpusģimenes aprūpi; VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" nodrošina bērniem ārpusģimenes aprūpi, kā arī pakalpojumus personām ar GRT; Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis" un VSAC "Latgale" filiāle "Kalupe" - nodrošina pakalpojumus personām ar GRT. Piektā institūcija - Višķu sociālās aprūpes centrs nodrošina palīdzību personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem un pensijas vecuma personām.

Detalizēta informācija un dati par Daugavpils novada Naujenes bērnu namā un VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" dzīvojošajiem bērniem skatāma šo institūciju reorganizācijas plānos (LPR DI plāna pielikumā).

Tabula 106. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Daugavpils novads	VSAC "Latgale" fil. "Kalupe", Daugavpils nov.	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	Višķu sociālās aprūpes centrs	Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis"	Naujenes bērnu nams
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	514	207	135	72	70	30
Vīrieši/ Zēni	289	107	77	39	49	17
Sievietes/ Meitenes	225	100	58	33	21	13
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	532	203	145	74	70	40
BĒRNI						
Bērnu skaits institūcijā kopā						
2016	83	0	53	0	0	30
2015	106	0	70	0	0	36
2014	123	0	67	0	0	56
Pārskata gadā uzņemto bērnu skaits institūcijā kopā						
2016	43	0	23	0	0	20
2015	65	0	33	0	0	32
2014	67	0	33	0	0	34
Pārskata gadā izstājušies bērni no institūcijas kopā						
2016	66	0	40	0	0	26
2015	74	0	22	0	0	52
2014	73	0	42	0	0	31

	Daugavpils novads	VSAC "Latgale" fil. "Kālupe" Daugavpils nov.	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	Vīšķu sociālās aprūpes centrs	Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis"	Naujenes bērnu nams
Vecums (2016. g.)						
0 - 1g.v. (1g. 11 mēn. 30d. ieskaitot)	15	0	15	0	0	0
2 - 3 g.v.	6	0	4	0	0	2
4 g. v.	0	0	0	0	0	0
5 - 6 g. v.	4	0	3	0	0	1
7 - 12 g. v.	17	0	11	0	0	6
13 - 14 g.v.	11	0	5	0	0	6
15 - 17 g.v.	30	0	15	0	0	15
Iemesli bērnu ievietošanai institūcijā						
bez vecāku gādības palikušie bērni, t.sk.	53	0	23	0	0	30
atņemtas bērnu aprūpes tiesības	27	0	21	0	0	6
atņemtas bērnu aizgādības tiesības	26	0	2	0	0	24
2016. gadā izstājušies bērni no institūcijas						
izstājušies bērni - kopā	66	0	40	0	0	26
izstāšanās iemesli						
atgriezušies pie vecākiem	20	0	6	0	0	14
adoptēti	9	0	5	0	0	4
nodoti audzināšanā audžuģimenēs	9	0	6	0	0	3
pārvietoti	7	0	7	0	0	0
uz pašvaldību bērnu sociālās aprūpes centriem	7	0	7	0	0	0
nodoti aizbildnībā	5	0	3	0	0	2
aizgājuši patstāvīgā dzīvē	3	0	0	0	0	3
miruši	1	0	1	0	0	0
cits iemesls	12	0	12	0	0	0
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT						
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā						
2016	431	207	82	72	70	0
2015	418	203	76	70	69	0
2014	409	202	65	73	69	0
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā						
2016	54	26	11	14	3	0
2015	43	17	4	19	3	0
2014	44	15	7	19	3	0
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā						
2016	42	22	5	12	3	0
2015	42	16	1	22	3	0
2014	38	14	2	19	3	0
Vecums (2016. g.)						
18 - 25 g.v.	65	3	62	0	0	0
26 - 35 g.v.	61	27	19	0	15	0
36 - 50 g.v.	75	61	1	2	11	0
51 - 61 g.v.	73	41	0	11	21	0

	Daugavpils novads	VSAC "Latgale" fil. "Kālupe" Daugavpils nov.	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	Višķu sociālās aprūpes centrs	Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis"	Naujenes bērnu nams
62 - 69 g.v.	66	38	0	14	14	0
70 - 79 g.v.	52	27	0	18	7	0
80 - 89 g.v.	31	8	0	21	2	0
90 un vairāk g.v.	8	2	0	6	0	0
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	299	204	0	25	70	0
I grupa	126	34	74	5	13	0
II grupa	253	170	8	18	57	0
III grupa	2	0	0	2	0	0
t.sk. garīgi veselas personas	72	0	0	72	0	0
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	140	65	75	0	0	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	184	85	80	0	19	0
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas						
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	42	22	5	12	3	0
izstāšanās iemesli						
mirušas	24	10	1	12	1	0
pārcēlušās	15	10	4	0	1	0
uz citām sociālās aprūpes institūcijām	9	7	1	0	1	0
uz psihiatriskās ārstniecības iestādēm	5	2	3	0	0	0
uz pusceļa mājām	1	1	0	0	0	0
atgriezušās mājās (ģimenē)	2	2	0	0	0	0
cits iemesls	1	0	0	0	1	0
PERSONĀLS						
Apstiprināto amata vienību skaits	363,5	96	162,5	35,45	30,6	38,95
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	378	104	167	36	31	40
t.sk. administratīvais personāls	21	5	5	4	4	3
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	21	7	8	3	2	1
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	14	4	8	0	0	2
fizioterapeiti	5	2	3	0	0	0
psihologi	3	1	1	0	0	1
masieri	2	1	1	0	0	0
speciālie pedagogi	2	0	2	0	0	0
sociālie pedagogi	1	0	0	0	0	1
logopēdi	1	0	1	0	0	0
t.sk. sociālā darba speciālisti	93	14	41	4	0	34
sociālie aprūpētāji	51	8	33	2	3	5
sociālie darbinieki	10	3	4	1	1	1
sociālie rehabilitētāji	8	3	4	1	0	0

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

11	10	10	9	8			
Jauniešu māja	Audzūģimene pusaudžiem	Audzūģimene vienas ģimenes bērniem	Audzūģimene	SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā			
Vēlamā aprūpe							
8	5	5	2	2			
Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Ģimenes ārsta konsultācija	Psihiatra konsultācijas	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Ķirurgs			
Sociālā un veselības aprūpe							
32	30	28	26	19	13	12	12
Psihologs	Nodarbības prasmju apmācībai	Izglītojošās atbalsta grupas	Radošās darbnīcas	Fizio-terapeits	Psiho-terapeits	Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	Ergo-terapeits
Sociālā rehabilitācija							
29	24	23	17	11			
Kanisterapija	Delfīnu terapija	Kustību/deju terapija	Mūzikas terapija	Mākslas terapija			
Terapija							

Individuālo vajadzību izvērtējumi tikuši veikti 32 Daugavpils novadā deklarētiem bērniem, no tiem 27 dzīvo Naujenes bērnu namā, 2 - VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni", 3 - d Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu namā.

Kā vēlamā aprūpes forma visbiežāk individuālajos izvērtējumos norādīta jauniešu māja (11), audzūģimene pusaudžiem (10), audzūģimene vienas ģimenes bērniem (10), audzūģimene (9) vai SOS ģimene ciematā (8).

Ļoti nepieciešami izvērtētajiem bērniem ir tādu speciālistu pakalpojumi kā psihologs (32), fizioterapeits (19), psihoterapeits (13) un ergoterapeits (12). Bērniem nepieciešami arī tādi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi kā izglītojošās atbalsta grupas (28) un nodarbības prasmju apmācībai (30).

Lielai daļai bērnu nepieciešami arī dažādu terapiju pakalpojumi - kanisterapija (29), delfīnu terapija (24), kustību/deju terapija (23), mūzikas terapija (17) un mākslas terapija (11).

Tabula 107. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Daugavpils novads	Naujenes bērnu namā, Daugavpils nov.	Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu namā	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	32	27	3	2
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ				
Audzūģimene pusaudžiem	10	10	0	0
Audzūģimene vienas ģimenes bērniem	10	8	0	2
Audzūģimene	9	9	0	0
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	8	6	0	2
Terapeitiskā audzūģimene	4	4	0	0
Audzūģimene zīdaiņiem	4	0	2	2
Specializētā audzūģimene	2	2	0	0

	Daugavpils novads	Naujenes bērnu nams, Daugavpils nov.	Rēzeknes novada pašvaldības Tīskādu bērnu nams	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
Audžuģimene nepilngadīgajām mātēm vai mātēm ar funkcionālajiem traucējumiem	1	1	0	0
ĢVPP				
Jauniešu māja	11	8	3	0
Grupu māja (dzīvoklis)	5	4	1	0
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	3	0	1	2
Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	2	2	0	0
Grupu māja (dzīvoklis) bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem	1	1	0	0
SOCIĀLĀ APRŪPE				
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	2	0	0	2
VESELĪBAS APRŪPE				
Psihiatra konsultācijas	5	4	1	0
Ģimenes ārsta konsultācija	5	2	1	2
Ķirurgs	2	0	0	2
Neirologs	1	1	0	0
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs				
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	8	5	1	2
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	1	0	1	0
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA				
Psihologs	32	27	3	2
Nodarbības prasmju apmācībai	30	27	3	0
Izglītojošās atbalsta grupas	28	25	3	0
Radošās darbnīcas	26	24	2	0
Fizioterapeits	19	15	2	2
Psihoterapeits	13	11	2	0
Ergoterapeits	12	9	2	1
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	12	11	1	0
Logopēds	10	10	0	0
Speciālais/ attīstošais pedagogs	10	8	2	0
Ģimenes asistenta pakalpojums	5	5	0	0
Pēc traumatisma programmas	4	2	0	2
Dienas aprūpes centrs	4	4	0	0
Defektologs	4	4	0	0
Saskarsmes treniņgrupas BF	1	1	0	0
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS				
Kanisterapija	29	27	2	0
Delfīnu terapija	24	22	2	0
Kustību/deju terapija	23	21	2	0
Mūzikas terapija	17	16	1	0
Mākslas terapija	11	10	1	0
Smilšu terapija	5	4	1	0
Tera spēle	4	3	1	0
MarteMeo	4	4	0	0

	Daugavpils novads	Naujenes bērnu nams, Daugavpils nov.	Rēzeknes novada pašvaldības Tīskādu bērnu nams	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija	4	3	1	0
Kognitīvi biheiviorālā terapija	2	2	0	0
Reitterapija	1	1	0	0
IZGLĪTĪBA				
Iekļaujošā izglītības programma	12	12	0	0
Vispārējās izglītības programmas apguve	2	2	0	0
TRANSPORTS				
Sabiedriskais transports	12	11	1	0
Specializētais transports	2	0	0	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

24	24	23	19	8
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs
Sociālā un veselības aprūpe				

24	24	24	23	23	22	21
Fizioterapeits	Ergoterapeits	Psihologs	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	Speciālais/ attīstošais pedagogs	Ģimenes asistenta pakalpojums
Sociālā rehabilitācija						

24	23	22	21	16
Mūzikas terapija	Reitterapija	Kanisterapija	Smiļšu terapija	Mākslas terapija
Terapija				

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 24 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datus par bērniem nepieciešamajiem sociālās un veselības aprūpes pakalpojumiem, secināms, ka visiem 24 bērniem nepieciešama ģimenes ārsta un neirologa konsultācijas, 23 - "Atelpas brīža" pakalpojumi, 19 - psihiatra konsultācijas.

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: fizioterapeits (24 bērniem), psihologs (24), ergoterapeits (24), sociālā rehabilitētāja pakalpojums (23), asistents (23), speciālais /attīstošais pedagogs (22), ģimenes asistenta pakalpojums (21).

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: reitterapija (23 bērniem), mūzikas terapija (24), kanisterapija (22), smilšu terapija (21).

20 no 24 izvērtētajiem bērniem nepieciešama mājapmācība, 17 - specializētās mācību programmas apguve, 19 - iekļaujošā izglītības programma.

Visiem 24 bērniem nepieciešams specializētais transports.

Tabula 108. Bēni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	24
SOCIĀLĀ APRŪPE	
“Atelpas brīža” pakalpojums	23
Aprūpe mājās (regulārā)	5
Mobilās aprūpes pakalpojums	4
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	24
Neirologs	24
Psihiatra konsultācijas	19
Ķirurgs	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	8
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	7
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Ergoterapeits	24
Psihologs	24
Fizioterapeits	24
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	23
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	23
Speciālais/ attīstošais pedagogs	22
Ģimenes asistenta pakalpojums	21
Nodarbības prasmju apmācībai	20
Logopēds	17
Radošās darbnīcas	14
Izglītojošās atbalsta grupas	7
Saskarsmes treniņgrupas BF	5
Defektologs	4
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	3
Preventīvas un agrīna riska novēršanas programma jauniešiem ar deviantu un vardarbīgu uzvedību un/vai pašdestrukciju	2
Dienas aprūpes centrs	1
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	24
Reitterapija	23
Kanisterapija	22
Smilšu terapija	21
Mākslas terapija	16
TEACCH pieeja	12
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	11
Delfīnu terapija	3
Kustību/deju terapija	2
ABA terapija	1
Tera spēle	1
Ģimenes terapija	1
Kognitīvi biheiviorālā terapija	1
MarteMeo	1
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija	1
IZGLĪTĪBA	

Mājamācība	20
Iekļaujošā izglītības programma	19
Specializētās mācību programmas apguve	17
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	11
Tālmācība	10
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	10
Profesionālās izglītības programmas apguve	6
Vispārējās izglītības programmas apguve	1
TRANSPORTS	
Specializētais transports	24
PALĪGLĪDZEKĻI	
Pašaprūpes palīgierīces	15
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	15
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	11
Pārvietošanās palīgierīces	4
Protezēšanas - ortozēšanas palīgierīces	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

44	44	32	32	31
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālais mentors

Daugavpils novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 79 personām. 36 personas vēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā, 2 personas, kas šobrīd dzīvo citās pašvaldībās, izteikušas vēlmi DI procesā pārcelties dzīvot Daugavpils novadā. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 45.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: grupu dzīvokļa pakalpojumi (nepieciešams 44 personām), Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (nepieciešami 44 personām), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas) (32 personām), specializēto darbnīcu pakalpojumi (32). Lielai daļai (31 personas) nepieciešami arī sociālā mentora pakalpojumi.

Tabula 109. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	45
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	44
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	44
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	32
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	32
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	31
Sociālais mentors	31
Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumi jeb "Atelpas brīža" pakalpojumi	2
Sociālā māja	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā novadā darbojas 2 pirmsskolas, 15 vispārējās pamatzglītības, 5 vidējās izglītības iestādes, 1 profesionālās izglītības iestāde. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālās ievirzes izglītību var iegūt 2 skolās.

8 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatzglītības programmas. Novadā atrodas Medumu speciālā internātpamatskola. Uz skolas bāzes darbojas struktūrvienība „Kalkūni”.

4 no 15 vispārējās izglītības iestāžu ēku telpas ir pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai, 7 iestādēs telpas ir daļēji piemērotas, bet 4 iestādēs telpas nav piemērotas (Randenes pamatskola, Silenes pamatskola, Medumu pamatskola, Zemgales vidusskola).

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 25 ārstniecības institūcijas Daugavpils novadā. Tie nodrošina iedzīvotājiem pamatpakalpojumus veselības aprūpē - ģimenes ārsta, feldšera, vecmātes, zobārsta pakalpojumus.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju novadā pakalpojumus nodrošina 9 ģimenes ārsti un 2 zobārsti.

Kultūra un brīvais laiks

Daugavpils pilsētā atrodas Daugavpils novada kultūras centrs, savukārt Daugavpils novada pagastos kultūras aktivitātes organizē kultūras centri (kopā - 18 kultūras centri) un tiek nodrošināta iespēja piedalīties amatiermākslas kolektīvos (kopskaitā 85). Novadā darbojas 20 bibliotēkas un 2 muzeji. Tuvums Daugavpilij ļauj apmeklēt arī pilsētā piedāvātos kultūras pasākumus. Novadā ir 2 jauniešu centri, plašas iespējas nodarboties ar sporta aktivitātēm.

Transports un ceļu infrastruktūra

Transporta satiksmi Daugavpils novadā ietekmē Daugavpils pilsētas tuvums - pilsētā un ap pilsētu ir plaši sazarots satiksmes tīkls (divi valsts galvenie autoceļi (A6, A13), vairāki reģionālas nozīmes valsts autoceļi), tai skaitā ērts sabiedriskais transports un labs savienojums ar lielākajām pilsētām, ko nodrošina gan autobusu satiksme (29 maršrutos), gan dzelzceļa līnija maršrutā Rīga-Daugavpils.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Sociālās rehabilitācijas institūcija				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Sociālās rehabilitācijas institūcija				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	Pusceļa māja	Sociālās rehabilitācijas institūcija		
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Arī bērniem ar FT tiek nodrošināti sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti ilgstošās sociālās aprūpes institūcijas, sociālās rehabilitācijas institūcijas un pusceļa mājas pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, daļu - valsts pārvaldes iestādes struktūrvienības (ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija; pusceļa māja, sociālās rehabilitācijas institūcija).

Tabula 110. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Demenes pagasta padomes Sociālais dienests	Pašvaldības iestāde	Aprūpe mājās			⊗	Brīgenes iela 2, Demene, Demenes pag., Daugavpils nov., LV-5442
Višķu sociālās aprūpes centra Dienas aprūpes centrs personām ar invaliditāti un pensijas vecuma personām	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Dienas aprūpes centrs			⊗	Rūpes, Višķu tehnikums, Višķu pag., Daugavpils nov., LV-5481
VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni"	Valsts pārvaldes iestādes struktūrvienība	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗		⊗	Komunālā iela 104, Kalkūni, Kalkūnes pag., Daugavpils nov., LV-5449
Naujenes bērnu nams	Pašvaldības iestāde	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗			Daugavas iela 2, Krauja, Naujenes pag., Daugavpils nov., LV-5451
Sociālo pakalpojumu centrs "Pīlādzis"	Pašvaldības iestāde	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija			⊗	Lielā iela 43, Kalupe, Kalupes pag., Daugavpils nov., LV-5450
VSAC "Latgale" filiāle "Kalupe"	Valsts pārvaldes iestādes struktūrvienība	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija			⊗	Lielā iela 1, Kalupe, Kalupes pag., Daugavpils nov., LV-5450
VSAC "Latgale" filiāles "Kalupe" Pusceļa mājas nodaļa	Valsts pārvaldes iestādes struktūrvienība	Pusceļa māja			⊗	Lielā iela 1, Kalupe, Kalupes pag., Daugavpils nov., LV-5450
VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" sociālās rehabilitācijas nodaļa	Valsts pārvaldes iestādes struktūrvienība	Sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗	⊗	⊗	Komunālā iela 104, Kalkūni, Kalkūnes pag., Daugavpils nov., LV-5449

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

*ĀA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pērk no citas pašvaldības - Subates Romas katoļu draudzes "Miera nams"; no privātā pakalpojumu sniedzēja - SIA "Bērnu Oāze".

Pašvaldības institūcijās ir 56 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 34 sociālā darba speciālisti - 1,4 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 111. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	56
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	34
t.sk. sociālie darbinieki kopā	34
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	2
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka pie esošā resursu nodrošinājuma nav iespējams palielināt pakalpojumu saņēmēju skaitu šādiem pakalpojumiem: aprūpe mājās, psihologa konsultācijas, asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti, ilgstoša sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija.

KOPSAVILKUMS

Daugavpils novads pēc iedzīvotāju skaita (24 838) ir liela pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir salīdzinoši liels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (101), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 45 personas ar GRT, 24 bērni ar FT un 32 bērni ārpusģimenes aprūpē.

Transporta satiksmi Daugavpils novadā ietekmē Daugavpils pilsētas tuvums - pilsētā un ap pilsētu ir plaši sazarots satiksmes tīkls (divi valsts galvenie autoceļi (A6, A13), vairāki reģionālas nozīmes valsts autoceļi), tai skaitā ērts sabiedriskais transports un labs savienojums ar lielākajām pilsētām, ko nodrošina gan autobusu satiksme (29 maršrutos), gan dzelzceļa līnija maršrutā Rīga-Daugavpils.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā gandrīz pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam. Vienīgā neatbilstība - nav pieejami ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi.

Pašvaldībā ir pietiekama brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība, daudzveidīgas sporta aktivitātes, 2 jauniešu centri), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība. Turklāt tuvums Daugavpilij ļauj apmeklēt arī pilsētā piedāvātos kultūras pasākumus.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir pietiekošs, speciālās izglītības programmas pieejamas 8 iestādēs. Pilnīga vides pieejamība nodrošināta tikai 4 no 15 iestāžu ēkām, vēl 7 ēkās telpas ir daļēji piemērotas.

Pašvaldībā tiek nodrošināts neliels sociālo pakalpojumu klāsts. Bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Arī bērniem ar FT tiek nodrošināti sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas, sociālās rehabilitācijas institūcijas un pusceļa mājas pakalpojumi. Pašvaldībā ir salīdzinoši liels audžuģimeņu skaits (12).

Daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, daļu - valsts pārvaldes iestādes struktūrvienības (ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija; pusceļa māja, sociālās rehabilitācijas institūcija).

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumil iecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ārpusģimenes aprūpē nepieciešamas audžuģimenes (arī vienas ģimenes bērniem, pusaudžiem), SOS ģimene ciematā vai jauniešu māja, kā arī fizioterapeita, psihologa, ergoterapeita, psihoterapeita un dažādu terapiju pakalpojumi. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, psihiatrs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums un dažādas terapijas. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami grupu dzīvokļu, specializēto darbnīcu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, lielai daļai vajadzīgi arī sociālā mentora pakalpojumi.

Turklāt, lai palielinātu esošo pakalpojumu kapacitāti, nepieciešami papildu resursi.

5.1.9. Ilūkstes novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

198	646,3 km²	8 027	9,0%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Ilūkstes novads atrodas 198 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir: Daugavpils (28 km), Jēkabpils (95 km), Rēzekne (106 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Krāslava (62 km), Līvāni (66 km), Preiļi (71 km). Novads robežojas ar Jēkabpils novadu, Aknīstes novadu un Daugavpils novadu un Lietuvu - attālums līdz robežai ir 15 km.

Novada administratīvais centrs ir Ilūkstes pilsēta, novadā atrodas arī Subates pilsēta, Bebreņu pagasts, Dvietes pagasts, Eglaines pagasts, Pilskalnes pagasts, Prodes pagasts, Šēderes pagasts.

Ilūkstes novada teritorija ir 646,3 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 8 027 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir nedaudz samazinājies (-4%). Dzimušo skaits bijis ļoti svārstīgs, trīs gadu laikā posmā uzrāda nelielu samazinājuma tendenci (-3%). Iedzīvotāju skaita samazinājumu migrācija ietekmējusi mazā mērā (-1,7%). Iedzīvotāju blīvums ir 12,4 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹⁰² iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 7 206 iedzīvotāji un 2025. gadā - 6 220.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 9%, un pēdējo trīs gadu nav būtiski mainījies.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados nav mainījušies, 2016. gadā tie ir 30,76 EUR.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2030. gadam un Ilūkstes novada attīstības programma 2013.-2019. gadam.

Tabula 112. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)		
	2017	646,3
Iedzīvotāju skaits*		
	2016	8 027
	2015	8 271
	2014	8 387
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-360
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	12,4
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	71
	2015	48
	2014	73
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-3
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-0,9
	2015	-1,3
	2014	-0,7
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,0
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		

¹⁰² Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

	2016	-2,0
	2015	0,0
	2014	-2,9
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,7
Bezdarba līmenis (%)[^]		
	2016	9,0
	2015	9,8
	2014	9,5
	Izmaiņas 2016/2014	-0,5
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	30,76
	2015	31,96
	2014	30,97
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-1

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; [^]Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUŠĢIMENES APRŪPĒ

25	8	0	3	3
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 25 pašvaldības bērnu 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir samazinājies par 3 bērniem. 6 bērni ir ievietoti audžuģimenes, 11 aizbildņa ģimenē, 8 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās.

13 no 25 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 11 bērni ir 4-12 gadīgi, bet 1 bērns ir 0-3 gadīgs.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 5 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir palielinājies. Arī pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir 5 bērni, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 7 aizbildņi un 4 audžuģimenes, bet neviena persona nav atzīta par adoptētāju. Aizbildņu un audžuģimeņu skaits pēdējo 3 gadu laikā ir nedaudz samazinājies.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 6 pašvaldībā deklarētiem bērniem, kuri atrodas ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs citās pašvaldībās. No tiem 2 bērni uzturas VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" (Daugavpils nov.), 1 - Naujenes bērnu namā (Daugavpils nov.), 3 bērni - ZPR - Ģimenes atbalsta centrā "Saulstari" (Salas nov.).

No šiem bērniem 4 ir zēni, bet 2 - meitenes. Dalījuma pēc vecuma: 3 ir vecumā no 12 līdz 17 gadiem, 2 - 7-11 gadiem, bet 1 - 1-3 gadu vecumā. Lielākajai daļai bērnu (5 no 6) iemesls nonākšanai institucionālā aprūpē ir alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē. Vēl vien iemesls ir vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā (2) vai vardarbība pret bērna tuvinieku (1). Veselības stāvokļa (tai skaitā invaliditātes) dēļ institūcijās atrodas tikai 1 no 6 bērniem.

Tabula 113. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	25
	2015	23
	2014	28
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-3
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	6
	2015	7

	2014	5
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+1
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	11
	2015	12
	2014	15
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-4
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	8
	2015	4
	2014	8
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	1
	4-12 (ieskaitot)	11
	13-17 (ieskaitot)	13
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	5
	2015	4
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+3
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	7
	2015	8
	2014	11
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-4
Audzūģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audzūģimenes statuss		
	2016	4
	2015	4
	2014	5
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	5
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		6
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		3
VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.		2
Naujenes bērnu nams, Daugavpils nov.		1
Citos reģionos		3
ZPR: Ģimenes atbalsta centrs "Saulstari", Salas nov.		3
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	4

	Meitenes	2
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	1
	4-6 g.	0
	7-11 g.	2
	12-17 g.	3
	18 g.	0
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
	Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē	5
	Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā	2
	Vardarbība pret bērna tuvinieku	1
	Bērna veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)	1
	Cits	4

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; *Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUČĒJUMIEM

27	8 / 3	1	6
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 27 bērni ar invaliditāti.

8 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 3 bērni līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir tikai 1 bērns ar FT, kuram ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 6 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 2 no tiem ir zēni, 4 - meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka 1 bērns ir jaunāks par 4 gadu vecumu, 3 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 2 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem.

Tabula 114. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	27
	2015	29
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	13
Tai skaitā:		
	redzes	2
	dzirdes	0
	kustību	1
	psihiskie	10
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		8
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		3
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		1
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		6
Tai skaitā pēc dzimuma		

	Zēni	2
	Meitenes	4
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	1
	4-6 g.	2
	7-11 g.	1
	12-17 g.	2
	18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

139	0	29	3	0	26
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 664 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 139 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā nav nevienas pilngadīgas personas ar GRT, kura dzīvo ārpus institūcijām un kurai ir risks nonākt institucionālā aprūpē.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 29 personas, 15 no tām dzīvo sabiedrībā, bet 14 personas - SIA "Veselības centrs Ilūkste", Ilūkstes nodaļā (Ilūkstes nov.). 3 personas vēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā.

Viena persona ar GRT, kurai veikts individuālais izvērtējums Daugavpils novadā, izteikusi vēlmi pārcelties uz dzīvi Ilūkstes novadā, bet 15 Ilūkstes novadā dzīvojošās personas ar GRT ir izteikušas vēlmi pārcelties - 11 no institūcijas uz dzīvi sabiedrībā savā pašvaldībā, 3 uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību (Daugavpils - 2, Rēzekne - 1), un 1 persona uz citu reģionu - uz ZPR Iecavas novadu.

Sekojoši DI procesa ietvaros pašvaldībā pakalpojumi jāplāno 26 personām ar GRT.

Tabula 115. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	664
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	1. grupa
	2. grupa
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	0
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	
	0
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	29
t.sk. dzīvo sabiedrībā	15
t.sk. dzīvo VSAC	14
SIA "Veselības centrs Ilūkste", Ilūkstes nodaļa (Ilūkstes nov.)	
	14
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	15
No institūcijas uz to pašu pašvaldību	
	11
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	
	3

	Daugavpils	2
	Rēzekne	1
Uz citu reģionu		1
	ZPR: Iecavas novads	1
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām [^]		
Personu skaits kopā		1
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības		1
	Daugavpils novads	1
No cita reģiona		0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā		26

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠAS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 3 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas - visas sniedz pakalpojumus pilngadīgām personām. DI mērķgrupai - personām ar GRT - pakalpojumus sniedz 2 institūcijas: SIA "Veselības centrs Ilūkste" sociālās aprūpes nodaļa Subate un SIA "Veselības centrs "Ilūkste", kas pakalpojumus sniedz arī pensijas vecuma personām un personām ar FT. Subates Romas Katolu draudzes sociālās aprūpes iestāde "Miera nams" uzņem personas ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem un pensijas vecuma personas.

Tabula 116. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Ilūkstes novads	SIA "Veselības centrs "Ilūkste" "	SIA "Veselības centrs Ilūkste" sociālās aprūpes nodaļa Subate	Subates Romas Katolu draudzes sociālās aprūpes iestāde "Miera nams"
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	155	67	45	43
Vīrieši/ Zēni	79	34	29	16
Sievietes/ Meitenes	76	33	16	27
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	157	67	45	45
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT				
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā				
2016	155	67	45	43
2015	144	59	44	41
2014	148	59	45	44
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā				
2016	38	21	4	13
2015	20	1	5	14
2014	29	5	10	14
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā				
2016	31	17	3	11
2015	24	1	6	17
2014	29	5	9	15
Vecums (2016. g.)				
18 - 25 g.v.	3	1	2	0
26 - 35 g.v.	18	9	8	1
36 - 50 g.v.	23	12	9	2
51 - 61 g.v.	27	15	8	4
62 - 69 g.v.	27	10	12	5
70 - 79 g.v.	30	11	5	14
80 - 89 g.v.	20	9	1	10

	Ilūkstes novads	SIA " Veselības centrs " Ilūkste " "	SIA " Veselības centrs Ilūkste " sociālās aprūpes nodaļa Subate	Subates Romas Katolu draudzes sociālās aprūpes iestāde " Miera nams "
90 un vairāk g.v.	7	0	0	7
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	117	61	45	11
I grupa	21	8	10	3
II grupa	96	53	35	8
III grupa	0	0	0	0
t.sk. garīgi veselas personas	35	0	0	35
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	44	24	20	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	28	15	12	1
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas				
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	31	17	3	11
izstāšanās iemesli				
mirušas	22	13	1	8
atgriezušās mājās (ģimenē)	5	2	0	3
pārcēlušās	4	2	2	0
uz citām sociālās aprūpes institūcijām	2	1	1	0
uz psihiatriskās ārstniecības iestādēm	2	1	1	0
PERSONĀLS				
Apstiprināto amata vienību skaits	92,25	39	35	18,25
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	50	0	32	18
t.sk. administratīvais personāls	5	0	3	2
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	3	0	2	1
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	0	0	0	0
t.sk. sociālā darba speciālisti	5	0	4	1
sociālie aprūpētāji	5	2	2	1
sociālie darbinieki	3	1	1	1
sociālie rehabilitētāji	1	0	1	0

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUŠĪMENES APRŪPĒ

3	2	1	1	1	1
ĢVPP, mazā institūcija	Jauniešu māja	Audzūgimene pusaudžiem	Audzūgimene	SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	Terapeitiskā audzūgimene
Vēlamā aprūpe					
5	2	2	2	1	
Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Neirologs	Psihiatra konsultācijas	
Sociālā un veselības aprūpe					

5	4	4	3	2	2
Psihologs	Nodarbības prasmju apmācībai	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Fizioterapeits	Ergoterapeits	Pēc traumatisma programmas
Sociālā rehabilitācija					
5	5	3	2	2	
Mākslas terapija	Smilšu terapija	Mūzikas terapija	Kanisterapija	Delfīnu terapija	
Terapija					

Tabula 117. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Iļūkstes novads	ZPR: Ģimenes atbalsta centris "Saulstari" . Salas nov.	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni" . Daugavpils nov.	Naujenes bērnu nams, Daugavpils nov.
INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	6	3	2	1
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ				
Audžuģimene	1	0	1	0
Terapeitiskā audžuģimene	1	0	1	0
Audžuģimene pusaudžiem	1	0	0	1
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	1	0	1	0
ĢVPP				
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	3	2	1	0
Jauniešu māja	2	1	0	1
SOCIĀLĀ APRŪPE				
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	2	0	2	0
VESELĪBAS APRŪPE				
Ģimenes ārsta konsultācija	5	3	2	0
Neirologs	2	0	2	0
Psihiatra konsultācijas	1	0	1	0
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs				
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	2	0	2	0
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA				
Psihologs	5	3	1	1
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	4	3	1	0
Nodarbības prasmju apmācībai	4	3	0	1
Fizioterapeits	3	0	2	1
Pēc traumatisma programmas	2	0	2	0
Ergoterapeits	2	0	1	1
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	1	0	1	0
Logopēds	1	0	1	0
Izglītojošās atbalsta grupas	1	0	0	1
Radošās darbnīcas	1	0	0	1
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS				
Mākslas terapija	5	3	1	1
Smilšu terapija	5	3	1	1

	Ilūkstes novads	ZPR: Ģimenes atbalsta centrs "Saulsīri" . Salas nov.	VSAC "Latgale" fil. "Kaikūni" , Daugavpils nov.	Naujenes bērnu nams, Daugavpils nov.
Mūzikas terapija	3	0	2	1
Kanisterapija	2	0	1	1
Delfīnu terapija	2	0	1	1
Kustību/deju terapija	1	0	0	1
IZGLĪTĪBA				
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	1	0	1	0
TRANSPORTS				
Specializētais transports	2	0	2	0

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUČĒJUMIEM

6		6		6		4		
"Atelpas brīža" pakalpojums		Neirologs		Ģimenes ārsta konsultācija		Psihiatra konsultācijas		
Sociālā un veselības aprūpe								
6	6	6	6	6	6	6	6	
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Ģimenes asistenta pakalpojums	Ergo terapeits	Psihologs	Fizioterapeits	Speciālais/ attīstošais pedagogs	Izglītojošās atbalsta grupas	Radošās darbnīcas
Sociālā rehabilitācija								
6	6	6	6	6				
Mūzikas terapija	Mākslas terapija	Smilšu terapija	Reiterapija	Kanisterapija				
Terapija								

Ilūkstes novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 6 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem.

Saskaņā ar individuālo vajadzību izvērtējumu datiem, daudzi no pakalpojumiem nepieciešami visiem bērniem. Nepieciešamākie sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi ir: "Atelpas brīža" pakalpojums, neirologs un ģimenes ārsta konsultācijas.

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai visiem bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam, sociālā rehabilitētāja pakalpojums, ģimenes asistenta pakalpojums, ergoterapeits, psihologs, fizioterapeits, speciālais/ attīstošais pedagogs, izglītojošās atbalsta grupas, radošās darbnīcas.

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: mūzikas terapija, mākslas terapija, smilšu terapija, reiterapija un kanisterapija.

Visiem bērniem nepieciešamas specializētās mācību programmas apguve, mājapmācība, atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums), iekļaujošās izglītības programmas, specializētais transports, pašaprūpes palīgierīces un palīgīdzekļi māsasaimniecībai un telpu pielāgošanai.

Tabula 118. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	6
SOCIĀLĀ APRŪPE	
"Atelpas brīža" pakalpojums	6
VESELĪBAS APRŪPE	

Ģimenes ārsta konsultācija	6
Neirologs	6
Psihiatra konsultācijas	4
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	2
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	2
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	6
Ģimenes asistenta pakalpojums	6
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	6
Ergoterapeits	6
Psihologs	6
Fizioterapeits	6
Speciālais/ attīstošais pedagogs	6
Nodarbības prasmju apmācībai	6
Radošās darbnīcas	6
Logopēds	4
Dienas aprūpes centrs	3
Izglītojošās atbalsta grupas	2
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	2
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	6
Mākslas terapija	6
Smilšu terapija	6
Reitterapija	6
Kanisterapija	6
Delfīnu terapija	2
IZGLĪTĪBA	
Specializētās mācību programmas apguve	6
Mājas mācība	6
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	6
Iekļaujošā izglītības programma	6
Tālmācība	2
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	2
Profesionālās izglītības programmas apguve	1
TRANSPORTS	
Specializētais transports	6
PALĪGLĪDZEKĻI	
Pašaprūpes palīgierīces	6
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	6
Protezēšanas - ortozēšanas palīgierīces	3
Pārvietošanās palīgierīces	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

26	25	24	20	18
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Specializēto darbnīcu pakalpojumi

Ilūkstes novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 29 personām, no kurām 15 personas šobrīd dzīvo sabiedrībā, bet 14 VSAC. 3 Ilūkstes novadā dzīvojošās personas ar GRT vēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 26.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: grupu dzīvokļa pakalpojumi (26), Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (25 personām), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās nodarbības) (nepieciešamas 24 personām), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības) (nepieciešams 20 personām), specializēto darbnīcu pakalpojumi (18). Lielai daļai (16 personām) nepieciešami arī sociālā mentora pakalpojumi.

Tabula 119. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	26
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	26
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	25
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	24
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	20
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	18
Sociālais mentors	16

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Ilūkstes novadā ir 1 pirmsskola, 5 vispārējās pamatizglītības, 3 vidējās izglītības iestādes, 2 profesionālās izglītības iestādes. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 2 skolās.

4 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas. Novadā atrodas viena speciālās izglītības iestāde (Raudas internātpamatskola).

No 6 vispārējo izglītības iestāžu ēkām tikai Raudas pamatskolā ir daļēji piemērotas telpas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai - ir izveidotas uzbrauktuves, tualetes, piemērotas durvis, bet trūkst lifts un pacelājs.

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 18 ārstniecības institūcijas Ilūkstes novadā, tai skaitā ģimenes ārstu prakse un neirologa prakse, prakses zobārstniecībā, prakse dzemdniecībā, ginekoloģijā, acu ārsta prakse, fizioterapijas prakse. Novadā darbojas arī SIA Veselības centrs Ilūkste ar pacientu pieņemšanas punktiem dažādās novada vietās.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju novadā pakalpojumus nodrošina 6 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 5 institūcijās. Pašvaldībā praktizē 2 zobārsti un 1 neirologs.

Kultūra un brīvais laiks

Kultūras pasākumus un aktivitātes novadā vada Ilūkstes kultūras centrs, bet kopumā novadā darbojas 6 kultūras nami, kas nodrošina 28 amatiermākslas kolektīvu darbību. Novadā ir 9 bibliotēkas.

Ilūkstes novadā ir arī labas sporta tradīcijas, sporta infrastruktūra pieejama Eglainē, Ilūkstē, Bebreņē, Subatē un Šēderē. Pašvaldībā ir 1 jauniešu centrs: Ilūkstes bērnu un jauniešu centrs, kas realizē izglītības programmas dažādās jomās: deju un mūzikas mākslā, teātra un vizuāli lietišķā mākslā, un tehniskā jaunradē, tajā atrodas arī seno lietu krātuve.

Transports un ceļu infrastruktūra

Novada teritoriju šķērso valsts reģionālie autoceļi P70 Svente-Lietuvas robeža (Subate) un P73 Vecumnieki-Nereta-Subate, autoceļi P72 Ilūkste-Bebrene-Birži un P71 pievedceļš Ilūkstei. Tie nodrošina labu satiksmi novada teritorijā, ar novadu nozīmes centriem reģionā un starpreģionu satiksmi. Vietējas nozīmes ceļi nodrošina novada teritoriju sasniedzamību. Kā liecina Ilūkstes novada iedzīvotāju aptauja, kas tika veidota Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.-2030.gadam un Ilūkstes novada attīstības programmas 2013.-2019.gadam izstrādes ietvaros, vietējo ceļu un ielu infrastruktūras kvalitāti un sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamību iedzīvotāji vērtējuši salīdzinoši zemu, norādot, ka novada teritorijā tā ir nepietiekama. No Ilūkstes uz Subati darba dienās kursē 5 reisi, uz Bebrene 4 reisi, uz Dvieti - 3.

Darba dienās no Ilūkstes uz Rīgu kursē viens sabiedriskā autobusa reiss (ceļā 4 h un 20 min.), uz Daugavpili 15 reisi (ceļā apm. 40 min.), uz Jēkabpili 2 reisi (ceļā apm. 2 h).

Ilūkstes novada teritoriju šķērso dzelzceļa līnija "Valsts robeža - Eglaine - Daugavpils", tomēr tā nodrošina tikai kravu pārvadājumus.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Krīzes centrs				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Aprūpe mājās	Krīzes centrs			
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Aprūpe mājās	Dienas aprūpes centrs	Krīzes centrs	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju, pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami krīzes centra pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās un krīzes centra pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpes mājās, dienas aprūpes centra, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas un krīzes centra pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus - SIA un pašvaldības SIA, bet aprūpi mājās - biedrības struktūrvienība.

Tabula 120. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" struktūrvienība "LSK Daugavpils - Ilūkstes novadu komiteja"	Biedrības struktūrvienība	Aprūpe mājās		⊗	⊗	Kastaņu iela 38, Ilūkste, Ilūkstes nov., LV-5447
Dienas aprūpes centrs Fēnikss	Pašvaldības iestāde	Dienas aprūpes centrs			⊗	Zemgales iela 6A, Ilūkste, Ilūkstes nov., LV-5447
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Veselības centrs Ilūkste" sociālās aprūpes nodaļa Subate	Pašvaldības SIA	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija			⊗	Sporta iela 20, Subate, Ilūkstes nov., LV-5471

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Veselības centrs "Ilūkste""	SIA	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija			⊗	Raiņa iela 35, Ilūkste, Ilūkstes nov., LV-5447
Ilūkstes novada Sociālā dienesta Ģimenes atbalsta un krīzes centrs	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Krīzes centrs	⊗	⊗	⊗	Skolas iela 11 - 2, Šēdere, Šēderes pag., Ilūkstes nov., LV-5474

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.
*AA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pērk no Daugavpils novada pašvaldības Naujenes bērnu nama un Salas novada pašvaldības Ģimenes aprūpes centra "Saulstari", Subates Romas katoļu draudzes sociālās aprūpes iestādes "Miera nams" un SIA Veselības centrs "Ilūkste".

Pašvaldības institūcijās ir 45 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 9 sociālā darba speciālisti - 1,1 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (atbilst noteiktajam Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus pašvaldībā 4 fizioterapeiti.

Tabula 121. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	45
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	9
t.sk. sociālie darbinieki kopā	9
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	8
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka pie esošā resursu nodrošinājuma nebūtu iespējams palielināt apkalpoto klientu skaitu dienas aprūpes centrā un krīzes centrā, bet būtu iespējams palielināt aprūpi mājās saņēmušo personu skaitu, tāpat audžuģimeņu atbalstu un apmācību, atbalsta grupu, grupu nodarbību, pašpalīdzības grupu klientu skaitu un palielināt asistenta pakalpojumu apjomu personām ar invaliditāti.

Pašvaldības vērtējumā dienas aprūpes centra "Fēnikss" pilnvērtīgai darbībai nepieciešamas lielākas telpas. Pašvaldības rīcībā ir pieejamas telpas, tomēr nepieciešams remonts, pielāgojot tās pakalpojuma nodrošināšanai. Novada iedzīvotājiem trūkst motivācijas un izpratnes par atbalsta grupu, grupu nodarbību un pašpalīdzības grupu nodarbību ieguvumiem, trūkst motivācija tās apmeklēt, kaut arī novada sociālie darbinieki ir profesionāli un zinoši.

KOPSAVILKUMS

Ilūkstes novads pēc iedzīvotāju skaita (8 027) ir vidēja pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir vidēji liels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (38), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 26 personas ar GRT, 6 bērni ar FT un 6 bērni ārpusģimenes aprūpē.

Ilūkstes novads atrodas 198 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas, bet salīdzinoši tuvu atrodas tuvākais nacionālās nozīmes attīstības centrs Daugavpils (28 km), uz kuru ir pietiekošs sabiedriskā transporta nodrošinājums. Uz Rīgu kursē tikai viens sabiedriskā autobusa reiss dienā.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam.

Pašvaldībā ir pietiekama brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība, daudzveidīgas sporta aktivitātes, jauniešu centrs), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir pietiekošs, speciālās izglītības programmas pieejamas 4 iestādēs. Novadā atrodas 1 speciālās izglītības iestāde (Raudas internātpamatskola), tikai šīs skolas ēka ir daļēji piemērota izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai. Pārējās 5 skolas nav piemērotas.

Pašvaldībā tiek nodrošināts atšķirīgs sociālo pakalpojumu klāsts dažādām DI mērķgrupām. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās un krīzes centra pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti samērā daudzi pakalpojumi - aprūpe mājās, dienas aprūpes centrs, ilgstoša sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija un krīzes centrs. Bet bērniem ārpusģimenes aprūpē vai tās riska grupā pieejami tikai krīzes centra pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir tikai 4 audžuģimenes, un to skaits pēdējo gadu laikā nav mainījies.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus - SIA un pašvaldības SIA, bet aprūpi mājās - biedrības struktūrvienība.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ārpusģimenes aprūpē nepieciešamas alternatīvās aprūpes formas (audžuģimenes, ĢVPP, jauniešu māja, SOS ģimene u.tml.). Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, fizioterapeits, psihologs u.c.) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums un dažādas terapijas. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami grupu dzīvokļu, specializēto darbnīcu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Lielai daļai nepieciešami arī sociālā mentora pakalpojumi. Turklāt esošajiem pakalpojumiem pašvaldībā nepieciešams kāpināt kapacitāti.

5.1.10. Kārsavas novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

276	626,8 km²	6 175	22,4%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Kārsavas novadu veido Kārsavas pilsēta, Goliševas, Malnavas, Mežvidu, Mērdzenes un Salnavas pagasti. Pēc platības lielākais ir Salnavas pagasts (165,55 km²), bet mazākais ir Goliševas pagasts (79,52 km²). Kārsavas novada administratīvais centrs pilsēta Kārsava atrodas 276 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākais nacionālās nozīmes attīstības centrs ir Rēzekne (39km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Ludza (29 km), Balvi (56 km), Gulbene (90 km), Preiļi (98 km).

Kārsavas novads robežojas ar Balvu novadu, Baltinavas novadu, Rēzeknes novadu un Ciblas novadu, kā arī Krievijas Federāciju, un robeža ar to ir 66 km garumā.

Kārsavas novada teritorija ir 626,8 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 6 175 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir samazinājies (-4%). Dzimušo skaits bijis svārstīgs, bet trīs gadu laika posmā uzrāda samazinājuma tendenci. Sekojoši iedzīvotāju skaita samazinājumu galvenokārt radījusi dabiskā kustība. Iedzīvotāju blīvums ir 9,8 cilv./km² un pēdējo trīs gadu laikā tas nedaudz samazinājies atbilstoši iedzīvotāju kopskaita samazinājumam. Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹⁰³ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 5 667 iedzīvotāji un 2025. gadā - 4 892.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir ļoti augsts 22,4 %, un salīdzinoši pret 2014. gadu tas ir nedaudz augstāks, kamēr pēdējos pāris gadus - palicis nemainīgs.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir samazinājušies, 2016. gadā sasniedzot 50,74 EUR.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Kārsavas novada attīstības programma 2012.-2018. gadam, Kārsavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.gadam.

Tabula 122. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	626,8
Iedzīvotāju skaits*	2016	6 175

¹⁰³ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016-2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

	2015	6 333
	2014	6 458
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-283
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km², RAIM apr.)		
	2016	9,8
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	37
	2015	33
	2014	47
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-10
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-21
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-1,4
	2015	-1,1
	2014	-1,2
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,3
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,1
	2015	-0,8
	2014	-1,4
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,1
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	22,4
	2015	22,5
	2014	23,2
	Izmaiņas 2016/2014	-0,8
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	50,74
	2015	40,86
	2014	59,96
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-15

Datu avots: Reģionālās attīstības indikators modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

24	1	0	1	1
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 24 pašvaldības bērnu 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir bijis mainīgs, tomēr ar tendenci nepalielināties. Visvairāk -18 - bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 5 bērni - audžuģimenēs, bet 1 bērns ievietots ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā.

15 no 24 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 8 bērni - 4-12 gadīgi, bet 1 bērns - 0-3 gadīgs.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 16 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir bijis svārstīgs, tomēr pieauguma tendences nav. Toties pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir tikai 3 bērni, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 16 aizbildņi un 3 audžuģimenes, bet pēdējos divus gadus neviena persona ar bāriņtiesas lēmumu nav atzīta par adoptētāju. Audžuģimeņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir samazinājies par vienu ģimeni, aizbildņu skaits ir salīdzinoši nemainīgs.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 2 Kārsavas novada pašvaldības bērniem, kas atrodas citu pašvaldību ilgstošās sociālās aprūpes institūcijās: 1 bērnam, kas mīt VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni", Daugavpils novadā, kā arī 1 bērnam ZPR - Jelgavas SOS jauniešu mājā (Jelgava).

Abas ir meitenes vecumā no 7 līdz 17 gadiem. Viena no viņām institucionālajā aprūpē nonākusi veselības dēļ (t.sk. invaliditātes), iemesls sotras meitenes ievietošanai ilgstošās sociālās aprūpes institūcijā ir vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā.

Tabula 123. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	24
	2015	27
	2014	24
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	5
	2015	5
	2014	6
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	18
	2015	21
	2014	18
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	1
	2015	1
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+1
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	1
	4-12 (ieskaitot)	8
	13-17 (ieskaitot)	15
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	16
	2015	7
	2014	7
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+9
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	16
	2015	18
	2014	16
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	3
	2015	4
	2014	4

	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	3
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		2
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		1
VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.		1
Citos reģionos		1
ZPR: Jelgavas SOS jauniešu māja		1
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	0
	Meitenes	2
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	0
	7-11 g.	1
	12-17 g.	1
	18 g.	0
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā		1
Bērna veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)		1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

25	11 / 1	5	12
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. (t.sk. 0-4 g.v.) (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 25 bērni ar invaliditāti. 11 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 1 bērnam līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir tikai 5 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 12 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. Puse (6) no tiem ir zēni, puse - meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka 2 bērni ir jaunāki par 4 gadu vecumu, 6 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 3 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem. Viens bērns jau ir sasniedzis pilngadību.

Tabula 124. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	25
	2015	25
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	12
Tai skaitā:		
	redzes	1

	dzirdes	0
	kustību	0
	psihiskie	11
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		11
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		1
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		5
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		12
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	6
	Meitenes	6
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	2
	4-6 g.	3
	7-11 g.	3
	12-17 g.	3
	18 g.	1

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

55	25	13	0	1	14
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 719 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 55 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 25 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, un 2 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma, un tās ir uzņemtas rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 13. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviena persona nevēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā.

Viena persona ar GRT no VPR (VSAC "Latgale" fil. "Litene") izteikusi vēlmi pārcelties uz dzīvi Kārsavas novadā.

Sekojoši Kārsavas novadā ir 14 personas ar GRT, kam ir jāplāno pakalpojumi DI procesa ietvaros.

Tabula 125. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	719
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	1.grupa
	2.grupa
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	25

no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	2
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	13
t.sk. dzīvo sabiedrībā	13
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	1
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	1
VPR: VSAC "Latgale" fil. "Litene", Gulbens nov.	1
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	14

Datu avots: VDEAVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠAS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 1 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija - Kārsavas novada pansionāts "Mūsmājas", kas sniedz pakalpojumus pilngadīgām personām ar fiziska rakstura traucējumiem un pensijas vecuma personām. DI mērķgrupām pakalpojumi netiek nodrošināti.

Tabula 126. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Kārsavas novads	Kārsavas novada pansionāts "Mūsmājas"
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	25	25
Vīrieši/ Zēni	6	6
Sievietes/ Meitenes	19	19
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	32	32
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT		
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā		
2016	25	25
2015	21	21
2014	Nav datu	Nav datu
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā		
2016	10	10
2015	6	6
2014	Nav datu	Nav datu
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā		
2016	6	6
2015	7	7
2014	Nav datu	Nav datu
Vecums (2016. g.)		
18 - 25 g.v.	0	0
26 - 35 g.v.	0	0
36 - 50 g.v.	2	2

	Kārsavas novads	Kārsavas novada pansionāts "Mūsmājas"
51 - 61 g.v.	0	0
62 - 69 g.v.	2	2
70 - 79 g.v.	9	9
80 - 89 g.v.	9	9
90 un vairāk g.v.	3	3
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	5	5
I grupa	2	2
II grupa	2	2
III grupa	1	1
t.sk. garīgi veselas personas	23	23
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	0	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalcību (oligofrēniju)	0	0
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas		
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	6	6
izstāšanās iemesli		
mirušas	4	4
atgriezušās mājās (ģimenē)	1	1
pārcēlušās	1	1
uz citām sociālās aprūpes institūcijām	1	1
PERSONĀLS		
Apstiprināto amata vienību skaits	12,3	12,3
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	13	13
t.sk. administratīvais personāls	1	1
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	1	1
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	0	0
t.sk. sociālā darba speciālisti	1	1
sociālie darbinieki	1	1

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

1				
Jauniešu māja				
Vēlamā aprūpe				
2	1			
Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs; Sociālā aprūpētāja pakalpojums; Neirologs; Psihiatra; Atbalsta vai pašpalīdzības grupa; Mobilās aprūpes pakalpojums			
Sociālā un veselības aprūpe				
1				
Psihologs; Nodarbības prasmju apmācībai; Sociālā rehabilitētāja pakalpojums; Fizioterapeits; Ergoterapeits; Pēc traumatisma programmas; Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam; Psihoterapeits				
Sociālā rehabilitācija				

1	1	1		
Mūzikas terapija	Delfīnu terapija	PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes		
Terapija				

Tabula 127. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Kārsavas novads	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	ZPR: Jēlgavas SOS jauniešu māja
INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	2	1	1
ĢVPP			
Jauniešu māja	1	0	1
SOCIĀLĀ APRŪPE			
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	1	1	0
Mobilās aprūpes pakalpojums	1	1	0
VESELĪBAS APRŪPE			
Ģimenes ārsta konsultācija	2	1	1
Psihiatra konsultācijas	1	1	0
Neirologs	1	1	0
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs			
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	1	0	1
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	1	1	0
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA			
Pēc traumatisma programmas	1	1	0
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	1	1	0
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	1	1	0
Ergoterapeits	1	1	0
Psihoterapeits	1	0	1
Psihologs	1	0	1
Fizioterapeits	1	1	0
Nodarbības prasmju apmācībai	1	0	1
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS			
Delfīnu terapija	1	1	0
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija:	1	1	0
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	1	1	0
IZGLĪTĪBA			
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	2	1	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

12	12	12	8	3			
Ģimenes ārsta konsultācija	"Atelpas brīdis"	Neirologs	Psihiatra konsultācijas	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa			
Sociālā un veselības aprūpe							
12	12	12	12	11	11	10	10
Ergoterapeits	Psihologs	Fizioterapeits	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Speciālais/ attīstošais pedagogs	Nodarbības prasmju apmācībai	Ģimenes asistenta pakalpojums	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam
Sociālā rehabilitācija							
12	12	11	10	10			
Reiterterapija	Smilšu terapija	Kanisterapija	Mūzikas terapija	Mākslas terapija			
Terapija							

Kārsavas novadā individuālo vajadzību izvērtējumi tikuši veikti 12 bērniem.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datus, nepieciešamākie sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi ir: ģimenes ārsta konsultācijas (12 bērniem), "atelpas brīdis" (12), neirologs (12), psihiatra konsultācijas (8), atbalsta vai pašpalīdzības grupas (3).

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: ergoterapeits (12 bērniem), psihologs (12), fizioterapeits (12), sociālā rehabilitētāja pakalpojumus (12), speciālo/ attīstošo pedagogu (11), nodarbības prasmju apmācībai (11), ģimenes asistenta pakalpojumus (10) un asistenta pakalpojumus (no 5 gadu vecuma) bērnam (10).

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: reiterterapija (12 bērniem), smilšu terapija (12), kanisterapija (11), mūzikas terapija (10), mākslas terapija (10).

11 bērniem nepieciešamas iekļaujošās izglītības programmas, savukārt specializētais transports nepieciešams 12 no 12 izvērtētajiem bērniem

Tabula 128. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	12
SOCIĀLĀ APRŪPE	
"Atelpas brīža" pakalpojums	12
Aprūpe mājās (regulārā)	1
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	12
Neirologs	12
Psihiatra konsultācijas	8
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	3
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	2
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	12
Ergoterapeits	12
Psihologs	12
Fizioterapeits	12
Speciālais/ attīstošais pedagogs	11
Nodarbības prasmju apmācībai	11

Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	10
Ģimenes asistenta pakalpojums	10
Radošās darbnīcas	9
Dienas aprūpes centrs	6
Logopēds	6
Izglītojošās atbalsta grupas	6
Saskarsmes treniņgrupas BF	5
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	2
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS	
Smilšu terapija	12
Reiterapija	12
Kanisterapija	11
Mūzikas terapija	10
Mākslas terapija	10
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija:	3
Delfinu terapija	2
TEACCH pieeja	2
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	2
Kustību/deju terapija	1
ABA terapija	1
IZGLĪTĪBA	
Mājamācība	11
Iekļaujošā izglītības programma	11
Specializētās mācību programmas apguve	9
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	9
Tālmācība	7
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	7
Profesionālās izglītības programmas apguve	2
TRANSPORTS	
Specializētais transports	12
PALĪGLĪDZEKĻI	
Pašaprūpes palīgierīces	11
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	11
Pārvietošanās palīgierīces	2
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	2
Protezēšanas - ortozēšanas palīgierīces	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

14	14	14	13	1	1
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Grupu dzīvokļa pakalpojumi	Sociālais mentors

Kārsavas novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 13 personām, no kurām visas šobrīd dzīvo sabiedrībā. 1 persona, kas šobrīd dzīvo citā pašvaldībā, izteikusi vēlmi DI procesa ietvaros pārcelties uz Kārsavas novadu. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 14.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas) (nepieciešami 14 personām), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības) (14 personām),

specializēto darbinīcu pakalpojumi (14 personām), Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (13 personām).

Tabula 129. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	14
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	14
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	14
Specializēto darbinīcu pakalpojumi	14
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	13
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	1
Sociālais mentors	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Kārsavas novadā ir 2 pirmsskolas, 4 vispārējās pamatizglītības, 1 vidējās izglītības iestādes, 1 profesionālās izglītības iestāde. Pilsētā ir arī 1 augstākās izglītības iestāde. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 1 skolā.

2 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas.

1 no 4 vispārējās izglītības iestāžu ēkām telpas ir pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai (Mērdzenes pamatskolā), pārējās 3 iestādēs telpas nav piemērotas (Salnavas pamatskolā, Mežvidu pamatskolā, Kārsavas vidusskolā).

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 18 ārstniecības institūcijas Kārsavas novadā.

Kā norādīts Kārsavas novada pašvaldības 2016. gada publiskajā pārskatā, Kārsavas novadā iedzīvotājiem tiek nodrošināta primārā un sekundārā ambulatorā medicīniskā palīdzība. Šos pakalpojumus sniedz Kārsavas novada pašvaldības SIA "Kārsavas slimnīca", ģimenes ārstu un speciālistu prakses, kā arī pašvaldības finansēti feldšeru punkti Mežvidu, Malnavas, Mērdzenes, Salnavas un Goliševas ciemos.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, novadā pakalpojumus nodrošina 4 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 2 institūcijās. Pašvaldībā praktizē 1 zobārsts un 1 neirologs.

Kultūra un brīvais laiks

Kārsavas novadā darbojas 5 kultūras nami - Goliševas, Mērdzenes, Mežvidu, Salnavas pagastos un Kārsavas pilsētā. Malnavas pagastā nav kultūras nama, bet kolektīvi darbojas Malnavas pagasta pārvaldes telpās. Kopā novadā darbojas 41 pašdarbības kolektīvs. Novadā ir 7 bibliotēkas un 1 jauniešu centrs.

Tāpat iespējams iesaistīties sportiskās aktivitātēs - to norises atbalsta pietiekoši laba infrastruktūra.

Transports un ceļu infrastruktūra

Kārsavas novada teritoriju šķērso dažādas nozīmes valsts autoceļi. Autoceļš A13 vienlaikus ir Eiropas nozīmes autoceļš un ir iekļauts TEN - T (Trans - Eiropas transporta tīkls) autoceļu tīklā kā E 262 - Ukmerģe-Daugavpils-Rēzekne-Ostrova ceļš.

Kārsavas novadam ir raksturīga radiāla autoceļu struktūra, kuras centrs ir Kārsavas pilsēta. Kārsavas pilsētu ar novada teritorijā esošajiem ciemiem un lauku teritorijām saista valsts galvenais autoceļš, reģionālie un vietējās nozīmes valsts autoceļi. Autoceļu tīkla konfigurācija nodrošina pietiekamu centra sasniedzamību. Tomēr ne visu autoceļu tehniskā kvalitāte ir apmierinoša.

Kārsavas novada teritoriju šķērso dzelzceļa līnija Daugavpils-Rēzekne-Kārsava-Krievijas robeža, tāpēc novada teritorijā ir 6 dzelzceļa pārbrauktuves.

Sabiedriska transporta pakalpojumus Kārsavas novadā nodrošina SIA "Norma-A", AS "Nordeka", SIA "Ludzas ATU", SIA "G.L.T". Kārsavas novada iedzīvotājiem darba dienās un brīvdienās ir nodrošināta iespēja nokļūt uz

Rēzekni. Kārsavas novada sabiedriskā transporta satiksme atsevišķās vietās ir vairāk koncentrēta, nodrošinot biežāku pakalpojuma pieejamību tiem iedzīvotājiem, kuri dzīvo un strādā tuvāk valsts galvenajam autoceļam A13 un valsts reģionālajiem ceļiem P45 un P49. Tomēr atsevišķo pagastu iedzīvotājiem pēc novadu izveides ir pasliktinājušās pārvietošanās iespējas ar sabiedrisko transportu, kā arī reģiona, novada un pagastu centru sasniedzamība.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Aprūpe mājās				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju, pašvaldībā sociālie un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi tiek piedāvāti tikai vienai no DI mērķgrupām - pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpes mājās pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Šos pakalpojumus nodrošina pašvaldības iestāde un pašvaldības iestādes struktūrvienības.

Tabula 130. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Kārsavas novada pašvaldības sociālais dienests	Pašvaldības iestāde	Aprūpe mājās			⊗	Vienības iela 53, Kārsava, Kārsavas nov., LV-5717
Kārsavas novada sociālās rehabilitācijas un alternatīvās sociālās aprūpes mobilā brigāde	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Aprūpe mājās			⊗	Vienības iela 52, Kārsava, Kārsavas nov., LV-5717

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

*ĀA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pērk no SAC "Ludza", VSPC "Dagda", Latvijas SOS bērnu ciemats.

Pašvaldības institūcijās ir 43 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 8 sociālā darba speciālisti - 1,3 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 131. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	43
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	8
t.sk. sociālie darbinieki kopā	5
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	4
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	1
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	3

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka pie esošā resursu nodrošinājuma nebūtu iespējams palielināt apkalpoto klientu skaitu atbalsta grupas pakalpojuma sniegšanā (tajā šobrīd ir 4 pilngadīgas personas ar smagiem FT, kā arī 3 personas ar GRT). Lai palielinātu skaitu, nav pieejami nedz tehniskie, nedz finanšu resursi, trūkst arī cilvēkresursu kapacitāte. Šobrīd pakalpojumu iespējams nodrošināt līdz 10 personām.

Asistenta pakalpojumu nodrošināšanai personām ar invaliditāti (šobrīd izmanto 20 personas ar GRT un 5 bērni ar FT, kā arī 49 citas personas) nākotnē iespējams palielināt apkalpoto klientu skaitu. Pakalpojumu pie esošajiem resursiem iespējams nodrošināt līdz pat 80 personām. Lai palielinātu apkalpoto klientu skaitu, būtiski paplašināt personālu.

Ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu nodrošinājuma palielināšanai nepieciešami papildus finanšu resursi un personāls.

KOPSAVILKUMS

Kārsavas novads pēc iedzīvotāju skaita (6 175) ir vidēja pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir vidēji liels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (28), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 14 persona ar GRT, 12 bērni ar FT un 2 bērni ārpusģimenes aprūpē.

Kārsavas novada administratīvais centrs atrodas netālu no citiem reģionālas nozīmes attīstības centriem, no kuriem Ludza ir vistuvāk (29 km). Kārsavas novadam ir raksturīga radiāla autoceļu struktūra, kuras centrs ir Kārsavas pilsēta, kuras sasniedzamība ir salīdzinoši laba. Tomēr atsevišķo pagastu iedzīvotājiem ir ierobežotas pārvietošanās iespējas ar sabiedrisko transportu, kā arī reģiona, novada un pagastu centru sasniedzamība.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam.

Pašvaldībā ir nodrošināti pamatpakalpojumi brīvā laika un kultūras aktivitāšu nodrošināšanai (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, sporta aktivitātes, 1 jauniešu centrs), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir apmierinošs, speciālās izglītības programmas pieejamas 2 iestādēs. Pilnīga vides pieejamība nodrošināta tikai 1 no 4 iestāžu ēkām, pārējās ēkās telpas nav piemērotas.

Pašvaldībā tiek nodrošināts pavisam neliels sociālo pakalpojumu klāsts - tikai vienai no DI mērķgrupām - pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpes mājās pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir tikai 3 audžuģimenes.

Šos pakalpojumus nodrošina pašvaldības iestāde un pašvaldības iestādes struktūrvienības.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Izvērtētajiem bērniem ārpusģimenes aprūpē nepieciešama jauniešu māja. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, psihiatrs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums un dažādas terapijas. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami specializēto darbinieku un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Arī esošo pakalpojumu kapacitātes palielināšanai būtu nepieciešami papildu resursi.

5.1.11. Krāslavas novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

269	1 077,3 km²	17 437	14,4%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Krāslavas novads atrodas 269 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir Daugavpils (47 km) un Rēzekne (88 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir Preiļi (60 km) un Ludza (97 km). Novads atrodas Baltkrievijas pierobežā (26 km līdz robežai, braucot pa ceļu), līdz Lietuvas robežai ir 166 km, līdz Krievijai - 105 km. Krāslavas novads robežojas ar Aglonas, Dagdas, Daugavpils novadiem un Baltkrievijas Republiku, līdz ar to Krāslavas novads veido arī ES ārējo robežu. Pilsētas administratīvā teritorija ir sadalīta Krāslavas pilsētā, kas ir novada administratīvais centrs, un 11 pagastos.

Krāslavas novada teritorija ir 1 077,3 km² liela un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 17 437 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir samazinājies (-5%). Dzimušo skaits trīs gadu laikā posmā uzrāda pieauguma tendenci (+16%). Tomēr iedzīvotāju skaita kopējo samazinājumu noteikušas gan dabiskās kustības negatīvās izmaiņas, gan migrācija. Iedzīvotāju blīvums ir 16,2 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un

Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹⁰⁴ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 15 423 iedzīvotāji un 2025. gadā - 13 313.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 14,4% un pēdējo trīs gadu laikā tas nedaudz palielinājies.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir mazliet samazinājušies, 2016. gadā sasniedzot 24,17 EUR.

Būtiskākais pašvaldības attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir Krāslavas novada attīstības programma 2012.-2018. gadam.

Tabula 132. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)		
	2017	1 077,3
Iedzīvotāju skaits*		
	2016	17 437
	2015	17 875
	2014	18 366
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-929
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-5
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	16,2
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	107
	2015	105
	2014	92
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	15
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	+16
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-1,1
	2015	-1,0
	2014	-1,2
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,1
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,3
	2015	-1,6
	2014	-1,8
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,6
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	14,4
	2015	13,7
	2014	13,0
	Izmaiņas 2016/2014	+1,4
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	24,17
	2015	24,00
	2014	26,67
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-9

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

¹⁰⁴ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

96	27	18	5	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 96 pašvaldības bērni 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir bijis svārstīgs, paliekot apmēram vienā un tajā pašā līmenī. Visvairāk - 66 - bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 27 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, tikai 3 bērni - audžuģimenēs.

50 no 96 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 41 - 4-12 gadīgi, bet 5 - 0-3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 121 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir pieaudzis. Savukārt pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir tikai 20 bērnu, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 40 aizbildņi un 8 audžuģimenes, neviens adoptētājs. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir nedaudz samazinājies, audžuģimeņu skaits pieaudzis no 6 uz 8 ģimenēm.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 23 pašvaldībā deklarētajiem bērniem, kuri atrodas ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās. No tiem 18 uzturas Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrā "Mūsmājas"), 5 bērni ievietoti VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" (Daugavpils nov.).

Apmēram puse (11) ir zēni, puse (12) - meitenes. Dalījumā pēc vecuma novērojams, ka 2 bērni jau ir sasnieguši pilngadību, 13 ir 12-17 gadus veci, 5 - 7-11 gadus veci, bet 3 - jaunāki par 7 gadiem (neviens nav jaunāks par 1 g.v.).

Lielākajai daļai bērnu (19 no 23) iemesls nonākšanai institucionālā aprūpē ir alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē. Otrs biežākais iemesls - vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā (10 no 23). Veselības stāvokļa (tai skaitā invaliditātes) dēļ institūcijās atrodas tikai 1 no 23 bērniem, vēl viens bērns institūcijā atrodas vecāka veselības (t.sk. invaliditātes) dēļ.

Tabula 133. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	96
	2015	106
	2014	92
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+4
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	3
	2015	4
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+1
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	66
	2015	60
	2014	62
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+4
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	27
	2015	42
	2014	28
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		

	0-3 (ieskaitot)	5
	4-12 (ieskaitot)	41
	13-17 (ieskaitot)	50
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	121
	2015	119
	2014	110
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+11
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	40
	2015	50
	2014	45
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-5
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	8
	2015	8
	2014	6
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+2
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	20
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		23
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		23
	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	18
	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	5
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	11
	Meitenes	12
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	2
	4-6 g.	1
	7-11 g.	5
	12-17 g.	13
	18 g.	2
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
	Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē	19
	Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā	10
	Bērna veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)	1
	Vecāka veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)	1
	Cits	8

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUČĒJUMIEM

74	15 / 3	6	14
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par ģeas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem 2016. gadā pašvaldībā ir 74 bērni ar invaliditāti. 15 no tiem ir izsniegts atzinums par ģeas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 3 bērni līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir tikai 6 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 14 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 8 no tiem ir zēni, 6 - meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka neviens bērns nav jaunāks par 4 gadu vecumu, 7 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 7 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem.

Tabula 134. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	74
	2015	77
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	44
Tai skaitā:		
	redzes	3
	dzirdes	3
	kustību	5
	psihiskie	33
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par ģeas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		15
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par ģeas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		3
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		6
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		14
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	8
	Meitenes	6
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	1
	7-11 g.	6
	12-17 g.	7
	18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

254	12	3	0	5	8
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 1 555 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 254 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 12 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, un 3 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma, un tās ir uzņemtas rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 3. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviena nevēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā.

5 personas ar GRT, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi Daugavpils novadā, ir izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi Krāslavas novadā.

Sekojoši Krāslavas novadā DI procesa ietvaros pakalpojumi jāplāno 8 personām ar GRT.

Tabula 135. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	1 555
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	254
	1.grupa
	80
	2.grupa
	174
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	12
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	3
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	3
t.sk. dzīvo sabiedrībā	3
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	5
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	5
	Daugavpils novads
	5
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	
	8

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 3 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas - viena sniedz pakalpojumus bērniem, divas pilngadīgām personām. 2 no 3 institūcijām sniedz pakalpojumus DI mērķgrupām - Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas" nodrošina bērniem ārpusģimenes aprūpi, Krāslavas novada Robežnieku pagasta pārvaldes Skuķu aprūpes centrs - sniedz pakalpojumus pilngadīgām personām ar GRT, kā arī personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem un pensijas vecuma personām. Savukārt Krāslavas veco ļaužu

pansionāts "Priedes" - sniedz pakalpojumus pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem.

Detalizēta informācija un dati par Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrā "Mūsmājas" dzīvojošajiem bērniem skatāma šīs institūcijas reorganizācijas plānā (LPR DI plāna pielikumā).

Tabula 136. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Krāslavas novads	Krāslavas veco lauku pansionāts "Priedes"	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	Krāslavas novada Robežnieku pagasta pārvaldes Skuķu aprūpes centrs
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	57	34	23	Nav datu
Vīrieši/ Zēni	30	19	11	Nav datu
Sievietes/ Meitenes	27	15	12	Nav datu
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	65	35	30	Nav datu
BĒRNI				
Bērnu skaits institūcijā kopā				
2016	23	0	23	Nav datu
2015	33	0	33	0
2014	23	0	23	0
Pārskata gadā uzņemto bērnu skaits institūcijā kopā				
2016	8	0	8	Nav datu
2015	36	0	36	0
2014	32	0	32	0
Pārskata gadā izstājušies bērni no institūcijas kopā				
2016	22	0	22	Nav datu
2015	28	0	28	0
2014	31	0	31	0
Vecums (2016. g.)				
0 - 1g.v. (1g. 11 mēn. 30d. ieskaitot)	0	0	0	
2 - 3 g.v.	1	0	1	
4 g. v.	0	0	0	
5 - 6 g. v.	4	0	4	
7 - 12 g. v.	10	0	10	
13 - 14 g.v.	3	0	3	
15 - 17 g.v.	5	0	5	
Iemesli bērnu ievietošanai institūcijā				
bez vecāku gādības palikušie bērni, t.sk.	23	0	23	
atņemtas bērnu aizgādības tiesības	14	0	14	
atņemtas bērnu aprūpes tiesības	9	0	9	
2016. gadā izstājušies bērni no institūcijas				
izstājušies bērni - kopā	22	0	22	
izstāšanās iemesli				
aizgājuši patstāvīgā dzīvē	8	0	8	
atgriezušies pie vecākiem	5	0	5	
nodoti aizbildnībā	3	0	3	
adoptēti	2	0	2	

	Krāslavas novads	Krāslavas veco lauku pansionāts "Priedes"	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	Krāslavas novada Robežnieku pagasta pārvaldes Skuķu aprūpes centris
nodoti audzināšanā audžuģimenēs	2	0	2	
pārvietoti	2	0	2	
uz VSAC (specializētajiem)	2	0	2	
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT				
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā				
2016	34	34	0	Nav datu
2015	83	35	4	44
2014	89	35	6	48
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā				
2016	10	10	0	Nav datu
2015	18	6	4	8
2014	22	12	3	7
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā				
2016	11	11	0	Nav datu
2015	22	6	4	12
2014	19	9	2	8
Vecums (2016. g.)				
18 - 25 g.v.	0	0	0	
26 - 35 g.v.	0	0	0	
36 - 50 g.v.	1	1	0	
51 - 61 g.v.	4	4	0	
62 - 69 g.v.	4	4	0	
70 - 79 g.v.	15	15	0	
80 - 89 g.v.	7	7	0	
90 un vairāk g.v.	3	3	0	
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	12	12	0	
I grupa	6	6	0	
II grupa	6	6	0	
III grupa	0	0	0	
t.sk. garīgi veselās personas	34	34	0	
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	0	0	0	
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	0	0	0	
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas				
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	11	11	0	
izstāšanās iemesli				
mirušas	11	11	0	
PERSONĀLS				
Apstiprināto amata vienību skaits	34,25	17,4	16,85	Nav datu
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	36	17	19	Nav datu
t.sk. administratīvais personāls	5	3	2	
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	2	1	1	

	Krāslavas novads	Krāslavas veco lauku pansionāts "Priedes"	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	Krāslavas novada Robežnieku pagasta pārvaldes Skuķu aprūpes centris
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	3	0	3	
psihologi	2	0	2	
citi	1	0	1	
t.sk. sociālā darba speciālisti	8	3	5	
sociālie rehabilitētāji	4	0	4	
sociālie darbinieki	2	1	1	
sociālie aprūpētāji	2	2	0	

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

22	14	4	2
ĢVPP, mazā institūcija	SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	Specializētā audžuģimene

Vēlamā aprūpe

23	23	22	18	3	3
Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	Neirologs	Psihiatra konsultācijas

Sociālā un veselības aprūpe

23	22	22	20	18	18	18
Fizioterapeits	Psihologs	Ergoterapeits	Psihoterapeits	Nodarbības prasmju apmācībai	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Izglītojošās atbalsta grupas

Sociālā rehabilitācija

20	18	18	16	6	6
Mākslas terapija	Kustību/deju terapija	Reitterapija	Mūzikas terapija	Kanisterapija	Tera spēle

Terapija

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 23 Krāslavas novadā deklarētiem bērniem. 18 no tiem dzīvo Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrā "Mūsmājas", 5 - VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" Daugavpils novadā.

Kā vēlamā aprūpes forma visbiežāk individuālajos izvērtējumos norādīta ĢVPP (22) un SOS ģimene ciematā (14). 4 bērniem nepieciešama profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis), 2 - specializētā audžuģimene.

Ļoti nepieciešami izvērtētajiem bērniem ir tādu speciālistu pakalpojumi kā fizioterapeits (23), psihologs (22), ergoterapeits (22) un psihoterapeits (20). Bērniem nepieciešami arī tādi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi kā izglītojošās atbalsta grupas (18), nodarbības prasmju apmācībai (18) un sociālā rehabilitētāja pakalpojums (18).

Lielākajai daļai bērnu nepieciešami arī dažādu terapiju pakalpojumi - mākslas terapija (20), kustību terapija (18), reitterapija (18) un mūzikas terapija (16).

Tabula 137. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Krāslavas novads	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	VSAC "Latgale" fili. "Kalkūni", Daugavpils nov.
INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	23	18	5
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ			
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	14	11	3
Specializētā audžuģimene	2	0	2
Audžuģimene	1	1	0
Terapeitiskā audžuģimene	1	1	0
Audžuģimene zīdaiņiem	1	0	1
ĢVPP			
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	22	18	4
Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	4	4	0
Jauniešu māja	1	1	0
SOCIĀLĀ APRŪPE			
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	22	17	5
VESELĪBAS APRŪPE			
Ģimenes ārsta konsultācija	23	18	5
Psihiatra konsultācijas	3	0	3
Neirologs	3	0	3
Ārstnieciskais rehabilitācijas centrs	1	1	0
Endokrinologa konsultācija	1	1	0
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs			
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	23	18	5
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	18	16	2
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA			
Fizioterapeits	23	18	5
Ergoterapeits	22	18	4
Psihologs	22	18	4
Psihoterapeits	20	17	3
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	18	17	1
Izglītojošās atbalsta grupas	18	16	2
Nodarbības prasmju apmācībai	18	15	3
Radošās darbnīcas	16	13	3
Speciālais/ attīstošais pedagogs	10	7	3
Logopēds	7	2	5
Pēc traumatisma programmas	4	0	4
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	4	0	4
Saskarsmes treniņgrupas BF	3	0	3
Defektologs	1	0	1
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS			
Mākslas terapija	20	17	3
Kustību/deju terapija	18	15	3
Reitterapija	18	14	4
Mūzikas terapija	16	11	5

	Krāslavas novads	Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
Tera spēle	6	3	3
Kanisterapija	6	1	5
MarteMeo	5	2	3
Delfīnu terapija	5	1	4
Smilšu terapija	3	2	1
Kognitīvi biheiviorālā terapija	2	2	0
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija	2	0	2
TEACCH pieeja	1	0	1
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	1	0	1
IZGLĪTĪBA			
Iekļaujošā izglītības programma	9	6	3
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	4	0	4
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	4	0	4
Profesionālās izglītības programmas apguve	1	1	0
TRANSPORTS			
Sabiedriskais transports	20	18	2
Specializētais transports	2	0	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

14	13	8	5	1		
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Mobilās aprūpes pakalpojums		
Sociālā un veselības aprūpe						
14	14	14	13	12	10	9
Ergoterapeits	Psihologs	Fizioterapeits	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	Logopēds	Radošās darbnīcas
Sociālā rehabilitācija						
12	8	5	5	5		
Mūzikas terapija	Smilšu terapija	Reitertapija	Mākslas terapija	Kanisterapija		
Terapija						

Krāslavas novadā individuālo vajadzību izvērtējumi tikuši veikti 14 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datos par bērniem nepieciešamajiem aprūpes pakalpojumiem, secināms, ka visvairāk bērniem nepieciešami sociālās rehabilitācijas pakalpojumi - visiem 14 vajadzīgi ergoterapeita, psihologa, fizioterapeita pakalpojumi, 13 - sociālā rehabilitētāja pakalpojums, 12 - asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma). Sociālās un veselības aprūpē būtu jānodrošina ģimenes ārsta (14) un neirologa (13) konsultācija, kā arī "Atelpas brīža" pakalpojums (8). No dažādām terapijām visvajadzīgākās ir mūzikas terapija (12 bērniem) un smilšu terapija (8).

Specializētais transports vajadzīgs 11 bērniem, savukārt 6 bērniem nepieciešama specializēto izglītības programmu apguve, vēl 6 - mājapmācība.

Tabula 138. Bēni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	14
SOCIĀLĀ APRŪPE	
"Atelpas brīža" pakalpojums	8
Mobilās aprūpes pakalpojums	1
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	14
Neirologs	13
Psihiatra konsultācijas	5
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Ergoterapeits	14
Psihologs	14
Fizioterapeits	14
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	13
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	12
Logopēds	10
Radošās darbnīcas	9
Ģimenes asistenta pakalpojums	8
Dienas aprūpes centrs	6
Speciālais/ attīstošais pedagogs	5
Izglītojošās atbalsta grupas	5
Nodarbības prasmju apmācībai	5
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	12
Smilšu terapija	8
Mākslas terapija	5
Reitterapija	5
Kanisterapija	5
TEACCH pieeja	4
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	4
Kustību/deju terapija	2
MarteMeo	2
Delfīnu terapija	1
IZGLĪTĪBA	
Specializētās mācību programmas apguve	6
Mājamācība	6
Iekļaujošā izglītības programma	4
Profesionālās izglītības programmas apguve	2
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	2
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	1
TRANSPORTS	
Specializētais transports	11
PALĪGLĪDZEKĻI	
Pašaprūpes palīgierīces	5
Palīgīdzekļi māsaimniecībai un telpu pielāgošanai	4
Pārvietošanās palīgierīces	2
Protezēšanas - ortozēšanas palīgierīces	1
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

8	8	8	6	4	4
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālais mentors	Grupu dzīvokļa pakalpojumi

Krāslavas novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 3 personām, visas no kurām šobrīd dzīvo sabiedrībā. 5 personas ar GRT, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi Daugavpils novadā, ir izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi Krāslavas novadā. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 8.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: visām 8 personām nepieciešami Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā, individuālās konsultācijas un grupu nodarbības. 6 personām vajadzīgi specializēto darbnīcu pakalpojumi. 4 personām nepieciešami arī sociālā mentora un grupu dzīvokļa pakalpojumi.

Tabula 139. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	8
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	8
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	8
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	8
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	6
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	4
Sociālais mentors	4

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Krāslavas novadā ir 2 pirmsskolas, 8 vispārējās pamatzglītības, 2 vidējās izglītības iestādes, 4 profesionālās izglītības iestādes. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 4 skolās.

3 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatzglītības programmas.

Tikai 1 no 8 vispārējo izglītības iestāžu ēkām telpas ir pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai (Krāslavas Varavīksnes vidusskolā), un Krāslavas Valsts ģimnāzijā telpas ir daļēji piemērotas.

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 26 ārstniecības institūcijas Krāslavas novadā. Pilsētā darbojas Krāslavas slimnīca, kas sniedz arī ambulatorus pakalpojumus, tai skaitā psihiatrijā, fizikālās medicīnas pakalpojumus bērniem, rehabilitācijas pakalpojumus.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, novadā pakalpojumus nodrošina 9 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 1 institūcijā, arī stacionārie pakalpojumi pieejami 1 institūcijā. Pašvaldībā praktizē 6 zobārsti, 3 neirologi, 2 psihiatri.

Kultūra un brīvais laiks

Krāslavas kultūras nams ir galvenā novada pašvaldības iestāde, kas nodrošina un organizē tautas amatiermākslas kolektīvu darbību Krāslavā, valsts svētku, kultūrvēsturisko un tradicionālo svētku norises, koncertus, izrādes, izstādes, informatīvus un izglītojošus pasākumus iedzīvotājiem un pilsētas viesiem. Kopumā novadā darbojas 12 kultūras centri, kas nodrošina 44 pašdarbības kolektīvu darbu, 13 bibliotēkas un 1 muzejs. Novadā ir arī viens jauniešu centrs, un labi nodrošināta sporta infrastruktūra.

Transports un ceļu infrastruktūra

Krāslavas novada teritoriju pārklāj blīvs valsts un pašvaldības autoceļu (ieskaitot ielas) tīkls, kas nodrošina labas sasniedzamības iespējas. Valsts autoceļš A6 šķērso Krāslavu. Novadu šķērso vairāki reģionālie autoceļi. P61

Krāslava - Dagda šķērso Krāslavas un Skaistas pagastus, autoceļš P69 Skrudaliena - Kaplava - Krāslava šķērso Kaplavas pagasta teritoriju, savukārt P62 šķērso Ūdrīšu un Kombuļu pagastus. Novada teritoriju šķērso vairāk nekā 20 valsts vietējie autoceļi. Sasniedzamību ierobežo ceļu sliktais stāvoklis. Vairāki ceļu posmi no pagastu centriem līdz Krāslavai nav asfaltēti.

Lielākas sabiedriskā transporta priekšrocības ir Krāslavas pilsētas iedzīvotājiem, jo katru dienu kursē autobusi uz Rīgu, Daugavpili, Aglonu, Dagdu un uz apdzīvotajām vietām novada teritorijā. Krāslavas novadu apkalpo gan reģionālie vietējās nozīmes maršruta reisi, gan starppilsētu nozīmes maršruti.

Krāslavas novada attīstības programmā sniegtā informācija liecina, ka Krāslavā nav pilsētas maršruta autobusu, tas apgrūtina pensionāru un cilvēku ar īpašām vajadzībām pārvietošanos pa pilsētu. Jāņem vērā, ka no pilsētas centra līdz, piemēram, poliklīnikai ir vairāk kā 1,5 km.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	Krīzes centrs			
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Aprūpe mājās	Krīzes centrs			
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	Krīzes centrs			
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju, pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami ilgstošās sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūciju un krīzes centra pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās un krīzes centra pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti krīzes centra un ilgstošās sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, krīzes centra pakalpojumus nodrošina arī izglītības iestāde un biedrības struktūrvienība.

Tabula 140. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Krāslavas novada pašvaldības iestāde "Sociālais dienests"	Pašvaldības iestāde	Aprūpe mājās		⊗		Grāfu Plāteru iela 6, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601
Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	Pašvaldības iestāde	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗			Pils iela 5, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601
Krāslavas novada Robežnieku pagasta pārvaldes Skuķu aprūpes centrs	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija			⊗	Skuķi, Skuķi, Robežnieku pag., Krāslavas nov., LV-5666

Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrs "Mūsmājas"	Pašvaldības iestāde	Krīzes centrs	⊗	⊗	⊗	Pils iela 5, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601
Biedrības Ģimenes atbalsta centrs "Atvērtība" krīzes centrs	Biedrības struktūrvienība	Krīzes centrs	⊗	⊗	⊗	Pils iela 5, Krāslava, Krāslavas nov., LV-5601
Robežnieku pamatskola	Izglītības iestāde	Krīzes centrs	⊗			Skolas iela 1, Robežnieki, Robežnieku pag., Krāslavas nov., LV-5666

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.
*AA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldības institūcijās ir 27 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 19 sociālā darba speciālisti - 1,1 speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem (tas atbilst noteiktajam Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus pašvaldībā sniedz 1 fizioterapeits.

Tabula 141. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	27
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	19
t.sk. sociālie darbinieki kopā	15
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	7
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	1
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	3
t.sk. sociālie aprūpētāji kopā	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka būtu iespējams palielināt klientu skaitu Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrā "Mūsmājas" (pie esošā resursu nodrošinājuma), sniedzot gan krīzes centra, gan ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumus.

KOPSAVILKUMS

Krāslavas novads pēc iedzīvotāju skaita (17 437) ir vidēji liela pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir vidēji liels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (45), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 8 personas ar GRT, 14 bērni ar FT un 23 bērni ārpusģimenes aprūpē.

Krāslavas novada teritoriju pārklāj blīvs valsts un pašvaldības autoceļu (ieskaitot ielas) tīkls, kas nodrošina labas sasniedzamības iespējas. Lielākas sabiedriskā transporta priekšrocības ir Krāslavas pilsētas iedzīvotājiem, jo katru dienu kursē autobusi uz Rīgu, Daugavpili, Aglonu, Dagdu un uz apdzīvotajām vietām novada teritorijā.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam.

Pašvaldībā ir pietiekama brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība, daudzveidīgas sporta aktivitātes), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir pietiekošs, tomēr speciālās izglītības programmas pieejamas tikai 3 iestādēs. Pilnīga vides pieejamība nodrošināta tikai 1 no 8 iestāžu ēkām.

Pašvaldībā tiek nodrošināts salīdzinoši neliels sociālo pakalpojumu klāsts. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās un krīzes centra pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti krīzes centra un ilgstošas sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi. Bērniem ārpusģimenes aprūpē vai tās riska grupā pieejami ilgstošas sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūciju un krīzes centra pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir 8 audžuģimenes, un to skaits pēdējo gadu laikā ir tikai nedaudz pieaudzis.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestādes un to struktūrvienības, krīzes centra pakalpojumus nodrošina arī izglītības iestāde un biedrības struktūrvienība.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ārpusģimenes aprūpē nepieciešamas specializētā audžuģimene, ĢVPP, SOS ģimene ciematā vai jauniešu māja, kā arī fizioterapeita, psihologa, ergoterapeita, psihoterapeita un dažādu terapiju pakalpojumi. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums un dažādas terapijas. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami grupu dzīvokļi, specializēto darbnīcu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka būtu iespējams palielināt klientu skaitu Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrā "Mūsmājas" (pie esošā resursu nodrošinājuma), sniedzot gan krīzes centra, gan ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumus.

5.1.12. Līvānu novads

Līvānu novads DI projektā nepiedalās, tādēļ šajā sadaļā sniegts tikai vispārīgs pašvaldības raksturojums, bet nav detalizēta DI mērķgrupu, kā arī sociālo un vispārējo pakalpojumu analīze.

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

169	621,7 km²	12 759	15,1%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Reģionālās nozīmes attīstības centrs Līvāni atrodas 170 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir: Jēkabpils (29 km), Daugavpils (63 km), Rēzekne (91 km). Tuvākais reģionālās nozīmes attīstības centrs ir Preiļi (37 km).

Līvānu novads robežojas ar Preiļu, Daugavpils, Riebiņu, Krustpils un Vārkavas novada lauku teritorijām un Daugavu, kuras kreisajā krastā - Jēkabpils novads.

Līvānu novada teritorija ir 621,7 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 12 759 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir samazinājies (-4%). Dzimušo skaits trīs gadu laikā ir samazinājies, taču iedzīvotāju skaita izmaiņas ietekmē arī migrācijas procesi. Iedzīvotāju blīvums ir 20,5 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹⁰⁵ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 11 424 iedzīvotāji un 2025. gadā - 9 861.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 15,1 %, un pēdējo trīs gadu laikā tas arvien samazinās.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir pakāpeniski samazinājušies, 2016. gadā sasniedzot 21,12 EUR, kas pret 2014.gadu ir par 41% mazāk.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.- 2030.gadam, Līvānu novada pašvaldības integrētās attīstības programma 2012.-2018.gadam.

Tabula 142. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	621,7
Iedzīvotāju skaits*	2016	12 759
	2015	12 982
	2014	13 251
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-492
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)	2016	20,5
Dzimušo skaits (cilv.)*		

¹⁰⁵ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

	2016	91
	2015	107
	2014	105
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-14
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-13
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-0,6
	2015	-0,7
	2014	-0,9
	Vidējais 2014-2016 (%)	-0,7
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,1
	2015	-1,3
	2014	-1,2
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,2
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	15,1
	2015	16,1
	2014	16,7
	Izmaiņas 2016/2014	-1,6
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	21,12
	2015	25,74
	2014	35,52
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-41

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

44	3	Nepiedalās DI	2	1
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 44 pašvaldības bērnu 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir nedaudz samazinājies. Visvairāk - 34 - bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 7 bērni - audžuģimenēs, bet 3 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās.

20 no 44 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 21 bērns - 4-12 gadīgi, bet 3 bērni - 0-3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 38 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir ievērojami pieaudzis.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 22 aizbildņi un 3 audžuģimenes, bet 4 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir svārstīgs, taču bez pieauguma tendences, audžuģimeņu - nemainīgs, adoptētāju - nemainīgs.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 3 pašvaldībā deklarētiem bērniem, kuri atrodas citu pašvaldību ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs. No tiem 2 bērniem, kas atrodas VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni", Daugavpils novadā, un 1 bērnam, kas atrodas VPR - "Fonds Grašu bērnu ciemats", Cēsaines pilsētā.

Visi 3 ir zēni vecumā no 12 līdz 17 gadiem, un iemesls viņu nonākšanai institucionālā aprūpē ir vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā (1) un alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē (2). Turklāt viens no viņiem institūcijā nonācis veselības stāvokļa (tai skaitā invaliditātes) dēļ.

Tabula 143. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	44
	2015	44
	2014	52
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-8
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	7
	2015	7
	2014	7
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	34
	2015	34
	2014	37
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-3
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	3
	2015	3
	2014	8
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-5
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	3
	4-12 (ieskaitot)	21
	13-17 (ieskaitot)	20
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	38
	2015	21
	2014	17
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+21
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	22
	2015	24
	2014	22
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Audzūgimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	3
	2015	3
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+1
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	4
	2015	4
	2014	4
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	Nav datu
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		

BSAC izvērtēto bērnu skaits		3
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		2
	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	2
Citos reģionos		1
	VPR: "Fonds Grašu bērnu ciemats", Cesvaines nov.	1
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	3
	Meitenes	0
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	0
	7-11 g.	0
	12-17 g.	3
	18 g.	0
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
	Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē	2
	Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā	1
	Bērna veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)	1
	Cits	1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

64	15 / 3	Nepiedalās DI	Nepiedalās DI
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 64 bērni ar invaliditāti. 15 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 3 bērni līdz 4 gadu vecumam).

Par bērniem ar FT, kas būtu pašvaldības redzeslokā, datu nav.

Tabula 144. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	64
	2015	62
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	30
Tai skaitā:		
	redzes	3
	dzirdes	5
	kustību	3
	psihiskie	19
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		15
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		3
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		Nav datu
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		

Bērnu skaits	Nav datu
--------------	----------

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

124	Nepiedalās DI	Nepiedalās DI	Nepiedalās DI	0	Nepiedalās DI
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 124 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem personas ar 1. grupas invaliditāti ar GRT (pilngadīgas personas) - 23 un personas ar 2. grupas invaliditāti ar GRT (pilngadīgas personas) - 101 persona.

Tabula 145. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	1 436
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	1.grupa
	2.grupa
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	Nav datu
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	Nav datu
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	Nav datu
t.sk. dzīvo sabiedrībā	Nav datu
t.sk. dzīvo VSAC	Nav datu
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	Nav datu
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	Nav datu
Uz citu reģionu	Nav datu
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	0
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 1 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija - Līvānu novada domes SIA "Līvānu slimnīca" Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas struktūrvienība, kas sniedz pakalpojumus pilngadīgām personām - personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem, dzirdes personām ar invaliditāti un pensijas vecuma personām. Netiek sniegti pakalpojumi DI mērķgrupām.

Tabula 146. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Līvānu novads	Līvānu novada domes SIA "Līvānu slimnīca" Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas struktūrvienība
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	45	45
Vīrieši/ Zēni	18	18
Sievietes/ Meitenes	27	27
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	45	45
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT		
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā		
2016	45	45
2015	46	46
2014	43	43
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā		
2016	24	24
2015	37	37
2014	37	37
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā		
2016	25	25
2015	34	34
2014	36	36
Vecums (2016. g.)		
18 - 25 g.v.	0	0
26 - 35 g.v.	0	0
36 - 50 g.v.	0	0
51 - 61 g.v.	2	2
62 - 69 g.v.	7	7
70 - 79 g.v.	12	12
80 - 89 g.v.	17	17
90 un vairāk g.v.	7	7
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	21	21
I grupa	17	17
II grupa	3	3
III grupa	1	1
t.sk. garīgi veselas personas	45	45
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	0	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	0	0
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas		
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	25	25
izstāšanās iemesli		
mirušas	19	19
atgriezušās mājās (ģimenē)	6	6
PERSONĀLS		
Apstiprināto amata vienību skaits	10,6	10,6

	Līvānu novads	Līvānu novada domes SIA "Līvānu slimnīca" Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas struktūrvienība
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	15	15
t.sk. administratīvais personāls	3	3
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	1	1
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	1	1
fizioterapeiti	1	1
t.sk. sociālā darba speciālisti	2	2
sociālie darbinieki	2	2

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

2	2	1	1	1
Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	Grupu māja (dzīvoklis) bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem	SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	Jauniešu māja	Audzūģimene vienas ģimenes bērniem
Vēlamā aprūpe				

3	2	2	2	1
Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Ģimenes ārsta konsultācija	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	Psihiatra konsultācijas	Sociālā aprūpētāja pakalpojums
Sociālā un veselības aprūpe				

3	2			
Fizioterapeits; Psihologs	Ergoterapeits; Nodarbības prasmju apmācībai; Sociālā rehabilitētāja pakalpojums; Radošās darbnīcas; Speciālais/ attīstošais pedagogs; Pēc traumatisma programmas; Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam; Saskarsmes treniņgrupas BF; Specializētās darbnīcas			
Sociālā rehabilitācija				

2	2	2	2	1
Reitērija	MarteMeo	Mūzikas terapija	Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija	Mākslas terapija
Terapija				

Tabula 147. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Līvānu novads	VSAC "Latgale" fil. "Kaļķūni", Daugavpils nov.	VPR: "Fonds Grašu bērnu ciematā", Cesvainas nov.
INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	3	2	1
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ			
Audzūģimene vienas ģimenes bērniem	1	1	0

	Līvānu novads	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	VPR. "Fonds Grašu bērnu ciematā", Cesvainas nov.
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	1	1	0
ĢVPP			
Grupu māja (dzīvoklis) bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem	2	2	0
Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	2	2	0
Jauniešu māja	1	0	1
SOCIĀLĀ APRŪPE			
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	1	1	0
VESELĪBAS APRŪPE			
Psihiatra konsultācijas	2	2	0
Ģimenes ārsta konsultācija	2	2	0
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs			
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	3	2	1
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	2	2	0
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA			
Psihologs	3	2	1
Fizioterapeits	3	2	1
Pēc traumatisma programmas	2	2	0
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	2	2	0
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	2	2	0
Ergoterapeits	2	2	0
Speciālais/ attīstošais pedagogs	2	2	0
Nodarbības prasmju apmācībai	2	2	0
Radošās darbnīcas	2	2	0
Saskarsmes treniņgrupas BF	2	2	0
Psihoterapeits	1	0	1
Izglītojošās atbalsta grupas	1	1	0
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS			
Mūzikas terapija	2	2	0
MarteMeo	2	2	0
Reitterapija	2	2	0
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija	2	2	0
Mākslas terapija	1	1	0
IZGLĪTĪBA			
Iekļaujošā izglītības programma	2	2	0
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	2	2	0
Profesionālās izglītības programmas apguve	1	0	1
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	1	1	0
TRANSPORTS			
Specializētais transports	2	2	0

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

Uz pašvaldību neattiecas, jo Līvānu novads nepiedalās DI projektā.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

Uz pašvaldību neattiecas, jo Līvānu novads nepiedalās DI projektā.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Uz pašvaldību neattiecas, jo Līvānu novads nepiedalās DI projektā.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Krīzes centrs				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Aprūpe mājās	Dienas aprūpes centrs	Krīzes centrs		
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Dienas aprūpes centrs	Krīzes centrs			
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami krīzes centra pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās, dienas aprūpes centra un krīzes centra pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti dienas aprūpes centra un krīzes centra pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Krīzes centra darbību nodrošina pašvaldības iestāde, aprūpi mājās un dienas aprūpes centra pakalpojumus - biedrība.

Tabula 148. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Biedrība "Baltā māja"	Biedrība	Aprūpe mājās		⊗		Zaļā iela 10 - 16, Līvāni, Līvānu nov., LV-5316
Biedrība "Baltā māja"	Biedrība	Dienas aprūpes centrs		⊗	⊗	Zaļā iela 10 - 16, Līvāni, Līvānu nov., LV-5316
Alternatīvās aprūpes pakalpojumu centrs "Rožlejas"	Pašvaldības iestāde	Krīzes centrs	⊗	⊗	⊗	Draudzības laukums 1, Rožupe, Rožupes pag., Līvānu nov., LV-5327

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.
*ĀA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldības institūcijās ir 12 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 11 sociālā darba speciālisti - 0,9 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz mazāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 149. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	12
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	11
t.sk. sociālie darbinieki kopā	10
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	3
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

KOPSAVILKUMS

Uz pašvaldību neattiecas, jo Līvānu novads nepiedalās DI projektā.

5.1.13. Ludzas novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

268	963,2 km²	13 959	19,1%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Ludzas novads atrodas 268 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir Rēzekne (28 km) un Daugavpils (118 km), tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Balvi (86 km) un Preiļi (81 km). Ludzas novads robežojas ar Ciblas novadu un Zilupes novadu, kā arī Rēzeknes novadu, Dagdas novadu un Krievijas federāciju (14,7 km gara robeža).

Ludzas novada teritoriju veido Ludzas pilsēta (administratīvais centrs) un 9 pagasti. Pašvaldības teritorija ir 963,2 km² liela un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 13 959 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir nedaudz samazinājies (-4%). Dzimušo skaits trīs gadu laika posmā uzrāda nelielu samazinājuma tendenci. Tomēr galvenais faktors iedzīvotāju skaita samazinājumam ir bijusi migrācija. Iedzīvotāju blīvums ir 14,5 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹⁰⁶ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 12 941 iedzīvotājs un 2025. gadā - 11 171.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir ļoti augsts - 19,1%, un pēdējo trīs gadu laikā tas ir bijis gandrīz nemainīgs.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir nedaudz samazinājušies, 2016. gadā sasniedzot 46,31 EUR.

Būtiskākais pašvaldības attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir Ludzas novada attīstības programma 2011.-2017. gadam.

Tabula 150. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)		
	2017	963,2
Iedzīvotāju skaits*		
	2016	13 959
	2015	14 264
	2014	14 486
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-527
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	14,5
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	110
	2015	112
	2014	115
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-5
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-0,7
	2015	-0,9
	2014	-0,7
	Vidējais 2014-2016 (%)	-0,8
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,4
	2015	-0,7

¹⁰⁶ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

	2014	-2,0
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,4
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	19,1
	2015	18,5
	2014	19,2
	Izmaiņas 2016/2014	-0,1
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	46,31
	2015	40,18
	2014	48,47
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4

Datu avots: Reģionālās attīstības indikators modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUŠĢIMENES APRŪPĒ

105	22	7	4	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 105 pašvaldības bērnu 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir bijis gandrīz nemainīgs. Visvairāk - 80 - bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 22 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, tikai 3 bērni - audžuģimenēs.

45 no 105 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 54 - 4-12 gadīgi, bet 6 - 0-3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 12 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir bijis gandrīz nemainīgs. Savukārt pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir 113 bērnu, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 62 aizbildņi un 1 audžuģimene, bet 2 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 4 pašvaldībā deklarētiem bērniem, kas uzturas VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" (Daugavpils novadā). Visi 4 ir zēni. 2 ir vecumā no 1-3 gadiem, 2 - no 7 līdz 17 gadiem. Iemesli, kādēļ bērni nonākuši institucionālā aprūpē, ir alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē (2 bērni), vecāki devis piekrišanu bērna adopcijai (1), vecāki atrodas ieslodzījuma vietā (1).

Tabula 151. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	105
	2015	96
	2014	105
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	3
	2015	3
	2014	3
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	80
	2015	79
	2014	80

	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	22
	2015	14
	2014	22
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	6
	4-12 (ieskaitot)	54
	13-17 (ieskaitot)	45
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	12
	2015	9
	2014	12
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	62
	2015	63
	2014	62
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	1
	2015	1
	2014	1
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	2
	2015	1
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	113
Individuālo vajadzību izvērtējumi^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		11
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		11
	SIA Oāze - Mākoņkalns, Ābelīte, Ludzas nov.	7
	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	4
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	8
	Meitenes	3
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	2
	4-6 g.	0
	7-11 g.	4
	12-17 g.	5
	18 g.	0

Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla	
Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē	8
Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā	6
Vecāka veselības dēļ (t.sk. invaliditātes)	1
Vecāks devis piekrišanu bērna adopcijai	1
Vecāka atrašanās ieslodzījuma vietā	1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

40	8 / 1	2	30
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 40 bērni ar invaliditāti. 8 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 1 bērnam līdz 4 gadu vecumam). Pašvaldības redzeslokā ir 2 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 30 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 14 no tiem ir zēni, 16 - meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka 2 bērni ir jaunāki par 4 gadu vecumu, 12 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 14 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem, 2 bērni ir sasnieguši pilngadību.

Tabula 152. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	40
	2015	45
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	15
Tai skaitā:		
	redzes	0
	dzirdes	3
	kustību	4
	psihiskie	8
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		8
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		1
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		2
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		30
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	14
	Meitenes	16
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	2
	4-6 g.	2
	7-11 g.	10
	12-17 g.	14
	18 g.	2

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

108	108	47	0	1	48
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 1 503 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 108 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 108 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, un 2 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma, un tās ir uzņemtas rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 47. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviena persona nevēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā.

Viena persona ar GRT, kurai veikts individuālais izvērtējums, vēlas pārcelties no Aglonas novada uz dzīvi Ludzas novadā.

Sekojoši Ludzas novadā DI procesa ietvaros jāplāno pakalpojumi 48 personām ar GRT.

Tabula 153. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	1 503
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	108
	1.grupa
	7
	2.grupa
	101
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	108
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	2
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	47
t.sk. dzīvo sabiedrībā	47
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	1
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	1
	Aglonas novads
	1
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	48

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 2 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas - viena sniedz pakalpojumus bērniem, viena pilngadīgām personām. 1 no 2 sniedz pakalpojumus DI mērķgrupai - SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākoņkalns" nodrošina bērniem ārpusģimenes aprūpi. Ludzas novada sociālās aprūpes centrs "Ludza" sniedz pakalpojumus pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem.

Tabula 154. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Ludzas novads	Ludzas novada sociālās aprūpes centrs "Ludza"	SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākonkalns"
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	67	35	32
Vīrieši/ Zēni	43	20	23
Sievietes/ Meitenes	24	15	9
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	78	42	36
BĒRNI			
Bērnu skaits institūcijā kopā			
2016	32	0	32
2015	34	0	18
2014	37	0	15
Pārskata gadā uzņemto bērnu skaits institūcijā kopā			
2016	20	0	20
2015	17	0	10
2014	15	0	8
Pārskata gadā izstājušies bērni no institūcijas kopā			
2016	6	0	6
2015	20	0	7
2014	18	0	3
Vecums (2016. g.)			
0 - 1g.v. (1g. 11 mēn. 30d. ieskaitot)	0	0	0
2 - 3 g.v.	1	0	1
4 g. v.	0	0	0
5 - 6 g. v.	0	0	0
7 - 12 g. v.	3	0	3
13 - 14 g.v.	4	0	4
15 - 17 g.v.	24	0	24
Iemesli bērnu ievietošanai institūcijā			
bāreņi	0	0	0
bez vecāku gādības palikušie bērni, t.sk.	32	0	32
atņemtas bērnu aprūpes tiesības	9	0	9
atņemtas bērnu aizgādības tiesības	23	0	23
pamestie bērni	0	0	0
ievietoti slimības dēļ	0	0	0
ievietoti sociālo apstākļu dēļ	0	0	0
citi ievietošanas iemesli	0	0	0
2016. gadā izstājušies bērni no institūcijas			
izstājušies bērni - kopā	6	0	6
izstāšanās iemesli			
aizgājuši patstāvīgā dzīvē	3	0	3
atgriezušies pie vecākiem	1	0	1
adoptēti	1	0	1
nodoti aizbildnībā	1	0	1
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT			

	Ludzas novads	Ludzas novada sociālās aprūpes centrs "Ludza"	SIA "Bēmu Oāze" struktūrvienība "Mākonkalns"
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā			
2016	35	35	0
2015	38	38	0
2014	42	42	0
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā			
2016	13	13	0
2015	8	8	0
2014	13	13	0
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā			
2016	16	16	0
2015	12	12	0
2014	18	18	0
Vecums (2016. g.)			
18 - 25 g.v.	0	0	0
26 - 35 g.v.	1	1	0
36 - 50 g.v.	0	0	0
51 - 61 g.v.	7	7	0
62 - 69 g.v.	11	11	0
70 - 79 g.v.	2	2	0
80 - 89 g.v.	9	9	0
90 un vairāk g.v.	5	5	0
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	16	16	0
I grupa	4	4	0
II grupa	8	8	0
III grupa	4	4	0
t.sk. garīgi veselas personas	27	27	0
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	0	0	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	1	1	0
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas			
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	16	16	0
izstāšanās iemesli			
mirušas	14	14	0
atgriezušās mājās (ģimenē)	2	2	0
t.sk. nodrošināts pakalpojums dzīves vietā	2	2	0
PERSONĀLS			
Apstiprināto amata vienību skaits	47	25	22
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	26	26	0
t.sk. administratīvais personāls	5	2	3
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	0	0	0
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	0	0	0
psihologi	2	0	2
citi	2	0	2

	Ludzas novads	Ludzas novada sociālās aprūpes centrs "Ludza"	SIA "Bēmu Oāze" struktūrvienība "Mākonkalns"
t.sk. sociālā darba speciālisti	0	0	0
sociālie darbinieki	2	1	1
sociālie aprūpētāji	2	1	1
sociālie rehabilitētāji	1	1	0

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUŠĢIMENES APRŪPĒ

5	5	3	3			
Jauniešu māja	Grupu māja (dzīvoklis)	Audžuģimene vienas ģimenes bērniem	ĢVPP, mazā institūcija			
Vēlamā aprūpe						
10	9	6	5			
Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa			
Sociālā un veselības aprūpe						
11	10	9	7	7	6	5
Fizioterapeits	Psihologs	Ergoterapeits	Izglītojošās atbalsta grupas	Nodarbības prasmju apmācībai	Radošās darbnīcas	Radošās darbnīcas
Sociālā rehabilitācija						
7	4	3	2	2		
Kustību/deju terapija	Mūzikas terapija	Mākslas terapija	Delfīnu terapija	Reitertapija		
Terapija						

Tabula 155. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Ludzas novads	SIA Oāze - Mākonkalns, Ābelīte, Ludzas nov.	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	11	7	4
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ			
Audžuģimene vienas ģimenes bērniem	3	1	2
Audžuģimene	2	2	0
Audžuģimene zīdaiņiem	2	0	2
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	2	0	2
ĢVPP			
Jauniešu māja	5	5	0
Grupu māja (dzīvoklis)	5	5	0
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	3	0	3

	Ludzas novads	SIA Oāze - Mākonkalns, Ābelīte, Ludzas nov.	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
SOCIĀLĀ APRŪPE			
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	6	2	4
VESELĪBAS APRŪPE			
Ģimenes ārsta konsultācija	9	5	4
Psihiatra konsultācijas	3	1	2
Neirologs	3	1	2
Ķirurgs	1	0	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs			
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	10	6	4
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	5	5	0
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA			
Fizioterapeits	11	7	4
Psihologs	10	7	3
Ergoterapeits	9	7	2
Izglītojošās atbalsta grupas	7	7	0
Nodarbības prasmju apmācībai	7	7	0
Radošās darbnīcas	6	6	0
Psihoterapeits	5	5	0
Pēc traumatisma programmas	4	0	4
Speciālais/ attīstošais pedagogs	4	3	1
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	3	1	2
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	2	0	2
Logopēds	2	0	2
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	1	1	0
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS			
Kustību/deju terapija	7	7	0
Mūzikas terapija	4	2	2
Mākslas terapija	3	3	0
Delfīnu terapija	2	0	2
Reitterapija	2	2	0
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija:	1	0	1
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	1	0	1
Tera spēle	1	1	0
Kognitīvi biheiviorālā terapija	1	1	0
Kanisterapija	1	1	0
IZGLĪTĪBA			
Iekļaujošā izglītības programma	2	2	0
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	2	0	2
TRANSPORTS			
Sabiedriskais transports	5	5	0
Specializētais transports	4	0	4

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

30	24	20	5	5
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa
Sociālā un veselības aprūpe				

29	29	28	24	24	22	21
Ergoterapeits	Psihologs	Fizioterapeits	Nodarbības prasmju apmācībai	Izglītojošās atbalsta grupas	Radošās darbnīcas	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam
Sociālā rehabilitācija						

24	23	19	19	18
Mūzikas terapija	Reitterapija	Smilšu terapija	Mākslas terapija	Kanisterapija
Terapija				

Ludzas individuālo vajadzību izvērtējumi tikuši veikti 30 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datus par bērniem nepieciešamajiem aprūpes pakalpojumiem, secināms, ka nepieciešamākie sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi ir: ģimenes ārsta konsultācijas (30 bērniem), neirologa konsultācija (24), "Atelpas brīža" pakalpojums (20).

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: ergoterapeits (29 bērniem), psihologs (29), fizioterapeits (28), nodarbības prasmju apmācībai (24), izglītojošās atbalsta grupas (24), radošās darbnīcas (22) un asistenta pakalpojums (21).

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: mūzikas terapija (24), reitterapija (23), smilšu terapija (19), mākslas terapija (19), kanisterapija (18).

16 bērniem nepieciešama mājapmācība, 11 bērniem - tālmācība. Savukārt specializētais transports nepieciešams 18 no 30 izvērtētajiem bērniem.

Tabula 156. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	30
SOCIĀLĀ APRŪPE	
"Atelpas brīža" pakalpojums	20
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	30
Neirologs	24
Psihiatra konsultācijas	5
Ķirurgs	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	5
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	4
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Ergoterapeits	29
Psihologs	29
Fizioterapeits	28
Izglītojošās atbalsta grupas	24
Nodarbības prasmju apmācībai	24
Radošās darbnīcas	22
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	21
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	18

Speciālais/ attīstošais pedagogs	18
Ģimenes asistenta pakalpojums	15
Logopēds	12
Pēc traumatisma programmas	8
Saskarsmes treniņgrupas BF	6
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	5
Defektologs	4
Dienas aprūpes centrs	2
Psihoterapeits	2
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	24
Reiterterapija	23
Mākslas terapija	19
Smilšu terapija	19
Kanisterapija	18
Ģimenes terapija	14
MarteMeo	14
Tera spēle	13
Kustību/deju terapija	11
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	9
Kognitīvi biheiviorālā terapija	7
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija	5
TEACCH pieeja	5
Delfinu terapija	2
ABA terapija	1
IZGLĪTĪBA	
Mājamācība	16
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	14
Tālmācība	11
Specializētās mācību programmas apguve	9
Profesionālās izglītības programmas apguve	8
Iekļaujošā izglītības programma	8
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	5
TRANSPORTS	
Specializētais transports	18
Sabiedriskais transports	3
PALĪGLĪDZEKĻI	
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	15
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	7
Protezēšanas - ortozēšanas palīgierīces	5
Pārvietošanās palīgierīces	2
Pašaprūpes palīgierīces	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

48	45	40	26	26
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Grupu dzīvokļa pakalpojumi

Ludzas novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 47 personām, visas no kurām šobrīd dzīvo sabiedrībā. 1 persona, kas šobrīd dzīvo Aglonas novadā, izteikusi vēlmi DI procesa ietvaros pārcelties uz Ludzas novadu. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 48.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: sociālās rehabilitācijas pakalpojumi - dienas centra pakalpojumi (nepieciešams 48 personām), individuālas konsultācijas (45 personām), grupu nodarbības (40). Tāpat 26 personām nepieciešami specializēto darbinīcu pakalpojumi un grupu dzīvokļa pakalpojumi.

Tabula 157. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	48
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	48
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	45
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	40
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	26
Specializēto darbinīcu pakalpojumi	26
Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	8
Sociālais mentors	4
Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumi jeb "Atelpas brīža" pakalpojumi	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Ludzā ir 6 pirmsskolas, 7 vispārējās pamatizglītības, 4 vidējās izglītības iestādes, 3 profesionālās izglītības iestādes. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 3 skolās.

2 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas.

2 no 7 vispārējās izglītības iestāžu ēkām telpas ir pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai (Pildas pamatskolai, Ludzas 2. vidusskolai), pārējām iestādēm telpas nav piemērotas šādu izglītojamo uzņemšanai.

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 39 ārstniecības institūcijas Ludzas novadā. Ārpus Ludzas iedzīvotājiem tiek piedāvāti pamatpakalpojumi - ģimenes ārstu prakses, feldšeru un vecmāšu pakalpojumi. Plašāks piedāvājums ir Ludzas pilsētā, kur atrodas arī Ludzas medicīnas centrs, kas sniedz stacionāro, ambulatoro, konsultatīvo un profilaktisko palīdzību.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, novadā pakalpojumus nodrošina 9 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 4 institūcijās, bet stacionārie - 1 institūcijās. Pašvaldībā praktizē 3 zobārsti, 2 neirologi un 1 psihiatrs.

Kultūra un brīvais laiks

Kultūras pasākumus un aktivitātes novadā rīko kultūras centri (t.sk. Tautas nami), kas atrodas gan Ludzas pilsētā, gan katrā pagastā - kopskaitā 11. Tā ir arī vieta, kur iedzīvotāji var līdzdarboties amatiermākslas kolektīvos (kopskaitā novadā ir 35 kolektīvi). Novadā darbojas 1 muzejs, 1 jauniešu centrs, ir daudzveidīgs sporta aktivitāšu nodrošinājums.

Transports un ceļu infrastruktūra

Novada teritoriju šķērso valsts galvenais autoceļš A12 Jēkabpils - Rēzekne - Ludza - Krievijas robeža (Terehova), starptautiskās autoaģistrāles E22 Rīga - Maskava daļa, un dzelzceļa līnija Rīga - Maskava, kas nodrošina gan kravas, gan pasažieru pārvadājumus.

Ludzas novadā sabiedrisko transporta pakalpojumus nodrošina autobusu pārvadājumi, vieglie taksometri, kā arī pagasta pārvalžu autobusi, kas nodrošina skolēnu pārvadājumus. Reģionālās vietējās nozīmes autobusu maršruti pārklāj novada teritoriju, savienojot apdzīvotās vietas ar galvenajiem attīstības centriem (galvenokārt ar Ludzu, kā

galveno iestāžu, darījumu, rūpniecisko, sabiedrisko un kultūras centru). Ludzas novada iedzīvotājiem ir arī nodrošināta iespēja nokļūt uz citām Latgales, Vidzemes reģionu pilsētām un galvaspilsētu.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Aprūpe mājās				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Aprūpe mājās				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami ilgstošās sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās. Arī pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināta aprūpe mājās. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Aprūpi mājās nodrošina pašvaldības iestāde un biedrības struktūrvienība, ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus - SIA struktūrvienība.

Tabula 158. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" struktūrvienība LSK "Ludzas rajona komiteja"	Biedrības struktūrvienība	Aprūpe mājās		⊗	⊗	Latgales iela 129, Ludza, Ludzas nov., LV-5701
Ludzas novada sociālais dienests	Pašvaldības iestāde	Aprūpe mājās		⊗	⊗	Raiņa iela 16A, Ludza, Ludzas nov., LV-5701
SIA "Bērnu Oāze" struktūrvienība "Mākoņkalns"	SIA struktūrvienība	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗			Ābelīte, Istalsna, Isnaudas pag., Ludzas nov., LV-5716

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.
*ĀA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka pašvaldība 2016. gadā ir pirkusi šādus pakalpojumus no privātpersonām vai uzņēmumiem: psihoterapeita pakalpojums, ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus no SIA "Oāze", īslaicīgās sociālās aprūpes gultas no SIA "Ludzas medicīnas centrs".

Pašvaldības institūcijās ir 65 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 13 sociālā darba speciālisti - 0,9 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz mazāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus pašvaldībā sniedz 3 fizioterapeiti.

Tabula 159. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	65
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	13
t.sk. sociālie darbinieki kopā	11

t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	3
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	2
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	2

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

KOPSAVILKUMS

Ludzas novads pēc iedzīvotāju skaita (13 959) ir vidēji liela pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir salīdzinoši liels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (82), kuriem jānodrošina SBSPP pašvaldībā - 48 personas ar GRT, 30 bērni ar FT un 4 bērni ārpusģimenes aprūpē.

Novada teritoriju šķērso valsts galvenais autoceļš un starptautiskas automaģistrāles daļa, kā arī dzelzceļa līnija Rīga-Maskava, kas nodrošina gan kravas, gan pasažieru pārvadājumus. Ludzas novada iedzīvotājiem ir nodrošinātas iespējas nokļūt uz citām Latgales, Vidzemes reģionu pilsētām un galvaspilsētu.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2013.-2019. gadam.

Pašvaldībā ir pietiekama brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība, daudzveidīgas sporta aktivitātes), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir pietiekošs, bet speciālās izglītības programmas pieejamas tikai 2 iestādēs. Pilnīga vides pieejamība nodrošināta tikai 2 no 7 iestāžu ēkām.

Pašvaldībā tiek nodrošināts neliels sociālo pakalpojumu klāsts. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās. Arī pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināta aprūpe mājās. Bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami ilgstošas sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir tikai 1 audžuģimene.

Aprūpi mājās nodrošina pašvaldības iestāde un biedrības struktūrvienība, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus - SIA struktūrvienība.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ārpusģimenes aprūpē nepieciešamas ĢVPP, SOS ģimene ciematā vai audžuģimenes pakalpojumi. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums, dažādas terapijas un nodarbības. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami grupu dzīvokļu, specializēto darbnīcu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.

5.1.14. Preiļu novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

205	363,1 km ²	10 497	11,2%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Preiļi atrodas 205 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir: Daugavpils (53 km), Rēzekne (55 km), Jēkabpils (66 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Līvāni (37 km), Krāslava (60 km). Preiļu novads robežojas ar Līvānu, Riebiņu, Aglonas, Daugavpils un Vārkavas novadiem. Preiļu novadā ietilpst Preiļu pilsēta un Aizkalnes, Preiļu, Pelēču un Saunas pagasti. Preiļu pilsētas platība 5,1 km², bet novada teritorija ir 363,1 km² liela.

2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem Preiļu novadā dzīvoja 10 497 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir nedaudz samazinājies (-4%). Dzimušo skaits pēdējo 3 gadu laikā ir ievērojami mazinājies (-17%), migrācijai nav bijusi būtiska ietekme uz iedzīvotāju skaita samazinājumu. Iedzīvotāju blīvums ir 28,9 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹⁰⁷ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 9 754 iedzīvotāji un 2025. gadā - 8 420.

¹⁰⁷ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 11,2% un pēdējo trīs gadu laikā tas praktiski nav mainījies (-1%).

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir pakāpeniski mazinājušies, 2016. gadā tie ir 17,50 EUR.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013-2033 un Preiļu novada attīstības programma 2011.-2017., kuras darbības periods beidzas šajā gadā.

Tabula 160. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	363,1
Iedzīvotāju skaits*		
	2016	10 497
	2015	10 692
	2014	10 930
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-433
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	28,9
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	87
	2015	90
	2014	105
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-18
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-17
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-0,8
	2015	-0,7
	2014	-0,5
	Vidējais 2014-2016 (%)	-0,6
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,1
	2015	-1,5
	2014	-2,3
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,6
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	11,2
	2015	11,6
	2014	12,2
	Izmaiņas 2016/2014	-1,0
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	17,50
	2015	17,74
	2014	18,31
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUŠĪMENES APRŪPĒ

53	1	0	1	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 53 pašvaldības bērnu 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pakāpeniski samazinājies. Visvairāk bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē -41, audžuģimenēs ievietoti 11 bērni, 1 bērns ievietots ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā.

18 no 53 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 30 - 4-12 gadīgi, bet 5 - 0-3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 12 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju un šādu ģimeņu skaits pēdējos trijos gados ir audzis par 8 ģimenēm. Pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir tikai 2 bērni, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 33 aizbildņi un 1 audžuģimene, bet 3 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir nedaudz samazinājies, audžuģimeņu skaits - audzis par 1 ģimeni, adoptētāju - par 3.

DI ietvaros ir veikts individuālais izvērtējums vienam pašvaldībā deklarētam bērnam, kas uzturas Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu namā. Viņš ir zēns, vecumā no 12 līdz 17 gadiem, un iemesls viņa nonākšanai institucionālā aprūpē ir vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā un alkohola pārmērīga lietošana ģimenē.

Tabula 161. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	53
	2015	54
	2014	65
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-12
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	11
	2015	11
	2014	13
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	41
	2015	42
	2014	50
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-9
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	1
	2015	1
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	5
	4-12 (ieskaitot)	30
	13-17 (ieskaitot)	18
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	12
	2015	5
	2014	4
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+8
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildņiem bērnam		
	2016	33

	2015	36
	2014	39
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-6
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	1
	2015	1
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+1
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	3
	2015	2
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+3
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	2
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		1
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		1
Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams		1
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	1
	Meitenes	0
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	0
	7-11 g.	0
	12-17 g.	1
	18 g.	0
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
	Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē	1
	Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā	1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUČĒJUMIEM

40	6 / 1	2	7
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 40 bērni ar invaliditāti. 6 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 1 bērns līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir 2 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 7 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 4 no tiem ir zēni, 3 - meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka 1 bērns ir jaunāks par 4 gadu vecumu, 2 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 4 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem.

Tabula 162. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	40
	2015	34
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	14
Tai skaitā:		
	redzes	2
	dzirdes	3
	kustību	0
	psihiskie	9
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par ģeas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		6
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par ģeas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		1
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		2
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		7
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	4
	Meitenes	3
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	1
	4-6 g.	1
	7-11 g.	1
	12-17 g.	4
	18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

131	56	21	1	3	23
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 1 059 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 131 persona (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 56 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, un 2 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un tās ir uzņemtas rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 21. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. 1 pilngadīga persona ar GRT vēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā (uz Daugavpili), bet 3 personas ar GRT, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi citās pašvaldībās, ir izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi Preiļu novadā - 1 persona no Aglonas novada, 1 persona no Daugavpils novada un 1 - no ZPR esošās VSAC "Zemgale" filiāles "Jelgava".

Sekojoši Preiļu novadā DI procesa ietvaros pakalpojumi jāplāno 23 personām ar GRT.

Tabula 163. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā		
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā		1 059
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)		
	tai skaitā:	131
	1.grupa	35
	2.grupa	96
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*		
Personu ar GRT skaits kopā		56
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā		2
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^		
Personu skaits kopā		21
t.sk. dzīvo sabiedrībā		21
t.sk. dzīvo VSAC		0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^		
Personu skaits kopā		1
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību		1
	Daugavpils	1
Uz citu reģionu		0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^		
Personu skaits kopā		3
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības		2
	Aglonas novads	1
	Daugavpils novads	1
No cita reģiona		1
	ZPR: VSAC "Zemgale" fil. "Jelgava", Jelgava	1
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā		23

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 1 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija - Preiļu novada Labklājības pārvaldes pansionāts "Preiļi", kas sniedz pakalpojumus pilngadīgām personām: personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem un pensijas vecuma personām. Netiek sniegti pakalpojumi DI mērķgrupām.

Tabula 164. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Preiļu novads	Preiļu novada Labklājības pārvaldes pansionāts "Preiļi"
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	24	24
Vīrieši/ Zēni	8	8
Sievietes/ Meitenes	16	16
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	24	24
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT		
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā		
2016	24	24
2015	24	24
2014	20	20
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā		
2016	8	8

	Preiju novads	Preiju novada Labklājības pārvaldes pansionāts "Preiji"
2015	20	20
2014	8	8
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā		
2016	8	8
2015	16	16
2014	11	11
Vecums (2016. g.)		
18 - 25 g.v.	0	0
26 - 35 g.v.	0	0
36 - 50 g.v.	1	1
51 - 61 g.v.	2	2
62 - 69 g.v.	1	1
70 - 79 g.v.	8	8
80 - 89 g.v.	9	9
90 un vairāk g.v.	3	3
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	15	15
I grupa	12	12
II grupa	3	3
III grupa	0	0
t.sk. garīgi veselas personas	7	7
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	0	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	1	1
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas		
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	8	8
izstāšanās iemesli		
atgriezušās mājās (ģimenē)	3	3
pārcēlušās	3	3
uz citām sociālās aprūpes institūcijām	3	3
mirušas	2	2
PERSONĀLS		
Apstiprināto amata vienību skaits	10,75	10,75
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	11	11
t.sk. administratīvais personāls	1	1
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	0	0
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	0	0
t.sk. sociālā darba speciālisti	1	1
sociālie darbinieki	1	1
sociālie aprūpētāji	1	1

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

1	1			
ĢVPP, mazā institūcija	SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā			
Vēlamā aprūpe				
1	1	1	1	
Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	
Sociālā un veselības aprūpe				
1				
Fizioterapeits; Psihologs; Ergoterapeits; Sociālā rehabilitētāja pakalpojums; Nodarbības prasmju apmācībai; Radošās darbnīcas; Psihoterapeits; Izglītojošās atbalsta grupas				
Sociālā rehabilitācija				
1	1			
Mākslas terapija	Kustību/deju terapija			
Terapija				

Tabula 165. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Preju novads	Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams
INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	1	1
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ		
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	1	1
ĢVPP		
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	1	1
SOCIĀLĀ APRŪPE		
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	1	1
VESELĪBAS APRŪPE		
Ģimenes ārsta konsultācija	1	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs		
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	1	1
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	1	1
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA		
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	1	1
Ergoterapeits	1	1
Psihoterapeits	1	1
Psihologs	1	1
Fizioterapeits	1	1
Izglītojošās atbalsta grupas	1	1
Nodarbības prasmju apmācībai	1	1
Radošās darbnīcas	1	1

	Preiļu novads	Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS		
Mākslas terapija	1	1
Kustību/deju terapija	1	1
IZGLĪTĪBA		
Profesionālās izglītības programmas apguve	1	1
TRANSPORTS		
Sabiedriskais transports	1	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

6	3	3	2	1
Ģimenes ārsta konsultācija	Psihiatra konsultācija	Ķirurgs	Neirologs	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa
Sociālā un veselības aprūpe				

7	6	6	4	3	3	3	3
Fizioterapeits	Ergoterapeits	Psihologs	Radošās darbnīcas	Logopēds	Psihoterapeits	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Asistenta pakalpojums
Sociālā rehabilitācija							

5	2	1	1	1	1
Mūzikas terapija	Kustību / deju terapija	Smilšu terapija	Reiterterapija	Kanisterapija	Mākslas terapija
Terapija					

Preiļu novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 7 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datus, nepieciešamākie sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi ir: ģimenes ārsta konsultācijas (6 bērniem), psihiatra konsultācijas (3), ķirurgs (3) un neirologs (3).

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: fizioterapeits (7), ergoterapeits (6), psihologs (6), radošās darbnīcas (4), psihoterapeits (3), asistenta pakalpojums (3) un sociālā rehabilitētāja pakalpojums (3).

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: mūzikas terapija (5 bērniem), kustību/deju terapija (2), kanisterapija (1), smilšu terapija (1), reiterterapija (1).

2 bērniem nepieciešamas atbalsts mācību procesā, specializētais transports nepieciešams 3 no izvērtētajiem bērniem un 3 nepieciešamas pašaprūpes palīgierīces un palīglīdzekļi mājāsaimniecības telpu pielāgošanai.

Tabula 166. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	7
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	6
Psihiatra konsultācijas	3
Ķirurgs	3
Neirologs	2
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	

Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	1
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Fizioterapeits	7
Ergoterapeits	6
Psihologs	6
Radošās darbnīcas	4
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	3
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	3
Logopēds	3
Psihoterapeits	3
Izglītojošās atbalsta grupas	2
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	2
Dienas aprūpes centrs	1
Speciālais/ attīstošais pedagogs	1
Nodarbības prasmju apmācībai	1
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	5
Kustību/deju terapija	2
Mākslas terapija	1
Smilšu terapija	1
Reitterapija	1
Kanisterapija	1
IZGLĪTĪBA	
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	2
TRANSPORTS	
Specializētais transports	3
Sabiedriskais transports	1
PALĪGLĪDZEKĻI	
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	3
Pašaprūpes palīgierīces	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

21	18	18	17	13
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Specializēto darbnīcu pakalpojumi

Preiļu novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 21 personai, visas no kurām šobrīd dzīvo sabiedrībā. 3 personas, kas šobrīd dzīvo citās pašvaldībās, izteikušas vēlmi DI procesa ietvaros pārcelties uz Preiļu novadu, bet viena - pārcelties no Preiļu novada uz Daugavpils novadu. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 23.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: grupu dzīvokļa pakalpojumi (21 personai), Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (18 personām), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas) (18 personām), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības) (nepieciešams 17 personām), specializēto darbnīcu pakalpojumi (13).

Tabula 167. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	23
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	21
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	18

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	18
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	17
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	13
Sociālais mentors	8
Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Preiļu novadā ir 2 pirmsskolas, 8 vispārējās pamatzglītības, 3 vidējās izglītības iestādes, 3 profesionālās izglītības iestādes. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 2 skolās.

4 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatzglītības programmas.

No 8 izglītības iestāžu ēkām neviena nav pilnībā piemērota izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai, 4 telpas ir daļēji piemērotas - Pelēču pamatskolā (ierīkotas uzbrauktuves), Preiļu 2. vidusskolā (uzbrauktuves, tualetes, durvis) un Preiļu ģimnāzijā (uzbrauktuves, tualetes, durvis), Salas pamatskola (citi pielāgojumi).

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 30 ārstniecības institūcijas Preiļu novadā.

Kā norādīts Preiļu slimnīcas mājas lapā - tā sniedz gan medicīniskās, gan sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sevišķi vecāka gadagājuma pacientiem, kā arī cenšas paplašināt veselības veicināšanas un modernas agrīnās diagnostikas pakalpojumus visu vecumu iedzīvotājiem pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai, atbalstot, popularizējot veselīgu dzīvesveidu. Slimnīcas poliklīnikā izmeklējumi un speciālistu pieņemšanas tiek nodrošināti darbadienās, mājas aprūpes pakalpojums - katru dienu. Slimnīcā visu diennakti nepārtraukti strādā Uzņemšanas un neatliekamās palīdzības nodaļa, Terapijas nodaļa un Ginekoloģijas-dzemdību nodaļa.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, novadā pakalpojumus nodrošina 10 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 5 institūcijās, bet stacionārie - 1 institūcijā. Pašvaldībā praktizē 3 zobārsti, 2 neirologi un 1 psihiatrs.

Kultūra un brīvais laiks

Par kultūras pasākumus un aktivitātēm pilsētā un novadā atbild Preiļu novada kultūras centrs (kopā novadā ir 4 kultūras nami), kas nodrošina 24 pašdarbības kolektīvu darbību.

Preiļos darbojas 2 muzeji - Preiļu Vēstures un lietišķās mākslas muzejs, kas organizē pasākumus un piedāvā muzejpedagoģiskās programmas, kā arī Raiņa memoriālais muzejs "Jasmuiža". Tāpat pakalpojumus piedāvā 7 bibliotēkas.

Novadā darbojas 1 jauniešu centrs - Preiļu Bēmu un jauniešu centrs - kurā var apgūt kopskaitā 25 interešu izglītības programmas. Jauniešiem iespējams līdzdarboties arī Preiļu alternatīvās kultūras atbalsta centrā (PAKAC) un Jaunsardzes 2. novada 312. Preiļu vienībā. Novadā ir labi nodrošinātas sporta aktivitātes.

Transports un ceļu infrastruktūra

Preiļiem ir izdevīgs ģeogrāfiskais stāvoklis, tie atrodas Latgales centrālajā daļā, vairāku ceļu krustpunktā, kas ļauj iedzīvotājiem relatīvi ātri sasniegt reģiona lielākās pilsētas.

Preiļu novadu šķērso dzelzceļa līnija Sanktpēterburga-Rēzekne-Daugavpils-Viļņa (bez pasažieru dzelzceļa stacijām). Novada teritoriju šķērso valsts galvenais autoceļš A13 (Krievijas robeža-Rēzekne-Daugavpils-Lietuvas robeža); trīs reģionālie autoceļi: P58 (Viļāni-Preiļi-Špoģi); P62 (Krāslava-Preiļi-Madona); P63 (Līvāni-Preiļi); un 14 vietējie autoceļi.

Pašvaldības pagastu centri galvenokārt iedzīvotājiem ir sasniedzami pa grants seguma ceļiem, kur ir apgrūtināta braukšana pavasarī un rudenī un daudzu, īpaši vietējo, autoceļu stāvoklis, ir kritisks.

Nokļūšana no Preiļiem līdz Rēzeknei, Daugavpilij, Jēkabpilij un Rīgai tiek nodrošināta no sabiedrisko pasažieru pārvadātāju puses. Galvenais sabiedriskais pasažieru pārvadātājs Preiļu novadā ir SIA "Jēkabpils autobusu parks". Starppilsētu autobusu sabiedriskā transporta pakalpojumus Preiļos nodrošina arī A/S "Nordeka", SIA "Ecolines".

No Preiļiem uz Rīgu darba dienās kursē 3 reisi (3h 30min.), uz Daugavpili 4 reisi (1h 20min.), uz Rēzekni 7 reisi (1h 30min.), uz Jēkabpili 2 reisi (1h 30min.) uz Līvāniem, kur atrodas arī tuvākā dzelzceļa stacija - 14 reisi (40 - 90 min.).

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Sociālās rehabilitācijas institūcija	Krīzes centrs			
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Aprūpe mājās	Dienas centrs	Krīzes centrs		
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Aprūpe mājās	Dienas centrs	Krīzes centrs		
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami sociālās rehabilitācijas institūciju un krīzes centra pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās, dienas centra un krīzes centra pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpes mājās, dienas centra un krīzes centra pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestāžu struktūrvienības, bet sociālās rehabilitācijas pakalpojumus - biedrība.

Tabula 168. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Preiļu novada Labklājības pārvaldes Aprūpes mājās birojs	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Aprūpe mājās		⊗	⊗	Aglonas iela 1A, Preiļi, Preiļu nov., LV-5301
Preiļu novada Labklājības pārvaldes Dienas centrs	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Dienas centrs		⊗	⊗	Aglonas iela 1A, Preiļi, Preiļu nov., LV-5301
Preiļu novada Labklājības pārvaldes Krīzes centrs	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Krīzes centrs	⊗	⊗	⊗	Jaunatnes iela 1, Līči, Preiļu pag., Preiļu nov., LV-5301
Biedrība "Ģimeņu atbalsta centrs "Puķuzimis""	Biedrība	Sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗			Daugavpils iela 34, Preiļi, Preiļu nov., LV-5301

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

*ĀA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldības institūcijās ir 33 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 13 sociālā darba speciālisti - 1,2 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus pašvaldībā sniedz 5 fizioterapeiti.

Tabula 169. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	33
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	13
t.sk. sociālie darbinieki kopā	13
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	2

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka pie esošā resursu nodrošinājuma nebūtu iespējams palielināt apkalpoto klientu skaitu dienas centrā un ilgstoša sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, bet būtu iespējams palielināt krīzes centra apkalpoto klientu skaitu. Maksimālā kapacitāte - vienlaikus var apkalpot 6 klientus, bet krīzes centram nav pietiekoši personāls, telpas, finansējums.

KOPSAVILKUMS

Preiļu novads pēc iedzīvotāju skaita (10 497) ir vidēja pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir vidēji liels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (31), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 23 personas ar GRT, 7 bērni ar FT un 1 bērns ārpusģimenes aprūpē.

Preiļiem ir izdevīgs ģeogrāfiskais stāvoklis, novads atrodas Latgales centrālajā daļā, vairāku ceļu krustpunktā, kas ļauj iedzīvotājiem relatīvi ātri sasniegt reģiona lielākās pilsētas. Sabiedriskie pārvadātāji nodrošina nokļūšanu no Preiļiem līdz Rēzeknei, Daugavpilij, Jēkabpilij un Rīgai.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2013.-2019. gadam.

Pašvaldībā ir pietiekama brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība, daudzveidīgas sporta aktivitātes, jauniešu centri), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir pietiekošs, speciālās izglītības programmas pieejamas 4 iestādēs. Bet pilnīga vides pieejamība nav nodrošināta nevienā ēkā. 4 no 8 ēku telpas ir daļēji piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai.

Pašvaldībā tiek nodrošināts salīdzinoši neliels sociālo pakalpojumu klāsts. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās, dienas centra un krīzes centra pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpes mājās, dienas centra un krīzes centra pakalpojumi. Bērniem ārpusģimenes aprūpē vai tās riska grupā pieejami sociālās rehabilitācijas institūciju un krīzes centra pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir tikai 1 audžuģimene.

Lielāko daļu no DI mērķgrupām pieejamajiem pakalpojumiem nodrošina pašvaldības iestāžu struktūrvienības, bet sociālās rehabilitācijas pakalpojumus - biedrība.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Izvērtētajam bērnam ārpusģimenes aprūpē nepieciešama ĢVPP vai SOS ģimene ciematā. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, psihiatrs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits u.c.) konsultācijas, kā arī dažādas terapijas. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami grupu dzīvokļi, specializēto darbnīcu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.

Esošo pašvaldības pakalpojumu, izņemot krīzes centra, kapacitāte ir izsmelta pie esošo resursu nodrošinājuma.

5.1.15. Rēzeknes novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

243	2 516,7 km ²	29 257	19,9%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Rēzeknes novads atrodas 243 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas.

Rēzeknes novads pilnībā apklauj nacionālas nozīmes attīstības centru - Rēzeknes pilsētu, kur atrodas novada administratīvais centrs. Robežteritorijas veido 9 novadi - Aglonas, Ludzas, Ciblas, Riebiņu, Dagdas, Viļānu, Kārsavas, Balvu un VPR ietilpstošais Madonas novads. Otrs tuvākais nacionālās nozīmes attīstības centrs ir

Daugavpils (91 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Ludza (27 km), Preiļi (55 km). Attālums līdz Krievijas robežai ir 63 km, līdz Baltkrievijas robežai - 72 km.

Pēc platības Rēzeknes novads ir lielākais Latvijā, tā teritorija ir 2 516,7 km² liela. Novada administratīvā teritorija ir sadalīta 25 pagastos. 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 29 257 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir nedaudz samazinājies (-3%). Dzimušo skaits trīs gadu laikā uzrāda samazinājuma tendenci (-10%). Iedzīvotāju skaita samazinājumu radījusi gan migrācija, gan izmaiņas dabiskās kustības rezultātā. Iedzīvotāju blīvums ir 11,6 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹⁰⁸ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 26 707 iedzīvotāji un 2025. gadā - 23 052.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir augsts - 19,9%, bet pēdējo trīs gadu laikā tas mazliet samazinājies.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir strauji sarukuši (par 50%), 2016. gadā sasniedzot 29,50 EUR.

Būtiskākais pašvaldības attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir Rēzeknes novada attīstības programma 2012.-2018. gadam.

Tabula 170. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	2 516,7
iedzīvotāju skaits*	2016	29 257
	2015	29 772
	2014	30 217
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-960
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-3
iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)	2016	11,6
Dzimušo skaits (cilv.)*	2016	219
	2015	236
	2014	244
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-25
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-10
iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)	2016	-1,0
	2015	-0,8
	2014	-0,6
	Vidējais 2014-2016 (%)	-0,8
iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)	2016	-0,7
	2015	-0,7
	2014	-1,6
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,0
Bezdarba līmenis (%)^	2016	19,9
	2015	20,1
	2014	20,8
	Izmaiņas 2016/2014	-0,9
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		

¹⁰⁸ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

	2016	29,50
	2015	42,86
	2014	58,99
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-50

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

144	20	10	4	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 144 pašvaldības bērni 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir palicis gandrīz nemainīgs. Visvairāk - 105 - bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 20 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, bet 19 bērni - audžuģimenēs.

70 no 144 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 59 - 4-12 gadīgi, bet 15 - 0-3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 41 bērns ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir nedaudz pieaudzis. Pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā nav bērnu, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 90 aizbildņi un 5 audžuģimenes, bet 2 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir nedaudz pieaudzis.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 14 pašvaldībā deklarētiem bērniem, kas atrodas ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs. No tiem 10 uzturas Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu namā, 4 - VSAC "Latgale" filiāle "Kalkūni" (Daugavpils nov.). Lielākā daļa - 9 - no iestādēs esošajiem bērniem ir zēni, 5 - meitenes. Dalījumā pēc vecuma novērojams, ka 6 ir 12-17 gadu veci, 3 - 7-11 gadu veci, bet 5 - jaunāki par 7 gadiem (neviens nav jaunāks par 1 g.v.). Galvenie iemesli bērnu ievietošanai institūcijā ir vardarbība pret bērnu ģimenē vai bērnu pamešana novārtā (7 no 14 bērni) un alkohola pārmērīga lietošana ģimenē (9). Viens bērns nonācis institucionālajā aprūpē, jo vecāki devuši piekrišanu bērna adopcijai.

Tabula 171. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā	
	2016
	144
	2015
	153
	2014
	143
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)
	+1
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē	
	2016
	19
	2015
	16
	2014
	22
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)
	-3
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē	
	2016
	105
	2015
	100
	2014
	93
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)
	+12
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā	
	2016
	20
	2015
	37
	2014
	28
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)
	-8
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)	

	0-3 (ieskaitot)	15
	4-12 (ieskaitot)	59
	13-17 (ieskaitot)	70
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	41
	2015	48
	2014	32
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+9
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	90
	2015	81
	2014	77
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+13
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	5
	2015	6
	2014	6
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	2
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+2
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	Nav datu
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		14
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		14
Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams		10
VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.		4
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	9
	Meitenes	5
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	2
	4-6 g.	3
	7-11 g.	3
	12-17 g.	6
	18 g.	0
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē		9
Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā		7
Vecāks devis piekrišanu bērna adopcijai		1
Cits		4

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

127	29 / 7	Nav datu	48
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 127 bērni ar invaliditāti. 29 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 7 bērni līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā nav bērnu ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 48 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 27 no tiem ir zēni, 21 - meitene. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka 7 bērni ir jaunāki par 4 gadu vecumu, 26 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 15 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem.

Tabula 172. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	127
	2015	119
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	57
Tai skaitā:		
	redzes	7
	dzirdes	5
	kustību	2
	psihiskie	43
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		29
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		7
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		Nav datu
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		48
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	27
	Meitenes	21
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	7
	4-6 g.	7
	7-11 g.	19
	12-17 g.	15
	18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

282	Nav datu	23	0	5	28
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 3 082 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 282 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Nav datu par to, cik pašvaldības redzeslokā ir pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, vai kam ir nepieciešamība pēc VSAC pakalpojuma.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 23. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviena persona nevēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā.

5 personas ar GRT, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi citās pašvaldībās, ir izteikušas vēlmi pārcelties uz dzīvi Rēzeknes novadā: 3 personas no KPR (2 personas no VSAC "Kurzeme" fil. "Ilģi", 1 persona no VSAC "Kurzeme" fil. "Gudenieki"), 1 persona no VPR (no VSAC "Latgale" fil. "Valka") un 1 persona no ZPR – VSAC "Zemgale" fil. "Jelgava".

Sekojoši Rēzeknes novadā DI procesa ietvaros pakalpojumi jāplāno 28 personām ar GRT.

Tabula 173. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	3 082
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	282
	1.grupa
	61
	2.grupa
	221
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	Nav datu
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	Nav datu
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	23
t.sk. dzīvo sabiedrībā	23
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	5
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	5
	KPR: VSAC "Kurzeme" fil. "Ilģi", Grobiņas nov.
	2
	KPR: VSAC "Kurzeme" fil. "Gudenieki", Kuldīgas nov.
	1
	VPR: VSAC "Vidzeme" fil. "Valka", Valkas nov.
	1
	ZPR: VSAC "Zemgale" fil. "Jelgava", Jelgava
	1
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	28

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 3 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas - viena sniedz pakalpojumus bērniem, divas pilngadīgām personām. 1 no 3 sniedz pakalpojumus DI mērķgrupai - Tiskādu bērnu nams - nodrošina pakalpojumus bērniem ārpusģimenes aprūpē. Abas pārējās institūcijas - Rēzeknes novada veco ļaužu pensionāta filiāle "Pīlcene" un Rēzeknes novada Veco ļaužu pensionāts - sniedz pakalpojumus personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem un pensijas vecuma personām.

Detalizēta informācija un dati par Tiskādu bērnu namā Rēzeknes novadā dzīvojošajiem bērniem skatāma šīs institūcijas reorganizācijas plānā (LPR DI plāna pielikumā).

Tabula 174. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Rēzeknes novads	Rēzeknes novada Veco ļaužu pensionāts	Rēzeknes novada veco ļaužu pensionāta filiāle "Pīlcene"	Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	101	50	27	24
Vīrieši/ Zēni	55	24	16	15
Sievietes/ Meitenes	46	26	11	9
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	116	50	26	40
BĒRNI				
Bērnu skaits institūcijā kopā				
2016	22	0	0	22
2015	38	0	0	38
2014	35	0	Nav datu	35
Pārskata gadā uzņemto bērnu skaits institūcijā kopā				
2016	11	0	0	11
2015	17	0	0	17
2014	16	0	Nav datu	16
Pārskata gadā izstājušies bērni no institūcijas kopā				
2016	29	0	0	29
2015	13	0	0	13
2014	18	0	Nav datu	18
Vecums (2016. g.)				
Bērnu skaits kopā	22	0	0	22
t.sk. vecumā				
0 - 1g.v. (1g. 11 mēn. 30d. ieskaitot)	0	0	0	0
2 - 3 g.v.	1	0	0	1
4 g. v.	1	0	0	1
5 - 6 g. v.	2	0	0	2
7 - 12 g. v.	3	0	0	3
13 - 14 g.v.	5	0	0	5
15 - 17 g.v.	10	0	0	10
Iemesli bērnu ievietošanai institūcijā				
bez vecāku gādības palikušie bērni, t.sk.	22	0	0	22
atņemtas bērnu aprūpes tiesības	11	0	0	11
atņemtas bērnu aizgādības tiesības	11	0	0	11
2016. gadā izstājušies bērni no institūcijas				
izstājušies bērni - kopā	29	0	0	29

	Rēzeknes novads	Rēzeknes novada Veco lauku pansionāts	Rēzeknes novada Veco lauku pansionāta filiāle "Pīlcene"	Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams
izstāšanās iemesli				
aizgājuši patstāvīgā dzīvē	9	0	0	9
atgriezušies pie vecākiem	8	0	0	8
adoptēti	4	0	0	4
nodoti aizbildnībā	4	0	0	4
nodoti audzināšanā audžuģimenēs	3	0	0	3
pārvietoti	1	0	0	1
uz VSAC (specializētajiem)	1	0	0	1
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT				
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā				
2016	79	50	27	2
2015	77	50	23	4
2014	51	48	Nav datu	3
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā				
2016	23	12	11	0
2015	26	16	10	0
2014	9	9	Nav datu	0
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā				
2016	19	12	7	0
2015	22	14	8	0
2014	9	9	Nav datu	0
Vecums (2016. g.)				
18 - 25 g.v.	4	0	2	2
26 - 35 g.v.	2	2	0	0
36 - 50 g.v.	4	4	0	0
51 - 61 g.v.	10	5	5	0
62 - 69 g.v.	15	7	8	0
70 - 79 g.v.	21	16	5	0
80 - 89 g.v.	19	13	6	0
90 un vairāk g.v.	4	3	1	0
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	37	23	13	1
I grupa	12	10	2	0
II grupa	21	13	7	1
III grupa	4	0	4	0
t.sk. garīgi veselas personas	57	36	21	0
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	0	0	0	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	8	5	1	2
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas				
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	19	12	7	0
izstāšanās iemesli				
mirušas	9	7	2	0
atgriezušās mājās (ģimenē)	6	3	3	0

	Rēzeknes novads	Rēzeknes novada Veco lauku pansionāts	Rēzeknes novada veco lauku pansionāta filiāle "Pīlcene"	Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams
t.sk. nodrošināts pakalpojums dzīves vietā	3	0	3	0
pārcēlušās	4	2	2	0
uz citām sociālās aprūpes institūcijām	4	2	2	0
PERSONĀLS				
Apstiprināto amata vienību skaits	60,5	26,5	12,5	21,45
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	74	27	13	34
t.sk. administratīvais personāls	10	4	1	5
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	7	2	1	4
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	4	0	0	4
sociālie pedagogi	2	0	0	2
masieri	1	0	0	1
psihologi	1	0	0	1
t.sk. sociālā darba speciālisti	10	3	1	6
sociālie aprūpētāji	6	1	0	5
sociālie darbinieki	3	1	1	1
sociālie rehabilitētāji	2	1	1	0

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

10	4	4	4	2		
ĢVPP, mazā institūcija	SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	Audzūģimene	Audzūģimene vienas ģimenes bērniem		
Vēlamā aprūpe						
14	13	13	9	3		
Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	Psihiatra konsultācijas		
Sociālā un veselības aprūpe						
13	13	12	12	10	8	8
Fizioterapeits	Psihologs	Ergoterapeits	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Psihoterapeits	Nodarbības prasmju apmācībai	Izglītojošās atbalsta grupas
Sociālā rehabilitācija						
10	9	9	7	6		
Reiterācija	Mākslas terapija	Mūzikas terapija	Kustību/deju terapija	MarteMeo		
Terapija						

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 14 Rēzeknes novadā deklarētiem bērniem. 10 no tiem dzīvo Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu namā, 4 - VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" Daugavpils novadā.

Kā vēlamā aprūpes forma visbiežāk individuālajos izvērtējumos norādīta ĢVPP (10). 4 bērniem nepieciešama SOS ģimene ciematā, profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis) vai audzūģimene.

Ļoti nepieciešami izvērtētajiem bērniem ir tādu speciālistu pakalpojumi kā fizioterapeits (13), psihologs (13), ergoterapeits (12) sociālā rehabilitētāja pakalpojums (12) un psihoterapeits (10). Bērniem nepieciešami arī tādi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi kā izglītojošās atbalsta grupas (8) un nodarbības prasmju apmācībai (8).

Lielai daļai bērnu nepieciešami arī dažādu terapiju pakalpojumi - reitterapija (10), mākslas terapija (9), mūzikas terapija (9) un kustību terapija (7).

Tabula 175. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Rēzeknes novads	Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	14	10	4
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ			
Audžuģimene	4	4	0
SOS ģimene ciematā vai integrētā SOS ģimene kopienā	4	3	1
Audžuģimene vienas ģimenes bērniem	2	1	1
Terapeitiskā audžuģimene	1	0	1
Audžuģimene zīdaiņiem	1	0	1
ĢVPP			
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	10	9	1
Profesionālās ievirzes jauniešu māja (dzīvoklis)	4	4	0
SOCIĀLĀ APRŪPE			
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	13	9	4
Mobilās aprūpes pakalpojums	1	0	1
VESELĪBAS APRŪPE			
Ģimenes ārsta konsultācija	13	9	4
Psihiatra konsultācijas	3	0	3
Neirologs	2	0	2
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs			
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	14	10	4
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	9	9	0
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA			
Psihologs	13	10	3
Fizioterapeits	13	9	4
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	12	9	3
Ergoterapeits	12	9	3
Psihoterapeits	10	10	0
Izglītojošās atbalsta grupas	8	7	1
Nodarbības prasmju apmācībai	8	7	1
Radošās darbnīcas	7	6	1
Speciālais/ attīstošais pedagogs	5	3	2
Pēc traumatisma programmas	4	0	4
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	3	0	3
Logopēds	3	0	3
Saskarsmes treniņgrupas BF	2	0	2
Dienas aprūpes centrs	1	1	0
Ģimenes asistenta pakalpojums	1	1	0

	Rēzeknes novads	Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
Defektologs	1	0	1
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS			
Reitterapija	10	9	1
Mūzikas terapija	9	6	3
Mākslas terapija	9	9	0
Kustību/deju terapija	7	7	0
MarteMeo	6	4	2
Tera spēle	4	4	0
Delfīnu terapija	3	1	2
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	2	0	2
Kanisterapija	1	1	0
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija:	1	0	1
IZGLĪTĪBA			
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	3	0	3
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	2	0	2
Iekļaujošā izglītības programma	1	0	1
TRANSPORTS			
Sabiedriskais transports	10	10	0
Specializētais transports	4	0	4

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

47	46	41	19	4			
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Ķirurgs			
Sociālā un veselības aprūpe							
48	48	47	46	34	34	30	30
Ergoterapeits	Fizioterapeits	Psihologs	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Radošās darbnīcas	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	Nodarbības prasmju apmācībai	Logopēds
Sociālā rehabilitācija							
42	39	37	35	35			
Smilšu terapija	Kanisterapija	Mākslas terapija	Mūzikas terapija	Reitterapija			
Terapija							

Rēzeknes novadā individuālo vajadzību izvērtējumi tikuši veikti 48 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datus, jāsecina, ka nepieciešamākie sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi ir: ģimenes ārsta konsultācijas (47 bērniem), neirologa konsultācija (46), "Atelpas brīža" pakalpojums (41), psihiatra konsultācijas (19).

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: fizioterapeits (48 bērniem), ergoterapeits (48), psihologs (47), sociālā rehabilitētāja pakalpojums (46).

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: smilšu terapija (42), kanisterapija (39), mākslas terapija (37), reitterapija (35), mūzikas terapija (35).

31 bērnam nepieciešama mājapmācība, 28 - specializētās mācību programmas, 20 - atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums), 27 - iekļaujošās izglītības programmas. Savukārt specializētais transports nepieciešams 47 no 48 izvērtētajiem bērniem.

Tabula 176. Bēni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	48
SOCIĀLĀ APRŪPE	
“Atelpas brīža” pakalpojums	41
Aprūpe mājās (regulārā)	2
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	47
Neirologs	46
Psihiatra konsultācijas	19
Ķirurgs	4
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	3
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	1
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Ergoterapeits	48
Fizioterapeits	48
Psihologs	47
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	46
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	34
Radošās darbnīcas	34
Logopēds	30
Nodarbības prasmju apmācībai	30
Speciālais/ attīstošais pedagogs	29
Ģimenes asistenta pakalpojums	27
Izglītojošās atbalsta grupas	18
Dienas aprūpes centrs	6
Saskarsmes treniņgrupas BF	5
Defektologs	2
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	2
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS	
Smilšu terapija	42
Kanisterapija	39
Mākslas terapija	37
Mūzikas terapija	35
Reitterapija	35
Delfīnu terapija	9
Kustību/deju terapija	8
TEACCH pieeja	6
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	4
ABA terapija	3
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija:	3
Ģimenes terapija	2
MarteMeo	2
Tera spēle	1

Kognitīvi biheiviorālā terapija	1
IZGLĪTĪBA	
Mājamācība	31
Specializētās mācību programmas apguve	28
Iekļaujošā izglītības programma	27
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	20
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	12
Tālmācība	6
Profesionālās izglītības programmas apguve	4
TRANSPORTS	
Specializētais transports	47
Sabiedriskais transports	1
PALĪGLĪDZEKĻI	
Palīgīdzekļi māsaimniecībai un telpu pielāgošanai	27
Pašaprūpes palīgierīces	26
Pārvietošanās palīgierīces	16
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	15
Protezēšanas - ortozēšanas palīgierīces	6

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

24	23	19	19	15
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Grupu dzīvokļa pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)

Rēzeknes novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 23 personām, no kurām visas pašlaik dzīvo sabiedrībā. 2 personas ar GRT, kurām veikti individuālo vajadzību izvērtējumi citās pašvaldībās, ir izteikušas vēlmi DI procesa ietvaros pārcelties uz dzīvi Rēzeknes novadā. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 25.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (24 personām), specializēto darbnīcu pakalpojumi (23), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas) (19), grupu dzīvokļa pakalpojumi (19), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības) (19).

Tabula 177. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	25
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	24
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	23
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	19
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	19
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	15
Sociālais mentors	6
Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	3
Sociālā māja	2
Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumi jeb "Atelpas brīža" pakalpojumi	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Rēzeknes novadā ir 17 pirmsskolas, 16 vispārējās pamatizglītības, 6 vidējās izglītības iestādes, 3 profesionālās izglītības iestādes. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 3 skolās.

15 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas. Novada ir trīs speciālās izglītības iestādes (Adamovas speciālā internātpamatskola, Tiskādu speciālā internātpamatskola, Maltas speciālā internātpamatskola), kuras tiek finansētas no valsts budžeta. Maltas speciālā internātpamatskola realizē 1.līmeņa profesionālās izglītības programmas izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem.

5 no 16 vispārējo izglītības iestāžu ēkām telpas ir pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai, 8 iestādēs telpas ir daļēji piemērotas, bet 3 iestādēs telpas nav piemērotas (Audriņu pamatskola, Verēmu pamatskola, Lūcijas Rancānes Makašānu Amatu vidusskola).

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 33 ārstniecības institūcijas Rēzeknes novadā. Tuvums Rēzeknes pilsētai sniedz iespēju izmantot arī pilsētā nodrošinātos veselības aprūpes pakalpojumus, tai skaitā Rēzeknes slimnīcas sniegtos pakalpojumus, jo šī medicīnas iestāde apkalpo ne tikai Rēzeknes pilsētas un novada, bet arī blakus esošo novadu iedzīvotājus. Slimnīca darbojas kā daudzprofilu neatliekamās medicīniskās palīdzības ārstniecības iestāde, kura sniedz neatliekamo, stacionāro, ambulatoro medicīnisko palīdzību un ārstēšanu dienas stacionārā 23 ārstniecības profilos.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, Rēzeknes novadā pakalpojumus nodrošina 9 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 1 institūcijā. Pašvaldībā praktizē 1 zobārsts.

Kultūra un brīvais laiks

Rēzeknes novada kultūras infrastruktūru veido 30 kultūras/tautas nami. Pagastos darbojas 3 valsts akreditēti muzeji un 32 bibliotēkas. Kultūras iestādēs darbojas 144 dažādu žanru tautas mākslas kolektīvi. Novadā ir 14 jauniešu centri, bet sporta aktivitāšu nodrošinājums nav pietiekošs.

Transports un ceļu infrastruktūra

Rēzeknes novadu šķērso dažādi valsts galvenie, reģionālie un vietējas nozīmes autoceļi. Valsts galvenie autoceļi A12 Rīga - Rēzekne - Maskava, A13 Sanktpēterburga - Rēzekne - Viļņa, A15 Rēzeknes apvedceļš. Rēzeknes novadā ir plašs un pieejams ceļu tīkls gan uz pagastu centriem, gan tiek nodrošināti savienojumi ar kaimiņu pilsētām un teritorijām. Sasniedzamību ierobežo grants seguma ceļu un asfaltseguma sliktā kvalitāte.

Sabiedriskais transports savieno dažādas apdzīvotās vietas savā starpā un ar Rēzekni, kā arī no Rēzeknes pilsētas ir iespēja nokļūt lielākajās pilsētās un galvaspilsētā. Atsevišķās apdzīvotās vietās (piemēram, no Mākoņkalna, Pušas, Feimaņu, Silmalas pagasta ciemiem) sabiedriskais transports kursē reti.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
“Atelpas brīdis”				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami ilgstošās sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināta “atelpas brīža” pakalpojums. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā netiek nodrošināti sociālie vai

sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Abus DI mērķgrupām pieejamos pakalpojumus nodrošina pašvaldības iestādes.

Tabula 178. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nama "Atelpas brīdis"	Pašvaldības iestāde	"Atelpas brīdis"		⊗		Ezera iela 24, Vecružina, Sīmalas pag., Rēzeknes nov., LV-4636
Rēzeknes novada pašvaldības Tiskādu bērnu nams	Pašvaldības iestāde	Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	⊗			Ezera iela 23, Vecružina, Sīmalas pag., Rēzeknes nov., LV-4636

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

*ĀA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldības institūcijās ir 77 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 41 sociālā darba speciālisti - 1,4 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus pašvaldībā sniedz 1 logopēds (neskaitot speciālistus skolās), 1 ergoterapeits un 2 fizioterapeiti.

Tabula 179. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	77
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	41
t.sk. sociālie darbinieki kopā	39
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	9
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	1
t.sk. sociālie aprūpētāji kopā	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

KOPSAVILKUMS

Rēzeknes novads pēc iedzīvotāju skaita (29 257) ir viena no lielākajām pašvaldībām LPR. DI procesa ietvaros tai ir salīdzinoši liels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (90), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 28 personas ar GRT, 48 bērni ar FT un 14 bērni ārpusģimenes aprūpē.

Rēzeknes novads arī teritorijas ziņā ir ļoti liels novads, ko veido 25 pagasti, līdz ar to vispārējo un sociālo pakalpojumu nodrošinājums ir atšķirīgs dažādās novada administratīvajās vienībās. Kopumā vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam.

Pašvaldībā ir pietiekama brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība. Vienīgi sporta aktivitāšu nodrošinājums nav pietiekošs.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir pietiekošs, speciālās izglītības programmas pieejamas 15 iestādēs. Novadā ir trīs speciālās izglītības iestādes (Adamovas speciālā internātpamatskola, Tiskādu speciālā internātpamatskola, Maltas speciālā internātpamatskola), kuras tiek finansētas no valsts budžeta. Maltas speciālā internātpamatskola realizē 1.līmeņa profesionālās izglītības programmas izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem. Pilnīga vides pieejamība gan nodrošināta tikai 5 no 16 iestāžu ēkām, 8 iestādēs telpas daļēji piemērotas.

Pašvaldībā tiek nodrošināts ļoti ierobežots sociālo pakalpojumu klāsts. Bērniem ar FT tiek nodrošināta "atelpas brīža" pakalpojums. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā netiek nodrošināti sociālie vai sociālās

rehabilitācijas pakalpojumi. Bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami ilgstošas sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir tikai 5 audžuģimenes.

Abus DI mērķgrupām pieejamos pakalpojumus nodrošina pašvaldības iestādes.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ārpusģimenes aprūpē būtu piemērotas dažādas aprūpes formas - ĢVPP, SOS ģimene ciematā, profesionālas ievirzes jauniešu māja vai audžuģimene, kā arī nepieciešami fizioterapeita, psihologa, ergoterapeita un dažādu terapiju pakalpojumi. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, psihiatra, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits u.c.) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums un dažādas terapijas. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami grupu dzīvokļu, specializēto darbnīcu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.

5.1.16. Riebiņu novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

212	627,0 km²	5 563	14,4%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Novada administratīvais centrs Riebiņi atrodas 212 km attālumā no Latvijas galvaspilsēta Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes centri ir: Rēzekne (47 km), Daugavpils (62 km), Jēkabpils (72 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Preiļi (7 km), Līvāni (43 km), Krāslava (67 km), Ludza (84 km), Madona (97 km).

Riebiņu novads robežojas ar Viļānu novadu, Krustpils novadu, Līvānu novadu, Preiļu novadu, Daugavpils novadu, Aglonas novadu, Rēzeknes novadu un Viļānu novadu, kā arī Varakļānu novadu, kas atrodas VPR teritorijā.

Riebiņu novads ir tipiska lauku teritorija bez teritorijā ietilpstošas pilsētas vai pilsētciemata. Novads ir izveidojies, apvienojoties sešām lauku pašvaldībām: Galēnu pagasts, Riebiņu pagasts, Rušonas pagasts, Silajāņu pagasts, Sīļukalna pagasts un Stabulnieku pagasts.

Riebiņu novada teritorija ir 627,0 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 5 563 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir samazinājies (-4%). Dzimušo skaits bijis svārstīgs, bet trīs gadu laika posmā neuzrāda samazinājuma tendenci. Sekojoši iedzīvotāju skaita samazinājumu ietekmē gan notikusi dabiskā iedzīvotāju kustība, gan arī migrācija. Salīdzinoši, dabiskās kustības ietekmē tomēr iedzīvotāju skaits samazinās straujāk nekā migrācijas dēļ. Iedzīvotāju blīvums ir 8,9 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹⁰⁹ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 5 092 iedzīvotāji un 2025. gadā - 4 396.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 14,4 %, un pēdējo trīs gadu laikā tas ir bijis mainīgs, tomēr ar tendenci samazināties. Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir bijuši mainīgi, tomēr 2016. gadā tie sasnieguši vien 10,70 EUR, kas ir par 19% mazāk nekā 2014.gadā.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Riebiņu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012 - 2030, Riebiņu novada attīstības programma 2012. - 2018. gadam.

Tabula 180. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	627,0
Iedzīvotāju skaits*	2016	5 563
	2015	5 671
	2014	5 780
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-217
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		

¹⁰⁹ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

	2016	8,9
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	41
	2015	37
	2014	39
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	2
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	+5
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-1,1
	2015	-1,1
	2014	-1,0
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,1
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-0,8
	2015	-0,8
	2014	-1,2
	Vidējais 2014-2016 (%)	-0,9
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	14,4
	2015	15,5
	2014	16,3
	Izmaiņas 2016/2014	-1,9
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	10,70
	2015	14,29
	2014	13,26
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-19

Datu avots: Reģionālās attīstības indikators modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

9	1	0	1	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 9 pašvaldības bērni 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pakāpeniski samazinājies. Visvairāk - 8 - bērni ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 1 bērns ievietots ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, savukārt audžuģimenēs bērni nav ievietoti.

5 no 9 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 4 bērni - 4-12 gadīgi, bet ārpusģimenes aprūpē jaunāku bērnu par 3 gadiem nav.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā redzeslokā nav nonākušas ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā būtu informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pirms tam, 2014. un 2015. gadā tādā situācijā bija nonākusi 1 ģimene. Savukārt pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir 11 bērnu, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 6 aizbildņi un 4 audžuģimenes. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir samazinājies uz pusi, audžuģimeņu - stabili nemainīgs, savukārt adoptētāju statusu pēdējo trīs gadu laikā nav ieguvusi neviena persona.

DI ietvaros veikts individuālais izvērtējums 1 pašvaldībā deklarētam bērnam, kas dzīvo VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" (Daugavpils novadā). Viņš ir zēns, vecumā no 12 līdz 17 gadiem, un iemesls viņa nonākšanai institucionālā aprūpē ir pārmērīga alkohola lietošana ģimenē.

Tabula 181. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	9
	2015	15
	2014	17
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-8
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	8
	2015	13
	2014	15
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-7
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	1
	2015	2
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	0
	4-12 (ieskaitot)	4
	13-17 (ieskaitot)	5
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	0
	2015	1
	2014	1
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	6
	2015	10
	2014	12
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-6
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	4
	2015	4
	2014	4
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	11
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		

BSAC izvērtēto bērnu skaits		1
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		1
	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	1
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	1
	Meitenes	0
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	0
	7-11 g.	0
	12-17 g.	1
	18 g.	0
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
	Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē	1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

23	4 / 0	4	9
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 23 bērni ar invaliditāti. 4 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT. Pašvaldības redzeslokā ir vēl 4 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 9 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 4 no tiem ir zēni, 5 - meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka neviens bērns nav jaunāks par 4 gadu vecumu, 3 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 6 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem, 3 bērni ir sasnieguši pilngadību.

Tabula 182. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	23
	2015	27
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	8
Tai skaitā:		
	redzes	0
	dzirdes	1
	kustību	0
	psihiskie	7
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		4
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		0
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		4
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		9
Tai skaitā pēc dzimuma		

	Zēni	4
	Meitenes	5
Tai skaitā pēc vecuma		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	1
	7-11 g.	2
	12-17 g.	6
	18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bēnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

82	79	13	0	1	14
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 579 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 82 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 79 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, un 5 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma, un tās ir uzņemtas rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 13. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviena persona nevēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā.

1 persona ar GRT izteikusi vēlmi pārcelties uz dzīvi Riebiņu novadā. Šobrīd persona dzīvo Daugavpils novadā.

Sekojoši DI procesa ietvaros Riebiņu novadā pakalpojumi jāplāno 14 personām ar GRT.

Tabula 183. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	579
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	1.grupa
	2.grupa
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	79
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	5
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	13
t.sk. dzīvo sabiedrībā	13
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	1
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	1
	Daugavpils novads
	1

No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	14

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 1 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija - Riebiņu novada sociālās aprūpes centrs "Rušona", kas sniedz pakalpojumus pilngadīgām personām: personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem, pensijas vecuma personām, personām ar FT. Netiek sniegti pakalpojumi DI mērķgrupām.

Tabula 184. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Riebiņu novads	Riebiņu novada sociālās aprūpes centrs "Rušona"
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	27	27
Vīrieši/ Zēni	11	11
Sievietes/ Meitenes	16	16
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	30	30
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT		
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā		
2016	27	27
2015	28	28
2014	25	25
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā		
2016	17	17
2015	10	10
2014	9	9
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā		
2016	18	18
2015	7	7
2014	11	11
Vecums (2016. g.)		
18 - 25 g.v.	0	0
26 - 35 g.v.	0	0
36 - 50 g.v.	0	0
51 - 61 g.v.	3	3
62 - 69 g.v.	5	5
70 - 79 g.v.	7	7
80 - 89 g.v.	10	10
90 un vairāk g.v.	2	2
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	0	0
I grupa	0	0
II grupa	0	0
III grupa	0	0
t.sk. garīgi veselas personas	4	4
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	0	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	11	11
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas		
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	18	18

	Riebiņu novads	Riebiņu novada sociālās aprūpes centrs "Rušona"
izstāšanās iemesli		
mirušas	13	13
atgriezušās mājās (ģimenē)	3	3
pārcēlušās	2	2
uz citām sociālās aprūpes institūcijām	1	1
uz psihiatriskās ārstniecības iestādēm	1	1
PERSONĀLS		
Apstiprināto amata vienību skaits	21	21
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	21	21
t.sk. administratīvais personāls	1	1
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	2	2
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	0	0
t.sk. sociālā darba speciālisti	0	0
sociālie darbinieki	1	1
sociālie aprūpētāji	1	1

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUŠĪMENES APRŪPĒ

Vēlamā aprūpe					
1	1	1	1		
Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Mobilās aprūpes pakalpojums		
Sociālā un veselības aprūpe					
1	1	1	1	1	1
Fizioterapeits	Ergoterapeits	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Speciālais/attīstošais pedagogs	Pēc traumatisma programmas	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma bērnam)
Sociālā rehabilitācija					
1	1				
Mūzikas terapija	Delfnu terapija				
Terapija					

Tabula 185. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Riebiņu novads	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	1	1
SOCIĀLĀ APRŪPE		
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	1	1
Mobilās aprūpes pakalpojums	1	1
VESELĪBAS APRŪPE		
Ģimenes ārsta konsultācija	1	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs		
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	1	1
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA		
Pēc traumatisma programmas	1	1
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	1	1
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	1	1
Ergoterapeits	1	1
Fizioterapeits	1	1
Speciālais/ attīstošais pedagogs	1	1
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS		
Mūzikas terapija	1	1
Delfīnu terapija	1	1
IZGLĪTĪBA		
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	1	1
TRANSPORTS		
Specializētais transports	1	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

6	5	1	1	1
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Ķirurgs
Sociālā un veselības aprūpe				

9	7	7	6	5	5	4
Fizioterapeits	Ergoterapeits	Psihologs	Izglītojošās atbalsta grupas	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	Radošās darbnīcas	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums
Sociālā rehabilitācija						

7	4	3	2	2
Mūzikas terapija	Reitterapija	Smilšu terapija	Mākslas terapija	Kustību/deju terapija
Terapija				

Riebiņu novadā individuālo vajadzību izvērtējumi tikuši veikti 9 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datos par bērniem nepieciešamajiem sociālās un veselības aprūpes pakalpojumiem, secināms, ka 6 no 9 izvērtētajiem bērniem būs nepieciešama ģimenes ārsta konsultācija, 5 bērniem

- neirologa konsultācijas, 1 bērnam – “atelpas brīdis”, 1 bērnam - psihiatra konsultācijas un 1 bērnam - ķirurga pakalpojumi.

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: fizioterapeits (9 bērniem), ergoterapeits (7), psihologs (7), izglītojošās atbalsta grupas (6), asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma bērnam) (5), radošās darbnīcas (5).

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: mūzikas terapija (7 bērniem), reitterapija (4), smilšu terapija (3), mākslas terapija (2), kustību/deju terapija (2).

6 bērniem no 9 izvērtētajiem nepieciešams specializētais transports.

Tabula 186. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	9
SOCIĀLĀ APRŪPE	
“Atelpas brīža” pakalpojums	1
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	6
Neirologs	5
Psihiatra konsultācijas	1
Ķirurgs	1
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Fizioterapeits	9
Ergoterapeits	7
Psihologs	7
Izglītojošās atbalsta grupas	6
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	5
Radošās darbnīcas	5
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	4
Ģimenes asistenta pakalpojums	3
Logopēds	3
Speciālais/ attīstošais pedagogs	3
Psihoterapeits	2
Defektologs	1
Nodarbības prasmju apmācībai	1
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	7
Reitterapija	4
Smilšu terapija	3
Mākslas terapija	2
Kustību/deju terapija	2
ABA terapija	1
Kanisterapija	1
Delfīnu terapija	1
IZGLĪTĪBA	
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	2
Specializētās mācību programmas apguve	1
TRANSPORTS	
Specializētais transports	6
Sabiedriskais transports	3
PALĪGLĪDZEKĻI	
Pašaprūpes palīgierīces	4

Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	4
Pārvietošanās palīgierīces	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

14	14	14	14	5
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Grupu dzīvokļa pakalpojumi

Riebiņu novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 13 personām, visas no kurām šobrīd dzīvo sabiedrībā. 1 persona, kas šobrīd dzīvo citā pašvaldībā, izteikusi vēlmi DI procesa ietvaros pārcelties uz Riebiņu novadu. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 14.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas) (14), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības) (14), Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (14), specializēto darbnīcu pakalpojumi (14). Grupu dzīvokļu pakalpojumi nepieciešami 5 personām, sociālais mentors - 4.

Tabula 187. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	14
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	14
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	14
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	14
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	14
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	5
Sociālais mentors	4
Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumi jeb "Atelpas brīža" pakalpojumi	1
Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Riebiņu novadā ir 1 pirmsskola, 4 vispārējās pamatizglītības un 1 vidējās izglītības iestāde. Ir pieejama interešu izglītība.

3 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas.

Nevienā no 5 vispārējās izglītības iestādēm telpas nav pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai, 2 no tām telpas ir piemērotas daļēji. Telpas nav piemērotas Sīļukalna pamatskolā, Dravnieku pamatskolā un Riebiņu vidusskolā.

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 2 ārstniecības institūcijas Riebiņu novadā - vienas ģimenes ārstes 2 prakses dažādās vietās novadā (Galēnu pagastā un Sīļukalna pagastā).

Pašvaldības mājaslapā norādīts, ka, lai personas ar funkcionālajiem traucējumiem saņemtu medicīniskos pakalpojumus, iepriekš jāzvana pa tālruni, lai vienotos par pakalpojumu saņemšanas iespējamību ārsta praksē vai dzīves vietā.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju novadā pakalpojumus nodrošina 1 ģimenes ārsts.

Kultūra un brīvais laiks

Riebiņu novadā kultūras dzīvi koordinē 7 kultūras / tautas nami. Tiek nodrošināti daudzveidīgi pasākumi novada iedzīvotājiem. Nodrošināts arī aktīvs pašdarbības kolektīvu darbs (kopskaitā 38 kolektīvi). Novadā darbojas arī 10 bibliotēkas un 1 muzejs, kā arī 1 jauniešu centrs. Sporta aktivitāšu nodrošinājums nav pietiekošs.

Transports un ceļu infrastruktūra

Saskaņā ar Riebiņu novada attīstības programmas 2012.-2018. gadam sniegto informāciju transporta infrastruktūra vērtējama kā salīdzinoši laba: dzelzceļš, labs autoceļu sazarojums, augsts valsts autoceļu īpatsvars. Galveno transporta kustību cauri novadam veido valsts reģionālais autoceļš P58 - Viļāni - Preiļi - Špoģi, kas ir nozīmīgs ceļš Riebiņu, Stabulinieku un Galēnu pagastos. Valsts galvenais autoceļš (A13) (St.Pēterburga) Rēzekne-Daugavpils (Varšava, arī Eiropas TEN tīkla autoceļš (E262) "Kauņa-Ukmerģe-Daugavpils-Rēzekne-Ostrova" iet pa Riebiņu novada teritorijas dienvidu malu, šķērsojot Rušona pagastu. Tas nodrošina tuvumā dzīvojošo iedzīvotāju labākas nokļūšanas iespējas republikas nozīmes pilsētās Rēzeknē un Daugavpilī.

Riebiņu novada teritoriju šķērso starptautiskas nozīmes dzelzceļa līnijas Sanktpēterburga -Kārsava- Rēzekne-Daugavpils-Eglaine- Klaipēda/ Kurcums -Viļņa (Rušonas pagastā 3 stacijas - Aglonas stacija, Apsēni, Zalvezers) un Maskava -Zilupe -Rēzekne -Krustpils -Jelgava - Ventpils (Sīļukalna pagastā 1 stacija - Varakļāni).

Sabiedriskā transporta kustība ir salīdzinoši laba, iedzīvotājiem nodrošināta iespēja nokļūt gan uz Rēzekni (vidēji 4 reizes dienā), gan uz tuvākajiem reģionālas nozīmes attīstības centriem, piemēram, uz Preiļiem vidēji ik dienas kursē 14 reizes.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā netiek nodrošināti pakalpojumi DI mērķgrupām. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka krīzes centra pakalpojumu pērk no krīzes centrs "Līči", savukārt ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pērk no SAC "Aglona".

Pašvaldības institūcijās ir 8 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 7 sociālā darba speciālisti - 1,3 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 188. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	8
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	7
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	4
t.sk. sociālie darbinieki kopā	3
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	1
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

KOPSAVILKUMS

Riebiņu novads pēc iedzīvotāju skaita (5 563) ir vidēja pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir salīdzinoši neliels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (24), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 14 personas ar GRT, 9 bērni ar FT un 1 bērns ārpusģimenes aprūpē.

Riebiņu novads teritoriāli atrodas tālu no Rīgas (212 km), bet sasniedzamā attālumā no citiem reģionālas nozīmes attīstības centriem, kā arī salīdzinoši netālu no vairākiem nacionālas nozīmes centriem. Novads robežas ar 8 novadiem LPR un 1 novadu VPR. Sabiedriskā transporta kustība ir apmierinoša.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā ir mazāks nekā paredzēts publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam. Nav mākslas/mūzikas skolas, profesionālās izglītības iespējas, aptiekas, ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu.

Pašvaldībā ir nodrošināti pamata brīvā laika un kultūras aktivitāšu pakalpojumi (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība. Sporta aktivitāšu nodrošinājums nav pietiekošs.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir pietiekošs, speciālās izglītības programmas pieejamas 3 iestādēs. Neviens no 5 vispārējās izglītības iestādēm telpas nav pilnībā piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai, 2 no tām telpas ir piemērotas daļēji.

Pašvaldībā netiek nodrošināti pakalpojumi DI mērķgrupām. Novadā ir 4 audžuģimenes, kas ir vairāk nekā citos novados un salīdzinot ar esošo bērnu skaitu ārpusģimenes aprūpē (9).

Arī DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts novadā ir nepietiekams. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī dažādas terapijas. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami grupu dzīvokļu, sociālā mentora, specializēto darbinieku un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.

5.1.17. Rugāju novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

223	513,6 km²	2 395	13,2%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Rugāju novads atrodas 223 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākais nacionālās nozīmes attīstības centrs ir Rēzekne (62 km). Tuvākie reģionālas nozīmes attīstības centri ir Balvi (18 km), Gulbene (39 km), Alūksne (62 km), Madona (88 km), kas sasniedzami izmantojot valsts autoceļu tīklu. Attālums līdz Igaunijas robežai ir 89 km, līdz Krievijas robežai - apmēram 50 km.

Rugāju novads robežojas ar VPR Gulbenes un Lubānas novadiem un LPR Balvu novadu. Balvu novada Bērzpils pagasta iedzīvotājiem jāšķērso Rugāju novads, lai nokļūtu savā administratīvajā centrā Balvos. Rugāju novadā ciema statuss ir piešķirts 3 ciemiem: Rugājiem, Benislavai un Skujetniekiem. Rugāji ir novada administratīvais centrs.

Rugāju novada teritorija ir 513,6 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 2 395 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir pakāpeniski samazinājies (-4%). Dzimušo skaits trīs gadu laikā posmā ir samazinājies par apmēram 50%. Iedzīvotāju skaita samazinājumu radījusi gan migrācija, gan izmaiņas dabiskajā kustībā. Iedzīvotāju blīvums ir 4,7 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹¹⁰ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 2 234 iedzīvotāji un 2025. gadā - 1 928.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 13,2%, un pēdējo trīs gadu laikā tas ir samazinājies par 4%.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir pakāpeniski samazinājušies (par23%), 2016. gadā sasniedzot 36,55 EUR.

Būtiskākais pašvaldības attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir Rugāju novada attīstības programma 2013.-2019. gadam.

Tabula 189. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	513,6
Iedzīvotāju skaits*		
	2016	2 395
	2015	2 444
	2014	2 507
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-112
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	4,7
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	11
	2015	18
	2014	24
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-13
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-54

¹¹⁰ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-1,4
	2015	-0,8
	2014	-0,9
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,0
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-0,6
	2015	-1,7
	2014	-2,3
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,5
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	13,2
	2015	16,1
	2014	16,8
	Izmaiņas 2016/2014	-3,6
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	36,55
	2015	38,50
	2014	47,62
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-23

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

9	0	0	0	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 9 pašvaldības bērni 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pakāpeniski samazinājies. Visi 9 bērni ir ievietoti aizbildņu ģimenē (pašvaldībā 2016. gadā kopumā bija 8 aizbildņi). 2 no 9 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 7 - 4-12 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 15 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir mazliet palielinājies. Savukārt pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā nav neviena bērna, kam ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē. Tāpat nav neviena bērna institucionālajā aprūpē, un attiecīgi DI projekta ietvaros nav veikti individuālo vajadzību izvērtējumi.

Tabula 190. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	9
	2015	12
	2014	13
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-4
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	0
	2015	1
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	9
	2015	11

	2014	13
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)		-4
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)		+0
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	0
	4-12 (ieskaitot)	7
	13-17 (ieskaitot)	2
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	15
	2015	11
	2014	14
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)		+1
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	8
	2015	11
	2014	12
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)		-4
Audzūģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audzūģimenes statuss		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)		+0
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
Izmaiņas 2016/2014 (skaits)		+0
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	0
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		0

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUČĒJUMIEM

17	7 / 2	3	7
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 17 bērni ar invaliditāti. 7 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 2 bērni līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir 3 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 7 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 6 no tiem ir zēni, 1 - meitene. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka neviens bērns nav jaunāks par 4 gadu vecumu, 4 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 2 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem. Viens bērns jau ir sasniedzis pilngadību.

Tabula 191. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	17
	2015	17
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	6
Tai skaitā:		
	redzes	0
	dzirdes	0
	kustību	1
	psihiskie	5
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		7
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		2
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		3
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		7
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	6
	Meitenes	1
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	1
	7-11 g.	3
	12-17 g.	2
	18 g.	1

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

28	10	10	0	0	10
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 258 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 28 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 10 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē. Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 10. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviena persona nevēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā vai pārcelties no citas pašvaldības uz dzīvi Rugāju novadā.

Sekojoši DI procesa ietvaros Rugāju novadā pakalpojumi jāplāno 10 personām ar GRT.

Tabula 192. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā

Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	258
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	28
	1. grupa
	11
	2. grupa
	17
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	10
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	0
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	10
t.sk. dzīvo sabiedrībā	10
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	0
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	10

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 1 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija - Rugāju novada domes Sociālās aprūpes centrs "Rugāji", kas nodrošina pakalpojumus pilngadīgām personām: krīzes situācijā nonākušām personām, personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem, pensijas vecuma personām. Netiek sniegti pakalpojumi DI mērķgrupām.

Tabula 193. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Rugāju novads	Rugāju novada domes Sociālās aprūpes centrs "Rugāji"
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	29	29
Vīrieši/ Zēni	13	13
Sievietes/ Meitenes	16	16
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	29	29
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT		
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā		
2016	29	29
2015	22	22
2014	22	22
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā		
2016	15	15
2015	14	14
2014	11	11
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā		

	Rugāju novads	Rugāju novada domes Sociālās aprūpes centrs "Rugāji"
2016	8	8
2015	10	10
2014	11	11
Vecums (2016. g.)		
18 - 25 g.v.	0	0
26 - 35 g.v.	0	0
36 - 50 g.v.	0	0
51 - 61 g.v.	0	0
62 - 69 g.v.	4	4
70 - 79 g.v.	10	10
80 - 89 g.v.	8	8
90 un vairāk g.v.	7	7
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	0	0
I grupa	0	0
II grupa	0	0
III grupa	0	0
t.sk. garīgi veselas personas	23	23
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	0	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	2	2
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas		
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	8	8
izstāšanās iemesli		
mirušas	7	7
atgriezušās mājās (ģimenē)	1	1
PERSONĀLS		
Apstiprināto amata vienību skaits	15	15
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	15	15
t.sk. administratīvais personāls	1	1
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	1	1
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	0	0
t.sk. sociālā darba speciālisti	0	0
sociālie aprūpētāji	1	1

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

Rugāju novada ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu individuālo vajadzību izvērtējumi nav tikuši veikti.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

7	7	6	6	2
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās

					konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs
Sociālā un veselības aprūpe					
7	7	7	7	7	7
Ergoterapeits	Fizioterapeits	Psihologs	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma bērnam)	Ģimenes asistenta pakalpojums
Sociālā rehabilitācija					
7	7	7	6	6	
Smilšu terapija	Mūzikas terapija	Reitterapija	Kanisterapija	Mākslas terapija	
Terapija					

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 7 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datus, secināms, ka nepieciešamākie sociālās un veselības aprūpes pakalpojumi ir: ģimenes ārsta konsultācija (7 bērniem), neirologs (7), "Atelpas brīdis" (6), psihiatra pakalpojumi (6).

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai visiem 7 bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits, sociālā rehabilitētāja pakalpojums, asistenta pakalpojums un ģimenes asistenta pakalpojums.

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: smilšu terapija (7), mūzikas terapija (7 bērniem), reitterapija (7), mākslas terapija (6), kanisterapija (6).

6 no 7 izvērtētajiem bērniem nepieciešama tālmācība, 5 - specializētās mācību programmas apguve. Visiem 7 nepieciešams specializētais transports.

Tabula 194. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	7
SOCIĀLĀ APRŪPE	
"Atelpas brīža" pakalpojums	6
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	7
Neirologs	7
Psihiatra konsultācijas	6
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	2
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	7
Ģimenes asistenta pakalpojums	7
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	7
Ergoterapeits	7
Psihologs	7
Fizioterapeits	7
Speciālais/ attīstošais pedagogs	6
Nodarbības prasmju apmācībai	6
Radošās darbnīcas	6
Izglītojošās atbalsta grupas	5
Saskarsmes treniņgrupas BF	5
Logopēds	3
Dienas aprūpes centrs	2
TERAPIJAS/ METODES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	7
Smilšu terapija	7

Reiterapija	7
Mākslas terapija	6
Kanisterapija	6
Tera spēle	4
Ģimenes terapija	4
Kognitīvi biheiviorālā terapija	4
MarteMeo	4
Kustību/deju terapija	3
ABA terapija	1
Delfīnu terapija	1
TEACCH pieeja	1
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	1
IZGLĪTĪBA	
Tālmācība	6
Specializētās mācību programmas apguve	5
Mājamācība	4
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	4
Iekļaujošā izglītības programma	4
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	4
Profesionālās izglītības programmas apguve	1
TRANSPORTS	
Specializētais transports	7
PALĪGLĪDZEKĻI	
Pašaprūpes palīgierīces	4
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	4
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

10	9	9	9	2	2
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība

Rugāju novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 10 personām, no kurām visas šobrīd dzīvo sabiedrībā. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 10.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir sociālās rehabilitācijas pakalpojumi - individuālas konsultācijas (nepieciešamas visām 10 personām), dienas centra pakalpojumi (9 personām) un grupu nodarbības (9). Tāpat 9 personām nepieciešami specializēto darbnīcu pakalpojumi.

Tabula 195. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	10
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	10
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	9
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	9
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	9
Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumi jeb "Atelpas brīža" pakalpojumi	2
Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	2
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Rugāju novadā ir 3 vispārējās pamatzglītības un 1 vidējās izglītības iestāde, kā arī 1 profesionālās izglītības iestāde. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 1 skolā.

2 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatzglītības programmas.

Vienā no 2 skolu ēkām telpas ir piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai (Eglaines pamatskolas). Savukārt Rugāju novada vidusskolas telpas nav piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai.

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 4 ārstniecības institūcijas Rugāju novadā - viena ģimenes ārsta prakse, viens zobārsta kabinetu, divi feldšeru veselības punkti Benislavas un Skujetnieku ciemos.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju, novadā pakalpojumus nodrošina 1 ģimenes ārsts un 1 zobārsts. Darbojas 1 aptieka.

Kultūra un brīvais laiks

Kultūras pasākumus un aktivitātes pilsētā rīko Rugāju novada Kultūras nodaļa un 2 kultūras nami - Rugāju tautas nams un Lazdukalna Saieta nams, kuros darbojas 14 pašdarbības kolektīvi. Pieejami 4 bibliotēku pakalpojumi. Ir 1 jauniešu centrs, kas rīko aktivitātes jauniešiem - Rugāju Jauniešu iniciatīvu-interešu centrs. Sporta aktivitāšu nodrošinājums nav pietiekošā līmenī.

Transports un ceļu infrastruktūra

Rugāju novads sasniedzams pa valsts reģionālajiem autoceļiem P27 Smiltene-Gulbene un P36 Rēzekne-Gulbene, kas ir Latgales un Vidzemes reģioniem nozīmīgs maršruts, tieši savienojot apdzīvotas vietas Rēzeknes, Balvu, Rugāju un Gulbenes novados, un vietējiem autoceļiem V842 Lubāna-Upatnieki.

Sabiedriskā transporta satiksme intensīvāk tiek nodrošināta ar Balviem, kas ir tuvākais pakalpojumu centrs.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Krīzes centrs				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Krīzes centrs				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Krīzes centrs				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā visām trim DI mērķgrupām tiek sniegts tikai viens pakalpojums - krīzes centrs. To nodrošina nodibinājums "Latgales Reģionālais atbalsta centrs "Rasas pērles"". Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Tabula 196. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Nodibinājums "Latgales Reģionālais atbalsta centrs "Rasas pērles""	Nodibinājums	Krīzes centrs	⊗	⊗	⊗	Varavīksne, Rugāju pag., Rugāju nov., LV-4570

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.
*ĀA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums ir pirktis no citas pašvaldības - pansionāta "Balvi". Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka vajadzības gadījumā tiek izmantots Sociālā aprūpes centra "Rugāji" specializētais transports.

Pašvaldības institūcijās ir 4 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 2 sociālā darba speciālisti - 0,8 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz mazāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 197. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	4
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	2
t.sk. sociālie darbinieki kopā	2
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	1
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

KOPSAVILKUMS

Rugāju novads pēc iedzīvotāju skaita (2 395) ir maza pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir salīdzinoši neliels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (17), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 10 persona ar GRT un 7 bērni ar FT.

Rugāju novads ir neliela pašvaldība, kas atrodas Austrumu pierobežā un robežojas ar VPR. Sabiedriskā transporta satiksme intensīvāk tiek nodrošināta ar Balviem, kas ir tuvākais pakalpojumu centrs.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā nav pilnībā atbilstošs publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam. Novadā nav mūzikas/mākslas skolas, pirmsskolas izglītības un ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu.

Pašvaldībā ir pamatpakalpojumi brīvā laika un kultūras aktivitāšu nodrošinājumā (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība. Sporta aktivitāšu nodrošinājums nav pietiekošs.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir neliels, speciālās izglītības programmas pieejamas 2 iestādēs. Pilnīga vides pieejamība nodrošināta 1 no 2 iestāžu ēkām.

Pašvaldībā visām trim DI mērķgrupām tiek sniegts tikai viens pakalpojums - krīzes centrs. To nodrošina nodibinājums "Latgales Reģionālais atbalsta centrs "Rasas pērles"". Tai pat laikā pašvaldībā nav nevienas audžuģimenes.

Arī DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka piedāvāto pakalpojumu klāsts ir nepietiekams. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, psihiatrs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī "atelpas brīža" pakalpojums un dažādas terapijas. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami grupu nodarbības, specializēto darbnīcu, dienas centra pakalpojumi un individuālas konsultācijas.

5.1.18. Vārkavas novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

208	287,1 km²	2 124	9,3%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Vārkavas novads atrodas 208 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir: Daugavpils (55 km), Rēzekne (98 km), Jēkabpils (68 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Preiļi (14 km), Līvāni (39 km).

Vārkavas novads robežojas ar Līvānu, Preiļu un Daugavpils novadiem. Vārkavas novadu veido Upmalas, Rožkalnu un Vārkavas pagasti. Administratīvais centrs - Vecvārkava. Novada lielākās apdzīvotās vietas ir Vārkava, Vanagi, Rimicāni, Arendole, Pilišķas.

Vārkavas novada teritorija ir 287,1 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 2 124 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir samazinājies (-5%) gan dabiskās kustības, gan migrācijas rezultātā.

Iedzīvotāju blīvums ir 7,4 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹¹¹ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 1 968 iedzīvotāji un 2025. gadā - 1 699.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 9,3%, un pēdējo trīs gadu laikā tas ir samazinājies par 5%.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir mazinājušies, 2016. gadā tie ir 34,14 EUR, samazinājums pēdējo 3 gadu laikā veido 16%.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Vārkavas novada ilgtspējīgas attīstības programma 2012.-2030. gadam un Vārkavas novada Attīstības programma 2012.-2018. gadam.

Tabula 198. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)		
	2017	287,1
Iedzīvotāju skaits*		
	2016	2 124
	2015	2 178
	2014	2 225
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-101
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-5
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	7,4
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	19
	2015	19
	2014	17
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	2
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	+12
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-0,6
	2015	-0,9
	2014	-1,1
	Vidējais 2014-2016 (%)	-0,8
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,9
	2015	-1,3
	2014	-0,8
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,3
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	9,3
	2015	11,0
	2014	14,6
	Izmaiņas 2016/2014	-5,3
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	34,14
	2015	39,14
	2014	40,82
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-16

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

¹¹¹ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

14	1	0	1	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 14 pašvaldības bērnu 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pakāpeniski samazinājies. Visvairāk bērnu - 9 ievietoti pie aizbildņa, 4 bērni ievietoti audžuģimenēs, bet 1 bērns - ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā.

9 no 14 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 15 bērni 4-12 gadīgi, bet neviens bērns nav jaunāks par 3 gadiem.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 4 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir tikai 1 bērns, kuram ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 7 aizbildņi un 1 audžuģimene. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir nedaudz samazinājies (-2), audžuģimeņu skaits par vienu pieaudzis, adoptētāju - nav.

DI ietvaros veikts individuālais izvērtējums 1 pašvaldībā deklarētam bērnam, kas uzturas VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" (Daugavpils nov.). Viņš ir zēns, vecumā no 12 līdz 17 gadiem, un iemesls viņa nonākšanai institucionālā aprūpē ir pārmērīga alkohola lietošana ģimenē.

Tabula 199. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	14
	2015	16
	2014	21
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-7
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	4
	2015	5
	2014	4
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	9
	2015	10
	2014	16
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-7
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	1
	2015	1
	2014	1
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	0
	4-12 (ieskaitot)	5
	13-17 (ieskaitot)	9
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	4
	2015	6
	2014	4

	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	7
	2015	7
	2014	9
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	1
	2015	1
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+1
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	1
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		1
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		1
VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.		1
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	1
	Meitenes	0
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	0
	7-11 g.	0
	12-17 g.	1
	18 g.	0
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē		1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

7	2 / 0	0	0
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 7 bērni ar invaliditāti. 2 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT.

Pašvaldības redzeslokā nav bērnu ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi Vārkavas pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT nav tikuši veikti.

Tabula 200. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	7
	2015	8
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	3
Tai skaitā:		
	redzes	0
	dzirdes	0
	kustību	0
	psihiskie	3
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par ģeasas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		2
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par ģeasas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		0
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		0
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

28	0	0	0	0	Nav datu
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 195 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 28 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā nav pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē. Nevienai pilngadīgai personai ar GRT arī nav veikts individuālais izvērtējums.

Sekojoši nav informācijas par to, cik personām ar GRT pašvaldībā būtu jānodrošina pakalpojumi DI procesa ietvaros.

Tabula 201. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	195
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	1.grupa
	2.grupa
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	
t.sk. dzīvo sabiedrībā	
t.sk. dzīvo VSAC	

Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties [^]	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām [^]	
Personu skaits kopā	0
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	0

Datu avots: VDEĀVK; ^{*}Pašvaldību aptauja; [^]Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠAS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Vārkavas novadā nav ilgstošas sociālās aprūpes institūciju.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

1				
ĢVPP, mazā institūcija				
Vēlamā aprūpe				

1	1	1	1	
Sociālā darbinieka individuālas konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Psihiatra konsultācijas	
Sociālā un veselības aprūpe				

1				
Ergoterapeits; Speciālais/ attīstošais pedagogs; Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam; Psihologs; Fizioterapeits; Nodarbības prasmju apmācībai; Radošās darbnīcas; Logopēds; Saskarsmes treniņgrupas BF				
Sociālā rehabilitācija				

1	1			
Mūzikas terapija	Kustību/deju terapija			
Terapija				

Tabula 202. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Vārkavas novads	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	1	1
ĢVPP		
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	1	1
SOCIĀLĀ APRŪPE		
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	1	1
VESELĪBAS APRŪPE		
Psihiatra konsultācijas	1	1
Ģimenes ārsta konsultācija	1	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs		
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālas konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	1	1

	Vārkavas novads	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA		
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	1	1
Logopēds	1	1
Ergoterapeits	1	1
Psihologs	1	1
Fizioterapeits	1	1
Speciālais/ attīstošais pedagogs	1	1
Nodarbības prasmju apmācībai	1	1
Radošās darbnīcas	1	1
Saskarsmes treniņgrupas BF	1	1
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS		
Mūzikas terapija	1	1
Kustību/deju terapija	1	1
IZGLĪTĪBA		
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	1	1
Iekļaujošā izglītības programma	1	1
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	1	1
TRANSPORTS		
Sabiedriskais transports	1	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

Vārkavas novada bērnu ar FT individuālo vajadzību izvērtējumi nav tikuši veikti.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

Vārkavas novada pilngadīgu personu ar GRT individuālo vajadzību izvērtējumi nav tikuši veikti.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Vārkavas novadā ir 1 pirmsskola, 1 vispārējās pamatzglītības un 1 vidējās izglītības iestāde. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 1 skolā.

1 vispārējās izglītības iestādē tiek nodrošinātas speciālās pamatzglītības programmas.

Skolas telpas nav piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai.

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā nav iekļauta neviena ārstniecības institūcijas Vārkavas novadā.

Arī saskaņā ar NVD sniegto informāciju novadā pakalpojumus nenodrošina neviena ārsta prakse.

Kultūra un brīvais laiks

Novada kultūras centrs ir galvenais kultūras dzīvas organizators novadā, pavisam novadā ir 3 kultūras centri, tajos darbojas 15 amatiermākslas kolektīvi dažādām vecuma grupām. Novadā darbojas 5 bibliotēkas un Novadpētniecības muzejs.

Transports un ceļu infrastruktūra

Vārkavas novada teritoriju šķērso 7 valsts nozīmes autoceļi: V750, V751, V752, V678, V682, V757, V675. Autoceļu tīkls novadā ir labs, ceļi nodrošina nokļūšanu līdz tuvākajām pilsētām - Preiļiem, Līvāniem, Daugavpili, taču, kā

norādīts, dažādos Vārkavas novada attīstības dokumentos, lielākajai daļai ceļu ir grants segums un to stāvoklis ir slikts, ieguldījumi autoceļu infrastruktūrā varētu būtiski veicināt novada teritorijas attīstību un iedzīvotāju mobilitāti.

No Vārkavas ne uz Rīgu, ne uz Daugavpili vai Rēzekni tiešu sabiedriskā transporta (autobusu) reisu nav. Darbdienās ir 3 reisi uz Preiļiem, 2 reizes nedēļā uz Līvāniem. Savas mobilitātes nodrošināšanai, iedzīvotāji izmanto personīgo transportu.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā DI mērķgrupām netiek nodrošināti sociālie un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Pašvaldības institūcijās ir 4 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 3 sociālā darba speciālisti - 1,4 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 203. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	4
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	3
t.sk. sociālie darbinieki kopā	2
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	1
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	1
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

KOPSAVILKUMS

Vārkavas novads pēc iedzīvotāju skaita (2 124) ir maza pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir tikai 1 persona (bērns ārpusģimenes aprūpē), kam jānodrošina SBSP pašvaldībā.

Vārkavas novads ir samērā mazapdzīvots, tajā nav nevienas pilsētas. Autoceļu infrastruktūra ir sliktā stāvoklī, tāpat arī sabiedriskā transporta nodrošinājums ir ierobežots. No Vārkavas ne uz Rīgu, ne uz Daugavpili vai Rēzekni tiešu sabiedriskā transporta (autobusu) reisu nav. Darbdienās ir 3 reisi uz Preiļiem.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā neatbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2013.-2019. gadam. Nav mūzikas/mākslas skolas, jauniešu centra, ne ģimenes ārsta, aptiekas vai ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu.

Pašvaldībā ir pamata pakalpojumi brīvā laika un kultūras aktivitāšu nodrošinājumā (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība. Sporta un jauniešiem domātās aktivitātes ir nepietiekamas.

Vispārējā izglītība tiek nodrošināta Vārkavas vidusskolā, šajā skolā ir pieejama speciālās izglītības programma. Skolas ēka nav piemērota izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai.

Pašvaldībā DI mērķgrupām netiek nodrošināti sociālie un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir tikai 1 audžuģimene.

Tā kā ir saņemts tikai 1 individuālo vajadzību izvērtējums, tad praktiski nav informācijas par DI mērķgrupām nepieciešamo pakalpojumu klāstu.

5.1.19. Viļakas novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

246	639,1 km²	5 498	14,7%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Viļakas novads atrodas 246 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākais nacionālās nozīmes attīstības centrs ir Rēzekne (92 km). Tuvākais reģionālās nozīmes attīstības centrs ir Balvi (27 km). Novads austrumos 66,6 km garumā robežojas ar Krievijas Federāciju (attālums līdz Krievijas robežai ir 12 km), dienvidos ar Baltinavas novadu, rietumos ar Balvu novadu un ziemeļos ar VPR piederīgo Alūksnes novadu. Viļakas novadu veido Viļakas pilsēta, kas ir pašvaldības administratīvais centrs, un seši apkārtējie pagasti: Kupravas, Medņevas, Susāju, Šķilbēnu, Vecumu un Žīguru.

Viļakas novada teritorija ir 639,1 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 5 498 iedzīvotāji. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir pakāpeniski samazinājies (-6%). Dzimušo skaits trīs gadu laikā posmā uzrāda nelielu samazinājuma tendenci. Iedzīvotāju skaita samazinājumu radījusi gan migrācija, gan iedzīvotāju skaita izmaiņas dabiskās kustības rezultātā. Iedzīvotāju blīvums ir 8,6 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹¹² iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 5 007 iedzīvotāji un 2025. gadā - 4 322.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir 14,7%, un pēdējo divu gadu laikā tas ir samazinājies.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir pakāpeniski samazinājušies, 2016. gadā sasniedzot 17,68 EUR.

Būtiskākais pašvaldības attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir Viļakas novada attīstības programma 2011.-2017.gadam.

Tabula 204. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)		
	2017	639,1
Iedzīvotāju skaits*		
	2016	5 498
	2015	5 685
	2014	5 880
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-382
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-6
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	8,6
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	30
	2015	35
	2014	33
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-3
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-9
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-1,5
	2015	-1,2
	2014	-1,3
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,3
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,8
	2015	-2,1

¹¹² Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

	2014	-1,5
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,8
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	14,7
	2015	14,5
	2014	17,0
	Izmaiņas 2016/2014	-2,3
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	17,68
	2015	18,93
	2014	18,24
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-3

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUŠĪMENES APRŪPĒ

54	6	0	0	5
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 54 pašvaldības bērni 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir nedaudz samazinājies. Visvairāk - 39 - bērni ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 6 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, bet 9 bērni - audžuģimenēs.

24 no 54 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 24 - 4-12 gadīgi, bet 6 - 0-3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem pašvaldībā 2016. gadā ir tikai 1 bērns ģimenē, kurā netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kuru bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir bijis neliels. Savukārt pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir 11 bērnu, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 28 aizbildņi un 2 audžuģimenes.

DI ietvaros veikti individuālo vajadzību izvērtējumi 5 pašvaldībā deklarētiem bērniem, kuri atrodas ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās citos plānošanas reģionos. No viņiem 1 bērns atrodas RPR – VSAC "Rīga" filiālē "Rīga" (Rīga), 4 bērni dzīvo VPR Apes novadā, Bērnu sociālās aprūpes centrā "Gaujiena".

Lielākā daļa no bērniem ir zēni (4), vecumā no 12 līdz 17 gadiem (3 bērni), 1 bērns ir 7-11 gadus vecs, 1 - 4-6 gadus vecs.

Galvenie iemesli viņu nonākšanai institucionālā aprūpē ir vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā (4) un pārmērīga alkohola lietošana bērna ģimenē. Viena bērna vecāki ir devuši piekrišanu viņa adopcijai.

Tabula 205. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	54
	2015	49
	2014	58
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-4
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	9
	2015	10
	2014	10
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	39
	2015	35

	2014	44
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-5
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	6
	2015	4
	2014	4
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+2
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	6
	4-12 (ieskaitot)	24
	13-17 (ieskaitot)	24
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	1
	2015	1
	2014	3
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	28
	2015	30
	2014	36
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-8
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss		
	2016	2
	2015	2
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	11
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		5
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
Citos reģionos		5
	VPR: Gaujienas internātpamatskola, Apes nov.	4
	RPR: VSAC "Rīga" filiāle "Rīga", Rīga	1
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	4
	Meitenes	1
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	1
	7-11 g.	1
	12-17 g.	3

	18 g.	0
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
	Vardarbība pret bērnu vai bērna pamešana novārtā	4
	Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē	3
	Vecāks devis piekrišanu bērna adoptijai	1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

72	7 / 2	72	18
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 72 bērni ar invaliditāti. 7 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 2 bērni līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir 72 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 18 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 11 no tiem ir zēni, 7 - meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka 2 bērni ir jaunāki par 4 gadu vecumu, 9 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 7 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem.

Tabula 206. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	72
	2015	85
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	14
Tai skaitā:		
	redzes	0
	dzirdes	0
	kustību	7
	psihiskie	7
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		
		7
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		
		2
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		
		72
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		
		18
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	11
	Meitenes	7
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	2
	4-6 g.	1
	7-11 g.	8
	12-17 g.	7
	18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

87	78	9	0	0	9
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 668 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 87 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 78 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, un 9 no tām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un tās ir uzņemtas rindā.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 9. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviens persona nevēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā, tāpat arī neviens persona ar GRT, kas dzīvo citviet Latvijā, nevēlas DI projekta ietvaros pārcelties uz dzīvi Viļakas novadā.

Sekojoši DI procesa ietvaros Viļakas novadā jāplāno pakalpojumi 9 personām ar GRT.

Tabula 207. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	668
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
	tai skaitā:
	87
	1.grupa
	13
	2.grupa
	74
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	78
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	9
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	9
t.sk. dzīvo sabiedrībā	9
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	0
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	9

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Pašvaldībā ir 2 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas - abas sniedz pakalpojumus pilngadīgām personām. Gan Šķilbēnu sociālās aprūpes māja, gan Viļakas sociālās aprūpes centrs nodrošina pakalpojumus pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem. Netiek nodrošināti pakalpojumi DI mērķgrupām.

Tabula 208. Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas pašvaldībā - raksturojums

	Vīlakas novads	Šķilbēnu sociālās aprūpes māja	Vīlakas sociālās aprūpes centrs
Uz 2016. gada 31.decembri institūcijā faktiski dzīvoja (Personu skaits kopā)	51	24	27
Vīrieši/ Zēni	17	9	8
Sievietes/ Meitenes	34	15	19
Plānoto vietu skaits 2017. gadā	60	28	32
PILNGADĪGAS PERSONAS AR GRT			
Pilngadīgu personu skaits institūcijā kopā			
2016	51	24	27
2015	48	25	23
2014	55	26	29
Pārskata gadā uzņemto pilngadīgo personu skaits institūcijā kopā			
2016	26	11	15
2015	25	9	16
2014	25	12	13
Pārskata gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas kopā			
2016	23	12	11
2015	32	10	22
2014	19	11	8
Vecums (2016. g.)			
18 - 25 g.v.	0	0	0
26 - 35 g.v.	1	1	0
36 - 50 g.v.	1	1	0
51 - 61 g.v.	5	3	2
62 - 69 g.v.	4	2	2
70 - 79 g.v.	16	7	9
80 - 89 g.v.	19	7	12
90 un vairāk g.v.	5	3	2
t.sk. pilngadīgas personas ar invaliditāti	19	11	8
I grupa	11	7	4
II grupa	8	4	4
III grupa	0	0	0
t.sk. garīgi veselas personas	31	15	16
t.sk. personas ar daļēji ierobežotu rīcībspēju	0	0	0
t.sk. pilngadīgas personas ar garīgo atpalicību (oligofrēniju)	1	1	0
2016. gadā izstājušās pilngadīgas personas no institūcijas			
izstājušās pilngadīgas personas - kopā	23	12	11
izstāšanās iemesli			
mirušas	20	9	11
atgriezušās mājās (ģimenē)	3	3	0
PERSONĀLS			
Apstiprināto amata vienību skaits	21,5	10,2	11,3
Personu skaits, kuras faktiski strādā institūcijā (neatkarīgi no slodzes apjoma)	28	13	15
t.sk. administratīvais personāls	2	1	1
t.sk. veselības aprūpes speciālisti	2	1	1
t.sk. rehabilitācijas speciālisti	0	0	0

	Vīlakas novads	Šķilbēnu sociālās aprūpes māja	Vīlakas sociālās aprūpes centrs
t.sk. sociālā darba speciālisti	3	1	2
sociālie darbinieki	2	1	1
sociālie aprūpētāji	1	0	1

Datu avots: LM Pārskati par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

1	1	1		
ĢVPP, mazā institūcija	Specializētā audžuģimene	Audžuģimene bērniem ar specifiskām veselības problēmām		
Vēlamā aprūpe				

1	1	1		
Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs		
Sociālā un veselības aprūpe				

4	3	1	1	1	1	1
Fizioterapeits	Psihoterapeits	Ergoterapeits	Speciālais/attīstošais pedagogs	Psihologs	Logopēds	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums
Sociālā rehabilitācija						

1	1	1		
Reiterapija	Kanisterapija	Smilšu terapija		
Terapija				

Tabula 209. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Vīlakas novads	RPR: VSAC " Rīga" fil. " Rīga" , Rīga	VPR: " Gaujiena" " Internatskola" , Apes nov.
INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	5	1	4
APRŪPE ĢIMENISKĀ VIDĒ			
Specializētā audžuģimene	1	1	0
Audžuģimene bērniem ar specifiskām veselības problēmām	1	1	0
ĢVPP			
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	1	1	0
VESELĪBAS APRŪPE			
Ģimenes ārsta konsultācija	1	0	1
Neirologs	1	0	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs			
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	1	0	1

	Vījakas novads	RPR: VSAC " Rīga" fl. " Rīga", Rīga	VPR: " Gaujiena" " Internatskola", Apes nov.
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA			
Fizioterapeits	4	1	3
Psihoterapeits	3	0	3
Logopēds	1	1	0
Ergoterapeits	1	1	0
Psihologs	1	0	1
Speciālais/ attīstošais pedagogs	1	1	0
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	1	1	0
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS			
Smilšu terapija	1	1	0
Reiterapija	1	1	0
Kanisterapija	1	1	0
IZGLĪTĪBA			
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	3	0	3

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

18	17	16	4	2	2
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Ķirurgs	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa
Sociālā un veselības aprūpe					

18	18	18	16	16	16	16
Ergoterapeits	Psihologs	Fizioterapeits	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Nodarbības prasmju apmācībai	Radošās darbnīcas	Izglītojošās atbalsta grupas
Sociālā rehabilitācija						

17	17	16	16	15
Reiterapija	Mūzikas terapija	Kanisterapija	Mākslas terapija	Kustību/deju terapija
Terapija				

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 18 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datus par bērniem nepieciešamajiem aprūpes pakalpojumiem, secināms, ka visvairāk izvērtētajiem 18 bērniem būtu nepieciešama sociālā rehabilitācija - visiem nepieciešami ergoterapeita, psihologa, fizioterapeita pakalpojumi; 16 bērniem - sociālā rehabilitētāja pakalpojumi, nodarbības prasmju apmācībai, radošās darbnīcas un izglītojošās atbalsta grupas. Tāpat šiem bērniem ir nepieciešamas dažādas terapijas - reiterapija (17 bērniem), mūzikas terapija (17), kanisterapija (16), mākslas terapija (16), kustību/deju terapija (15). No sociālās un veselības aprūpes pakalpojumiem visvairāk nepieciešamas ģimenes ārsta konsultācijas (visiem 18 bērniem), neirologa konsultācijas (17), "Atelpas brīža" pakalpojums (16).

15 bērniem vajadzīga mājapmācība un iekļaujošā izglītības programma; 13 bērniem - tālmācība. Visiem 18 bērniem ar FT ir nepieciešams specializētais transports.

Tabula 210. Bēni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	18
SOCIĀLĀ APRŪPE	
"Atelpas brīža" pakalpojums	16
VESELĪBAS APRŪPE	
Ģimenes ārsta konsultācija	18
Neirologs	17
Psihiatra konsultācijas	4
Ķirurgs	2
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	2
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	1
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Ergoterapeits	18
Psihologs	18
Fizioterapeits	18
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	16
Izglītojošās atbalsta grupas	16
Nodarbības prasmju apmācībai	16
Radošās darbnīcas	16
Speciālais/ attīstošais pedagogs	6
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	5
Ģimenes asistenta pakalpojums	5
Logopēds	4
Pēc traumatisma programmas	2
Defektologs	2
Saskarsmes treniņgrupas BF	1
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	17
Reiterapija	17
Mākslas terapija	16
Kanisterapija	16
Kustību/deju terapija	15
Smilšu terapija	3
TEACCH pieeja	3
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	3
ABA terapija	2
Kognitīvi biheiviorālā terapija	1
Delfīnu terapija	1
IZGLĪTĪBA	
Mājamācība	15
Iekļaujošā izglītības programma	15
Tālmācība	13
Specializētās mācību programmas apguve	5
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	3
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	2
Profesionālās izglītības programmas apguve	1
TRANSPORTS	
Specializētais transports	18

PALĪGLĪDZEKĻI	
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	6
Pašaprūpes palīgierīces	5
Pārvietošanās palīgierīces	1
Protezēšanas - ortozēšanas palīgierīces	1
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

9	9	9	9	1
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālas konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Grupu dzīvokļa pakalpojumi

Viļakas novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 9 personām, no kurām visas šobrīd dzīvo sabiedrībā. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 9.

Visiem mērķgrupas pārstāvjiem nepieciešami sociālās rehabilitācijas pakalpojumi - individuālas konsultācijas, grupu nodarbības, dienas centra pakalpojumi. Tāpat visiem nepieciešami specializēto darbnīcu pakalpojumi. Grupu dzīvokļa pakalpojums nepieciešams tikai 1 personai.

Tabula 211. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	9
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālas konsultācijas)	9
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	9
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	9
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	9
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Viļakas novadā ir 2 pirmsskolas, 6 vispārējās pamatzglītības, 2 vidējās izglītības iestādes, 2 profesionālās izglītības iestādes. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 2 skolās.

2 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatzglītības programmas.

No 6 izglītības iestāžu ēkām, tikai Viduču pamatskolā telpas ir daļēji piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai.

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 14 ārstniecības institūcijas Viļakas novadā. SIA "Viļakas veselības aprūpes centrs" piedāvā ambulatoro veselības aprūpi. Kaimiņu novadu "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" piedāvā vairākus diagnostikas un ambulatoros, kā arī stacionāros pakalpojumus. Lai saņemtu plašāku ārstniecības pakalpojumu klāstu, Viļakas iedzīvotājiem būtu jādodas uz Rēzekni, kas ir tuvākais nacionālas nozīmes attīstības centrs 92 km attālumā.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju novadā pakalpojumus nodrošina 4 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 2 institūcijās. Pašvaldībā praktizē 3 zobārsti.

Kultūra un brīvais laiks

Kultūras pasākumus un aktivitātes rīko 6 kultūras nami, nodrošinot daudzveidīgas kultūras un atpūtas iespējas un saglabājot sava novada identitāti un kultūras vērtības. Kultūras namos darbojas 60 pašdarbības kolektīvi (kapelas, etnogrāfiskie ansambļi/folkloras kopas, amatierateātris, dažādu žanru bērnu kolektīvi u.tml.). Novadā ir 7 bibliotēkas un 1 muzejs. Aktivitātes jauniešiem organizē 3 jauniešu centri - Viļakas Jauniešu iniciatīvu centrs, Šķilbēnu Iniciatīvu

centrs "Zvaniņi", Medņevas Jauniešu iniciatīvu centrs "Saulesziens". Sporta aktivitāšu nodrošinājums nav pietiekošs.

Transports un ceļu infrastruktūra

Viļakas novadu šķērso autoceļš P35 Gulbene - Balvi - Viļaka - Krievijas robeža (robežkontroles punkts Vientuļi), valsts autoceļi P42 Viļaka-Zaiceva-Krievijas robeža un P45 Viļaka - Kārsava.

Viļakas novada teritorijā ir pieejama autobusu satiksme. Tiek nodrošināts sabiedrisko autobusu transports Baltinava - Viļaka - Rīga; Žīguri - Rīga. Šie reisi nodrošina iespēju sasniegt Balvus, Gulbeni un Rīgu. Ir reisi, kas ļauj sasniegt arī citu kaimiņnovadu teritorijas (Alūksni, Kārsavu, Baltinavu, Rēzekni).

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā DI mērķgrupām netiek nodrošināti sociālie un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Pašvaldības institūcijās ir 7 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 6 sociālā darba speciālisti - 1,1 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 212. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	7
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	6
t.sk. sociālie darbinieki kopā	4
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	3
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	1
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	2

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

KOPSAVILKUMS

Viļakas novads pēc iedzīvotāju skaita (5 498) ir vidēja pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir vidēji liels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (32), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 9 personas ar GRT, 18 bērni ar FT un 5 bērni ārpusģimenes aprūpē.

Viļakas novads atrodas Krievijas pierobežā, 246 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākais reģionālas nozīmes attīstības centrs ir Balvi. Ar sabiedrisko transportu var sasniegt Balvus, Gulbeni un Rīgu, kā arī kaimiņu novadus.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam.

Pašvaldībā ir pietiekama brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība, jauniešu centri), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība. Nav pietiekošā daudzumā sporta aktivitāšu nodrošinājums.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir pietiekošs, bet speciālās izglītības programmas pieejamas tikai 2 iestādēs, un daļēja vides pieejamība nodrošināta tikai 1 no 6 iestāžu ēkām.

Pašvaldībā DI mērķgrupām netiek nodrošināti sociālie un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir tikai 2 audžuģimenes, un to skaits pēdējo gadu laikā nav mainījies.

Arī DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka ir nepieciešams plašāks pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ārpusģimenes aprūpē nepieciešama ĢVPP vai specializētās audžuģimenes (arī bērniem ar specifiskām veselības problēmām), kā arī visvairāk vajadzīgi fizioterapeita pakalpojumi. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (fizioterapeits, psihologs, neirologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī dažādas terapijas un nodarbības. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami specializēto darbnīcu, dienas centra pakalpojumi, kā arī individuālas konsultācijas.

5.1.20. Viļānu novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

215	286,5 km²	6 361	23,5%
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Viļānu novada centrs Viļāni atrodas 215 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākie nacionālās nozīmes attīstības centri ir: Rēzekne (31 km), Jēkabpils (76 km), Daugavpils (90 km). Tuvākie reģionālās nozīmes attīstības centri ir: Preiļi (35 km), Ludza (56 km), Madona (69 km), Līvāni (71 km), Balvi (80 km), Gulbene (89 km), Krāslava (99 km).

Viļānu novads robežojas ar Rēzeknes novadu, Riebiņu novadu LPR, savukārt ar Varakļānu novadu un Madonas novadu VPR.

Viļānu novada administratīvi teritoriālo iedalījumu veido novada centrs Viļānu pilsēta un Dekšāres, Sokolku un Viļānu pagasti.

Viļānu novada teritorija ir 286,5 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 6 361 iedzīvotājs. Lielākais iedzīvotāju skaits Viļānu novadā koncentrējas Viļānu pilsētā. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir samazinājies (-4%). Dzimušo skaits bijis svārstīgs, bet trīs gadu laikā posmā tas uzrāda samazinājuma tendenci. Sekojoši iedzīvotāju skaita samazinājumu galvenokārt radījusi migrācija. Iedzīvotāju blīvums ir 22,2 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹¹³ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 5 895 iedzīvotāji un 2025. gadā - 5 089.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir ļoti augsts - 23,5 %, un pēdējo trīs gadu laikā tas arvien palielinājies.

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju pēdējos trīs gados ir pakāpeniski samazinājušies, bet joprojām ir ļoti augsti - 2016. gadā - 57,09 EUR.

Būtiskākie pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir: Viļānu novada attīstības programma 2015.-2022.gadam, Viļānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030. gadam.

Tabula 213. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	286,5
Iedzīvotāju skaits*		
	2016	6 361
	2015	6 496
	2014	6 633
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-272
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-4
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	22,2
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	44
	2015	51
	2014	48
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-4
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-8
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-0,9
	2015	-0,9

¹¹³ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016-2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

	2014	-0,9
	Vidējais 2014-2016 (%)	-0,9
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,2
	2015	-1,2
	2014	-1,6
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,4
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	23,5
	2015	22,6
	2014	22,7
	Izmaiņas 2016/2014	+0,8
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	57,09
	2015	58,02
	2014	68,54
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-17

Datu avots: Reģionālās attīstības indikators modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

26	2	0	1	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 26 pašvaldības bērni 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir samazinājies. Visvairāk - 18 - bērnu ir ievietoti aizbildņa ģimenē, 2 bērni ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās, bet 6 bērni - audžuģimenēs.

14 no 26 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 9 bērni - 4-12 gadīgi, bet 3 bērni - 0-3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā 2016. gadā ir 26 bērni ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pēdējo trīs gadu laikā bērnu skaits šādās ģimenēs ir samazinājies. Pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir tikai bērnu, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 15 aizbildņi un 2 audžuģimenes, bet neviena personas ar bāriņtiesas lēmumu nav atzīta par adoptētājiem. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir samazinājies, audžuģimeņu skaits ir stabili nemainīgs.

DI ietvaros veikts individuālais izvērtējums 1 ārpusģimenes aprūpē esošam Viļānu novadā deklarētam bērnam, kas ievietots VSAC "Latgale" filiālē "Kalkūni" (Daugavpils novadā).

Tā ir meitene, kas jau sasniegusi pilngadību, un iemesls viņas nonākšanai institucionālā aprūpē ir pārmērīga alkohola lietošana ģimenē.

Tabula 214. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	26
	2015	26
	2014	29
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-3
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	6
	2015	5
	2014	7
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1

no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	18
	2015	19
	2014	20
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	2
	2015	2
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	3
	4-12 (ieskaitot)	9
	13-17 (ieskaitot)	14
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	26
	2015	31
	2014	32
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-6
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildni bērnam		
	2016	15
	2015	17
	2014	18
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-3
Audzūģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audzūģimenes statuss		
	2016	2
	2015	2
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem		
	2016	0
	2015	0
	2014	2
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*		
	Bērnu skaits	18
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^		
BSAC izvērtēto bērnu skaits		1
Tai skaitā pēc šobrīdējās dzīvesvietas - institūcijas		
LPR		1
	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.	1
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	0
	Meitenes	1
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	0

	7-11 g.	0
	12-17 g.	0
	18 g.	1
Tai skaitā pēc ievietošanas iemesla		
Alkohola pārmērīga lietošana bērna ģimenē		1

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

27	3 / 1	12	18
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 27 bērni ar invaliditāti. 3 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 1 bērnam līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā ir 12 bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 18 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. 8 no tiem ir zēni, 10 - meitenes. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka neviens bērns nav jaunāks par 4 gadu vecumu, 10 bērni ir vecumā no 4 līdz 11 gadiem, bet 8 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem.

Tabula 215. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā		
	2016	27
	2015	23
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem		
	2016	14
Tai skaitā:		
	redzes	1
	dzirdes	0
	kustību	1
	psihiskie	12
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		3
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT		
Bērnu skaits		1
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*		
Bērnu skaits		12
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^		
Bērnu skaits		18
Tai skaitā pēc dzimuma		
	Zēni	8
	Meitenes	10
Tai skaitā pēc vecuma**		
	0-11 mēn.	0
	1-3 g.	0
	4-6 g.	2
	7-11 g.	8
	12-17 g.	8
	18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

55	35	20	0	1	21
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 730 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 55 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 35 pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē, lēmuma par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojumiem nav.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 20. Visas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviena persona nevēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā.

1 persona ar GRT, kas šobrīd dzīvo citā pašvaldībā (Daugavpils novadā), izteikusi vēlmi pārcelties uz dzīvi Viļānu novadā.

Sekojoši Viļānu novadā DI procesa ietvaros pakalpojumi jāplāno 21 personai ar GRT.

Tabula 216. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	730
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	
tai skaitā:	55
1. grupa	8
2. grupa	47
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	35
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	0
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	20
t.sk. dzīvo sabiedrībā	20
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	1
No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	1
Daugavpils novads	1
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	21

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Viļānu novadā nav ilgstošas sociālās aprūpes institūciju.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

1				
ĢVPP, mazā institūcija				
Vēlamā aprūpe				
1	1	1	1	
Sociālā darbinieka individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	Ģimenes ārsta konsultācija	Sociālā aprūpētāja pakalpojums	Psihiatra konsultācijas	
Sociālā un veselības aprūpe				
1				
Fizioterapeits; Ergoterapeits; Speciālais/ attīstošais pedagogs; Psihologs; Logopēds; Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam; Nodarbības prasmju apmācībai; Radošās darbnīcas; Saskarsmes treniņgrupas BF				
Sociālā rehabilitācija				
1				
Reiterācija; Kanisterācija; Mūzikas terapija; Kustību/deju terapija; Mākslas terapija; MartelMeo				
Terapija				

Tabula 217. Bērni ārpusģimenes aprūpē - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

	Vīāju novads	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni", Daugavpils nov.
INDIVIDUĀLO VAJADŽĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	1	1
ĢVPP		
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija (mazā institūcija)	1	1
SOCIĀLĀ APRŪPE		
Sociālā aprūpētāja pakalpojums	1	1
VESELĪBAS APRŪPE		
Psihiatra konsultācijas	1	1
Ģimenes ārsta konsultācija	1	1
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs		
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	1	1
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA		
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	1	1
Logopēds	1	1
Ergoterapeits	1	1
Psihologs	1	1
Fizioterapeits	1	1
Speciālais/ attīstošais pedagogs	1	1
Nodarbības prasmju apmācībai	1	1
Radošās darbnīcas	1	1
Saskarsmes treniņgrupas BF	1	1
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS		
Mūzikas terapija	1	1

	Vīlānu novads	VSAC "Latgale" fil. "Kalkūni" Daugavpils nov.
Mākslas terapija	1	1
Kustību/deju terapija	1	1
MarteMeo	1	1
Reitterapija	1	1
Kanisterapija	1	1
IZGLĪTĪBA		
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	1	1
Iekļaujošā izglītības programma	1	1
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	1	1
TRANSPORTS		
Sabiedriskais transports	1	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUČĒJUMIEM

18	8	4				
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	Psihiatra konsultācijas				
Sociālā un veselības aprūpe						
18	16	13	12	8	7	7
Fizioterapeits	Psihologs	Ergoterapeits	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma bērnam)	Nodarbības prasmju apmācībai	Logopēds	Speciālais/attīstošais pedagogs
Sociālā rehabilitācija						
13	10	9	4	2		
Mūzikas terapija	Reitterapija	Smilšu terapija	Mākslas terapija	Kustību/deju terapija		
Terapija						

Vīlānu novadā individuālo vajadzību izvērtējumi tikuši veikti 18 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datus par bērniem nepieciešamajiem aprūpes pakalpojumiem, secināms, ka visiem 18 bērniem nepieciešama ģimenes ārsta konsultācija, 8 bērniem - neirologa konsultācija, 4 bērniem - psihiatra konsultācijas.

Sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai bērniem nepieciešamākie pakalpojumi ir: fizioterapeits (18 bērniem), psihologs (16), ergoterapeits (13), asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma bērniem) (12), nodarbības prasmju apmācībai (8), logopēds (7), speciālais/attīstošais pedagogs (7).

Savukārt nepieciešamākie terapijas pakalpojumi ir: mūzikas terapija (13 bērniem), reitterapija (10), smilšu terapija (9), mākslas terapija (4), kustību/deju terapija (2).

Specializētais transports nepieciešams 7 no 18 izvērtētajiem bērniem.

Tabula 218. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS		18
VESELĪBAS APRŪPE		
Ģimenes ārsta konsultācija		18
Neirologs		8

Psihiatra konsultācijas	4
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	
Fizioterapeits	18
Psihologs	16
Ergoterapeits	13
Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	12
Nodarbības prasmju apmācībai	8
Logopēds	7
Speciālais/ attīstošais pedagogs	7
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	6
Psihoterapeits	5
Izglītojošās atbalsta grupas	4
Radošās darbnīcas	4
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	2
Dienas aprūpes centrs	1
Ģimenes asistenta pakalpojums	1
Saskarsmes treniņgrupas BF	1
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	13
Reitterapija	10
Smilšu terapija	9
Mākslas terapija	4
Kustību/deju terapija	2
Kognitīvi biheiviorālā terapija	1
MarteMeo	1
Kanisterapija	1
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija:	1
TEACCH pieeja	1
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	1
IZGLĪTĪBA	
Specializētās mācību programmas apguve	2
Mājamācība	2
TRANSPORTS	
Sabiedriskais transports	10
Specializētais transports	7
PALĪGLĪDZEKĻI	
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	3
Pārvietošanās palīgierīces	2
Pašaprūpes palīgierīces	2

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

20	19	15	15	12
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Grupu dzīvokļa pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)

Viļānu novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 20 personām, no kurām visas šobrīd dzīvo sabiedrībā. 1 persona, kas dzīvo citā pašvaldībā, izteikusi vēlmi DI procesa ietvaros pārcelties uz Viļānu novadu. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 21.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir: Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā (nepieciešams 20 personām), specializēto darbnīcu pakalpojumi (19), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības) (15), grupu dzīvokļa pakalpojumi (15), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas) (12).

Tabula 219. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	21
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	20
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	19
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	15
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	15
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	12
Aprūpes mājās u.c. mobilā uzraudzība	5
Īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumi jeb "Atelpas brīža" pakalpojumi	3
Sociālais mentors	1
Sociālā māja	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Viļānu novadā ir 2 pirmsskolas, 2 vispārējās pamatizglītības, 1 vidējās izglītības iestādes, 3 profesionālās izglītības iestādes. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 2 skolās.

2 vispārējās izglītības iestādēs tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas.

Neviena no 2 izglītības iestāžu ēkām nav pilnībā piemērota izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai, daļēji piemērotas telpas ir Dekšāru pamatskolā, bet telpas vispār nav piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai Viļānu vidusskolā.

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 14 ārstniecības institūcijas Viļānu novadā.

Kā norādīts Viļānu novada attīstības programmā 2015.-2022.gadam, Viļānu novada veselības aprūpes iestādes, t.sk. aptiekas, pamatā ir izvietotas novada centrā - Viļānos. Viļānu novada pašvaldība ir kapitāldaļu turētāja SIA "Viļānu slimnīca", kas nodrošina sekundārās ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumus novada iedzīvotājiem, tai skaitā speciālistu konsultācijas, izmeklējumu veikšanu, dienas stacionāra pakalpojumus un mājas aprūpi.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju novadā pakalpojumus nodrošina 4 ģimenes ārsti, ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi pieejami 1 institūcijā.

Kultūra un brīvais laiks

Kultūras norises novadā organizē 3 kultūras nami, kas arī iesaista iedzīvotājus dažādos amatieru mākslas kolektīvos (kopskaitā 24) - ansambļos, amatiererteātros, deju kolektīvos, tautas lietišķās mākslas studijā.

Novadā ir 4 bibliotēkas, 1 muzejs. Nav jauniešu centra, bet sporta aktivitāšu nodrošinājums ir labā līmenī.

Transports un ceļu infrastruktūra

Viļānu novadu šķērso viens valsts galvenais autoceļš A12 Jēkabpils-Rēzekne-Ludza-Krievijas robeža (Terehova), divi valsts reģionālie autoceļi - P58 Viļāni-Preiļi-Špoģi un P59 Viļāni-Ružina-Malta, kā arī 6 valsts vietējie autoceļi.

Dzelzceļa pasažieru pārvadājumi Viļānu novadā pieejami maršrutos Rīga-Zilupe un Zilupe-Rīga, ko nodrošina VAS "Pasažieru vilciens".

Viļānu novada iedzīvotājiem ir iespēja pārvietoties ārpus novada robežām saskaņā ar klasisko darba dienas ritmu, satiksmes kustība ir salīdzinoši intensīva. Atsevišķos pagastos ir problēmas ar sabiedriskā transporta kursēšanu pēcpusdienās un vakaros, kad sabiedriskais transports nekursē - tas daļēji traucē, piemēram, arī kultūras pasākumu apmeklējumam.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Dienas centrs				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Aprūpe mājās	Dienas centrs			
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Aprūpe mājās				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā bērniem ārpusģimenes aprūpē pieejami dienas centra pakalpojumi. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās un dienas centra pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpe mājās. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Visus DI mērķgrupām pieejamos pakalpojumus nodrošina pašvaldības iestādes struktūrvienības.

Tabula 220. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Viljānu novada pašvaldības Sociālā dienesta Sociālo pakalpojumu nodaļa	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Aprūpe mājās		⊗	⊗	Kultūras laukums 1A, Viljāni, Viljānu nov., LV-4650
Viljānu novada pašvaldības Sociālā dienesta Sociālā atbalsta centrs "Cerība"	Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Dienas centrs	⊗	⊗		Celtnieku iela 7, Viljāni, Viljānu nov., LV-4650

Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.

*ĀA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka bērnu ar FT nodrošināšanai ar speciālistu individuālajām konsultācijām pirkti speciālā pedagoga pakalpojumi, kā arī psihologa pakalpojumi.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pērk no ģimeņu atbalsta centra "Saulstari", VSPC "Dagda", Rēzeknes pilsētas domes SAP pensionāru sociālo pakalpojumu centrs, Ērgļu novada SAC, Lubānas veselības SAC, Skrīveru novada SAC "Ziedugravas".

Specializētā autotransporta pakalpojumi pirkti no Rēzeknes pilsētas domes SAP pensionāru sociālo pakalpojumu centra un SIA "Viljānu slimnīca". No SIA "Viljānu slimnīca" iegādāta arī īslaicīgā aprūpe/sociālās gultas.

Pašvaldības institūcijās ir 55 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 8 sociālā darba speciālisti - 1,3 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 221. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	55
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	8
t.sk. sociālie darbinieki kopā	6
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	2
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	1
t.sk. sociālās palīdzības organizatori	2

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka būtu iespējams palielināt apkalpoto klientu skaitu Dienas centrā (maksimāli 350-400 personas), piesaistot papildu finansējumu, telpas un papildu personālu.

Pašvaldības vērtējumā aprūpes mājās pakalpojuma sniegšanai pie esošā resursu nodrošinājuma palielināt apkalpoto klientu skaitu nav iespējams. Lai pilnveidotu tā īstenošanu, nepieciešams izveidot mobilo brigādi, piesaistot arī papildu finansējumu, atrisinot telpu jautājumu, kā arī paplašinātu personālu.

Atbalsta grupas varētu tikt nodrošinātas daudz lielākam personu skaitam (maksimālais klientu skaits 50-60), taču efektīvam darbam būtu nepieciešams papildus finansējums, jo šobrīd grupu darbu vada sociālā dienesta darbinieki, nesaņemot papildu atlīdzību.

Pašvaldība nodrošina arī sociālās rehabilitācijas pakalpojumu - veselības grupas, taču uzskata, ka pie esošā resursu nodrošinājuma nav iespējams palielināt klientu skaitu. Pilnvērtīgai pakalpojuma īstenošanai trūkst gan finanšu, gan tehniskie, gan cilvēkresursi.

KOPSAVILKUMS

Viļānu novads pēc iedzīvotāju skaita (6 361) ir vidēja pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir vidēji liels mērķgrupu pārstāvju kopskaits (40), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 21 persona ar GRT, 18 bērni ar FT un 1 bērns ārpusģimenes aprūpē.

Viļānu novada administratīvajam centram ir salīdzinoši tuvu gan nacionālās nozīmes attīstības centrs Rēzekne, gan arī reģionālās nozīmes attīstības centrs Preiļi un Ludza. Sabiedriskā transporta satiksme ir pietiekoša, lai varētu ērti ceļot starp šiem centriem.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā gandrīz pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2013.-2019. gadam. Vienīgā neatbilstība - nav jauniešu centra.

Pašvaldībā ir pietiekama brīvā laika un kultūras aktivitāšu izvēle (bibliotēkas, kultūras centri, māksliniecišķā pašdarbība, interešu izglītība, sporta aktivitātes labā līmenī), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība.

Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošinājums ir neliels, speciālās izglītības programmas pieejamas 2 iestādēs. Pilnīga vides pieejamība nav nodrošināta nevienā no abām iestāžu ēkām.

Pašvaldībā tiek nodrošināts arī neliels sociālo pakalpojumu klāsts. Bērniem ar FT tiek nodrošināta aprūpe mājās un dienas centra pakalpojumi. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti aprūpe mājās. Bērniem ārpusģimenes aprūpē vai tās riska grupā pieejami dienas centra pakalpojumi. Tai pat laikā pašvaldībā ir tikai 2 audžuģimenes, un to skaits pēdējo gadu laikā nav mainījies.

Visus DI mērķgrupām pieejamos pakalpojumus nodrošina pašvaldības iestādes struktūrvienības.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, logopēds, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits) konsultācijas, kā arī dažādas terapijas un nodarbības. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami grupu dzīvokļu, specializēto darbnīcu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.

Arī esošo pašvaldības pakalpojumu kapacitātes palielināšanai nepieciešami papildu resursi.

5.1.21. Zilupes novads

VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

301	308,3 km²	3 271	23,1 %
Attālums no Rīgas	Teritorija	Iedzīvotāju skaits (2016)	Bezdarba līmenis (2016)

Zilupes novads atrodas 301 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Tuvākais nacionālās nozīmes attīstības centrs ir Rēzekne (61 km). Tuvākais reģionālās nozīmes attīstības centrs ir Ludza (34 km). Attālums līdz Baltkrievijas robežai ir 32 km, bet līdz Krievijas robežai tikai apmēram 4 km. Zilupes novads robežojas ar Ludzas novadu ziemeļos un austrumos; ar Dagdas novadu dienvidu daļā un Krievijas Federāciju austrumu daļā. Tā administratīvo iedalījumu veido Zilupes pilsēta, kas ir novada administratīvais centrs, un 3 pagasti - Zaļesjes pagasts, Lauderu pagasts un Pasienes pagasts.

Zilupes novada teritorija ir 308,3 km² liela, un 2016. gadā saskaņā ar PMLP datiem tajā dzīvoja 3 271 iedzīvotājs. Pēdējo trīs gadu laikā iedzīvotāju skaits ir pakāpeniski samazinājies (-5%). Dzimušo skaits trīs gadu laikā posmā uzrāda pieauguma tendenci. Sekojoši iedzīvotāju skaita samazinājuma noteicošais faktors ir bijusi migrācija.

Iedzīvotāju blīvums ir 10,6 cilv./km². Pasaules Bankas Grupas un Sanigest Internacional izstrādātajā Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplānā 2016-2025¹¹⁴ iekļautās iedzīvotāju skaita prognozes paredz, ka 2020. gadā pašvaldībā dzīvos 3 014 iedzīvotāji un 2025. gadā - 2 602.

Bezdarba līmenis pašvaldībā 2016. gadā ir ļoti augsts - 23,1%, un pēdējo trīs gadu laikā tas arvien palielinājies (+3%).

Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju ir salīdzinoši augsti, pēdējos trīs gados tie ir pakāpeniski palielinājušies, 2016. gadā sasniedzot 62,04 EUR.

Būtiskākais pašvaldības attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz sociālo pakalpojumu jomas attīstību, ir Zilupes novada attīstības programma 2012.-2018. gadam.

Tabula 222. Pašvaldības vispārīgs raksturojums

Teritorija (kv.km)	2017	308,3
Iedzīvotāju skaits*		
	2016	3 271
	2015	3 344
	2014	3 431
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-160
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	-5
Iedzīvotāju blīvums (cilv./km ² , RAIM apr.)		
	2016	10,6
Dzimušo skaits (cilv.)*		
	2016	25
	2015	21
	2014	23
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	2
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	+9
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā dabiskās kustības rezultātā (%)		
	2016	-1,0
	2015	-1,2
	2014	-0,9
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,0
Iedzīvotāju skaita izmaiņas gadā migrācijas rezultātā (%)		
	2016	-1,2
	2015	-1,3
	2014	-1,6
	Vidējais 2014-2016 (%)	-1,4
Bezdarba līmenis (%)^		
	2016	23,1
	2015	21,3
	2014	20,1
	Izmaiņas 2016/2014	+3,0
Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem uz 1 iedzīvotāju (EUR)		
	2016	62,04
	2015	57,11
	2014	57,73
	Izmaiņas 2016/2014 (%)	+7

Datu avots: Reģionālās attīstības indikatoru modulis (<http://raim.gov.lv/>); *PMLP; ^Nodarbinātības valsts aģentūra.

¹¹⁴ Latvijas veselības aprūpes infrastruktūras ģenerālplāns 2016–2025. Pasaules Bankas Grupas ar Sanigest Internacional. 2016. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/esf-projekts/zinojumi>

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

25	0	0	0	0
Bērni ārpusģimenes aprūpē (2016)	Bērni institūcijās (2016)	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits savā pašvaldībā	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citās LPR pašvaldībās	Izvērtēto pašvaldības bērnu skaits citos reģionos

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, 25 pašvaldības bērni 2016. gadā atrodas ārpusģimenes aprūpē. Pēdējo trīs gadu laikā ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu skaits ir pakāpeniski samazinājies. Visvairāk - 13 - bērni ir ievietoti aizbildņa ģimenē, bet 12 bērni - audžuģimenēs. 2016. gadā neviens bērns neatrodas ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā. Attiecīgi - DI ietvaros nav veikti individuālo vajadzību izvērtējumi.

13 no 25 ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ir 13-17 gadu veci, 9 - 4-12 gadīgi, bet 3 - 0-3 gadīgi.

Saskaņā ar bāriņtiesas ikgadējo pārskatu datiem, pašvaldībā pēdējo trīs gadu laikā nav bijis neviena bērna ģimenēs, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju. Pašvaldību aptaujā 2017. gada septembrī tiek norādīts, ka pašvaldības redzeslokā ir 3 bērni, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē.

Pašvaldībā 2016. gadā ir 13 aizbildņi un 5 audžuģimenes, bet 2 personas ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem. Aizbildņu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir nedaudz palielinājies, bet audžuģimeņu skaits ir bijis nemainīgs.

Tabula 223. Bērni ārpusģimenes aprūpē - mērķgrupas raksturojums

Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē kopā		
	2016	25
	2015	28
	2014	34
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-9
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti audžuģimenē		
	2016	12
	2015	15
	2014	18
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-6
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti aizbildņa ģimenē		
	2016	13
	2015	12
	2014	15
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-2
no tā bērnu skaits, kuri ievietoti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā		
	2016	0
	2015	1
	2014	1
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	-1
Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē sadalījumā pa vecuma grupām (2016)		
	0-3 (ieskaitot)	3
	4-12 (ieskaitot)	9
	13-17 (ieskaitot)	13
Ģimenes, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un par kurām bāriņtiesa pārskata gadā informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju		
Bērnu skaits ģimenēs kopā		
	2016	0
	2015	0
	2014	0
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0
Personu skaits, kuras ar bāriņtiesas lēmumu ieceltas par aizbildņiem bērnam		

	2016	13	
	2015	10	
	2014	12	
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+1	
Audžuģimeņu skaits, kurām ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts audžuģimenes statuss			
	2016	5	
	2015	5	
	2014	5	
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+0	
Personu skaits, kas pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu atzītas par adoptētājiem			
	2016	2	
	2015	0	
	2014	0	
	Izmaiņas 2016/2014 (skaits)	+2	
Bērni pašvaldības redzeslokā, kuriem ir risks nonākt ārpusģimenes aprūpē*			
	Bērnu skaits	3	
Individuālo vajadzību izvērtējumi ^			
BSAC izvērtēto bērnu skaits			0

Datu avots: Bāriņtiesu ikgadējie pārskati; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

21	8 / 1	0	4
Bērni ar invaliditāti kopā (2016)	Atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību 0-17 g.v. / t.sk. 0-4 g.v. (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir risks nonākt institūcijās	Izvērtēto bērnu ar FT skaits

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā ir 21 bērns ar invaliditāti. 8 no tiem ir izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT (tai skaitā 1 bērns līdz 4 gadu vecumam).

Pašvaldības redzeslokā nav neviena bērna ar FT, kuram ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijā.

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 4 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT. Visi ir zēni. Vecuma grupu dalījumā novērojams, ka neviens bērns nav jaunāks par 4 gadu vecumu, 3 bērni ir vecumā no 7 līdz 11 gadiem, bet 1 - vecumā no 12 līdz 17 gadiem.

Tabula 224. Bērni ar FT - mērķgrupas raksturojums

Bērni ar invaliditāti kopā			
	2016	21	
	2015	20	
T.sk. bērni ar funkcionēšanas traucējumiem			
	2016	9	
Tai skaitā:			
	redzes	1	
	dzirdes	0	
	kustību	0	
	psihiskie	8	
T.sk. bērni ar FT, kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT			
Bērnu skaits			8
T.sk. bērni ar FT līdz 4 gadu vecumam (ieskaitot), kuriem izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem FT			
Bērnu skaits			1
Pašvaldības redzeslokā esošie bērni ar FT, kuriem ir noteikta invaliditāte, un kuriem ir risks nonākt sociālās aprūpes institūcijās*			
Bērnu skaits			0
Izvērtēto bērnu ar FT skaits^			

Bērnu skaits	4
Tai skaitā pēc dzimuma	
Zēni	4
Meitenes	0
Tai skaitā pēc vecuma**	
0-11 mēn.	0
1-3 g.	0
4-6 g.	0
7-11 g.	3
12-17 g.	1
18 g.	0

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi; **Bērnu vecums norādīts par situāciju uz 2017. gada 1. novembri.

DEINSTITUCIONALIZĀCIJAS MĒRĶGRUPAS: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

33	1	2	0	0	2
DI mērķgrupa - pilngadīgu personu ar GRT kopējais skaits (2016)	Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē (2017)	Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties uz citu pašvaldību	Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām	Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā

Saskaņā ar VDEĀVK datiem, 2016. gadā pašvaldībā kopā ir 382 pilngadīgas personas ar invaliditāti. No tiem DI mērķa grupu veido 33 personas (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa).

Pašvaldības redzeslokā ir 1 pilngadīga persona ar GRT, kura dzīvo ārpus institūcijām un kurai ir risks nonākt institucionālā aprūpē.

Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits pašvaldībā ir 2. Abas šīs personas dzīvo sabiedrībā. Neviens persona nevēlas pārcelties uz dzīvi citā pašvaldībā, tāpat arī no citām pašvaldībām neviens persona neplāno pārcelties uz Zilupes novadu.

DI procesa ietvaros Zilupes novadā pakalpojumi jāplāno 2 personām ar GRT.

Tabula 225. Pilngadīgas personas ar GRT - mērķgrupas raksturojums

Pilngadīgas personas ar invaliditāti kopā	
Pilngadīgu personu ar invaliditāti skaits 2016. gadā kopā	382
Tai skaitā DI mērķgrupa (pilngadīgas personas ar GRT, 1. un 2. grupa)	33
tai skaitā:	
1.grupa	5
2.grupa	28
Pašvaldības redzeslokā esošās pilngadīgas personas ar GRT, kuras dzīvo ārpus institūcijām un kurām ir risks nonākt institucionālā aprūpē*	
Personu ar GRT skaits kopā	1
no tām personas, kurām ir lēmums par nepieciešamību pēc VSAC pakalpojuma un kuras ir uzņemtas rindā	0
Izvērtēto pilngadīgu personu ar GRT skaits^	
Personu skaits kopā	2
t.sk. dzīvo sabiedrībā	2
t.sk. dzīvo VSAC	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties^	
Personu skaits kopā	0
Uz sava reģiona (LPR) citu pašvaldību	0
Uz citu reģionu	0
Pilngadīgas personas ar GRT, kuri vēlas pārcelties no citām pašvaldībām^	
Personu skaits kopā	0

No sava reģiona (LPR) citas pašvaldības	0
No cita reģiona	0
Kopējais pilngadīgu personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā	2

Datu avots: VDEĀVK; *Pašvaldību aptauja; ^Individuālo vajadzību izvērtējumi.

PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀS ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES INSTITŪCIJAS

Zilupes novadā nav ilgstošas sociālās aprūpes institūciju.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ

Zilupes novada ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu individuālo vajadzību izvērtējumi nav tikuši veikti.

MĒRĶGRUPU VAJADZĪBU ANALĪZE: BĒRNI AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

4	4	4	4	4	2	
Ģimenes ārsta konsultācija	Neirologs	"Atelpas brīdis"	Psihiatra konsultācijas	Atbalsta vai pašpalīdzības grupa		
Sociālā un veselības aprūpe						
4	4	4	4	4	4	3
Ergoterapeits	Psihologs	Fizioterapeits	Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	Ģimenes asistenta pakalpojums	Logopēds
Sociālā rehabilitācija						
4	4	4	4	4	2	
Reiterācija	Mūzikas terapija	Mākslas terapija	Smiļšu terapija	Kanisterācija; TEACCH pieeja; PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes		
Terapija						

Individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 4 pašvaldībā dzīvojošiem bērniem ar FT.

Balstoties individuālo vajadzību izvērtējumu datus par bērniem nepieciešamajiem aprūpes pakalpojumiem, secināms, ka visiem 4 bērniem ir nepieciešami sociālie un veselības aprūpes pakalpojumi (ģimenes ārsts, neirologs, "Atelpas brīdis", psihiatrs), sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (ergoterapeits, psihologs, fizioterapeits, sociālais rehabilitētājs, asistents, ģimenes asistents) un dažādas terapijas (mūzikas terapija, mākslas terapija, smiļšu terapija un reitācija).

Visiem 4 izvērtētajiem bērniem būtu nepieciešama specializētas mācību programmas apguve un specializētais transports.

Tabula 226. Bērni ar FT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

INDIVIDUĀLO VAJADZĪBU IZVĒRTĒJUMU SKAITS	4
SOCIĀLĀ APRŪPE	
"Atelpas brīža" pakalpojums	4
VESELĪBAS APRŪPE	
Psihiatra konsultācijas	4
Ģimenes ārsta konsultācija	4
Neirologs	4
SOCIĀLAIS DARBS t.sk. karitatīvais sociālais darbs	
Atbalsta vai pašpalīdzības grupa	2
Sociālā darbinieka (t.sk. karitatīvā sociālā darbinieka) individuālās konsultācijas t.sk. psihosociālais darbs	1
SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA	

Asistenta pakalpojums (no 5 gadu vecuma) bērnam	4
Ģimenes asistenta pakalpojums	4
Sociālā rehabilitētāja pakalpojums	4
Ergoterapeits	4
Psihologs	4
Fizioterapeits	4
Logopēds	3
Dienas aprūpes centrs	2
Speciālais/ attīstošais pedagogs	2
Nodarbības prasmju apmācībai	2
Radošās darbnīcas	2
Saskarsmes treniņgrupas BF	2
Izglītojošās atbalsta grupas	1
Uzvedības un saskarsmes korekcijas (sociālās rehabilitācijas) programmas un/vai nodarbības	1
Preventīvas un agrīna riska novēršanas programma jauniešiem ar deviantu un vardarbīgu uzvedību un/vai pašdestrukciju	1
TERAPIJAS/ METODEDES/ PIEEJAS	
Mūzikas terapija	4
Mākslas terapija	4
Smilšu terapija	4
Reitterapija	4
Kanisterapija	2
TEACCH pieeja	2
PECS un cita veida alternatīvās komunikācijas metodes	2
Kustību/deju terapija	1
ABA terapija	1
Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija:	1
IZGLĪTĪBA	
Specializētās mācību programmas apguve	4
Mājamācība	4
Tālmācība	4
Atbalsts mācību procesā (asistenta pakalpojums)	4
Iekļaujošā izglītības programma	4
"Peerbuddies": vienaudžu atbalsta programma	2
TRANSPORTS	
Specializētais transports	4
PALĪGLĪDZEKĻI	
Pašaprūpes palīgierīces	3
Palīgīdzekļi mājāsaimniecībai un telpu pielāgošanai	3
Alternatīvās komunikācijas palīgierīces	3

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

MĒRĶGRUPU VAJADŽĪBU ANALĪZE: PILNGADĪGAS PERSONAS AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

2	2	2	2	1
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	Specializēto darbnīcu pakalpojumi	Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	Grupu dzīvokļa pakalpojumi

Zilupes novadā individuālo vajadzību izvērtējumi veikti 2 personām, no kurām abas šobrīd dzīvo sabiedrībā. Tādējādi kopējais personu ar GRT skaits, kas izteikušas vēlmi dzīvot pašvaldībā, ir 2.

Mērķgrupas pārstāvjiem visnepieciešamākie pakalpojumi ir sociālās rehabilitācijas pakalpojumi - grupu nodarbības, dienas centra pakalpojumi un individuālās konsultācijas. Abām izvērtētajām personām nepieciešami arī specializēto darbnīcu pakalpojumi. 1 personai - grupu dzīvoklis.

Tabula 227. Pilngadīgas personas ar GRT - nepieciešamie pakalpojumi (personu skaits)

KOPĒJAIS PILNGADĪGU PERSONU AR GRT SKAITS, KAS IZTEIKUŠAS VĒLMI DZĪVOT PAŠVALDĪBĀ	2
NEPIECIEŠAMIE PAKALPOJUMI	
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (individuālās konsultācijas)	2
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi (grupu nodarbības)	2
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dienas aprūpes centrā	2
Specializēto darbnīcu pakalpojumi	2
Grupu dzīvokļa pakalpojumi	1

Datu avots: Individuālo vajadzību izvērtējumi.

VISPĀRĒJO PAKALPOJUMU RAKSTUROJUMS

Izglītība

Saskaņā ar pašvaldības gada publiskajā pārskatā pieejamo un IZM sniegto informāciju 2016./2017. gadā Zilupes novadā ir 1 pirmsskola, 1 vispārējās pamatizglītības, 1 vidējās izglītības iestāde, 1 profesionālās izglītības iestāde. Ir pieejama interešu izglītība. Profesionālas ievirzes izglītību var iegūt 1 skolā.

1 vispārējās izglītības iestādē tiek nodrošinātas speciālās pamatizglītības programmas.

Vispārīzglītojošās skolas telpas ir daļēji piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai.

Veselības aprūpe

Veselības inspekcijas ārstniecības iestāžu reģistrā iekļautas 4 ārstniecības institūcijas Zilupes novadā.

Saskaņā ar NVD sniegto informāciju novadā pakalpojumus nodrošina 1 ģimenes ārsts, 1 zobārsts, darbojas 1 aptieka.

Kultūra un brīvais laiks

Kultūras pasākumus un aktivitātes novadā rīko 3 kultūras nami, kas nodrošina 8 pašdarbības kolektīvu darbību, darbojas 4 bibliotēkas.

Interešu izglītību un to pieejamību īsteno 1 jauniešu centrs: Bērnu un jauniešu interešu izglītības centrs "Zilupe. Sporta aktivitātes ir daļēji nodrošinātas.

Transports un ceļu infrastruktūra

Zilupes novada teritoriju 9,29 kilometru garumā šķērso valsts galvenais autoceļš A12 Jēkabpils - Rēzekne - Ludza - Krievijas robeža (Terehova), valsts reģionālais autoceļš P52 Zilupe - Šķaune - Ezernieki un trīspadsmit valsts vietējo autoceļu.

Sabiedriskā transporta kustība ir nodrošināta starp Zilupi un Ludzu. Novada iekšienē ir apgrūtinātas sabiedriskās satiksmes izmantošanas iespējas.

Zilupes novadu šķērso starptautiskā dzelzceļa līnija Rīga - Zilupe - Maskava. Zilupes pilsētā atrodas Zilupes stacija. Divreiz dienā vilciens kursē virzienā uz Rīgu un divreiz virzienā uz Zilupi.

SOCIĀLO PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA PAŠVALDĪBĀ

Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ārpusģimenes aprūpē				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi bērniem ar FT				
Grupu dzīvoklis				
Pašvaldībā pieejamie sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar GRT				

Saskaņā ar LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra informāciju pašvaldībā nav nodrošināti pakalpojumi ne bērniem ārpusģimenes aprūpē, ne bērniem ar FT. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti grupu dzīvokļi. Pilngadīgām personām ar GRT un bērniem ar FT pieejami arī asistenta pakalpojumi personām ar invaliditāti.

Grupu dzīvokļus nodrošina SIA struktūrvienība.

Tabula 228. LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētie pakalpojumu sniedzēji DI mērķgrupām

Pakalpojuma sniedzējs	Juridiskais statuss	Sniedzamais pakalpojums	Klientu grupa*			Faktiskā adrese
			ĀA	FT	GRT	
Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Bērnu Oāze" Struktūrvienība "Lauderi"	SIA struktūrvienība	Grupu dzīvoklis			⊗	Ezera iela 1, Lauderi, Lauderu pag., Zilupes nov., LV-5722

*Datu avots: LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrs. Piezīme: Dati no reģistra iegūti 2017. gada 30. novembrī.
ĀA - bērni ārpusģimenes aprūpē; FT - bērni ar FT; GRT - pilngadīgas personas ar GRT.

Pašvaldības institūcijās ir 6 darbinieki, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Tai skaitā pašvaldībā strādā 4 sociālā darba speciālisti - 1,2 speciālisti uz 1 000 iedzīvotājiem (tas ir nedaudz vairāk nekā noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (vismaz 1 sociālā darba speciālists uz 1 000 iedzīvotājiem).

Tabula 229. Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību

To pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	
Pašvaldības institūciju darbinieku skaits, kuras sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību	6
t.sk. sociālā darba speciālisti kopā	4
t.sk. sociālie darbinieki kopā	3
t.sk. darbam ar pilngadīgām personām	2
t.sk. darbam ar ģimenēm ar bērniem	1
t.sk. sociālie aprūpētāji kopā	1

Datu avots: LM Pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā.

Pašvaldību aptaujas ietvaros Sociālais dienests norādījis, ka pie esošā resursu nodrošinājuma būtu iespējams palielināt apkalpoto klientu skaitu pakalpojuma aprūpē mājās saņemšanai.

KOPSAVILKUMS

Zilupes novads pēc iedzīvotāju skaita (3 271) ir salīdzinoši neliela pašvaldība LPR. DI procesa ietvaros tai ir mazs mērķgrupu pārstāvju kopskaits (6), kuriem jānodrošina SBSP pašvaldībā - 2 personas ar GRT un 4 bērni ar FT.

Zilupes novads atrodas Latvijas austrumu pierobežā, 301 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas. Sabiedriskā transporta kustība ir nodrošināta starp Zilupi un Ludzu, kā arī ar Rīgu. Novada iekšienē ir apgrūtinātas sabiedriskās satiksmes izmantošanas iespējas.

Vispārējo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā gandrīz pilnībā atbilst publisko individuālo pakalpojumu klāstam pa apdzīvoto vietu grupām, kā tas definēts Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2013.-2019. gadam. Vienīgā neatbilstība - nav pieejami ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi.

Pašvaldībā ir nodrošinātas pamata brīvā laika un kultūras aktivitātes (bibliotēkas, kultūras centri, mākslinieciskā pašdarbība, interešu izglītība, daļēji nodrošinātas sporta aktivitātes), kuru pieejamību DI mērķgrupām gan lielā mērā ierobežo vides pieejamība.

Vispārējā izglītība tiek nodrošināta Zilupes vidusskolā, skolā tiek piedāvāta arī speciālās izglītības programma. Skolas telpas ir daļēji piemērotas izglītojamo ar speciālām vajadzībām apmācībai.

Pašvaldībā nav nodrošināti pakalpojumi ne bērniem ārpusģimenes aprūpē, ne bērniem ar FT. Savukārt pilngadīgām personām ar GRT pašvaldībā nodrošināti grupu dzīvokļi, ko nodrošina SIA struktūrvienība. Novadā ir 5 audžuģimenes, un to skaits pēdējo gadu laikā nav mainījies.

DI mērķgrupu pārstāvju individuālo vajadzību izvērtējumi liecina, ka nepieciešamo pakalpojumu klāsts ir plašāks par šobrīd pieejamo. Bērniem ar FT nepieciešamas dažādu speciālistu (neirologs, fizioterapeits, psihologs, ergoterapeits u.c.) konsultācijas, kā arī dažādas terapijas. Pilngadīgām personām ar GRT nepieciešami specializēto darbinieku un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.